

ସମ୍ବନ୍ଧ

പാളരു.. വളർന്നു വലിയ ആളാവു..

കൈകാൾക്കു നല്ല കരുത്തുണ്ടാക്കു.. അന്ന്
ആരെയു.. ഭയപ്പേടേണ്ടതില്ല. തലയും രിതിപ്പി
ടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കാ.. ‘ആരോടാ?’ എന്നു ചോ
ദിച്ചാൽ പരുങ്ങാതെ ഉറച്ചസ്വരത്തിൽ പറയാം:
‘ഞാനാണ്, കോന്തുണ്ണിനായരുടെ മകൻ
അപ്പുണ്ണി.’

അന്ന്, അന്നൊരിക്കൽ, സെയ്താലിക്കൂട്ടിയെ
കണ്ണുമുട്ടാതിരിക്കില്ല. എന്നിട്ടുവേണം പകരം
ചോദിക്കാൻ. സെയ്താലിക്കൂട്ടിയുടെ കഴുത്തു
കൈകളിൽക്കിടന്നു പിടയുന്നോൾ പറയും: നീ
യല്ലോ, നീയല്ലോ എൻ്റെ—’

—അതോർക്കുന്നോൾ അപ്പുണ്ണിയുടെ കാണ്ണു
കൾ നന്നയും.

സെയ്താലിക്കൂട്ടിയുമായി ഏറ്റുമുട്ടുന്ന ആ
രംഗം പലപ്പോഴും കാണാറുള്ളതാണ്; ഉറക്കം
വരാതെ കണ്ണടച്ചു കിടക്കുന്നോഴും കുണ്ടു
ങ്ങൻക്കാരുടെ പടികലെ കുകുമച്ചുവട്ടിൽ

ഉച്ചത്തണ്ണലിൽ തനിയെ ഇരിക്കുമ്പോഴുമെല്ലാം.

ആരാൺ സെയ്താലിക്കുട്ടി? അപ്പുള്ളി കണ്ണിട്ടില്ല. കാണരുതെന്ന് അവൻ പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ട്. കുറേക്കുടി കഴിഞ്ഞിട്ടു മതി; വളർന്നു വലുതായ ശേഷം. അപ്പോൾ കണ്ണുപിടിച്ചുകൊള്ളാം.

പക്ഷേ സന്ധ്യയ്ക്ക് അങ്ങാടിയിലേയ്ക്ക് പുറ പ്പെടുമ്പോൾ അവൻ സെയ്താലിക്കുട്ടിയെപ്പറ്റി ഓർത്തിരുന്നില്ല; ആ മനുഷ്യനെ കാണുമെന്നു കരുതിയിരുന്നതുമില്ല.

സ്കുൾ വിട്ടു വിട്ടിലെത്താൻ വൈകി. അവലവട്ടത്തു കുട്ടുകാരുടെ കുട നടന്നു. സാരത്തെ മേൽപ്പുറത്തെ പറക്കിമാവിൽതോ കുത്തിൽനിന്നു മാങ്ങയെറിഞ്ഞു വീഴ്ത്തി. പറ ജോടന്നീറയു. അച്ചുതക്കുറുപ്പിന്നീറയു. പറക്കി മാവിൽതോപ്പുകളിൽനിന്നു മാങ്ങ പൊട്ടിക്കുന്ന കാര്യം. നോക്കണാം. അവർ വല്ലാത്ത കുട്ടരാൺ. കണ്ണുപിടിച്ചാൽ തന്ത്യക്കു. തള്ളയ്ക്കുമാണ് പറയുക. സാരടിയോടു ചോദിച്ചാൽ സമ്മതം. തരു. വയസ്സുന്ന് അണ്ണിയെല്ലാം. കിട്ടണമെന്നോയുള്ളു. അധാർക്കു മകളില്ലാത്തതുകാണാണു ഭ്രം, കുട്ടികളോടിത്തിരി സ്വന്നഹം.

അതുംകഴിഞ്ഞു കുന്നിൻപുറത്തെത്തിയ

പ്രോഫർ നന്ദിനീയുമുന്ന പുല്ലക്കടകൾ ചവി
ടിയടർത്തി വഴുക്കുചാലുണ്ടാക്കി കളിച്ചുനി
ല്ലക്കുകയും ചെയ്തു. നേരം പോയതറിഞ്ഞില്ല.

നേരെ സ്കൂൾവിട്ടു വിട്ടിലെത്തുന ദിവസ
അളിൽ അമ്മ ഇല്ലത്തുനിന്നു തിരിച്ചെത്തിയി
ടുണ്ടാവില്ല. അടുക്കളെയിൽ ഉറിയിലാക്കി അടച്ച്
വെച്ചു കണ്ണിക്കിണ്ണുമെടുത്ത് ഒറവിൽപ്പിന്നു
മോന്തിക്കുടിച്ചു, കൊട്ടിലിലെ ‘മുത്താച്ചി’യുടെ
അടുത്തുപോയി രണ്ടു എഡ. പാണ്ടിരിക്കു
നേബാഴേയ്ക്കും. അമ്മ ഏതത്തുകയായി.

അന്നവൻ വന്നുകയറിയപ്രോഫർ അമ്മ അതോ
ച.കയറിയ അടുപ്പിലെയ്ക്ക് ഉമിയെറിഞ്ഞ
കത്തിക്കുകയാണ്.

‘എന്തോ, ഇതു വെശ്യേ?’

‘ഒന്നുല്ല്യാമേം.’

‘എത്ര പറഞ്ഞതോ, അപ്പുഭോധ്യ, സന്ധ്യാസ്വള
യ്ക്ക് വിട്ടിലെത്തണ്ണന്.’

അതിനവബന്ധാനും പറഞ്ഞില്ല. അവനറിയാം,
എറിയാൽ അമ്മ അത്രയേ ശക്കാരിക്കുകയുള്ളൂ.

കണ്ണി തിന്നുകൊണ്ടുതന്നെ മോന്തി. അപ്പോ
ചാണ് അമ്മ പറയുന്നത്:

‘ഈരി മോൻ പോയിട്ടാ ഇഹസ്പ്പിഈരി

പിട്ടേന്ന് രണ്ടായ്ക്ക് വെളിച്ചുണ്ട് വാങ്ങി കൊണ്ടുനാം.’

അവൻ പുറതേയ്ക്ക് നോക്കി. വെയിൽ തീരെ മാണത്തുകഴിഞ്ഞു. ഇരുട്ടു വന്നുകയറിയി കുറ്റില്ല. മാനം കരുത്തു നില്ക്കുന്നു. ഇരുട്ടായാൽ ഇരുവശത്തു. കൈതകാടുകൾ വളരുന്ന ആ ഇടവഴിയില്ലെട പോകാനിൽക്കിരി ഭയമുണ്ട്. ആ വഴിയുടെ വക്കിലാണതെ മന്ത്രവാദി എന്നോമ നെ ദഹിപ്പിച്ചുത്. അല്പപം മടിതോന്തി.

‘ഇനി നാലെ മത്യമേ.’

‘അ തുള്ളി താട്ടുപെട്ടാൻകുടില്ലോടാ. ഒ ദ്രാട്ടത്തിനു വാ.’

അവൻ വിശദം. സംശയിച്ചുനിന്നു. പേടിയു എ കാര്യം. പറഞ്ഞാൽ അമു പോകേണ്ടുണ്ടു പറയും. പകേഷ അതു കുറവല്ലോ? അവന്തെ ചെറിയ കുട്ടിയൊന്നുമല്ലേണ്ടാ. എട്ടിലാണവൻ പറിക്കുന്നത്. കൂണിലെ മൊണിറ്റരാക്കിയത് മാ സ്ത്രീ അവനെയാണ്.

‘ഉ. ചെല്ലു്, അപ്പുണ്ണു, വേഗം കൊണ്ടുനാൽ ഉള്ളി മുപ്പിച്ചു ചോറുതരണ്ട്’

പിന്ന അവനു സംശയമുണ്ടായില്ല.

‘കാര്യം. കുപ്പി. എടുത്തേരു്.’

ഉള്ളി മുപ്പിച്ച ചോർ എന്നുവെച്ചാൽ ചെറിയ
രു കാര്യമല്ല, രണ്ടാ മുന്നൊ തവണായേ അതി
നീറ സ്വാദിശ്വന്തിട്ടുള്ളൂ. ചിന്തുടിയിൽ ഉള്ളി
യരിശ്വന്തിട്ടു വെളിച്ചുണ്ടെങ്കിലും അടുപ്പത്തു
വെയ്ക്കും; ഉള്ളി പുകയാൻ തുടങ്ങുന്നോൾ
അഥവ ചട്ടുകംകാണ്ട് ചോറു കോരിയിട്ടുന്നു.
അതു കിണ്ണുത്തിലാക്കി മുന്നിലെത്തിയാൽ ഒരു
മണം പൊങ്ങാനുണ്ട്!

ഹായ, ഓർക്കുന്നോൾ ഒരു കൃടം വെള്ളമുറു
വായിൽ.

അണ, ചുവന്ന ട്രാസറിനീറ പോരുറിലിട്ടു
കുപ്പിയുമെടുത്ത് അവൻ പുറത്തെയ്ക്കാരോട്.
കൊടുത്തു.

കൈതക്കാടുകൾക്ക് നടുക്കുള്ള ഇടവഴിയുടെ
തുടക്കത്തിലെത്തിയപ്പോൾ ഒരു നിമിഷം ഒന്നു
സംശയിച്ചു നിന്നു. ഈല്ലോ, അത്രയ്ക്കിരുട്ടായി
ട്രാന്നുമില്ല. ഏകില്ലോ. ഇടതുറന്ന കൈതക്കുട്ടമു
ള്ളേ ഇരുപുറത്തും? കൈതക്കുട്ടത്തിനിടയിലെ
മാളങ്ങളിലാണത്രെ മുർഖൻപാന്ത്യകൾ താ
മസിക്കുക. കൈതപ്പുവിനീറ മണം പാനിന്
ഇഷ്ടമാണത്രെ. നല്ല മണം, നല്ല പാട്ട്, ചന്തമു
ള്ളേ പെണ്ണുങ്ങൾ-ഇതൊക്കെയാണ് വല്ലാത്ത

വിഷമുള്ള മുർഖൻ പാനീന് ഇഷ്ട.. വിഷമുള്ള
പാനുകൾക്കുമാത്രമാണാവോ ഈത്?

ഇടവഴിയിലെ ഓരോ കല്ലും പടവും കുഴിയും
അവനു സുപരിചിതമാണ്. പത്തുക്കെ പോകു
ബോഴല്ലോ പേടിക്കാനുള്ളു? കുതിച്ചാരോട്.
കൊടുത്തു, മറുതലയിൽ പാടത്തിൻറെ മുവ
തെത്തിയപ്പോഴേ നിന്നുള്ളു.

രു കണ്ണു. കടന്നാൽ അഞ്ചാടിയായി. പുഴ
വക്കത്തുതന്നൊയാണ് അഞ്ചാടി. എല്ലാം വൈ
ക്കോൽ മേണ്ഠ പീടികകളാണ്. ഓട്ടിട്ട് പീടിക
നേന്നുള്ളു. അതിൽ കചുവടമില്ല. മുകളിൽ
ആരോ താമസമാണ്.

പീടികകളിൽ വിളക്കു കത്താൻ തുടങ്ങിയിരി
ക്കുന്നു. മിക്കതു. മുനിയുന്ന പതിനൊലാംനും
വിളക്കുകളാണ്. യുസുഫ്പിൻറെ പീടികയിൽ
മാത്രമേ പെട്ടോമാക്കണ്ട് വിളക്കുള്ളു. ആതാണ്
ഗ്രാമത്തിലെ വലിയ പീടിക. അവിടെ മാത്രമേ
വിഷുവട്ടുതാൽ പടക്കം. വില്പനയ്ക്ക്
വെയ്ക്കാറുള്ളു. പുതുതായി പട്ടാന്വിയിൽനിന്ന്
രു തുന്നൽക്കാരൻ വന്നിട്ടുണ്ട്. കുടല്ലുരിലെ
ആദ്യത്തെ തുന്നൽക്കാരനാണ്. അവൻ മെഡിൻ
വെച്ചു തുന്നാനിരിക്കുന്നതു. യുസുഫ്പിൻറെ

പീടികയിലാണ്.

യുസുഫ്പിൻറെ പീടികയിൽ പോകുന്നത് അപ്പുള്ളിക്കിഷ്ടമാണ്. കുടത്തിൽ തുന്നുന്നതും കാണാമല്ലോ. സുചി കടക്കടയാനു ശബ്ദി ചുക്കാണു യുതിയിൽ താണുപൊങ്ങുന്നതും വർണ്ണമുള്ളതും തുണികൾ ചുരുൾചുരുളായി വരുന്നതും കാണാം ഒരു കാഴ്ചയാണ്.

കുറെ ദിവസമായി വിചാരിക്കുന്നു, ഈനി കുപ്പായം റാവുത്തരുടെ കൈയിൽനിന്നു വാങ്ങേണ്ടണു അമ്മയോടു പറയാൻ. അവൻറെ മുന്നു കുപ്പായങ്ങളും റാവുത്തരു വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നേൻ വാങ്ങിയതാണ്. രണ്ടുള്ളം. വലുപ്പം. ജാസ്തിയാണ്. ഒന്നു വല്ലാതെ കുടുക്കാം. തുണി വാങ്ങി തുന്നാൽക്കാരൻറെ കൈയിൽ കൊടുക്കാം. എന്നാൽ പീടികയിലുള്ളവർ നോക്കിനില്ക്കേ അവൻറെ അളവെടുക്കും. ടേപ്പ് വെച്ച് അളവെടുത്തു തുന്നിയാൽ കൃത്യമായിരിക്കും. അതു വെട്ടുന്നതും തുന്നുന്നതുമൊക്കെ കുറച്ചാവാവകാശത്താട്ടെന്ന നോക്കിനില്ക്കാമല്ലോ.

അപ്പുള്ളി യുസുഫ്പിൻറെ പീടികയിൽ ചെന്നുകയറിയപ്പോൾ നല്ല തിരക്കായിരുന്നു. പണികൾ

ഞ്ഞു വല്ലി വാങ്ങിവരുന്ന ചെറുമികൾ സാമാനം.
വാങ്ങുന്ന സമയമാണ്.

‘രണ്ടുകാലിനു കാസർട്ട്.’

‘നായിപ്പ്.’

‘രുക്കാലിനു വെത്തിലേം പൊക്കലേം കുടി.’

‘നന്ന ഒന്നു വേഗം ഒയ്യവാക്കീം, മൊയ്യല്ലൂരോ.’

യുസുഫ് പെട്ടിയുടെ മുന്പിലിരിക്കുകയേ
ഉള്ളൂ. കൊറുനാടിനെപ്പോലെ ചക്രിലേയ്ക്കു
വളരുതു വെള്ളത്താടിയുള്ള മുസല്ലൂരാണ്
എടുത്തുകൊടുക്കുന്നത്. നല്ല തിരക്കുതന്നെ.
ചെറുമികൾ ധൂതികുട്ടുന്നതിനിടയ്ക്ക് തമ്മിൽ
തമ്മിൽ ചാളയിലെ കാര്യങ്ങളും ‘തന്മുരാൻ
പടിക്കേ’ലെ വിശ്വഷങ്ങളും പറയുന്നുണ്ട്.
തലയിൽ രണ്ടു മുകാലിൻറെ വെളിച്ചുല്ല
ശിച്ചുകൊടുത്തതിൽ ഒരുതുള്ളി നിലത്തു പോ
യകാരണം. ഒരു ചെറുപ്പുകാരിച്ചുറുമി മുസല്ലൂ
രെ കുറേ പ്രാക്കി.

തുന്നൽക്കാരൻ യന്ത്രം പീടികയ്ക്കുക
തേയ്ക്ക് കയറ്റിയിട്ടു പോയിരിക്കുന്നു.

അപ്പുള്ളി കോലായിൽ ഒരുങ്ങിനിന്നു. നേരം
വെക്കിയല്ലോ, ഇംഗ്രേഷരാ!

കൈതക്കാടുകളിലാണ് മുർവ്വൻപാന്തുകൾ

സന്യയ്ക്ക് കുടിപാർക്കാൻവരുന്നത്.

വഴിവക്കെന്തുതന്നെയാണ് മഹത്വാദി ഏറ്റോമ
നെ ദഹിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

‘രണ്ടായ്ക്ക് വെളിച്ചെല്ലു.’

ചെറുമികളുടെ തിരക്കിനിടയിൽ മുസലിയാർ
അതു കേട്ടില്ല.

അവർക്കിടയില്ലെട ഒന്നു തിരക്കിക്കയറാൻ
എ ശ്രമം. അവൻ നടത്തിനോക്കി. അധിക്കമാ
വുന്നതുകൊണ്ട് വിരോധമാനുമില്ല. ചെന്തിട്ട്
എതാധാല്ലും കുളിക്കുന്നതാണ്. അവരുടെ
കരുതൽ ശരീരത്തിനടുത്തതുനേബാൾ വിയർ
പും. മെഴുക്കും. ചഞ്ചിയും. ചേർന്ന മനംപുരുഷന്
എ മണം. അവൻ പിൻവാങ്ങി പെട്ടോമാക്സി
നു ചുറ്റും. പൊടിപ്പാറുകൾ പാറുന്നതുനോക്കി
തെള്ളിട നിന്നു.

അപ്പോഴാണ് രണ്ടുപേര് കയറിവന്നത്. വെ
ള്ള സർട്ടു. നരയോടിയ കുറ്റിമീശയുമുള്ള
എ തടിച്ച കുറിയ മനുഷ്യൻ. മറ്റൊരു തോണി
കടവിനട്ടുതു കുറേക്കലാലും ചായകചുവട.
ചെയ്തു പൊളിഞ്ഞുപോയ പത്തനാടൻ
നായരാണ്. അപ്പുണ്ണിക്ക് അയാളെ അറിയാ..
അയാളുടെ രണ്ടു മകൾ അവൻറെ ക്ഷാസ്ത്രിൽ

പഠിക്കുന്നുണ്ട്.

അസ്സുള്ളി കുറേക്കുടി അരുകിലേയ്ക്കു മാറി,
നിരപ്പുലക ചുവതിനോട് ചേർത്ത് അടുക്കിവെച്ചി
ടുള്ളതിൽ ചാരി നിന്നു.

‘പൊടിപൊടിക്കണ്ണഡല്ലോ മൊയലാളി’

തടിച്ച് ഉയരുകുറഞ്ഞ വെള്ളപ്പൾട്ടുകാരൻ
വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ചെറുമികഴി ശബ്ദം കേടു
തിരിഞ്ഞു നോക്കി. മേശയ്ക്കെടുത്തിരുന്നു ചില്ലറ
യെണ്ണുന യുസുഫ് ആളെ കണ്ടില്ല.

‘ആരാത്?’

തേക്കിലയിൽ കൊത്തമല്ലി പൊതിയുന
മുസലിയാർ ചുവന്ന പല്ലു മുഴുവൻകാട്ടി ചിതിച്ചു
പറഞ്ഞു;

‘ഇദാരാൻറെ റബ്ബോ! ജജ്ഞീ. മയ്യത്തായിട്ടി
ല്ലേ പഹിയാ?’

‘തമ്മാളി രൈധ്യാ, ഇസരായലിനു വേണാച്ചിട്ടാ
വും, മൊയ്യല്ലധ്യാരേ.’

യുസുഫ് എഴുന്നേറ്റു വെള്ളപ്പൾട്ടുകാരനെ
നോക്കിയപ്പോൾ അയാളും പറഞ്ഞു.

“ഓന്നെറെ പടച്ചോനെ, ഇദാരാ?”

മുസലിയാർ ചോദിച്ചു.

‘ജീ ജെപ്പോഴേക്കു വന്ന്?’

‘അംഗവർവ്വണ്ടിക്ക്.’

മുസലിയാർ പൊതി കെട്ടുന്നതിനിടയിൽ
പറഞ്ഞു:

‘പഹോനൊന്നു നന്നായ്ക്ക് സ്ഥാനം, ഇല്ലോ, പസ്താ
വൻനായരേ?’

തിണ്ണുയിൽ ബീഡി കത്തിച്ചു വലിച്ചു ചെറു
മിക്കളു നോക്കി ഇരിക്കുന്ന പത്മനാഭൻ നായർ
പറഞ്ഞു:

‘ഉം, അന്യുനാട്ടിലെ ചോറല്ലോ?’

തിരിഞ്ഞു മുറ്റത്തെയ്ക്ക് തുപ്പാൻ ഭാവിക്കു
നോശാണ് അധാർ അപ്പുണ്ണിയെ കണ്ടത്.

‘എന്താദോ?’

നുമുണ്ടായിട്ടല്ല. അപ്പുണ്ണിക്ക് ഒരു വ്യസനം
തോന്തി. കുറേ കഴിഞ്ഞാൽ കരണ്ണതയ്ക്കുമോ
എന്നാരു ഡയ.. അവൻ മുവത്തു നോക്കാതെ
പറഞ്ഞു:

‘വെളിച്ചുണ്ണ വാങ്ങാനാ..’

ചെറുമികളുടെ ഇടയിൽ ഒരു പിറുപിറു
പുണ്ടായി.

‘എതാ ഇവ കൂട്ടി?’

വെള്ളഷർട്ടുകാരൻ പത്മനാഭൻനായരോട്
ചോദിച്ചു.

‘നമ്മുടെ കോന്തുണ്ണാരുടെ മകൻ.
വടക്കേപ്പാട്ട്’

അപ്പുള്ളി മുവമുയർത്തിയില്ല.

ചെറുമികഴി പെട്ടെന്നു നിഗ്രഹിച്ചരായി. അപ്പു
ള്ളിയുടെ അടുത്തായി നിന്നിരുന്ന രണ്ടുപേര്
എന്നോ സാകാര്യം പറഞ്ഞു. മുന്നിൽ നിന്നി
രുന്നവർ കൗമാരി നിന്നു. ഇപ്പോൾ മുട്ടിയു
രുമ്മാതെ മുന്നിലെത്താം. മുസലിയാർ കുപ്പി
വാങ്ങി നാളംവെച്ചു ചെറിയ തവി ടിന്നിൽ മുക്കി
രണ്ടുവട്ടം വിഴ്ത്തി; ഒരു തുള്ളി വേരെയും.

കാശു കൊടുത്തു കുപ്പി മൊളിയില ചുരുട്ടി
യടച്ചു പുറത്തു കടക്കാൻ ഭാവിക്കുന്നോൾ ആ
വെള്ളഷർട്ടുകാരൻ ചോദിച്ചു;

‘തന്നു പോണ്ട്?’

അവനോടാണെന്ന് ആദ്യം ഓർത്തില്ല.

‘പൊറത്ത് ഇരുട്ടണ്ണലോ, കുട്ടു്?’

അപ്പോൾ അവൻ ആരും കേൾക്കാത്ത വിധ
അതിൽ എന്നോ പിറുപിറുത്തു. അധികാരിയു
ടെ പടിക്കൽ പണിയെടുക്കുന്ന തളളച്ചുറുമി
കോച്ചി വിളിച്ചു പറഞ്ഞു:

‘നിക്കീ, ചെറുന്നർ, തന്ന പോണ്ഡാ. അടു
നുംണ്ഡാവയിക്ക്.’

കോച്ചി കൈതോലകാബ്ദിണംഗാക്കിയ,
കാശു. മുറുക്കാനുമിട്ടുന വച്ചിയു. പിടികയിൽ
നിന്നു വാങ്ങിയ സാധനങ്ങൾ മുഴുവന്നു. വലി
യ മടിയിൽവെച്ചു പിന്നാലെ ഇരഞ്ഞി. അടുത്ത
പിടികകാരൻറെ ഇരട്ടച്ചിമ്മിനിയിൽ നിന്നു
അലച്ചുട്ടു കത്തിച്ചു പറഞ്ഞു: ‘നടന്നോളി,
ചെറുവൻരാ.’

അപ്പുള്ളിയുടെ ഭയം. തീർന്നു. ഇടവഴി കടക്കു
നോഡ് കൈതപ്പുവിൻറെ നേർത്ത ഗന്ധം. തങ്ങി
നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തി. ഏകില്ലു. കാല്
കൽ വെളിച്ചുമുണ്ട്.

വഴിക്ക് അവൻ ചോദിച്ചു:

‘ആരാ കോച്ചു, അത്?’

‘എത്, ചെറുവൻരാ?’

‘ഇംഗ്ലീഷൻറെ പീട്ടേല്-’

‘അത് സെയ്താലിക്കുട്ടാപ്പള്ളു?’

‘എത് സെയ്താലിക്കുട്ടിയാണ്?’

‘മുണ്ടാത്തായതെന്ന - നാട്ടുന്നു പോയിട്ടംണി
കാലായിലോ.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി!

അവൻറെ ശരിരത്തിലുടെ ഒരു കോരിത്തരിപ്പ്
കടന്നുപോയതുപോലെ തോന്തി. തടിച്ച് കുറു

കിയ പരുക്കൻകൈകൾ, ശരീരം നിറയെ രോമാം, ചോര നിറമുള്ള വട്ടക്ക്ലൈനുകൾ - അതാണ് സെയ്താലിക്കുട്ടി. അവനെയാണ് -

അവലമുറത്തു കമകളിയുണ്ടായപ്പോൾ പുലർച്ചയ്ക്ക് കണ്ണുതുറന്നപ്പോൾ കണ്ണ കാഴ്ചയാണ് ആദ്യം. ഓർമ്മ വന്നത്. ദൃഢാം സന്നക്കിര നെബുത്തു കയറിയിരുന്നു ഭീമൻ വയർ കീറിപ്പോളിച്ചു കുടൽമാല പുറത്തെട്ടു കുന്നു. അതുപോലെ സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ നെബിൽ-

പക്ഷേ അവനു ശക്തി പോരാ. വലുതായിട്ടില്ല.

അപ്പുണ്ണി കിതയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

എന്നാലും കല്ലുവെട്ടുകുഴിയുടെ വക്കിലുടെ യോ ആനപ്പാറയുടെ താഴ്യയുള്ള ഇടവഴിയിലുടെയോ പോകുന്നോൾ ഒന്നുന്തിയാൽ -

രു കല്ലുടുത്തു തലക്കിട്ടാൽ-

‘ചെറുന്നവരാൻ ഞാൻ പൊക്കോളീ.’

അപ്പോഴാണവൻ കാണുന്നത്: പടിക്കലെത്തിയിരിക്കുന്നു.

‘അപ്പുണ്ണി.’

അമയുടെ വിളിക്കേട്ടു. പടിക്കൽത്തന്നെ

വെന്നുലോടെ അമ്മ കാത്തു നില്ക്കുകയാണ്.

അവൻ കിതച്ചുകൊണ്ട് പടികടന്ന് അമ്മയുടെ അടുത്തത്തി.

‘നീറി ഗുരുകാരണോമ്മാരേ, ഞാൻ ഉള്ളതു കത്തി നില്ക്കേണ്ടന്.’

അവനോന്നും മിണ്ടിയില്ല. കല്ലുവെട്ടുകൂഴിയി ലേക്ക് നോക്കുന്നോൾ ചത്തേ കുറ്റിത്തലയിൽ നിന്നു ചോര ഒഴുകുകയാണ്.....

‘എന്നോ അപ്പുബന്ധു തു വൈക്കേ?’

‘അവിടെ വല്ലൂത്ത തെരക്കായ്ക്കുന്നു.’

മുഖിഞ്ഞ തോർത്തുമാത്രം ചുറ്റി കിണറ്റിൽ കരയിലേക്ക് കുളിക്കാൻ പോയി; അമ്മ തലയിൽ വെള്ള. കോരിയൊഴിച്ചു. ഇപ്പോഴും അമ്മയാണാവനെ തേച്ചുകൂളിപ്പിക്കുന്നത്. ആദ്യ. അവൻ തല തോർത്തും. എക്കില്ലോ. അവസാനം തലമുടി പിടിച്ചുനോക്കി വെള്ള. തോർന്നിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് അമ്മ ഒന്നുകൂടി അമർത്തിതോർത്തും.

ഉള്ളി മുപ്പിച്ച ചോറിനു എന്നോ വേണ്ടതു രൂചി തോന്തിയില്ല.

ഉമ്മറവാതില്ലോ. അടുക്കളെവാതില്ലോ. അടച്ചു, പാത്രങ്ങൾ മോറിക്കുമ്പത്തിയശേഷം. അകത്താകെയുള്ള മുറിയിൽ അമ്മ അവൻറെ കോസറി

വിതിച്ചു; അടുത്തുതന്നെ അമ്മയുടെ പായും.

വിളക്കണണ്ട് ഇരുട്ടായപ്പോൾ അവൻ അകാരണമായി ദേശം തോന്തി കുറിത്തലയും ചോരനിറമുള്ള രണ്ടു കണ്ണുകളും അവൻ ഇരു ടിൽക്കാണുന്നു.

‘അമ്മ ഒരുഞ്ചും?’

‘ഈല്ലോ, എന്തെ?’

‘ഉം ഉം.’

കണ്ണിറുക്കു ചിഞ്ചി അവൻ വേഗം ഉറക്കം വരണ്ണം എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു.

‘അമ്മു-’

അവൻറീ പുറത്തുടെ കൈയിട്ടു പിടിച്ചുപുട്ടി കൊണ്ട് അമ്മ ചോദിച്ചു:

‘എന്തോ?’

വിണ്ണു. സംശയിച്ചു. പറയണ്ണോ?

‘പിന്നെയ്- ഞാൻ സെയ്താലിക്കുട്ടിനെ കണ്ടു.’

എത്തു സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ എന്ന് അമ്മ ചോദിച്ചില്ല.

അവനെ ഓന്നുകുടി അടക്കിപ്പിടിച്ചു അവൻറീ പുറത്ത് മുവമമർത്തിക്കൊണ്ട് അമ്മ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ മോന്താറഞ്ഞിക്കോ.’

അമ്മ ആ ചതീതാം മകനോട് പറഞ്ഞിട്ടില്ല. കുറേയൊക്കെ മനസ്സിലായത്. കൊട്ടിലിലെ മുത്താച്ചിയിൽനിന്നു പലപ്പോഴായിട്ടാണ്.

അവരുടെ വളർപ്പിൽത്തന്നെ തെക്കേഭാഗത്തായാണ് കൊട്ടിൽ. അതിലാണ് മുത്താച്ചി പാർക്കുന്നത്. ഒഴിവുള്ളപ്പോഴെല്ലാം അവനവിടെ ചെന്നിരിക്കു.

പക്ഷേ മുത്താച്ചി എല്ലായ്പ്പോഴും അവിടെ ഉണ്ടായെന്നു വരില്ല. ചിലപ്പോൾ മണ്ണനിറത്തിലുള്ള രോമസ്സാൽവയും പുതച്ച് മുത്താച്ചി രാവിലെ വട്ടികുത്തി പുറത്തിരഞ്ഞും. (ആ സാർ വ കൊള്ളുവിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്നതാണതെ). പിന്നെ രണ്ടുമുന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞെത മടങ്ങു. പതിവായി ചില സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിക്കാറുണ്ട്. തേനേത്തില്ലത്തും, മാക്കാത്തില്ലത്തും പോവും. രണ്ടുമുന്നു തറവാട്ടുകളില്ലും പോകാറുണ്ട്. അവിടെനിന്നെല്ലാം അരിയും നാളികേരവും കിട്ടും. ചോദിക്കാതെതന്നെ എല്ലാവരും കൊട്ടാത്തു കൊള്ളണം. ഇടയ്ക്കിടെ സമാധാനികാൻ മുത്താച്ചി പറയും: ‘ഞാനെയ് എരക്കാൻ നടക്കവന്നു.’

കൊട്ടിലിലെ മുത്താച്ചിയെ അരിയാത്തവർ

കുടല്ലുരിലില്ല. ചെറുപ്പത്തിൽ മുന്നു ഭർത്താ കണ്ണാരുണായി, പ്രസവിച്ചില്ല. ആദ്യത്തെ ഭർത്താവ് മുത്താച്ചിയെ ഉപേക്ഷിച്ചു. രണ്ടാമത്തെയും മുത്താച്ചിയും ഉപേക്ഷിച്ചു. എഴുപത്തു കഴിഞ്ഞ മുത്താച്ചി ചെറിയ കുട്ടികളുടെ കുടെ ഇപ്പോൾ ആണ്. തിരുപ്പറക്കും, കൈകൈകാട്ടികളെക്കും. ദേവ പ്രേക്ഷിക്കുകളിൽപ്പോയാൽ ഒന്നൊരണ്ടൊ ദിവസം താമസിക്കും. വോരുമ്പോൾ പെണ്ണും അൾ അരി കൊടുക്കണം. ചെറുപ്പകാർ അഥവാ കൊടുക്കണം. അരിയോ കാശോ കിട്ടിയാൽ ആവിട്ടുകാരുടെ നല്ല മനസ്സും സ്ഥിതിയുമൊക്കെ നാട്ടിൽ മുഴുവൻ നടന്നുപറയും.

മുത്താച്ചിയുടെ ‘ആയ’ കാലത്തു പ്രസവവും രോഗവുമുള്ള വിട്ടുകളിലെല്ലാം എത്തും. നാട്ടിൽ കാണുന്ന പലരെയും പിറപ്പിച്ചേടുത്തത് മുത്താച്ചിയാണ്. പലരെയും മരിപ്പിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. മുത്താച്ചിയെ കാലൻ വിളിക്കുന്ന കാര്യം പറഞ്ഞാൽ അവർക്ക് രസിക്കില്ല.

‘മുത്താച്ചു തെക്കേകണ്ണത്തിലേയ്ക്കെടുക്കാൻ തെരക്കായി, ഇല്ലോടാ മകളേ’ എന്നാണ് ചോദ്യം. എന്നിട്ട് സ്വയം സമാധാനിക്കും:

‘വെൻ്റെ ചീട്ട് അങ്ങനൊന്നും ചീറ്റില്ലോ’
 ഒരു യാത്ര കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചേത്തിയാൽ
 അബ്ദാരുദ്ധവസ്തു. കൊട്ടിലിൽത്തന്നെ ഉണ്ടാവും.
 അപ്പോഴാണ് അപ്പുള്ളിക്ക് രസം. കൊട്ടിലിലെ
 കയറുകട്ടിലിൽ ചെന്ന് ഇരുന്നാൽമതി. യാത്ര
 യ്ക്കിടയിൽ കിട്ടിയ ഒളോർമാണു, തേനേതതില്ല
 തന്റെനിന്നു കിട്ടിയ ചമപ്പുട്ട്. അങ്ങനെ വല്ലതു
 മൊക്കെ നല്ലതുണ്ടകിൽ അപ്പുള്ളിക്കാണ്.
 കേൾക്കാൻ രണ്ടു വയസ്സായ ഒരു കുട്ടിയെ കിട്ടി
 യാൽമതി. മുത്താച്ചിക്ക് പറയാൻ ഒരുപിടി കാര്യ
 അല്ലെന്ന്.

അപ്പച്ചന്നപുറി കുറെയെല്ലാം. അവനറിയുന്ന
 ത് മുത്താച്ചിയിൽ നിന്നാണ്.

‘കോന്തുള്ളി മരിക്കുമ്പോ, അപ്പോ, നീയി
 മുത്താച്ചിയുള്ളു.’

എല്ലാ ആണുകുട്ടികളേയും മുത്താച്ചി അപ്പു
 വെന്നാണ് വിളിക്കുക; എല്ലാ പെൺകുട്ടിക
 ലൈയും അഭ്യുവെന്നും.

അപ്പച്ചൻ മരിക്കുന്ന കാലത്ത് അവൻ മുത്താ
 ച്ചിയുടെ ചുണ്ടുവിരലിന്റെ പകുതിയേ ഉള്ള!
 അപ്പുള്ളിക്ക് തമാശ തോന്തി.

അതോരു സാധാരണ മരണമായിരുന്നില്ല. ആ

രോ വിഷംകാടുത്തു കൊന്നതാണ്.....

‘അനേകപ്പോലെ സ്വന്നഹാളു ഒരാകുട്ടി ഇംഗ്ലീഷർത്ത് ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ആനു പിടിച്ചാൽ എത്താത്തതട്ടി. എപ്പുകണ്ണാലും. മുത്താച്ചികവ് മുറുക്കാൻ വാങ്ങാൻ എത്തെക്കിലും. തരും.....’ എന്നിട്ടു മുത്താച്ചി നിരുത്തി അവൻറെ ശിരസ്സു തടവിക്കാണ്ടുപറയും:

‘ഓളക്കതിനു ദേവം കൊടുത്തുവെച്ചില്ല.’

അച്ചമനപ്പറ്റി വളരെ അവധുക്തമായെ അപ്പുണ്ണിക്കോർമ്മയുള്ളു. എകിലും. അവനെ കാണുന്നവരെല്ലാം. അച്ചമനപ്പറ്റിയാണ് പറയാർ. നാട്ടിലുള്ളവർക്കെല്ലാം. അച്ചമൻ വളരെ പ്രിയപ്പെട്ട ആളായിരുന്നു. എന്തിനും കോണ്ണുണ്ണിനായർ വേണം. കല്യാണത്തിനും. പതിനാറടിയന്തിരത്തിനും. പുരക്കട്ടിനും. എല്ലാം ശ്രമിക്കാൻ അച്ചമനനുണ്ടാവും. പക്ഷേ അച്ചമൻ ഞീറ വീടുകാർക്ക് ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ അച്ചമനെ കണ്ണുകൂടായിരുന്നു.

‘അവൻ പകിടേ. തിരുന്നി നടക്കട്ട. തോന്ത്രാസി’ എന്നായിരുന്നുവല്ലെ അച്ചമൻ ഞീറ അമു പറഞ്ഞിരുന്നത്. അച്ചമൻ ഒറ്റ മകനായിരുന്നു. അച്ചമൻ ഞീറ അമു മരിച്ചപ്പോൾ

എത്തടിയായിരുന്നു.

കോറമ്പുള്ളിനായർ പേരുകേട്ട പകിടകളിക്കാരായിരുന്നു.

ഓണത്തിനും വിഷ്വവിനും തിരുവാതിരയ്ക്കും
ഇപ്പോഴും ആൽത്തറയിൽ പകിടകളിയുണ്ടാവും.
കുടല്ലുർദേശക്കാരും പെരുവലം ദേശക്കാരും.
തമ്മിലാണ് മത്സരം.

വലിയ വലിയ പകിടകളിക്കാരല്ലോ. പോയി.
ഇപ്പോൾ ചില ചെറുപ്പക്കാരേ ഉള്ളു. ‘കളിയിൽ
പണ്ടത്തെയുത വാഗിയില്ല’ എന്നാണ് പഴയ
ആളുകൾ പറയുന്നത്.

‘കരു’ തിരുമ്മുന ശബ്ദം. കേൾക്കുന്നോൾ,
ആർപ്പുവിളി മുഴങ്ങുന്നോൾ, അച്ചരന്നയാണ്
അർഹവരിക; വേദനയെക്കാളുമേരു അലിമാ
നമാണ് തോന്നുക.

പരഞ്ഞു പകിടയെറിഞ്ഞ് എല്ലു. വിഴ്ത്താൻ
ആ നാട്ടിൽ ഒരു കളിക്കാരനേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു;
അതവരിൽ അച്ചരനാണ്.

‘എൻ്റെ കുട്ടരേ, ഞാൻ എൻ്റെ കണ്ണാണ്ടു
കണ്ടതാണ്. പെരുവലത്തുകാരായുള്ള
അവസാനത്തെ വരകളിയാണ്. അപ്പറിത്തു
മാറാറാ കളിക്കാണ്. അവരുടെ നേരുകൊണ്ടു

കെട്ടി മുന്നാംകായ വീഴാൻപോണ നേരം..
തോറാൽ മാനം പോയി, ഇരുന്നിട്ടു ഫലംല്ലെ.
കളിച്ചൊർക്ക് കളിച്ചൊർക്ക് മട്ടത്തപോർക്ക്, അപ്പു..
മല്ലാൻ ചോപ്പനെകാണ്ട് മന്ത്രവാദം ചെയ്തി
ചീട്ടുണ്ട്! പിന്നുല്ലെ നമ്മളിന്നെത്ത്, മുപ്പുത്തിര
ണ്ണെല്ലു. കളിക്കണം.. നേരുകൊന്നു കെട്ടാൻ,
അച്ചുമ്മാൻ പകിടെടുത്ത് മാനം നോക്കി
നില്ക്കാ.....

‘ചതിച്ചുല്ലോ തന്മരാനേയ്’-കളി പറഞ്ഞാൽ
അച്ചുമ്മാനും ദയവുല്ലു. ആ കയ്യിലു കെട്ടില്ലെ
ങ്ങി തോറതന്നെ. എന്ന നോക്കി മുപ്പുരു പത്തുക്കു
നെ ചോയ്ച്ചു: ‘എന്താടാ കുട്ടാ’ ദേശത്തിന്റെ
മാനാ പോണ്ട്!

‘അച്ചുമ്മാൻ നാലും ഉണ്ടിരാ വിടില്ലു.
എതേരുന്ന് പുള്ളി! തിരിഞ്ഞിട്ടു ചോയ്ക്കുണ്ട്
റേക്കെ: ‘കുട്ടോളാരെകില്ലു..ണ്ണോ?’

അപ്പോഴാണ്: ‘കരുങ്ങട്ടു തന്നാട്ടു, കാര
ണ്ണാരേ’

‘നോക്കുന്നോ കോന്തുണ്ണുാർ!’

‘തെറ്റിക്കാൻ മാരാരും കുടരും മല്ലിക്കെടന
നാട്ടിലുള്ള ദൈവങ്ങളുാക്കെ വിളിച്ച് അലറ്റാ.
ആർപ്പു കുറോഴീലു നിന്നാ കേക്കാം..

‘അ ഒരുവന്നുടോളേ ഞാനെന്തിനാ സേവിക്കണം? കോന്തുണ്ടാരു നെഞ്ഞത്തടിച്ചു നാലുചീത്. അരുരെ? ഭഗവതിനെ. പറുമ്പോൾ മെന്തി കോരിത്തരിക്കവാണ്. കണ്ണടച്ചുനിന്ന് ഒരു നാഴിക ജപിച്ചുകൊണ്ടെന്നാരെ. പളക്കുപളക്കുപോലെ ഒരു പ്രത്യേഖം!

‘കണ്ണാക്കെ അങ്ങട്ടു ചോന്തിരിക്കുന്നു. കണ്ണാ വെറയ്ക്കു..’

‘രണ്ടാമത്തും കൊണ്ടെന്നാറിണ്ടും പ്രത്യേഖം നേൻ!’

‘പിന്ന കളിച്ചു. ഇരുമുന്നാർ.’

‘കെട്ടിക്കോളിൻ കൊന്തനും പറഞ്ഞ, ഒരോം കൊടുത്തു മുപ്പരങ്ങട്ടു നടന്നു. മുപ്പരു കളത്തിലെ പടിക്കലെവത്തുപ്പളാ ഇവിടെ കരു നിന്നത്, നോക്കുമ്പോ പകിട!

‘അങ്ങനെത്തെ ഒരാക്കുട്ടി ഇനിഡാവില്ലു്.’

കുടല്ലുരെ ഇപ്പോഴത്തെ മുന്തിയ കളിക്കാരോന്നയ കുട്ടൻനായർ പറയുകയാണ്.

അ കളിക്കാരൻ ഇരുപത്തിയൊന്നാം വയസ്സിലാണ്ടെ കുറിപ്പുറത്തും വളാബേരിയിലും ഒക്കെ സഖ്യരിച്ച് അവിടുത്തെ പ്രഗല്ഭരായ കളിക്കാരെ കൊന്തു കുത്തിച്ചത്.

തോർവിയറിയാതെ നിന്നിരുന്ന ഒരു തെക്കൻ മല്ലാനുണ്ടായിരുന്നു. അധാരുടെ മണക്കത്തിൽ സീറ മുന്പിൽവെച്ചു കളിക്കു. വരുന്നൊരു വരുന്നൊരു തോറു. അവിടേയ്ക്ക് അപ്പച്ചൻ ഓൺ. അവിടുത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ കൂടും അസ്റ്റപ്പണിക്കരുണ്ടായിരുന്നു. അസ്റ്റപ്പണി കർ ഇപ്പോഴു. അതു പറയാതെ ദിവസമില്ല. കാലത്തു കളി തുടങ്ങിയിട്ടു മുന്നാം. ദിവസമാണ് അപ്പച്ചൻ കൊമ്പുകെട്ടിയത്. മല്ലാൻ പറിച്ച പണിയോക്കെ നോക്കി. ചുത്രു വിണ്ണു കഴി ഞൈതു നാലും. ദിവസം. സന്ധ്യയ്ക്കാണ്. പുഴി വാരിയിട്ടാൽ ഉത്തിരാത്തത്ര ആളുകൾ കളിക്കാണാൻ കൂടിയിരുന്നു. കൊമ്പുത്തുനിന്ന് അപ്പച്ചൻ നേഴുനേരപ്പോൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘ഇംഗ്ലീഷ്ടോക്ക് അടേക്കിനി കളിക്കില്ലോ. ഇതു ടേജിൻ സംഭാഷണത്തിനാ.’

നാലു റാത്തലുള്ള വെള്ളോടിൽ വാർത്ത പകിടക്കരു അന്നു മല്ലാൻ സമ്മാനിച്ചതാണ്. ആ കരു എറിഞ്ഞാൽ ഇപ്പോഴത്തെ ചെറുപ്പുക്കാരുടെ നേബ്യു കലങ്ങും. അതുകൊണ്ടു കളിച്ചാണ് കാനോത്തുപണിക്കുമ്പാരെ തോല്പിച്ചത്. അങ്ങനെ എരുപ്പെല്ലാം പറയുവാനുണ്ട്! അതെ

ല്ലോ. അവൻറെ അച്ചരന്തപുറിയാണ്.

നാട്ടിലെ ചെറുപുക്കാർ പലരും അച്ചരൻറെ പിന്നാലെയാണ് നടന്നിരുന്നത്. എല്ലാവർക്കും വേണ്ടപ്പെട്ട ആളായിരുന്നു. കല്യാണത്തിനുശേഷമാണ് കുട്ടകാർ പലരും അച്ചരനെ കയ്യാഴിച്ചത്. കാരണം അച്ചരൻ അമ്മയുടെ തറവാടിനെ അപമാനിച്ചതാണെന്നു!

വടക്കേപ്പാട്ടു തറവാടിനെ അപമാനിച്ചതിൽ പലർക്കും അച്ചരനോട് വെറുപ്പു തോന്തിയ ദ്രോ.

അച്ചരനു തറവാടിത്തം കുറയും. പണ്ട്, മുൻനാ നാലോ തലമുറകൾക്കു മുമ്പ്, അച്ചരൻറെ വിട്ടിലൊരു പെണ്ണും പിശച്ചുപോയിട്ടുള്ളതാണ് കാരണം. പോരാത്തതിന് അച്ചരൻ എല്ലാ ജാതിക്കാരുടെയും കൂടെ നടക്കും. മാപ്പിളയുടെ പിടികയിൽനിന്ന് ചായകുടിക്കും. ചായകുടിക്കുന്നതുതന്നെ അന്നാക്കെ തെറ്റാണ്. മാപ്പിളയുടെ ചായ ഹിന്ദുക്കൾ കുടിക്കാൻ പാടില്ലല്ലോ. അപ്പോൾ വലിയ തെറ്റായി. പകിടകളിക്കുന്നതും വടക്കേപ്പാട്ടു കാരണവരുടെ കണ്ണിൽ തെറ്റായിരുന്നു. പിന്നെ, പകിടകളിക്കാൻ പോവുന്നോഴാക്കെ അച്ചരൻ കള്ളത്തു

കുടിച്ചിരുന്നുവത്രെ. അങ്ങനെത്തെ ആർക്കേഡു വടക്കേപ്പോട്ടിലെ തറവാട്ടിലെ പെൺഗിരെ നേരാംവഴിക്കു കല്പാണം. കഴിച്ചു കൊടുക്കില്ല.

അമ്മയുടെ മരിച്ചുപോയ ഒരാൺളിയുണ്ടായിരുന്നു. അധികാരി അപ്പുള്ളി വിളിക്കേണ്ടതു മായവഹാമ എന്നാണ്. മാധ്യവഹാമയും. കോന്തുള്ളിനായരും. ചങ്ങാതിമാരായിരുന്നു.

വലിയഹാമ വിട്ടിലില്ലാത്ത ദിവസം. പത്തായപ്പുരയിൽ അന്നാക്കൈ ആളുകൾ പെരുമാറുകപതിവില്ല. സന്ധ്യയ്ക്ക് പത്തായപ്പുരയുടെ മുകളിൽ മാധ്യവഹാമയും. അച്ചരന്തും. സ.സാരിച്ചിരുന്നു. നേരം. വൈകിയതറിഞ്ഞില്ല. ഉമ്മറത്തുനിന്ന് വലിയഹാമയുടെ ശബ്ദം. കെട്ടപ്പോഴാണ് തെട്ടിയത്.

‘ആരെടാ, മാധ്യവാ, അത്?’

അപ്പോൾ അച്ചരന്നാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്.

‘ഇതു താഴേതെലെ കോന്തുള്ളിയാണ്.’

‘അന്തികഴിഞ്ഞ നേരത്ത് അന്തുപുരുഷനാർക്ക് ഇവിടെ എന്നാ കാര്യം?’

അച്ചരൻ വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ വടക്കേ കെട്ടിലായിരുന്നില്ല. ഇവ്വർത്തെ ഒരാണിനോട് സ.സാരിക്കേബുർന്ന്.’

വലിയമാമ ചുരുമാന്തിക്കാണ്ടു നടന്നു.

‘ഉമ്മറത്തു നിന്നു സംസാരിക്ക്യാ, കാര്യം കഴി ഞാൻ പോവാം. അല്ലാണെങ്കിൽ വടക്കേപ്പാട്ട് പത്രം യപ്പേരേലു കയറിയിരിക്കാൻ താഴ്ത്തേതലെ ആണുങ്ങൾക്കായിട്ടില്ല.’

അച്ചർഷൻ കോപമടക്കിക്കാണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ രഹസ്യം പിടിക്കാൻ വന്നതല്ല. ഇവ്വും നു പെണ്ണു വേണമെങ്കിൽ കോന്തുള്ളിക്ക് എടു ക്കാനും അറിയും.’

‘പ്രഥാ!’

വലിയമാമ മുവത്ത് ആട്ടി.

അച്ചർഷൻ കാർക്കിച്ചു തുപ്പി പറഞ്ഞുവന്തെ:

‘ഒരു തറവാട്ടുകാർ!’

-മുത്താച്ചിയാണ് അതു വിവരിച്ചത്.

തെക്കിനിലെ ചാരുപടിക്കു മുകളിലെ അഴി കുടിന്ത്തുറം. ഒരാൾ അത് നോക്കി നിന്നിരുന്നു -അമ്മ.

അന്ന് അമ്മ പ്രായം തികഞ്ഞ പെൺകിടാവാണ്.

വടക്കേപ്പാട്ട് കാരണവരുടെ ഇളയ മരുമകളായിരുന്നു അമ്മ. പുടമുറി പൊടിപാറിക്കുക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. പത്രാണ്ടു നാഴിക ദുരെ

കാടും കുളങ്ങളുമുള്ള വലിയൊരു തറവാട്ടിൽ നിന്നായിരുന്നു സംബന്ധകാരൻ. മുറ്റം നിറച്ചു പഠലിട്ടിരുന്നു. പുമാൻതോടുമുതൽ കൈത കാടുവരെയുള്ള നായർവിട്ടുകളിൽ അടച്ചു കഷണമുണ്ടായിരുന്നു, ദേഹണ്ണയത്തിന് കൊടി കുന്നത്തുനിന്നാണ് കുടിസ്ത്രം വരുത്തിയത്.

പക്ഷേ ആ പുടമുറി നടന്നില്ല.

കല്യാണകാർ പടികലെത്തിയപ്പോഴാണ് അക്കത്തുള്ളവർ കാര്യം മനസ്സിലാക്കിയത്. പെ സ്ഥില്ല!

‘അതെന്തെ, മുത്താച്ചി?’

അങ്കുതം പിടഞ്ഞു കുറുകുന്ന നെമ്മോട്ട് അവൻ ചോദിച്ചു.

‘കോത്തുണ്ണി പാറുകുട്ടിനെ കട്ടാണോയി. അതെന്ന്.’

രാവണൻ ദുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറ്റി സീതയെ കട്ടുകൊണ്ടു പോയ കമ കെട്ടിട്ടുണ്ട്. രാവണൻ ദുഷ്പനായിരുന്നു. കാരണം, ശ്രീരാമ സീറ ഭാരുഡെയ കട്ടുകൊണ്ടുപോയതു ദുഷ്പത തന്നെയാണ്.

അർജ്ജുനൻ സുഭദ്രയെ കട്ടുകൊണ്ടുപോയ

കമയും ഓർത്തും. അർജ്ജുനൻ മഹാവിരനാ
യിരുന്നു. വിശ്വദുത്തവർത്തിൽ അർജ്ജുനനെ
ജയിക്കാൻ കഴിയുന്നവർ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലതേ.
മലയാളം പാഠപ്രസ്തകതയിൽ ആ കമയുണ്ടാ
യിരുന്നു. സന്ധാസിധായി ശ്രീകൃഷ്ണൻറെ
വിട്ടിൽ ചെന്നു കൂടി സുഭദ്രയെയും. കൊണ്ട്
ഒറ്റനടത്തം. മിടുക്കൻ! എതിർത്തുവന്ന
യാദവരാർക്കു തോടാൻ കിട്ടിയില്ല....

സുഭദ്രയെ തേരിൽക്കെയറ്റി കൊണ്ടുപോയ ഡാ
ഗ. വായിക്കുംപോൾ കുനൻചാത്തുനായരുടെ
വിവരങ്ങളാണ് ഉടനെ ഓർമ്മവർത്തിക. അതു വി
വരിക്കാനുള്ള അധികാരം. അധാർക്കുമാത്രമാ
ണുള്ളത്.

‘തോൻ കണ്ണതാ, ഞൻ കുട്ടരെ അങ്ങങ്ങനൊ
രാണുകുട്ടി ഇനി പെരുക്കില്ല.’

അധാർ വിവരിക്കും:

‘കരിക്കാറയില്ല അന്നു മൊലയ്ക്കു വെള്ളം.
തുരുതുരുന്നെന അട്ട. അവിടെ എത്തിയ
പ്രോ, ദാ ഇംഗ്രെക്കലക്കാടി എട്ട് ക്കണ്ണപോലെ
ഇങ്ങങ്ങനെ കൈത്തണ്ണേട്ടിട്ടത്തു പൊന്തിച്ച് ഒരു
നടത്തം.’

റാത്രിൽ കാണിച്ചു പിന്നാലെ നടക്കുന്ന കു

നൻ ചാത്തുനായർ ചോദിച്ചു: ‘അവരു പിന്ന് നും
വന്നാലോ?’

അപ്പോൾ തിരിഞ്ഞു നിന്ന് നും നൊക്കി,
എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു: ‘ചാത്തേരാ, ഞാനൊരാണാ.
ജനിച്ചു ഒരിക്കലേ മരണിള്ളു.’

മുത്താച്ചി കമ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നോൾ, ചില
പ്രോശ്ന തച്ചുള്ളി ചന്തുവിന്നെയും കോമപ്പനെ
യും ഓർമ്മ വരും. കൂട്ടിക്കാലത്തു കേട്ടിട്ടുള്ള
കമകൾ, അക്കംവൈട്ടി ജയിച്ച കമകൾ.....

‘പക്ഷേ ഓർക്ക് ദൈവം കൊട്ടത്ത് വെച്ചില്ലോ.’

കൊതലുങ്ങാട്ടതിനിൽക്കാരുടെ കയ്യാലയിലൂ
ണ്ട് ഒരു ദിവസം. താമസിച്ചത്. അതിലിടയ്ക്കു
പാടത്തിന്റെ കരയിൽ ഇല്ലത്തുകാരുടെ കുറച്ചു
സ്ഥലം. ചാർത്തി വാങ്ങി. ഒഴിഞ്ഞ പറമ്പായി
രുന്നു. അതിലെപ്പറ്റി ഒരു വീടുണ്ടാക്കി.

‘രണ്ടുമുന്നു കൊല്ലും കൊണ്ട് ഓന്നാ സ്ഥലം
പുകാവാക്കി.’

അമധ്യുടെ വീട്ടുകാർ പുലകുളിച്ചു; തറവാ
ടിന്റെ മാനം. കെടുത്തിയ ആ സംഭവത്തെ
മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

പെൺതെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ കോന്തുണ്ണി
നായരെപ്പറ്റി നാട്ടിലെല്ലായിടത്തും. സംസാരമാ

യിരുന്നു കുറെ കാലം.

അപ്പുള്ളിക്കു മുന്നു വയസ്സു ആയിട്ടുള്ളു അന്ന്. പുഴവക്കത്തെ കാലാധകൾ മുഴുവൻ അച്ചർഹൻ പാടത്തിനെടുത്തു. സൈയ്താലിക്കുട്ടിയും അച്ചർഹനും പകുചേരനു കൊള്ളിക്കുത്തി.

മുത്താച്ചി പറഞ്ഞത്:

‘കൊള്ളിക്കുത്തിച്ചാലോ-നൃഗത്തെ പള്ളാലു മുതല്ലക്കു വടക്കെ പൊഴക്കരവരെ.’

ആയിരം ഉറുള്ളിക ഏതു കണ്ണുപൊട്ടനും കൊടുക്കും. അതു മുന്തിയതായിരുന്നു കൊള്ളി. പള്ളിപ്പുറത്തുകാരായ കച്ചവടക്കാർ വന്ന് ഒട്ടാ കൊ കൊള്ളി കച്ചവടമാക്കി. അച്ചാരവും കൊടുത്തു.

അന്നു രാത്രി സൈയ്താലിക്കുട്ടി അച്ചർഹനെ വിരുന്നിനു കഷണിച്ചു.

അപ്പാൾ അപ്പുള്ളി ഒരു സംശയം ചോദിച്ചു:

‘മാസ്യാരട ചോറു നമ്മളുള്ളോ’ മുത്താച്ചി?

‘നെൻ്റിച്ചുനബ്ലു ആള്ള്?’

രാത്രി രണ്ടുപേരും ഇരച്ചിയും പത്തിരിയും കഴിച്ചു. ഇരച്ചിക്കു ദുസ്വാദുണ്ടായിരുന്നു.

‘മുത്ത്യാടിന്റെ എറിച്ചായിട്ടാ’ എന്നു സൈയ്താലിക്കുട്ടി പറയുകയും ചെയ്തു. മുത്തജ്ഞി.

കുന്നത്തെ പള്ളിക്ക്ലേറമാണ് സൈയ്യതാലി
കുട്ടിയുടെ വീട്. വിരുന്നു കഴിഞ്ഞിരഞ്ഞി.
കല്ലുതാണിക്കെടുത്തതിയപ്പാൾ വയറ്റിനൊ
രു കൊള്ളുത്തൽ, രണ്ടി നടന്നപ്പാൾ ചൗദ്ദിച്ചു.
തളർന്ന്, വയറു. പിടിച്ചു വിണ്ണു. രണ്ടി നടന്ന
പ്പോൾ കുഴഞ്ഞു വിണ്ണുപോയി.....

-അപ്പുണ്ണിയുടെ കാല്ലുകൾ മങ്ങുകയായി
രുന്നു.

അപ്പോഴാണ് വലിയ വള്ളിലെ ചന്തു വന്നത്.
കുമ്പിടിച്ചുനയിൽ കായ്ക്കരി വിറ്റുവരുന്ന
വരവാണ്.

‘ആരാത്?’

‘ഞാനാ, ചന്തോ.’

‘അയ്യോൻറീ കമ്മകക്കേ പറീത്?’

‘സൈയ്യതാലിക്കുട്ടിനെ ചതിച്ചു, ചന്തോ.’

-അപ്പുണ്ണിയുടെ കാല്ലുകൾ നിറഞ്ഞാണുകി.

ചന്തു താങ്ങിയെടുത്തു. വിട്ടിലെത്തിച്ചുപ്പോൾ
അമ്മ വിളക്കു. കത്തിച്ചുവെച്ചു കാത്തിരിക്കു
കയായിരുന്നു. അവനുറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

‘പാറുക്കുട്ടേനോന്നു വിളിച്ചു വിണ്ടാ.
ആളു. മാളു. കുട്ടാപ്പുള്ളൻ-എന്തിനാൻറീ
കുട്ടു, അതൊക്കെ പറേണ്, മണ്ണേലെ വര

നന്നായില്ലെ, മണ്ണലെ വര നന്നായില്ലെ.’

-അപ്പുള്ളി എങ്ങിയേങ്ങിക്കരണതു.

നാട്ടിൽ പൊതുവെ സ്വകാര്യമായി ആളുകൾ
ആ മരണത്തെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു. പോലിസുകാർ
വരുമെന്നു. ശവം പുറത്തെടുത്തു കീറിമുറിച്ചു
പരിശോധിക്കുമെന്നു. പറഞ്ഞു കേട്ടു. എന്തോ,
അതൊന്നുമുണ്ടായില്ല.

‘അത്തുള്ളിമൊയലാളി കാശാക്കെ കൊടു
ത്തു കേസില്ലുംബു ആക്കീതല്ലോ?

ശത്രുക്കളുടെ കുട്ടത്തിൽ ഒരു പേര്‌കുട്ടി
അപ്പുള്ളി മനസ്സിൽ കുറിച്ചിട്ടും; അത്തുള്ളി മൊ
തലാളി!

പിന്നീടാണ് അറിഞ്ഞത്, അധികാർ മരിച്ചിരി
ക്കുന്നു. അതു നന്നായി.

പാഷാണം കൊടുത്താണെത്ര അച്ചുമരന
കൊന്നത്. ആട്ടിരച്ചിയിൽ പാഷാണം കലക്കി.
പാഷാണം പറയരുടെ കൈയില്ലെന്നാവുമത്രെ.
പറയരെ ദേപ്പുടണം. ഒരിച്ചുകൊല്ലാനറിയും.
മരുന്നു കൊടുത്തിട്ടാണെങ്കിൽ പാഷാണാവു
മുണ്ട്.

മുത്താച്ചി ഇടയ്ക്കിട പറയാറുണ്ട്:

‘വല്ലും തിവാടിൽപ്പെട്ട കുട്ടാ നിയ്.’

മനസ്സിൽ പലവട്ടം അവൻ അത് ഏറ്റു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആ തറവാടിനു പണ്ഡു പടി യ്ക്കൽ പതിനായിരും വിളഞ്ഞിരുന്നുവന്തെ. അതെല്ലാം വളരെ വളരെ മുമ്പാണ്. മുത്താച്ചി കു രണ്ടാമത്തെ ഭർത്താവു വന്ന കാലത്തു തറവാട്ടു ഭാഗിച്ചു. ഭാഗിക്കുമ്പോൾ അറുപത്തി നാലാളുകളുണ്ടായിരുന്നുവന്തെ.

അറുപത്തിനാലാളുകളുള്ള വീട്!

അന്നു രണ്ടു നാലുകെട്ടുകൾ ചേർന്നതായി രുന്നുവന്തെ വീട്. പകുതിയിലധികവും പൊ മിച്ചു കളഞ്ഞു. ഇപ്പോഴും ശൈത്യി ഇരിക്കുന്ന നാലുകെട്ടുണ്ട്. പത്തായപ്പുരയുണ്ട്. കൈയ്യാ ലയുണ്ട്. മുത്താച്ചി ഒന്നുരണ്ടു മാസം കുടു സേവാൾ അവിടെ പോകാറുണ്ട്.

‘കത്തി നിന്നിരുന്ന ഒരു തറവാടാണെങ്ഗ്! ഇപ്പോൾ ആ മിറ്റത്തെത്തും വെറിയ്ക്കു..’

അമ്മ രാവിലെ അവനു കണ്ണി വിളന്തിക്കാടുതൽ ഇല്ലതെന്തെങ്കു പുറപ്പെട്ടു. പടിയിരിങ്ങി കഴിഞ്ഞാൽ മുത്താച്ചി അടുത്തെങ്ങാനുമുണ്ട കിൽ, ഉറപ്പാണ്, പറയും:

‘വല്ലാത്ത യോഗം. വടക്കേപ്പോട്ടു നാലുകെട്ടി ലു വളർന്ന പെണ്ണും ലെയ്ക്കവലിക്കാൻ പോണ്,

മണ്ണേലെ വര നന്നാവണം, മണ്ണേലെ വര നന്നാവണം!'

വടക്കേപ്പുാട്ട് നാലുകെട്ടിൽ വളർന്ന കാര്യം കേൾക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു കുറൈയായി. അംഗ കേൾക്കേയും മുത്താച്ചി പറയും. ആമിനുമയും കോച്ചിയും പറയും. അപ്പോഴാഴ്ലൂ. അംഗ ആരും കാണാതെ കണ്ണു തുടയ്ക്കും.

'കുണ്ടിക്കാളുമട എരേ മോളാ. നെലത്തു വെച്ചാ ഉറുവൻിക്കും. തലേലു വെച്ചാ പേൻ കടി കമും-അങ്ങനെ വളർത്തിതാ. ഓൾഡ് തെരണ്ണു കല്യാണാത്തിനു നൃറുപരി അരി വെച്ചിട്ടുൻ്ന് സദ്യ.'

അങ്ങനെ വളർന്നവളാണ് അവൻറെ അംഗ. എന്നിട്ടിപ്പോൾ-

അവൻ രാവിലെ എഴുന്നേഡ്ക്കുന്നൊഴുക്കു അംഗ കുളിയും കണ്ടിവെച്ചും. കഴിച്ചിരിക്കും. അവനു പലകയിട്ടു കിണ്ണുത്തിൽ കണ്ടിയും. ഇലച്ചിന്തിൽ സമ്മന്തിയും. വിളന്തിവെച്ചു, വെകുന്നേരതെന്തയ്ക്കുള്ളത് ഉറിയിലടച്ചു വെച്ചു, സ്കുളിൽ പോകുന്നൊൾ ഇടാനുള്ള സർട്ടും. ടൗസറും. തിണ്ണുയിൽ മടക്കിവെച്ചാണ് അംഗ പോവുന്നത്.

ഇല്ലാതെക്ക് അവൻ കുടെ പോവുന്നത് അമ്മ
യ്ക്കിഷ്ടമല്ല. എന്നാലും ഒരു ദിവസം അവൻ
പോയിട്ടുണ്ട്. അബൈദ്രു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ്.
ഇപ്പോഴും അപ്പുള്ളി അത് ഓർക്കുന്നു. വലിയ
ഇല്ലമാണ്. അവിടെ നെല്ലുണക്കുകയും കുത്തു
കയുമാണ് അമ്മയുടെ ജോലി. ആടികളുംകുന്ന
വലിയ കാതിൽ തിളങ്ങുന്ന വടച്ചിറ്റുകളിട കു
ഞ്ഞാതെതാൽ വിളിച്ചു പറയും:

‘പാറോ, ആ പരമ്പരാട്ടു മടക്കിക്കോ.’

അല്ലെങ്കിൽ, ‘ആ ഒപ്പുരേണ് ഉമിത്തിൽ ബഡ
കൊണ്ടുന്നു കുട്ടിക്കോ.’

പിന്നിലെ പടി കടന്നാൽ നേരെ ഇല്ലത്തെ
അടുക്കലുമുറ്റത്താണെന്നതുക. ആ വഴിക്കാണ്
അമ്മ പോവുക.

അമ്മയുടെ കുടെ ചെന്ന ദിവസം കുണ്ഠാ
തേതാലും ചോദിച്ചു. ‘പാറുകെന്തെ ചെക്കനാ?’

രണ്ടു. അവനു രസിച്ചില്ല. അവൻ അമ്മയു
ടെ പേര് പാറു എന്നല്ല. പാറുകുട്ടിയെന്നാണ്.
അവനെപ്പറ്റിയാണ് ചോദിച്ചത്! ചെക്കൻ!

ഉരപ്പുരയുടെ പരിസരത്തിൽ അവൻ ചുറ്റിപ്പ്
റി തിന്നു. അമ്മയ്ക്കു മുറയ്ക്കു പണിയുണ്ടായി
രുന്നു. ഉമ്മിത്തിനടുത്ത് മന്താരച്ചുവട്ടിൽ കുന്പാ

ഇക്കൊണ്ണമുട്ടുത്തു കാലിൽ ചിലമ്പുന തളകളും
കഴുത്തിൽ ചരടിൽ കോർത്ത വട്ടമാതിരവും
നെറുകയിൽ ഉരുളയാക്കി കെട്ടിവെച്ച മുടിയും
മായി ഒരുണ്ണി കളിച്ചിരുന്നു. അതു വല്യമ്പുരി
യുടെ ഉണ്ണിയാണ്. വല്യമ്പുരി എന്നു പറയുന്ന
ആളാ പുമുഖത്തുണ്ട് പടിയിൽ കാലുവിരുത്തി
തിണ്ണുയിലിരുന്നു മുറുക്കിന്തുപ്രാറുള്ളത്. അയാ
ളുടെ താഴെയുള്ള ആളെയും. അവൻ കണ്ണു.
അയാൾ വെറുതെയിരിക്കുന്നോഴും. ചിറി ഇട
യ്ക്കിടെ കോട്ടും. ആദ്യം, അവനെ നോക്കി ചി
തിച്ചതാണെന്നാണ് കരുതിയത്. പിന്നുയല്ലേ
കാര്യംനന്നിലാവുന്നത്!

ഉച്ചയ്ക്കു നമ്പുരാരുടെ ഉഡണ്ട് കഴിഞ്ഞു. വലി
യ കുണ്ണതാതേതാലും. ചെറിയ കുണ്ണതാതേതാലും.
ഉണ്ണികളും. ഉണ്ണിക്കിടാവും. ഉണ്ടശ്ശേഷം. ഉറക്കെ
അക്കത്തുനിന്ന് കുണ്ണതാതേതാലും വിളിച്ചും:

‘പെണ്ണേ.’

അത് അവൻറെ അമ്മയെയാണ്.

വാതില്ലക്കൽ ഓന്നിന്നുമീതെ ഓന്നായി രണ്ട്
എച്ചിലിലകൾ വെച്ചിരുന്നു. അമ്മയതു കുടിപ്പി
ടിച്ച് ഉരല്പുരയുടെ തിണ്ണിൽ കൊണ്ണുവന്നു
വെച്ചു. രണ്ടിലും. എച്ചിൽച്ചുരുണ്ട്. ഇംഗ്ലിഷ്

മാങ്ങയണ്ടിയും കറികളുമുണ്ട്.

അവൻ ഓക്കാനും വന്നു.

‘എനിക്കു വേണ്ടാ.’

‘വെശ്രക്കണില്ലോ?’

‘നിക്കു വേണ്ട. നിക്ക് വേണ്ട.’

കരച്ചിലടക്കിക്കൊണ്ട് അവൻ പറഞ്ഞു. അപൂർവ്വ അമ്മ എച്ചിലിലകൾ താഴെയിട്ട്, കൂടി ഞെൽ അവനെ മുറുകെ മുറുകെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു - അമ്മേട യോഗാ മോനെ.....

അവൻറെ ശിരസ്സിൽ ചൂടുള്ള നന്ദവും തോന്തി.

അതിൽപ്പിനെ അവൻ അമ്മയുടെ കുടെ പോയിട്ടില്ല. ഒവകുന്നേരം അമ്മ മടങ്ങിയെത്തു നേബാൾ മുറത്തിൽ അരിയുണ്ടാവും. ശരീരം മുഴുവനും തവിട്ടും പൊടിയും പറ്റിയിരിക്കും. നേരം ഇരുട്ടിയാൽ കിണറ്റിന്കരയിൽ പോയിട്ടാണ് അമ്മയും അപൂർണ്ണിയും കുളിക്കുക.

മനയ്ക്കലെ മെല്പുറുത്തു വലിയ അസ്വലക്കുളമുണ്ട്. വടക്കേ അറ്റം പാറക്കട്ടുകളും പൊത്തുകളുമാണ്. ആ പൊത്തുകളിൽ ചീകണ്ണികൾ മുടയിട്ട് കുണ്ടുങ്ങലെ വളർത്താറുണ്ടതെ. തെക്കേ കടവിനു പുതിയ

കുളപ്പുര കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പട്ടതൽ തനുക്കുകളും കരികളിൽ ‘കേശവൻ നമ്പുതിരിവക്’ എന്നു കൊത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കുളത്തിൽ കുളിക്കാൻ പോയാൽ അവൻറെ ഓഡ്യൂലിൽ പറിക്കുന്ന കുട്ടികളുണ്ടാവും. നീന്താം, മുങ്ങാം. കുളിയിടാം. പക്ഷേ അമ്മയ്ക്കു കുളത്തിൽ പോവാനിഷ്ടമില്ല. വിടുവിട്ടാൽ ഇല്ലത്തെ വടക്കുപുറത്ത്, അവിടു വിട്ടാൽ വിട്- അതാണമഹയുടെ പതിവ്.

രാത്രിയിൽ കിടന്നാൽ അമ്മ നേരത്തെ ഉറങ്ങും. എന്നാലും അവൻ അനഞ്ചിയാൽ ഉടനെ അമ്മ ഉണർന്നു ചോദിക്കും: ‘എന്നാ അപ്പുണ്ണേ?’

ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്ന കാലത്ത് അമ്മ അവൻ അരയിൽ താഴെ. പിടിച്ച് പാട്ടുപാടിത്തനിട്ടുണ്ട്. കോടക്കാർവർണ്ണനും. ഗോപിമാരും. ഗോക്കൈ മേച്ചു നടക്കും. കാലത്തെപ്പറ്റിയാണു പാട്ട്. ശ്രീകൃഷ്ണൻ തല്ലു വരിതെന്നല്ലിൻറെ ചോറും. ലന്തക്കുരുക്കാണ്ട് കുട്ടാനും. ഉണ്ട് ഒരു പാട്ടുകുടിയുണ്ട്.

ഉറക്കേ. വരാതെ കിടക്കുന്നോൾ, ഇരുട്ടിൽ പകിടക്കരു തിരിയുന്നു. മുലയ്ക്കു വെള്ളത്തിലും തടിച്ചു കുറ്റനായ ഒരാൾ തോഴെ

തെന്താരു പെണ്ണക്കിടാവിനെയുമിട്ടു നടന്നുപോ
കുന്നു..... പകിട തിരിയുന്ന ശബ്ദം.....
അങ്ങനെ അവക്കൻ കണ്ണുകൾ പതുക്കെ
അടയുന്നു.

മല്ലിൽ കുത്തനെന്നിനു കന്തത പകിടക്കരു
തിരിയുകയാണ്, തിരിയുകയാണ്.....

മുറുക്കി ചുവപ്പിച്ച ചുണ്ണുകൾ.....

മരിച്ചുവർ രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഇരഞ്ഞിവരാറു
ണ്ണോ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന്.....

പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞു സ്കൂൾ പൂട്ടിയപ്പോഴാ
ണ് അപ്പുള്ളി വിഷമിച്ചു പോയത്. ഈ നാ
ല്ലപത്തണ്ണു ദിവസം കഴിയണം. അതുവരെ ഒ
വും പകലും ഒരുപോലെ കഴിച്ചുകൂടുന്നത് ഒരു
വിഷമമായിരുന്നു.

അമു പോയ്ക്കഴിഞ്ഞാൽ തനിച്ചാണ്.

ഇല്ലതേക്ക് അവനില്ല.

നാല്ലപത്തണ്ണു ദിവസങ്ങൾ കഴിയണം. ഒരു
തകരത്താബാളത്തിൽ നാല്ലപത്തണ്ണു കല്ലു പെ
രുക്കിയിട്ടും ഓരോ ദിവസവും കാലത്ത് ആദ്യം
ചെങ്ങുണ്ട് പ്രവൃത്തി ഒരു കല്ലുടക്കത്ത് കല്ലയുക
എന്നതാണ്.

കുണ്ണുങ്ങങ്ങൾക്കാരുടെ പടിക്കലുള്ള കുക്കു

മത്തിൻറെ ചുവട്ടിൽ അവൻ ചെന്നു നിന്നു.
കേശുവെങ്ങാനും വന്നാൽ ഓലപ്പുന്ത് നെയ്തു
കളിക്കാം.

പരേഖ കേശുവിനെ പുറത്തു കാണില്ല.
അവനു വെയിലുകൊണ്ടാൽ ഏകമാണ്. പുറ
ത്തിനങ്ങരുതെന്ന് അവൻറെ അമ്മ കല്പന
പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. കണ്ണ കൂട്ടികളുടെ കൂടെ
യോന്നും കൂടരുതെന്ന് ശാസനയുണ്ട്. അതിനി
യുന്നതുകൊണ്ടാണ് അവിടെ കേരി കേശുവി
നെ വിളിക്കാത്തത്.

കേശുവിൻറെ അമ്മയ്ക്ക് ഒറ്റ മകനെയുള്ളൂ.
കുണ്ടുങ്ങൽവിട്ടുകാർ പുതിയ പണിക്കാരാണ്.
പണ്ട് അവിടുത്തെ കാരണവർ വലിയ വീടി
ലെ പണിക്കാരനായിരുന്നു. ക്രമത്തിൽ കാര്യ
സമനായി. വലിയവീടിലെ പണിക്കാരത്തി
യെയാണ് അയാൾ സംബന്ധം ചെയ്തത്.
ക്രമത്തിൽ നെല്ലുണ്ടായി. പണമുണ്ടായി.

ഇപ്പോൾ കേശുവിൻറെ അമ്മയ്ക്ക് കഴുത്തു
നിരിയെ ആമാടക്കൂട്ടമുണ്ട്. അവർക്ക് കേശുവി
നെ കുളിപ്പിക്കലും. തലതോർത്തിക്കലും. പൊ
ടിതിരുമ്പലും. മാത്രമാണ് ജോലി; അതിലുാത്ത
പ്രോഡ് കിണറ്റിൻറെ തടത്തിൽ കന്നിക്കുർക്കെ

തടംപിടിച്ചു നടുവളർത്തി ശുശ്രൂഷിക്കുകയും..
എക്കത്തിനു കനികക്കുർക്കയുടെ നീരാണത്ര
മരുന്ന്.

കേൾ പുറത്തെങ്ങാനുമുണ്ടോ?

കൊഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന കുക്കുമപ്പുകൾ പെറു
കിലൈടുത്തു മണ്ണപ്പിച്ചു നാലായി ചീരിയെറി
ഞ്ഞുകൊണ്ട് അപ്പുള്ളി കുറച്ചു നേരം കൂടി
അവിടെ നിന്നു.

നാൽപ്പുത്താഡ്യു ദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ സ്കല്ലുൾ
തുറക്കും. പാസാവുമെന്നുറപ്പുണ്ട്. സർട്ടിഫി
ക്കറുവാണ്ടി തൃത്താല സ്കല്ലുളിൽ പോകാം
വലിയ സ്കല്ലുളാണ്.

അവിടേയ്ക്കു കുറച്ചയിക്കം ദുരമുണ്ട്. ഒരു തു
ക്കുപാത്രമുണ്ടെങ്കിൽ ചോറു കൊണ്ടുപോകാ
മായിരുന്നു. ഓട്ടുപാത്രക്കാർ വിളിച്ചു പോകു
മോൾ അമു വിളിച്ചുവരുത്തി വില ചോദിച്ചു.
അബ്യര ഉറുപ്പിക. വേണ്ടനു പറഞ്ഞു തിരിച്ച
യച്ചു.

എന്തെ വാങ്ങാത്തതെന്നു ചോദിച്ചില്ല. വേ
ണ്ട, അബ്യര ഉറുപ്പിക?

അപോഴേയ്ക്കു. ആമിനുമയുടെ കുറി കിട്ടി
യാൽ മതിയായിരുന്നു. ഇരുപതാളും. നനുക്കിന്

അരുറുപ്പികയും എടോ ഓൺപതോ നനുക്ക് കഴി തന്നു. അതു കിട്ടിയാൽ ഒന്നു നിന്നു തിരിയാ മെന്നാണ് അമ്മ പറയാർ.

ഒന്നാം തീയതിയാണ് നനുക്കെടുക്കുക. വൈകുന്നേരം എല്ലാവരും ആമിനുമയുടെ പുരയിലെത്തും. അമ്മയുടെ നനുക്ക് അവൻറെ പേരിലാണ്. അപ്പുള്ളിയായിരിക്കും. ആദ്യം എ തന്നുന്നാൽ. ഓലക്കഷ്ണത്തിൽ എല്ലാവരുടേയും പേരെഴുതി വൈച്ചിട്ടുണ്ട്. വലിയ കിണറിയിൽ നനു കുകൾ ഇട്ട് ഇളക്കി ആമിനുമയുടെ ചെറിയ മകൻ ഒന്നടക്കുന്നു. ഓരോ തവണയും, വിചാരിക്കും: ‘പാറുക്കുട്ടുമ മകൻ അപ്പുള്ളി’ എന്നാവും വായിക്കുക! നോക്കുമ്പോൾ വല്ല കളത്തിൽപ്പട്ടി കണ്ണക്കാളിയോ വിരാൻകുട്ടി വി ട്രു കുണ്ടതിരുത്തുമയോ ആവും. പാറുക്കുട്ടി യഥയുടെ മകൻ അപ്പുള്ളിയുടെ നനുക്ക് ഇനിയും. വന്നിട്ടില്ല.

ഇടവഴിയിൽനിന്നു മുള്ളവടിയുടെ ശബ്ദം. കെ ട്രു. സംഗയിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ, ശരിയാണ്. മുത്താച്ചി വടിയും കുത്തി വലിഞ്ഞു നടന്നു വരികയാണ്. കഴുക്കേണ്ട് ഉള്ളി തോണി നീങ്ങുന്നതുപൊലെയാണ് മുത്താച്ചിയുടെ

നടത്താം. കഴിഞ്ഞ മുന്നുനാലു ദിവസങ്ങളിൽ
മുത്താച്ചി കൊട്ടിലിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

‘മുത്താച്ചു.’

തോണി തുഴയുന്നപോലെ നടന്നടുത്ത്, വി
ളിക്കേൾക്കാത്ത ഭാവത്തിൽ, അടുത്തത്തി പെ
ട്ടുന്ന നിന്ന് അവൻറെ തലയുടെ നേരെ വടി
യോജി നിലത്തടിച്ചു. ഒറ്റപ്പെട്ട മുൻവശത്തു നി
ല്ക്കുന്ന തേണ്ട പല്ലു പുറത്തു കാട്ടി ഉറക്കെ
പിരിച്ചു പറഞ്ഞു;

‘ഞാൻ പയ്ക്കുട്ടാനാല്ലോ നിരീച്ചു?’

അതു മുത്താച്ചിയുടെ കളിയാണ്.

‘മുന്നാലീസം നല്ല കോളായിരുന്നുനു തോ
ന്നണ്ണു മുത്താച്ചിക്ക്.’ വലിയ മാറാപ്പു തൈക്കി
നോക്കിക്കൊണ്ട് അപ്പുണ്ണി പറഞ്ഞു.

‘എന്തു കോളാൻറെ അപ്പോ? കണ്ണുത്ത്
ബോട്ടത്തു കാലെത്തില്ലെ..... ഇയ്യേന്നൊ
നടപ്പവെയിലത്ത് ഇവിടെ വന്നു നിക്കണ്ണ്?’

മുത്താച്ചിയുടെ കുടുംബം അവൻ നടന്നു. കൊ
ട്ടിലിൻറെ വാതിൽ തുറന്ന് ഓണ്ടം താഴേവച്ചു,
വടി മുക്കിൽ ചാരി ഇരുന്നു മുത്താച്ചി പറഞ്ഞു:

‘വയ്യേൻറെ കുട്ടേ..... ഇനി പണ്ടത്തെന്തി
ഉരു ചുറ്റാനോന്നു വയ്യു.’

‘മുത്താച്ചിക്കെത്ര വയസ്സായി? :

‘അതോക്കെ ശ്രദ്ധായിൻറെ കുട്ടേ. മുത്താച്ചി ഇന്നു. ഇന്നലേണ്ടായ ആളല്ലെ, കൊളവുശിക്കപ്പും രോക്കെ ചിറ്റി നടന ആളാ മുത്താച്ചി.’

കൊളവുശിക്കപ്പുർ എന്ന് ഒന്നിച്ചേ പറയു. കൊളവിൽ മുത്താച്ചി പോയിട്ടുണ്ട്. അതു മുത്താച്ചി കാണ്ണനവരോടല്ലോ. വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുടല്ലുരിൽ കപുത്ത് കയറിയ പെണ്ണുങ്ങൾ രണ്ടേയുള്ളു. ഒന്ന്, കുന്നിൻപുറത്തു പുതിയ മാളികവീടു കെട്ടി താമസിക്കുന്ന അമ്മാളു അമ്മ. അവരുടെ ഭർത്താവിനു കൊളവിലാ യിരുന്നു ജോലി. അമ്മാളു അമ്മയ്ക്കു സഹാ യത്തിനു പോയതാണ് മുത്താച്ചി. അന്നു മുത്താ ചീകൾ ഇതു വയസ്സായിട്ടില്ല.

‘രണ്ടു കൊല്ലാ കൊളവിലു പാർത്തത്. തിനാംനെന്തു സുവം. തോഴ ചുട്ടതു തിന്നു മട്ടത്തിട്ടു കാക്കയ്ക്കു കൊടുക്കാലേ? തോടു പെ രേഖ് ഒരു തമിഴ്ത്തിപ്പെണ്ണണായിരുന്നു-കണ്ണമ. ഓൾക്കു. കൊടുക്കും.’

ആ കണ്ണമയെപ്പറ്റി അപ്പുണ്ണി വളരെ കെട്ടതാണ്, അവരെ വിലയ്ക്കു വാങ്ങിയതായിരുന്നു വരെതു!

മുത്താച്ചി കപ്പലിളകിയപോൾ ചർദ്ദിക്കാൻ
തുടങ്ങിയതും കണ്ണമുഖ മലയാളം പറിസ്ഥിച്ച
തും ‘ശി.എത്തി’യുമായി അടികുടിയതുമൊക്കെ
പറയാൻ തുടങ്ങിയാൽ അപ്പുണ്ണി എല്ലാം മന്നു
കേട്ടിരുന്നു പോകും.

‘മുത്താച്ചി എവിടോക്കെ പോയി?’

അപ്പുണ്ണി കയറ്റുകട്ടിലിൽ കയറിയിരുന്നു
ചോദിച്ചു.

‘എവിടിം പോയില്ലെ, കുട്ടു, വടക്കേപ്പാട്ടാ
ചെന്നു കേരിൽ. അവട മിൻഞ്ഞാനു
ബുന്നേശവി പുജേൻന്. ഇന്നലെ വാഴാവി
ലസ്വലത്തിൽ അവരുടെ കളംപാട്ടാ.’

രു ദിവസം ഭൂവനേശവി പുജ.

അടുത്ത ദിവസം അസ്വലത്തിൽ പാട്.

അവിടത്തെ കുട്ടികൾക്ക് എന്തു രസമായിരി
ക്കും. ഓസ്കർൻ, കൃഷ്ണൻകുട്ടി, തക്കം-പേരു
കൾ മാത്രമേ അവനറിയും. അതും മുത്താച്ചിയും
ഒ സംസാരത്തിൽനിന്ന് മനസ്സിലായതാണ്. ആ
രെയും കണ്ടിട്ടില്ല. വലിയമുാമ, കുട്ടിമുാമ, രണ്ടു
വലിയമുമാരുണ്ട്. അമുമയുണ്ട്. കുട്ടികളിൽ
ആരെല്ലാമാണ് താഴെ? ആരെല്ലാമാണ് മുപ്പ്?
അവനറിഞ്ഞുകുട്ടാ.

‘ഭൂവനേശരതിപുജയ്ക്ക് എന്നൊക്കോണ്ടാവോ,
മുത്താച്ചു?’

മുത്താച്ചി ഒരു പാട്ടുപോലെ ചൊല്ലാൻ തു
ടങ്ങി

അവിലും മലരു ശർക്കര നാളികേരം കരോ
ലപ്പും തണ്ണിരാമുത്.

അത്യുമായപ്പോഴേക്കും. അപ്പുള്ളിയുടെ വാ
ഗിൽ വെള്ളും. നിറഞ്ഞു.

‘പിന്ന കോഴ്ചുരച്ചിം. മുത്താച്ചി അസ്സുന്ന് ഒരു
സാതനം കൊണ്ടനിട്ടുണ്ട്.’

ഭാണ്യമഴിച്ചു പുറത്തുടക്കുത്തു. രണ്ടു തണ്ണിരാ
മുത്.

മുത്താച്ചി കൊണ്ടുവന്നു വല്ലതു. തിനാൻ
കൊടുക്കുമെന്നുള്ള കമ അഞ്ചയ്ക്കരിഞ്ഞുകൂ
ടാ. അഞ്ചയ്ക്കതിഷ്ടമാവില്ല.

‘തള്ളുടെ കെട്ടിലും നാറിപ്പുളിച്ചു വല്ലതു. ഒക്കെ
ണ്ടാവു.’ എന്നാണ് അഞ്ച പറയുക.

നെയ്തിന്റെ ചുവയ്ക്കു. മധുരവുമുള്ള തണ്ണിരാ
മുത്. കരിഞ്ഞ ഭാഗം. തിനാനാണ് രസം.

വടക്കേപ്പാട്ടു കുട്ടികൾക്കല്ലോ. ഒരുപാടു കി
ടിയിട്ടുണ്ടാകും.

അപ്പോൾ അവൻ ഓർത്തുപോയി. അവനും

ആ വീട്ടിലെ കുട്ടിയാണ്. അവൻറെ തറവാടാണത്.

‘ശ്ശശി ദുരംബോ, മുത്താച്ചി?’

‘കൊള്ളുന്നലിയ്ക്കാ?’

‘അല്ല, അവിടയ്ക്കേയ്.....വടക്കേപ്പാട്ടുയ്ക്കേയ്.....’

മുത്താച്ചി വഴി വിവരിച്ചു. എളുപ്പം. മനയ്ക്കെലെ മേൽപ്പുറത്തു നിന്ന് ഇടവഴി കയറി രണ്ടു കുന്നുകളിൽജിയാൽ വടക്കേപ്പാട്ടു മേലേപ്പടിയായി, ആ വഴിയല്ല മുത്താച്ചി പോകാർ.

കുന്നു കയറിയിരഞ്ഞാൽ മുത്താച്ചിക്കു കുറിച്ചു പ്രയാസമുണ്ട്. പാടംവഴി പോയാൽ കുറെ ദുരം നടക്കണം. ഏന്നാൽ പടിപ്പുരയിലെത്താം.

‘വല്ലുവിടാ, മുത്താച്ചി?’

‘നാല്ലുകെട്ടാ. പുരാതനകാലത്തൊണ്ടാക്കിതാ. ഞാനോക്കെ കുട്ടായിരിയ്ക്കണാ കാലത്തെ സ്തതിഞ്ഞുന്നാ? കയ്യാലു മുന്നേരന്. എടുക്കെട്ടാ വിട്. ഞോ നടിമിറ്റം. ആ കാലോക്കെ പോയി.’

രണ്ടിക്കല്ലു. ആ പടി കാണില്ലെന്നോ?

‘ഇന്തുനാ മുത്താച്ചി പോവാ?’

‘വരണാഴ്ച ഒന്നു പോണമ്പോ. തുള്ളലു കുറിച്ചുക്കണ്ണു.’

തുള്ളല് എന്നാണെന്നിയില്ല. ഓട്ടൻതുള്ളലാണോ? അതു സ്ക്കൂളിൽ കണ്ടതാണ്.

‘അല്ലെ, പൊട്ടാ! പാന്റ്.തുള്ളല്. പതിനേഴു കൊല്ലുമായി പാന്റ്.തുള്ളലു കഴിച്ചിട്ട്. മുന്നിസെ കില്ലു. വേണ്ടുന്നു. മുന്നു നാഗം ഉള്ളതല്ല?’

സർപ്പതതുള്ളലാണ്. സർപ്പകാവുള്ള വീടുകളിലേ അത് പതിവുള്ളു.

‘കഷണികാൻ ആള്ള് പോയിരിക്കണ്ണു. പൊടി പൊടിക്കും.’

ആരെ കഷണികാൻ? ദൂരത്തുള്ള ബന്ധുക്കെള്ളയും പണ്ടു ഭാഗിച്ചുപോയ വിട്ടുകാരെയും. കഷണിക്കണ്ണം. ഉച്ചയ്ക്കു പുഴുക്കു. കണ്ണതിയും. സന്ധ്യയ്ക്കു മുന്നാണു സദ്യ. സന്ധ്യയ്ക്കു തുടങ്ങിയാൽ കളം.കഴിയാൻ പാതിര ചെല്ലണാം.

‘മാണ്ണുർന്ന് കുട്ടുാളു വരും. അക്കരേന്നു. വരാതിരിക്കില്ലു. ഉണിച്ചിരി. മക്കളും. കേട്ടപ്പുത്തനാ പൊറപ്പുട്ടക്കണ്ണത്രെ. ഇന്ന് കുണ്ണതിരാമനാ വിളികാൻ പോയിരിക്കണ്ണ്.’

എല്ലാവരും വരും. പണ്ടു ഭാഗിച്ചുപോയവരും. ബന്ധുക്കളും. ദേശക്കാരും.

അവന്നീറ അഖ്യയെ കഷണിക്കില്ല.

അവനെയും. ആരും. കഷണിക്കില്ല.

എന്തിനാ ക്ഷണിക്കുന്നത്. ആരാൻറീ വിട്ടി
ലാബാക്കിൽ ക്ഷണിക്കണം. സ്വന്തം വിട്ടിലാ
വുന്നോൾ ക്ഷണിക്കണോ? പകേഷ-അങ്ങോടു
പോകാൻ പാടില്ലെന്ന് അമ്മ പറയുന്നത്.

‘പഞ്ചാഖികെടന്നു ചത്താല്ലോ, ഞീ മോനെ
ഞാനാ പടി ചവിട്ടില്ലോ.’

പകേഷ അവിടെ സർപ്പത്തുള്ളലാണ്. ഈനി
ധാരിക്കൽ കാണാൻ പറിയെന്നു വരില്ല.
അപൂർവ്വമായേ ഉണ്ടാവാറുള്ളു. അവന്നും പോ
യാലെന്നൊ?

‘മുത്താച്ചിയുടെ കുടെ ഞാനും പോരട്ടു?’

‘എന്താൻറീപോ, നീയും പറേണ്ടു്?’

മുത്താച്ചി കാൽമുട്ടിൽ കൈ ഉണ്ടി എഴു
നേറ്റു. നരകയറിയ കണ്ണുകൾ അവൻറീ മുവ
തൽ അത്ഭുതത്തേതാടെ ഉറച്ചുനിന്നു. ഒരു നിം
ഷം ആലോച്ചിച്ചുശേഷം പറഞ്ഞു.

‘നെൻ്നിമു സമ്മതിക്കില്ലോ, കുട്ടു്?’

‘ഞാനമോടും പറയുംോ..’

‘ഞാനിന്നും പുറ്റുണ്ട് ഞീ കുട്ടി ഇബിടിരു
നോ.’ മുത്താച്ചി സ്വന്നേഹം വിടാതെ പറഞ്ഞു.

‘ഞാനമോടും ചോയിക്കുംോ?’ അവൻ കൊട്ടിലി
ഞീ വാതിൽ കടന്ന് പുറത്തിരിങ്ങി. മുത്താച്ചി

വിളിച്ചു:

‘അപ്പു ഇബ്ബട വന്നാ.’

അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ വിട്ടിലേയ്ക്കു നടന്നു. ‘എൻറീ വീട്ടല്ലോ? നിക്ക് പോയാ എന്താ?

നടക്കുനോമ്മു. കുളിക്കുനോമ്മു. ഉണ്ണുനോ മു. അതായിരുന്നു വിചാരം. പക്ഷേ അമ്മയോടു ചൊദിക്കുന്നതെങ്ങനെ? ചൊദിച്ചാൽ സമതി കലിലു.....സമതികലിലു.....എന്നാലു. പറഞ്ഞു നോക്കണാം.

‘അമ്മയ്.’

അമ്മയ്ക്ക് ഉറക്കം. പിടിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു.

‘എന്താടാ?’

‘ഒന്നുല്ലു’

അവൻ വിശ്വാ. അനങ്ങാതെ നെമ്മിടിപ്പോ ദ കിടന്നു. കണ്ണടച്ചിട്ടു. ഉറക്കം. വനില്ല. തിരിഞ്ഞു. മറിഞ്ഞു. കിടന്നുനോക്കി. അമ്മയോടു കുറേക്കുടി പറിച്ചുർന്നു.

‘എന്താ അപ്പുബോ?’

‘അമ്മാറങ്ങും?’

‘ഇല്ലു. എന്തേ?’

‘ഒന്നുല്ലു.’

വിണ്ടും പതറിപ്പോയി. അവസാനം ദേഹം
മവലംബിച്ച് അവൻ പറഞ്ഞു:

‘അമ്മയും, അവട തുള്ളലാതെ.’

‘എവിടെ?’

‘അവട, കൊമ്പട്ടാടെ.’

അമ്മയുടെ ഉറക്കം പോരെയെന്നു തോന്തി.

‘അയൽ കൗമക്കെന്തിനാ കെടക്കപ്പോരുതി
ല്ലായും?’

അവൻ പിന്ന മിണ്ടിയില്ല..... തേങ്ങലടക്കി
കൊണ്ട് അവൻ കിടന്നു.

രാവിലെ വിണ്ടും മുത്താച്ചിയുടെ അടു
ത്തെത്തി. മുത്താച്ചി അമ്മയോടു പറയണം,
സമ്മതം വാങ്ങണം. മുത്താച്ചി വിണ്ടും ഉപ
ദേശിച്ചു. തോന്താക്കേടിനു പോണ്ടാം അവൻ
കരയുമെന്നായപ്പോൾ മുത്താച്ചി പോകാമെന്നു
സമ്മതിച്ചു.

മുത്താച്ചി അമ്മയോടു സംസാരിക്കാൻ വന്ന
പ്പോൾ അവൻ മുറ്റത്തിനാശി, ഒന്നുമറിയാത്ത
പോലെ, തൊടിയിലെലാക്കേ നടന്നു. അതിരിലെ
മുള്ളകുട്ടത്തിലേയ്ക്ക് ഒരു പിടി ചരൽ വാ
രിയെറിഞ്ഞു. അത് കലവരൽ കുട്ടിക്കൊണ്ട്
ഉർന്നുവിഴുന്നതു കേട്ടു രസിച്ചു. ആമിന്നുമയ്യു

ടെ തൊടിയിലെ കുതിപ്പോന്നയ്ക്കിടയിൽ ഒളി ഞ്ചിതിക്കുന്ന ‘ചെമ്പോത്തി’നും ഒരേറു കൊടുത്തു.

മുത്താച്ചി പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിരിക്കുമെന്ന് സ്വയം ഉറപ്പിച്ചുശേഷം, അവൻ തിരിച്ചുവന്നു, അപ്പോൾ മുത്താച്ചിയില്ല. അമു അക്കത്താൻ, പതു കുക്കെ പതുക്കെയാൻ അക്കത്തേക്കു കടന്നത്. നോക്കുമ്പോൾ അമു അടുക്കലേവാതിൽ പിടിച്ചു നില്ക്കുകയാണ്. ചുയില്ലാതെ വന്നുനോക്കുമ്പോൾ അമധ്യുടെ കാല്പനിക്കു കണ്ടു.

കണ്ണുതുടച്ച്, തൊണ്ടയനക്കി അമു വിളിച്ചു: ‘അപ്പുണ്ണു’

അവൻ അരിച്ചരിച്ച് അടുത്തു ചെന്നു.

‘മീറ്റ മോൻ അദ്ദും ദും പറഞ്ഞു ശാം. പിടി കരുത്....’

ദേശ്യമല്ല, സകടമാണ് തോന്തിയത്.

‘അയിനൊന്നും തന്നക്കും യോഗംബാവില്ലെന്നെൻറെ തങ്ങളേ. തന്റെ അയിനു സുകൃതം ചെയ്തില്ലെന്ന്.’

അവനും കണ്ണു തുടച്ചും.

‘മോനെന്തിനാ അവുടെ പോണ്ട്?’

അപ്പോൾ നിയന്ത്രണമെല്ലാം പൊട്ടിപ്പോയി.

അവനുറക്കെ കരണ്ടു.

‘അപ്പുള്ളി കരേണ്ടോ.’

അമ്മ വാതിൽപ്പൂളിയില്ലെട പുരത്തേക്കു
നോക്കിക്കാണ്ട്, കുരുനേരേ. അവനെ അടക്കി
പുടിച്ചു നിന്നു.

തീരെ വിചാരിക്കാത്തതാണ് പിന്ന അവൻ
കേട്ട്:

‘മോൻ വേണ്ടിൽ പൊയ്ക്കോ.’

വേണ്ടന്നു പറയാൻ തോന്തി.

ആരാടനില്ലാതെ അമ്മ പറഞ്ഞു:

‘ഓന്നാരു കൂട്ടുള്ളു? ഓന്നു. മോഹംണ്ടാവി
ളേ?’

അപ്പുള്ളി അമ്പരന്നു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

‘അവെട മറുള്ളാർക്ക് ഉള്ളതി നേനക്കു.
രേവകാശംഡള്ളോ; സീറ മോൻ പൊയ്ക്കോ.’

ആ ശബ്ദം പതിവിലയിക്കാ കത്തതതായി
രുന്നു.

കല്ലുകൾ തുടച്ച്, അമ്മയുട പിടി വിടുവിച്ച്,
അവൻ മുത്താച്ചിയുടെ കൊട്ടിലിലേയ്ക്കോടി.

പണി കഴിഞ്ഞു പാറുക്കുട്ടി പോകാനുള്ള
സമ്മതം കാത്തുനില്ക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ
ശാഖ കുണ്ടാതേതാലിന് ഒരു ജോലി പറയാൻ
തോന്തിയത്.

‘പാരോ, ഈ വിറകിൻകൊള്ളുന്ന് എരട്ടി
ചും’

അടുക്കെല്ലവാതില്ലെൽ നിന്നുകൊണ്ട്
കുണ്ടാതേതാലു കുറെ വിറകെടുത്തു മുറി
തേതയ്ക്കിട്ടു. ഉരയ്ക്കുരയ്ക്കുടെ ചുമരു ചാരിവെച്ചി
രുന്ന മഴുവെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു. ഉണ്ണങ്ങിയ
വിറകാണ്. വെട്ടുനോഡി തെറിക്കുന്നു.

ഉണ്ണങ്ങിയ വിറകിൻകൊള്ളിയുമായി മല്ലിട്ടു
നോശാണ് കുണ്ടാതേതാലിനു വീട്ടുകാരും പോ
ദിക്കാൻ അവസരം കണ്ടത്.

‘പാറുൻ അന്തിക്കാരാ തോണ?’

ഭേദവമുണ്ടെന്നു പറയാനാണ് തോന്തിയത്.
പക്ഷേ പറഞ്ഞത്:

‘അടുന്നു. ചെക്കെന്നു. മാത്രേയുള്ളു.’

‘കോന്തുനീറ വകേല് ആരു. ലൈംഗ്?’

‘അവരോക്കെ വിറ്റുപോയിട്ടു ഗൃഹി കാലായി
ലോ?’

‘കോന്തുനീറ തള്ളേണ്ട ഏകത്തിക്ക് ഒരു

മകൻണായിരുന്നുലോ.’

‘അതു ചെറുപ്പത്തിലെന്ന പൊറെപ്പുട്ടു പോയി
ലോ.’

‘നെൻ്റെ വീട്ടിനോ?’

ഉണങ്ങിയ വിരക്കുകൊള്ളിയിൽ ഉറക്കോ
ട ഒന്നു വെട്ടി. വഴുതിപ്പോയ മഴു മണ്ണിലാണ്
കൊണ്ടത്.

കുണ്ണതാത്താല് അതു കണ്ടു.

‘ആയ്യായി. നീയാ മഴുന്റെ ചിറി കേടുവരു
ത്തുലോ?’

ഹടത്തെ കാൻകൊണ്ടു വിരകിഞ്ഞേ തല
അമർത്തിച്ചുവിട്ടി വെട്ടിനോക്കി. മുറിയുന്നുണ്ട്.
നാലെണ്ണും കുടിയുണ്ട് ചെറുതാക്കാൻ. അതു.
കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണം. പോകാൻ.

അതിലിടയ്ക്കാണ് അബ്ദം. പറ്റിയത്. മഴു
തായിൽനിന്ന് ഉണ്ടി തെറിച്ചുപോയി. തളളി
രലിഞ്ഞേ അറ്റത്തു പൊടുന്നെന ഒരു വേദന.

‘ഹംമേ.....’

അവൻ നിലത്തിരുന്നു. നോക്കുന്നോൻ തളള
വിരലിഞ്ഞേ തുന്പിൽ, ചെന്നത്തിപ്പുപോലെ,
ചോര. ഒന്നു നോക്കിയുള്ളു.

അടുക്കളെയിൽനിന്നു കുണ്ണതാത്താലിഞ്ഞേ

ശബ്ദം:

‘കാലുമുറിച്ചോ? സന്ത്യാവണ നേരത്തു
എന്തേ, പാറോ?’

‘ഹൃം.....ഹറി.....നുല്ലു.....’

പത്രുക്കെ പത്രുക്കെ ഉരത്തിപ്പുരയുടെ തിണിൽ
ചെന്നിരുന്നു. ആകെ തളർന്നുപോയി. കണ്ണു
മണ്ണയ്ക്കുന്നതുപോലെ....

‘എന്തേ പറ്റിത്?’

രു പരുക്കൻ ശബ്ദം കേട്ടു. പാറുക്കുട്ടി തല
യുയർത്തി നോക്കിയില്ല. കാലിൽ തണ്ണുത്ത
വെള്ള. തട്ടി. കണ്ണു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ
കാൽ രണ്ടു കറുത്ത പരുക്കൻ കൈകൾക്കി
ടയിലാണ്. മുറുകെ ശീല ചുറ്റിക്കെട്ടിക്കഴിഞ്ഞ
പ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു.

‘സാരല്ലു വല്ലങ്ങനെ പറ്റില്ലു.’

‘അംതംകുന്തംല്ലാണെങ്കിലോന്നു ചെയ്യും.’

വാതിലിന്നപ്പുരയെയ്ക്കു മാറികഴിഞ്ഞ
കുണ്ണതാതേതാലു പറഞ്ഞു. അവർ പറയുന്നതു
കേട്ടാൽ കല്പിച്ചു കുട്ടി കാലിൽ മഴുവെച്ചു
വെട്ടിയതാണെന്നു തോന്നു. ശക്കൻ നായർ
ആരോടുനില്ലാതെ പറഞ്ഞു:

‘ഉം. ഇതൊന്നു. ശീലിക്കാതേതാരു ചെയ്യു

മേഖാ അങ്ങനീരിക്കും.’

ഉത്തരിക്കിടക്കുന്ന മഴു എടുത്ത് അയാൾ തായിലിട്ടു. ഒരുക്കുകള്ളിൽ ഉക്കിൽ ഓന്നു മുട്ടി അതുറപ്പിച്ചുവെച്ച് അയാൾ, ഓന്നും സംഭവി കാത്തപോലെ, ഉമ്മറന്തയ്ക്കു നടന്നു.

പാറുക്കുട്ടി എഴുന്നേറ്റു, വരിഞ്ഞുകെട്ടിയ കാൽവിരൽ ഇളക്കുമേഖാൾ വേദനിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാലും സാരമില്ല, ആദ്യം വല്ലാതെ പേടിച്ചു പോയി.

മുറ്റത്തു ചിതറിക്കിടക്കുന്ന വിറകുകൊള്ളി കൾ ഓരോനായെടുത്തു കൈത്തണഡയിൽ അടുക്കി അടുക്കലുവാതിലിന്പുറന്തയ്ക്കു വെച്ചുകൊടുത്തു. പുളുകൾ ചൊക്കിയെടുത്ത് ഉരൽപ്പുരയുടെ കോലായില്ല. കൂട്ടി.

മുറ്റത് അരുത്തില്ലയിൽ അമ്മിയും ചാരി കൊണ്ടു തെല്ലിട നിന്നു. പരിഗ്രാമം. അപ്പോഴും. വിട്ടുമാറിയിരുന്നില്ല. വിരലിൽ കൊണ്ടതു കുറെ മേലോട്ടായിരുന്നൊക്കിലോ? കാലും പോയതു തന്ന.

ജോലി ചെയ്യാൻ വയ്യാതെ കിടപ്പിലായാലു തന്ന സ്ഥിതി പാറുക്കുട്ടിക്ക് ഓർക്കാൻവയ്ക്കു. അപ്പുണ്ണി തനിക്ക് താൻ പോരുന്നതുവരെ ഇതു

മുടക്കരുതെ എന്നു മാത്രമാണ് പ്രാർത്ഥന.

‘കുണ്ടാതേതാലോ-’

കുണ്ടാതേതാലു കെട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

പുറത്ത് അന്തി മയങ്ങുകയാണ്. കുള്ളുരയും ഒരു മുകളിലും കവുങ്ങുകൾക്കിടയിലും, പുത്ത അലറിമരംപോലെ പടിഞ്ഞാറൻ മാനത്തി സ്റ്റീറ ഒരു കീറു കാണും. ആരെ, മേലേപുറമ്പിലെ വൃക്ഷങ്ങളിൽ ഒരു നേർത്തെ താവളം. പിടിക്കുകയാണെന്ന് തോന്നും. ഇല്ലതെ വള്ളപ്പിൽ പകലും. ഇരുട്ടാണ്. ഉച്ചവൈയിൽ കുടി ഇരഞ്ഞിവരാതെ കവുങ്ങും. വാഴയും. വൃക്ഷങ്ങളും. ഇടതിങ്ങിനില്ക്കുകയാണ്.

‘കുണ്ടാതേതാലോ-’

‘നിക്ക്-നിക്ക്-ദാ വരായി.’

മനയ്ക്കലെ വടക്കുപുറത്ത് ഇങ്ങനെ കാത്തു കെട്ടി നില്ക്കാനാണ് തബ്ദി യോഗമെന്നു തോന്നി.

തറവാട്ടിലായിരുന്ന കാലത്ത് സന്ധ്യയ്ക്ക് മേൽക്കഴുകിവന്ന് നിലവിളക്ക് കത്തിച്ചു കാട്ടണും. സർപ്പകാവിലും. ഉമരകല്ലിലും. നടുമുറുത്തിശ്വാസി നാലുവക്കിലും. നടുകല്ലിലും. തിരിവയ്ക്കണും. നെയ്യാഴിച്ചുകത്തിക്കുന്ന ചെറിയ

നിലവിളക്ക് മച്ചിനകത്തെക്കും, ഉമ്മറപ്പടി കടക്കാതെ വയ്ക്കണാം. കഴിഞ്ഞു ജോലി.

സന്യയ്ക്കു കൃതികൾ ഇരുന്നു നാമ. ഒപ്പി കുകയാവും. നടപ്പുരയുടെ കോലായിൽ തുണ്ടുംചാരി പടിഞ്ഞാറിലെമാനും. നോക്കി തലവേർപ്പെടുത്തിയിരിക്കും.

ആ കാലം വളരെ വളരെ ദുരേഖായിരുന്നു.....

പോയ്പോയ ആ നാളുകളെപ്പറ്റി ഓർക്കരു തെന്ന് അവർക്ക് നിർബന്ധമുണ്ട്.

‘പാറോ.’

കുണ്ഠാതേനാലു വിളിച്ചു.

വാതിൽപ്പടിയിൽ വടക്കുന്നതിൽ അഭവുനാഴി അരി വെച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഉരപ്പുരയിൽ വച്ചു ചെറിയ ഓലക്കാട്ടെയ കുത്ത് അതിലേക്ക് അരി ചൊരിഞ്ഞ്, അടഞ്ഞ അടുകളെവാതിലിനോട് ധാത്ര പറഞ്ഞു:

‘അടുവിൽ വെടക്കാളിട്ടെ.’

‘ഹതേ.’

അവൾ നടന്നു. പിന്നിൽ ശങ്കരൻിനായരുണ്ടന്ന കാര്യം. ഓർത്തപ്പോൾ അവർക്കും സമാധാനമായി. അയാൾക്കും. ആ വഴിയാണ് പോകേണ്ടത്. സന്യയ്ക്ക്, കുറച്ചു ദുരമാ

ണ്ണങ്ങിലും, തനിയെ പോകാതെ കഴിഞ്ഞല്ലോ. അവൻ മുന്നിൽ നടന്നു. തൊട്ടുപിന്നിൽ അയാളുണ്ട്. പക്ഷേ ഒന്നു. സംസാരിച്ചില്ല.

ശക്രൻനായരുടെ മുന്നിൽ തലയുയർത്തി നടക്കാൻ വയ്ക്കു. തറവാട്ടിലായിരുന്ന കാലത്ത് ശക്രനായരെ അരിയാം. മുറുതെത കിണറ്റിൽ നിന്നു തേവാൻ വരാറുള്ളത് അയാളാണ്. ആ കിണർ ചെറുമകളും. തീയരും. തൊടാൻ പാടില്ല. കാഴ്ചയ്ക്ക് കറുത്തു പരുക്കനായ ഒരു മനുഷ്യൻ. അതുപോലെ പരുക്കനാണ് ശബ്ദവും. അന്നും ഇന്നും കാഴ്ചയ്ക്ക് ഒരുപോലെയുണ്ട്. ഹായ. അയാളുടെ ശരീരത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താറില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

കുറേ കാലം വലിയവീട്ടിലെ കാര്യസ്ഥനായിരുന്നു. അതുകഴിഞ്ഞാണ് മന്ത്യക്കൽ വന്നത്. കുടുംബക്കാരാരുമില്ലതേ. അയാൾക്കാരു മരുമകളുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്- നാണി. നാണിയെപ്പറ്റി നാട്ടിൽ പലർക്കും പല കമയും പറയാനുണ്ട്. ‘നാണ്യ ചുടുവെച്ചുപോലെ’ എന്ന ഭീഷണി പെണ്ണകുട്ടികളോട് പറയാറുള്ളതാണ്. നാണി ആരെയും കുടാക്കാതെയാണ് വളർന്നത്. പക്ഷേ ശക്രനായർക്ക് അവരെ

നന്നാക്കിയേ അടങ്കു എന്ന വാഴിയായിരുന്നു.
അവസാനം അയാൾ തുണിൽ പിടിച്ചു കെട്ടി
കറിക്കേത്തി പഴുപ്പിച്ച് ഇടത്തെ തുടയിൽ ചുട്ടു
വെച്ചുവന്നേ.

അവളേതോ ആസാ. കുലിക്കാരൻറെ കുട
നാടുവിട്ടതാണ്. ആനമലയിലേക്കു
ചായനുള്ളാൻ കണ്ണൻ മേസ്തിരി ആളുകളെ
കയറ്റിയിരുന്ന കുട്ടത്തിൽ പോയതാണെന്നു.
പറയുന്നു.

‘അപ്പുള്ളി പറിക്കാൻ പോണില്ലോ?’

ശക്രൻ നായർ ഇടയ്ക്കു ചോദിച്ചു.

‘ഉം.’

അവൻകു തിരിയേണ്ട ഇടത്തെത്തിയപ്പോൾ
അയാൾ വിണ്ണു. ചോദിച്ചു.:

‘എത്ര കൂറ്റിലാ?’

‘എട്ടില്. ഓന്നുക്കൊണ്ട്-’

അവളേന്നോ പറയാൻ ഭാവിച്ചു.

‘എന്താ?’

‘ഓന്ന് നാളെ തുള്ളല്ലെന്നു പോണാ. ചുട്ടു
നോമ്പിട്ടിരിക്കും തറവാട്ടിലിക്ക്-പറഞ്ഞാ
കേരില്ലോച്ചും എന്താ ചെയ്യാ?’

‘ഉം.’

എന്നൊക്കുംബാവോൻറെ ദേവാകുട്ടി കരണ്ടാ പിന്നുന്നതാ ചെയ്യും? നിക്കാണഞ്ചി ചോയ്ക്കാനും പറയാനും ആരുംല്ലു.....’

അന്ത്രയെയാക്കേ പറയണമെന്നു കരുതിയതല്ല. അപ്പുള്ളിയെപ്പറ്റി ഓർത്തപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞുപോയി.

‘പോണേന്നു തെരുവാനുംല്ലു. അവനും ആ വിട്ടില്ലത്തിൽ അവകാശംഡാലോ.’

‘കാല് രണ്ടിന്തിനു നന്നയ്ക്കണ്ണാ’ എന്നും പറഞ്ഞ് അധികാർഡി നടന്നു. ഇരുട്ടിൽ ആ കറുത്ത നിശ്ചിൽ അലിഞ്ഞു ചേർന്നു.

പാറുക്കുട്ടി പടികയറാൻ ഭാവിക്കുന്നും കുണ്ടുങ്ങലെ പടികടന്നു വരുന്ന വൃംഖണിക്കാരത്തി ചീരു ചോദിച്ചു:

‘പാറുക്കുമാളുള്ളത്?’

‘അതേ, ആരാ ചീരോ?’

‘അമ്മാള്ള് ആരോടെ തവ്വതാരിച്ചീന്?’

നാശം, അവർക്കിപ്പോൾ അതറിഞ്ഞിട്ടാണ് കാര്യം!

‘അത്- അതാ ശക്കരൻ നായരാ.’

പടി കടന്നപ്പോൾ പാറുക്കുട്ടി വിചാരിച്ചു: ചീരുവിനു പറഞ്ഞു നടക്കാൻ ഒരു വിശ്രേഷണം

കിട്ടി. അസാത്ത്!

ചീല്ലുറ അപവാദങ്ങൾ മുതല്ക്കു വലിയ
കേസുകൾവരെ പലതും എല്ലാ വിടുകളിലും
എത്തിക്കുന്ന പ്രവൃത്തി ദേശത്തു രണ്ടുപേരുടൊ
ണ്ട്. ഒന്നു ചീരു. മറ്റൊരു വിളക്കലെത അമ്മാളു.
അമ്മാളുവിനോടു ചീരു തോറു പോവും.

അപ്പുള്ളി ചിഹ്നിക്കിയുടെ മുന്തിലിരുന്ന് അ
ഞാടിയിൽനിന്ന് ഉള്ളിയും മുളകും പൊതിഞ്ഞു
കൊണ്ടുവന്ന ആച്ചപ്പുതിപ്പിൻറെ ഏടു രസ
ത്തിൽ വായിക്കുകയാണ്. ആകപ്പാടെ അവനു
നാലഞ്ചു ദിവസമായി ഉത്സാഹം തന്നെയാണ്
- തുള്ളലിനു പോകാമെന്നു വന്നതു മുതല്ക്ക്.

ഉണ്ണു കഴിഞ്ഞപ്പോഴായ്ക്കും ഒരു ചുഴലി
ക്കാറും. ചിനുങ്ങുന്ന മഴയും വന്നു. മഴ സാരമി
ല്ല. കാറു തൊടിയിലെ വാഴത്തലപ്പുകളെ
വട്ടം. തിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തി. കുത്തഴി
യിൽ തുകാഡിട്ട ഓലത്തട്ടുകും ചുമരിനോട്ടി
ചും ശബ്ദമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കിടന്ന
പ്ലോൾ പതിവുപോലെ വേഗം ഉറക്കു. വന്നില്ല.
മുറിഞ്ഞ കാൽവിരലിനകത്തു ചുളുചുളുന്നതെന്ന
കുത്തുന്നുണ്ട്.

പുറത്തു ചാറ്റൽമഴ കുറേഗോളു വർദ്ധിക്കു

നുണ്ട്. കമ്മുള്ള തുള്ളികൾ ഓലമേണ്ട മേൽ പൂരയിൽ വന്നു വിഴുവോടുതെ ശബ്ദം. ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു പാറുക്കുട്ടി കിടന്നു:

അപ്പുള്ളി ഉറങ്ങി. രണ്ടു കൈയും മാറിൽ വെച്ചു കഴുത്തു ചെരിച്ചു കിടന്ന അവനെ ഒന്നാകെ കണ്ണുകൊണ്ടു തടവി.

കൈ തട്ടാൽ ഇടത്തെയ്ക്കു ചിമ്മിനിവിളക്കു മാറ്റിവെച്ചു ഉത്തിക്കെടുത്തി.

അപ്പുള്ളിക്കു മുന്നു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് മരിച്ചത്.

വൈകുന്നേരം. വൈണവ്യക്കു. വഴുതനവ്യക്കു. തടംപിടിച്ചു, മുണ്ടു മാറ്റി എറുന്നൊ തമാശയു. പറഞ്ഞ ഉറക്ക പിരിച്ചു ഉറങ്ങിപ്പോയതാണ്... പിന്ന കയറിവന്നത്-

ആദ്യമായി ആ വിട്ടിൽ വന്നപ്പോൾ അപ്പുള്ളി ചെയ്ത ഏഴുമാസം. ഗർഭമാണ്. അന്നു മേൽപ്പുരയിൽ പേരിനു മാത്രം. വൈക്കോൻ പരത്തിയിട്ടുള്ളു. മീനമാസമായിരുന്നു. മെ. പിറക്കുന്നോഫയ്ക്കു. തട്ടുക്കു കെട്ടി മേയാമെന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്. രാത്രിയിൽ പൊട്ടുനന്നതെന്നാണ് ഇടിയു. മഴയു. വന്നത്. മീനത്തിൽ അതുപോലൊരു മഴ പിന്നീടുണ്ടായിട്ടില്ല. തകർത്തു

പെയ്യുന്ന മഴവെള്ളം. മേൽപ്പുരയുടെ പഴുതുകളിലും കുത്തിയൊഴുകി. പായ നന്നണ്ടു. അകു. മുഴുവൻ വെള്ളം.

തള്ളത്തിൽ വെള്ളം. വിശാത്ത മുലയിൽ ചിമ്മി നി കത്തിച്ചുവെച്ച് അവർ തൊട്ടുതൊട്ടിരുന്നു. അയാൾ അവളുടെ മുവത്ത്, കണ്ണുകളിൽ, ഉറു നോക്കുകയായിരുന്നു.

‘പാറുട്ടി!’

അങ്ങനെ ഒരാളേ വിളിച്ചിട്ടുള്ള

‘പാറുട്ടി, എന്നാ ആലോചിയ്ക്കണാ?’

‘ഞുല്ലു’

‘ഇപ്പോ വെസനം തോന്റണ്ണോ?’

എന്തിന് എന്നമട്ടിൽ അവർ മുവമുയർത്തി നോക്കി.

‘പാറുട്ടി ഇങ്ങനുണ്ടാനു. കഴുഞ്ഞോള്ളു. നി കരിയാ.’

‘ഞാനങ്ങനൊന്നു. നിരീച്ചിട്ടു ഇല്ലാ.’

വാസ്തവത്തിൽ ജീവിതത്തിലെ പാരക്കട്ടുകൾ അവർ കാണാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് എറിയായിരുന്നില്ല.

നാട്ടുകാർ അവളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരുന്നതു. ചെവിയിലെത്തിയിരുന്നു: ഒരുസെട്ടോള്ളം വിട്ടു

കാർ പുല കുളിച്ചുവന്തെ. പുലകുളിക്കുന്നത്
മരിക്കുന്നോഅണ്. ഒരു മകൾ മരിച്ചു. ഒരു മരു
മകൾ മരിച്ചു. ഏട്ടത്തിമാരു. പുലകുളിച്ചുവോ,
അവോ! എന്നാൽ ഒന്നിയത്തിയു. മരിച്ചു.

ആ കൈ പിടിക്കാൻ തോന്തിയതു പതിനേഴാ.
വയസ്സിലാണ്. അതിനു ദൈരുമ്പണായത് ഓർ
ക്കുന്നോൾ, ഇപ്പോൾ അങ്ങുത. തോന്തു.

അറൂപത്തിനാലാളുകൾ കഴിഞ്ഞ സ്ഥലമെ
ന്ന് അഡി പറയാറുള്ള ആ പഴയ നാലുകെട്ടി
നീറ വടക്കേപ്പുരത്തൊരു മുറിയിലാണ് അവ
ളെ പെറ്റ. നാലുകെട്ടിന്ത്തന്നെ വളർന്നു.
പത്തായപ്പുരയുടെ താഴത്തെ മുറിയിൽ ഇരുത്തി
എഴുത്തുറ്റേൻ മറ്റു കുട്ടികളോടൊപ്പം എഴുതിച്ചു.
മേലെ കളമുറുത്തെ പുളിമാവിനീറ ചുവട്ടിൽ
നിന്നു നോക്കിയാൽ കാണുന്ന സ്ഥലമായി
രുന്നു ലോകം. അതിനപ്പുരം കണ്ടിട്ടില്ല.

വേനല്ക്കാലമായാൽ കുളത്തിലെ വെള്ള.
ചേറു തൊടു.. അപ്പോൾ പുഴയിൽ പോയി കുളി
ക്കാൻ സഹിതമുണ്ട്. തനിയെ പോകാറില്ല. ചെറി
യേടത്തിയു. വലിയേടത്തിയു. കുടകയുണ്ടാകും.
അല്ലെങ്കിൽ വടക്കേ വീട്ടിലെ കുഞ്ഞുക്കുട്ടി. കു
ഞ്ഞുകുട്ടിക്ക് അവളെക്കാളും നാലുമാസം മുപ്പേ

ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

ചൃഥ്യുണ്ടാക്കാതെ ഒതുക്കുകളിരഞ്ഞാണ്. പടികടന്നു മുന്നുകണ്ട് കടന്നാൽ നിരത്താൻ, നിരത്യു പുഴയുടെ വകബിലാണ്. പടിപ്പുരയ്ക്കു നേരത്തെന്നയാണ് കുരുതിപ്പിന്റ്. അവിടെ ഇരുങ്ങാൻ ഒതുക്കുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. വടക്കേപ്പൂർബ്ബ പെണ്ണുങ്ങൾ കുളിക്കാൻ വരാറായാൽ ആകടവിൽനിന്ന് ആളുഴിഞ്ഞുകൊള്ളും. വലിയമ്മാമ മരിച്ചിരുന്നാകില്ലോ. അന്നു പ്രതാപം നശിച്ചിട്ടില്ല.

കുളി കഴിഞ്ഞ് ഉമ്മറത്തുടെ തന്നെ വേണാം. അകത്തെക്കു വരാൻ, ചിലപ്പോൾ അമ്മാമ മുറ്റത്തു നടക്കുന്നുണ്ടാവും. കാലടികളിൽ മാത്രം നോക്കി പത്രുമുക്കു അകത്തെയ്ക്കു കടന്നുപോകണാം. ‘നെലമരിയാതെ നടക്കണാം.’ എന്നാണ്മാം പറയുക.

കുളിക്കാൻ പോയ ഒരു വൈകുന്നേരമാണ് ആദ്യമായി കാണുന്നത്. കുരുതിപ്പിലേക്കു തിരുയ്യുന്നുടെത്തു അത്താണിയുടെ മുകളിൽ, തലയിൽ തുംബു മുകളിലേയ്ക്കുയർത്തി തോർത്തു കൈട്ടി ഓളിരിക്കുന്നു. താഴെ രണ്ടു പേര് നിന്നു സംസാരിക്കുന്നു. അധികം മുഖമുണ്ട്.

യർത്താതെ ഒന്നു നോക്കി. മുറുക്കിച്ചുവപ്പിച്ച ചുണ്ടുകൾ, കാതിൽ ചുവന്ന കല്ലുവെച്ച കട്ടകൾ. വലിയേടത്തിയുടെ മുൻഡിൽ തുക്കിയ രാജാവിന്റെ ചിത്രമാണ് ഓർമ്മ വന്നത്. എന്നോ പറഞ്ഞ അധാർ ചിരിച്ചപ്പോൾ ആ ചിരിയുടെ അലകൾ നദീതീരത്തു മുഴങ്ങുന്നു ണ്ണെന്നു തോന്തി. അവളും കുണ്ടുകുട്ടിയും. അത്താൺഡിയുടെ ചുവട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ അവരുടെ സംഭാഷണം. നിലച്ചു. ആ കല്ലുകൾ തന്നെ ദേഹത്തു വീഴുന്നുണ്ടോ? വേഗം കടന്നു പോകണമെന്നുണ്ട്. പക്ഷേ കാലുകൾ നീണ്ടുണ്ടോ? കടവിലേയ്ക്കിറങ്ങുന്നോപ്പാൾ കുണ്ടുകുട്ടി കാണാതെ ഒന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അപ്പോൾ അധാർ താഴത്തിരഞ്ഞിയിരിക്കുന്നു. കൊന്നതെങ്ങുപോലെ നിവർന്നു നില്ക്കുന്ന ആവലിയ മനുഷ്യൻ്റെ കല്ലുകൾ നീണ്ടുവരുന്നു....

കുളിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് ജിജ്ഞാസ തന്നുക്കിസാധാരണമട്ടിൽ ചോദിച്ചു:

‘ആരാ കുണ്ടുകുട്ടി, അത്?’

‘എത്?’

‘അതാണീമ്മൽ.’

‘അത് കോന്തുണ്ണാരല്ലോ? പകിടകളിക്കാരൻ

കോറ്റുണ്ണുവാൻ

കുളിക്കാൻ വരുന്ന പല ദിവസങ്ങളിലും അവർ കല്ലുത്താണിക്കു മുകളിലെ രാജാവിനെ കണ്ടു.

രേഖിവസ. തനിച്ചു ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അമു പറഞ്ഞു: ‘തന്നെ അല്ലെടീള്ളു? പൊഴേലിയ്ക്കു പോണ്ടാ. കൊള്ളൽത്തിലന്നുങ്ങട്ടു മേരെഴ്ചീകീക്കോ.’

‘മുണ്ടു മുക്കു അപ്പടി ചേട്യാവും, അമേ, ഏന്നാരു സമാധാനം പറഞ്ഞ് ഇറങ്ങി.

വയൽ കടന്ന് അത്താണിക്കട്ടുത്തെത്തിയ പ്ലാൾ ശിരസ്സു താനെ കുനിഞ്ഞുപോയി. കാലുകളിൽ ഒരു വിരയുണ്ടാ? നിരത്തിലേക്ക് മണ്ണിൽ നിന്നു കല്ലുകൾ പറിച്ചെടുത്ത് നന്നാനോക്കി, അത്താണി ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. ധൂതിയിൽ നടന്നു കുരുതിപ്പിറവിൽ കേരിയപ്ലാൾ പൊട്ടുനൈ കല്ലുകൾ ചെന്നുമുട്ടിയത് ആലിനീറ വേദിമേൽ ഇരിക്കുന്ന അധാരുടെ മുവത്താണ്. നടത്തെത്തിനു വേഗം കുടി.

‘തന്നേള്ളു?’

തന്നോടാണ്. മുളിയെന്നാണ് ഓർമ്മ. ശബ്ദം. പുറത്തുവന്നുവോ, ഏന്തോ?

അടുത്ത ദിവസവും കണ്ടു. അപ്പോൾ അയാൾ വിളിച്ചു: ‘പാറുട്ടി’

അവർ തുടക്കത്തുപോയ മുഖവുമായി നെഞ്ചി കിപ്പോടെ താഴേയ്ക്കിരിങ്ങുന്നോൾ അയാൾ ചിരി ചുക്കാണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘താനീ നാട്ടുകാരൻ തന്നെയാണ്. പേര് കോന്തുണ്ടി’

ആ സ്വയംപരിചയപ്പെടുത്തൽ കൊടുപ്പോൾ അവർക്ക് ഉള്ളിൽ ചിരി വന്നുപോയി. പിന്നു ആ കുസലില്ലായ്മയും. അവർ ഒരു നിമിഷം നിന്നു.

‘അറി..’

‘അറിയോ? എന്നിട്ടാ കണ്ട ഭാവംല്ലാതെ പോ ണത്?’

‘പഞ്ചായത്ത് വഴിക്ക് അല്ലെലാ.’

അങ്ങനെയാണ് ആ പരിചയം. ആരംഭിക്കുന്നത്. മുത്തമ്പും മരിച്ചപ്പോൾ വെട്ടിക്കുട്ടാനും. പതിനാറിനു ശ്രമിക്കാനും. വന്ന ദേശകാരിൽ കോന്തുണ്ടി നായരും ഉണ്ടായിരുന്നു.

നാലുപ്പുരയുടെ മുകളിൽ കുത്തഴിയുടെ പുറ കിൽ നിന്നു നോക്കുന്നോൾ കൈയാലയുടെ മുറ്റത്ത് അയാൾ പണിയെടുക്കുന്നതും എടുപ്പി

കുറുന്നതും കാണാം.

കൊടിക്കുന്നതുകാവിലെ കുരുതിക്കു താലം കൊള്ളുത്തുനോടത് അയാളുണ്ട്. വാഴാവിൽനിന്നു കൊള്ളുത്തിയ താലം കൊണ്ടു വന്ന ചൊരിയേണ്ടത് കുരുതിപ്പറമ്പിലാണ്. ദൂരം കുറച്ചുണ്ട്. നടപ്പുഡിനക്കാലത്തു കുരുതി കഴിച്ചശേഷം ആദ്യമായുണ്ടാവുന്ന കുരുതിയാണ്. എല്ലാ നായർ വീടുകളിൽനിന്നു. താലമുണ്ട്. കളത്തിലെ താലമായിരിക്കും. മുന്നിൽ. തൊട്ടുത്തു വലിയവീടിലെ. മുന്നാമത്തേത് വടക്കെപ്പാട്ടുയാണ്.

അക്കാല്ലും ലഹരിയുണ്ടാക്കുമെന്ന് കരുതിയ തായിരുന്നു. മുത്തല്ലിംകുന്നതെത്ത ശിവരാത്രിക്ക് പുതനും തിരിയും പള്ളിക്കു മുൻവശത്തെ റോധില്ലെട കൊടിക്കൊണ്ടു കടന്നുപോയപ്പോൾ മാസ്തിളമാർ വന്നു തഞ്ചയും അടിയുണ്ടാക്കി. പലർക്കും പരിക്കുപറ്റി.

‘മാസ്താരു കൊഴിപ്പുണ്ടാക്കോ?’

കാരണവന്നാർ ചോദിച്ചു. എല്ലാ നായർ തറവാട്ടുകളിൽനിന്നു. പ്രായം തികഞ്ഞ പെൺകിടാങ്ങൾ താലമെടുക്കുന്നുണ്ട്. താലപ്പുാലിക്കിടയിൽ ബഹരിമുണ്ടായാൽ-

ദേശത്തെ ചെറുപുക്കാരായിരുന്നു കുരുതി നടത്തിയിരുന്നത്. പ്രധാനി കോൺഗ്രസ്സിനായർ തന്നെ. അധാർ സംശയിച്ചിരിക്കുന്ന വിടുകളിലെല്ലാം കയറിയിരിങ്ങി. ‘ഒരു കുഴപ്പാംബാവില്ലോ. കോൺഗ്രസ്സിൽ ആയംസത്തുകാലത്ത് ഒന്നും പേടിക്കണംാം.’

പകൽപ്പുരവ്യും വെടിക്കേട്ടും കഴിഞ്ഞു. കുരുതിപുറമ്പിൽ നിന്നും പഞ്ചവാദ്യും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വാഴാവിലേക്ക് ആളുകൾ നീങ്ങി. താലു. രണ്ടു വരിയായി നിരന്നു. പെണ്ണീകിടാ അർക്കു പിരക്കിൽ ആണുങ്ങളുടെ രക്ഷാനിരുളണായിരുന്നു. എന്നാലും താലമെടുക്കുന്നവർ കൊല്ലാം. ഭയമുണ്ട്.

വാസ്തവത്തിൽ താലമെടുക്കാൻ പാറുക്കുട്ടിക്ക് ഇഷ്ടമുണ്ഡായിരുന്നില്ല. അതോരു വഴിപാട് ലൈ എന്നായിരുന്നു അഞ്ചയുടെ ചോദ്യം. ദഗവതിയുടെ കാര്യത്തിൽ ഉപേക്ഷ കാണിക്കരുതല്ലോ. ദഗവതി പരദേവതയാണ്. മച്ചിൽ കുടിപാർപ്പുണ്ട്.

വെളിച്ചപ്പാടു താലുക്കാളുത്തി നീങ്ങാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർ പിന്നിൽനോക്കി. ചെറിയോപ്പു ഉണ്ഡാവുമെന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്.

നോക്കുന്നൊൾ കല്ലുകൾ ചെന്നുമുട്ടിയത്
കോറുള്ളിനായരുടെ മുവത്താൻ. ‘ഞാനുണ്ട്’
എന്ന ഭാവമായിരുന്നു ആ കല്ലുകളിൽ. തി
രക്കു വരുന്നൊൾ തൊട്ടുതൊട്ടില്ല എന്നാവും. ശി
രപ്പിൽ ശാസംവന്ന് തട്ടുന്നില്ലേ എന്നു തോന്തി.
കുരുതിപ്പുറന്തിലെത്തിയത് അറിഞ്ഞില്ല.

കാണാനും സംസാരിക്കാനും സന്ദർഭങ്ങളും
ബാധി. സ്വയം ഉണ്ടായതാണോ? ഉണ്ടാകി
എന്നു പറയുകയാവും. ശരി. ആയാൾ ഓപ്പുയുടെ
കൂട്ടുകാരനായി ഇടയ്ക്കു വീട്ടിൽ വന്നു. അതു
വലിയമാമയ്ക്കു പിടിച്ചില്ല. അങ്ങനെയാണ് കു
ഴപ്പ്. ആരംഭിച്ചത്.

കല്യാണം ഉറച്ചതു പെട്ടുന്നാണ് അറിഞ്ഞത്.
മാണിയുരിൽ നിന്നാണ് ആൾ വരുന്നത്.

അയാളും വേറെ മുന്നുപേരും ഒരുദിവസം വി
ട്ടിൽവന്നു. വലിയമാമയുടെ കൂടെയിരുന്നു
സംസാരിച്ചു. തെക്കിനിയിലാണ് ഇലവെച്ചത്.
ദേശത്തുനിന്നു രണ്ടുമുന്നു കാരണവന്നാരുണ്ടാ
യിരുന്നു. ഉണ്ണു കഴിക്കുന്നവർക്കിടയിൽ ത
നെ സംബന്ധം. ചെയ്യാൻ പോകുന്ന ആളെ
ചെറിയേടത്തി ചുണ്ടി കാണിച്ചുതന്നു. ആയാൾ
കു തന്നെ കാണിക്കാൻ കിണ്ടിയിൽ വെള്ളവും

മെടുത്ത് ഉമ്മറന്നേയ്ക്കയെച്ചതിനുമുമ്പുതന്നെ
അയാളെ അവശ്രീ കണ്ണാ.

പ്രായമായിരിക്കുന്നു. ചുണ്ടിലും കൈവെള്ള
യിലും. അപ്പു തോന്തിക്കുന്ന പാണ്ഡിംഗ്, ചേന
ചെത്തിവെച്ചപോലെ, ഒന്നു തോക്കിയുള്ളു.

അനുരാത്രി മുഴുവൻ കരഞ്ഞു. ആരോടും
പറഞ്ഞില്ല. പറയാനില്ല. അഫയ്ക്കു കാര്യമരിയാ
മായിരുന്നു. പക്ഷേ,

‘കുണ്ടിപ്പണിൻ നിർച്ചയിച്ചാ പിന്ന എന്നൊ
നെന്നൊ ചെയ്യാ?’

കാടും മലയും. കളങ്ങളുമുണ്ടായെ. സ്വകാര്യ
സ്വത്തു ധാരാളമുണ്ട്. ആദ്യത്തെ ഭാര്യ മരിച്ചു.
രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഏന്നാലും
നല്ലവനാണ്. രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യയിലെ മകൾ
ക്കു ചെലവിനു കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. അന്നത്തെ
സംസാരം അതൊക്കെയായിരുന്നു.

-ഒന്നു കാണാൻവേണ്ടി കാത്തിരുന്നു. അവ
സാനു. കല്യാണത്തിന്റെ തലേദിവസം. മുത്തേഴ്സി
യുടെ ഏട്ടത്തിക്കു മുറുക്കാൻ കൊടുത്ത് അന്നു
ഗഹി. വാങ്ങി തിരിച്ചുപോരുന്നേബാഴാണ് കണ്ടത്.
കുടെ വളളിയുടെ മകൾ കുട്ടിപ്പേണ്ണേ ഉണ്ടായി
രുന്നുള്ളു.

ഇടവഴിയിൽ കടലാവണക്കിൻറെ കൊമ്പു
വളച്ചുപിടിച്ച്, ഉയർന്ന തിണ്ടിൽ കാൽ കയറ്റി
വച്ചു നിൽക്കുകയായിരുന്നു. മുറുക്കിച്ചുവസ്തിച്ച
ചുണ്ടിൽ അപ്പോഴും കുസലില്ലാത്ത ഒരു ചിരി
യുണ്ട്. കണ്ണപോൾ എല്ലാ നിയന്ത്രണങ്ങളും വി
ട്ട് പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി.

‘പാറുടി.....’

‘എന്നാ പാറുടി?’

പറയാൻ വാക്കുകളില്ലായിരുന്നു. ഓന്നും വ്യ
ക്തമായി ബോധമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്തെല്ലാ
മേം പറഞ്ഞു, കേട്ടു, രണ്ടാമതൊരു നിമിഷം. ആ
ലോചിക്കാൻ മനസ്സിനു കഴിഞ്ഞില്ല.

‘പാറുടിക്ക് എന്നെ വിശ്വാസംബന്ധം?’

മിണ്ഡാൻ വയ്ക്കാം...ഹൃദയം നിറഞ്ഞുനില്ക്കു
കയാണ്.

‘എനിക്ക് നാലുകെട്ടും തെല്ലിന്പെത്തായവും
ഇല്ലും. എന്നാലും ഞാനോരാഞ്ഞാണ്. ദൈരുമ്മു
ണ്ണങ്കിൽ പോന്നോളും. ഈ കെട്ടതണ്ണയ്ക്ക്
ബലമുള്ള കാലം വരെ പൊലർത്തിക്കൊള്ളാം...’

അംഗീരത്തെക്കാളും കരുത്തുണ്ടായിരുന്നു
വാക്കുകൾക്ക്. കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട്. പത്രക്കൈ വ്യ

ക്തമായി പറഞ്ഞു.

‘വരാ..’

-ഗരിയാണ്. ആയുസ്യുള്ള കാലംവരെ പുലർത്തി. നേരാംവല്ലു. തന്നെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞ പ്രോൾ-അതൊരു വിവാഹമായിരുന്നുവോ? അധികൾ ആളാകെ മാറിപ്രോഡയെന്നു നാട്ടുകാർ പറഞ്ഞു. അതിൻറെശേഷം പകിടകരു എടുത്തിട്ടില്ല, കുടിച്ചു ലക്കില്ലാതെ നടന്നിട്ടില്ല. പകല്ലു. രാവു. തൊടിയിൽനിന്നു കയറാതെ അദ്ദുന്നിക്കുകയായിരുന്നു.

പുറത്തു മഴ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കാറ്റപ്പോഴു. നേരിയ ചുള്ളം. കുത്തിക്കൊണ്ടു കടന്നുവരുന്നുണ്ട്. ഇനിയു. മഴ പെയ്തേക്കു. ഒന്നാലയിൽ തുകാലിയ ഓലത്തട്ടുകാണിക്കു വിടവില്ലെങ്കിലും മിന്നൽപ്പാളികൾ കാണാം. വായുവിൽ നേർത്ത രൂ തണ്ണുപ്പുണ്ട്. തലയുടെ മുകളിൽ വിരിച്ച തോർത്തെടുത്ത് അപ്പുണ്ണിയെ പുതപ്പിച്ചു.....പാറുക്കുട്ടി അവൻറെ ശരീരത്താടു പേരിന്നുകിടന്നു.

രണ്ട്

ഉച്ചയാധോഷ്യക്കും വിട്ടു നിറഞ്ഞു.
തെക്കിനിയിലും വടക്കിനിയിലും നടപ്പുരയിലും
നിരയെ പെണ്ണുങ്ങൾ; പിന്ന കരയുന്ന ചെറിയ
കുട്ടികളും. ഏല്ലാവരും കുട്ടംബക്കാരോ ബന്ധു
ക്കളോ ആൺ. ഉമ്മറന്തു. ഇരയന്തു. മുതിർന്ന
കുട്ടികൾ. മുറ്റന്തു. പരലിലും ആണുങ്ങൾ.

പരലിനുതൊട്ട് ഓലമറച്ചു നെടുംപൂര ഉണ്ടാ
 കിയിട്ടുണ്ട്. അതിലാണ് പുള്ളുവർ ഇരിക്കു
 ന്നത്. അവർക്ക് വേണ്ടപ്പോൾ മുറുക്കാനും
 വെള്ളവും എത്തിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതു മാളു
 വിൻ്റെ ചുമതലയായിരുന്നു. തറവാട്ടിലെ

അനന്തരവൻറെ മകളാണ് മാളു.

അതവർശിക്കിഷ്ടമായി, രാമനാണ് പുള്ളവരു എ മുപ്പൻ. രാമൻറെ പുള്ളളവത്തിക്കും പാടാനീ യാം.

നാലകായ നിരഞ്ഞ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്ന പഠലില്ല. നെടുംപുരയില്ല. ചുറ്റിനടക്കാൻ മാളുവിനു നേരമില്ലെന്നായി. കരയുന്ന ഒരു കുട്ടിയെ നീട്ടിയിട്ട് ആരൈക്കില്ല. പറയും: ‘എട്ട്, ഇതിനെ പുറത്തെയ്ക്കു കൊണ്ടായി ഞ്ഞു കരച്ചില്ല മാറ്റിക്കാ.’

ആദ്യം കൃഷി കിട്ടിയ കുണ്ടിൻറെ കരച്ചിൽ മാറ്റുന്നത് ഒരു രസമായി തോന്തി. പക്ഷേ അതു കൊണ്ടവസാനിക്കുന്നില്ല. പുതിയ കുട്ടി വന്നു കയറുന്നതോടൊപ്പം കരയുന്ന കുണ്ടിയും എല്ലാവും വർഖിക്കുകയാണ്. പക്ഷേ വഞ്ഞു പറയാൻ കഴിയുമോ?

അവർ ആച്ചരണ്ണിനുകുടെ വീട്ടിൽനിന്നിരിങ്ങി പ്പോരുന്നോൾ അവളോടും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്:

‘വിളിച്ചതും പറഞ്ഞതും കേൾക്കണം. ചൊല്ലുവിളി വേണം.’

എല്ലാവരും വേണ്ടപ്പെട്ടവരാണ്. അധികമാ രെയും മാളു അരിയില്ല. ചോദിച്ചാൽ അരിയും.

അതെയ്യ് കുഴിൽത്തൊടിലെ പാപ്പിച്ചുവേമട
താഴെയുള്ളതല്ലോ?

അതെയ്യ്, അമ്മുക്കുട്ടുടത്തിട നായരുടെ വി
ട്ടന്, അല്ലോ?

തുള്ളൽ വരാൻ അവളും. കൊതിച്ചതാണ്. തു
ള്ളൽ എന്നു കെട്ടിട്ടേയുള്ളൂ.

താഴെയും. മേലെയുമായി രണ്ടു സർപ്പക്കാവു
കളുണ്ട്. രണ്ടിലും കുടി മുന്നു നാഗങ്ങളുണ്ട്.
പേരു മാളു പറിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കരിനാഗം,
മൺിനാഗം, അഞ്ചംനമൺിനാഗം.

കരിനാഗം. ചിത്രയാണ്. താണ ജാതിയാണ്.
അയ്യപ്പനും. ചാത്രപ്പനും. ഒക്കെ ഉള്ളപോലെയാ
യിരിക്കുമെന്നു മാളു വിചാരിച്ചു. അതുകൊണ്ടാ
ണ് ശിവരാത്രിക്കു പാലും. പഴവും. കൊടുക്കു
സോഡ് ആദ്യം. കരിനാഗത്തിനു വയ്ക്കുന്നത്.
മേലെകാവിലാണ് ആദ്യം. കൊടുക്കുന്നതെങ്കിൽ
ദുരൈയുള്ള കരിനാഗം. ചെന്ന് അശുദ്ധമാക്കുമ
ല്ലോ.

മാളു ഈ നാഗങ്ങളെ കണ്ടിട്ടില്ല. സർപ്പക്കാ
വിൽ ചിത്രകൃടത്തിന്റെ താഴെയാണ് അവരുടെ
മാളിക. ഓരോന്നിലും. മക്കളും. മരുമക്കളും. വാലി
യക്കാരുമായി കൂറേ പാന്തുകളുണ്ടാവും. അതി

ലൊന്തിനെയാണ് മുറ്റത്തെ ഒരു കമ്പനിയിൽ കുറേ ദിവസം മുമ്പു കണ്ടതന്നേ. സന്ധ്യയ്ക്കു തോടെ വിളക്കുവെയ്ക്കാൻ ഉമരിത്തു പോയ പ്രാർഥി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: ‘അമേധാവാദി, പാന്തി ചെരുമേഡി, പാന്തി! ’

തങ്കെടത്തി തിരിവെയ്ക്കാതെ അക്കണ്ഠയ്ക്കു ഓടി.

‘സന്ധ്യാനോ എന്താടി കുട്ടാർക്കണ്ട്?’ എന്നു മകളെ ശാസിച്ചു കൊണ്ടാണ് ഏട്ടൻറിമയുടെ വരവ്. തങ്കെടത്തിയുടെ അമ്മയെ അവർ ‘എടൻറിമ’ എന്നാണ് വിളിക്കുക. തങ്കെടത്തി ഉമരിതേയ്ക്കു തിരിച്ചുവന്നു.

‘അവരുടെ പാന്തി, അമേധാവാദി!

എടൻറിമ തെക്കിനിയിൽ കടന്നുനിന്ന് ഉറിക്കേ വിളിച്ചു:

‘കുട്ടാ, മീനാക്ഷേ, ഭാസ്കരാ-പാന്തി, ഉമരിത്ത് പാന്തി!’

എടൻറിമയുടെ താഴെയാണ് അവളുടെ അച്ചൻറി. പേരേ വിളിക്കു.

അച്ചൻറി വന്നു. ഭാസ്കരേടന്നു. കൃഷ്ണൻ കുട്ടിയു. വന്നു. അക്കത്തുനിന്ന് അച്ചൻറിമയു. പത്തുക്കു എഴുന്നേറ്റുവന്നു.

‘എവട? എവട?

നോക്കിയപ്പോൾ പാനില്ലെ. മുറ്റത്തു. ഒതുക്കുകളിൽനിന്ന് ചുവടില്ലെ. പച്ചനാളിക്കേരം കുട്ടിയിട്ടിട്ടത്തു. ഒക്കെ തിരഞ്ഞു. പാനില്ലെ.

ഭാസ്കരേടൻ അനിയത്തിയെ കുറപ്പെടുത്തി:

‘ഈ പെൺ്റ് വല്ല ഓലക്കൊടീ. കണ്ണ് കുട്ടാർ തത്താവും.’

എട്ടിനിമു മകളുടെ ഭാഗം ചേർന്നു:

‘പോടാ, ഓളങ്ങൊന്നും പറയില്ലോ.’

‘ഞാൻ കണ്ടതാമോ.’

അച്ചറമ്പ തങ്ങടത്തിയെ പിടിച്ചു

വിസ്തരിച്ചു:

‘നീയു കണ്ണോ തക്കക്കുഞ്ഞു?

‘ഞാൻ അസ്സുലായി കണ്ടു, അമേ’

വിശ്രസിപ്പിക്കാൻ ഒരു സത്യവും ചെയ്തു:

‘നിന്റെ കണ്ണു രണ്ടാണ്, കൊടിക്കുന്നതാമോ തത്തന്നെ ആണ്, ഞാൻ കണ്ടു.’

‘പടംണ്ണോ?’

‘ഇതേള്ളു അമുമോ ചെറുതാം.’

‘നെറന്താ?’

‘കറുത്തിട്ടാം. നിന്ന് സംശ്ലേഷം.’

‘ആണു’

അച്ചർഹമയ്ക്കു സമാധാനമായി. നിവർന്ന് എ ലൂഡാവരോടുമായി പറഞ്ഞു: ‘കേട്ടൊളിൻ, കുട്ടുാ ഒ തല്ലും കൊല്ലുംന്നും വേണ്ടാ. അതു കളി കണ്ണ പാന്തല്ലും കാവിലത്തെ പാന്തായിരിക്കും...’

വലിയമാമ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും എത്തി. എല്ലാവരും അക്കദൈക്കു പോയി. മാ തുവിൻറെ അച്ചർഹൻ കഴിക്കു ഇന്ത്യത്തേയ്ക്കു മാറിനിന്നും. അച്ചർഹമ പാന്തിനെ കണ്ണ വിവരം പറയാൻവേണ്ടി കാത്തുനില്ക്കുകയായിരുന്നു.

സംഭവം കേട്ടപ്പോൾ വലിയമാമ പറഞ്ഞു:

‘പാല്ലും പൊട്ടിം കൊടുത്തിരിക്കുണ്ടോ. എ നേ ഇങ്ങനെ കാണാൻ?’

കുറച്ചുനേരും മുറുത്തങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടും. നടന്ന ശ്രേഷ്ഠം ഉറക്കു പറഞ്ഞു:

‘എന്തിനാ, അയിത്തല്ലും, ചുത്തല്ലും. ഒക്കെ തീണ്ടിപ്പൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ടാവും, അസാത്തക്കണ്ടാം!’

എന്നിട്ടു മാളുവിൻറെ അച്ചർഹനെ വിളിച്ചു:

‘എടാ കുട്ടാ, നാജൈ പാടത്തന്നു പോരണ വഴി കും എന്നുബാന്തിരിനോട് ഒന്നു പുണ്ണാഹം. കഴി കണ്ണാന്നു പഠിം?’

മാളുവിൻറെ അച്ചർഹൻ കേട്ടു. വലിയമാമ എന്തു പറഞ്ഞാലും മറുപടി പറയില്ല. അതാണ

ചീച്ചരൻിൽ പതിവ്. എല്ലാം അനുസരിക്കുകയും
ചെയ്യും. വലിയമ്മാമയോടു മറുപടി പറയുന്നത്
സുകഷിച്ചുവേണം. അതെ എന്നോ അല്ല എന്നോ
പറഞ്ഞാൽ ഇടിവെച്ചുന ശബ്ദത്തിൽ,

‘എന്തണ്ട്.’

എന്തില്ലോന്.’

-അലറു.-അതാണ് പതിവ്.

പാനിനെ വീണ്ടും പലേടത്തും കണ്ണുവയ്ക്കേ.
തൊഴുത്തിൻിൽ പിന്നാവുറത്തെ പടവിൽ;
കളമുറുത്തെ പൂവിൻിൽ ചുവട്ടിൽ.

അപ്പുക്കുടൻപണികൾ വന്നു രാശിവെച്ചു.

‘നാജങ്ങൾ ദാഹിച്ചു നടക്കുകയാണ്. പാ
ലും പൊട്ടോണ്ടും ആയില്ലോ. തുള്ളലുതന്ന
വേണം.’

അങ്ങനെയാണ് പുള്ളുവൻ രാമൻ വന്നു
തുള്ളൽ കുറിച്ചത്.

ഉമ്മറത്തു കുട്ടികളുടെ കുട്ടത്തിൽ പോയിരു
ന്നാൽ പഞ്ചലിൽ നടക്കുന്നതെല്ലാം മാളുവിനു
കാണാം. പക്ഷേ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു തങ്കെത്തി
വിളിക്കും, മീനാക്ഷിയേടത്തി വിളിക്കും,
വന്നവരിൽ പലരും വിളിക്കും.

അവർ ഒഴിവുകിട്ടിയപ്പോൾ അച്ചരണയുടെ

മുൻയിലോന്നു പോയി. അച്ചർമ്മയ്ക്കു സ.സാ തിക്കാൻ രണ്ടുപേരെ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പറ്റിയ തുണ കാരാണ്. തല പഞ്ചിപോലെ നരച്ച ഒരു തള്ള. തടിച്ച് എല്ലു മിനുങ്ങുന്നതാണവരുടെ ശരീരം. കഴുത്തിൽ ഒരു പൊന്നുനുലുണ്ട്. ചുമലോള്ള. നീം വലിയ കാതുള്ള ഒരു മെലിഞ്ഞ തള്ളയാ ണ് രണ്ടാമത്തെ ആൻ. അവർ കൊന്ദ്യപോലെ തലമുടി നെറുകയിൽ കെട്ടിപ്പോകി വെച്ചിരി ക്കുന്നു. അവരാണ് ചോദിച്ചുത്:

‘എ.....ടേ.....നെ-ന-കൈ-നി-ഗുംഡോ?’

അവർ സ.സാതിക്കുന്നോൻ വല്ലാത്ത വിര യുണ്ട്.

‘ഹബളിപ്പോ ഹവട്ടാ?’

പൊന്നുനുലുള്ളവരും അനേപിച്ചിട്ടും.

അച്ചർമ്മയുടെ അനിയത്തിമാരാണെന്നു പിന്നീടാണ് മനസ്സിലായത്.

അവർ മുന്നുപേരും കാല്യനീട്ടിയിരുന്ന്, വായിൽ മുറുക്കാനുമിട്ടു സ.സാതിക്കുന്നതു കേൾക്കാൻ രസമുണ്ട്. പണ്ട് അവരൊക്കെ കുട്ടികളായിരുന്ന കാലത്തെ കമകളാണ്. അന്ന് എല്ലാവരും ഹു വിട്ടിലായിരുന്നു. അവരൊക്കെ കുട്ടികളായിരുന്നുവെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ മാത്രം

വിനു പ്രയാസം തോന്തി.

പിന്നെ തുള്ളലിനെപ്പറ്റിയായി, ഏടുത്തിയും അനിയത്തിമാരും തമ്മിൽ സംസാരിക്കുവാൻ എന്നു തോന്തില്ല.

‘എച്ച്‌മുന്ന് ഓർമ്മേണ്ടോ? ഉണിച്ചിരി തുള്ളലി ന് ഇരുന്നുകൊല്ലും. മേലേക്കാവില് പുക്കുല കുത്തിത്ത....?’

‘പിന്നോ...ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞതിനി തോന്തി സ്റ്റാൻ. വല്ലുാത്ത പരുക്കുന്നും മുന്നും’

മുന്നുപേരുക്കും. ഓർമ്മയുണ്ട്. ഏന്നാലും പറയാനുള്ള രസം.കൊണ്ടായിരിക്കുണ്ട്. അപ്പും വിവരിച്ചു: ഇടവപ്പാതിക്കു ‘വരു’ പൊട്ടിയോലിച്ചു. ചിത്രകുടം. ഒഴുകിപ്പോയി. പുതിയ ചിത്രകുടം. മുഹൂർത്തം. നോക്കി വെട്ടി വെപ്പിച്ചു. അടുത്ത കൊല്ലുത്തെ തുള്ളലിന്റെ അവസാനി വസം. ആണുങ്ങൾ പത്തം. കൊള്ളുത്തി മേലേക്കാവിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ തയ്യാറായി നിന്നു. പുക്കുല കുത്താൻ ഉറഞ്ഞൊടുവോൾ കുടെ ഓടിയെത്തണ്ണമല്ലോ. പക്ഷേ കള്ളത്തിലിരുന്ന പെൺകിടാവു തുള്ളിയോടിയത് ആ വഴിക്കല്ലു. ഇരുട്ടിൽ പൊട്ടുനീനെ മറഞ്ഞുപോയി. വിളക്കും. ആളുകളുമായി ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ പടി

ഞാനാരെ അതിർത്തിയിലെ മുള്ളുകുടൽത്തിൽ തല
യിട്ടുകൊണ്ട് പെണ്ണേകിടാവ് ഇരിക്കുന്നു. നോക്കി
യപ്പോൾ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയെന്ന് എല്ലാവരും വി
ശ്രസിച്ചിരുന്ന ചിത്രംകുടം മുക്കാലും മണ്ണിൽ പു
ഴനു കിടക്കുന്നു.

‘പാന്യമാരുടെ ഒരു ഉഡേയ്!’

‘നാ-രാ-യ-ണാ, നാ-രാ-യ-ണാ!’

അപ്പചുമ്പയും തുള്ളാനിരുന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്നു
തുള്ളാനിരിക്കുന്നത് അഫിണിയേടത്തിയും ത
ക്കേടത്തിയുമാണ്. വലിയമാമൻറെ ഇളയമകളാ
ണ് അഫിണിയേടത്തി. അഫായിയും മക്കളും
ഇന്നലെയാണ് വന്നത്.

ഉഖാമുറ്റത്ത്, മുലയ്ക്കുമീതെ മുണ്ടു കയറ്റി
ചുറ്റി, മെതിയടിപ്പുറത്തു വലിയമാമ നടക്കു
കയാണ്.... മാറ്റെത്ത നരച്ച രോമകാടിനിടയിൽ
വിരലുകൾ ഓടിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. പരലില്ലും മുറ്റ
തയ്യമായി നിൽക്കുന്ന ആളുകളോടു വലിയമാ
മ പഴയ കാലത്തെപ്പറ്റി പറയുകയാണ്.

‘അച്ചുമാമ ഈ പത്തായപ്പേരേലും ഇരുന്നാ
മതി. ഈ നാട്ടിലും കാക്ക കരേല്ലും...’

ചില വയസ്സുന്നാർ ബഹുമാനത്തോടെ കേട്ടിരി
ക്കുന്നു.

‘മുപ്പുരെ എനിക്ക് ഓർമ്മേണ്ട്. പുലി-പുലിപോ ലത്തെ ആളുള്ളേരന്’ കളത്തിൽക്കെണ്ണൾ പറഞ്ഞു. കോടിമുണ്ട് ഉടുത്തുകെട്ടി, നെറ്റിയിൽ ചൗട കുറിയു. ചൊവിക്കിടയിൽ തുളസിപ്പുവു. ചുടി ‘കൃതിത്താടാതെ’ നില്ക്കുകയാണ് വടക്കുമുറി നാരാധാനിനായൽ. അധാളാണ് കളത്തിൽ കെണ്ണൾ.

ദേശത്തെ പ്രായംചെന്ന വല്ലവരു. വിട്ടിൽ വരു നോഴു വലിയിഹാമ അങ്ങനെ സംസാരിക്കാറു ഒള്ളു. അതു പഴയ കാലത്തെപ്പറ്റിയായിരിക്കു. എട്ടുകെട്ടു. മുന്നു കൈയാലയു. അറുപത്തിനാ ലാളു. പുലിപോലത്തെ അച്ചുമാനു. ഉണ്ണായി രുന്ന കാല. തറവാടു ഭാഗിച്ച കമ.

‘ഇന്നു നാട്ടിലു കാശു. പണ്ണോ. ആയി. ഇവ്വക്കേതക്കാളു. സ്വരത്തുള്ളജ്ഞാരോക്കെ നായർ സമുദായത്തിലുണ്ട്. പക്ഷേ ഈ തറവാട്ടിൻറെ അട്ടത്തു നിക്കാൻഉള്ള തറവാട് എതാളുത്?’

രു വയസ്സുണ്ട് തലയാട്ടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘കാര്യം. അതൊക്കെ ഇന്നുലത്തെ മഴയ്ക്കു പോടിച്ച തകരി?’

‘എൻറെ കളപ്പുരേന്നു നെല്ലു കോരിക്കൊ ണ്ണാവുനോ ചെർമ്മക്കാളു കണ്ണതോ. അവനൊ

ക്കുണ്ണിപ്പോ മാളിക്കവച്ച് ഇരിയ്ക്കണ്ട്. തുമ്പു!

വയസ്സുന്ന് വിഞ്ഞു. തലയാട്ടി.

‘നിങ്ങളു കേൾക്കണ്ണണ്ണോ? നിക്കു കാശു. പണ്ണാ. അല്ലോ വല്ത്. ഗുരുകാരണംഹാരായി ടു തൊടങ്ങിവച്ചത് എന്നു. ഞാൻകുള്ള കാലത്തു നിർത്തില്ലെ. ഈ തുള്ളല്ലന് ഏതെ പണ. ചില വണ്ണക്കാ വിചാരം?’

‘അതൊക്കെ മുറി വരും. ഇപ്പുത്തെ കാലംമുള്ളു?’
കളിത്തിൽക്കമ്മൾ പറഞ്ഞു.

‘സാധാരണ തറവാട്ടുപോല്ലും ഇത്. ഇതി നകത്തെയ്യ് ചൊവ്വായപ്പേട്ട് ഒരു ഭഗവതീണ്ട്.’

‘അതന്നൂ ശ്രീതും. ചോറുകൊണ്ടുതന്ന അമ്മയാണ്.’

മാളു കുത്തശിയുടെ പിന്നിൽനിന്നു മാറി പത്രു കൈ വടക്കിനിയിലേക്കു നടന്നു.

തക്കെടത്തിയും. അമ്മിണിയെടത്തിയും. കുളിച്ചു ശുദ്ധമായിരിക്കുകയാണ്. തക്കെടത്തി കുസ്തവേ തന്നെ വലിയ ആളുബന്നു ഒരു നാട്ടുമുണ്ട്. ഇന്നത്തെ കമ്മ പറയണ്ണോ. അമ്മിണിയെടത്തി കുളിച്ചു ചട്ടനംകൊണ്ടു വരക്കുന്ന യും. അതിനിടയിൽ ചാന്തുപോട്ടു. തൊക്ക് ഇതി കുന്നതു കാണാൻ ചന്തമുണ്ട്. അസുയയോടെ

അമ്മിണിയേടത്തിയെ അവർ നോക്കിന്നു.
നല്ല വാഴക്കുവിൻറെ നിറം. കഴുത്തിലെ നീ
ലഞ്ചരവു തെളിഞ്ഞു കാണാം. ഇടത്തെ ചു
മലില്ലെട മുന്പിലേയ്ക്ക് എടുത്തിട്ട തലമുടി നി
ലത്ത്, പുളിയുന്ന കറുത്ത പാന്തുകൾപോലെ,
ചിതറിക്കിടക്കുന്നു.

വലിയമാമയുടെ മക്കളിൽ കല്യാണ്യുടെ മാത്രമേ വരാത്തതുള്ളൂ. അവർ പ്രസവിച്ചു കിട
ക്കുകയാണ്. അവരുടെ മുത്തകുട്ടി ബാലൻ
അമ്മായിയുടെ കൂടെ വന്നിട്ടുണ്ട്.

വലിയമായിയുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കു നാലു നാ
ശിക നടക്കണം. പുഴ കടന്നു പിന്നെയാരു
തോട്ടു. കടന്നു വേണമത്രെ പോകാൻ. അമ്മാ
യി സ്വന്തം തിരവാട്ടിലല്ല താമസം. തെങ്ങിൽ
തോട്ടവും ഓട്ടിട്ട പുതിയ വീടുമുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ
കൊല്ലും. അമ്മിണിയേടത്തിയുടെ തിരഞ്ഞു കല്യാ
ണ്ടത്തിനു വലിയമാ പോയപ്പോൾ അവളും കു
ടെ പോയിരുന്നു.

അവരുടെ കഴുത്തിലെ തിളങ്കുന്ന ‘കുഴി
മിന്തി’ കാണാൻ നല്ല ഭഗിയുണ്ട്.

മാളുവിൻറെ കഴുത്തിൽ ചരടിൽ കോർത്തിട്ട
രു പരന്ന ഏലറ്റുണ്ട്, അത് അമ്മയുടെ കഴു

തിലുണ്ടായിരുന്നതാണ്. അമ്മ മരിച്ചു മരവു ചെയ്യാൻ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നതിന് അല്ല പം മുന്ബാണ് ആരോ ചരടുത്തത്. അത് പിന്ന അവളുടെ കഴുത്തിലായി.

അമ്മിനിയേടത്തി, കുറേനേരം തിന്നശേഷം ഗാം അവളെ കണ്ടത്.

‘മാളു എന്നെ വന്നത്?’

അതിനു തക്കെടത്തിയാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്:

‘ഈ പെണ്ണു കഴിഞ്ഞ കൊല്ലുമുതല് ഇവി ദെത്തനീബ്ലേ?’

രു കൊല്ലുമായി അവളിങ്ങാട്ടു പോന്നിട്ട് വിട്ടിൽ അമ്മ മരിച്ചതിൽപ്പിനെ അവർക്കു സെവരുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ചെറിയഞ്ചയും അവരുടെ മകളുമാണ് അവിടെയുള്ളത്. വിട് അവരുടെതാണ്. അവളുടെ അമ്മയ്ക്ക് ഒന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അച്ചുരന്ന് ഒന്നുകൊടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞതു മില്ല. അച്ചുരന്നയാണ് അവളോട് വന്നു കൊള്ളാൻ പറഞ്ഞത്.

‘മാളു അട്ടു പോന്നാട്ടു, ഇവടെ മീനാക്ഷിക്ക് രു സഹായാവുംലോ.’

ഉമ്മറത്ത് ഇലവെയ്ക്കുന്ന ബഹരം, തുടങ്ങി. ആദ്യം കുട്ടികൾക്കും പെണ്ണുങ്ങൾക്കുമാണ്.

ഉമ്മറത്തു കുട്ടികൾക്കും തെക്കിനിയിലും വടക്കി
നിയിലും പെണ്ണുങ്ങൾക്കും ഇലവച്ചു.

വലിയമാമൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

‘എടാ കുട്ടാ, അക്കത്ത് കുണ്ടികുട്ടില്ലോതെ
ഒക്കെ കഴിക്കണം— പാട്ടുരാശിക്കു മുന്നേപതാ
ടങ്ങണം.’

മാളു ഒരിട്ടു ഒരുജീവിനില്ക്കുന്നതു കണ്ണു
തക്കടത്തി ചോദിച്ചു:

‘പെണ്ണു, നിനക്കു ചോറു വേണോടി?’

തിരിഞ്ഞത് അമ്മിണിയോടു പറഞ്ഞു:

‘ഉച്ചയ്ക്ക് പുഴുക്കും കണ്ണൈം. മുക്കറ്റം കുട്ടിച്ചി
ടുണ്ണാവും. അതാ പെണ്ണിന് ഒരു വേണ്ണായ.’

അവളെ കളിയാക്കിയതാണ്. അവർക്ക് ഉ
ള്ളിൽ ചോടിച്ചു. ഓ. അതു ‘വയറി’യൊന്നുമല്ല
മാളു.

‘പോയിരുന്നോടി, പെണ്ണു’

വലിയമ ആ വഴി കടന്നുപോയപ്പോൾ ഒരു
ചീതയും പറഞ്ഞു.

കുട്ടികളുടെ കുടൈയിരിക്കാൻ അവർക്ക് ആ
ല്ലപ. മടി തോന്തി. പെണ്ണുങ്ങളുടെ കുടൈയിരി
ക്കാനാണ് അവർക്കു മോഹം. വേഗം ഉണ്ടു കഴി
ഞ്ഞാൽ നല്ല സ്ഥലം പിടിച്ചിരിക്കാം.

ചാരുപടിയുടെ താഴെ ഒരില ഒഴിവു കണ്ടു.
അതിന്റെ പിന്നിൽ ചെന്നിരുന്നു. രണ്ടു വരിയാ
യി പത്തിരുപത്തു കുട്ടികൾ ഇരിപ്പുണ്ട്.

പന്തലിന്റെ മുന്തിൽ, തുണിന്റെ അടുത്ത്
ഇരുന്നാൽ മതി. നേരെ താഴെയാണ് കള..
നന്നായി കാണാം.

ധൂതിയിൽ ഉഞ്ഞുകഴിഞ്ഞ് രണ്ടാമത്തെ പ്രമ
മൻ വിളവുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ അവളെഴുന്നേ
റു. കൈകഴുകി കിഴക്കെ കോലായിലുടെ ഒ
ന്നു നടന്നപ്പോഴാണ്, അവിടെ ഇല മുറിച്ചിട
അണ്ണച്ചീരുകഴിക്കും. ഇലക്കഷ്ണങ്ങൾക്കും
സമീപത്തായി ഓരാൺകുട്ടി ചുവരും. ചാരിയിൽ
കുന്നു. - ചുവന്ന ടൗസറും മുഖിഞ്ഞ പച്ചപ്പൾ
ടുമിട്ട രൂ കുട്ടി.

മാളു കുറച്ചിട്ട് സംഗ്രഹിച്ചു നിന്നു, പിന്ന
അടുത്തുചെന്നു ചോദിച്ചു:

‘കുട്ടി ഉണ്ടില്ലോ?’

അവൻ മുവമുയർത്തി അതഭൂതത്തോടെ അവ
ക്കു നോക്കി.

‘കുട്ടി ഉണ്ടില്ലോന്?’

‘ഉം-ഉം’

‘കുട്ടുാൾടെ ഒക്കെ കഴിഞ്ഞുലോ.’

‘കഴിഞ്ഞതാടു’

അല്പം ഗൗരവത്തിലാണവൻ്റെ മനുഷ്യൻി. മാ ഇ തെള്ളു നാണിച്ചുപോയി.

‘ഉണ്ടു വേണ്ടെ?’

‘ചോറു കാണാണെ വന്നതൊന്നുള്ളു.’

അവൻ പുച്ചക്കരവും ഗൗരവവും അവരെ ഒഴിഞ്ഞുപോകാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. വീണ്ടും തലകു നിച്ച് അവൻ നിലത്തു നോക്കി ഇരുന്നപ്പോൾ അവൻ പത്യക്കെ ചോദിച്ചു:

‘കുട്ടുവർക്കത്തും?’

അപ്പോൾ അവൻ കേട്ടില്ലെന്ന ഭാവത്തിൽ മുറി തേതയ്ക്കും. ഉണങ്ങിയ പച്ച പൊതിഞ്ഞ മതിലി ലേയ്ക്കും. നോക്കിക്കാണ്ടിരുന്നു.

‘എന്താ പേര്?’

‘അപ്പുണ്ണിന്.’

‘കുട്ടുവർക്കത്തും?’

അവൻ മുവം ചുവന്നുപോയി. അതിനു തേതാടെ അവളുടെ മുവത്തുനോക്കി പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ ഇവ്വട്ടത്തെ, എന്താ നെനക്ക് ചേതാം?’

ആ ശുണ്ടി അവരെ വെറുപ്പിക്കയെല്ലു ചെയ്തത്. ഒരു തമാശയായാണ് തോന്തിയത്. ഈ വിട്ടിലെ കൂട്ടിയാണെന്ന്! മാത്രവിനെ കളിപ്പി

കാൻ നോക്കുകയാണ്.

‘ഹവിട്ടത്തെ കുട്ടോളേ കണ്ണാൽ നിയ്ക്കറീ ലോ.’

പിന്നുയും എന്നോ പറയാൻ ഭാവിക്കുന്നുവോണ്ടാണ് മാളി കണ്ണത്- അവൻറെ കല്ലു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

‘ഞാൻ കോന്തുള്ളാരുടെ മകനാാണു. ഞാനും സിരംമേം. ഇവ്വട്ടത്തും.’

അപ്പോൾ അവളുടെ ചോദ്യം പൊടുന്നുനെ നിലച്ചു.

തങ്കേട്ടതി സ്വകാര്യമായി പറയുന്നതു കേട്ട കമി ഓർമ്മ വന്നു. അവൻ കണ്ണിട്ടില്ലാത്ത അപ്പചരണ പെണ്ണാളേ കട്ടുകൊണ്ടുപോയ കാര്യം. ഇതാണോ അപ്പുള്ളേട്ടുടൻ?

പണിക്കാരികൾ എച്ചിലിലകൾ മുന്നില്ലെടുട്ടത്തുകൊണ്ടുപോയി വാഴക്കുണ്ടില്ലട്ടുന്നു. അവിടെ ചെറുമക്കുട്ടികൾ എച്ചിൽ വാരാൻ തമ്മിൽ തല്ലുകൂടി മത്സരിച്ചു നില്ക്കുകയാണ്.

മാളുവും ഇറയത്തിരുന്നു.

‘എന്തിനാ കരേണ്ട്?’

അവനൊന്നും മിണ്ണുന്നില്ല.

‘തന്നെ പോന്ന്?’

‘കൊട്ടില്ലെ മുത്താച്ചിണ്ട്.’

‘മുത്താച്ചിനെ കണ്ണു. മുറുക്കാൻ കൊണ്ടോ
യി കൊടുത്തതു ഞാനാണല്ലോ. ഒന്നും പറഞ്ഞി
ല്ലാട്ടോ മുത്താച്ചി.’

തുടർന്നു മുത്താച്ചിയെപ്പറ്റി അവളോരിപ്പാ
യവും പറഞ്ഞു: ‘മുറുക്കാൻറീം കാളൻറീം കുട്ടി
തന്നുല്ലെ തള്ളയ്ക്കുള്ളു.’

അപോൾ അവരെന്റെ മുവത്ത് നേരിൽ ഒരു ചി
തിപരന്നു.

‘നമ്മക്കു മറ്റൊരുക്കാക്കെ ഇതിക്കുവാഴക്ക്
നല്ല സ്ഥലം പിടിക്കുവാ’

അതു ശരിയാണെന്ന് അവനു തോന്തി.

‘പടിഞ്ഞാറോറത്തു തുണിക്കുടുത്തിരിക്കു
സുവം?’

അവൾ മുൻപിൽ നടന്നു. അപ്പുള്ളി പിൻതു
ചർന്നു.

* * * * *

നെടുംപുരയിൽ നിന്ന് ഇടിയറ പൊടുനീനെ
ശബ്ദിച്ചു. മാളു ഉഞ്ചാഹരിത്താടെ അവരെ നോ
ക്കി പറഞ്ഞു: ‘ഇപ്പെത്താടങ്ങും!’

പന്തൽ നാലുചുറ്റിനും കുരുത്താലയും മാവി
ലയും കോർത്തിട്ട് അലക്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കളമെഴുത്തു. കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിപൂർവ്വിയും മണ്ണപൂർവ്വിയും നുറും മണ്ണത്തും. ചേർത്തുണ്ടാകിയ ചുവന്ന പൊടിയും. ഇട്ടാണ് കള. വരച്ചിരിക്കുന്നത്. ഉടൽ കെട്ടുപിണ്ണണ്ടു കിടക്കുന്ന, പട. വിരുത്തിയ രണ്ട് ഉഗ്രസർപ്പങ്ങൾ.

പരലിഡിനീ നട്ടവിൽ വാഴപ്പിണ്ഡികൊണ്ടു കാൽവെച്ചു മുകളിൽ ചുവന്ന പട്ട വിരിച്ചു മറ്റാരു ചെറിയ പരലുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിലെ നില. നിരച്ചു. കളമാണ്.

‘അതെയും, രാമൻതന്നെന്നാക്കിതാ. ചെരട്ടോ ണ്ണാകളെഴുത്താം.’ മാളു തന്നീൽ അറിവു കാണിച്ചു.

‘ചെരട്ടോണ്ണാ?’

‘ആം, ചെരട്ടോണ്ട്.’

പുള്ളുവൻ രാമൻ പല തരത്തിൽ തുളയുള്ള പിരട്ടയിൽ പൊടി നിരച്ച് ഉമിക്കരി പരത്തിയ നിലത്തു മുട്ടി കളമെഴുതിയതു മാളു വിവരിച്ചു.

‘താനകാലിന് വെളക്കു വെയ്ക്കാ.’ പുള്ളുവൻ രാമൻ നെട്ടുപുരയുടെ വാതില്ക്കൽ നിന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

പുറത്തു സന്ധ്യയുടെ വെളിച്ചു. കറുക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വാഴപ്പിണ്ഡികളുടെ

സമീപത്തായി, കൗത്തിൻറെ നാലുമുളയ്ക്കും
ചങ്ങലവിളക്കുകൾ കൊല്ലുത്തിത്തുകൾി. പത്ര
ലിൽ ഏഴുതിരിയിട്ടു കത്തിക്കുന്ന മുന്നു വലിയ
നിലവിളക്കുകളും കത്തിത്തെളിഞ്ഞു.

‘പുജയ്ക്കുള്ള സാധനങ്ങളോക്കെ
കൊണ്ടുന്ന വയ്ക്കാ.’ രാമൻ വീണ്ടും വിളിച്ചു
പറഞ്ഞു.

നാക്കിലകളിൽ അവിലും മലരും വെള്ളരിയും
തുളസിള്ളുവും നിരുന്നു.

‘കൗത്തംക്കമ്മളേയ്.’

‘അയ്യ്’

കോടിമുണ്ടു തറുടക്കത്തെ രോൾ പതലി
ലേയ്ക്കു വന്നു. മാലു അപ്പുള്ളിയൈ തോണി
പറഞ്ഞു: ‘അയാളാ കൗത്തംകമ്മളേ, അയ്യാളാ പു
ജിക്കും.’

‘കാലും മുഖോം കഴുകി നാഗദൈവങ്ങളെ
മനസ്സിലും വിചാരിച്ചു വലത്തെ കാലുവെച്ച്, താ
നകാലും പ്രദക്ഷിണം വെച്ച്, പീംത്തന്വലും കെഴു
ക്കോട്ടു തിരിഞ്ഞിരിക്കാം.’

പുള്ളുവൻരാമൻ പാട്ടുപോലെ പറയുകയാ
ണ്. കൗത്തിൽക്കമ്മൾ അനുസരിക്കുന്നു.

‘താനകാലിൻറെ ചോട്ടലും വെള്ളരി, നാളി

കേരോ. വെയ്ക്ക്യോ.’

പുള്ളുവൻ പറഞ്ഞതെന്നുസിച്ച്, ‘കമ്മൾ’ പുജ തുടങ്ങി. പുജിച്ചു നമസ്കരിച്ച്, കിണകിയുടെ വായ അമർത്തിപ്പിടിച്ചു കളത്തിനു പുറ്റു. നടന്ന അധാർ നീർ വിഴ്ത്തി.

കളത്തിൽക്കമ്മൾ പന്തലിൻറെ ഒരുക്കി ലേയ്ക്കു മാറി നിന്നനോടെ ഇടിയറകൾ ഒന്നായി മുഴങ്ങി. ഇടവപ്പാതിയുടെ തുടക്കത്തിൽ പാതിരായ്ക്ക് ഓർക്കാതിരിക്കുന്നോൾ പൊട്ടിയ ഇടിമുഴക്കംപോലെ അത് ഒരു നടുക്കമുണ്ടാക്കി.

പന്തലിൻറെ മറ്റൊരു തലയ്ക്കലാണ് പുള്ളുവത്തികളും. പുള്ളുവരും. ഇരിക്കുന്നത്. മുന്നിടിയറ, മുന്നുകുടം, രണ്ടു വീണ. ഇടിയറകൾ ശബ്ദിക്കുന്നോൾ കുടത്തിൻറെയും. വീണയും. ചെയ്യു. ശബ്ദം. അതിൽ മുടിപ്പോവുന്നു.

രാമൻറെ പുള്ളുവത്തിയാണെന്നു മാളു പറഞ്ഞ അവളാണു പാട്ടു തുടങ്ങിയത്.

‘ശ്രീമഹാദേവൻറീ... ശ്രീപുള്ളാക്കാട്. കൊണ്ട്....’

പാട്ടിൽ അപ്പുള്ളിക്കു വലിയ രസമാനും. തോന്തിയില്ല. അവിടെ കുടിയിരുന്ന ആളുകളെ ശബ്ദിക്കുകയായിരുന്നു അവൻ. അവനിരിക്കുന്ന

തിന്റെയുടെ താഴെ പുല്പായയിൽ കുറേപേര് ഇരിക്കുന്നു. പത്തായപ്പുരയുടെ ചുമർ ചാരി നാലബു ചെറുപ്പുകാർ നില്ക്കുന്നു. അവർക്കു പിന്നിലായി പുല്പായയിൽ നിരീയ പെണ്ണു അളുണ്ട്; ഉമരിത്തു.

മുറ്റത്തു വെളുത്തു തടിച്ചു പൊകത്തിൽ ഒരാൾ നീണ്ടു നിവർന്നു മെതിയടിയിട്ടു നടക്കുന്നുണ്ട്. ഇടയ്ക്ക് എവിടെനിന്നെങ്കിലും വല്ല ശബ്ദംവും പുറപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നു പത്രുക്കു നോക്കും. പേടിപ്പെടുത്തുന്ന എന്നോ ഒന്ന് ചുവന്ന ആ മുവത്തുണ്ടായിരുന്നു.

അപ്പെണ്ണി പത്രുക്കു മാളുവിനോടു ചോദിച്ചു:
‘ആ നടക്കണ്ണതാരാ?’

അവർ ഒച്ചയടക്കി പിറുപിറുത്തു:
‘വല്ലുമാമ’

വലിയമാമ! അപ്പെണ്ണിയുടെ കരജ്ഞാനു പിഠണ്ടു. ചുവന്ന ആ മുവത്തേയ്ക്കു രണ്ടാമതൊതിക്കൽ നോക്കാൻ യെരുമുണ്ടായില്ല. ഇയാളാണ് വലിയമാമ. ഇയാളാണ്....

വടക്കേ താനക്കാലിനടുത്തു വെച്ച വലിയ നിലവിളക്കിലെ തിരി ഒരാൾ വാഴപ്പോളകൊണ്ട് നീട്ടി. കറുത്തു ഉള്ളാട്ടു വള്ളത്തു മെലി

ഞണ ഒരാൾ. അധികാരി ചുണ്ടിക്കൊണ്ടു മാറ്റു
പറഞ്ഞു;

‘അതാൾന്നു അച്ചേരി’

അതിനു തനിക്കെന്നു വേണു? അവൻ ശ്രദ്ധി
ക്കാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല.

‘അപ്പുള്ളൂട്ടിൽ കൂട്ടമാരാനാ വിളിക്കാം. അ
ല്ലോ?’

വലിയമാമ.

കൂട്ടമാമ.

ഇനിയുമുണ്ട് ആളുകൾ. ആ കൂട്ടികളുടെ കു
ട്ടത്തിൽ കാണാം, ഭാസ്കരനും കൃഷ്ണൻകൂട്ടി
യുമൊക്കെ. വലിയമയുണ്ടാവും. സ്ത്രീകളുടെ
കൂട്ടത്തിൽ. പിന്ന-

അവർക്കരിയും, അവളോടു ചോദിച്ചാൽ മതി.
അറിയാം. അമ്മമും, അമ്മായി, മകൾ. അമ്മയ്
ക്കാരേട്ടത്തികൂടിയുണ്ട്. അവരുടെ പേരെന്നാ
ണ്? അവരെയെന്നാ വിളിക്കുക?

നോ. അറിയേണ്ടാ. വരുന്നോൾ ഇങ്ങനെ
യോന്നുമല്ല കരുതിയത്. വന്നയുടെന കൂട്ടികളു
ടെകുടെ കളിച്ചുനടക്കാം. അക്കത്തും മോളിലും.
പത്തായപ്പുരയിലും. പനലിലും. തൊടിയിലും.
ചുറ്റിത്തിരിയാം. വരുന്നോൾ മനസ്സു തുള്ളിച്ചാട്ടു

കയായിരുന്നു.

പടിപ്പുര കടമല്ല വന്നത്. കുന്നിറങ്ങി മേ ലേ ഇടവഴിയിലെത്തിയപ്പോൾ അവൻ തിന്നു. മുത്താച്ചി പിറകിലായിരുന്നു. അതാ കാണുന്നു തറവാട്!

നാലുകെട്ട് വലിയതുതനെ! മനസ്സിൽ കണ്ണ പോലെ വൈക്കോൽ മേണ്ടതാണ്. കുമ്മായ. പൊട്ടിയടർന്ന ഭിത്തികൾ. തടിച്ച അഴികളുള്ള ചാരനിറമുള്ള പഴയ ജനാലപ്പുഴയുകൾ. പത്രാ യപ്പുര തൊട്ടട്ടുത്തുതനെ. അത് ഓടുമേണ്ടതാണ്. കൈയാലയു. മതിൽക്കെട്ടിൻറെ പൊളി ഞൈ ഒരു ഭാഗവു. കാണാം.

ആ നാലുകെട്ടിലാണ് അമ്മയുണ്ടായിരുന്നത്, അതിലാണ് ശ്രവതിയുള്ളത്. അതുകൊണ്ടാ മുത്തു ഓടുമേയാൻ കഴിയാതെ പോയത്. വളരെ വളരെ മുന്പാണ് നാലുകെട്ടുണ്ടാക്കിയത്. അമ്മയുടെ മുത്തയ്ക്കിയുടെ മുത്തയ്ക്കിക്ക് ഓർമ്മയില്ലതെ ഉണ്ടാക്കിയ കാലം. പിന്നെയാണ് ഓടുമേയാൻ എത്രൊക്കുന്നവർ നിശ്ചയിച്ചത്. ഓടുകൾ താങ്ങാനുള്ള ബലം ചുമരുകൾക്കില്ല. വേണമെങ്കിൽ ചുമരുകൾ തട്ടി പൂതിയ ചുമരുകൾ വെയ്ക്കണാം. അതു ശ്രവതിക്ക് ഇഷ്ടമാവി

ലീ. മച്ചു. ഭിത്തിയു. അനക്കാൻ പാടില്ലെന്നാണ്
ഗ്രേ പ്രശ്നം. വെച്ചുവർ പറഞ്ഞത്.....

ഇതാണ് ആ നാലുകെട്ട്.....!

മുറ്റേയെങ്കിൽഞിയപ്പോൾ മുത്താച്ചി പറ
ഞ്ഞു: ‘താഴൊലാമ്പലു കുട്ടുാൾട കുടെ പോ
യിരുന്നോ.’

അവരനു നിന്നുപോയി. വലിയ മുറങ്ങൾ,
ഉയർന്ന മരത്തടികൾ കുഴിച്ചിട്ടു ചുറ്റില്ലെന്നായി കു
ടിവെച്ച വൈക്കോൽകുണ്ഡകൾ, വരിയായി ഏ
ഴോ എട്ടോ കാലികളെ കെട്ടിയ തൊഴുത്ത്.

തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ മുത്താച്ചി നാ
ലുകെട്ടിന്റെ പിൻഭാഗത്തിലുടെ വടക്കുപുറി
തേയെങ്കു പോയ്ക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവൻ തനി
യെ.

പലരു. ഉമരിത്തു. മുറ്റത്തു. ഉണ്ടായിരുന്നു.
ആരു. അവനെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്നു കണ്ണു. കി
ഴക്കുവശത്തെ കോലായിൽ ഒരിടത്ത് ഇരുന്നു.
ആ ഭാഗത്ത് ആരുമില്ല. അകത്തുന്നിനു പെണ്ണു
ങ്ങളുടെ തിരക്കു. കുട്ടികളുടെ കരച്ചില്ല. കേൾ
കുന്നുണ്ട്. കോലായിൽ ചില കുട്ടികളെ കണ്ണു.
അറിയുന്നവർ ആരെങ്കിലുമുണ്ടോ എന്നു നോ
ക്കി. ആരുമില്ല. അവൻ തനുഞിയിരുന്നു.

ആരോഗ്യില്ലോ. വന്ന് എന്തെങ്കില്ലോ. പറഞ്ഞാലോ?

ആരാൺ വരികയെന്നോ എന്താണ് പറയുക എന്നോ അറിയില്ലോ. എന്നാലും ഒരു ഭയം.

ആരും പറഞ്ഞില്ലോ. ആരും. അവനെ കാണുന്നതുതന്നെയില്ലോ. അപ്പോഴാണ് തോന്തിത്തുട അധിക്കർ. വരേണ്ടിയിരുന്നില്ലോ. വരേണ്ടിയിരുന്നില്ല.....

ഇതു വടക്കേപ്പാടു തന്റൊടാണ്.

അവൻ ഇവടക്കത്തയാണ്.

അവൻറീ അമ്മ ഇവടക്കത്തയാണ്.

അവൻ താമസിക്കുന്ന വീടിൽ ഒരു മുൻ യും തളവും അടുക്കലെയും മാത്രമെയുള്ളു. ചുമർ ചെത്തിതേച്ചീടില്ലോ. രാത്രിയിൽ ചെക്കല്ലി സീറീ കഷ്ണങ്ങൾ പായിൽ അടർന്നുവീഴ്ചും. നാലുകൈട്ടിസീറീ മുകളിൽ വരിവരിയായി ജനവാതി ല്ലക്ഷിക്കണം..... ഓരോ ആൾക്കും മുറിയുണ്ടാവുമോ? കൂട്ടികൾക്കും?

പത്രായുള്ളരയുടെ മുലയോടിസീറീ താഴെ ഒരു പരമ്പരകാടു ആട്ടിക്കല്ലിച്ചീരുന്നു. അതിൽ ഒന്നുംപ്രാവു പറന്നു വന്നിരിക്കുന്നതും കണ്ണും കുടായിരിക്കും. മുടക്കില്ലോ. കുണ്ടതുങ്ങല്ലോ. ഉണ്ണാ

വും. പത്തായപ്പുരയുടെ തട്ടിൻ പുറത്തു കയറി പാളിനോക്കിയാൽ കാണാം.

വരേണ്ടിയിരുന്നില്ല.....

‘ഞാനിവടങ്ഞയാണ്’ എന്നുറക്കേ വിളിച്ചു പറയാൻ തോന്തി. ആരും നോക്കാതെ, ആരും സംസാരിക്കാതെ ഇരിക്കുന്നത് അസഹ്യമായി തേരാന്നി.

-ഞാൻ വടക്കേപ്പാട്ടുയാണ്.

എൻ്റെ പേര് വി. ആപ്പുണ്ണി എന്നാണ്.

കൂദ്ദിൽ ഹാജർ വിളിക്കുന്നത് അങ്ങിനെയാണ്. വി. എന്നാൽ വടക്കേപ്പാട്ട് എന്നാണെന്തെന്നും.

അങ്ങെനെ ആലോചിച്ചിരിക്കുന്നോഴാണ് ‘കൂട്ടി കളാക്കേ ഇരിക്കുട്’ എന്ന ശബ്ദം. കേട്ടത്. കൂട്ടികൾക്കു സദ്യയ്ക്ക് ഇലവവച്ചിരിക്കുന്നു.

‘അപ്പോൾ, വാസ്തവാ, പ്രഭേ, ഒക്കെ ഇരുന്നോ.’

‘എക്കത്തുണ്ടെ കൂട്ടിയുള്ളുണ്ടോ?’

‘നാണോം, കുഞ്ഞിക്കുട്ടനെ തെന്നെ കൂട്ടെ ഇരുത്തിക്കോ.’

പലരും പലരെയും. അന്നോഷ്ഠിക്കുന്നതു കേട്ടു. ആരും. അവെനെ അന്നോഷ്ഠിച്ചില്ല.

അവന് ഈ സദ്യ വേണ്ടാം.

അതു കൊതിച്ചു വന്നതൊന്നുമല്ല.

അരിശമാണ് ഉള്ളിൽ തോന്തിയത്. എല്ലാവും രോട്ടു. അരിശം. അവൻ ഇവരുടെ സദ്യ പുല്ലുവിലയാണ്.

-പറഞ്ഞ് എല്ലു. കളിച്ച ഒറ്റ കളിക്കാരെനു ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. അതവർക്കിട അപ്പചനാണ്, കോന്തുള്ളിനായർ.....

ഞാൻ കോന്തുള്ളിനായരുടെ മകനാണ്.....

അപ്പചനി ഉണ്ടാവേണ്ടിയിരുന്നു.....

അപ്പചനെപുറ്റി ആലോചിച്ചപ്പോൾ സൗഖ്യതാ ലിക്കുട്ടിയിലാണ് മനസ്സു ചെന്നുമുട്ടിയത്. കുറ്റി തലയും. ചോരനിറമുള്ള വടക്കുള്ളുകളും. അവനാണ്.....

ശ്രവത്തി, അതിനു പകരം ചോദിക്കണണ!

അപ്പോഴാണ് മാളു വന്നത്.

അവൾ അടുത്തുതന്നെ പുള്ളുവത്തികൾ ചേർന്നു പാടുന്നതു ശൈലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഇടിയറകൾ പത്തുക്കു താളംപിടിക്കുകയാണ്. വീണകളുടെ ശബ്ദം. വേറെ കേൾക്കാം.

‘കരിനാഗത്തിന്റെ പാട്ടാ പാട്ടാണ്.’ മാളു പറഞ്ഞു: ‘രാമൻ അനിജനാ.’

തുടർന്ന് രാമൻ പുള്ളുവത്തി തുടങ്ങി.

അവൻ പാട്ട് ആരംഭിച്ചപ്പോൾ രാമൻ എഴുന്നേറ്റു.
കളത്തിൽക്കമ്മളെ വിളിച്ച് എന്നോ പറഞ്ഞു.
കളത്തിൽക്കമ്മൾ പന്തലിക്കേൻ പുറത്തു വന്നു
പാട്ടിനെക്കാലും ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

‘കളും കൊള്ളാനുള്ളാരും വരോ’

ആളുകളുടെ കണ്ണുകൾ മുഴുവൻ ഉമ്മിതെ
യ്ക്കു നീണ്ടു ചെല്ലുകയാണ്.

അരിയും തിരിയും കവുങ്ങിൻപുക്കുലയും
വെച്ചു തിളങ്ങുന്ന കിണ്ണുമെടുത്തു ഞോറി
ഞുടക്കുത്ത രണ്ടു പെൺകിടാങ്ങൾ പന്തലി
ലേക്കിരാണി.

‘കിഴക്കെ വാതില്ക്കൽ നിന്നു തൊഴ്ചാ.’

രാമൻറെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് അവൻ തൊഴ്ചാ
തു.

‘കളത്തിക്കമ്മളും വിഴ്ത്തണ നീരുവാങ്ങി
കണ്ണും കാലും കഷ്ടകാ.’

‘കളും മുന്നുചുറ്റു പ്രദക്ഷിണം വെച്ചു നാഗത്തി
ന്റെ തലനോക്കി ചുമം പടിഞ്ഞിരിക്കും.’

പ്രദക്ഷിണം വെച്ച് അവൻ സർപ്പങ്ങളുടെ
വാൽഭാഗത്തിനടുത്തായി ഇരുന്നു.

‘അരിയും പുവുമിട്ടു നാഗത്തെ മനസ്സിലും യും
നിച്ചു തൊഴ്ചാ.’

‘പുരുഷു എടുത്തു കൈയിൽ പിടിക്കു’
 കിള്ളുത്തിൽനിന്നു കവുങ്ങിൻപുക്കുലയെടു
 ത്തു കൈയിൽപിടിച്ച് അവർ കെടുപിണ്ണത
 സർപ്പങ്ങളുടെ പത്തിയിൽ നോക്കിക്കൊണ്ട്
 ഇരുന്നു.

അതുതു. കൊണ്ടു വിടർന്ന കിള്ളുകളോ
 ദെ അപ്പുള്ളി ആ പെൺകിടാങ്ങളെ നോക്കി.
 ഇടതുവശത്തു കറുത്തു മെലിഞ്ഞു നീളുന്മു
 വമുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടി. തുണിക്കുറ മറവുകാ
 രണം. അവളെ ശരിക്കു. കണ്ണുകുടാ. മറ്റുതു
 മെലിഞ്ഞു കാണാൻ ചന്തമുള്ള പെണ്ണാണ്.
 അരയ്ക്കു മീതെ, കൈയിലെ കവുങ്ങിൻ പു
 കുലയുടെ നിറമുള്ള ശരീരത്തിൽ ഓന്നുമി
 ല്ലു, അയ്യു, നാണമില്ലേ ഈ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക്
 എന്നാണായു. തോന്തിയത്. നോക്കി ഇരിക്കു
 നേബാൾ മാറ്റത്തു ചുറ്റുമുള്ള നിലവിലുക്കുകളുടെ
 നാളങ്ങൾ പുളയുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തി. പകുതി
 യടഞ്ഞ കിള്ളുകൾ. സുകഷിച്ചു നോക്കിയാലേ
 ഉറങ്ങുകയെല്ലാറിയു. തൊറിഞ്ഞുട്ടുപുമാ
 ത്രമായിരിക്കുന്ന ആ പെൺകിടാവിനെ കണ്ണു
 കൊണ്ടിരിക്കുന്നേബാൾ മാണിത്തട്ടയുടെ പോ
 ഇയ്ക്കെത്തു മരഞ്ഞിരിക്കുന്ന മിന്നുത്ത ഉള്ളി

യെടുത്തു നോക്കുന്ന രസമാണ് തോന്തിയത്.

‘അതാരാ?’

അവൻ മാളുവിനോടു ചൊദിച്ചു.

‘അത് അഞ്ചേണ്ടത്തുല്ലോ? വല്ലിമ്മാമട ഒക്കലും താഴേങ്ങു മോൽ. മറ്റൊരു തങ്കേട്ടതി’

മറ്റ് ആരൈക്കിലുമായിക്കൊള്ളേണ്ട്.

പാട്ടിനീറ വേഗവും ഇടിയറയുടെ നാദവും പതുക്കെ പതുക്കെ കുടിവന്നു.

ഇപ്പോൾ സർപ്പക്കാവിൽ നാഗങ്ങൾ ഉറക്കം വിട്ടുനേറ്റു പടം വിടർത്തിയാടുന്നുണ്ടായിരി മരും.....

കുട്ടികളിൽക്കുന്ന ഭാഗത്തുനിന്നു പതുക്കെ ശബ്ദം കേട്ടു. ‘കൊറ്റി-കൊറ്റി.....വർണ്ണം’

ഒരാൾ വെള്ളത്തുണിക്കൊണ്ടു ശിരസ്സു മുടി വായിൽ പൊളിച്ച മടക്കൻ കൊക്കാക്കി വെച്ചു കൈയ്യും കാലും കൂത്തി വികൃതസ്വരം പുറ പ്പെടുവിച്ചു പതലിലേയ്ക്കു ചാടിച്ചാടി വന്നു. അതാണംതെ കൊറ്റി.

‘കൊറ്റി കൊട്ടുാടി ചിരിപ്പിക്കാൻ നോക്കും. കളത്തല് ഇരിക്കണംാരു ചിതിച്ചാൽ പാന്ത് മേക്കരില്ലു.....’

മാളുവിനീറ വിശദീകരണവും കൂട്ടത്തി

ലുണാധിരുന്നു. കൊറ്റി കുറെ ചാടിച്ചാടി നടന്നു. വടക്കേ താനകാലിനടുത്തു വെള്ളം യിൽ വെച്ചു നാളികേരം കൊക്കിലെടുത്തു മടങ്ങിപ്പോയി.

കളിത്തിലെ കെട്ടുപിണ്ണം നാഗങ്ങളെയു. അവയിൽ കല്ലുനട്ടിരിക്കുന്ന, ആ നിലവിളക്കി ലെ നാളു. പോലെ തിളങ്ങുന്ന പെൺകിടാ വിനെയു. അവൻ മാറി മാറിനോക്കി. അവളു ദു കഴുത്തിൽ കുടുക്കിക്കെട്ടി കല്ലുപതിച്ച ആദരണം. വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്നു.....ദീപനാളങ്ങൾ മിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മാറിൽ പുള്ളണ്ണമറിയുന്നു..... പതുക്കൈ പതുക്കൈ അവൻറെ കല്ലിൽനിന്നു പഠാലു. മുറുവു. ആളുകളു. ഒഴിഞ്ഞുപോയി. ഇപ്പോൾ കൊടു.കാട്ടിലാണ്. ഉയരത്തിൽ മാന. മുട്ടിനില്ക്കുന്ന ഒരു വൃക്ഷത്തിൻറെ കവുളിയിൽ രജകുമാരൻ ഇരിക്കുന്നു. തലയിൽ കസവിൻറെ തലപ്പാവ്, തിളങ്ങുന്ന പട്ടകുപ്പായം. അതിലവിടവിടെ തുന്നിപ്പിടിപ്പിച്ച രതാകല്ലുകൾ പ്രകാശിക്കുന്നു. താഴെ കുതിര മേയുകയാണ്. തന്റെ രാജ്യം കാണാൻ സമ്മതം വാങ്ങി ഇരങ്ങിയതാണ് രജകുമാരൻ. അതിർത്തിയിലെ കാട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ വഴിതെറ്റി

പ്രോത്സാഹിക്കുമാരനില്ലു....

ഈ രാത്രി അവസ്ഥാനിക്കണം.....

അപ്പോഴാണ് അവൻ കാണുന്നത് കാടുമുഴു
വൻ വിറപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ചീറ്റി സർപ്പം ഇഴഞ്ഞു
വരുന്നു. സർപ്പത്തിന്റെ ഫണത്തിനു പിരകിൽ
സവാരി ചെയ്തുകൊണ്ട് ഒരു പെൺകിടാവുണ്ട്.
അവളുടെ കഴുത്തിൽ വൈരക്കല്ലുകൾ പതിച്ച
പതകൾ. തിളങ്ങുന്നു... നേർത്ത കസവുകൊണ്ടു
ഞാറിഞ്ഞുടുത്തിരിക്കുന്നു. പിന്നിൽ കുത്തി
യോഴുകുന്ന കാടുചോലപോലെ, മുടിക്കെട്ടു ചി
തറിക്കിടക്കുന്നു... പാതിയടഞ്ഞ കല്ലുകൾ...

ഇടിയറകളുടെ ശബ്ദം. പെട്ടുന്ന നിലച്ചു.

ഒരു ശഞ്ചലാട വിണ്ടു. അപ്പുള്ളിയുടെ
കല്ലിൽ ചുറ്റുപാടുകൾ തെളിഞ്ഞു.

കളത്തിലിരിക്കുന്ന പെൺകിടാങ്ങളുടെ ശരീ
രം പത്യുക്കെ ഉലയാൻ തുടങ്ങുന്നു. കൈയിലെ
കവുങ്ങിൻപുകൾ വിരയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

പൊടുന്നതെന്ന ഇടിയറകളുടെയു. കുടങ്ങളുടെ
യു. കയറുകളിൽ ‘കല്ലുകൾ’ വിണ്ണു. ഏല്ലാം ഒറ്റ
നിമിഷത്തിൽ കുട്ടായി മുഴങ്ങി. പാടിന്റെ താളു്
മാറിയിരിക്കുന്നു.

‘ആടാടു.... ആടു നാഗേ.....കളവും

കൊള്ളണമേ....'

കൊട്ടു. പാട്ടു. വേഗത്തിലാവുന്നതോടെ
ആട്ടത്തിന്റെ വേഗവും വർദ്ധിച്ചു. കളത്തിൽ,
കറുത്ത സർപ്പങ്ങൾപോലെ, മുടിയിഴയുകയാ
ണ്.... കാറിൽ ചൂശല്ലുന്ന വാഴത്തിരുൾപ്പോലെ,
മെലിഞ്ഞു വെള്ളത്തെ ആ ശരീരം ഉലയുന്നു.

'ഈന്നു പുക്കുല കുത്തില്ല.'

മാളു പറഞ്ഞു.

അതവൻ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.

'ആട്ടിട്ടു...വായ്യാ....യെൻ്റെ.....കാവിൽനിന്നു.
നി....'

'ആട്ടാട്ടു....'

'ആട്ടാട്ടു....'

'ആട്ടാട്ടു....'

ഇടിയറകളുടെ ചെവിയടയ്ക്കുന്ന ശബ്ദം...
ശരീരം കോരിത്തരിക്കുകയാണ്. ഒന്നാടിയാ
ലെന്താണ്ണൻ അവനും. തോന്തിപ്പോയി.

കൈയിൽ പിടിച്ച കവുങ്ങിൻപുക്കുല വിടാ
തെ സർപ്പങ്ങളെപ്പോലെ ആടിയുലഞ്ഞുകൊണ്ട്
അവർ ഇരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ കളത്തിൽ നി
രങ്ങി നീങ്ങുകയാണ്. കൊട്ടുപിണ്ണണ്ണ സർ
പ്പങ്ങളുടെ രൂപം മറയുന്നു....വള്ളത്തു പൂളയുന്ന

ആ പെൺകിടാവിനെ നോക്കിയിരിക്കു അവൻ
മാറുന്നുണ്ടെന്ന് അവനു തോന്തി. ഉടൽ സർ
പുത്തിഞ്ചേരിയും മുഖം മനുഷ്യസ്ത്രിയുടേയു
മായ ഒരു ജീവിയാണ് കളത്തിൽ തലയിട്ടുല
യ്ക്കുന്നത്. മനുഷ്യസ്ത്രിയുടെ മുഖമുള്ള സർ
പ്പം പടം വിടർത്തി ആടുകയാണ്...

മാളു എന്നൊ വിശദം പറഞ്ഞു. അത്
അപൂർണ്ണി കേട്ടില്ല. പാതി കുമിയ അവൻറെ
കണ്ണുകളിൽനിന്നു വിശദം പറഞ്ഞു. ആളുകളും
മറഞ്ഞുപോയി.

മനുഷ്യസ്ത്രിയുടെ മുഖമുള്ള സർപ്പം പട
മെടുത്താടുന്നു.

അല്ലെങ്കിലും സർപ്പത്തിഞ്ചേരി പത്തിക്കു കടിഞ്ഞാണി
ടു സവാരി ചെയ്യുന്ന പെൺകിടാവാണിപ്പോൾ.

എല്ലാം കണ്ണു തുറക്കാതെത്തന്നെ അവൻ കാ
ണുന്നുണ്ട്. അവനിപ്പോൾ അപൂർണ്ണിയല്ല, രാജകു
മാരനാണ്. തന്റെ രാജ്യം കാണാൻ വന്നു വഴി
തെറ്റിപ്പോയ രാജകുമാരൻ....

.....തണ്ണുത്ത കാറ്റു ശരീരത്തിലടിച്ചപ്പോളും
ണ് കണ്ണുതുറന്നത്. കാടും സർപ്പവും സർപ്പ
കന്ധകയുമില്ല. വൃക്ഷത്തിഞ്ചേരി മുകളിലല്ല, കോ
ലായയുടെ വകിൽ അവൻ കിടക്കുന്നു. പുറത്ത്

നന്നാണെന്തു തുണിപോലെ മങ്ങിയ ആകാശം..

ദുരത്തെ വാഴക്കുടങ്ങളിൽ മണ്ണതിന്റെപടലം, തങ്ങി നില്ക്കുന്നു. താഴെ പറയലിൽ ആരെല്ലാമോ തലങ്ങു. വിലങ്ങു. കിടന്നുറങ്ങുന്നു.

ഉമ്മറവാതിൽ തുറന്ന് ആരോ വിളക്കു കാണിച്ചു തിരിച്ചു പോയി. അകത്തു നിന്ന് ഒരു നാമജപം കേട്ടു:

‘നാരാധാരാ, നാരാധാരാ..’

താനേവിടയാണെന്നു മനസ്സിലാവാൻ എത്താനു. നിമിഷങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നു.

കുളിർമ്മയുള്ള കാറ്റ്. കണ്ണുകളിൽ കനം തുഞ്ഞുന്നപോലെ.

അകത്ത് എവിടെനിന്നാണെന്നാണിണ്ടില്ല, നേർത്തെ സ്വരത്തിൽ ആരോ ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

‘നരനാധിങ്ങനെ ജനിച്ചു ഭൂമിയിൽ...’

വിണ്ണു. കണ്ണുകളുടനെന്തു.

പിന്ന കണ്ണമിഴിച്ചതു തണ്ണുത്തെ ഒരു കൈ ശരീരത്തിൽ തടവിയപ്പോളാണ്. അബ്യരന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അവൻറെ അതികത്തു കുന്തിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്, ഒരു തള്ള. തല മുഴുവൻ നരച്ചിട്ടുണ്ട്. മേൽ മുഴുവൻ ചെതുവല്ലംണ്ണു തോന്നു. അവൻ ചുവന്ന കരയുള്ള ഒരു മുണ്ടുകൊണ്ടു പു

തച്ചിട്ടുണ്ട്. നര കയറിയ ആ കാല്യുകളിൽ നോ കിയപ്പോൾ അവ പത്യക്കൈ ചിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തി. ഡേ. തല്കാലത്തേക്കു അവരെ വി ടക്കനു.

എന്തോ പറയാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: ‘പേടിക്കണ്ടാട്ടോ. അമ്മമ്മയാണ്....’ അമ്മമ്മയാണ്! അവരെന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മ. ‘എന്നീറ്റ് ആകത്തിയ്ക്കു വാ.’

അപ്പുണ്ണി എഴുന്നേറ്റ് അവരുടെ പിന്നാലെ നട നു. കൊലായിൽ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ചിലരെ ചാ കിക്കടനിട്ടു വേണ്ടിവന്നു വാതില്ലെല്ലത്താൻ. ചിത്രപ്പണികൾ ചെയ്ത ഉമ്മറവാതിൽ കടനു തെക്കിനിയിലേക്കു കടനു. തെക്കിനിയുടെ അരുകിലായിട്ടാണ് നടുമുറ്റം. നടുമുറ്റത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്ത് ഒരു നിലവിളക്കു കത്തുന്നു.

തെക്കിനിയിൽ നിരയെ സ്ത്രീകൾ കിട കുന്നുണ്ട്. ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന സ്ത്രീകളുടെ കുട്ടത്തിലേയ്ക്ക് അവരെന്നു നോക്കി. രാത്രി യിൽ കണ്ണ സർപ്പകന്യക ഉണ്ടാ? നടുമുറ്റത്തി ന്റെ ചുറുമുള്ള ഭീമൻ തുണ്ണുകൾ കാണാൻ രസമുണ്ട്.

അപ്പുറം വടക്കിനിയാണ്. ജാലകങ്ങൾ
തുറന്നിട്ടില്ല. ഇരുട്ടാണവിട. നിലത്ത് ആരോ
ചിലർ ഉറങ്ങുന്നുണ്ടനു തോന്തി.

ഇടനാഴിയില്ലെട നടനു. തട്ടില്ലാത്ത തള്ളൽ
ലെത്തിയപ്പോൾ തലേന്നു കണ്ണ മാളു എന്നോ
ജോലി നോക്കുന്നതു കണ്ടു.

രു ജനാലയ്ക്കുതൽ അമ്മമ്മ പലകയി
ട്രിരുന്നു.അവനെ അടുത്തു പിടിച്ചിരുത്തി
പറഞ്ഞു:

‘നീറി കുട്ടേയ്, അമ്മമ്മ അറിഞ്ഞില്ലു, ട്രാം.
കൊട്ടലിലെ തള്ളൽ. നോട്ട് പറഞ്ഞില്ല. ഇപ്പോൾ
മാളു പറയു.’

അമ്മമ്മ അവനീറി ശിരസ്സു തടവിക്കാണ്ടു
പറഞ്ഞു:

‘നെന്നീറാരു യോഗ..’

അല്ലപം ആലോച്ചിച്ച് അവർ വീണ്ടും പറ
ഞ്ഞു:

‘നീറി.. യോഗ.. അല്ലാണെന്നൊ പറയാ?’

അവനൊന്നും പറയാനില്ല. ആക്കപ്പാടെ മന
സ്ഥിരം എന്നോ വിങ്ങിപ്പാട്ടുന്നുണ്ടനുമാത്രം
അറിയാം.

‘എങ്കൊളില് പോണില്ലോ?’

‘ണട്’

‘എത്രെതലാ?’

‘എട്ടില്.’ തുടർന്ന് അഭിമാനത്തോടെ അവൻ പറഞ്ഞു.

‘തുറക്കുമ്പോൾ തൃത്താല സ്കൂളില് ചേരും.’

‘നീയു നന്നാവണം, ഓൾക്ക്-ഓൾക്ക്—’

അമ്മയുടെ തൊണം അംശത്തുപോലെ തോനി: ‘ഓൾക്ക് നീയുന്ന ആഴ്ചയാളും.’

വാതില്ക്കൽ ഒരു സ്ത്രീ വന്നു നോക്കിപ്പോയി. തുടർന്നു കുറെ സ്ത്രീകളുടെ മുഖങ്ങൾ വാതില്ക്കൽ തിരക്കില്ലെടി. എല്ലാ കണ്ണുകളും അവൻറെ നേരേയാണ്. അവൻ തമിൽത്തമിൽ എന്നൊ പത്യുക്കൈ പറയുന്നു. പുതിയ പുതിയ മുഖങ്ങൾ വാതില്ക്കൽ പ്രത്യുഷപ്പെടുന്നു.

റൂക്കയിട്ട് അല്പം നര കയറിയ ഒരു സ്ത്രീ അമ്മയുടെ അടുത്തെല്ലാം വന്ന് ഒന്ന് ഒച്ചയനക്കി. എന്നിട്ടു താണ ശബ്ദത്തിൽ പക്ഷേ കർശനമായി പറഞ്ഞു:

‘അമ്മ ഓരോ ആപത്തു വലിച്ചു വെയ്ക്കാം.’

‘എതാടി ആപത്ത്?’

‘അമ്മാമ അറിഞ്ഞാൽ നാം മുൻകൊണ്ട് ഇരിക്കണം.’

അമ്മയ്ക്കു ശുണ്ടി കയറിയെന്നു തോ

നുന്നു.

‘എന്താടി, എന അങ്ങട്ടു കെല്ലോ?’

‘ഈ മയിറലു നല്ലതല്ല. അമ്മാമ—’

‘നാൽ എന ഓന്നങ്ങട്ടു നിണ്ഞങ്ങട്ടു. എടി കുഞ്ഞുകുട്ടു, ദെയ്യവത്തിനെ മറഞ്ഞ ഓരോന്നു പറുത്ത.

‘നിയ്ക്കും. എൻ കുട്ടോൾക്കും. തതിരി സൊയർ രാധിട്ടിരിയ്ക്കണാം. അതാ ഞാൻ പറേണ്ട്.’

‘എടി, ഇവൻിൻ തജ്ജോനി. ഞാൻ വച്ചിലിട്ടു പെറ്റതന്നുണ്ട്.’

അതോക്കുഞ്ഞു, അമു അമ്മാമോടു പറഞ്ഞുതാളും. നിയ്ക്ക് കേൾക്കണണാം.’

അമമ്മ എന്നു. പിന്നെ മിണ്ടിയില്ല. പുതച്ച മുണ്ടുകൊണ്ട് ഒരു കണ്ണ് പ്ലി. വാദിക്കാൻ വന്ന സ്ത്രീ മടവിട്ടച്ചുകൊണ്ടു നടന്നുപോയി.

ഇപ്പോൾ വാതില്ക്കൽ സ്ത്രീകളല്ലെ, കുറേ കുട്ടികളാണ്. അവരും. അവനെ അതുതന്ത്രതാട നോക്കി നില്ക്കുകയാണ്.

തലേ ദിവസം ഉച്ചയ്ക്കു കണ്ണഗ്രഹം. കൊട്ടി ലിലെ മുത്താച്ചിയെ അപ്പോഴാണവൻ കാണുന്നത്. മുത്താച്ചി അടുക്കളെയുടെ ഭാഗത്തു നിന്നു വന്നു പറഞ്ഞു:

‘അപ്പോ, നമുക്ക് പുവണേഷ്? നെന്നു അവിടെ
എത്തിച്ചിട്ടു വേണാം നിയക്ക്—’

അമ്മമ്മയാണ് അതിനു മറുപടി പറഞ്ഞത്:

‘തള്ളേ, ഓനിപ്പോൾ വരുന്നില്ലെന്ന്.’

പെണ്ണുങ്ങൾ പരസ്യപരം നോക്കി. വീണ്ടും

പിറുപിറുല്ലെന്ന്. റഹകയിട്ട് സ്ത്രീ തൊണ്ടയനക്കി,
മടവിടിച്ചു ഒരിക്കൽകൂടി ആ വഴി കടന്നുപോയി.
വഴിക്കു നവും കടിച്ചുനിന്നിരുന്ന ഒരു കൂട്ടിയുടെ
കൈത്തണ്ടയ്ക്ക് ഒരു തട്ടും കൊടുത്തു.

‘മാളോ, ഇബ്ബെട വന്നാം.’

മാളു വന്നപ്പോൾ അമ്മമ്മ പറഞ്ഞു:

‘മാളോ, അപ്പുണ്ണുട്ടൻ ഇത്തിൽ മുക്കേദ്ദേരി.
വെള്ളോ. കൊടുക്കാം.’

അപ്പോഴും മുത്താച്ചി സംഗയിച്ചു നില്ക്കു
കയായിരുന്നു.

‘തള്ളേ, നിങ്ങളും പൊയ്ക്കൊള്ളിൻി. ഓന്നു
ഞാൻ ചെർണ്ണമച്ചുക്കുന്ന കൂട്ടി പിന്നു അയ്യ
ചോണ്ട്.’

മുത്താച്ചി പുറത്തുകടന്നു: അപ്പുണ്ണി മാളുവി
ൻറെ കൂടെ മുറ്റത്തെക്കും. പല്ലുതേപ്പു കഴിഞ്ഞത്
അവൻ വീണ്ടും. അമ്മമ്മയുടെ അടുത്തു വന്നു.
അമ്മമ്മ കാൽമുട്ടിൽ താടിയമർത്തി വെച്ചിരുന്ന്

എന്നോ ആലോച്ചിക്കുകയായിരുന്നു.....മിണ്ണാ
തെ, മുവമുയർത്തിനോക്കാതെ അസ്ഥിരീയും
ഇരുന്നു.

അമ്മമയ്ക്കു കണ്ണി വിളന്തിവച്ചു വിളിച്ച
പ്ലോൾ, അവനും കണ്ണി വിളന്താൻ പറഞ്ഞു.
അടുക്കളെയിൽ നിന്ന് മുറുമുറുപ്പുകൾ കേൾക്കാ
മായിരുന്നു.....

കണ്ണിയും പ്ലൂടും ചുട്ടുതും ഇലച്ചിനിൽ
സമ്മന്തിയും. സ്വാദോർത്തു കുടിക്കാൻ വിശ്വസ്യ
സമ്മതിക്കുന്നില്ല.

നാലു പൂബില ഒഴിച്ചിട്ടു ഉള്ളു.

അപ്ലോൾ ധൂതിയിൽ പെണ്ണുങ്ങൾ അടുക്കളെ
യിലേക്ക് ഓടിക്കയറുന്നതു. കുട്ടികൾ വാതി
ല്ക്കൽനിന്ന് പരിശ്രമിച്ച് മാറിനില്ക്കുന്നതു.
കണ്ണു.

ഇടിമുഴക്കംപോലുള്ള ഒരു വിളി:

‘ഒട്ടവേന്നാളേ’

അമ്മമ പൂബില കിണ്ണത്തിലിട്ടു പത്തുക്കൈ
ജപിച്ചു;

‘നാരാധാരാ, നാരാധാരാ’

വാതില്പച്ചതിൽ മേല്പടിമുട്ടിക്കൊണ്ട്
രോൾ നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു.

വലിയമ്മാമ.

‘ഒട്ടപ്രേസോളേ, എത്താ ഈ ചെക്കൻ?’

അമ്മമ്മ അന്നങ്ങിയില്ല.

‘നിങ്ങളോടൊ ചോദിച്ചത്. എത്താ ഈ ചെക്കൻ?’

‘ഈത്.....പാറുക്കുട്ടിയുടെ.....മകൻ..’

‘ആരാനും നിങ്ങളുടെ ഒരു പാറുക്കുട്ടി? ആരാ?’

അമ്മമ്മ നിലവിലിക്കുമെന്നാണു കരുതിയത്. പകേഷ അവർ ശാന്തമായി പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ അങ്ങനെന്നാനിനീ. പെറ്റു.’

‘ത്തുപും. എൻ്റെ തറവാട്ടു കണ്ണ ചണ്ടിപ്പണ്ണാ രങ്ങൾക്കു കേരാൻമുള്ള സ്ഥലംല്ല. ആരാട്ടി ഈ ചെക്കനു കണ്ണതി വെളുപ്പിത്?’

അമ്മമ്മ എഴുന്നേറ്റുന്നിനു. അവനും വിറച്ചു കൊണ്ട് എഴുന്നേറ്റു.

ഇപ്പോൾ കൊന്നുകളയുമെന്നാണു കരുതിയത് ...മരിക്കാൻ പോവുകയാണ്അവൻ്റെ പിടലിയിൽ ആ കൈവിരലുകൾ അമർന്നു.... മുറ്റേതക്കുള്ള വാതിൽ ചുണ്ടി വലിയമ്മാമ അലറി:

‘എരങ്ങോ... ഈ ഇനി ഈ വളപ്പിന്തനു കണ്ണാൽ

കാലു തച്ചാടിക്കും ഞാൻ. പോ.....'

ഉണ്ടോടെ അവൻ പുറത്തേക്കു തള്ളുപുട്ടു.
ഇനിയും എന്നാണ് ചെയ്യുന്നത്?...

അവൻ നടക്കുകയല്ല, ഓടുകയായിരുന്നു....

ചരല്ക്കല്ലുകൾ എഴുന്നുനില്ക്കുന്ന മുറ്റത്തു
മുട്ടുകുത്തി വിണ്ണപ്പോൾ അവൻ അമ്മമു പറ
യുന്നതു കേട്ടു:

‘അനുഭവിക്കും....ഇതിനൊക്കെ അനുഭവി
ക്കും.’

പിന്നിൽ ആരോ പിടിക്കാൻ നടന്നടക്കുന്നു
ണ്ണന്ന ഭിത്തിയോടെയാണ് അപ്പുള്ളി നടന്നത്.

വിട്ടിലെത്താനുള്ള വഴി കഷ്ടിച്ചറിയാം. ഇട
വഴി ഓടിക്കയറി കുന്നിൻശ്രീ ചെരുവിലെത്തിയ
പ്പോഴും തേങ്ങൽ മാറിയിരുന്നില്ല.

തേങ്ങൽ എക്കിട്ടുമായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്.
ഷർട്ടിന്റെ തുംബ കൊണ്ട് കല്ലുതുടച്ച്, ചക്കര
കമിച്ചങ്ങു നടാൻ ഏറി കൂട്ടിയ ചെരിവു കയറി,
കുന്നിൻശ്രീ നെറുകയിലെത്തി. ഇളംചുട്ടുള്ള
വെയിൽ. ചരൽക്കല്ലുകൾ ചവിട്ടിക്കാണ്ണാണ്
നടന്നത്.

മുകളിൽ ചിലതിയും മണ്ണപ്പാവുടയും വള
രുന്ന കുറ്റിക്കാടിനരികെ കണ്ണ മിന്നുസമുള്ള

കല്ലിൽ തളർന്നിരുന്നു.

ആട്ടി ഓടിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. പുഴുത്ത
പട്ടിയപ്പോലെ ആട്ടിയോടിച്ചു....

ഒരുക്കി നിർത്തിയ കല്ലിരിൻറെ തട. പൊ
ടിയത് അപ്പോഴായിരുന്നു, അമു ആദ്യമേ
പരഞ്ഞതായിരുന്നു പോണ്ടാ എന്ന്. എന്നിട്ടു.
വന്നു: അമു ഇതറിയുമ്പോൾ-

ഇതൊരിക്കലും കരുതിയതല്ല.

ആട്ടിയോടിക്കുക.... പുഴുത്ത പട്ടിയപ്പോലെ
ആട്ടിയോടിക്കുക.

അ പെണ്ണുങ്ങൾ മുഴുവൻ കണ്ണു. കുട്ടികളും.
നോക്കിനില്ക്കുകയായിരുന്നു. കഴുത്തിനു
പിടിച്ചു വുറത്തു തള്ളി....മാനക്കേട് ...കാശില്ല
കില്ലു. അവൻറെ അച്ചടിൻ ആണായിരുന്നു.
നേരിട്ടു നിന്നു കയർക്കാൻ ഒരാളും. ദൈരുപ്പുട്ടി
ല്ല....വീരനായ അ കോരുണ്ണിനായരുടെ മകനാ
ണവൻ. എന്നിട്ട്, ആട്ടിയപ്പോൾ പട്ടിയപ്പോലെ
ഓടിക്കളുണ്ടു്.

പക്ഷേ ഓടാതെ നിൽക്കാൻ വയ്യായിരുന്നു.
വാതിൽ നിരഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന അ മനുഷ്യൻറെ
രൂപം അവൻ ഓർത്തു....

ആളുകൾ കാണാതെ ഏതെങ്കിലും. മാ

ഉത്തിൽ പോയി ഒളിച്ചിരിക്കാനാണ് തോന്തി യത്. അല്ലെങ്കിൽ വണ്ണി കയറി എങ്ങേണ്ടുകി ലും പോവുക. എല്ലാം അവൻ വരുക്കുന്നു.

പുഴുത്തു പട്ടിയെപ്പോലെ....

മരിച്ചാൽ പിന്ന മാനക്കേടില്ല, ആരു. ആട്ടു കയില്ല, ശകാരികയെല്ലു. ആകാശത്തിന്തുട്ടു സർഗ്ഗലോകത്തിലേക്കു ദേവം പൊക്കിയെ ടുത്തു കൊണ്ടുപോകുന്നു....സർഗ്ഗത്തിൽ പഴയ നാലുകെട്ടുകളും വലിയമാമമാരും. ഉണ്ടാവു കയില്ല.....

അപ്പോൾ തൊട്ടു പിന്നിൽനിന്ന് ഒരാളുടെ ശബ്ദം, കേട്ടു, ദൈന്യിത്തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ദേവ മേ! ശരീരം തളർന്നുപോയി. ആരാണു പിന്നിൽ നില്ക്കുന്നത്! ചോരനിറമുള്ള ഉണ്ടക്കണ്ണുകളും. കുറ്റിത്തലയും.

സെയ്താലിക്കുട്ടിതന്നെ.

അച്ചരനെ ഇരച്ചിയിൽ പാഷാണം കൊടുത്താണ് കൊന്നത്.

പാഷാണം. അനേകണ്ണിച്ചു നടക്കുകയാണോ?

എങ്ങനെ കൊല്ലാനാണ് ഭാവം?

തടിച്ചു കുറുകിയ ആ വിരലുകളിൽ അവൻ അരപ്പോടെ, ഭീതിയോടെ, നോക്കി.

‘എന്തിനാ കരേണ്ട്?’

അലർച്ചയല്ല. പതുക്കെയൊണ്ട് പോദ്യും.

‘എന്താ ഇബ്ദിരിക്കുണ്ട്?’

അതിനും. അപ്പുള്ളി മിണറിയില്ല.

‘കരേണ്ടാ, കൂട്ടി.’

അതു കൊല്ലാൻ പോകുന്ന ആളുടെ ശബ്ദമായിരുന്നില്ല: അവൻ നിരഞ്ഞ കണ്ണുകൾ ഉയർത്തി അധികാളുടെ മുവത്തു നോക്കി. ആ കണ്ണുകൾ പേടിപ്പേടുത്തുന്നവയല്ല. പോരന്നിരമുള്ള ആ കണ്ണുകളിൽ അമ്മമ്മയുടെ മുവത്തു കണ്ടപോലെ ഒരു വല്ലായ്മയുണ്ട്.

‘വീട്ടിലേയ്ക്കല്ലോ?’

അവൻ അതെ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ തലയാട്ടി.

‘പോരി ഞാനുണ്ടാ ബയി.’

അധികാൾ മുന്നില്ലും. അവൻ പിന്നില്ലുമായി നടന്നു. കുന്നിറങ്ങിയപ്പോൾ അവന്റെ തേങ്ങൽ നിന്നു.

‘വെളുക്കുന്നേബാ കുന്നന്വിരത്തിരിത്താ ചെയ്യണ്ട്?’

‘ഒന്നുംല്ലും’

‘എവ്കന്നാ ബാധിണ്ട്?’

‘അവ്കന്ന്വടക്കേപ്പോട്ടന്.’

‘എന്നേ കാരണത്തിൽന്ന്?’
 ഉത്തരമില്ല
 ‘ബധ്യറിയാണ്ടിട്ടാ?’
 ‘ഉം-ഉം.’
 ‘ബധിക്ക് ബിണ്ണാ?’
 ‘ഉം-ഉം.’
 ‘പിന്നെന്നേ നെലോളിച്ചിൽന്ന്?’
 ‘അവിക്കന്അവിക്കന് ...വല്ലുമാമ-’
 ബാക്കി പറയാൻ കഴിണ്ടില്ല.
 സെയ്താലിക്കുട്ടി തുടർന്നാനും ചോദിച്ചി
 ല്ലെ. കുറേനേരെ രണ്ടുപേരും നിഃഭാതെനടന്നു.
 എന്നിട്ടു സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:
 ‘അവട്ടയ്യങ്ങുംണ്ട് അവകാശമാകൈ.’
 സെയ്താലിക്കുട്ടി അവൻറെ ചുമലിൽ
 കൈവെച്ചുകൊണ്ടാണ് നടന്ത്. കല്ലു വെട്ടി
 യെടുത്ത വലിയ കുഴിയുടെ വക്കെത്തത്തി
 യപ്പോൾ അവൻറെ മനസ്സിലെന്നോ അസ്യ
 വകരമായ ഒരോർമ്മ വന്നു.
 ‘ബക്ക് ഇടി.. ഇത്തിരി ഇപ്പറത്തു കുടി
 ബൈച്ചുാളി.....’
 അവർ അടയ്ക്കവെട്ടുപുരയുടെ അടുത്ത
 തി. അതു കടന്നാൽ മുന്നുനാലു പീടികക്ക

ളുണ്ട്.

‘നായരുട്ടിക്ക് ചായ വേണോ?’

‘വേണാ.’

‘കുടിച്ചോളി. നായരുടെ ചായേണ്ട്.’

അവൻ പിന്ന വേണ്ടെന്നു പറഞ്ഞില്ല. അധാർ ഒരു ചായപ്പീടികയിലേയ്ക്കു നുണ്ടുകയറി; അവൻ ലജ്ജയോടെ പിറക്കേയു.. ഒരു കിൽ മൂട്ട് ബെബ്പിൽ അവൻ അടുത്തടുത്തായി ഇരുന്നു.

സെയ്താലിക്കുട്ടി പീടികകാരനോടു പറഞ്ഞു:

‘രണ്ട് ചായ. തിന്നാനെന്നൊക്കുംത്, നായരേ?’

‘പിട്ടു. കടലിംഗൻ.’

ചെമ്പുകുഴലില്ലെട അടുപ്പിൽ ഉണ്ടുന്ന കോക്കണ്ണൻ നായർ പറഞ്ഞു.

‘കുട്ടിക്ക് കൊടുക്കാം. നിക്കൊരു ചായ, വെള്ള. കൊരച്ച് കക്കപ്പുത്തില്.’

അപ്പുള്ളിയുടെ മുന്നിൽ, വക്കിൽ കവിടിപൊളിഞ്ഞ പിണ്ഠാണ്ടത്തിൽ, ഉലകമുറികൾപോലെ തെന പിട്ടു. ചുവന്ന കടലകരിയു. വന്നു. നല്ല മണം..

അപ്പോൾ അവൻ ചോര പുരണ്ട ചത്തണ്ണത
തല അടിയിൽ കിടക്കുന്ന കല്ലുവെള്ളുകുഴിയുടെ
കാര്യം ഓർത്തിരുന്നില്ല. പാശാണം കലർന്ന
ആട്ടിരച്ചിയുടെ കാര്യവും ഓർത്തില്ല.....

‘എത്രാ സെയ്താലിക്കുട്ടേ, ഈ കുട്ടി?’

ചായകാരൻ നായർ ചോദിച്ചു.

‘ഇത്-ഇതു നമ്മുടെ കോന്തുണ്ണുാരുടെ മോന
ലേ?’

‘ഒം ഹോ.’

ചായകാരൻറെ കോക്കണ്ണ് അതഭൂതം-കൊണ്ട്
നന്നു കരഞ്ഞിരഞ്ഞിരിഞ്ഞു. അധ്യാളുടെ പരുങ്ങൽ
കണ്ക് സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘കുട്ടി ഇക്കട്ടടണ്ണു, മയ്ക്കാണ്ടു ചായ വി
ത്തീൻ, നായരേ.’

ചായകൂടിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അരയിലെ പച്ചബൈൽ
ട്ടിൽ ഒരിടത്തു കുടുക്കിയ പേശൻ തുറന്നു
സെയ്താലിക്കുട്ടി കാശു കൊടുത്തു.

അവൻ പുറത്തിരഞ്ഞി നടന്നു.

അവരെന്ന് പടിക്കലെത്തിയപ്പോൾ സെയ്താ
ലിക്കുട്ടി നിന്നു.

‘നായരുട്ടി പൊയ്ക്കോളി.’

അവൻ ധൂതിയിൽ പടിക്കന്നു. തലതടവി

പടച്ചവന്നെപ്പറ്റി എന്തോ പിരുപിരുത്തുകൊണ്ടു
സെയ്താലിക്കുട്ടിയും നടന്നു.

* * * * *

രണ്ടുദിവസം ഇല്ലെത്തു പണിക്കു പോകണ്ടോ.
കുണ്ടാതേതാലും നമ്പുരാരുമെല്ലാം ദുരേയ
ങ്ങോ ഇല്ലെത്തു വേളിക്കു പോയിരിക്കുകയാ
ണ്. ഇതിക്കണാമു ഇല്ലെത്തുണ്ട്. തുണാപോയിരി
ക്കുന്നത് ഇക്കാവമ്മയാണ്.

പാറുക്കുട്ടി രാവിലെ എഴുന്നേല്ക്കാൻ
അല്പം വെവക്കി. ശങ്കരൻ നായരെ കണ്ടു
പറയാൻ തിരുച്ചയിച്ചു കാരുമാണ് ആദ്യംതന്നെ
ഓർത്തത്ത്. അയാളെ എവിടെനിന്നാണ് കാ
ണുക? ഇടവഴിയില്ലെട എങ്ങാൻ പോയിരു
നേക്കിൽ കാരും എളുപ്പമായിരുന്നു. ഇല്ലേക്കിൽ
അപൂർവ്വിയെ അയച്ചു വിളിപ്പിക്കേണ്ടിവരും.
അവനാണേക്കിൽ അയാളുടെ വീട് അറിയുകയി
ല്ല. ചോദിച്ചറിഞ്ഞു പോകേണ്ടിവരും. ഇല്ലെത്തു
പണിയുള്ള ദിവസം സന്ധ്യയ്ക്കു കുളിക്കാൻ
പോകുന്നത് ആ വഴിക്കാണ്. ഇന്നു വിട്ടിലോ
നിരത്തിലോ ആവും. അങ്ങനെ വെറുതെ തി

രത്തിലോ അനുവിട്ടുകളിലോ ചുറ്റിത്തിരിയുന്ന ആളുല്ലെന്നാണ് കേട്ടിട്ടുള്ളത്. അപ്പോൾ വിട്ടിൽ തന്നെ.

തലേ ദിവസം കണ്ണപ്പോൾ പറയാമായിരുന്നു. പക്ഷേ അപ്പോൾ നാളുയാവട്ട എന്നു കരുതി. നാളെ പണിയുണ്ടാവില്ലെന്ന് അപ്പോൾ ഓർത്തുമില്ല. അല്ലെങ്കിലും ശക്തരൻനായരെ കാണ്ണ സേവാൾ അവർക്കു തലയുംയർത്തി നോക്കാൻ വയ്ക്കാം. വടക്കേപ്പോട്ട നാലുകെട്ടിലെ പെൺകുട്ടിയായി കഴിഞ്ഞകാലത്തു കണ്ടതല്ലോ?

ഇല്ലത്തു പണിക്കുപോയിത്തുടങ്ങിയ ആദ്യ ദിവസങ്ങൾ. ഇപ്പോഴും. ഓർക്കുസേവാൾ വിഷമം തോന്നും. ഉരല്പുരയിൽ നെല്ലുകുത്തുസേവാൾ, കോലായിൽ ഇരിക്കണമ്പയുടെ അടുത്തിരുന്ന് എച്ചിലിലയിൽനിന്ന് ചോറു വാരി ഉണ്ണുസേവാൾ, കുണ്ണതാത്തോൽ വിളിക്കുസേവാൾ, പുറപ്പണികാരികളെ കാണ്ണുസേവാൾ, എല്ലാം എരുപ്പാ രസഹ്യതയായിരുന്നു....ഉടയാടകൾ അഴിഞ്ഞു പോകുന്നതുപോലെ, വല്ലാത്ത അനുഭവമായി രുന്നു.

രു ദിവസം ഉണ്ണുകഴിഞ്ഞ് ഉരല്പുരയ്ക്കെ കത്ത് ഇരിക്കുസേവാൾ കുണ്ണതാത്തോൽ വിളിച്ചു:

‘പാറോ?’

അവൾ പുറത്തു വന്നപ്പോൾ പറഞ്ഞു: ‘ഉമ്മറ തേയ്യ്‌ക്കു ചെല്ലും, ആ തെല്ലാനു കോരിയിട്.’

ഉമ്മറത്തു പാട്ടക്കാരൻ രണ്ടുവണ്ണി തെല്ലു ചൊരിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പാട്ടം വടിച്ചു ‘മുറി’ വാങ്ങാൻ വന്നിരിക്കയാണ്.

വലിയ പറ എടുത്തുവെച്ചിരിക്കുന്നു. ഇല്ല തത്തു രണ്ടുപറയുണ്ട്, പാട്ടം വാങ്ങാൻ പതിനാറു ഉക്കുന്ന പറയാണ്. നെൽ കടം കൊടുക്കുന്നതു ചെറിയ പറക്കാണാണ്. അതു പതിനാലേ കൊ ഉള്ളു.

‘പെണ്ണേ, തെല്ലുളന്തിട്ടു കൊടുക്കൽ.’ പടിയിൽ വലിയ വയറുത്തു പേരിനുമാത്രം ഒരു തോർത്തു ചുറ്റിയിരിക്കുന്ന വലിയ നമ്പ്യതിരി പറഞ്ഞു. അടുത്ത് ആളുശേഷകില്ല. നാടുമുഴുവൻ കേൾ കുന്നത്ര ഉച്ചത്തിലേ അദ്ദേഹം പറയു.

വലിയ കളമുറമെടുത്തു തെല്ലു കോരി പറയി ലേയ്ക്കു ചൊരിയാനുയർത്തിയപ്പാഴാണ് അവൾ വിളറിപ്പോയത്. പറയുടെ വടക്കല്ലീയു. പിടിച്ചു കുന്നിഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ആ മനുഷ്യനെ അവൾ അപ്പാഴേ കണ്ടുള്ളു. തറവാട്ടിൽ തേവാ നു. മേച്ചിലിനു. വന്നിരുന്ന ശക്രൻ നായൻ!

ശരീരത്തിലെ തോല്പുതിഞ്ഞു പോകുന്നപോലെ
തോന്തി. സംഗ്രഹം അടക്കി നെല്ലു ചൊരിഞ്ഞു.

അയാൾ ഇല്ലത്തു പണിക്കുവരാൻ തുടങ്ങി
യിട്ടു മുന്നു മാസമായിരുന്നു. അതു പിന്നീടാണ്
അറിഞ്ഞത്. അന്നു പോരുമ്പോൾ ശക്രൻനായ
രെ കണ്ടു. അദ്ദോഷി കണ്ണു നന്നഞ്ഞുപോയി.

അയാൾ ആ പരുക്കൻ ശബ്ദിൽത്തിൽ പറഞ്ഞു;
'ഒക്കെ ദൈവത്തിന്റെ കള്യാൺ പാറുട്ടുമേ.'

തറവാട്ടിൽനിന്നു പോന്നശേഷവും. അയാളെ
കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ അന്നു തലയുധർത്തി നി
ല്ലക്കാമായിരുന്നു. അപ്പുണ്ണിയുടെ അച്ചരന്നുള്ള
കാലത്തു ശക്രൻനായർ ചിലപ്പോഴെല്ലാം വി
ട്ടിൽ വനിട്ടുണ്ട്. മീൻപിടുത്തത്തിൽ അപ്പുണ്ണി
യുടെ അച്ചരൻനിര കുട്ടകാരനായിരുന്നു
ശക്രൻനായർ. ശക്രൻനായർ നല്ല വിശ്രൽ
കാരനാണ്. ഇടവസ്ത്രാതിയുടെ തുടക്കത്തിൽ
എറ്റു തുടങ്ങിയാൽ ശക്രൻനായർ തലയിൽ
തൊപ്പിക്കുടയും. ചുമലിൽ വലിയ വലയുമായി
അപ്പുണ്ണിയുടെ അച്ചരനെ വിളിക്കാൻ വരും.
എറ്റു മീൻ എന്നുവെച്ചാൽ അപ്പുണ്ണിയുടെ
അച്ചരനു പ്രാണനായിരുന്നു. അവിടെ ചെറു
വലയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളതു. പരലും കുറഞ്ഞലയും.

പിടിക്കാൻ അതുമതി. ഇന്നന്നയും വാളുയും വേണമെങ്കിൽ ശങ്കരൻനായരുടെ വലിയ വലത നേര വേണാം.

തറവാട്ടിലെ പെൺകിടാവായും വിട്ടുകാരിയായും എന്ന കണ്ണ ആളാണോ മനുഷ്യൻ. അയാൾ കാണിക്കുയാണ് ഉരത്തുപുരയിൽ ഉലയ്ക്ക വലി കുന്നത്...!

കൈ യോഗമാണ്.

അപ്പുള്ളി സർട്ടിഫിക്കറ്റു വാങ്ങാൻ നീക്കുളിൽ പോയിരിക്കുയാണ്.

കിണറ്റിൻറെ കരയിൽ അപ്പുള്ളി കുത്തിയിട്ടു മത്തത്തട്ടിൽ പാറുക്കുട്ടി വെള്ളമൊഴിച്ചു. കഴുത്തു നീട്ടിനില്ക്കുന്ന കയ്പയ്ക്കു ചിലന്ന കൊമ്പു പൊട്ടിച്ചു രൂപ ഞെടി വെച്ചുകൊടുത്തു. വാഴച്ചുംബാട്ടിൽ മുടിയഴിച്ചിട്ടു വേർപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു വെറുതെ കുറച്ചുനേരം നിന്നു. അപ്പുള്ളി യുടെ കൈയിൽനിന്നു വിണ്ണുടണ്ണ കണ്ണാടി ക്ഷേണങ്ങാൻ വാഴച്ചുവട്ടിൽ കിടപ്പുണ്ട്. അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചുള്ള നടക്കുക; പെട്ടുന്ന തൊടിയിലേയ്ക്കു കൊടുന്നോൾ ചവിട്ടിയാൽ-പെറുകിയെടുത്ത് അതിരിൽ മുളക്കുട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയിടാം.

വലിയ രൂപ കഷണം കയ്യിലെടുത്തപോൾ

അനു മുവം നോക്കി. നെറ്റിയിലേയ്ക്കു വീണ്ടും കിടക്കുന്ന മുടിച്ചുരുളൊന്നു തടവിയൊതുക്കി. മുവം കരുവാളിച്ചിതിക്കുന്നു. മുന്നു മുത്തയ്ക്കി അവക്കൈപ്പറി പറഞ്ഞിരുന്നത് അതിത്തിരി കാൽനി ചുവെച്ചപോലെ എന്നാണ്. അനു പതിനേം യിരുന്നു പ്രായം. അതിൽപ്പിനെ പതിനേം പതിനാറോ കൊല്ലുങ്ങൾ കടന്നുപോയില്ല?

തേച്ചുകുളി വല്ലപ്പോഴും മാത്രമേയുള്ളു. തല ആകെ പാറിപ്പുറക്കുകയാണ്. നിത്യവും ഏല്ലാ തൊട്ടുപുരട്ടിയില്ലെങ്കിൽ, നാശം, മുടിയൊതു അം നില്ക്കില്ല. ചെറുപ്പത്തിൽ ഏടുത്തിമാർ പ്രാകാറുണ്ട്: ‘എടുത്താൽ പൊന്താത്തത്ര തലോട്ടു പെണ്ണിന്.’ അഴിച്ചിട്ടാൽ ഇപ്പോഴും വും. നിറഞ്ഞുകിടക്കും.

കണ്ണാടിപ്പുട്ടുകൾ അതിരിൽ കൊണ്ടുപോയിട്ടു തിരിയുന്നോളാണ് ദുരേനിന്നു വരുന്ന ആളുകൾ കണ്ണത്.

ശക്രൻനായരല്ലോ? അതേ, ശക്രൻനായർ തന്ന. ഭാഗ്യമായി, അയാൾക്കു വഴിക്കു നടക്കാൻ തോന്തിയത്.

വേലിക്കപ്പുറത്തിയപ്പോൾ അവൾ വിളി
എ:

‘ഗൗർജ്ജനായരേ.’

അയാൾ കൊക്കിണിപ്പടർപ്പിലുടെ അവരെ
കണ്ടു.

പാറുട്ടുമു വിളിച്ചോ?’

‘തെരക്കില്ലോച്ചാൽ ഒന്നിങ്ങട്ടു കേര്യാ നനാർ
നു. ഒരു കാര്യം പറയാൻശാർന്നു.’

അയാൾ രണ്ടി പിറക്കോട്ടു വെച്ചു പടികട
നുവന്നു. ഉമ്മിത്തില്ലെങ്കിൽ അവൾ പഴയ പു
ല്ലായത്തട്ടുകിട്ടുകൊടുത്തു. വാതികൽ നിന്നു.
കരിതേച്ച നിലത്തു. മുറ്റത്തെ വള്ളിയുണ്ടാണി
പ്രോത്സാഹനം അമരത്തടത്തിലു. നോക്കിക്കാണ്ട്
അയാൾ തലകുനിച്ച് ഒരു വിധ്യാദിയപ്പാലി
രുന്നു.

‘കോന്തുല്ലൂറു മരിച്ചേൻറിശേഷം തൊന്ത
ദു. കേര്ണ ഇവിടെ.’

അയാൾ മുഖമുയർത്താതെ പറഞ്ഞു.

പാറുക്കുട്ടിയുടെ മുഖത്തു വിഷാദപ്പരായ
ഓടിയെത്തി. ഉറക്കെ ഉമിനിതിരിക്കി അവൾ
പറഞ്ഞു:

‘ആരു. പിന്നെങ്ങട്ടു കേരീട്ടില്ല.....’

നിമിഷങ്ങൾ കാനത്തു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

‘തോട്ടാക്കെ നാനായിധായല്ലോ.’

അയാൾ തൊടിയിലേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു
പറഞ്ഞു.

‘വേലി! കോലുംപ്പു കണ്ണാരുടെ പയ്ക്കളും
വന്നു കേരാ. ഒറ്റ വാഴട തുമ്പില്ലോ...’

ശിശ്രതു കിടന്നിരുന്ന ആ സ്ഥലത്തു വാഴ
തെതകൾ വെച്ചത് അസ്ത്രഭ്യാസം അച്ചുരന്ന
യിരുന്നു. മരിച്ചതിൽപ്പിനെ കൗം. തൊടിയിൽ
ചെയ്തില്ല. തടമെടുക്കാതെയും. പിരിഞ്ഞുവെയ്ത്
കാതെയും. പാതിയും. നശിച്ചു. കുണ്ഡുങ്ങൽക്കാ
രുടെ പശുകൾ കയറി ബാക്കിയും. നശിപ്പിച്ചു.

‘വേലികെട്ടിക്കണാം. രണ്ടു കൊല കായണ്ണാ
യാൽ ഉപ്പും. മൊളുക്കും. വാങ്ങാനായിലോ.’

പാറുക്കുട്ടി അതിനൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

‘എട്ടത്തു അപ്പുണ്ണി?’

‘ഓൺ സ്കുളിൽ പോയിരിക്കും.’

‘സ്കുളു തൊറന്നാലും?’

‘ഇന്നാ തൊറക്കിണ്ണ. ഓൺ എട്ടനും ജയിച്ചട
ക്കണ്ണു. ഇന്നു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വാങ്ങാൻ പോയി
തിക്കും. ഓൺറ സംഗതി പറയാൻ തന്നൂ വിളി
ച്ച്.’

‘എന്താ ഓന്?’

‘ഓന് തൃത്താല സ്കുളില് ചേരുണ്ണന് മോ

ഹിന്ദൻ.

‘ഉം. ഓന്നുപറിച്ചിട്ട് ഒരു ചോറായാൽ
ഓൺസിറ്റത്തിനാവുംലോ.’

പാറുക്കുട്ടി വാതിലിൽ നബംകൊണ്ടു വരച്ചു.
വിഷാദം കലർന്ന സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘നോക്കൊണ്ടു കഴിഞ്ഞിട്ടോന്നുണ്ടും, ഓൺസി
മോഹം അതാച്ചാൽ.....’

‘ഉം. പതിക്കട്ടു, ഒക്കെറ്റിന്നും ദെയ്യവൊരു വഴി
കണ്ടിട്ടണാവും, പാറുട്ടുമേം.’

‘പീസ് വേണം. മാസ്തിലും നാലുറുപും. പതി
മുന്നാണീ. ചേർന്നോ വേറീ. ചെലവൊക്കെണ്ണ
ഭ്രം. ആമിന്നുമധ്യുടെ കുറി കിട്ടുന്ന് എടുറുപും
കു എടുത്തു വെച്ചിട്ടുണ്ട്.

പാറുക്കുട്ടിയുമു പണം. കട. ചോദിക്കാനാ
യിരിക്കു. വിളച്ചുതെന്നാണ്യാൾ ഉള്ളഡിച്ചത്.
കൈയിലെലാന്നുമില്ല. ചോദിച്ചാൽ എങ്ങനെന്നു
ണിശ്ചരാ നിവൃത്തിക്കേണ്ടത്? അത്തുണ്ണിയുടെ
പണം. ഇന്നു കിട്ടിയാൽ നന്നായിരുന്നു.

‘നാളെ ഓന്നെ ചേർക്കാൻ ഒന്നു പോണം. കു
ടെപ്പുവാൻ നിക്കൊന്നിന്നും ഒരാളില്ല.....’

പാറുക്കുട്ടി വീണ്ടും. കണ്ണു തുടച്ചു.

‘തൊൻ പുറ്റും, പാറുട്ടുമേ.... അങ്ങനെന്നും.

വ്യസനിക്കണ്ടാ.’ അയാൾ തോർത്തുമുണ്ട്
ടുത്തു മുവം തുടച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘കാശും
പണ്ണുംണായില്ലെന്നയുള്ള....നിങ്ങളാച്ചുലർ
ക്കാക്കേ വയ്ക്കണ്ടതെന്നു. ചെയ്യാൻ ഒരു മടി
ല്ലോ.’

അതുമതി എന്ന കൃതജ്ഞതാവായ്പോടെ
പാറുക്കുട്ടി വാതിൽ ചാരിനിന്നു. മുവം കുനിച്ചു
പാറിപ്പുറക്കുന്ന മുടിക്കെട്ടും വിഷാദം നിറഞ്ഞ
കണ്ണുകളുമായി നില്ക്കുന്ന ആ സ്ത്രീയുടെ രൂ
പം കാണ്ണുന്നോൾ ശക്കരൻ നായരുടെ മനസ്സിൽ
പഴയ ഏതോ ഒരു ചിത്രം ഓർമ്മ വന്നു.
ചുടലയിൽ നില്ക്കുന്ന ചുമ്മതിയുടെ ചിത്രം.

രണ്ടുപേരും സംസാരിച്ചില്ല. അവർ പഴയ
കാലത്തെപ്പറ്റി എന്നോ ഓർക്കുകയായിരുന്നു;
അയാൾ മനസ്സിൽ അങ്ങിങ്ങായി ചിതറിക്കി
ടക്കുന്ന പലതും ഒന്ന് ഒരുക്കിവെച്ചുനോക്കു
കയും. പെട്ടെന്ന് ഒരാലോചന വന്നപോലെ
അവർ പറഞ്ഞു:

‘അപ്പുണ്ണി പോയിരുന്നു.’

‘ഞാനറിഞ്ഞു’

‘പോണ്ടേര്ക്കില്ല.....’

‘പോയതില്ല തെറ്റാനുല്ലൂ. ഓൺ കുട്ടാ

യതോടെ എറിക്കുപ്പോ എറിങ്ങാം. അയാളുടെ
ഉള്ളിൽ എവിടെയോ അമർഷം പുകയുകയായി
രുന്നു: ‘അവടെ എല്ലാവരെപ്പോലെ ഓന്തുംണ്ട്
അവകാശം. അവരെ ഒരു....രു....’

അയാൾ ഇന്നക്കോടെ ഒന്നു മുക്കു ചീറ്റി.

‘ദൈവല്ലു ആള്ള. ഇതിനൊക്കെ ശേഷംണ്ടാ
വും.’

അയാൾ തില്ലെയിൽ നിന്നൊഴുന്നോരു. ഒരു
കിൽക്കിന്ന് ഇറയത്തെ മുള്ളിടിച്ചു മുറ്റത്തെക്കു
തുപ്പി വിണ്ടു. എന്നോ ആലോച്ചിച്ചു കൊണ്ടു
നിന്നു.

‘ഞാൻ രാവിലെ വന്നോളാ.. അപ്പുണ്ണി പൊറ
പ്പേട്ടു നിന്നോട്ടു.’

‘ആ’

അയാൾ മുറ്റത്തിറങ്ങാം.

എന്നിട്ടു പുതികു. തടവിക്കൊണ്ടു പരുക്കൻ
ശബ്ദത്തിൽ പറഞ്ഞു: ‘എപ്പുള്ളി.. എന്നോ വേണ്ട
തച്ചാൽ നിങ്ങൾക്കു പറയാം, പാറുട്ടുമെം.’

തോർത്തു കുടഞ്ഞു ചുമലിലിട്ടു ശക്കരൻനാ
യർ വേഗത്തിൽ നടന്നു.

തോൺിക്കാരൻ അത്തുണ്ണി രണ്ടുരുപ്പിക
കട. വാങ്ങിയതു തിരിച്ചു തരാനുണ്ട്. ചോദിച്ചു

ചോദിച്ചു മട്ടത്തു. ഇന്നലെ നിരത്തിൽവെച്ചു പി ടികുടി. കുറച്ചുഭിവസമായി ആ നാണം.കെട്ടവൻ ഒളിച്ചുമാറി നടക്കുകയായിരുന്നു. ഇന്നു തിർച്ചയായു. തരാമെന്ന് മന്ബത്തെ തങ്ങളെ പിടിച്ചു ആണയിട്ടിട്ടുണ്ട്. അവനെ അന്വേഷിച്ചിരിങ്ങിയതായിരുന്നു ശക്രൻനായർ.

പാറുക്കുട്ടിയമ്മയുടെ വീടിൽ നിന്നിരിങ്ങി പ്രോത്സഹിക്കുന്ന ശക്രൻനായർ അത്തുണ്ടിയുടെ രണ്ടുറുപ്പികയുടെ കാര്യം തല്ലക്കാലം മറന്നു. നിരത്തിലേക്കു നടക്കുന്നൊൾ ആണു. തുണായു മില്ലാത്ത ആ സ്ത്രീയുടെ കാര്യമാണ് അധാർ ആലോച്ചിച്ചിരുന്നത്.

നല്ലനിലയിൽ കഴിഞ്ഞവളാണ്മനുഷ്യാ വസ്ത്ര ഇങ്ങനെയല്ലോ എന്നാരു വേദാന്തവും. അധാർക്കു തോന്തി.

കെത്തതേതാടുവഴി അധാർ നിരത്തിലേക്കു നടന്നു.....അവർക്കെന്നെങ്കിലും. വന്നാൽ ആ ചെക്കൻറെ സ്ഥിതിയെന്നാണ്? നാലു ദിവസം ദിനമായി കിടന്നാൽ അടുപ്പിൽ തീയെറിയില്ല. പണ്ട് പടിക്കൽ പതിനായിരം. വിളങ്ങിരുന്ന ഒരു തറവാട്ടിലെ പെൺാൺവർ-അത് ഇടയ്ക്കിട മനസ്സിലുയർന്നുവരികയാണ്. രാത്രിയിൽ അമ്മ

യും മകനും തനിയെ കിടക്കണം. അടച്ചുറപ്പി ല്ലാത്ത വിട്ടിൽ ചെറുപ്പ്. കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു സ്ത്രീ തനിയെ....

എന്നാലും അവർക്കു തറവാടിത്തമുണ്ട്. പി ചുതെണ്ണിയാലും അതു പോവില്ല. അതവരെ കണ്ണാൽ അറിയാം.

ഇല്ലാതു പാർക്കുന്ന പെൺകുഞ്ചിര കാര്യം. ശക്രൻനായർക്ക് അറിയാം. മുധ്യവി! പത്തു നാല്പത്തു വയസ്സായിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും കു അഞ്ഞും കൊണ്ടാണ് നടത്താം. ‘ചക്രനായരേ’ എന്ന വിളി കേൾക്കുന്നേവാൻ അയാൾക്കൊരു ചവിട്ടു കൊടുക്കാനാണു തോന്നാർ. നാ ട്യൂ. കണ്ണാൽ ഇപ്പുഴും പതിനാറാണുന്ന ഭാവം. ഉമ്മറത്തിൻ്റെ ചുറുവട്ടത്ത് അടിച്ചും പെറുക്കിയും. നില്ക്കാത്ത നേരമില്ല. വായിൽ നോക്കി ഇരിക്കാൻ ആ എരപ്പുമനുമുണ്ട്.

എരപ്പുമണി! ഒരു ബാഹ്മനന്നല്ലോ? ഇത്തിരിയ്യാക്കേ നേരും നെറിയും. വേണം. രാവിലെയായാൽ ചെല്ലുവും. തുറന്നുവെച്ച് ചിറിയും. കോട്ടി ഉമ്മറത്തെ പടിത്തിന്നുയിൽ വന്നിരിക്കും. കണ്ണപോഴും. പരമ്പര മടക്കുകയും. നെല്ലു ചിക്കുകയും. ചെയ്യുന്ന പെൺകുങ്ഞുടെ മേലാണ്. മുന്ന്

ഇല്ലത്തു പാർത്തിരുന്ന കായിക്കോലിന്റെ കൂട്ടി
കു ചിറി കോടലുണ്ടതെ.

പാറുക്കുട്ടിയുമുള്ളത്തു പണിക്കു പോകു
ന്നുണ്ടന് ആരാൻ തന്നോടു പറഞ്ഞത്.
അഞ്ചാറുകൊല്ലും മുന്ബാണ്ട്. അപ്പോൾ ആയുമു
ധ്യാടു വെറുപ്പാണ് തോന്തിയത്. തറവാടിനെ
മാനംകെടുത്തി: ഇനി ആ നമ്പുരാർക്ക് അപവാ
ദമുണ്ടാക്കും. എന്നാക്കെയാണാദ്യും. തോന്തി
യത്. പക്ഷേ ഇല്ലത്തു കൃഷിനോക്കാൻ വലിയ
നമ്പുതിരി നിയമിച്ചു. ചെന്നുനോക്കിയപ്പോൾ,
അങ്ങനെയാനുമല്ല തോന്തിയത്. രാവിലെ
വരുന്നു. ‘അക്കത്താള്ളാളു്’ പറയുന്ന പണി
യെടുക്കുന്നു, പോവുന്നു. പാറുക്കുട്ടിയുമു അൻ
യാതെ അവരെ അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. നല്ല
അടക്കവും. തന്തുക്കവും. ഉമരിത്തു ചവിട്ടിയി
ട്ടുണ്ടാവില്ല. ആരെകില്ലും. പുമ്പുവത്തിരിക്കുന്നു
വെങ്കിൽ ആ വഴി നടക്കില്ല. ആണുങ്ങങ്ങളോടു നേ
രെ മുഖംനോക്കി സംസാരിക്കാൻകൂടി അവർ
കു വയ്ക്കാം. ഇങ്ങനെയാനും. ആകേണ്ടവള്ളു.

തലയിലെഴുത്തു നന്നായില്ല..... തലയിലെഴു
ത്തു നന്നായില്ല!

‘നിയ്ക്കാനിനും. ഒരാളില്ല.....’

അമധ്യം. ജൈഷ്ടംതിമാരു. ആങ്ങളുംയു. അം
മാമനു. ഒക്കയുണ്ട്. രണ്ടുനാഴിക ദുരമേധ്യ
ളള, വടക്കേപ്പാട്ടു തറവാട്ടിൽനിന്ന് അവി
ടേയ്ക്ക്. പക്ഷേ രണ്ടുനാഴിക എത്രവലിയ
ദുരമാണ് അവർക്കിടയിൽ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന
തെന്ന് അയാൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടോയി. അവരു
ടെ തറവാടിനെ അവമാനിച്ചുവെന്ന്!

അപ്പുള്ളിയെ അവമാനിച്ചയച്ചു.... അതി
നൊക്കേ, വേണ്ടതുണ്ട്. അവനെന്നു തെറ്റാണ്
ചെയ്തത്? തറവാട്ടുകാരാന്തെ. തറവാട്ടുകാരാ
യാൽ പോരാ, മനുഷ്യരാവണം....എന്നു തറവാട്ടു
കാരു വന്നിതിക്കുന്നു....!

ശക്രൻനായർ വല്ലാത്ത അരിശരേതാട
നും കാർക്കിച്ചുതുപ്പി.

‘ആരോടാ, കമ്മളേ, ട്ര ഡേഷ്യൂ?’

ഉള്ളിരിയാണ്, ഉള്ളിരി കുട്ടാടയുടെ സ്ഥാ
പ്പിൽപോയി ഉച്ചപ്പും കഴിഞ്ഞുള്ള വരവാ
ണ്. ഉച്ചയ്ക്ക് അകത്ത് അല്പമേ ചെല്ലു.
അപ്പോൾ ഉള്ളിരിക്ക് കാരുഗ്ഗാരവമുണ്ട്. ഓ
നേഹവു. ആദരവുമുണ്ട്. കമ്മൾമാരെ കണക്കാൽ:
‘എവടയ്ക്കാണാവോ അടിയിൽത്തണ്ണ്?’ സന്ധ്യ
കഴിഞ്ഞാൽ ഉള്ളിരി ആൾ മാറു. എതിരെ

വരുന്നവരോടെല്ലാം ചോദിക്കുക, ‘ആരാൺ റീ അത്? എന്നാണ്.

‘ഉള്ളിരി എവരയ്ക്കാ?’

‘അട്ടേൻ പെരയ്ക്കലെയ്ക്ക്. കളത്തിലിയ്ക്ക് കന്നണായിരുന്നു. പുട്ടചിഞ്ചൽ പൊയേലറഞ്ചി ഞന്നു മുങ്ങി.’

അപ്പോൾ ശക്കരൻനായർക്ക് എന്നോ ഓർമ്മ വന്നു. ‘ഉള്ളിരിടെ കയ്യില് മുള്ളംബാ, ഉള്ളിരേ?’

‘അട്ടേൻ മൊളയപ്പിടി കടയിട്ട് പോയി ല്ലേ? നാലും നുള്ളുനുറുവിട്ടിത്തിരിണംബാവും.. കമ്മക്കു വേണ്ണുകി എട്ട്ക്കാം..’

‘നിയ്ക്കു നാലഞ്ചുകെട്ട് മുള്ളു വേണാ.. നാളെ ഞാൻ ഇല്ലത്തു പണിയണാ അപ്പേരെ അയയ്ക്കാം..’

‘അപ്പോ കമ്മൾടെ വേലിപ്പണി കയിഞ്ചി ല്ലേ?’

‘ഞാൻ കഴിഞ്ചതു, വേറൊരാവശ്യത്തിനാ. നാ ഒരു ആപ്പു അന്തിലെടയ്ക്കു വരും..’

അപ്പോൾ അതു ശരിയായി. മുള്ളിന് ഉള്ളിരി കു കാശാനും. കൊടുക്കേണ്ഡാ. രണ്ടു ചെറു മക്കൾ നിന്നു കെട്ടിയാൽ ഒരുദിവസം. കൊണ്ടു

തീരു.. രണ്ടുപ്പിക കുലി കൊടുക്കേണ്ടിവരു.. ആവട്ട, രണ്ടുപ്പികയുടെ കാര്യം വരുമ്പോഴാണ്, അത്തുള്ളി തരാമെന്നു പറഞ്ഞ രണ്ടുപ്പിക എവിടെ?

അത്തുള്ളിയെ സ്ഥിരമായി ഒരിടത്തു.. കാണില്ല. പണ്ഡി തോൺിക്കാരനായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ തോൺിയില്ല. സ്വന്മായി ഒന്നു. തന്നെയില്ല. എന്നാലു.. തോൺിക്കാരൻ എന്ന പേര് ബാക്കി നില്ക്കുന്നു.

ഇംസുപ്പിന്റെ പിടികയിൽ കയറി. അവിടെ കുപ്പായങ്ങൾ വില്ക്കാൻ നടക്കുന്ന ഒരു തുന്ത്രക്കാരനെ വരുത്തി ആരോ രണ്ടുപേര് വില്പറഞ്ഞു തർക്കിക്കുകയാണ്.

അയാളെ കണ്ടപ്പോൾ പിടിക്കാരൻ ഇംസുപ്പ് പറഞ്ഞു:

‘നോക്കീ, നായരേ, ജോർ, പെക്കുപ്പായ.. കുട്ടിക്കുപ്പായും കൈണ്ട്. ബാങ്കിക്കോളി.’

ശക്തരൻനായരെന്നു ചിതിച്ചു. മുസലിയാർ താടി തടവിക്കാണ്ടു പങ്കുചേർന്നു;

‘അയാൾക്കു കുപ്പായു.. തുണി.. എന്തിനാ? അയാളെ മുടാനാ?’

തുന്ത്രക്കാരൻ, പറഞ്ഞ വില മുതലായില്ല

എന്നും പറഞ്ഞു ഭാണ്യം കൈട്ടി ഇരഞ്ഞിപ്പോയി.

വിശ്വേഷിച്ചു ജോലിയൊന്നുമില്ലാത്തവരുടെ താവളമാണ് ആ പിടിക. ആരെയെങ്കിലും കുറെ പരിഹരിക്കുക, ചന്തയ്ക്കു പോയവരോ ആസ്പദ്ധ്രിക്കു പോയവരോ കൊണ്ടുവരുന്ന ലോകവാർത്തകൾ കുറെ നൃണായും ചേർത്തു വിതരണം ചെയ്യുക. ഇതാക്കേഡയാണ് അവിടെ വന്നു കുടുന്നവരുടെ പരിപാടി.

തുന്നൽക്കാരൻ പോയപ്പോൾ മദിരാശിനിന്നു വന്ന അപ്പുക്കുട്ടൻ നായരെപ്പറ്റിയായി സംസാരം അയാൾ കാശുംകൊണ്ടാണ് വന്നിരിക്കുന്ന തെന്നാണ് ആളുകൾ പറയുന്നത്. കട്ടുകൊണ്ടു പോന്നതാവും എന്നാണ് മുസല്യാരുടെ അടിപ്പായം. വാച്ചും പൊൻമോതിരവുമുണ്ട്. വലിക്കുന്നതു സിഗററാണ്. ഏതോ വലിയ പണക്കാരൻ ചെട്ടിയാരുടെ കാര്യസ്ഥിതാണ് എന്ന് അപ്പുക്കുട്ടൻനായരെ കണ്ടെവർ പറയുന്നു.

‘ഓൻ നാടകക്കമന്പനീലാദ്ദേ.’

‘അക്കു പ്രാന്തജോ? ചെട്ടുാരുടെ കുട്ടാണ്. അക്ക്, ദമാങ്ക കേക്കജോ? ഈ ചെട്ടുാമ്മാരു സിനേഹിച്ചാൽ എന്നും കൊടുക്കും. പെണ്ണങ്ങ്യാലോ, തല പോയതുതനെ.’

അങ്ങനെ വിഷയം തമിഴ്നാട്ടിലെ വൈരം ചെച്ചവടക്കാരായ ചെട്ടിയാമാരെപൂറിയായി. വൈരക്കെച്ചവടത്തിലും ചെട്ടിയാമാരിലും താൽ പര്യം തോന്നാത്ത ശക്രൻനായർ ഇംസുപ്പിനോട് അനോധിച്ചു:

‘നമ്മുടെ തോണിക്കാരൻ അത്തുണ്ണിനേരു കുണ്ടാ?’

‘രാവിലെ ചെത്ത് കുടുംബം പോണ്ണംഡതാ.’

മുസലിയാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:

‘നമ്മുടെ എന്നുതീണൻറെ പീട്ടേലും കുത്തിരി കർണ്ണംഡാവും, കളള ഹർമ്മൻ. നമ്മളു കായി ചോയ്ക്കുച്ചിട്ടു പീട്ടേലിയ്ക്കു കേരാറില്ല. നി കും തരാനുണ്ട് നാലണ്ണൻറെ കായി.’

എന്നുദ്ദീണൻറെ പീടികയിൽ അത്തുണ്ണിയെ കണ്ടില്ല. ‘പോട്ടു, വെസ്സമല്ലൂണ്ടെ ചെറു’ എന്ന് ഉള്ളിൽ അവനെ ഒന്നു ശകാരിച്ച് അയാൾ കായ്ക്കരിയുണ്ടാക്കിയേടതെയ്ക്കു നടന്നു. പുഴ വകരിൽ കുറച്ചു സ്ഥലം, ലേലം, വിളിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. വെള്ളത്തിയും കുമ്പളവും, നട്ടിട്ടുണ്ട്. രണ്ടുവട്ടം അറുത്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പുതുമണം പെയ്തതിൽപ്പിനെ നനച്ചിട്ടില്ല. ചന്തുവിണ്ണൻ തുടുപ്പുകൊട്ട വാങ്ങി പന്നബാത്തിയിലേക്കു

തേവി മുകളിലെ കുഴി നിറച്ചു; അവിടെനിന്നു
തടയ്ക്കും.

എല്ലാ കൊല്ലവും പത്രവെച്ചു തേനേവാഴ
വെയ്ക്കും. കുറച്ചു കായ്ക്കരിയും നടും. അതു
കൊണ്ടു കുറച്ചു കാശു കിട്ടും, മുന്നു കൊല്ലും.
മുന്പുവരെ കുറച്ചു പാട്ടക്കുഷിയുണ്ടായിരുന്നു.
വലിയവിട്ടിലെയാണ് നിലം. നല്ല വിളവുണ്ടാ
കുന്ന ഭൂമിയായിരുന്നുവരെ പണ്ട്. 99-ലെവെള്ള
പ്ലോക്കേറിൽ മണിൽ വിണ്ണതാണ്. എങ്ങും
നെ പണിയെടുത്താലും അബ്ദമെന്തിയിൽ കുടു
തൽ വിളയില്ല. പാട്ട് വടക്കും വിത്തും. അധ്യാ
നവും. നഷ്ടം. അവസാനം. അധ്യാർ ഭൂമി തിരി
ച്ചേല്പിച്ചു. അതുകൊണ്ടിപ്പോൾ പുരമേധാൻ
വയ്ക്കോൽ വിലക്കാടുത്തു വാങ്ങണാം.
'കണ്ണപു'നെയും, 'മെല'നെയും ഏറിനു പുട്ടാൻ
കൊടുത്താൽ വല്ലതും കിട്ടും. അതു വലിയൊരു
കാര്യമാണ്.

വലിയ വിട്ടിൻറെ മേല്പുരത്താണ് ശക്കൻ
നായരുടെ വീട്. ഒണ്ടു കുന്നുകൾക്കിടയിൽ ഒരു
തള്ളു. പത്തുനാല്പത്തു തെങ്ങുണ്ട്. തെങ്ങും.
പൊറുക്കാർ പണ്ഡു പാന കഴിച്ചിരുന്നവരാണ്.
പേരുകേട്ട അല്ലാസികൾ പണ്ട് ആ വിട്ടി

ൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവന്തെ. ശക്രൻ നായരുടെ
മുത്തുഫുറിയുടെ അമ്മാവനായിരുന്നു കിട്ടും. കിട്ടും രെ മാങ്ങാത്തില്ലതെ പുറത്തെ വളപ്പിൽ
മണ്ണകു. കെട്ടി കുടിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കൊല്ലുത്തിലെ
രിക്കൽ മണ്ണക്കത്തിൽ നായരുഡേക്കാണ്ടു കോ
ഴിയറുത്തു കലശം. കഴിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഇല്ലത്ത്
ഉപദവങ്ങൾ കാണ്ടു. നമ്പ്യതിരി നായരെ കുടി
വെയ്ക്കാൻ കാരണമെന്തെന്നു ശക്രൻ നായർ
അത്തുതപ്പേട്ടിട്ടുണ്ട്. പിടികപ്പുറത്തെ അച്ചുമ്പാ
നാണ് ആ ചരിത്രം. പിന്നെ വിവരിച്ചുതന്നത്. പട
യോട്ടക്കാലത്തു പാറക്കുള്ള. അങ്ങാടിയിൽവെച്ച്
ഒഴിച്ചുപോവുകയായിരുന്ന വലിയ നമ്പ്യതിരി
യെ കിപ്പുവിൻറെ പട്ടാളക്കാർ തടങ്കു. മുന്നു
റോളംപേരെ കിട്ടും. അതിന്തിട്ടു. എത്തേണ്ണി
തത്തു തിരുമെന്നിയെ എത്തിച്ചു. മരിച്ചു വിണ്ണു.

വിട്ടിൻറെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തു കുക്കുമച്ചുവ
ട്ടിൽ മുന്നുകല്ലുണ്ട്. ഒന്നു കരിക്കുട്ടി; രണ്ടാമതേത
തു കല്ലുചുൻ; മൂന്നാമതേതതു പഴയ ആ കാരണ
വരും. ഇപ്പോഴും. അവിടെ തിരി വെയ്ക്കണം.
അമ്മാമയുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു നാട്ടിൽ ഇട
യ്ക്കിടെ പാനയുണ്ടാവും. ഇപ്പോൾ അതുമില്ല.
‘ആളോൾക്ക് ഇംഗ്രേറിശാസ്ഥാക്കെ കോ

റണ്ടിൽക്കണ്ണു.' ശങ്കരൻനായർ ഓർത്തു.

തേക്കു കഴിഞ്ഞ്, പുഴയിലിരഞ്ഞി കുളിച്ചു
ശങ്കരൻനായർ തിരത്തിൽ കേരിയപ്പോൾ വാദ്യ
വിന്റീറ പിടികയുടെ മുമ്പിൽത്തിന്നു കുക്കു കേ
ട്ടു, മീൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ചെന്നു നോക്കിയ
പ്പോൾ 'തന്ത്രലാ'ഞ്. എന്നാലും മീനല്ലേ
എന്നു വിചാരിച്ചു രണ്ടണ്ണയ്ക്കു വാങ്ങി.

പോകാൻ ഭാവിക്കുമ്പോഴാണ് പിടികപ്പുറത്തു
നിന്ന് അച്ചുമ്പാൻറെ വിളി. കയറാതിരുന്നാൽ
വയസ്സുന്ന് മുഴുവിയും. കയറിയാൽ കുടുങ്ഗങ്ങിയതു
തന്ന.

ദേശത്തെ എല്ലാവരുടെയും അച്ചുമ്പാനാണ്.
തൊട്ടുതന്നുതന്നെന്നാണ് വി.പ. പക്ഷ രോട്ടു
വകരിൽ കെട്ടിയ പിടികയുടെ മുകളിലത്തെ മുറി
യിലാണ് താമസം. രാമാധാരം. വായനയും.
കല്യാണാലോചനയും. ആരെയെങ്കിലും. സംസാ
രിക്കാൻ കിട്ടിയാൽ വേദാന്തവുമാണ് വയസ്സുകാ
ലത്തെ ജോലി.

ശങ്കരൻനായർ വിട്ടിൽ തിരിച്ചുത്തിയപ്പോൾ
നേരം. സന്ധ്യയായിരുന്നു.

കുന്നിൻറെ മറവിലായിരുന്നതുകൊണ്ട്
വെയിലാറുമ്പോഴേയ്ക്കും. തെങ്ങുംപൊറുത്തിൽ

ഇരുട്ടു കയറും. കുക്കുമത്തായിൽ തിരിവെച്ച്, പിണ്ണിനി കത്തിച്ച് അയാൾ അതാഴത്തി സീറ പണിത്തുടങ്ങി. ചോറും കറിയുമൊക്കെ വെയ്ക്കാൻ അയാൾക്കാണെന്നും. കുറെ കൊല്ലുമാ യല്ലാ തതിച്ചു കഴിയാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്. പക്ഷേ ഇപ്പോഴും. അരിവാർക്കാൻ ദയമാണ്. മിക്ക തിവസവും. വാർക്കാതെ വെള്ളു. വറ്റിച്ചുടക്കു കയാണ് പതിവ്. കണ്ണി തിള്ളയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ രൈ രൈ മുൻ നാളികേരം. പിരകിയിട്ടും.

പതിനാലോ പതിനഞ്ചോ കൊല്ലുമായി തനി യെ ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്. ഓർമ്മവെച്ചുകൊ ലത്ത് അമ്മാമയും. മുത്ത പെങ്ങെന്തുമുണ്ട്. രണ്ടു പേരും. നടപ്പുദീനത്തിൽ മരിച്ചു. മരുമകളും. അയാളും. ബാക്കിയായി.

നാണിയെക്കാണ്ടു വിട്ടിൽ ഒരുപകാരവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവൾ നേരാംവഴിക്കല്ലു വളർന്നത്. വിളിച്ചതും. പറഞ്ഞതും. കേൾക്കില്ലു. പകൽ തോന്തിയ ദിക്കിലെല്ലാം. തെണ്ടിനടക്കും. കുട്ടിയായിരുന്ന കാലംമുതല്ലേക്കെ അതായിരുന്നു സ്വഭാവം. പ്രായം. തികഞ്ഞിട്ടും. ആ സ്വഭാവം. മാറിയില്ലു. അയാൾ വിട്ടിലില്ലാത്തപ്പോൾ അവൾ ചുറ്റിനടക്കും. അങ്ങനെയിരിക്കു കേൾക്കാൻ

കൊള്ളാത്ത കമകളും കേൾക്കാൻ തുടങ്ങി.

നാണിയെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു, ഒരിക്കലെല്ല രണ്ടു
മുന്നു തവണ;

‘ഇനി നിന്നെപ്പറ്റി വല്ലതും കേട്ടാൽ നെന്നോറ
കമ താൻ കഴിക്കും.’

ബീഷണിക്ക് അവർ വഴങ്ങിയില്ല, ഒരു ദിവസം
കണ്ണകൊണ്ടു കണ്ണപ്പോൾ എല്ലാ നിയന്ത്ര
ണാവും അറ്റു.

അതോരു കട്ടുകെകയായിരുന്നുവെന്നു തോ
ന്നിയതു പിന്നീടാണ്- തുണിൽ പിടിച്ചുകെട്ടി ചു
ടുവയ്ക്കുക.

ഇപ്പോൾ അവർ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ, ആ
വോ! ചായത്തോടുത്തിൽ ആരെയോ കല്യാശം.
കഴിച്ചു കൂട്ടിക്കളുമായി കഴിയുന്നുണ്ണെന്നാണ്
കേട്ടത്. മലന്നനി പിടിച്ചു മരിച്ചുപോയെന്നും
കേട്ടു.

അടുപ്പിലെ തീനാളങ്ങൾ നോക്കിക്കൊണ്ട്
അധികാർ ഇരുന്നു. വെള്ളം. തിളയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി
യിരിക്കുന്നു.

എപ്പുട്ടു ജീവിക്കുകയാണ്. കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ
മനയ്ക്കലെ പണി മാത്രം. മതി. പിന്നെയെന്തി
നാണ് അധികാരിക്കുന്നതെന്ന് ആളുകൾ ചോദി

ക്കാറുണ്ട്. ശരിയാണ് കായ്ക്കരി നട്ടു. തന്റെവാ അവച്ചു. കാശുണ്ടാക്കിയിട്ട് എന്തു കാര്യം?

‘കല്യാണം കഴിച്ചുകൂടെ?’ ആളുകൾ ഉപദേശി മരും.

അപ്പോൾ പറയും: ‘പത്തുനാല്പത്തഞ്ചു വയസ്സായില്ലോ? ഇനി പെണ്ണു. പരാധിനൊന്നു. ഇല്ലാണ്ടെന്ന നോക്കട്ട..’

പക്ഷേ തളർന്നു വിണാൽ താങ്ങാൻ ഒരു കൈയില്ല. ജോലിയെടുക്കാൻ വയ്ക്കാത്ത കാലം വരുന്നോഴ്ത്തെ സ്ഥിതിയെന്നായിരിക്കും? കൊട്ടിലിലെ തള്ളയുടെ കാര്യമാണപ്പോൾ മനസ്സിൽ വരിക. ആരാൺറി വിട്ടുകളിൽ കയറിയിരിങ്കും ക...അതാലോചിക്കാൻ വയ്ക്കും. അതു. നടക്കാനാ വുന്ന കാലം വരെയല്ലോ? അതു കഴിഞ്ഞാൽ.... വെള്ളിർക്കുണ്ടിൽ പട്ടി കിടന്നു ചാവുന്നതുപോ ലെ.....

ആലോചിക്കുന്നോൾ ആയാൾ നട്ടഞ്ഞുന്നു.

വിവാഹത്തെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു പെൺകിടാവിരീറി രൂപം മനസ്സിൽ നിരഞ്ഞു നിന്നിരുന്ന ദിവസങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് അമ്മാമയ്യു. ഉട്ടപ്പിന്നവളു മൊക്കെയുണ്ട്. അമ്മാമ തന്നെയാണ് ആ

ചീന അധികാരിക്കുന്ന മനസ്സിലേയ്ക്കെറിണ്ടു കൊടുത്തത്. അതിൽ പിടിച്ചുനില്ക്കുകയും ചെയ്തു.

പക്ഷേ ദൈവം അതിനു വഴിയുണ്ടാക്കിയില്ല.

‘എന്തിനാ ദൈവത്തിനെ പറോൺ?..... തലേ ലെഴുത്തു നന്നായില്ലെ. തലേലെഴുത്തു നന്നായില്ലെ..’

ചൊട്ടിയാൽ ചോര തെറിക്കുന്ന ശരീരം. സ ന്യൂയർക്കു കൂടി കണ്ണതായിരുന്നു. രാവിലെ കേട്ട്, അവൻ മരിച്ചുവെന്നാണ്! നാലുവട്ടം. ഹർ ഭിച്ചതേയുള്ളു. നടപ്പുഡിനത്തിൻ്റെ ആദ്യത്തെ ഇര ദേശത്തിൽ അവളായിരുന്നു.

പ്രിയപ്പെട്ടവരായ പലരും മരിച്ചു. കുടുംബം തനിൽ തനിച്ചായി. ജോലി ചെയ്തും. ദിവസം. കഴിക്കും. ജീവിതം. ഒഴുക്കില്ലാതെ തള്ളക്കട്ടി നിന്നു. ക്രമത്തിൽ ആ ദൃഢം. അറിയാതെ, അറിയാതെ മനസ്സിൽനിന്നു. മായുകയും ചെയ്തു.

അടുപ്പിൻ്റെ ചുവന്ന നാവുകൾ മണിക്കുലത്തെ നക്കിക്കൊണ്ട് ഇളക്കുന്നതു. നോക്കി അയ്യാൾ ഇരുന്നു. തിളച്ചു കവിഞ്ഞതുപോകാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് അയ്യാൾ ചുറ്റുപാടുകളിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുവന്നത്. വെള്ള, തിളച്ചപ്പോൾ നു

രയടങ്ങി.

കേഷണം കഴിഞ്ഞു പുറത്തെ കോലായിൽ
പായ വിരിച്ചു കിടന്നപ്പോൾ രാവിലത്തെ
ജോലി ഓർമ്മ വന്നത്. സ്ക്കൂൾ വരെ പോണം.
അപ്പുള്ളിയെ ചേർക്കണം.. വേണ്ടകാലത്തു
വിവാഹം കഴിച്ചിരുന്നുകളിൽ അയാൾക്കും
അപ്പുള്ളിയോളം പോന്ന ഒരു മകനുണ്ടാവു
മായിരുന്നു. പാടവും കായ്ക്കരിതോട്ടവുമായി
പാടുപെടാൻ അവൻ സമ്മതിക്കില്ല. അവനും
രണ്ടുക്കഷരം പതിച്ചു നന്നാവുമായിരുന്നു....

പൊയ്യപ്പോയതിനെച്ചാല്ലി വ്യസനിച്ചിട്ട് ഇനി
യെന്തുകാരും?

അപ്പുള്ളി നന്നാവും. ആ ചെറുക്കണ്ണിറ മു
വത്തു ശ്രീതരമുണ്ട്. കാണുന്നോമെല്ലാം
തോന്നാറുള്ളതാണ്.

‘അമേ ഭഗവതീ, രക്ഷിക്കണോ!’

അയാൾ അവ്യക്തങ്ങളായ ചിത്രങ്ങൾ കണ്ണു
കൊണ്ട് ഇരുട്ടിൽ കല്ലുമിഴിച്ചു കിടന്നു.

* * * * *

ഹൈസ്കൗളിൽ ചേരാൻ പോകുന്ന ദിവസം.

അപ്പുള്ളിക്ക് ഒരുത്താവമായിരുന്നു.

ശക്രൻനായർ നേരത്തെ എത്തി. അതിലും മുമ്പുതന്നെ അവൻ തയ്യാറായി നിന്നിരുന്നു. ഫീസിനുള്ള പണം. ശക്രൻനായരുടെ ക്കെയിൽ അമ്മ ഏല്ലപിച്ചു. അവൻ ഇരഞ്ഞിപ്പോവുമ്പോൾ അമ്മ ഇടവഴി തിരിയുന്നതുവരെ നിരഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ നോക്കിനിന്നു.

ഹൈസ്ക്കൂളിലേക്കു അഭ്യു നാഴികയെയുള്ളു. എന്നാലും പോകുമ്പോൾ അമ്മക്കുന്നൊണാരു വ്യസനം?

വടക്കേപ്പാട്ട് പട്ടികലുംകെയാണ് പോകേണ്ടത്. പട്ടിപ്പുരയിലേയ്ക്കു ചെന്നുകയറുന്ന വലിയ വരവു തുടങ്ങുന്നുടെത്തതിയപ്പോൾ ഒന്നു നോക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ ചെയ്തില്ല.

സ്കൂൾ വലുതാണ്. അവൻ പറിച്ചിരുന്ന സ്കൂളിൽ ഓഫീസ് മാത്രമേ ഓട്ടിട്ടിട്ടുള്ളു. ഇവിടെ ഓട്ടിട്ടു കെട്ടിടങ്ങൾ നാലെണ്ണുമാണ്. പടിക്കൽ സ്കൂളിന്റെ പേര്, തിളങ്ങുന്ന വലിയ അക്കാദമിക്കളിൽ ഒരു കമാനത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

കയറിച്ചുല്ലുന്നുത്തു പുന്താട്ടുമാണ്.

മലമക്കാവു സ്ക്കൂളിലും പുന്നോട്ടമുണ്ടായി
രുന്നു. പക്ഷേ പുവിടുന്ന ഒറ്റചേടിയുമില്ല.
കൂട്ടികൾ വെണ്ടയും വഴുതനയുമാണ് നന്ദി
ണാക്കേണ്ടത്. കായ്ച്ചാൽ മാസ്റ്റർമാർ പൊട്ടി
ച്ചു കടലാസ്സിൽ പൊതിഞ്ഞു കൊണ്ടുപോവും.
തോട്ടപ്പുണിക്ക് ഒരു പിരിയയുണ്ട്.

ബൈല്ലടിച്ചിട്ടില്ല.

റോഡിലും ഗൈറ്ററിലും വരാന്തയിലും ധാരാളം
കൂട്ടികൾ. ചേരാൻ വരുന്നവരുമുണ്ട് കൂട്ടത്തിൽ,
അവരെ കണ്ണാലറിയാം, അവനെപ്പോലെ
അവന്നുതന്നൊന്നാണ് നടപ്പ്. കൂടെ ആരോഗ്യി
ലുമുണ്ടാവും, രക്ഷിതാവായി.

അവൻറെ സ്ക്കൂളിൽനിന്നുള്ള കൂട്ടികൾ ചില
രെയും കണ്ടു.

ആഫീസുമുറിക്കു പുറത്തു മറ്റു കൂട്ടികളും
ഉണ്ടു. രക്ഷിതാക്കന്നാരുടെയും കൂടെ അവ
രും കാത്തിരുന്നു. പേര് ആദ്യം തന്നെ ജനാ
ലക്കട്ടുത്തിരിക്കുന്ന ഗൈറ്റർവശം. എഴുതിക്കൊ
ടുത്തിരുന്നു. ഓരോരുത്തരെയായി വിളിച്ചു.

ഹൈയ്മാസ്റ്ററുടെ മുറിക്കെത്തു കടന്ന
പ്പോൾ അതഭുതം കൊണ്ടു പകിച്ചുപോയി. നീലച്ച
വിരിയിട്ട് മേശ, ചില്ലുലമാരകൾ, ചുവരിൽ ചി

ത്രഞ്ചൻ, മേഖപ്പുറത്ത് അമർത്തിയാൽ കിലു
അനുന മൺി, കടലാസുകൾക്ക് കനം വയ്ക്കുന്ന
ഭ.ഗിയുള്ള സ്വഹട്ടികക്കട്ടകൾ. പിന്നിൽ വലി
യൊരു കണ്ണാരയിൽ കഴുത്തിൽ മടക്കുകൾ
വിണ്ണു കിടക്കുന്ന ഒരു തടിച്ച മനുഷ്യൻ ഇരി
ക്കുന്നു. ഹോധ്യമാസ്ത്രർ.

സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നോക്കി.

പേരും വയസ്സും മാർക്കും അതിലുണ്ട്.

ഹോധ്യമാസ്ത്രർ ചോദിച്ചു.

‘അച്ചർച്ചയൻറെ പേര്?’

‘ടി. കോമ്പിള്ളിനായർ.’ എന്നിട്ടുണ്ട് തെറ്റു
പറ്റാതിരിക്കാൻ ഇത്തെന്നും കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘അച്ചർച്ചയൻ ഇപ്പോൾ ഇല്ലോ?’

‘രക്ഷിതാവിന്റെ പേര്?’

ശക്രൻനായർ ആലോചിച്ചു. ആരാണ് അപ്പു
ബാണിയുടെ രക്ഷിതാവ്? സ്ത്രീ ആയാൽ മതി
യോ? ആണുങ്ങൾതന്നെ വേണാമെന്നുണ്ടെങ്കി
ലോ? കുഴപ്പം വേണ്ടെന്നു കരുതി അയാൾ
പറഞ്ഞു:

‘തെങ്ങുംപൊറു ശക്രൻനായർ.’

വിലാസവും പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

അപ്പോൾ അപ്പുബാണി അയാളുടെ മുവരത്തു നോ

കണി.

ആ നോട്ട്. അധികാർഡി കാണുന്നില്ലെന്നു നടപ്പിച്ചു. രേറ്റരുടെ ജനലിനടക്കത്തു പോയി ഫീസടച്ചു ശൈത്യി വാങ്ങി. നാളെമുതല്ലോരെ കൂദാസ്യുള്ളതു. പോവാം.

അവർ സമാധാനത്തോടെ തിരിച്ചുപോന്നു. എക്കില്ലു. അപ്പുള്ളിയുടെ മനസ്സിൽ ഒരു സംശയം. നില്ക്കുകയായിരുന്നു: ശക്തൻനായർ എങ്ങെന്നുണ്ട് തന്റെ രക്ഷിതാവാവുന്നത്?

പുതിയ കൃത്യകാരുണ്ടായി. സ്ക്കൂളിൽപ്പോക്ക് ഒരു രസമായി.

നിത്യവും. രാവിലെയും. വെകുന്നേരവും. വടക്കേപ്പാട്ട് പടികല്ലുടെയാണ് പോകേണ്ടത്. വലിയ വരവിനടക്കത്തിയാൽ ഒന്നു നോക്കും. പാടത്തിൻ്റെ കരയ്ക്ക് ഇടത്തിങ്ങിയ കവുങ്ങിൻ്റെയുണ്ട്. അതിനിടയിലും നാലുകെട്ട് ശരിക്ക് കാണില്ല. പടിപ്പുരയിൽ ആരുമുണ്ടാവാറില്ല. വെകുന്നേരം. തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ വരുത്തുമ്പോൾ മെതിയടിയിട്ടു രോമമില്ലാത്ത മിന്നുത്ത തല ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു നടക്കുന്നുണ്ടാവു. വലിയഞ്ചാമ. ആകാശം. ചുമക്കുന്നുണ്ടെന്നുതോന്നു. തലപിടിക്കുന്നതുകണ്ടാൽ. അറിയാ

തെ അപൂർവ്വിയുടെ വേഗം കൂടും. അധികാരിക്കുന്ന ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല. എത്ര കൂട്ടികൾ കടന്നുവോ കുന്നു?

പാടത്തു കൊയ്ത്തു കഴിഞ്ഞ കാലമാണ്. വടക്കേപ്പാട്ടു തോട്ടത്തിനരികില്ലുടെ വഴിയുണ്ട്. ആ വഴി നടന്നാൽ പാടത്തിൻ്റെ തെക്കെ കരയിലെ പുള്ളതോട്ടത്തില്ലുടെ ഏളുപ്പത്തിൽ രോധിൽ കയറാം. പക്ഷേ ആ വഴി പോകാറില്ല.

വടക്കേപ്പാട്ടുനിന്നു രണ്ടുപേര് സ്ക്കൂളിൽ വരുന്നുണ്ട്. ബി. കൂഡ്യിലെ ഭാസ്കരനും. സൗകര്യർ ഫാറത്തിലെ കൃഷ്ണൻകൂട്ടിയും.

ഡിൽക്കൂഡ്യ് എ.യു. ബി.യു. ചെർന്നാണ്. ഡിൽക്കൂഡ്യിൽ വെച്ചാണ് അവൻ ഭാസ്കരനെ ആദ്യം കണ്ടത്. കൂട്ടിഗ്രൂപ്പരിൽ പറഞ്ഞപ്പോഴേ മനസ്സിലായുള്ളതു. ഭാസ്കരനോടു സംസാരിക്കണാ? പക്ഷേ ഡിൽക്കൂഡ്യിൽ തോട്ടുതൊട്ടു നിന്നപ്പോഴും വെള്ളം. കൂടിക്കുന്നേടത്തു വെച്ചു കണ്ടപ്പോഴും. ഭാസ്കരൻ മിണ്ടിയില്ല. ഭാസ്കരൻ അവനെ അറിയാം. ഭാസ്കരനാണ് കൂട്ടിഗ്രൂപ്പരനോടു പറഞ്ഞത്.

ഭാസ്കരൻ പോർത്തുപോറത്തിൽ ഇതു രണ്ടാമതെത്തെ കൊല്ലുമാണ്.

ഭാസ്കരനും കൃഷ്ണൻകുട്ടിയും സ്കമ്പളിൽ വരുന്നതു കാളവണ്ണിയിലാണ്. ചായംതേച്ച കൊബ്യു. കൊമ്പിന്റെ തുംബത്തു നിലത്തു രട്ടു. കഴുത്തിൽ തോൽപ്പട്ടയിൽ കോർത്തിട്ട കുടമൺഡിയുമുള്ള ഒരു വെള്ളക്കാള വലിക്കുന്ന വണ്ണി. അകത്ത് ഇരിക്കാൻ പുല്ലുപായയുണ്ട്. ദുരന്തനുതന്നെ വണ്ണി വരുന്നതു കേൾക്കാം.

വണ്ണി ഏതോ മാപ്പിളയുടെ വകയാണുതെ. വാടക കൊടുക്കുകയാണു മാസത്തിൽ.

അവർ വരുന്നതു. പോവുന്നതു. അസുയ യോടെ അപ്പുള്ളിനോക്കിന്നു. ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ മനസ്സിലായി, ക്ഷാസ്സിൽ പലർക്കു. അവരോടസുധയുണ്ട്. സ്കമ്പളിൽ നടക്കാതെ വരുന്നത് അവർ രണ്ടുപേര് മാത്രമാണ്.

തടിച്ചു ഭിന്നയ്ക്കൊണ്ട് ഭാസ്കരൻ. താൻ വലിയ ആളാണൊന്ന് ഭാവം. അവനു നടപ്പിലും സംസാരത്തിലുമൊക്കെ ഉണ്ട്.

നാലുമൺഡി സ്കമ്പൾ വിട്ടിറഞ്ഞുനോൾ ശൈറ്റിൽ വണ്ണി തയ്യാറാണ്. പച്ചത്തുവാല എപ്പോഴും. തലയിൽകെട്ടിയ ഒരു കരുത്ത കുള്ള നാണ് വണ്ണിക്കാരൻ. ഭാസ്കരൻ പടിയിരഞ്ഞി

ചെന്നു പുന്തകം വണ്ടിക്കുള്ളിലേക്ക് ഒരോ
ണ്ണ് ആദ്യം എന്നിട്ട് കൃഷ്ണൻകുട്ടിയോടു
പറയും കേരിക്കോടാ ഉണ്ടീ.'

കൃഷ്ണൻകുട്ടി കയറിയശേഷം അവൻ
വകത്തു കാൽത്തുകലിയിട്ട് ഇരിക്കുന്നു. ഗൈറ്റി
ലും രോധിലുമുള്ള കുട്ടികളുടെ അസുര
നിറങ്ങൾ കാണുകൾ തന്റെ മേലുണ്ടെന്ന്
അവനറിയാം.

അസുണ്ടിയുടെ കുടുകാൻ മുഹമ്മദാണ്.
പുതിയപറമ്പിൽ നിന്നു കുറച്ചകലായാണ്
മുഹമ്മദിൻറെ വിട്. അവൻ എളുപ്പവഴിക്കു
വന്നു യജ്ഞഭേദശരത്തെ അനുലതത്തിൻറെ
അടുത്തു കാൽത്തു നില്ക്കും. മുഹമ്മദിന് ആ
ദ്രക്കാളവണ്ടിയുടെ ടംഗിയെപ്പറ്റി പറയാതെ
നേരമുള്ളു. പരിപ്പു കഴിഞ്ഞു കൂച്ചവടത്തിനുപോ
രി കാശുണ്ടാക്കിയിട്ടു വേണമല്ലതെ അവനൊരു
സ്വർഗലൂപം ദ്രക്കാളവണ്ടി വാങ്ങാൻ.

'കാള ജോറാ, മയ്മുണ്ടി മൊയലാളിടെ കാള
ഇതിൻറെ ഒപ്പുത്തില്ല.'

ചിലപ്പോൾ മുഹമ്മദ് പറയും:

'അനന്ന ഓടിച്ചാൽ എന്താ, ആ വണ്ണിപ്പോ
തന്ത്? തൊനാച്ച—'

അങ്ങനെ വണ്ടിയുടെയും കാളയുടെയും വി
ശ്രേഷ്ഠകേട്ടു സഹിക്കേട്ടു നടക്കുമോൾ ഒരു ദി
വസം അപ്പുള്ളി പറഞ്ഞു:

‘ഓന്നേയും, ഒൻറെ വിട്ടില്ലത്തും.’

മുഹമ്മദ് പറഞ്ഞു:

‘തനാണം, മുതൽവർ തനാണം.’

അപ്പോൾ അപ്പുള്ളിക്കു ചൊടിച്ചു:

‘നേരാൺ. എങ്ങോള്ള് ഒരു വിട്ടില്ലത്തും.’

‘നിട്ട് താനെന്നൊരു അവരുടെ കുടെ വരു
ത്തത്?’

അതിന് അപ്പുള്ളിക്കു മറുപടി പറയാനില്ല.

‘താനെന്നൊരു നിട്ട് പുത്തൻപിന്നല്ല താമസി
ക്കണ്ണ്?’

‘എങ്ങോള്ള് വേരെപ്പോയിതോ.’

‘ബാഗിച്ചിട്ടോ?’

‘ഭാഗിച്ചിട്ടല്ല.’

‘പിനെന്നൊരു?’

‘അങ്ങനും?’

‘അതെന്നൊടോ അങ്ങനെനെ?’

അപ്പുള്ളി വിഷമിച്ചുപോയി, ഒന്നും മിണ്ണാതെ
കാളവർഗ്ഗന്മാരുടെ കേട്ടാൽ മതിയായിരുന്നു.

‘തെറ്റാ?’

‘ഉ.’

തല്ക്കാലം മുഹമ്മദിൻറെ ചോദ്യങ്ങൾ നി
ലച്ചു.

പക്ഷേഷ കുഴപ്പ്. അവിടെ നിന്നില്ല. ആരോ
ടോ മുഹമ്മദ് പറഞ്ഞു: ‘വണ്ടില് വരുന്ന
ഭാസ്കരനും നമ്മുടെ അപ്പുണ്ണിം ഒരു വിട്ടി
ലെത്തുാം’

അതു കൂറ്റിൽ പലരും അറിഞ്ഞു. അതിലേ
രു അപകടമായത് ഭാസ്കരൻ അറിഞ്ഞോളാ
ണ്.

ഭാസ്കരനു സ്വന്നമായി ഒരു സെറ്റുണ്ട്-കരു
ണാകരനും രകനാധനും മറ്റും. അവർ അടുത്തു
കുടുന്നതിൻറെ കാരണം ചിലപ്പോൾ ഭാ
സ്കരനു ദയതോന്തി വണ്ടിയിൽ കയറ്റിയാലോ
എന്നു വെച്ചാണ്.

കരുണാകരൻ ഭാസ്കരനോടു പറഞ്ഞു.

അതുകേട്ട് ഭാസ്കരൻ പുച്ചരത്തിൽ ഒന്നു
ചിത്രച്ചുവരേ: ‘ഹും, എൻ്റെ വിട്ടില്ലതെങ്കിൽ!
കഴിഞ്ഞൊക്കാലും തുള്ളലും കാണാൻ വന്നിട്ട്
എന്താണോയെന്നു ചോദിച്ചുനോക്കും.’

എന്തെ ഉണ്ടായത്? ചിലർക്കെതരിയണാം.
എന്തെ ഉണ്ടായത്? കുത്തിച്ചാറിച്ചപ്പോൾ

അപുണ്ണി കരണ്ണതുപോയി.

ഭാസ്കരൻനെ ചിലരോടു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു: ‘ഓൺ സീറി പടി കേരില്ലു. അമ്മാമ ഓന് ആട്ടി, ഓട്ടേ വഴിക്കു പുള്ളുമുള്ളക്കലില്ലു.’

നിശ്ചലവംഡ. അത് അപുണ്ണി കേട്ടു. ഭാസ്കരൻ - അല്ലെങ്കിൽ വിളിക്കേണ്ടത്. അവനെയല്ലെങ്കിൽ വിളിക്കേണ്ടത്? ഈ ജനം. വിളിക്കില്ല. വണ്ണിപ്പോത്തൻ!

അവൻ വലിയഞ്ചുട മകനാണ്. അവൻറെ അച്ചക്കൻ നമ്പുതിരിയായിരുന്നു. അവൻറെ അമ്മയ്ക്കു സ്വന്തം വിട്ടു. പറമ്പുമുണ്ടായെ. അവിടെ കാരുസ്മന്മന്മായായെ.....

കഴിയുന്നേടതോളും. മറ്റു കുട്ടികളിൽനിന്ന് അകന്നു നില്ക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അവൻ ഇല്ല തെന്തെ പണിക്കാരിയുടെ മകനാണ്. വലിയ വീടില്ല. പണമില്ല. രണ്ടുജോധി ഉടുപ്പുകളേ അവനുള്ളു. അതുതന്നെ മാറിമാറി ഇടുന്നു. വേണ്ടതു പുസ്തകങ്ങളില്ല. കണക്കുചെയ്യാൻ വലിയൊരു ബഹംമുകുടിയില്ല.

ഉച്ചയ്ക്കു മാരാരുടെ ഹോട്ടലിൽ ഭാസ്കരൻ ഉണ്ണേല്പിച്ചിരിക്കേണ്ടു.

അപുണ്ണി രാവിലെ കണ്ണതികുടിച്ചാണ് സ്കൂ

ഭീലേക്കു പുറപ്പെടുക. പിന്ന ക്രഷ്ണം വൈകു
ന്നേര. വിട്ടിലെത്തുമോശാണ്.

മുന്നാമത്തെ പീരിയധാവുമോൾ വിശപ്പി
ൻറെ കാളയിൽ കയറിക്കയറി വരുന്നു. സ്ക്കുൾ
വള്ളപ്പിനു തൊട്ടുത്തുള്ള മാരാരുടെ ഹോട്ടലി
ൻറെ അടുക്കലെയിൽ നിന്നു കട്ടുകു വരുകുന്ന
മണം പൊങ്ങുന്നത് അപ്പോഴാണ്. ഒരു മണിക്കൂർ
വിട്ടാൽ വെള്ളം. കൂടിക്കാൻ ഹോട്ടലിൻറെ പിൻ
ഭാഗത്തുടെ പോകുമോൾ അടുക്കലെയ്ക്കപ്പെട്ടുറ
തെ തള്ളത്തിൽ വരിവരിയായി ഇല ഇട്ടിരി
കുന്നതു കാണാം.

ആമിന്നുമ്മയുടെ കുറി കിട്ടിയപ്പോൾ അമ്മ
തുക്കുപാത്രം വാങ്ങാൻ പുറപ്പെട്ടതാണ്. പക്ഷേ
തുക്കുപാത്രത്തെക്കാൾ വലിയ ആവശ്യം ഒരു
ഷർട്ടും മുണ്ടുമാണെന്നു തോന്തി. അമ്മയും
സമ്മതിച്ചു. ഉണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു ഷർട്ടിലെണ്ണു
തിരുമ്മിത്തിരുമ്മി പിണ്ഠികഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേര. സ്ക്കുൾമുറ്റത്ത്
അടുന്നതുള്ളത് കളിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു.
എല്ലാവരും രണ്ടാം കൊണ്ടുവരണമെന്നു ത
ലേറിവസം. തന്നെ മെമ്മോ വായിച്ചിരുന്നു. പ
ക്ഷേ അവൻറെ കൈയിൽ അണ്ണയില്ല. അമ്മ

അയർവ്വക്കെൽ ഓടി നടന്നുനോക്കി. കിട്ടിയില്ല.
ആമിനുമ്മയുടെ കൈയിൽ കാശുണ്ടായിരു
നേങ്കിൽ കിട്ടുമായിരുന്നു.

രാവിലെ ആദ്യത്തെ പിരിയധിലാണ് കൂടാ
സ്ഥാനപ്പറ്റി കാശു പിരിച്ചത്. കൂദാസിൽ നാലാഴി
കൊടുത്തില്ല. അതിൽ അപ്പുള്ളിയും പെട്ടും!

‘ഉച്ചയ്ക്കു കൊണ്ടുവരണം..’ നമ്പിശൻമാഷ്
മുക്കുവിടർത്തി, കാണ്ണു ധൂതിയിൽ നാലബ്ദുവട്ട്
അടച്ചുതുറന്നുകൊണ്ടു പറഞ്ഞപ്പോൾ അവൻ
നേരെ പുസ്തകമെടുത്തു പുറത്തുകടന്നു.

അന്നേ ചോദിച്ചു:

‘എന്താഡോ പുസ്തകക്കുണ്ട്? പുറ്റാണോ?’

‘അ’

‘എന്താ?’

‘സുഗല്ലും. തലേക്കുത്തണ്ണു’

അവൻ മുഹമ്മദിനോടുകൂടി പറയാതെ നേ
രെ നടന്നു.

ഉച്ചയ്ക്കു നമ്പിശൻമാനപ്പറ്റി കാശു ചോദിക്കു
നോഡി മിഴിച്ചു നില്ക്കേണ്ടിവരും. കൂദാസിലെ കു
ട്ടികൾ മുഴുവൻ പരിഹാസത്തോടെ നോക്കും.
അതു കുടാതെകഴിഞ്ഞല്ലോ.

പൊള്ളുന്ന ഉച്ചവെയിൽ. വരന്പില്ലെ നടക്കു

സോഡി പൊടി മല്ലു തിക്കട്ടപോലെ പൊ
ള്ളുന്നു. വയലിറങ്ങി അരികില്ലെട നടന്നാൽ
തണ്ണല്ലശ്ശേ. അവൻ ആ വഴിയിലേയ്ക്കിരിക്കി
വടക്കേപ്പാട്ട് വേലിക്കരികില്ലെട പോകുമ്പോൾ
തോട്ടത്തിൽ ആരോ ഉണ്ടനു തോന്തി. തലയു
യർത്തി നോക്കാൻ പോയില്ല.

അപ്പോളാണ് ഒരു വിളി: ‘അപ്പുണ്ണുട്ടാ.’

അവൻ പൊട്ടുന്നുനേ നിന്നു. മാളുവാണ്,
അവൻ കവുങ്ങിൽ പടർത്തിയ വെറ്റിലക്കാടി
യിൽനിന്നു വെറ്റില നുള്ളിയെടുക്കുകയാണ്.

‘ന്നക്കുള്ള നേർത്തേ വിട്ടോ?’

ഓ, പോന്നാരം. ചോദിക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്നു.
അരിശമാണ് തോന്തിയത്. അപ്പുണ്ണി ഞനു മുള്ള
കമാത്രം. ചെയ്തു.

‘കെണ്ണറിക്കരെ നിക്കുമ്പോൾ കാണാറുണ്ട്
അപ്പുണ്ണുട്ടൻ പോണ്ടത്. ഭാസ്കരേടൻ ഏട്ടിൽറ
മ്യാടു പറേണ്ട കേട്ടിട്ടാ ഞാൻ അരിഞ്ഞത്.’

അതിന്നു. അവനൊന്ന് മുള്ളുകയാണ് ചെ
യ്തത്.

‘അച്ചർഹമ ദിവസവും പറയും. അപ്പുണ്ണുട്ടൻ
ദേഹ പോവുമ്പോ ഞനു കാണിണാന്.’

-ഒരിക്കൽ കണ്ടില്ലോ? ആട്ടിയോടിച്ചപ്പോൾ

എല്ലാവരും നോക്കി നിന്നില്ലോ? പെണ്ണേ, എന്ന കൊണ്ടു പറയിപ്പിക്കരുത്.

‘വള്ളിമ്മാമീ! അച്ചടിനും തമില്-’

അവൻ പെട്ടെന്നു നിർത്തി.

‘ആരോടാടി, മാളോ, പഞ്ചായത്ത്?’

കവുങ്ങുകൾക്കിടയിലൂടെ ഒരു പെൺകിടാവു നടന്നുവരുന്നു.

പെട്ടെന്നു നടന്നാലോ എന്നാണാലോച്ചിച്ചത്. പക്ഷേ ആളു കണ്ണദ്ദോൾ അവൻ തരച്ചുനിന്നു പോയി.

അമ്മിണിയേടത്തി.

സർപ്പത്തിൻ്റെ പുറത്തിരുന്നു സവാരിചെയ്യുന്ന മാറുമറയ്ക്കാത്ത രാജകുമാരി.....

അത്ഭുതത്വത്വാടയാണാവൻ നോക്കിയത്.

ഞാറിഞ്ഞുടുതൽ അരയ്ക്കുമുകളിൽ നശമായി മുടിയടിച്ചിട്ട് പത്തിവിടർത്തിയാടുന്ന പാനി നെപ്പോലെ ഉലയുന്ന ഒരു പെൺകിടാവിൻ്റെ രൂപം പഴയ ഒരു സ്വപ്നംപോലെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ നീലച്ചു പട്ടജാക്കറുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷിലക്കരയുള്ള കോടിമുണ്ടാണുടുത്തിരിക്കുന്നത്. നെറ്റിയിൽ വരക്കുറി. വാലിട്ടുതിയ പാതിയടണ്ണ കണ്ണുകൾ!

‘ഇതാരം, അപ്പുണ്ണോ?’

അ, പേര് മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അവരെ മുന്നിൽ കാണുന്ന ആ രൂപത്തിൽ
അവന് സഞ്ചരിപ്പിക്കാൻ വയ്ക്കാം. ചന്ദമുള്ള
മനുഷ്യസ്ത്രീയുടെ മുവമുള്ള ഒരു തിളങ്കിപ്പു
ളയുന്ന സർപ്പം.

അവൻ ചിരിക്കുന്നോഴ്യും സംസാരിക്കുന്നോഴ്യും
കണ്ണുകൾ പാതിയടയുന്നു.

അവൻറെ അത്ഭുതം നിരഞ്ഞ നോട്ടുകളും
അമ്മിണി ചോദിച്ചു:

‘എത്താങ്ങേന നോക്കണ്ട്? എന്ന അറില്ലോ?

പെട്ടുനാണതാലോചിച്ചത്: അറിയും, അറി
യും. എന്ന പട്ടിയെപ്പോലെ ആട്ടിയോടിച്ച്
വലിയമാമയുടെ മകൾ! അവനേക്കാൾ മുന്നു
വയറ്റു മുപ്പുള്ളതുകൊണ്ട് അമ്മിണിയേടത്തി
യെന്നു വിളിക്കുന്നു.

എരിയിലേക്ക് ഒരു കാൽ ഉയർത്തിവെച്ച്, ചി
തിക്കുന്ന നന്ദവുള്ള ചൂണ്ടുകൾ വിടർത്താതെ
അമ്മിണിയേടത്തി പറഞ്ഞു:

‘അപ്പുണ്ണിക്കരിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും. നികരിഡോ.’

കൈയിൽനിന്നു താഴെ ഉംഗിനുവിശ അട
യ്ക്കാക്കിഷ്ടാം. അവൻ കുനിഞ്ഞടുത്തു. അ

പ്രോഫർ തുമ്പുകെട്ടി പരത്തിയിട്ട് മുടി ചുമലില്ല
ടെ കുത്തിയൊഴുക്കി.

‘തലിരുവെറ്റിലണ്ണങ്ങിൽ, മാളോ, ഒന്നിനിക്കു
താ. മുന്നും കുട്ടക്ക്.’

‘ഞാൻ പോണു’

അസ്യാഖ്യാ ആരോദനില്ലാതെ പറഞ്ഞു നട
ന്നു.

അമ്മിണിയേട്ടതി വിളിച്ചു:

‘ദോക്കു, അസ്യാഖ്യാ.’

അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ നടന്നു.

വിട്ടിൽ ചെന്നപ്രോഫർ അമധ്യംഡായിരുന്നു.
ഇല്ലത്താവുമെന്നാണ് കരുതിയിരുന്നത്. അമു
മാത്രമല്ല, തിണ്ണയിൽ ശക്രൻ നായരിക്കുന്നു.
അവൻ ഒച്ചയോടെ ഒരുക്കു ചവിട്ടിക്കയറിയ
പ്രോഫർ അമു വാതിലന്നപ്പുറത്തുക്കു കടന്നു
നിന്നു.

‘എന്നോ, അസ്യാഖ്യാ, നേർത്തെത്ത?’

ആക്കപ്പാടെ അവനൊരുശമാണ് തോന്തി
യത്, ആരോദനില്ലാതെ, അവൻ മറുപടി
പറഞ്ഞത് ‘ആവോ’ എന്നു മാത്രമായിരുന്നു.

‘എന്തൊ?’

‘ഒന്നുല്ല്യാനേയ്’

പുസ്തകക്കെട്ട് ഒരു മുലയിലേയ്ക്കെറിണ്ടു
കുറച്ചുറക്കെ അവൻ ചോദിച്ചു: ‘കണ്ണതിണ്ണാ?’

അവൻറെ ഭാവപ്പെകർച്ച അധികയെ അസന്നമായാക്കിയെന്നു തോന്നുന്നു. അവൻ മുന്നൊരി
ക്കല്ലു. മുഖം കരുപ്പിച്ചു സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. പാറു
കുട്ടി കണ്ണതി വിളന്തിവെച്ചു. പലക വെയ്ക്കാൻ
കാൽത്തുനില്ക്കാതെ അവൻ ചെന്നിരുന്നു.

‘മുണ്ടു മുഷ്ടി, സൈയ്യക്ക്. ഈ പലക വെച്ച
രാ..’

ഒരു വിർപ്പു കണ്ണതിയകത്തു ചെന്നപ്പോൾ കാ
രണമൊന്നുമില്ലാതുണ്ടായ കോപം അടങ്കി.

‘പലകക്കുണ്ടു. വേണ്ടാ.’

അവൻ ശാന്തനായി പറഞ്ഞു.

അമ്മ ഉമ്മറന്തയ്ക്കു പോയി

ശക്രൻനായരുടെ ശബ്ദം. കേട്ടു.

‘നീന്താ അപ്പുണ്ണിക്കൊരു പന്തുല്ലായ?’

‘ആവോ, എന്നും. അതന്നും ആലോചിക്കണം.
വെർഹ്രാന്താണായിരിക്കും.....’

‘മറ്റൊരു എന്നും ശരിയാക്കാം. പെഴുയാനും.
കൊടുക്കാണ്ടു നിവൃത്തിക്കാം..

പിഴയുടെ കാര്യം, ഫീസിന്റെ സംഗതിയാണ്
പറയുന്നത്. ഫീസ് അടയ്ക്കാറായിരിക്കുന്നു.

അമ്മ ശങ്കരൻനായരോടു പണം ചൊദിച്ചതാവും.

‘വല്ല സഹായായി, ശങ്കരനായരേ’

‘നോക്കാണ്ടു കഴിഞ്ഞ സഹായാക്കു
എപ്പുള്ളംഡാവും, പാറുട്ടുമെം.’

ശങ്കരൻനായർ പോയപ്പോൾ പാറുക്കുട്ടി അക്ക
തേതയ്ക്കു ചെന്നു. അപ്പുള്ളി കൈകഴുകുകയാ
ണ്.

‘എന്തെ, അപ്പുള്ളും, നേരത്തെ പോന്ന്?’

‘ഒന്നുല്ലെങ്കും, വേണ്ടോർക്കും നേരത്തെ പോ
രാംനു പറഞ്ഞു.’

അവൻ ഉമ്മിതേയ്യക്കു വന്നു. അമ്മ
ഇല്ലത്തു പണിക്കു പോയില്ലേ എന്നു ചൊദി
ക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ ചൊദിച്ചില്ല.
അങ്ങനെ ഒരില്ലവും. അവിടെ ഒരു കുണ്ഠാ
തേതാലും. ചിറിക്കോട്ടിയിരിക്കുന്ന നമ്പുതിരി
യും. ഉണ്ടനെ കാരും. മറക്കുക. അവിടത്തെ
ഉരല്പ്പുരയിലും. മുറ്റത്തും. അവൻറെ അമ്മ ജോ
ലി ചെയ്യുന്നുണ്ടെനെ കാരും. മറക്കുക. ഇല്ലതെ
പണിക്കാരത്തിയുടെ മകൻ! അതോർക്കാൻ
വയ്ക്കാം! അപ്പുള്ളി കോന്തുള്ളിനായരുടെ മകനാ
ണ്. മണ്ണാൻ മന്ത്രവാദിയുടെ മണ്ഡകത്തിനു
മുന്പിൽ വെച്ചു ദേശത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചു ജയിച്ച

പകിടകളിക്കാൻ കോന്തുണ്ടിനായർ. മുത്താച്ചി. കുന്നത്തുവെച്ചു തല്ലുണ്ടായപ്പോൾ ആറാളോട് ദൃഢ്യമായും നിന്നന്തിച്ചു കോന്തുണ്ടിനായർ.....

മുത്താച്ചിയുടെ കൊട്ടിലിന്റെ വാതിൽ തുറന്നുകിടക്കുന്നു. മുത്താച്ചിയെ കണ്ണിട്ടു കുറെ കാലമായെന്നു തന്നെ തോന്തി, വാതില്ക്കലിരുന്നു മുറിത്തിൽ അരി പരത്തിയിട്ടു തടവി കല്ലുപെറുക്കുകയാണ് മുത്താച്ചി.

‘ആരാത്?’

‘ഞാനല്ലോ, മുത്താച്ചേ?’

‘എൻ്റു ഇം കല്ലുണ്ണു പെറുക്കിത്തന്നു. മുത്താച്ചിക്കു കണ്ണു. കുട്ടുംല്ലാത്ത കാലായി.’

അവൻ പിടിയരി വാരി നിലത്തിട്ടു വെള്ളാരകളുകൾ പെറുക്കിയെടുത്തു മുറിത്തെയ്യക്കരിഞ്ഞു.

മുത്താച്ചിയുടെ പഞ്ചായത്തുകൾ കേൾക്കാൻ ഇടക്കിട്ടാറില്ല. രാവിലെ നേർത്തെ പോണ്ണ. വെകുറേന്നര. എത്തുബോൾ വെവകിയിൽക്കു. ശനിയു. ഞായറു. സൗകര്യമായി കിട്ടുബോൾ ചിലപ്പോൾ മുത്താച്ചി കൊട്ടിലിൽ ഉണ്ടായിയെന്നു. വരില്ല.

‘ആരേ അവിടെ വന്നിരന്ന്, അപ്പോ?’

‘അതാ ശങ്കരനായരാ.’
 ‘എന്തിനാ?’
 ‘എന്തിനാണാവോ, ഞാൻപും വന്നേള്ളു.’
 ‘തെങ്ങുപൊറേലെ ചങ്കരൻ നബ്ലോനാ.’
 മുത്താച്ചി അധാരേപ്പറ്റി ഒരിപ്പായും പറഞ്ഞു:
 പക്ഷേ അവിടെ നിർത്തിയില്ല; ‘നാല്യു..’
 ‘എന്നെ, മുത്താച്ചു?’
 ‘ഒന്നുല്ലു.’
 കല്ലു പെറുകലികഴിഞ്ഞു പുറഞ്ഞു കടക്കു
 സ്വാശ് മുത്താച്ചി പറഞ്ഞു;
 ‘ആളോൾക്ക് പറയാൻ ഇത്തിരി മതിനു
 വെയ്ക്കാം.’
 ആളുകൾ എന്താണ് പറയുന്നത്?
 കുനിഞ്ഞ് ഒരു കല്ലു പെറുകലി മുളംകൂട്ടത്തി
 ലേയ്ക്ക് ഉള്ളക്കോടെ ഏറിഞ്ഞ് അവൻ കുണ്ടു
 അലെ പടികലുള്ള കുകുമത്തിൻറെ ചുവട്ടി
 ലേയ്ക്കു നടന്നു.

മുന്ന്

പിടക്കേപ്പാട്ട് അടുക്കളെപ്പണി മുഴുവൻ മീനാക്ഷികാണ്. മീനാക്ഷിയെടത്തിയെ സഹായിക്കുകയാണ് മാളുവിന്റെ ജോലി. അപ്പരഹ്മയുടെ രണ്ടാമത്തെ മകളാണ് മീനാക്ഷിയെടത്തി.

എടൻറിമധയപ്പാലെയല്ലെല്ലു, മാളുവിനെ കൊണ്ട് അധികം പണിയെടുപ്പിക്കേയില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്, മാളുവിന് അവരെ ഇഷ്ടമാണ്. അവർക്കു മകളില്ല, പ്രസവിക്കുകയുമില്ലതെ. മീനാക്ഷിയെടത്തിയുടെ ഭർത്താവാണ് അച്ചുതൻനായർ. അവൾ വിളിക്കാറുള്ളതു ചെറിയപ്പരഹന്നൊണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ അങ്ങനെയല്ല വിളിക്കേണ്ടത്.

മീനാക്ഷിയെടത്തി എന്നാരാൾ വിട്ടിനകത്തുണ്ടന് അധികമാരു. അറിയില്ല, പുലരുന്നതിനുമുമ്പ് കൂളിച്ച് അടുക്കളെയിൽക്കെന്നാൽ പിന്നരാത്രി എല്ലാവരുടെയും ഉണ്ണുകഴിഞ്ഞ് അടിച്ചു

തളിക്കുന്ന തീലിക്കുള്ള കണ്ണി പകർന്നുവെച്ച്
അടുപ്പും വിതനയും കഴുകിയശേഷമെ കിടക്കാ
നാവും വലിയമ്മാമ വെകുന്നേരും പുറത്തല്ലോ.
നടക്കാനിരങ്ങും, വയലും പുറത്തവിടേയോ
ഉള്ള തോട്ടവും നോക്കിയേ മടങ്ങും. വലിയമ്മാമ
വിട്ടിലെത്താൻ വെകുന്ന ദിവസങ്ങളിൽ മീ
നാക്ഷിയേട്ടിക്കും കിടക്കാൻ പാതിരയാവും.
ചോറും കുട്ടാനും ഉപ്പേരിയും ഉണ്ടാക്കിക്കഴിഞ്ഞ്
അവർ അടുക്കലെയിൽ പലകയിട്ടിരിക്കും. ഏതു
വെക്കിയാലും ശതി, വലിയമ്മാമ ഉണ്ടശേഷ
മേ കുട്ടികൾക്കുടി ഉണ്ടുകഴിക്കാൻ നി
വൃത്തിയുള്ളും വലിയമ്മാമ വന്നാൽ ഏണ്ണ
തെയ്ക്കാൻ കുറെസമയം വേണം. തോർത്തു
മാത്രം ചുറ്റി മേലെല്ലോ. ഏണ്ണ കൊഴുകൊഴു
പുരട്ടി മുറുത്ത് അഞ്ചാട്ടുമിഞ്ചാട്ടും നടക്കാനും
കുറെ സമയം വേണം. കിണറ്റിന്കരയിൽ രണ്ടു
കുടക്കം. നിരയെ വെള്ളം. കോതിയിട്ടിട്ടുണ്ടാവും.
കുട്ടുപായസചുവിൽ നിരയെ ചുട്ടുവെള്ളം.
മിനാക്ഷിയേട്ടിയും മാളുവും പിടിച്ചാണ്
കിണറ്റിന്കരയിൽ കൊണ്ടുവെയ്ക്കുക. കുളി
കഴിയുന്നോഴേയ്ക്കും. തെക്കിനിയിൽ മച്ചിന്തിര
മുന്പിൽ നിലവില്ക്കുകത്തിച്ചുവെച്ചു പുല്ലുപാ

യയിട്ടു ഭസ്മം. തൊടാൻ ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കും. അത് അമ്മിണിയേടത്തിയാണ് ചെയ്യുക. പിന്നെ പത്തായപ്പുരയുടെ മുകളിൽ പോയാൽ ഈറൻ മാറിവരാൻ പിന്നെയും. താമസിക്കും. ഭസ്മം. തൊട്ടു മുകളിലേയ്ക്കുപോകുമ്പോശേയ്ക്കും. അടുക്കളെയിൽക്കിന്നു. മത്സ്യം. വരുത്തതോ കോഴിമുട്ട് പൊരിച്ചതോ പിണ്ണാണ്ണത്തിലാക്കി മുറ്റത്തുടെ കൊണ്ടുപോയി പത്തായപ്പുരയുടെ മുകളിൽ എത്തിക്കും. മച്ചിന്നീറ ഉണ്ണാത്തുടെ മത്സ്യം. കൊണ്ടുപോകാൻ പാടില്ല. വലിയമാം മയ്ക്കുമാത്രമാണ് മത്സ്യം. വരുക്കുന്നതു. കോഴിമുട്ട് പൊരിക്കുന്നതും. ഉള്ളാൻ ഇരഞ്ഞി വരുമ്പോൾ കുട്ടികൾ വടക്കിനിയിലെ ഇരുട്ടി ലേയ്ക്ക് മാറിനില്ക്കും. വലിയമാം കടന്നുപോകുമ്പോൾ വല്ലാത്ത ഗന്ധമുണ്ടാവും.

പത്തായത്തിലെ നെല്ലിൽ കൂഴിച്ചിട്ടുവെച്ചിരിക്കയാണെന്തെ കുപ്പികൾ.

വലിയമാം ഉണ്ണുകഴിഞ്ഞു പോയാൽ മാളുവിന്നീറ അപ്പർന്നു. ചെറിയപ്പർന്നു. ആണീ കുട്ടികളും. ഉള്ളും. പിന്നെയാണ് പെണ്ണുങ്ങലുടെ ഉഴം. എല്ലാവർക്കും. വിളന്തികൊടുക്കുന്നത് മിനാക്ഷിയേടത്തിയാണ്. അവസാനം. അവർ

ഉള്ളാനിതിക്കുനോഫേയ്‌ക്കു മറ്റുള്ളവർ ഉറകമൊ ധിട്ടുണ്ടാവും. അതു കാണുനോൾ മാളുവിനു പാവം തോന്നും.

‘നീ പോയി കെടനോ. നേരം പാതിരൂവാറാ യി. നിക്കിത്യു പതിവാണല്ലോ.’

അവരുടെ ശബ്ദം അധികം കേൾക്കാറില്ല. അക്കത്യു ശബ്ദം പൊങ്ങിക്കേൾക്കാറുള്ളത് എടുപ്പിനുമുയുടേതാണ്. അവർ മീനാക്ഷി യേടത്തിയുമായി വഴക്കുകുട്ടും. മീനാക്ഷി യേടത്തി മിണറില്ലും. എടുത്തി കുറെ പറഞ്ഞാൽ അവർ പറയും:

‘ഒക്കെൻ്തു യോഗാണ്.’

അച്ചർഹണയ്ക്ക് മീനാക്ഷിയേടത്തിയെപ്പറ്റി പറയുനോൾ സങ്കടം വരും.

‘ഓളുട തലേലെശുത്തു നന്നായില്ലും.’

എന്നാലും അടുക്കളെയിൽ അല്ലപം എന്തെങ്കിലും. താമസിച്ചുപോയാൽ അച്ചർഹണയ്ക്കു ശുശ്രാവർക്കിയറും.

‘എടക്കി അറുപത്തിനാലുശ്ശേരിക്കു വെച്ചു വെള്ള നേരു പെണ്ണാണാൻ.’ ഇടയ്ക്കിട അതോന്നു പറഞ്ഞാലും അച്ചർഹണയ്ക്ക് സുവെമുള്ളു.

ചെറിയച്ചർഹനു വയസ്സായിരിക്കുന്നു. ആരോ

ടു. മിണ്ടാറില്ല. അധികസമയവും വടക്കേവീട്ടിൽ ചെന്ന് അവിടത്തെ കുട്ടികളോടു സംസാരിക്കും. ഭക്ഷണത്തിൻ്റെ സമയത്തു വരും, കഴിച്ചുപോകും. രാത്രിയിൽ അപ്പർഹണ കിടക്കാറുള്ള മുറിയുടെ തൊട്ടട്ടുത്ത മുറിയിൽ വന്നു കിടക്കും. ചെറിയപ്പർഹനും അവളുടെ അപ്പർഹനും ഒരുപോലെയാണെന്നു മാളുവിന്നു തോന്നാറുണ്ട്. രണ്ടാള്ളും നടക്കുന്നതും. ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്നതും. കണ്ണാൽ പേടിച്ചുപേടിച്ചുകൊണ്ടാണെന്നു തോന്നും.

ചെറിയപ്പർഹനു സ്വന്തമില്ല. പണ്ടു കച്ചവടമുണ്ടായിരുന്നു; തറവാട്ടു സ്വന്തമും. ഉണ്ണായിരുന്നു വയ്ക്കേ. ചെറിയപ്പർഹൻ്റെ വീട്ടിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു മീനാക്ഷിയെടത്തിയും. സുവമായി കഴിഞ്ഞതാണെന്നു. ചെറിയപ്പർഹൻ മരുമകൻ അവകാശത്തിരു കൊടുത്തു. കുട്ടിക്കാൻ കൊടുത്തു ബോധമില്ലാതായപ്പോൾ ആധാരത്തിൽ സ്ഫീട്ടുവിച്ചു എന്നാക്കേ മാളുകെട്ടിടുണ്ട്. കുറൈകാലമായി ഇവിടെ വന്നു താമസമാണ്. അവകാശത്തിരു കൊടുത്തതു കാരണമാണെന്നു ചെറിയപ്പർഹനോടു വെറും.

എടുന്നിരുമ്പയ്ക്കു. അവരുടെ കുട്ടികൾക്കു. വേണ്ടതെല്ലാമുണ്ട്. തങ്കടത്തിയുടെ അച്ചർഹൻ പറമ്പത്തുമന്ത്യക്കൽ അപ്പോൾ നമ്പുതിരിയായിരുന്നു. മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അവരുടെ പേരിൽ സ്വത്തശുതിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. എടുന്നിരുമ്പയ്ക്കു ദുരേ എവിടെയോ ഒരു വീട്ടു. പറമ്പു. ഉണ്ടതേ. ഇടയ്ക്ക് എടുന്നിരുമ്പയെ കാണാൻ വരാറുള്ള കുണ്ഠൻനായരാണ് കാര്യസ്ഥൻ. പാട്ട്. വിറ്റു പണമാക്കി കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുകയാണെന്നേ. അച്ചർഹമു പറയുന്നതു കേട്ടിട്ടുണ്ട്: ‘ഓൾ ദേ കയ്യിലു പുത്ര പണം.ഉം. സ്ത്രീ മകളാണു പറഞ്ഞിട്ട് എന്തു കാര്യം? അറ്റ കയ്യിലു ഉപ്പു തെയ്ക്കില്ലെന്നു.’

‘അച്ചർഹമു. എടുന്നിരുമ്പയു. തമിൽ വഴി കുണ്ഡാകാറുണ്ട്, തമിൽ തെറ്റിയാൽ ഉടനെ എടുന്നിരുമു പറയുന്നത് എപ്പോഴും. ഒന്നുതന്നേ: ‘നാം. സ്ത്രീ കുട്ടുാളിം. കഷ്ടത്തിലാക്കും. നി അഭ്രാക്കെക്കുടി.’

ഒരു ദിവസം. ഉച്ചയ്ക്കു വലിയ തിരക്കായി. മതിലിൽ തുവരാനിട്ടിരുന്ന മുണ്ടിന്റെ പക്കുതിയും. കൊമ്പൊടിഞ്ഞ പശ്ച തിന്നു. അതഞ്ചേ നെയ്യാണ്; മുണ്ടും. കുപ്പായവും. കണ്ണാൽ തിന്നും.

അതു കണ്ണ ഏട്ടൻറിമു ഓടിച്ചുന്നു മുണ്ടി
ൻറെ ബാക്കി പശുവിൻറെ വായിൽനിന്നു പി
ടിച്ചുവാങ്ങി പശുവിനെ കുറെ ചിത്തപറഞ്ഞു.
പശു അതു കേൾക്കാത്തമട്ടിൽ വെറുതെ പോയ
പ്രോഡി അക്കത്തുവന്നിട്ടായി ചിത്ത:

‘ഒരു കുട്ടിണായും അതോന്നു നോക്കാൻ?’

‘പയ്യ് തിന്റെന്നതുണ്ടാ കണ്ടു?’

അച്ചർഹമ ചോദിച്ചു.

‘കണ്ണാലും ആട്ടില്ല, നീറു മൊതലും പോയാ നി
അള്ളാച്ചുലരക്കുന്നാ? അയിനൊന്നും ഇബ്ദി
ആള്ളണാവില്ലും. തിന്നാനാളുണ്ട്.’

അച്ചർഹമയ്ക്കത്തു രസിച്ചില്ല.

‘അനുമാർ ആരുള്ളുബ്ദി.’

‘അമു കാണില്ലും, ഇബ്ദിത്തു മൊതലാ നശി
ക്കണ്ണ്.’

‘മൊതലും കുണ്ടിഡ്സ്റ്റണൻ നോക്കിക്കോളും.’

‘നിയ്ക്കിത്തിരി ചേതംണ്ട്. ഞാനും. നീറു കു
ട്ടുണ്ടും. കഡ്സ്റ്റത്തിലാവും.’

‘ബ്ദി ബാക്കിഇളാരും.ണ്ടലോ.’

അങ്ങനെ പറഞ്ഞുപറഞ്ഞു കയറി. അവസാ
നം ഏട്ടൻറിമു പറഞ്ഞു:

‘അമുയ്ക്കു നീം. നീറു കുട്ടുണ്ടി. കണ്ണടാ.

കണ്ണില്ലെ മോൺറ തുപ്പുത്രിനെ ലാളിക്കണ്ട്?
ൻറെ കുട്ടുാളെ തിരിഞ്ഞു നോക്കാറുണ്ടോ?

അച്ചർഹമ മിണ്ടാതെ നാമം ജപിക്കാൻ തു
ടങ്ങി. മാളു അവിടെ താമസിക്കുന്നത് അവർ
കിഷ്ടമല്ല. ചെറിയച്ചർഹനേയും കണ്ണുകുടാ.
കാൽക്കാൾഡിനു ഗതിയില്ലാതെ തറവാട്ടു മു
ടിക്കാൻ വന്നുകൂടിയിരിക്കുകയാണ് ചെറി
യച്ചർഹൻ എന്നാണ് അവർ പത്യക്കെ പറയാറു
ഒള്ളത്.

തൈക്കിനിയുടെയും വടക്കിനിയുടെയും മു
കളിലെ മുന്നു മുറികൾ ഏട്ടൻറിമയ്ക്കു. മഹാൾ
കുമുളുതാണ്. മാളു വല്ലപ്പോഴും മാത്രമേ
അവിടെ പോകു. ആദ്യത്തെ മുറിയിൽ മേൽ
ക്കെട്ടിയുള്ള കട്ടിലുണ്ട്. അതിലാണ് ഏട്ടൻറി
മയ്യു. തൈക്കാട്ടിയും കിടക്കുക; നടുമുറിയി
ലാണ് ഭാസ്കരേടുന്നു. കൂഷ്ഠണ്ണൻകൂട്ടിയും.
മുന്നാമത്തെ മുറി എപ്പോഴും അടച്ചുപുട്ടിയി
രിക്കുകയാണ്. ഒരിക്കലേ ആകു. കണ്ണിട്ടുള്ളു.
അതിൽ രണ്ടു കട്ടിലുണ്ട്. മീതെയ്ക്കു മീതെയി
ട കിടയ്ക്കയും. ഉരുണ്ട തലയണകളുമുണ്ട്.
മേൽക്കെട്ടിക്കു കസവ്യണ്ട്. ചുമരിൽ നിന്നെയ ചി
ത്രങ്ങളും. വലിയ ഒരു കണ്ണാടിയും. അതിനടുത്തു

മല്ലുക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ രണ്ടു മാൻതലയും. കട്ടി
ലിഞ്ചിനു ചുവട്ടിൽ പള്ളക്കുപാതയെങ്ങും. വെള്ളിപ്പും
തൃശ്ശേരുമുണ്ട്. നടുവിൽ വട്ടമേശ. തട്ടിൽനിന്നു
രസക്കുടുക്കെങ്ങും. തുകാലിയിട്ടിട്ടുണ്ട്.

ആ മുറി തങ്കെടത്തിക്കുള്ളതാണ്.

‘നിക്കൊരു പെൺകുട്ടാ. ഓൾക്ക് ഒരാളും
വന്നാൽ ഒരു സ്ഥലം വേണോ?’

തങ്കെടത്തിയുടെ സംബന്ധക്കാരൻ വരുമ്പോ
ഴേക്ക് ആ അറ ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുകയാണ്.

തങ്കെടത്തി അഭ്യുവരെ സ്ക്കൂളിൽ പഠിച്ചി
ട്ടുണ്ട്. പതിനഞ്ചായി തങ്കെടത്തിക്ക്. മാളുവിന്
വരുന്ന കുംഭത്തിൽ പറ്റണ്ടു തികയുകയേ ഉ
ള്ളൂ.

അച്ചർഹയുടെ മുറിയിലാണ് മാളു ഉറങ്ങുക.
മച്ചിനടുത്തുള്ള തെക്കിനിയിൽനിന്നു കടക്കാ
വുന്ന ഒരു മുറിയുണ്ട്. അതിലാണ് മാളുവിന്റെ
അച്ചർഹൻ കിടക്കുക. അതിൽ ഓടക്കാണ്ടുള്ള
ഒഴുക്കോലും മുലയിൽ മടക്കിവച്ചു പായയും മാ
ത്രമേയുള്ളൂ.

അച്ചർഹ ഉയരുകുറഞ്ഞ ഒരു കട്ടിലിലാണ്
കിടക്കുക; താഴെ പായയിൽ മുണ്ടു വിതി
ച്ചു മാളുവും. മഴക്കാലം വന്നപ്പോൾ അച്ചർഹ

പറഞ്ഞു:

‘അട്ടു കേരിക്കടന്നോ, മാളോ.’ നല്ല മഴയും തണ്ണുപ്പുമുള്ളപ്പോൾ കരിവടത്തിൻ്റെ ചുവട്ടിൽ കിടക്കാൻ രസമുണ്ട്.

മാളു അവിടെ ഉണ്ടന കാരുംതന്നെ
അച്ചർഹൻ ആലോച്ചിക്കാറില്ല. വിളിക്കാറും
നന്നും പറയാറുമില്ല; അവർക്കൊന്നും വാങ്ങി
കൊടുത്തിട്ടുമില്ല.

‘ഓൻ്റെ കയ്യില് വല്ലതുണ്ടാവണോ?’

നിലങ്ങൾ വിറ്റുപോകുന്നതിനുമുമ്പ് കൂഷി
ക്ക് കാരുന്നമനുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ മാളു
വിൻ്റെ അച്ചർഹൻ തന്നെയാണു നോക്കുന്നത്.
രാവിലെ നേർത്തെ എഴുന്നേറ്റു മുറ്റത്തെ
പടിഞ്ഞാറെ ഇരയത്തുപോയിനിന്നു കുമ്ഭും.
അപ്പോൾ കുന്നിൻപുറത്തുനിന്നു നാലബു
മരുകുക്കു കേൾക്കും. കുന്നിൻപുറത്താണ്
ചെറുമച്ചാളകൾ. അയ്യപ്പനും ചാത്തനും. താമി
യും. അയ്യപ്പൻറെ മകൻ കണക്കായിയുമെല്ലാം
ഇരങ്ങിവരും. അവർ തൊഴുത്തിൽ നിന്ന് മുരിക
ളേ അഴിച്ചു വെള്ളും. കാട്ടി പുറത്തിരക്കുന്നോൾ
അച്ചർഹനും. കുടെ പോവും. പിന്നെ വരുന്നത്
ഉച്ചതിരിയുന്നോൾ.

തൊഴുത്തിൽ നാലേറു കന്നുണ്ട്. മുന്നേറു മാത്രമേ പുട്ടാനിരക്കുള്ളൂ. പിന്നെയുള്ളതു കാളപുട്ടിനുമാത്രം ഇരക്കാറുള്ള എരുതു. മൺ കാളയുമാണ്. വലിയമാമയ്ക്കു കാളപുട്ടുജീവനാണ്. പടിക്കലെ ഇംഗ്ലീഷ് ശാഖയിൽ കഴിഞ്ഞ നിധുനത്തിൽ കാളപുട്ടുണ്ടായി. പല സ്ഥലങ്ങളിൽത്തന്നു. കാളകൾ വന്നിരുന്നു. ആനകരെയു. കുമരനെല്ലാരു. ഇംഗ്ലീഷ് ശാഖയിൽ കൊണ്ടുപോവു. വലിയമാര കിടക്കുന്നതിനുമുമ്പു റാനലെടുത്തു തൊഴുത്തി സീറോ കോലായിൽ വന്നു നോക്കു. പുല്ലുവട്ടിയിൽ വെവക്കോൽ നിരച്ചില്ലേ, കഴുത്തിലെ കെട്ടു ശരിയായിട്ടില്ലേ എന്നാക്കേ പരിശോധിക്കു. മാസത്തിലൊരിക്കൽ തൃത്താലചുനയിൽത്തന്ന് ആട്ടിനെല കൊണ്ടുവരു. വേവിച്ച് ഇടിച്ച് എരു തിനു. മൺകാളയ്ക്കു. കൊടുക്കാനാണ്.

ആച്ചയിലൊരിക്കൽ നീളൻമുളനാഴിയിൽ നിരച്ച് എല്ല കോരിക്കൊടുക്കു. കാളയ്ക്കു കൊടുക്കാനുള്ള എല്ലു, എള്ളുകൊടുത്ത് ആട്ടിച്ചു വാങ്ങുകയാണ്. എള്ളു തച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ആദ്യ. അതാണ് ചെയ്യുക. പിന്നെ ചാക്കിലാക്കി അമ്മായിയുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കു

കൊടുത്തയയ്ക്കും. ചത്തയും. മുറിയുമാണ് അക്കത്തെയ്ക്ക്. എള്ളു വരുത്തിടിച്ചു തിനാൻ അപ്പരഹമയ്ക്ക് എപ്പോഴും. പുതിയാണ്.

മാസത്തിൽ നാഴിയെല്ലായെന്നാണ് അക്കത്തെയ്ക്കുള്ള കണക്ക്. ചൊല്ലാഴ്ചയും. വെള്ളിയാഴ്ചയും. പെണ്ണുങ്ങൾ എല്ലാതേച്ചു കൂളിക്കേണ്ട ദിവസങ്ങളാണത്ര. അന്നു തലയിൽ ഒരു തുള്ളി തെയ്ക്കും. ഏട്ടിൻറെമയും. കൂട്ടികളും. അതിൽ പകുപറ്റാറില്ല. മുകളിലെ നടുമുറിയിൽ വലിയ കറുത്ത ഭരണിയിൽ ഏട്ടിൻറെ എപ്പോഴും. എല്ലാ വാങ്ങിവെച്ചിട്ടുണ്ടാവും.

അപ്പരഹനാട് എന്തെങ്കിലും. പറയാൻ മാളുവിനു മടിയാണ്. ഏലപ്പിള്ളിൻറെ കൊള്ളുത്തു പൊട്ടിയപ്പോൾ ഒന്നു നേരേയാക്കിക്കിട്ടണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പരഹനാട് പറയാൻവേണ്ടി അപ്പരഹമയോടു പറഞ്ഞു. തട്ടാൻ കുഞ്ഞുവിനു നാലണ്ണ കൊടുക്കണാം.

‘ഓൺഡ്രീല്ലു കാർബാവോ, ആവോ. കുഞ്ഞുള്ള വഴിക്കാപോണ്. കണ്ണാൽ വിളിക്ക്. ഞാൻ പറഞ്ഞു നേരാക്കിച്ചേരണ്ട്.’

അപ്പരഹനിൻ്റെ കൈയിൽ പണമില്ലെന്ന് അവൾ കരിയാം; എന്നിട്ടും. അപ്പരഹമ അത്ത. കഴിഞ്ഞ

പ്രോഫീ പറഞ്ഞു:

കുട്ടാ, ഒരോണ്ടാ വരണ്. ചെരേഡു നോക്കി
രണ്ടു മുണ്ടു. ഓന്നരീ. എട്ട് ക്കണ്ണം. ആ പെണ്ണി
നെ തിരുവോണ്ടായിട്ട് ഉട്ടപ്പിക്കണം.’

അച്ചൻ ആരോടോ പരിഭ്രാന്തിയും സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘നീറി കയ്യിൽ കാഴില്ലോ.’

‘പത്തു പതിമുന്നു വയസ്സായി. ഈ പ്രായത്തി
ലൊക്കെ പോക്കുമ്പോളു തെരഞ്ഞു..... ആളോള്
പറയില്ലോ ചട്ടു. കോണ്ടായിട്ട് നടത്ത്യാല്?’

അച്ചൻ മിണ്ണാതിരുന്നു.

‘നീയെന്താ മിണ്ണാത്തത്?’

‘ഞാനെന്താ പറയണ്ട്?’

‘ഓശ്രീക്കു പിന്നാരാ ദൊക്കെ ചെയ്യാൻ? ദം
നല്ലുകാരും!’

അച്ചൻ മിണ്ണുന്നില്ല.

‘കുട്ടാ.’

‘ആ’

‘നീയെന്താ തന്നു കണ്ണിരിയിക്കണ്ട്?’

അച്ചൻ ഇരിക്കുന്നേട്ടത്തു നിന്നെന്നുന്നറ്റു.
സ്വത്വവേ കരുതൽ മുഖം ഓന്നുകുടെ കരുതൽ
രുന്നു. അമ്മയെ രുക്ഷമായി നോക്കിക്കൊണ്ടു

പറഞ്ഞു:

‘നീറ കയ്യില് കെട്ടിരിപ്പുണ്ട് തോന്തു. നിങ്ങളെ വർത്തമാനം കേട്ടാൽ.’

‘ഒന്നു കെട്ടിരിപ്പു വേണോ?’

അമ്മയ്ക്കു നിയുംബോ! കൊല്ലുത്തിലും നാ ലും വല്ലുംബു. രണ്ടു തോർത്തുംബു. രണ്ടു കയ്യ് കോൺകോൺ നിക്കു തറവാട്ടുവക കിട്ടണ്.’

‘അതോക്കെ നിക്ക് നിയുംബു.’

‘പിന്നുണ്ടു പൊന്നാരാ ഈ പറേണ്ട്? ഒരു കാശ് എൻ്റെ കയ്യുംബു തൊടാൻ കിട്ടില്ലോ. രാവുപകലും പണി പോറോ-പോത്തു പോ ലെ. പണ്ടു. തൊൻ പറഞ്ഞു. നീക്കൊണ്ടി ഭാരാന്നു. ആവില്ലോന്ന്. അതുാവശ്യം. കൊടുക്കാൻ വയ്ക്കാതോൻ സമ്മനം. ചെയ്യാൻ പോവരുത്തൊൻ പറഞ്ഞില്ലേ വേണ്ടാ, വേണ്ടാന്ന്?’

‘ആ ഭാരം പോയില്ലോ?’

‘പോയോരുക്ക് കഷ്ടപ്പെട്ടാണ്ടു കഴിഞ്ഞു. ഒക്കെ വേണ്ടന്നു വിചാരിപ്പാണെല്ലു. നീറ കയ്യി ലെവ്കന്നാ ഒരു മുക്കാല്?’

വലിയമ്മാമ സ്വന്തം ഇഷ്ടത്തിനാണ് മരു മക്കന്കൊണ്ടു കല്യാണം. കഴിപ്പിച്ചത്. സ്വന്ത

അതിൽപ്പെട്ട ഒരു കാരണവരുടെ മകളായിരുന്നു
മാളുവിൻറെ അമ്മ.

ആ കല്യാണത്തിൻറെ കാര്യം സ്വന്തം വിട്ടി
ലായിരുന്നപോൾ മാളു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. വലിയമ്മാ
മ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: അപ്പചന്നീ അനുസരിച്ചു,
രണ്ടു മുണ്ടു. മുറുക്കാനും കൊടുത്ത് അപ്പചന്നീ
നെ അവളുടെ വിട്ടിലേയ്ക്കെയ്ക്കുകയാണെന്തെ
ഉണ്ടായത്. കുടെ നാലു നായമാരും.

‘അമ്മാമോടു ചോയ്ക്കു.’

അപ്പചന്നീ ഉപദേശിച്ചു.

‘എന്നൊക്കൊണ്ടാവില്ലോ. അമ്മാട താഴെയ
ല്ലോ? അമ്മ പറയാൻ എളുപ്പം.’

‘നീയ്യു ചോയ്ചോ, കുട്ടാ, ഓന്നന്താ ആളെ
തിന്നോ?’

അപ്പചന്നീറെ ശബ്ദം കുറേക്കുടി ഉയർന്നു:

‘താൻ ചോദിക്കും. ചോദിക്കാൻതന്നെ രാച്ചി
ട്ടുണ്ട്.’

ആ ശബ്ദപ്പുകൾച്ചു അപ്പചന്നീയെ അവരൂപിച്ചു
വെന്നു തോന്നുന്നു.

‘നീയെന്താ പറണോ?’

‘ഒക്കെന്തിക്കു നിയു. സ്ഥമേ; താൻ ഒക്കെ
കൊടുത്തു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ചോയ്ക്കാൻ നിക്കരീ..,

അവട അഴുമാക്കണ്ണു, കയ്യാലു നന്നാക്കണ്ണു, കുമ്മായുക്കണ്ണു, അയിനൊക്കെ കാശ്കണ്ട്. അതോ ക്രേയ്, അതോക്രേയ് -'

അച്ചറന്താൻ ആ പറയുന്നതെന്നു മാളുവി നു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നും മിണ്ണാ തെ തലയും താഴ്ത്തി ഇരിക്കാറുള്ള അവളുടെ അച്ചറന്താൻി പറയുന്നത്! അതോക്രേയ് ഞാൻ ചേരും ചളിം കുടിച്ചുണ്ണാക്കേയു കാശാ.'

'മിണ്ണാല്ലോടാ, കുണ്ണിഷ്ണാൻ കേക്കുലോ, ഭഗവാനേ?'

അച്ചറഹു പരിശ്രമിച്ചു തലയിൽ കൈവെച്ചു.

'ഒരീസം. ഞാൻ കേൾപ്പിക്കും. മരുമകൻറെ തൊന്ത്രേല്ലു കൊഴോന്നാ വിചാരം?'

എന്നും പറഞ്ഞ് അച്ചറൻ ഇരഞ്ഞിപ്പോയി.

അച്ചറഹുയും വലിയമാമയും തമ്മിൽ ഈ പ്രോശ്ര മിണ്ണാറില്ല. മുന്തിർ അകത്തേയ്ക്ക് ഏതെ കില്ലും കാരും പറയാനുണ്ടെങ്കിൽ വലിയമാ മ 'ഉട്ടപ്പന്നാളേ' വിളിച്ചാൻ പറയുക. വലി യമാമയെക്കാലും പത്തുവയറ്റും മുപ്പുണ്ട് അച്ചറഹുയ്ക്ക്.

കഴിഞ്ഞതെക്കാലും തുള്ളൽ തുടങ്ങിയതിന്റെ പിറ്റേന്നാൻ അവർ തമ്മിൽ അസുവം ആരംഭിച്ച

ത്. രാവിലെയാണ് അപൂർവ്വിയേട്ടുനെ ചീതു പറഞ്ഞ് അയച്ചുത്. അന്നു സന്ധ്യയ്ക്കാണ് വാക്കേറുമുണ്ടായത്.

‘ആ ചെക്കെന്നു ബുദ്ധത്തിരീ അവകാശാക്കേണ്ട്.’

അപൂർവ്വ വലിയമ്മാമ നിന്നു. ഒക്കെത്തു കൈകുത്തിക്കൊണ്ടു ചോദിച്ചു:

‘അവകാശാ? ആരാ അവൻ?’

‘അവൻ ഇബ്രാഹിം.....’

‘തള്ളേ മിണ്ണാണവുടെ ഇരുന്നോളിൻ.’

ഉട്ടപ്രനോളേ എന്നു വിളിക്കാറുള്ള ആൻ വിളിച്ചതു തള്ളേ എന്നാണ്.

‘നീയു ഒരു കാലനാണ്, കുഞ്ഞതിശ്ശൻ. ഈ തറവാട്ടിലത്തെ കാലൻ.’

വലിയമ്മാമ അലാറി:

‘ഹബിട്ടീട്ടു ഞാൻ-’

പിന്ന അച്ചുരു മിണ്ണിയില്ല. നേരെ അക്ക തേയ്ക്കുപോയി അക്കത്തുനിന്നു പറഞ്ഞു:

‘ഓന്നതും ചെയ്യും കുറുത്തംകെട്ടോൻ.....കുറുത്തംകെട്ടോൻ.’

അപ്പുള്ളി സ്കൗളിൽ പോകുന്ന വിവരം മാത്രം പറഞ്ഞപ്പോളാണ് അവരറിഞ്ഞത്.

‘നേരാടി?’

‘ആ അച്ചമ്മാ, ഞാൻ കണ്ടു.’

‘നെനക്കു തോന്തിയതാവും.’

‘അല്ലാനേയും. ഞാൻ വർത്തമാനം പറീക്കുടിച്ചെങ്കിൽ എന്നിട്ടു അവർക്കു വിശ്വാസമായുള്ളൂ.

‘ആ ചെക്കുന്ന ദൈവം ആയുള്ളിട്ടു കൊടുക്കാം എന്നിട്ടു. ഓർക്ക് അതന്നുള്ള ഉള്ളതു്?’

പാറുകൂട്ടി തറവാടിൻ്റെ മുവത്തു കരിതെച്ചു എന്നവർക്ക് അന്നാക്കെ അഭിഹ്വായമുണ്ടായിരുന്നു. ആ കാലത്ത് ആരെങ്കില്ലും പാറുകൂട്ടിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചാൽ അവർ പറയും ‘ഓള്ളൻ്റെ വട്ടിലും പെറന്നുനേരുള്ളു.....’

പക്ഷേ കൊല്ലുങ്ങൾ കടന്നുപോയപ്പോൾ പാറുകൂട്ടിയെപ്പറ്റി അറിയാൻ താത്പര്യമുണ്ടായി. രണ്ടുനാഴിക ദൂരമെയുള്ളു വടക്കേപ്പോട്ടു തറവാടിൽ നിന്ന് പുത്തൻ പറമ്പിലേയ്ക്ക്. പക്ഷേ രണ്ടു നാഴികയ്ക്ക് ആളുകളെ എത്തതോളം അകറ്റാമെന്നു മനസ്സിലായി. ആരും അവിടെ പോയിട്ടില്ല. പോയാൽ പിന്ന അവർക്കു തറവാ

ടിലെ പട്ടി ചവിട്ടുണ്ടിവരില്ലെന്നാണ് താക്കീത്. ആ താക്കീതു ലംഗളിക്കാൻ ദയവുമുള്ളവരില്ല.

പാറുക്കുട്ടി പ്രസവിച്ചുവെന്ന വാർത്ത വളരെ റഹസ്യമായാണ് വടക്കുപുറത്തെത്തിയത്. ചെറുമികളിലാരോ സ്വകാര്യമായി വന്നു പറഞ്ഞതാണ്. അപ്പോൾ അവർ കൊട്ടിപ്പിടി ഷൈഡുന്നേർ ഇരയത്തെയ്ക്കിരിങ്ങിന്നു ചൊംബിച്ചു:

‘ഉണ്ടാ, നീലും? എന്നാ കുട്ടി?’

‘ആകുട്ടുായ്തേ.’

‘എപ്പുളേ? കളിണായോ? ആരേൻ്ന് തൊണ്ടായ്ക്ക്?’

‘ഇന്നലെ ലാത്തിരി കെടക്കാം. പോവുവശാ നോവു തൊടങ്ങിത്. വെള്ളക്കണ്ണൻ മുമ്പു പെറ്റു. ചെയ്തു.’

‘തൊണ്ടായ്ക്കു വെള്ളക്കണ്ണതോളുക്കില്ലോ....’

അതു മുഴുമിച്ചില്ല. അപ്പോഴേയ്ക്കു മകൾ ചാടിവിണ്ണു.

‘ആ, ആത്ര ദെബ്രൂണ്ടക്കി മോളുടെ പേരു നോക്കാൻ അധിക്കരിച്ചു പുറ്റായിരുന്നില്ലോ?’

അവർ വേഗം തിരിച്ചുചെന്ന് ഇരുട്ടുനിറ്റെ

തന്റെ മുറിയിലെ കട്ടിലിൽ ചെന്നിരുന്നു.

കോറ്റുണ്ണിനായർ മരിച്ചുവെന്നു കേട്ട ദിവസം. അതുപോലെ കാണാതെ ആ മുറിക്കെതിരുന്നു കരണ്ടു. അവർക്കിനി ആരാണുള്ളത്?

ഉറക്കെ ഒന്നു. പറയാൻ വയ്ക്കു. വടക്കു പുറത്തു വരുന്ന ഉമ്മയെയോ ചെറുമിയെയോ ഏറ്റക്കു കണ്ണു കിട്ടിയാൽ വല്ലതുമൊക്കെ ചോദിച്ചറിയും. മുത്ത മകൾ കേൾക്കാതെ വേണം. മീനാക്ഷിക്ക് എന്നു കേട്ടാലും ഭാവവൃത്താസമില്ല. കരയാൻ ഇടയില്ല, ചിരിക്കാനാവില്ല എന്ന മട്ടിലാണ് എപ്പോഴും. മീനാക്ഷിയുടെ മുഖം.

അപ്പുണ്ണിയെ ഒന്നു കാണണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പടിയ്ക്കലുടെ നിത്യവും രണ്ടുനേരം പോകുമെന്നാണ് പറഞ്ഞത്. ഭാസ്കരനും. കൂൾഷ്ണൻകൂട്ടിയും. പതിക്കുന്ന സ്കൂളിൽത്തന്നെയാണ് അവൻ പതിക്കുന്നത്.

ഭാസ്കരനോട് അങ്ങനെയാണു. ചോദിക്കാൻ വയ്ക്കു. വളരെ മധ്യത്തിൽ ‘മോനേ, ഭാസ്കരോ, സിറപ്പു ഇവിടെ വന്നാ’ എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞതാൽ അവൻ നല്ലനേരം നോക്കി അടുത്തുവരും.

‘ഈ മോൻ സ്കൂളാള്ളന് അപ്പുണ്ണിനെ കാ

ഞാറുണ്ടോ?

‘ഞാനാരീ. കാഞാറില്ലേ.’

‘അല്ല ബാസ്കരാ, ഓതു. നെൻഡോ സ്കോ
ത്തന്നെല്ലോ?’

‘കുട്ടുാളുമാക്ക ദിവസും കണ്ണു ഞാൻ കണ
കെടുക്കണംനുണ്ടോ?’

എന്നാണൊപ്പ് ചോദിച്ചത്.

വൈകുന്നേരം തൊടിയുടെ അതിരിൽ ചെന്നു
നിന്നാൽ അപ്പുള്ളിയെ കാണും. പക്ഷേ മുറി
തേയ്ക്കിരിങ്ങാൻതന്നെ കുറരു പ്രയാസമുണ്ട്.
മുതുകു നിവർില്ല. പത്തുപ്രതിശ്രീ ഒരുക്കുകൾ
ഇരഞ്ഞിയിട്ടുവേണം. തൊടിയിലെത്താൻ. ഇരങ്ങി
യാല്ല. കയറിപ്പോരാൻ വലിയ പണി. പിന്നെ,
അതിരിൽ ചെന്നുനിന്ന് അപ്പുള്ളിയോടു സംസാ
രിക്കുന്നത് ആജുള്ള കണ്ണാൽ കണക്കായി.

ചവിട്ടുമെന്നാണ് പണ്ണു പറഞ്ഞത്. അത്
അവർക്ക് എത്രയായാലും മറക്കാൻ കഴി
യുന്നില്ല. കുട്ടിക്കാലത്ത്, മേലു മുഴുവൻ ചി
രങ്ങുപിടിച്ചു നടക്കുന്നകാലത്ത്, മുള്ളില
പ്പാടിയിട്ടു തേപ്പിച്ചിരുന്നതു. കുളിപ്പിച്ചി
രുന്നതു. അവരാണ്. അമ്മയ്ക്കു കുട്ടിക്കാളും
നോക്കാൻ നേരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാവിലെ

ങ്ങനെയുള്ള ഇരുത്തിയാൽ വൈകുന്നേരം ഉറക്കിക്കി
ടത്താനായിരിക്കും. താഴെ വെയ്ക്കുക. അങ്ങനെ
കൊണ്ടുനടന്നു ചോറു കൊടുത്ത്, കുളിപ്പിച്ച്,
കുടക്കിടത്തി ഉറക്കി വളർത്തിയ അനുജനാ
ണ് കുണ്ണതിക്കുപ്പണി. കാരണവരായപ്പാൾ
സംസാരിക്കാനും നേരവും സഹകര്യവുമൊക്കെ
നോക്കിചെന്നിട്ടുവേണ്ടം. അവസാനം കിട്ടിയത്,
‘ചവിട്ടിട്ടു ഞാൻ.’

അതോർത്തപ്പാൾ അവരുടെ കണ്ണു നിറ
ഞ്ഞു.

‘അനുഭവിക്കും. ഇതിനൊക്കെ അനുഭവിക്കും’

‘ആരോടാ അച്ചുമുഖ പറേണ്ട്?’

മാളു വതില്ലക്കൽനിന്ന് എത്തിനോക്കി ചോദി
ശ്രീ.

‘ആരോടുല്യാ, സീറ കുട്ടു പതിറ്റി വിരീണ
നേരായും?’

‘അവണ്ണു, അച്ചുമുഖം.’

‘ഒന്നു കാണായിരുന്നുചൂതൽ അയിനും. ആ കാ
ലൻ സമ്മതിയ്ക്കില്ലോ.’

‘അപ്പാണ്ണുട്ടൻ വരാൻ ഇത്തിരീകുടി കഴി
ണം.’ മാളുവിന് ഒരു കണക്കുണ്ട്: ‘ഓമത്തയ്ക്കി
സീറ നിശ്ചയി പാത്രം തെയ്ക്കുന്ന കല്ലിൽ തൊട്ട്

ഇത്തിരികുടി കഴിയണം; അപോഴേ അപുണ്ണി
ടൻ വരുള്ളു.'

'പറഞ്ഞിട്ടുന്നാ, ആ കാലൻ പടിയ്ക്കലെത്തി
ടുണ്ണാവുലോ.'

'വലിയമാമ പോയിലോ.'

കാലതന്മൂറി പറഞ്ഞുപോയത് അവർ മനസ്സി
ലാക്കിയത് അവർക്കു രസിച്ചില്ല.

'നന്നക്കാ നില്ലോ!'

'ഉവുചുമ്മാ, അമ്മണിയേട്ടതി. വെള്ളിമ്മാമി.
കുട്ടിടാ പോയത്. മറ്റനാളേ വർള്ളുന്തേ.'

'പോയാലു. വന്നാലു. നിക്കൊന്നുല്ലോ.'

അവരാലോചിച്ചു, ആങ്ങളുയില്ല. അപുണ്ണിയെ
നന്നു കണ്ടു വിവരജിച്ച് അനേകിച്ചാലോ?

കുഞ്ഞുകുട്ടിക്ക് അതിഷ്ടമാവില്ല. പക്ഷേ അവ
ഈടെ ഇഷ്ടവും ഇഷ്ടക്കേടും എന്തിനു ശ്രദ്ധി
ക്കുന്നു?

കുഞ്ഞുകുട്ടി ചെറുപ്പത്തിൽ ഇങ്ങനെയാ
യിരുന്നില്ല. മുന്നു പെണ്ണീമകളിൽവെച്ചു കുട്ട
തൽ സ്വന്നഹമുള്ളവളായിരുന്നു. നമ്പുരി സ.
ബന്ധം തുടങ്ങിയതുമുതല്ലക്കേ മട്ടാക്കേ മാറി.
അവർക്കിഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ല ആ ബന്ധം.
അമ്മയു. അമ്മാമയു. നിർബന്ധിച്ചപ്പോൾ എത്തി

രു പരഞ്ഞില്ലെന്നുമാത്രം. അതുകൊണ്ടാണിപ്പോൾ അന്തര്ഭ്യു കാട്ടാറായത്. ഉം. കവുങ്ങാം വും.കാലത്തു മടിയിൽ വയ്ക്കാനാവില്ലെല്ലാ എന്നാണവരുടെ സമാധാനം..

‘മാളോ’

മാളു അടുക്കളെയിൽ എത്തികഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവൻ മടങ്ങി വന്നു.

‘എന്തേ, അച്ചുമ്പാ?’

‘എട്ടൻ്റെ ഏവിട്ടുടാടി?’

‘എട്ടൻ്റെ മുഖം തങ്കെടത്തീം കൊള്ളുത്തിലാ.’

അവൻ പതുക്കു എഴുന്നേറ്റു.

‘നീയ്ക്കേൻ്റെ കുടുംബ വന്നു. നോക്ക് ആ തൊട്ടീ ലോന്നു പുവ്വാ.’

അപ്പുണ്ണിയെ കാണാനാണെന്നു പറയാൻ മടി യുണ്ടായിരുന്നു.

‘ഒത്തുക്കരണങ്ങാൻ വയ്ക്കോ, അച്ചുമ്പാ?’

‘അതൊക്കെ വയ്ക്കോടാി.’

മാളുവിൻ്റെ സഹായത്തോടെ പതുക്കെപ്പുതു കൈ ഒത്തുക്കിറങ്ങാി. തെക്കുഴിക്കർക്കിടയിലൂടെ നടക്കാൻ ഇത്തിരി പ്രയാസമുണ്ട്. കണ്ണു കുറച്ചു മങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിരിനടുത്തു ചെന്നു നിന്നു.

മാളു പാടത്തിന്റെ മറുകരയിലോളും കണ്ണു
യച്ചു. ആരെയും കാണുന്നില്ല. കുറച്ചുനേരേ.
നിന്നപ്പോൾ തെക്കു കൊള്ളളി കുത്തിയതിന്തുറ്റും
തെന്തെ കാധയ്ക്കെടുത്ത് ഒരു വെളുപ്പു കണ്ണുഃ കു
റെ അടുത്തതിയപ്പോൾ മാളു പറഞ്ഞു:

‘അതാ അപ്പുബ്രഹ്മദ്വാൻ’

പക്ഷേ അപ്പുണ്ണി വേലിക്കെടുത്തുള്ള വഴിയിലും
ഒരു വരാതെ പാടത്തിന്റെ നടുവിലെ വരമ്പിലും
ടെയാൺ നടക്കുന്നത്.

‘ഹ്രജ്ഞു വിളിക്കടി. അമ്മാ ഹബബദ നിക്കെ
ണ്ണണ്ണക്ക് പറയ്.’ അവർ ധൃതികുട്ടി.

അവിടെനിന്നു വിളിച്ചാൽ അപ്പുബ്രഹ്മദ്വാൻ
കേട്ടില്ലെങ്കിലോ? അവർ വേലി പൊളി
ണ്ണതെന്ത് ഹരിഞ്ഞി വരമ്പുതെക്കും ഓടി.

അപ്പുണ്ണി വിയർപ്പിൽ കൂളിച്ചു, വുസ്തക
കെട്ടു കക്ഷത്തിട്ടുകൾ, മുണ്ടു മടക്കിക്കുത്തി
പത്തുക്കെപ്പുതുക്കൈ നടന്നുവരികയാണ്.

ചെന്നപാടെ അവർ ധൃതിയിൽ പറഞ്ഞു:

‘അപ്പുബ്രഹ്മദ്വാനെ വിളിക്കണ്ണു.’

നിൽക്കാതെതന്നെ അവൻ ചോദിച്ചു:

‘ആര്?’

അചുമ്മ, ആ വരുന്നവ്യാസ്.’

‘ഞാനെങ്ങെടുംല്ലോ?’

‘അച്ചമു പറഞ്ഞതിട്ടോ. അതാ അച്ചമു നി കവണ്ണു.’

‘ഞാനെങ്ങെടും ഇല്ലാനു പറഞ്ഞതില്ലോ?’

അവൻ നടത്തത്തിനു വേഗം കുടി.

അവൻ നിരാഗതയോടെ തിരിച്ചുപോന്നു.

അടുത്തത്തിയപ്പോൾ അച്ചമു വിളിച്ചു ചോദി
ശ്രീ:

‘എവിട്ടേറീ?’

‘വരാൻ കുട്ടാക്കരീല്ലോ, അച്ചമേ.’

‘ഞാൻ വിളിയ്ക്കണ്ണുന്ന് പറഞ്ഞതിട്ടുണ്ടാവില്ലോ
പെണ്ണ്.’

‘ഉച്ചച്ചമു, ഞാനെങ്ങെടുംല്ലാനു പറഞ്ഞ
നടന്നു.’

അവൻ ഒന്നും മിണ്ഠാതെ, എന്നോ ആലോച്ചി
ച്ചുകൊണ്ടു നിന്നുണ്ടോ. ഒരു നെടുവിൽപ്പോടെ
പറഞ്ഞു:

‘ഓൻ വരില്ലോ. എങ്ങന്നും ഓൻ വർം?’

നാല്

പിറ്റേന്നു തിരുവാതിരയാണ്. ഇന്ത്യസൂപ്തികൾറി
പിടികയിൽ പതിവിലധികം തിരക്കുണ്ടായി
രുന്നു.

അഖ്യാരുപ്പിക്കത്തുക്കു. മുളകുവെണ്ണം. അതു
വാങ്ങാമെന്നുവച്ചാണ് മനയ്ക്കലെ പണി കഴി
ഞ്ഞ് ശക്കരൻനായർ നിരത്തിലേയ്ക്കിരജിയത്.

വാപ്പുവിന്റെ പിടികയിൽ കച്ചവടം മൊശമാണ്. അതുകൊണ്ടു പഴയ സാധനങ്ങളായിരിക്കും. ഉണ്ടാവുക. ഇപ്പോൾ പിടികയിൽനിന്നേ വല്ലതും വാങ്ങാറുള്ളതും.

തിന്റെയിൽ ജോലിയില്ലാത്തവരായ പതിവു കാർ എല്ലാവരുമുണ്ട്. തുന്നൽക്കാരൻ്റെ ചുറ്റു മായി മുന്നുനാലും കുട്ടികളിൽക്കൂന്നുണ്ട്.

മുള്ളുകാവിലെ പുരത്തെപ്പറ്റിയാണ് അവി ടെ സംസാരിച്ചിരുന്നത്. കഴിഞ്ഞുകൊല്ലും മുള്ളുകാവിൽ പോയി പുരം കണ്ണുവന്ന ഒരാളുണ്ട് കുട്ടത്തിൽ-വേലപ്പൻ. വേലപ്പൻ പുരത്തിൻ്റെ വിശേഷങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നതു കേടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് രാവുപ്പേരിയും. അസൗണ്ടകുട്ടിയും. പാലത്തിങ്ങൽ കുണ്ടതുവും. ഉള്ളക്കണ്ണവാപ്പുട്ടിയും. തമ്മിൽ ഇലക്കച്ചവടത്തിൻ്റെ കണക്കുകൾ പറയുകയാണ്.

ശക്രൻനായർ കടന്നുചെന്നപ്പോൾ മുള്ളുകാവിലെ പുരത്തിൻ്റെ ബഹരം. നേരുനിന്നു. രാവുപ്പേരി പോദിച്ചു:

‘തിരുവാതിര എവിടെത്തീ, ശക്രൻനായരേ?’

‘നമ്മക്കാക്കെ എന്തു തിരുവാതിര?’

അയാൾ തിരിക്കില്ലെട തിക്കിക്കെന്ന് അഞ്ചു

റുപ്പിക്കത്തുക്കു. മുളകിനു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

‘എന്താ, ചക്രവർത്തായരെ, കൊള്ളിത്ര മോസ്?’

മുസലിയാർ ചോദിച്ചു.

‘അത്യും മതിനേന്ത്.’

വേലപ്പുന്നു. രാവുണ്ടിയു. അസ്സിൽകുട്ടിയു. അതിലിടയ്ക്ക് കണ്ണുകൾ കൊണ്ടാനു സ.സാരിച്ചു. അസ്സിൽ കുറ്റിബീഡി കത്തിച്ച് ഇംസുപ്പി സീറ മേശപ്പുറത്തേക്കു തീപ്പെട്ടി എറിഞ്ഞുകൊടുത്ത് ഒന്നു ചിരിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞു;

‘ഗക്കരന്നായരകൻപോത്തിരി ചെലവൊക്കെള്ള കാലഭൂ?’

‘അതെന്നാണോ?’

ഇംസുപ്പു ചോദിച്ചു.

‘അയാളൊടുനൊ ചോയിച്ചോക്കിൻ.’

‘അനക്കു പ്രാഞ്ചാ. ഒങ്കില് നായർന്നേന്നട്ടു പറയും.’

‘പുത്തൻതിരുവാതിരെട കോള്ഞേന്നൊന്നു. ആധാൽപ്പോരാ. നായരേ.’

ഗക്കരൻനായർക്കു കാൽവിരൽത്തുനിൽ നിന്ന് ഒരു വിരക്കയറിവന്നു. ഒന്നു. മിണ്ടിയില്ല. മുസലിയാർ മുളകു പൊതിഞ്ഞിട്ടില്ല.

ഇലക്കച്ചവടത്തെപ്പറ്റി സ.സാരിച്ചിരുന്ന ഉ

കൻബാപ്പുട്ടിയും ആ സംഭാഷണത്തിലേക്കു കടന്നു.

‘എന്താ ഇംസുപ്പ്‌ക്കാ, ചക്രവർത്താധർക്ക് പുതേ കോളുവല്ലതും നോ?’

‘നിയ്ക്കരിഞ്ഞുടാ, രാവുബ്രോക്ക് ചൊയ്യിക്കീ. ഓന്ന് നിറ്റി..ണ്ണാവും.’

‘നാന്നും, നായരേ, എമ്മലോടൊന്നും വറയാത്ത്?’

ശക്രവർത്താധരുടെ ക്ഷമയ്യുടെ വരവുകൾ പൊട്ടുകയായിരുന്നു. പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ ഉം കൻബാപ്പുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘സംഗതി മോസല്ലൂ, നായരേ. അമ്മുക്കുട്ടി പുള്ളി. ഒരു മൊതല്ലാ.’

തുണിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പാതി കണ്ണുചി മി ഒരു നന്നാത കോഴിയേപ്പാലെ, നിന്നിരുന്ന ശക്രവർത്താധർ തിരിഞ്ഞു തിണ്ണുയിൽ ചുണ്ടു കുർപ്പിച്ചു ബീഡി മൊത്തിക്കൊണ്ട് കളുളച്ചിരിയോടെ ഇരിക്കുന്ന ബാപ്പുട്ടിയുടെ ചെകിടത്ത് ആണ്ടാനാടിച്ചു.

അളുകളുടെ സംസാരവും ചിരിയും പെട്ടുന്നു നിലച്ചു. അടി വിണ്ടത് അതു പെട്ടുന്നായിരുന്നു. അന്തരീക്ഷം ഒരു നിമിഷം കൊണ്ടു വെ

റുജോലിച്ചു പോയി. സാമാന്യം വാങ്ങാൻ വന്നവർ അരികിലേയ്ക്കു ഒതുങ്ങിനിന്നു.

അളുകൾ ബാപ്പുട്ടിയുടെ നേരെ ഉത്കണ്ഠം യോടെ നോക്കി. അവൻറീറ്റ് കണ്ണിൽ തിയുണ്ട്. അവനെന്നു. ചെയ്യാൻ മടക്കാത്തവനാണ്. മുണ്ടു ക്രിമിനൽ കേസുകളിൽ പ്രതിയായിരുന്നു. ജയിലിൽ ഒരിക്കലേ പോയിട്ടുള്ളുവെക്കില്ലു. ‘കണ്ണുരുജയിൽ ആണുങ്ങങ്ങൾക്കാണോ’നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

അവൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു നോക്കുന്നൊൾ അര പൂട്ടയിൽ തിരുക്കിവെച്ചിരുന്ന കത്തി കൈയിലുണ്ട്.

‘ചതിക്കല്ലേ വാപ്പുട്ടേ—’

ഇരുസുപ്പു നെഞ്ചിൽ കൈവെച്ചു നിലവിളിച്ചു. പകേഷ ശക്കരൻനായർ കത്തി തിളങ്ങുന്ന ആകെ കണ്ണിട്ടു. അനങ്ങാതെ നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

കത്തിപിടിച്ചു കൈ പെട്ടുന്നുയർന്നപ്പോൾ ഉരുണ്ട രോമം നിറഞ്ഞ ഒരു പരുക്കൻ കൈ വന്നു പൊടുന്നതെ തടഞ്ഞു. നോക്കുന്നൊൾ സെയ്താലിക്കുട്ടിയാണ്.

‘വിടിൻ, സെയ്താലിക്കുട്ടിക്കാ.’

‘മടക്ക, വാപ്പുട്ടേ കത്തി.’

‘ഇന്നായരുടെ കൊടലു ഞാൻ ഏറ്റത്തിട്ടി
ല്ലെങ്കി സീറ വാപ്പ ഉച്ചൻ അയ്ക്കുമാനല്ല.’

‘ഞാനാ പറഞ്ഞത്ത്, കത്തി മടക്കാൻ.

അനക്കണ്ണിര കയ്യിന്നും കൊള്ളും. അല്ലെങ്കി.’

ബാപ്പുട്ടി മനസ്സില്ലാമനസ്സാട്ട കൈ പിൻവ
ലിച്ചു. കിതച്ചു കൊണ്ടു തില്ലക്കുന്ന അവൻിര
കൈയിലെ കത്തി വാങ്ങി മടക്കി അരപ്പുടയിൽ
തിരുക്കിക്കൊടുത്തു സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘വാപ്പുട്ടേ, ഇണ്ണം കുരുത്തുകോടു കാണിക്ക
ല്ലേ.’

അവൻ ചുവന്ന മുവവുമായി അനങ്ങാതെ
നിന്നു.’

‘നായരു പൊക്കോളീ....’

വിശ്രഷിച്ചുന്നു. സംഭവിയ്ക്കാത്ത മട്ടിൽ
ശക്രന്തനായർ ഇരങ്ങിപ്പോന്നു.

നിരത്തില്ലുടെ നടക്കുന്നോൾ അയാളുടെ മന
സ്ഥിൽ കടന്നൽക്കുട്ടുകൾ ഇളക്കിപ്പറക്കുകയായി
രുന്നു.

‘നായ്ക്കൾ.....അവരെന്ന ദുഷ്പ്പേര് കേൾ
പുണ്ടും.’

ഓർത്തപ്പോൾ അയാൾക്കു താൻ തെറുകാര

നാണ്ടാനു തോന്തി. ഈ കേട്ടത് ഒപ്പവാദമാണ്. അതിനുത്തരവാദി താനല്ലോ? അവിടെ പോവുന്നതും സംസാരിക്കുന്നതും ആളുകൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ട്. ഒന്നും വേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

രൂ തെറും. ചെയ്തിട്ടില്ലോ. ആരും. തുണായില്ലോ തന്ത ഒരു കുടുംബത്തിനു ചില ചെറിയ സഹായങ്ങൾ ചെയ്തു. അത്രമാത്രം. അതിന്, അതിന് അവരുടെ മേൽ-

ശക്രൻനായരുടെ പോര തിളച്ചു. അയാൾ യു തിയിൽ നടന്നു. അച്ചുമാൻറെ പിടികയുടെ താഴെ എത്തിയപ്പോൾ മുകളിൽനിന്നു വിളിച്ചു:

‘ശക്രൻ!

‘നാശം.’ അയാൾ പിരുപിരുത്തു. ഈനി അഞ്ചൊട്ടു കായറാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

‘ഈഞ്ഞാട്ടാനു കേരഡോ.’

അച്ചുമാൻ വിണ്ണും. വിളിക്കുന്നു.

ശക്രൻനായർ അവിടെ കയറി.

‘എന്താ കാര്യസ്ഥൻ?’

അയാൾ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

‘നാ ഈ മുറുക്കാനൊന്ന് ഇടിച്ചും.’ മുറുക്കാനിടക്കുന്ന ചെറിയ ഉരല്ലും. ഉലയ്ക്കയും. നീക്കി വെച്ചും. ശക്രൻനായർ ലോകത്തോടു മുഴുവൻ

ദേശ്യം വെച്ചുകൊണ്ടു മുറുക്കാൻ ഇടിച്ചു.

‘എന്നോ ഒരല്ലു പൊളിക്കണാ.’

ശക്രൻനായർ അതു കെട്ടില്ലെന്നു ഭാവിച്ചു. ഇടിച്ചു മുറുക്കാൻ ചുരുണ്ടിയെടുതൽ അച്ചുമ്പാ സ്ത്രീ കൈയിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു.

‘എന്നൊക്കും നാട്ടുവർത്തമാനം..?’

പല്ലില്ലാത്ത വായിൽ മുറുക്കാനിട്ടു ചവച്ചു കൊണ്ട് അച്ചുമ്പാൻ ചോദിച്ചു.

‘ഒന്നുല്ലോ’

‘മനയ്ക്കലെ സ്ഥിതി എന്നൊക്കും?’

‘മോഗംല്ലോ.’

‘എന്നോ, നെൻ്റീ കായ്ക്കരോട്ടാക്കെ പൊട്ടി ചേപാ?’

‘പൊട്ടിക്കാറായിട്ടില്ലോ.’

‘ഹും..’ അച്ചുമ്പാൻ നെഞ്ചു തടവി, പാളവിശൻ കൊണ്ടു വീഴി കണ്ണുരയിൽ ചാഞ്ചുകിടന്നു.

‘പുത്തൻപുറമ്പിലെ കാരുംകുക്കെ നീയാ അ നേപ്പിക്കണ്ടന്നു കെട്ടുല്ലോ, ശക്രാ. ശര്വാ?’

ശക്രൻനായർ നാക്കറുപോലെ നിന്നുപോയി.

‘എന്നൊ?’

അയാൾ ഒന്നു മുളി.

രു പരിഹാസച്ചിരിയോടെ അച്ചുമ്പാൻ

വിണ്ണു. ചോദിച്ചു:

‘ഇതെന്നു മൊതല്ലക്കേ?’

അച്ചുമാനായിപ്പോയി!.....ഗങ്ഗരൻനായർ അരിശമടക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘കൊറച്ചു ദിവസമായി.’

‘തെറ്റില്ലെ. അതൊക്കെ വേണ്ടതന്നു....ആ പൊള്ളിന് ആണു. തുണ്ണുല്ലെ.’ ജനാലയുടെ അഴി കിടയില്ലെട, ഒച്ചയോടെ പാറ്റിത്തുപ്പി അച്ചുമാൻ തുടർന്നു: ‘പക്കേ ചിത്തപ്പേരു കേൾപ്പിക്കരുത്. നാലുബൈ വിളിച്ചു നെനക്കു മറ്റാദയ കുറഞ്ഞ ചെന്നാഡിപ്പോന്നുടെ?’

ഗങ്ഗരൻനായരുടെ നെറ്റിയിൽ വിയർപ്പു പൊടിഞ്ഞു. എന്നാണ് അച്ചുമാമൻ പറയുന്നത്? ‘നെനക്കു പത്തുനാല്ലുപത്തിരഞ്ഞു വയസ്സായി ലോ? ഒരു സമൂഹമൊക്കെ ആയോണ്ടു തെറ്റാനുല്ലെ?’

ഗങ്ഗരൻനായർക്കുവിടെ ഇന്തി നില്ക്കാൻ വയ്ക്കു തോന്തി.

‘ഇത്തരി തേവാന്റണ്ട്- ഞാൻ പിന്ന കണ്ണാളാം.’ എന്നു. പറഞ്ഞ് അയാൾ മറുപടി കാക്കാതെ വേഗം ഹറഞ്ഞിപ്പോന്നു.

അന്നു രാത്രിയിൽ അയാൾ ഉറഞ്ഞിയില്ല.

ഇല്ലാത്തുവെച്ചു പാറുക്കുട്ടിയെ കാണുന്നോൾ
മുവത്തു നോക്കാനോരു മടി. ആളുകൾ പറ
യുന്നത് അവളുടെ ചെവിയിലെത്തിയിട്ടുണ്ടോ?
ആളുകൾക്കു പറയാൻ അന്ത്രയൊക്കെ മതി.
അയാൾ ഇടയ്ക്കവിട പോകുന്നുണ്ട്; സംസാരി
ചീരിക്കുന്നുണ്ട്. പാറുക്കുട്ടി എന്നെങ്കിലും. കാരു
മുണ്ണേക്കിൽ ആലോച്ചിക്കുന്നത് അയാളോടു മാ
ത്രമാണ്.

അപ്പുണ്ണിയെ ചേർക്കാൻ കൊണ്ടുപോയത്
അയാളാണ്. വേലികെട്ടിച്ചുതു. അവനു ഫീസു
കൊടുക്കാൻ പണം. തികയാതെ വന്നപ്പോൾ
പണം. ഉണ്ണാക്കിക്കൊടുത്തതു. അയാളാണ്. അ
പ്പോൾ ആളുകൾക്കു പറയാം.

ആലോച്ചിക്കുന്നോൾ, ചോദിക്കാൻ തോന്തു
കയാണ്. അതിലെത്താണ് തെറ്റ്? അവരെ സഹാ
യിക്കാനാരുമില്ല, കഴിയുന്നതു താൻ ചെയ്യുന്നു.
ദൈവത്തിനെന്തെ മുന്പിൽ അതിലൊരു തെറ്റുമില്ല.

ആളുകൾ പറയട്ട. അയാൾക്കു പൂജ്യാണ്!
ചിലയ്ക്കുന്ന പട്ടികൾ. അയാൾ ഒരാണാണ്.
ഇവരുടെ ആരുകെയു. ഒരാരു. പറ്റാതെയാണ്
ഇന്തനാൾ ജീവിച്ചത്. അവരെ അപവാദ. കേൾ
പൂജിക്കാൻ അനുവദിക്കുകയില്ല. വേണ്ടിവന്നാൽ

-അയാൾ സ്വയം പറഞ്ഞു: ‘തെങ്ങുംപൊറുമ്പിൽ
ശകരൻ നേരും നെറിയും കെട്ടവന്നല്ല.’

രു തിരുമാനത്തിലെത്തിയശ്ശേഷമാണ് അ
യാൾ പുത്തൻപിലേയ്ക്കു നടന്നത് എല്ലാ
വരും കാണണ്ടു എന്ന ധീരതയോടെ അയാൾ
ആ പടി കയറി. അസ്തമിച്ചുകഴിഞ്ഞകില്ല.
ഇരുട്ടിയിട്ടില്ല. മുറുത്തെത്തിയപ്പോൾ, വാതിൽ
തുറന്നു പാറുക്കുട്ടിയുമു സന്ധ്യാദൈപവ്യമായി
ഉമ്മറതേയ്ക്കു വരുന്നു.

‘ദീപം.....ദീപം.....’

അ കൊച്ചു നിലവിലുള്ളിൽ നേർത്ത പ്രകാ
ശ. അവരുടെ മുവത്തു വീഴുന്നുണ്ട്. ഇല്ലത്തെ
ഉല്പവരയില്ല. പരിസരത്തില്ല. കാണുന്ന ദാ
സിപ്പേഖ്യാണതെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ വയ്ക്കാം. കു
ളിച്ച് ഇംഗ്ലീഷുടി പിന്നിൽ പരത്തിയിട്ടിരിക്കുന്നു.
നേറ്റിയിൽ ഭസ്മം തൊട്ടു തെളിഞ്ഞുകാണാം.
നേർത്ത പ്രകാശം വീഴുന്ന ആ മുവത്തു വേദനി
പൂഖ്യമുന്നു എന്നുണ്ട്.

ഉമ്മറതേയ്ക്ക് അയാൾ കയറുന്നോൾ വീ
ണ്ണും ഒപ്പരാധബോധം അയാളെ വിഷമിപ്പിച്ചു.
എങ്കില്ല. ദെയരുമവലംബിച്ച് എന്നെങ്കില്ല
മൊന്ന് ചോദിക്കേണ്ണേ എന്നാർത്തു ചോദിച്ചു:

‘വെള്ളക്കാളുത്തി കാട്ടണ്ട നേരോക്കുമ്പായോ?’
 പാറുക്കുട്ടി ഇടത്തെ കൈയിലേയ്ക്കു കൊ
 ചു തിലവിളക്കു മാറ്റിപ്പിടിച്ചു വലത്തെ കൈയി
 സീറ ചുണ്ടുവിരൽക്കാണ്ടു തിരി നീട്ടിക്കൊണ്ടു
 പറഞ്ഞു:

‘ആയിച്ചീടേ, ശക്രൻനായർ ഇപ്പോൾ പോ
 നോളു്?’

‘ഇല്ലത്തന്ന് ഉച്ചയ്ക്കു പോന്നു. രണ്ടു കൊട്ട
 തേവാൻബാധിരുന്നു. തലാൻ ഒഴിഞ്ഞുകിട്ട
 ണ്ണേ?’

അയാൾ തില്ലയിലിരുന്നുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു:
 ‘അപ്പുണ്ണി എവിടെ?’

‘ഓൺ കുളിക്കാൻ പോയിരിക്കും.’

അവിടെ സംഭാഷണം നിലച്ചു. തിലവിളക്കു
 താഴെ വെച്ചു പാറുക്കുട്ടി വാതിലപ്പെടുത്തായി
 ചുമരും ചാരി നിന്നു.

അയാളുടെ മനസ്സിൽ, ഒരു ചുഡലിക്കാറുപോ
 ലെ, വാക്കുകൾ വട്ടം ചുറ്റുകയായിരുന്നു. പറ
 യണം....പറയണം....പടി കയറുന്നോൾ തൊണ്ട
 നിറച്ചു. ധീരതയുള്ള വാക്കുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.
 എല്ലാം തടഞ്ഞുനില്ക്കുന്നപോലെ. വളരെ പ്ര
 യാസപ്പെട്ട അയാൾ മുവമുയർത്താതെ വിളിച്ചു:

‘പാറുട്ടുമേ...’

അവൻ മുഖമുയർത്തി

‘ഞാനിവിടെ വർന്നത്ത് ആളോബ്രീൽ അതുംദും പറയ്ക്കണ്ണം...’

വളരെ ശാന്തമായി പാറുക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘ആളോൾക്ക് എന്തോ പറയാൻ വധുാത്ത്?’

അയാൾക്കൊരു ദയവും കിട്ടി.

‘ഞാൻ കാരണം നിങ്ങൾക്കൊരു ദുഷ്ട പേരുണ്ടാവണംനും നിയ്ക്കൊടുംല്ലോ.’

പാറുക്കുട്ടി അസ്വരപ്പാടെ അയാളെ നോക്കി, എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു.

‘നിങ്ങളേ നിയ്ക്കൊരു സഹായം തുട്ടു്.’

ശക്രൻനായർക്കു കുറേക്കുട്ടി ആത്മവിശ്വാസം വന്നു.

‘പാറുട്ടുമേ, ഒന്നും വിചാരിക്കരുത്, ഒരു സംഗതി ചോയ്ക്കാനാ ഞാൻ വന്നത്.’

‘എന്താ ശക്രൻനായരേ?’

‘നിങ്ങുക്കു-നിങ്ങുക്കു സഹായത്തിന് ആരും ല്ലു. ഞാൻ- ഞാനും. ഒറ്റാ.തടിയായി ഇഫ്രി കാലായി കഴിണ്ണു. പാറുട്ടുമുയ്ക്ക് വിരോധം.ല്ലു കിൽ....നിയ്ക്കിങ്ങൊരു ബന്ധം.-’

‘ഇല്ലോ, ശക്രന്നായരേ.’

വ്യക്തമായ സ്വരത്തിൽ പാറുക്കുട്ടി പറഞ്ഞു.
ശക്രൻനായർക്ക് തല ഉയർത്താൻ ദയവു
മുണ്ടായില്ല.

‘എൻറെ ആ യോഗാക്ക കഴിഞ്ഞു. ഈനി
അങ്ങനെ ഒരു കാര്യത്തിനു ഞാൻ വിചാരിച്ചിട്ടി
ല്ല. ഒന്നും വിചാരിക്കരുത്...’

അയാൾ നിശ്ചിബ്ദം. ഇരുന്നു. ആകെ മനസ്സു
പുകയുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ചവിട്ടുകല്ലു ശ
ബ്ദിച്ചു. അയാൾ മുറുതേതയ്ക്കു നോക്കി. അപ്പും
ശ്രീ. അവൻ ഇരുവശവും. നോക്കാതെ നേരെ
അക്കദേതയ്ക്കു പോയി.

അയാൾ എഴുന്നേറ്റു.

‘പാറുട്ടുമേ... ഞാൻ പറഞ്ഞത് മറന്നേയ്ക്കു.
തെറ്റ് ഇൻറെ തന്നുണ്ട്...’

പാറുകുട്ടി മുവം കുനിച്ചു നില്‌ക്കുകയായി
രുന്നു.

‘പാറുട്ടുമേ, ഒന്നു വിജാരിക്കരുത്. എപ്പള്ളം
നോക്കാണ് കഴിണ സഹായം. നിങ്ങൾക്കുണ്ടാ
വും. അത് മറന്നേയ്ക്കു.’

പാറുകുട്ടിയുടെ കണ്ണുകളിൽ നന്ദവുണ്ടായി
രുന്നു.

അയാൾ പത്രക്കൈ ഇരഞ്ഞിപ്പോയി.

അപുണ്ണി അകത്തു ചിമ്മിനിയുടെ വെളിച്ച്
തതിൽ പാം. വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. പുസ്തക
തതിൽ കല്ലുകളുറപ്പിച്ചു നിലത്തു കമിച്ചനു കി
ടക്കുന്ന അപുണ്ണിയെ ഇമബെട്ടാതെ നോക്കി
കൊണ്ടു പാറുക്കുട്ടി വാതിൽ പിടിച്ചു നിന്നു.

അവൻ വളരുകയാണ്. പതിനഞ്ചു വയസ്സായ
രു കുട്ടിയേക്കാളും. വളർച്ചയുണ്ട് അവൻറെ
ശരീരത്തിന്. പക്ഷേ അവൻ വളരുന്നതോടെ
അകല്യുകയാണോ?

പണ്ടത്തപ്പോലെ അധിക. സ.സാരിക്കാറില്ല.
ചോദിച്ചതിനുമാത്രമേ ഉത്തരം പറയു. ന്റക്കുൾ
വിട്ടു വന്നാൽ അധികസമയം വിട്ടിലിൽയ്ക്കില്ല.
തൊടിയില്ല. ചൂറുപാടുമായി നടക്കും. മുത്താ
ചീയുടെ കൊട്ടിലിൽ പോയിരിക്കും. അവൻ നട
ക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ ഈ ലോകത്തിലെന്നു
മല്ല മനസ്സുനു തോന്നും. ഏഴുപ്പത്തിൽ അവനു
ശുണ്ടിപിടിക്കുന്നു.....അവൻ മാറുകയാണോ?

അതോർക്കുമ്പോൾ ഫൃദയം. നുറുഞ്ഞുനു.
മറ്റുനു. സഹിക്കാം. അവനിങ്ങനെ നാളു
കൾ ചെല്ലുമ്പോറും. അകന്നകനു പോവുക
യെന്നത്.....

ഉള്ളാൻ വിളിക്കുന്നതുവരെ വായിക്കും. ഈ

ഞു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നുയും വായിക്കും. ഉറക്കാം.
വന്നാൽ വിളക്കുതി കിടക്കും.

ഞും പരയാനില്ലെ അവൻ?

‘എന്താ, അപ്പുണ്ണു, ആലോച്ചക്കണ്ട്?’

‘ഞുണ്ണു.’

‘എന്താ വല്ലാണ്ടിരിക്കുന്നു?’

‘ഞുണ്ണു.’

ഞുമില്ലെന്ന ഉത്തരമേ കേൾക്കാറുള്ളു. അത്
ആവർത്തിച്ചു കേൾക്കുന്നൊരു അവളുടെ പരി
ഭ്രം. വർദ്ധിക്കുകയാണ്.

ഭവതി, അവനു നല്ലതു വരുത്തണാ.....!

* * * * *

ഉദ്ദേശമൊന്നുമില്ലാതെ നടന്ന് നടന്ന്
അപ്പുണ്ണി എത്തിയതു പുഴവക്കേതാണ്.

അവിടെ പുഴ വള്ളഞ്ഞാഴുകുകയാണ്. ആ
തിരിവിൽ വേനല്ലക്കാലത്തു. ആഴമുണ്ടാവും.
പുഴ രേ നീർച്ചാലുപോലെ ശോഷിച്ചിരിക്കു
കയാണിപ്പോൾ. തിരിവിലെ അയുപ്പൻകയത്തി
നുചുറ്റുമായി മാത്ര. ശാന്തമായ ജലപൂര്ണ് ഓളം
തല്ലിക്കൊണ്ട് ഇളക്കുന്നു.

അപ്പുണ്ണി രേയർന്ന തിണ്ടിൽ കയറിയിരുന്നു.

കയറ്റിവെൻ്റീ ശാന്തത പേടിപ്പുടുത്തുന്നതായിരുന്നു. ചെറിയ ഓളംങ്ങൾ ഓരോന്നായി തീരത്തെയ്ക്ക് അടുക്കുന്നു; മുട്ടിത്തകരുന്നു.

ഒഴിവുദിവസമാണ് അന്ന്. പക്ഷേ വീട്ടിലിൽ യാക്കാൻ മനസ്സു തോന്നുന്നില്ല. കളിക്കാനാണെങ്കിൽ കുട്ടുകാരില്ല. അപ്പോൾ വീട്ടിൽ നിന്നീരിങ്ങി നടന്നു. എത്തിയതിവിടെയാണ്.

അയ്യപ്പൻകയറ്റിവെൻ്റീ മുകളിൽ വെള്ള. പുഴിയുന്നത് നോക്കിക്കാണിരുന്നു. ആകയറ്റിൽ മുങ്ങിയവർ തിരിച്ചുവന്നിട്ടില്ല. കുട്ടിക്കാലത്തു കേട്ടിട്ടുള്ളത്, ആകയറ്റിനടക്കിയിൽ അയ്യപ്പൻ മാളികയുണ്ടനാണ്. വർഷകാലത്തു പുഴയിലുടെ വഞ്ചികുത്തിപ്പോകുന്നവർ ആകയറ്റിൽ കാശാറിയാറുണ്ട്, ആപത്ത് പറ്റാതിരിക്കാൻ. കയറ്റിനടക്കിയിൽ മാളികയും. ദേവവൃഥമാനും. ഉണ്ടാവാൻ തരമില്ല. അതൊക്കെ ചില ക്രമകളാല്ലോ?

തലേ ദിവസം കൂടി രാമകൃഷ്ണന്മാസറ്റർ കൂടാനിൽ പറഞ്ഞത്ത് ഓർമ്മവന്നു:

‘കല്ലു കുത്തിയേടത്താക്കെ ദേവം. അതിൽ പല കൂസുകാരുമുണ്ട്. ചിലർക്കു കളളും ഇറച്ചിയും. മതി. ചിലർക്കു പാലും. പഴവുമാണ് വെ

ബാഡ്. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ സ്ഥിതി അതാണേല്ലോ?'

രാമകൃഷ്ണൻമാസ്റ്റർ പുതുതായി വന്ന ആളാണ്. നല്ലപോലെ സ.സാരിക്കും. കൂദാശ ഒരുതരം പ്രസംഗമാണ്. പാഠത്തപ്പറിയോന്നു മാവില്ല ചിലപ്പോൾ പറയുക. ഏന്നാലും കെട്ടിരിക്കാൻ സമുഖം.

ഈവൃദ്ധിവസം കിട്ടുന്നത് ഒരു ശാപമാണെന്ന് അപൂർണ്ണിക്കു തോന്തി. പരിപൂര്ണ ദിവസങ്ങളിൽ രാവിലെ പോയാൽ വൈകുന്നേരം തിരിച്ചു വന്നാൽ മതി.

വിട്ടിലിരിക്കാനാണ് വിഷമം.

അമ്മയെ കാണുമ്പോൾ മുത്താച്ചി പറഞ്ഞ വാക്കുകളാണ് ഓർമ്മ വരിക, അപ്പോൾ അവനു കലികയറും.

മുത്താച്ചി പറഞ്ഞതു നേരാണെന്ന് അവനു പിന്നെഴുന്നു ബോധ്യമായിട്ടുണ്ട്.

കുളത്തിൽവെച്ച് ആളുകൾ അവനെ കാണുമ്പോൾ പിറുപിറുക്കുന്നില്ലോ? കാണുന്നവർ കാണുന്നവർ പരിഹാസത്താടുകൂടിയല്ല നോക്കുന്നത്? അവനു മനസ്സിലാവുന്നുണ്ട്

അയാളേന്തിനാണവിടെ വരുന്നത്? സ.സാരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്തിനാണ്?.....

അള്ളുകൾ പറയുന്നതു കേടപ്പോൾ തൊലിയു തിയുന്നതുപോലെ തോന്തി.

അയാൾ-അയാൾ അമ്മയെ കല്പാണം. കഴി കാൻ പോകുന്നുവെന്ന്!

ഈനലെ സന്ധ്യയ്ക്കു കൂളിക്കാൻ ഇല്ലത്തെ മേല്പുറത്തെ അസ്വാക്കുള്ളത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ആണുങ്ങളുടെ കടവിൽ നല്ല തിരക്കുണ്ടായിരുന്നു. തൊട്ടട്ടുത്ത് ആനക്കടവാണ്. അതിൽ പടവുകളില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആരു. കൂളിക്കാൻ ല്ലെ. അവിടെ ഇരഞ്ഞിക്കുളിക്കാൻ തുടങ്ങി.

തൊട്ടട്ടുത്താണ് പെണ്ണുങ്ങളുടെ കടവ്. കൂളിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീ ചോദിക്കുന്നതു കേട്ടു:

‘എതാ ആ കൂട്ടി?’

‘അതേയും, ആ പാറുക്കുട്ടിടെ മകനാം.’

പിന്നെയും. അവർ പറഞ്ഞതുടങ്ങിയപ്പോൾ ഉള്ള പിടയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

കേൾക്കണം എന്നാഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ കേൾക്കണമെന്നു.

‘തെങ്ങുംപൊറ്റേലെ ശക്രന്നായർ അവർക്കന്നു പോന്ന സമയം ല്ലാത്രേ.’

മുങ്ങിയതു. തോർത്തിയതു. ബോധത്താട്ടു കൂടിയായിരുന്നില്ല. വീട്ടിലേയ്ക്ക് കലിക്കാണ്ട

പോലെ നടന്നു. വീട്ടിൽ എത്തിയപ്പോൾ കാണുന്ന നിത്യത്താണ്? തിണ്ണുയിൽ അധാർ ഇരിക്കുന്നു. അധാർത്തനെ, ശങ്കരൻനായർ! അമ്മയോടു സ്വകാര്യം പറയുന്നു.....

ആട്ടിയിറക്കാനാണ് തോന്തിയത്. അതവൻറെ വീടാണ്. അവൻറെ അപ്പച്ചൻറെ വീടാണ്. താഴെ തേതതിൽ കോന്തുള്ളിനായരുടെ വീടാണ്. അവിടെ കയറിവനു സ്വകാര്യം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ആളുകൾ പറയുന്നതു സത്യമാണ്. അധാരി നിയു. അവിടെ വരും, അമ്മയുടെ ഭർത്താവാവും. മുലയ്ക്കു വെള്ളമുള്ള കരിങ്കാരയിലുടെ ചുമലിലെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നതാണ് അപ്പച്ചൻ. എന്നിട്ടും മരിച്ചപ്പോൾ ശങ്കരൻനായരെ....

തിരെത്തു വന്നിടിക്കുന്ന ചെറിയ ഓളംങ്ങൾ തകരുന്നതു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവൻ കഷി സിച്ചിരുന്നു. ചുഴിയുന്ന കയത്തിൻറെ നടുവിലേയ്ക്ക് ഒരു കല്ലു വലിച്ചുറിഞ്ഞു.

അധാർ അമ്മയുടെ ഭർത്താവാവും. അവൻ ആ വീട്ടിൽ ആരുമല്ലാതാവും.....

അവനു സ്വന്തമായി ഒരിടവുമില്ല.

എല്ലാവരും ശത്രുക്കളാണ്-ശങ്കരൻനായരും. ഭാസ്കരനും. വലിയമാമയുമെല്ലാം. അമ്മയും.

അവരുടെ കുടെ ചേർന്നു നില്ക്കുകയാണ്.

വടക്കേപ്പാട്ടു നാലുകൈട്ടിൽ വളരേണ്ടതായിരുന്നു. അവിടെ കയറിച്ചുന്നപ്പോൾ ആട്ടിയിരുന്നീ.

പട്ടിയെ ആട്ടുന്നപോലെ.....

പുഴുത്തെ പട്ടിയെ.....

അമ്മകാരണം തറവാടു നഷ്ടപ്പെട്ടു. ഇനി വീടും നഷ്ടപ്പെട്ടും.

നാലുകൈട്ടും നടുമുറവുമുള്ള ആ പഴയ തറവാട്ടിൽ ഭാസ്കരനുള്ളപോലെ സ്ഥാനമുണ്ടാക്കേണ്ടതായിരുന്നു. എന്നിൽ

പറയാൻ ലജ്ജ തോന്നുന്നു.

കുട്ടുകാരുടെ മുഖിൽ തലയുയർത്തി നില്ക്കാൻ വയ്ക്കാം. ഇല്ലത്തെ നെല്ലുകുത്തുകാരിയുടെ മകൻ.

തെങ്ങുംപൊറുയിൽ ശക്രൻനായരുടെ ഭാര്യയാണ് അമ്മ.

അവൻ ഒരു കല്ലുകുടി കയത്തിലേക്കു വലിച്ചുറിഞ്ഞു. പിടണ്ണത്തുനേറ്റു പുഴവക്കില്ലെട ഓർത്തേതാർത്തു നടക്കുന്നോൾ പിന്നിൽ നിന്നൊരു വിളിക്കേട്ടു:

‘അപ്പുണ്ണംപ്പേ തു്?’

ശബ്ദം. അവനു മനസ്സിലായി. അയാൾ ഒപ്പുമെ തതിയിരുന്നു, പക്കയോടെയാണൊവൻ ശക്രൻനാ യരെ നോക്കിയത്.

‘എന്താ പൊഴിവുക്കുത്തത്?’

‘ഒന്നും.’

‘വെറുതെ നടക്കാനെന്നേന്ത്?’

‘ഉം’

അവൻ മുമ്പിൽ നടന്നു. ചുമലിൽ തേക്കു കൊടുവച്ച് അയാൾ പിന്നില്ലോ. വഴിക്കു വിതിയു മേളക്കുത്തത്തിയപ്പോൾ അയാൾ ചുമൽ തൊട്ടു കൊണ്ട് അടുത്തു നടന്നു,

മനസ്സു പുകയുകയായിരുന്നു.

-നിങ്ങളെല്ലാൻ ആരുമല്ല.

ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ആരുമല്ല.

ഞാൻ താഴേത്തതിലെ കോത്തുണ്ണിനായരുടെ മകനാണ്.

ഞാൻ നിങ്ങളെ വെറുക്കുന്നു.

അപ്പുണ്ണിയുടെ നെറ്റിയിൽ വിയർപ്പു പൊടി ഞത്തു. അവൻ നടത്ത. വേഗത്തിലാക്കി. അയാ ഭോപ്പമുണ്ട്. ഒന്നും മിണ്ഠാതെ.

അപ്പോളാണ് എതിരേ കളളിത്തുണ്ണിയു. വട കഴുത്തുള്ള ബനിയന്നു. തലയിൽക്കെട്ടുമായി

ഉക്കൻബാപ്പുട്ടി വന്നത്. അടുത്ത് എത്തിയ
പ്പോൾ അവൻ നിന്നു. ശക്രൻനായരും അപ്പുണ്ണി
യും നിന്നു.

ഉക്കൻബാപ്പുട്ടിയുടെ കണ്ണുകൾ ശക്രൻനാ
യരെ ‘ഓർമ്മയുണ്ട്’ എന്ന മട്ടിൽ ഒന്നുഴിഞ്ഞു.

‘അച്ചുരനും മകനുംകുടി എവ്വർക്കലാ?’ എ
നൊരു ചോദ്യവും വലിച്ചുറിഞ്ഞ് അവൻ
കടന്നുപോയി.

അപ്പുണ്ണി മരിച്ചുപോലെ നിന്നു. സംഗ്രഹമാദാജി
യപ്പോൾ കൊല്ലാനുള്ള പകയോടെ ശക്രൻ
നായരെ ഒന്നു നോക്കി. അയാൾ നിലവരെ
പുഴിയിൽ കണ്ണുകൾ തറഞ്ഞുപോയപോലെ നി
ല്ലക്കുന്നു, അനാദാതെ.

രോപത്തിൽനിന്നു തല്ലക്കാലം രക്ഷപ്പുട്ടപോ
ലെ അവൻ നടന്നു.

വിട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ ആരും കാണാതെ ഒന്നു
കരയാൻ തോന്തി. അക്കത്തെ മുറിയിൽ മടക്കി
വെച്ച കോസടിയിൽ മുവമമർത്തിക്കൊണ്ട്
അവൻ കിടന്നു.

സന്ധ്യയ്ക്ക് അമ്മ വന്നു വിളിച്ചപ്പോൾ എഴു
നേറ്റില്ല.

ചോറു വിളവിവച്ച് പാറുക്കുട്ടി അടുത്തു

ചെന്നു വിണ്ടും വിളിച്ചും:

‘അപ്പുണ്ണു, അപ്പുണ്ണു.’

‘തല വേദനികവൻണ്ണോ?’

അതിനും ഉത്തരമില്ല.

‘ചോറു വെള്ളവർക്ക് സു, അപ്പുണ്ണു.’

അവൻ മിണ്ടിയില്ല.

കുന്നിണ്ടു പുറത്തു കൈ വെച്ചപ്പോൾ അവൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ പറഞ്ഞും:

‘എന്ന തൊടരുത്എന്ന തൊടരുത്.’

പാറുക്കുട്ടി നടുങ്ങിപ്പോയി. തൊണ്ട മുടി കൊണ്ട് അവൻ ചോദിച്ചു: ‘നിന്നു മോനേ, നീനു കുറവാ?’

അപ്പോഴും അവൻ ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു: ‘എന്ന തൊടരുത്, എന്ന തൊടരുത്.’

മകൻ ഉണ്ടില്ല

അമ്മയും ഉണ്ടില്ല.

അടുത്തടുത്തു കിടന്നു. രണ്ടാള്ളു. സംസാരിച്ചില്ല. രാത്രിയുടെ തണ്ണുത്ത നിറ്റിബ്ബന്തയിൽ, പോലുകൾപോലെ അമ്മ തേങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു.....

രാവിലെ ഇരുട്ടു മായുന്നതിനുമുമ്പ് അവൻ എഴുന്നേറ്റു.

അപ്പോൾ അമ്മ പായിൽ കണ്ണടച്ചു ചെരിഞ്ഞു

കിടക്കുകയായിരുന്നു, ഉറങ്ങുകയായിരുന്നില്ല. ധ്യതിയിൽ സർപ്പടക്കത്തിട്ടു, അഴകേണാലിൽ കിടക്കുന്ന സർപ്പം മുണ്ടു. ചുരുട്ടി പുസ്തക സഖിയിൽ കുത്തിത്തിരുക്കി. വാതിൽ കടക്കുന്നേബാൾ അമ്മ കണ്ണുതുറന്നു. കഷിണത്തോടെ എഴുന്നേറിരുന്ന തളർന്ന സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു:

‘ഇതു നേർത്തെ എവടയ്ക്കാ, അപ്പുണ്ണു?’

‘താൻ പോണു.’

‘മോനേ.’ വിളിയായിരുന്നില്ല. ഒരു നേർത്തെ തേങ്ങയൽ.

അവൻ എഴുന്നേറ്റുന്നിനു.

‘എവടയ്ക്കാൻിരി മോനേ?’

‘എവടയ്ക്കൈഡില്ലോ.’

‘ഞിരി മോനേ, നീയില്ലാണ്ട് നിയ്ക്കാരാ’

‘അമ്മയ്ക്ക് -അമ്മയ്ക്ക് - ശക്രന്നായരില്ലോ?’

ഉണ്ണാത്തെ വാതിൽ ഉച്ചത്തിൽ വലിച്ചുതുറന്ന അവൻ മുറ്റത്തെക്കിരണ്ടി.

‘അപ്പുണ്ണു.....’

തിരിഞ്ഞെന്നാക്കിയില്ല.

വിറയ്ക്കുന്ന ശരീരത്തോടെ അവൻ ധ്യതിയിൽ നടന്നു. പിന്നിൽ ആ വിളി നേർത്തുനേർത്തു വരികയായിരുന്നു.

* * * * *

നരിവാളൻകുന്നിൻറെ ചെരുവിൽ കണ്ണാന്തലി പുടർപ്പുകളുടെ നടുവിൽ തുറിച്ചുനില്ക്കുന്ന പാരക്കെട്ടിന്റെ മുകളിൽ അവൻ ഇരിക്കുകയാണ്.

രാവിലേ വന്നിരിക്കുന്നതാണ്. സ്ക്കൂളിൽ പോകുന്ന വഴിക്കാണ്ണകിൽ കൂട്ടുകാരിൽ ആരൈയകില്ലും കാണ്ണും. കണ്ണാൽ അവൻ നുറുക്കുട്ടം കാര്യങ്ങൾ ചോദിക്കും. ആരും കാണാണോ, ആരും അന്നപശിക്കുകയും വേണോ.

കുന്നിൻചെതിവു വിജനമാണ്. ദുരെ പുല്ലാനിപുടർപ്പിനിടയിൽ വള്ളെ കൊണ്ടുള്ള ഒരു പാണ്ഡിയാട്ട മെയ്യുന്നുണ്ട്. അതിനുമകാലെ, കറുത്ത പുള്ളികൾപോലെ, കാലിക്കുട്ടങ്ങൾ മെഞ്ഞുനടക്കുന്നു.

വെയിലിനു നല്ല ചുട്ടണായിരുന്നു. പുറത്തുമാറ്റും. വിയർപ്പൂശുകുന്നുണ്ട്. സർട്ടിഫിക്കറ്റിക്കുന്നു.

തലയിൽ ഹല്ലിക്കെട്ടുമായി ഒരു ചെറുമൻ താഴെ ദറയടിപ്പാതയില്ലെടു നടന്നുവന്നു. ഏതോരു ചെറുമനാണ്. എങ്കിലും അവൻ അന്നപശി

ചു-.

‘എന്താ ചെറുന്നരാ, ഇബഡിരിക്സ്?’

‘ഒന്നുണ്ട്.’

ആരേ നീനു ആരെല്ലാമോ നടന്നുവരുന്നതു കണ്ണപ്പോൾ അപ്പുള്ളി എഴുന്നേറ്റു. പടിഞ്ഞാ മുള്ളേ വഴിയിലേക്കു നടന്നു. പതുപതുത്തെ പുള്ളുവളരുന്ന മേച്ചിൽസ്മലങ്ങളാണ്. കാലി കുടങ്ങളും കണാലിപ്പിള്ളാരുമുണ്ട്. എവിടെ ത്രക്കാണു നടക്കുന്നതെന്ന് ആലോച്ചിച്ചില്ല. ചാണകം പെറുക്കുന്ന കുമ്പാരത്തികൾ അവൻ കടന്നുപോകുന്നോപ്പാൾ കലപപലയുള്ള സംസാരം നിർത്തി നോക്കി. വഴിക്ക് ദറപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്ന ണാവൽമരത്തിന്റെ തണാലിലെത്തിയപ്പോൾ വല്ലാത്ത തളർച്ച തോന്തി. അവിടെ ഇരിക്കാം.

ആരേ വള്ളഞ്ചു കിടക്കുന്ന വഴിയില്ലെട കറുത്ത ഒരു ശീലക്കൂട നടന്നടക്കുന്നത് അവൻ കണ്ടില്ല. അടുത്തത്തിയപ്പോൾ അവൻ മുവമു യർത്തി നോക്കാനും പോയില്ല. ആരാധാലെന്നു വേണം? അയാൾ അവനെ കടന്നു രണ്ടിവെച്ചു പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞു നടന്നു.

‘നായരുട്ടുമുള്ളേം?’

നോക്കിയപ്പോൾ സൈന്യതാലിക്കുട്ടി.

അവൻ തളർന്ന കണ്ണുകാളോടെ അയാളുടെ
മുവത്ത് ഒരിയ്ക്കൽക്കുടി നോക്കി. അപ്പുണ്ണി ആ
ലോചിക്കുകയായിരുന്നു. മുമ്പ് തറവാട്ടിൽനിന്ന്
ഇങ്ങിപ്പോന്നു താനിക്കുന്നിൻം ചെരുവിലിരു
ന്നപ്പോഴും അയാൾ വന്നു.

‘എന്താ ഇംഗ്ലിഷ്‌ക്കൺ?’

നിറങ്ങു നില്ക്കുകയായിരുന്നു മനസ്സ്. കരയ
രുതെന്നുറപ്പിച്ചിട്ടും കണ്ണിൽ പൊട്ടി.

‘എന്തിനാ നായരുട്ടി കരേണ്ണ്?’

അവൻ മിണ്ടിയില്ല.

‘എന്തു ഇംഗ്ലീഷിയൻ്റെ?’

‘ഒന്നുല്ലോ’

‘ഷ്കൂളിപ്പോയില്ലോ?’

‘ഉം-ഉം’

‘ആളും മനിസനുംല്ലാത്ത ഇംഗ്ലീഷിന്മാരാ
തയു വന്നിരിക്കുന്നെന്ന്-’

അതിന്തും മറുപടിയില്ല.

സെയ്താലിക്കുട്ടി കുട മടക്കി കക്ഷത്തെ പാ
ളപ്പോതി താഴെവെച്ച് അടുത്തിരുന്നു.

‘എവ്ക്കൊ? പറയി-’

‘എവടയ്ക്കുക്കുലും’

അങ്ങനെ പോയാ പറ്റോ? ‘പോരീ ഞാനും’

കടവൽത്തുവരെ പോരാം..’

‘ഞാൻ ല്ലീ’

സെയ്താലിക്കുട്ടി അടവാനു മാറ്റി.

‘നാ എവക്കകാ പോൺക്കുാൽ പറഞ്ഞൊളി. ഞാനും പോരും. അല്ലേക്കി സീറി കുടീലിക്ക് പുരും.’

വിരുന്ന്! അടഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഒരു കനത്ത വാതിൽ വെച്ചിത്തുറന്നപോലെ തോന്തി. ഇരച്ചിയും പത്തിരിയുമുള്ള വിരുന്ന്. മാംസത്തിനു കരുകരുപ്പു തോന്നുന്നൊഴി ഇതു മുത്തിയാടിസീറി ഇരച്ചിയായിട്ടാണ്! വെളുത്ത പാഷ്പം സാമാണ്. വെളുത്ത പാഷ്പം....

‘ഞാനെങ്ങുംല്ലീ’

സെയ്താലിക്കുട്ടി കുറേ നേരു. മിണ്ണാതിരുന്നു.

‘എപ്പു പോന്നതാ കുടീന്ന്?’

‘രാവിലെ’

‘സർക്കീട്ട് കയ്യണ്ണൽ ഇന്ത്യപുളാ പോണ്ണ്?’

‘ഇനി പോവില്ലീ. അതെന്നീറ വീടല്ല്-’

സെയ്താലിക്കുട്ടി പലതും പറഞ്ഞുനോക്കി. അമ്മ വല്ലതും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും; അല്ലേക്കിൽ അടിച്ചിട്ടുണ്ടാവും. അതോക്കെ സാധാരണയാ

ണ്. അപൂർവ്വി എല്ലാം നിഗ്രഹിച്ചു. കേട്ടു:

‘പാവ.. ആ അമ്മക്കുട്ടിക്കു അള്ളന്ന അല്ലള്ള.’

‘അമ്മയ്ക്കു ഞാൻ പോയാത്തന്നെ കനുല്ലു. അമ്മയ്ക്കു വേണ്ട ആളു വേറേണ്ട്.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി അദ്ദേഹത്തോടെ അവനെ നോക്കി. എന്താൻ പരയേണ്ടതെന്നറിയാതെ നിലത്തു വരച്ചു. കുറിച്ചു. ഇരുന്നു. അവസാന. അയാൾ എഴുന്നേറ്റു.

‘ഉസരുളി അച്ചുരൻറെ മോൻതന്നു. അ ദോണ്ടാനു. ബേജാറാവാണ്ടിരിക്കും. നോക്കി, അമോട്ടു പൊങ്ങാഞ്ചു കുന്നു. പൊറത്തു കുത്തി രിക്കു. ചെയ്യണ്ട്?’

എവിടെയാണ് ഞാൻ പോകേണ്ടത് എന്ന ചോദ്യമായിരുന്നു അപൂർവ്വിയുടെ നോട്ടത്തിൽ.

‘ഞാനോരു കാര്യം പറയാം. രണ്ടീസം. ഒരുത്തുടില് നിക്കും, അപ്പോൾ ദേശവ്യാകരണ മാറും. പിന്നമും അട്ടത്തു പോകോളും.’

അപൂർവ്വിയുടെ അരിശ. സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ നേരേയായി.

അതിനു ഞാനേനവുടെ പുവാനാ?’

‘വടക്കേപ്പാട്ടു പോയി നിക്കും. അത്തങ്ങളെ വിശ

മേല്?

വടക്കേപ്പാട്. അവിടെനിന്നാണ് ആട്ടിയിറക്കിയത്.

അവടങ്ങാമും. അവകാശമുള്ളതല്ലോ? ഉസറു. ചൊണ്ടി. വേണു. പുറ്റാൻ പറഞ്ഞതാ പോവില്ലെന്നു പറയി.

‘വള്ളുകയ്ക്കു കണ്ണാൽ തച്ചു കാലൊടിക്കുന്നാ.’

‘അതാ ഒന്നു കാണാണ്. കോടതി. വക്കീലു. ഈ രാജുത്തു പിന്നെന്തിനാ, കുട്ടു? സെയ്താലിക്കുട്ടി ഇത്തിരി നാടു കണ്ണാനാ.’

അപ്പുള്ളി ഒന്നു. മിണ്ണാതിരുന്നു.

‘ഇബ്ദിത്തെന കുത്തൈരുന്നാ പറ്റുലാല്ലോ. ഒന്നുകിലിൽ അഞ്ച് കൂടിപ്പോവി. അല്ലെങ്കി ബടക്കപ്പാട്ടുയ്ക്ക് പോവി. രണ്ടാലൊന്നായിട്ടു സെയ്താലിക്കുട്ടി വിട്ടുള്ളു.’

അപ്പുള്ളി ചുവന്നുപോയ മുവം തുടച്ച് എഴുന്നേറ്റു നിന്നു.

‘ഞാൻ പോണ്ടു.’

‘എവർക്കു്?’

ഉച്ച നിശ്ചയത്തോടെ അവൻ പറഞ്ഞു:

‘തറവാട്ടിലേയ്ക്ക്.’

‘നാ നടക്കി.’

അപ്പുള്ളിയും സെയ്താലിക്കുട്ടിയും നടന്നു.
വടക്കേപ്പാട്ട് പടിപ്പുരയ്ക്കുന്നേരെ എത്തിയ
പ്പോൾ സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘പൊയ്ക്കോളി, നായ്ക്കുട്ടു പക്ഷകിലു കാ
ര്യംണ്ട്. ദേശ്യം മാറ്റാ വേഗം. അമുട അട്ടത്തി
യും പോണം. ആ അമുടക്കീനെ ബൊസമത്തി
ലാക്കരുത്.’

അതിനവൻ സമാധാനം പറഞ്ഞില്ല. സെയ്താ
ലിക്കുട്ടി നേർവരമ്പിലും നടന്നുപോയി.

അടഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ആ പടിപ്പുരവാതിൽ
അവൻ തള്ളിത്തുറന്നു.

മേലോട്ടു വെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ നിരന്തരയായ
ഒരുക്കുകൾ. ഇരുവശത്തും ഉണ്ണണ്ണിയ പച്ച
പൊതിഞ്ഞ് അവിടവിട ഇടിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന
പഴയ മതിൽക്കെട്ട്. ഉയരത്തിൽ പഴയ ആ നാലു
കെട്ടും മുമ്പിൽ കുവളത്തറയും തെക്കുവശത്തും
പത്രായപ്പുരയും.

രു നിമിഷം. അവൻ സംഗ്രഹിച്ചുനിന്നു.
പിന്ന ഒരുക്കുകൾ കയറി മുറുതെത്തതി. ആരു
മില്ല.

വലിയമാമ പത്രായപ്പുരയുടെ മുകളിലിരു

നു നോക്കുന്നുണ്ടാവും. നോക്കെടു. അടിച്ചോടി
ചു അപ്പുള്ളി വിഞ്ഞു. വന്നിരിക്കുന്നു.

കോലായിലേയ്ക്കു കയറി.

ഉമ്മറതേയ്ക്കുള്ള വാതില്ക്കൽ ഒരു തല
കണ്ണുവെന്നു തോന്തി. നോക്കുന്നോഴ്യേയ്ക്കു.
അതു മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

അപ്പുള്ളി ഉമ്മറതേയ്ക്കു കയറി. അരുകിലെ
മഹ്നിടിയിൽ പുസ്തകസംഖി വെച്ചു.

‘ആരാത്?’

‘ഞാനാ’

മനസ്സു മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു. ചുണ്ണവൻ..
ഉൾരുള്ള അച്ചുചരഞ്ഞി മകനാണവൻ.

വലിയമ്മയാണ് വന്നത്. ഭാസ്കരരഞ്ഞി അധ്യ
ദ്രു. അടുപ്പ്. കാണിക്കാത്ത മുവഭാവത്തോടെ
അവർ ചോദിച്ചു;

‘എന്താ?’

‘പെട്ടുന്നു മറുപടി പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരു
നിമിഷത്തെ ആലോചനയ്ക്കുശേഷം അവൻ
പറഞ്ഞു:

‘എന്നിക്ക് അമ്മമു കാണാണ്.’

അപ്പോൾ മാളു വാതില്ക്കൽ വന്നു നോക്കി
അക്കതേയ്ക്കു പോയി.

‘അപ്പുണ്ണു....’

തെക്കിനിയിലുടെ അമ്മമു വരുന്നു. സംഗയി കാതെ ചിത്രപ്പണികൾ ചെയ്ത വാതിലിലുടെ അവൻ തെക്കിനിയിലേക്കു കടന്നു.

അമ്മമുയുടെ അടുത്തു ചെന്ന നിന്മപ്പോൾ അക്ക്. നിരഞ്ഞതു വിജയുകയായിരുന്നു. അവ നീറ തലയു. ചുമലു. തൊട്ടു തടവിക്കൊണ്ടു അമ്മമു പറഞ്ഞു:

‘ഹൃദി ദിവസായി നേനെ ഒന്നു കാണണംനു നിരീക്കുണ്ടു.’

അപ്പുണ്ണി അമ്മമുയുടെ കുടുക അക്ക് തേതയ്ക്കു നടന്നു. തങ്കെതൽ വടക്കിനിയി ലേയ്ക്കു കടക്കുന്നേടത്തുനിന്ന് അവനെ നോ കി. ഇതു നോക്കാനെന്താ? പൂർണ്ണ. കാണുകയാ നോ?

വലിയമു മടവിടിച്ചുകൊണ്ടു രണ്ടുവട്ട് നടന്നു. കേൾക്കേണ്ടവർ കേട്ടുകൊള്ളുട്ട് എന്ന ഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘ഹന്തലേ അമ്മാമ വന്നാൽ പൊടിപ്പുര..’

അതിന് ആരു. മറുപടി പറയുന്നില്ലെന്നു കണ്ണപ്പോൾ അവൻ അപ്പുണ്ണിയുടെ നേരെ തിരി ഞ്ഞു സ്വര. മാറ്റിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘എടോ, ഞാൻ കണക്കായോണ്ട് പറയുന്നാലും. പണ്ടത്തെ ആട്ടലും കോലാഹലവും ഇതു വേഗം മറന്നോ?’

‘ഓർമ്മയുണ്ട്.’

‘എന്നിട്ടുനിന്നെ നീയ്യങ്ങളും വന്ന്?’

അസ്യാസ്യാഡിയുടെ മുവം കരുതത്തു.

‘അമ്മാമ എപ്പുളാ വർം നിറുല്ലു. നീയ്യ വേഗം പൊയ്ക്കോ’

‘ഞാൻ പോണില്ലു.’

‘എ?’

‘ഞാൻ പോണില്ലുണ്ട്.’

മുടിരെയാന് കൂടണ്ണൽ എന്തോ പിറുപിറുത്തു കൊണ്ട് വലിയുമും അവിടെനിന്നു മാറി.

അസ്യാസ്യാഡിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞതു. ചുളിഞ്ഞ ആ മുവവും നരച്ച കണ്ണുകളും. സ്തന ഫമുള്ള നോട്ടവും. കണ്ണദൈഖികൾ അവശേഷി സാരം നേർത്തുപോയി.

‘ഞാനിവിടെ പാർക്കോ, അമ്മമേ.’

ചോദ്യങ്ങൾകൊണ്ടു വിഷമിറ്റിക്കുമെന്നാണ് വൻ കരുതിയിരുന്നത്. പക്കും അവർ ഒരു വാക്കു മാത്രമേ പറഞ്ഞുള്ളൂ:

‘പാർത്തോ.’

അമ്മമയുടെ ചുക്കിച്ചുള്ളിണ്ട ശരീരം കൊട്ടി
പൂടിച്ച് നന്നു കരയാൻ തോന്തി. അപ്പോൾ.

വലിയമാമ തലേ ദിവസം ഭാരുവിട്ടിൽ പോ
യതാണ്. എത്രു നേരവും വന്നേയ്ക്കാം. വന്നാൽ
എതാണ്ടുണ്ടാവുകയെന്ന ഭയം. ഓരാരുത്തർക്കു
മുണ്ട്. ആ ദയപ്പാട് അകു. മുഴുവൻ നിറഞ്ഞുനി
ല്ലക്കുന്നുണ്ടന്നു തോന്തി.

മാളു കൃഷ്ണൻകുട്ടിയെ ശ്രദ്ധിക്കുകയായി
രുന്നു. അവനാണ് വലിയമാമ വന്ന ഉടനെ
പറഞ്ഞു കൊടുക്കുക. അമ്മമയുടെ അടുത്തെ
യ്ക്കു അവനു പ്രവേശനമുണ്ട്. അമ്മമയ്ക്ക്
അവനെ അല്പപ. ഇഷ്ടമാണ്. വടക്കുപുറത്ത്
'അമ്മാമ അരോണാ' എന്നു പറഞ്ഞ് ഒരോമക്കാ
യ പൊട്ടിച്ചാൽ മതി വിവരം ഉടനെ പത്തായപ്പേ
രയുടെ മുകളിലെത്തും. അപ്പുള്ളിക്കു കുറെ
കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തന്നിൽ ഒരു വിശ്വാസമാക്കേ
വന്നു. എളുപ്പത്തിൽ താൻ പത്താൻ പോകു
ന്നില്ല. വരട്ട്, വിളിയ്ക്കുകയും. ശകാരിക്കുക
യും. ചെയ്യട്ട്. അങ്ങനെ ആട്ടിയിറക്കിയാൽ ഈ
ങ്ങാൻ പോകുന്നില്ല.

വലിയമാമ വരാത്തെത്താണ്?

അവസാനം വലിയമാമ വന്നു. വൈകു

നേരം, കുടെ അമ്മിണിയേടത്തിയുണ്ട്.

അപ്പുള്ളി അക്കത്തുള്ള വിവരം അല്ലപോൾ കഴി ഞാൻ അറിഞ്ഞത്.

‘ആരാട്ടി അവടെള്ളത്?’

മുറ്റത്തുനിന്നലർച്ചുകേട്ടു.

എല്ലാവരും ഉമ്മറവാതില്ക്കലേയ്ക്കൊടി
-അമ്മമും, വലിയമും, മീനാക്ഷിയേടത്തി, തങ്ങു
തി, മാളു.

‘എത്ര ഒരുവട്ടാൾക്കൊടി സീറ വാക്കു തെറ്റി
നടക്കാൻ ദയവും?’

ആരും ഉത്തരം പഠണ്ടില്ല.

‘എവിട്ടും അവൻ?’

അപ്പോൾ അപ്പുള്ളി പത്തുക്കു ഉമ്മറ
തേതയ്ക്കു വന്നു. ശരീരം വിറയ്ക്കുകയായി
രുന്നു.

അവനെ കണ്ണപ്പോൾ മെതിയടിപ്പുറത്തുനിന്നു
കാലുകൾ ഉണ്ടാക്കുമെന്നു കൊല്ലായിലേയ്ക്കു
ചാടിക്കയറി. ‘നെന്നോടു ഞാൻ-’

വലിയമുഖമയ്ക്കും അവനും ഇടയിൽ അമ്മമു
നിന്നു നിലവിലിച്ചു:

‘കുണ്ടിഷ്ണാ?’

‘മാറി നിക്കുന്നും. ഇവൻറെ കൊടലു ഞാൻ

ചവിട്ടി....'

അമുഖമായ തട്ടിനികി വലിയമാര അവൻറെ
മുമ്പിലെത്തിയപ്പാൾ അവൻ യെയരു. മുഴുവൻ
രുക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘എന്ന തൊടരുത്.’

‘എതാടാ തൊട്ടാ-’

ആ കൈ അവൻറെ ചെകിടത്തു വിണ്ണ. വി
ണ്ണ. വലിയമാമയുടെ കൈ ഉയർന്നപ്പാൾ തെ
കിനിയിൽനിന്നു വലിയ രു ശബ്ദം പോങ്ങി:

‘ആ ചെക്കേന തല്ലരുത്.’

വലിയമാമ തിരിഞ്ഞ അതകുതവു. അമർഷ
വു. വഴിയുന്ന കണ്ണുകളോടെ നോക്കിയപ്പാൾ
കണ്ണതു മരുമകന്നയാണ്. കുട്ടമാമ ഉമരന്തെ
യ്ക്കു വന്നു പറഞ്ഞു:

‘ആ ചെക്കേന തൊടരുത്. ഞാനാ പറേണ്.’

വലിയമാമയുടെ കൈ താണ്ണ.

‘നീയാരാടാ നോട് കല്പിക്കാൻ?’

‘അരേകില്ലായ്ക്കോട്ടേ. അവനെ തല്ലരുതെ
ന്നു ഞാനാ പറഞ്ഞതെ. തച്ചാൽ-അതിനുശേഷം
ണ്ട്.’

വലിയമാമ മരുമകൻറെ നേരെ തിരിഞ്ഞു:

‘പ്രഭ. നിരയനാടാ ഇതു വല്തായേ?’

അപേക്ഷാം കുടമ്പം ഉറച്ച സ്വരത്തിൽ
പറഞ്ഞു;

‘അമ്മാമയ്ക്കു വയസ്സാണെന്നു എന്നോർക്കി
ലീ.’

പട്ടമെടുത്തുനിന്ന വലിയമ്മാമ ആകെ ചുള്ളി
അപ്പോയി.

വലിയമ്മയും മീനാക്ഷിയേട്ടതിയും തങ്ങട
ത്തിയും പരസ്പരം നോക്കി.

എന്നു വേണമെന്നറിയാതെ കുറച്ചിട വലി
യമ്മാമ നിന്നു. എന്നിട്ടു മുറ്റത്തെയ്ക്കിറങ്ങി.

‘ഈ തവാട്ടിലും പണ്ടണായിട്ടില്ലോ.’

ആരോടുനില്ലോതെ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു
വലിയമ്മാമ പത്തായപ്പുരയിലേയ്ക്കു കയറി.

സന്ധ്യയ്ക്ക് അവൻ കിഴക്കെ കോലായിൽ
ചെന്നിരുന്നു. ഉണ്ണിത്തെ വലിയ നിലവിളക്കി
നീറ വെളിച്ചു. അങ്ങാട്ടു വീഴില്ല. തനിയെ ഈരി
ക്കുന്നോൾ അന്നത്തെ പകലിലെ സംഭവങ്ങൾ
അരാനായി മനസ്സില്ലെട കടന്നുപോയി.

ഒരു കൊല്ലും കഴിഞ്ഞപോലെയാണ് ഒരു പകൽ
കടന്നപ്പോൾ തോന്തിയത്.

മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ ഒരു നിശ്ചൽ സമീപ
തേതയ്ക്കു വന്നു.

‘അപ്പുള്ളി’

അവന് ആളേ മനസ്സിലായി. അമ്മിണിയേടത്തി. അവൻ ഇടത്തെ കവിർത്തടമാനു തടവി. വേദന അപ്പോഴുമുണ്ട്.

‘അപ്പുള്ളി, വല്ലാതെ വേദനിച്ചു?’

വെറുള്ളാണ് തോന്തിയത്. മകൾ അന്നേഷിക്കാനെത്തിയിരിക്കുന്നു.

‘എന്താ അപ്പുള്ളി മിണ്ഠാതൽ?’

അപ്പോൾ അകത്തുനിന്നു വലിയും വിളിക്കണ്ടു കേട്ടു:

‘അമ്മിണിക്കുട്ടു്?’

അമ്മിണിയേടത്തി വേഗം അകത്തെയ്ക്കു പോയി.

കുട്ടമ്മാമയ്ക്കു. ഭാസ്കരനു. കൃഷ്ണൻകു ടിക്കു. ചെറിയച്ചറനു. ഇലവവച്ചപ്പോൾ മാളു വന്ന് അവനെ വിളിച്ചു.

ടക്കുരയിൽ നാലു നാക്കിലകളുടെ കുടുംബം ചീനില വെച്ചിട്ടുണ്ട്. അതവന്നാണ്.

വടക്കിനിയോടു തൊട്ടു മുകളിലേയ്ക്കു കയറുന്ന കോൺഡിനേറ്റ താഴത്തെ ചെറിയ മുറിയിൽ അവന് ഒരു പായ കിട്ടി.

നാലുകെക്ക് ഇരുണ്ട നിശ്ചിബ്ദതയിൽ മുങ്ങി.

കോൺമുറിയിൽ തനിയെ കിടക്കുന്നോൾ ഭയം. തോന്തി. മരിച്ചുപോയ കാരണവയാരുടെ പ്രത്യങ്ഗൾ ഇരുട്ടിൽ സബ്ബതിക്കുന്നുണ്ടാവുമോ? ഭഗവതി ഇരിക്കുന്ന മച്ചിൽ നിന്നു കാൽച്ചിലന്നി നീറയു. അരമൺഡിയുടെയു. കിലുക്കു. കേൾക്കുന്നുണ്ടാ?

ആലോച്ചാലോച്ചിച്ചു മനസ്സു. ശരീരവു. തളർന്നപ്പോൾ പത്യുക്കു കണ്ണുകളിടച്ചു.

രാവിലെ ഓസ്കരനു. കൃഷ്ണൻകുട്ടിയു. കണ്ണി കുട്ടിയ്ക്കാൻ ചെന്നിരുന്നപ്പോൾ അമ്മമു അവനെയു. വിളിച്ചു. കാലില്ലാത്ത ഒരു പലകയിട്ട് അവനു. ഒരു കിണ്ണത്തിനീരി മുന്പിലിരുന്നു.

സ്ക്കൂളിലേയ്ക്കു അപ്പുണ്ണി നേർത്തെ പുറപ്പെട്ടു. വണ്ണിയിൽ വരുന്നവരുടെ കാര്യം. അവൻ ശദ്ധിക്കാറില്ലു. പോകുന്നോൾ അമ്മമുയുടെ മുറിയുടെ വാതിലിൽക്കൽ ചെന്ന് അവൻ പറഞ്ഞു:

‘അമ്മമേ, ഞാൻ സ്ക്കൂളിൽ പോണ്ണു.’

പടിപ്പുര ഇരങ്ങിയപ്പോൾ തോന്തി. കുല വെട്ടികഴിഞ്ഞ നേന്ത്രവാഴത്താട്ടത്തിലും കുറുകെ നടന്നു പുമാൻതോടു കടന്നാൽ യജ്ഞംഞ്ചര രത്തെ അപബലത്തിനീരി മുന്പിൽ വേഗത്തിൽ

എത്തോ..

അ വഴി എളുപ്പമാണ്.

വൈകുന്നേരം സ്കുൾ വിട്ടു വരുന്നോൾ
മുറ്റത്തു വലിയമാമ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.
അവനെ കണ്ണിരിയ്ക്കുന്നു. പക്ഷേ കണ്ണില്ലെന്നു
നടപ്പിച്ചു മുഖം തിരിച്ചു പടിഞ്ഞാറേ കളമുറ
തേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

തെക്കിനിയിലെത്തിയപ്പോൾ വലിയമാമ മു
റ്റത്തു നിന്നു പറയുന്നതു കേട്ടു: ‘ഈ തറവാടു
മുടിക്കും. അധിതല്ലു, ചുത്തല്ലു. മച്ചിലിൽ
കണ്ണതു ചൊവ്വായപ്പെട്ട ഒരു ഭഗവതിയാണ്.’

അന്നു മീനാക്ഷിയെത്തി ഉപദേശിച്ചു; സ്
ക്കുൾ വിട്ടു വരുന്നോൾ വടക്കുപുറത്തുകൂട
യേ വരാവു. കുളിക്കാതെ മച്ചിന്റെ മുന്പില്ലെട
വരാൻ പാടില്ല.

രാത്രി ഭാസ്യക്കരെനു. കൃഷ്ണൻകുട്ടിയു. മുക
ളിൽ അവരുടെ മുറിയിലിരുന്നാണ് വായിയ്ക്കു
ക. ഉള്ളാറായാൽ മാത്രമേ ഇരങ്ങിവരുള്ളു.
തെക്കിനിയുടെ വാതില്ക്കൽവെച്ചു നിലവി
ളക്കിന്റെ മുന്പിൽ ചെന്നു കിടന്നു പുസ്തകം.
നിവർത്തി. പക്ഷേ പുസ്തകത്തിൽ ശ്രദ്ധ
ഉച്ചുനിന്നില്ല. ആരെല്ലാം, എന്തെല്ലാമാണ്

പറയുന്നത്?

രാവിലെ പത്തായ. തുറന്നു നെല്ലേളന്തിട്ടു കൊടുക്കേണ്ണ ദിവസമായിരുന്നു. ആഴ്ചയിലോ തികലാൻ ചെലവിനു വേണ്ണ നെല്ല് അളന്തിട്ടു കൊടുക്കുക. മീനാക്ഷിയെടത്തി പതിവുപോലെ കൊടുയെടുത്തു പത്തായപ്പുരയിലേയ്ക്കു ചെന്നപ്പാൾ വലിയമ്മാമ പറഞ്ഞു: ‘ഈവട കാര്യം പറയാൻ ഒർത്തന്നെല്ലോ. അവൻ തരട്ടോ നെല്ല്.’

മീനാക്ഷിയെടത്തി സംശയിച്ചു നിന്നപ്പാൾ വലിയമ്മാമ വിണ്ടു. പറഞ്ഞു:

‘ഒരു മൺ നെല്ലു ഞാൻ തരില്ലു. നിങ്ങളു പറിക്കോന്ന ഞാൻ ഒന്നു നോക്കേട്ടു.’

അക്കത്തു വലിയമ്മ കരിച്ചിലായതെ.

‘ഞാനു. ഞീറ കുട്ടുാളു. കഷ്ടത്തിലാ വുലോ.’

കുട്ടമ്മാമ വന്നപ്പാൾ കാര്യമറിഞ്ഞു. മാളുവാൻ അച്ചരനോടു പറഞ്ഞതൽ. കുട്ടമ്മാമ നേരെ പത്തായപ്പുരയിലേയ്ക്കു കയറിപ്പോവാൻ ഭാവിച്ചപ്പാൾ അമ്മമ്മ വന്നു തടഞ്ഞു. അപ്പാൾ കുട്ടമ്മാമ പറഞ്ഞു:

‘ഈത്രെ. കാലം ഞാൻ മിണ്ണാണ്ഡിരുന്നു. നിയ

മഹും ബവട അധികാരം സോന്തു ഞാൻ നോക്കേ
ട്ടു.’

പത്രായപ്പുരയുടെ മുകളിൽവെച്ചു ലഹരയു
ണ്ണായി.

‘തൊറക്കില്ലെ ഞാൻ പത്രായം, നീയാരാ നോ
ട്ടു കല്പിക്കാൻ?’

മാളുവും വലിയമ്മയും തങ്കെത്തിയും ഉണ്ണി
ക്കൊല്ലായിൽ നിന്നു ശ്രദ്ധിക്കുകയായിരുന്നു.

‘ഞാനോ? ഞാൻ ഈ തറവാട്ടിലെ ഒരാളാ
ന്നും, രാവുപകലും ഞാൻ ചോരന്നീരാക്കി പണി
തിട്ടാ നെല്ല്ണ്ണാവ്സൻ.

തുടർന്ന് കുടമ്പാമ വലിയമ്മാമയുടെ ഭാര്യവി
ടുകാരൈപ്പറ്റി പറഞ്ഞുവന്നേ.

വലിയമ്മാമ പത്രായം തുറന്നില്ലെ. കുടമ്പാമ
താഴത്തിറങ്ങി. പത്രായപ്പുരയുടെ താഴത്തെ
അറയിൽ വല്ലുകൊട്ടയിൽ സുകഷിച്ചു വിത്തെ
ടുത്ത് അളന്തിട്ടുകൊടുത്തു. മീനാക്ഷിയേടത്തി
അത് കൊണ്ടുപോകാൻ സംഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ അവ
രെ ശക്കാരിച്ചു:

‘എട്ടത്ത് കൊണ്ടോവാനമല്ലെ പറഞ്ഞു്?’ എന്ന്
ഉറക്കെ ചോദിച്ചപ്പോൾ മീനാക്ഷിയേടത്തി അള
നിടു ചെന്നുവിത്ത് കൊട്ടയിലാക്കി മാളുവിനെ

കൊണ്ട് പിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പോന്നു.

വിത്തെടുത്ത് ഉള്ളേണ്ട യോഗവും വന്നതിൽ
അമ്മമയ്ക്കു വലിയ സകടമുണ്ട്.

കുടമ്പാമ അമ്മമയോടു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:

‘ഒന്നുകിൽ ഇതിനൊക്കെ ഒരു വേദ്യമണ്ഡാവ
ണം. അല്ലെങ്കിൽ നിയർക്കുന്നീര ഓരി വേരേ കി
ടണം. ണാൻ രംഭിടന്നും.

* * * * *

വടക്കേപ്പാട്ട് അമ്മാമന്നും മരുമകന്നും തയ്യിൽ
തെറ്റിയിരിക്കുന്നു. മരുമകൻ അമ്മാമനെ തല്ലാൻ
ചെന്നുവെവന്നു. ഒക്കയാൻ നാട്ടുകാർക്കിടയിൽ
സംസാരം.

വക്കീൽ കുമാരൻനായർക്ക് ആത്യ കേട്ട
ശേഷം ഒരിതിയ്ക്കപ്പെപ്പാറുതിയുണ്ടായിട്ടില്ല.
കാരണം വടക്കേപ്പാട്ട് ഒരു ഭാഗം കിട്ടുക എന്നു
വെച്ചാൽ ചെറിയ കാര്യമല്ല.

എടുക്കേട്ടു. അറുപത്തിനാലാള്ളു. ഉണ്ടായി
രുന്ന കാലത്തെ ഭാഗം നടത്തിയതു ഗുരുനാമൻ

കുണ്ടൽനായരാൺ. അന്നു ശുരുനാമേൻറെ കുട
ദെ അതിനുവേണ്ടി നടന്നിട്ടുണ്ട്. കുമാരൻനാ
യർക്ക് ആധാരമെഴുത്തു പറിപ്പിച്ചതു കുണ്ടൽ
നായരായിരുന്നു. കുണ്ടൽനായരപ്പോലെത്തു
ങ്ങു വ്യവഹാരക്കാരൻ അതിൻറെശേഷം ഉണ്ടാ
യിട്ടില്ല. കുണ്ടൽനായർ എഴുതിയ ആധാരം
രജിസ്റ്റ്രാറുടെ മുന്നിലെത്തിയാൽ വളരെപുള്ളി
മാറ്റേണ്ടിവരില്ല. ആധാരമെഴുത്തിൽ മരിച്ചുപോ
യ ആ മഹായാഗ്രഹൻറെ ശിഷ്യനാണ് താനെന്നു
കുമാരൻനായർക്കെലിമാനമുണ്ട്.

വകീൽ കുമാരൻനായരെ സംബന്ധിച്ചിട്ട്
തേതാളം, ഭാഗം എന്നുവെച്ചാൽ ഒരു സദ്യയാണ്.
നാട്ടുകാരുസ്യമനാണ്. അധികാരിയുടെ ഗ്രാമ
ക്രോട്ടിയിൽ ഒരു വകീലാണെന്നാൽ. അങ്ങെ
നെയാണ് വകീൽ എന്ന പേരു വന്നത്.

വടക്കേപ്പാട്ടു കുട്ടൻനായരെ സൗകര്യത്തിൽ
നന്നു കണക്കുക്കിട്ടാൻ നടക്കുകയായിരുന്നു അ
യാൾ. എന്നിട്ടുവേണ്ടം. കാര്യം എത്രതേതാളംമാ
യെന്നറിയാൻ, മാത്രമല്ല, കോരുക്കുട്ടിപ്പണിക്കരെ
ഇതിൽ തൊട്ടിക്കാതെ കഴിക്കുകയും വേണ്ടം.
കോരുക്കുട്ടിപ്പണിക്കരോണ് കുമാരൻനായർക്കു
ഒരു എത്രിരാളി.

തുത്താല ജീസ്റ്റാപ്പീസിൽനിന്ന് ഒരു ചുണ്ടിപ്പുണ്ണയത്തിൻ്റെ ജീസ്റ്റർ കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചു വരുന്നോണ് തോണിക്കൊവിടകുത്ത വയലിൻ്റെ വരവെൽ ചെറുമികൾ ചാഴി വിശുന്നതും നോക്കി കുട്ടൻനായർ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ട്.

അയാൾ നിരത്തിൽനിന്നു വരവെന്തെങ്കിലും അഭി ‘വയ്യേൻ്റെ ഗൃഹവായുരപ്പാ.’ എന്ന മുവവു രഡ്യാട കുട്ടൻനായരുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. ‘എന്താ വക്കീലോ?’

‘നോള്ളു. തുത്താലവരെ പോയി. നോമുടെ കണ്ണൻ സെയ്താലിയുടെ ഒരു ചുണ്ടിപ്പുണ്ണയ. രേഷാക്കാൻ ഉണ്ടായിരുന്നു.’

‘കഴിഞ്ഞില്ലോ?’

‘കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പുഴയെ രേഷാളു നല്ല ആളു. രണ്ടി നടനാ കെതച്ചു. വയ്യേൻ്റെ ഗൃഹവായുരപ്പാ.’

‘എന്നു. ചെറുപ്പാവില്ല്യാലോ’

കുട്ടൻനായർ വലിയ താത്പര്യമൊന്നു. കാണിക്കാതെ പറഞ്ഞു.

‘എങ്ങന്നു. ചാഴീണ്ടോ?’

‘കഴിഞ്ഞ കൊല്ലുത്തത്തല്ലു.’

കുഷിയെപ്പറ്റിയും നാട്ടുകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും കുറേ സംസാരിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുമാരൻനായർ ആരംഭിച്ചു:

‘പിന്നേയും, ഒന്നുണ്ടായിട്ടു ചോതിക്കവെള്ളു. അമ്മാമ തിരി എട.തിരിഞ്ഞു നില്ക്കാനു കേട്ടു. നേരോ?’

കുട്ടൻനായർ ശാന്തനായി പറഞ്ഞു:

‘എടവും. വലവും. തിരിഞ്ഞതുകൊണ്ടായില്ലെല്ലാ. വിട്ടില്ലെങ്കിൽ കൈഷണം. കഴിക്കണേണോ?’

‘നാലും.....കേട്ടോണ്ടു പറയും. അമ്മാമയ്‌ക്കു വയസ്സും. കൊർച്ചും കൈമിക്കണേം കുട്ടൻനായരേ?

വക്കീൽ ഉദ്ദേശിച്ചുപടി അതു കൊണ്ടു.

‘എന്ത് കൈമിക്കണോ.നാ നിങ്ങളു പറേണ്ട്? തൊന്തായതോണ്ട് ഇത്തരിംകാലം മിണ്ഡാതിരുന്നു. പോത്തിനെപ്പോലെ രാവുംപകലും. പണിപേരാ. ഒരു കാശ്. ഒരു മണി തെള്ള്. കണ്ണുണ്ടുതൊടാൻ കിട്ടില്ലെന്ന്.’

‘അല്ലെ, വടക്കേപ്പുട്ട് ഒരു നെറഞ്ഞത തറവാടാ. കാരണണാമ്മാരാവുംനോ—’

‘നെറയ്ക്കലും. പൊലിക്കലുമെന്നുകുറഞ്ഞ പണ്ഡായിരുന്നു, കുമാരൻ നായരേ. കാരും. നോക്കിനോ

കാലി ഇപ്പോൾ സംഗത്യാക്കണ കൊള്ളൽത്തിലെറഞ്ഞി
തിക്കണ്ണു.’

അപ്പോൾ കുമാരൻനായർ ശബ്ദം. താഴ്ത്തി
വലിയ ഒരു രഹസ്യം. പറയുന്നതുപോലെ മന്ത്രി
ചു:

‘കൊറച്ചുാക്കു നിയക്കു. അറിയാ.. വോറ
തയു പറയാൻ പാടോ? അസാറ.. കട.ണ്ടനാ
കേട്ടത്.’

‘ഞാൻ നയിച്ചു തിനോണ്ട. ഇങ്ങനെ നേരു.
സമയു. നോക്കി വായ്ക്കുപൊതി നിക്കാൻ
നേര കൊണ്ടാവില്ലു....’

‘എങ്ങന്നു അഭ്യാസ നേരംവഴിക്കു പോവാ?
ആ കോരുപ്പണിക്കരുടെ ഉപദേശമല്ലോ മുഴു
വൻ?’

‘ഉപദേശം. കേട്ടോട്ടു. പണയെഴുതേര വില്
ക്കോ ഒക്കെ ചെയ്തോട്ടു. ഞാനു. ഒരുട്ടാക്കു
റിച്ചിട്ടു.’

കുമാരൻനായർ സമാധാനിപ്പിക്കാനെന്ന മ
ടിൽ പറഞ്ഞു:

‘കൊഴപ്പോന്നു. കുടാണ്ട നോമ്മകതയു പറ
ഞയു ശരൂാക്കാം.’

‘ശരൂാക്കാനെന്നുല്ലോ, എൻ്റെ എന്താ ഉള്ള

തച്ചാൽ അതിങ്ങക് കിട്ടുവാൻ മതി.’

വകരിൽ കുമാരൻനായർ അത്തുതപ്പേട്ടു നെറു കയിൽ കൈവെച്ചു.

‘എന്നാ, സീറി ഗുരുവായിരപ്പോ, ഈ കേ ക്കണ്ടത്? ഭാഗിക്കേണ്ടോ?’

‘ആ, എന്നാ ഭാഗിച്ചാൽ? അവനോന്നായി, അവനോസ്സിനു പാടായി. നിങ്ങളിനിപ്പോ മരിച്ചു നും പറുണ്ടാ. ഞാൻ കൈകാൻ പോണില്ലെ. നിക്കു പത്തുമുപ്പുത്തട്ടുവയ്ക്കുായി. ഞാനും ഒരാണാ. ആ വീട്ടില്ലെ കുട്ടുാൾക്കും കുടി നൊ വെല്ലുണ്ടു്...’

‘ആട്ട കുടനായരേ, നൊമ്മക്ക് വഴിണാ ക്കാം. മരുംതപ്പേട്ട നാലാളേക്കാണ്ക് അമ്മാമോ ക് പറേപ്പിക്കാം. പകേഷ്—’

കുടൻനായരുടെ അരിശം പെരുകിപ്പെട്ടുകി വരികയായിരുന്നു.

‘എന്നാതു പെരുത്തു പകേഷ്?’

‘ഭാഗിക്കണ്ണതു മോശാനാ നിക്കു തോന്ത്രം. നെറണ്ണത ഒരു തറവാടാ. തമ്മിത്തച്ചു പിരിഞ്ഞു നുകേട്ടാൽ—’

കുടൻനായരുടെ മുവം രുക്ഷമായി. ‘എനി കരിയാം, നായരേ, നിങ്ങളെയൊക്കെ. അമ്മാമ

പറഞ്ഞാൽ വാല്യും തറ്കു പിന്നാലെ നടക്കും.’

കുമാരൻനായരുടെ മദ്ദാന്നു മാറി.

‘കുട്ടനായരേ, അള്ളിൻറെ കഴിഞ്ഞു പോയ അന്ത്രേതാനേപ്പാല്യാണ്, ഞാനെന്നൊ വേണ്ടത്?’

കുട്ടനായർ തീക്ഷ്ണമായി ആലോചിച്ചു. എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു:

‘നിങ്ങളും വേണ്ടത്സെ. ആരോക്ക്യാച്ചാൽ എന്നാക്ക്യാച്ചാൽ ചെയ്ത് ഇതൊന്നു രണ്ടു ദിക്കിലുാക്കണം. എന്നൊ സാധിക്കോ?’

‘സാധിക്കോനോ? പതിനെട്ടായിരും പാട്ടും പിരിഞ്ഞ പൊറത്തെടുത്തുമന കിറുക്കുത്ത്യമായി ഭാഗിച്ചതു ഞാനൊറ്റയ്ക്കാ. അറിയോ? ഞാൻ നോക്കിക്കൊള്ളാം, കുട്ടനായരേ.’

വെള്ളത്തുണി പൊതിഞ്ഞ ശീലക്കുട ചുമ്പിലൊന്നു മാറ്റിവെച്ചു രണ്ടടിവെച്ചു വക്കിൽ കുമാരൻനായർ വീണ്ടും പറഞ്ഞു: ‘നിങ്ങളും ഒരും പതിനേംകണ്ണാം. നിങ്ങളിൽനിരുത്തുപായ അന്ത്രേതാനേപ്പാല്യാണ്.’

സംത്യുപ്തിയോടെയാണ് അയാൾ മടങ്ങിപ്പോയത്.

കമ്മയറുക്കേണ്ട ഒരവസരം വരുമെന്ന് കു

ടൻനായർക്കരിയാമായിരുന്നു. പക്ഷേ അതിന്റെ
വേഗത്തിലാവുമെന്നു കരുതിയതല്ല.

പതിനഞ്ചോ പതിനാറോ വയസ്സിൽ പാടത്തിൽ
അാൻ തുടങ്ങിയതാണ്യാൾ. ഇരുപതിലേരെ
കൊല്ലുമായി അഖ്യാനിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്. എന്നി
ടിപ്പോഴു. നല്ല ഒരു മുണ്ടു ചൂറാനില്ല. പുരത്തു
നിന്ന് ഒരു കോപ്പ ചായ കുടിക്കണമെങ്കിൽ കാ
ശില്ല. കൊല്ലുത്തിൽ നാല്ലുമുണ്ടു. രണ്ടു തോർ
ത്തു. അഖ്യുപറ നെല്ലുമാണ് കുലി. പടിയ്ക്കൽ
പണിചെയ്യുന്ന ചെറുമക്കൾക്ക് ഓണവു. വിഷ്ണു
വു. തിരുവാതിരയു. വന്നാൽ അളവുണ്ട്*. അവ
രുടെ സ്ഥിതി ഭേദമാണെന്നയാൾക്കു തോന്തി.

അമർഹത്തോടെ കൂട്ടൻനായർ വരുമ്പത്തു
കാർക്കിച്ചുതുപ്പി.

വലിയ തറവാട്ടിലെയാണെന്ന പേരു ബാക്കി
യുണ്ട്. എന്നിട്ടു കാര്യു?

മാളുവിൻറെ കാര്യമാലോചിക്കുന്നേബാൾ അ
ധാർമ്മക്കു സകടമുണ്ട്. രണ്ടുമുന്നു കൊല്ലു. കഴി
യുന്നേഴുക്കു. അവൾ പ്രായ. തിക്കണ്ണ ഒരു
പെണ്ണാവു. കഴുത്തിലു. കാതിലു. മിന്നുന
ഒരു കഷ്ണമില്ല. അവളെ വിട്ടിൽ ഒരു പണിക്കാ
രിപ്പുണ്ണായിട്ടാണ് കണക്കാക്കുന്നത്. അവൾ രാ

വിലേയും വൈകുന്നേരവും എടുത്താൽ പൊതാതാ വെള്ളംകുടം ചുമന്നു പോകുന്നത് അയാൾ കാണാറുള്ളതാണ്. അവളുവിടെ പാർക്കുന്നതുതന്നെ കുണ്ണിയോപ്പാൾക്ക് ഇഷ്ടമില്ല.

അമ്മാമയുടെ മകളും, അവിടെ താമസിക്കാറുള്ളതാണല്ലോ. പത്തായപ്പുരയിൽനിന്നിരങ്ങില്ല. കുണ്ണിയോപ്പാൾക്ക് ഒരു പൊന്നുമോളുണ്ടല്ലോ. പൂവിലയെടുത്തു കുത്താനറിഞ്ഞുകൂടാ. പണിയെടുക്കാൻ ഒരു മിനാക്ഷിയുണ്ട്. മാളുവുമുണ്ട്.

കണ്ണു സഹിക്കുകയായിരുന്നു എല്ലാം. ഒടുവിൽ അത് അന്നാണു പൊടിത്തെറിച്ചത്. അപ്പുള്ളി വന്നത് അയാളിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അപ്പുള്ളിയോട് അയാൾക്ക് സ്നേഹമില്ല, വെറുപ്പുമില്ല. പക്ഷേ മുന്നൊരിക്കൽ അവനെ കഴുത്തിനു പിടിച്ചു തള്ളി ആട്ടിയിരക്കിയതറിഞ്ഞപ്പോൾ അല്പം വേദനതോന്തി. ഒരു മനുഷ്യകുട്ടിയല്ല? വടക്കേപ്പാട്ടു തറവാട്ടിലെ ആൺകുട്ടിയാണവന്നും. ചോദിക്കാനും പറയാനും. ആരുമില്ലെന്നുവെച്ച്-

അപ്പാൾ വിശ്വാം മാളുവിന്റെ കാര്യമോർത്തു. മനുഷ്യാവസ്ഥയാണ്; ഇന്നു കണ്ണടച്ചാൽ നാളെ മാളുവിന്റീയും സ്ഥിതി ഇതാണ്. അവ

കളയും അട്ടിയിറക്കും. അവർക്കവിട അധികം രവുമില്ല.

രു വൈകുന്നേരം വിട്ടിൽ കയറിച്ചെന്ന പ്ലോൾ കണ്ണത് അതായിരുന്നു. ആ ചെറുക്കുന്ന അപ്ലോൾ പൊടിച്ചു കളയുമെന്നു തൊന്തി. അപ്ലോൾ അമർത്ഥപ്പെട്ടുകിടന്നിരുന്ന ശബ്ദം ഉയർന്നു.

കുഴപ്പം ആരംഭിക്കുന്നയുള്ളുവെന്ന് കുടൻ നായർക്കു തൊന്തി. നെല്ലുളന്തിട്ടു കൊടുക്കു കയില്ലെന്നാണിപ്ലോൾ വാഗി. പത്തായം പുട്ടി താങ്കാൽ അരയിൽ തിരുക്കിയാണ് നടത്തം. വണ്ണിക്കാർക്കു നെല്ലും വില്ലക്കാൻ പോകുന്നു എണ്ണനും കേട്ടു. വരട്ട്. ഉള്ളാനുണക്കിയിട്ടു നെല്ലും വണ്ണിക്കാർക്കു വില്ലക്കെട്ട്.....

വടക്കേപ്പാട്ട് തറവാട്ടിൽ ഒരാൾക്കുമാത്രമേ അവകാശമുണ്ടായിക്കുട്ടു റൈനില്ലെല്ലോ.

അംഗൾ

നാലബുദ്ധിവസ്തുമായി മഴ തുടങ്ങിയിട്ട്. ഇടിയും കാറ്റുമില്ല. തോരാത്ത മഴതന്നെ. ഒരു കാർ ആകാശത്തിൽ കണ്ണാൽ മതി, മഴ ഉടനെ പൊട്ടി വിശ്വകയായി. അതു നിലയ്ക്കുന്നേവാഴേക്കു വിണ്ണക്കു. ആകാശത്തിനീൻ്റെ മുവം കരക്കുന്നു.

വെള്ളം. കെട്ടിനില്ക്കുന്ന മുറ്റത്തു മഴത്തുള്ളി കൾ വിശ്വനേവാൾ കുമിളകൾ പൊങ്ങുന്നതു. പൊട്ടുന്നതു. നോക്കിക്കൊണ്ടു പാറുക്കുട്ടി ഇരുന്നു. ഇല്ലത്തു പണിയില്ല. മഴയാനു തോർന്നിട്ടു ഇനി നെല്ലടക്കുകയുള്ളതു എന്നാണ് കുണ്ണതാത്തൊല്ലു പറഞ്ഞത്.

നന്നാണ്ടു നില്ക്കുന്ന പാടത്തിനീൻ്റെ മുവം, തുടച്ചുത്തുന്ന നന്നാത്ത കാറ്റിൽ വെള്ളത്തുള്ളി കളുണ്ട്.

ചെലന്നിക്കുടങ്ങാൾ വോലിപോലെ വളർന്നു നില്ക്കുന്ന അതിരിന്നപ്പറ്റിത്തെ വഴി ചളിക്കെട്ടി ക്കിടക്കുന്നു. ആ വഴിയില്ലെട അകലേയ്ക്ക്. അകലേയ്ക്കു കണ്ണുകൾ സഖരിക്കുന്നേവാൾ പാറുക്കുട്ടി ഓർക്കുകയായിരുന്നു: അപ്പുണ്ണി

വനില്ല.

വർപ്പേ? അവൻ ഇനി ഒരിക്കലും വർപ്പേ?

ഇരങ്ങിപ്പോയപ്പോൾ പിണകം. മാറി സ്കൂൾ വിട്ടാൽ വന്നു കയറുമെന്നാണ് അനു കരുതിയത്. സന്യായായിട്ടും വനില്ല. പലരോടും ചോദിച്ചു. കണ്ണവരില്ല. കരണ്ണതുകാണ്ഡാണ് സന്യായക്കു ഓടിനടന്നത്. കുറെദുരത്ത്, അടയ്ക്കെവട്ടുപുരയും പിടിക്കുള്ളൂമുള്ള സ്ഥലത്തിന്പുറം. പുളിച്ചുവട്ടിലെ കാതരുമാപ്പിളയുടെ മകൻ അപ്പുള്ളിയുടെ ക്ഷാസിൽ പറിക്കുന്നുണ്ടനു കേട്ടു. അവനോടനേപ്പിച്ചാൽ അറിയാം.

സന്യായക്കുത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. നേരമിരുട്ടിയാൽ പിണ പുറത്തിരഞ്ഞി നടക്കാറില്ലാത്തതാണ്. ഏകില്ലും ഓടി കിതച്ചു കൊണ്ഡാണ് ആ വഴി മുഴുവൻ നടന്നത്തിയത്. കാതരുമാപ്പിളയുടെ വിട്ടിൽചെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അപ്പുള്ളിയെ മുഹമ്മദ് അനു ക്ഷാസിൽ കണ്ടിട്ടില്ല.

നേബീൽ കൈവെച്ചു. എൻ്റെ മോനേ.....

തിരികെ വിട്ടിൽ വന്നു വിളക്കു കത്തിച്ചുവെച്ചുശേഷം പടിയ്ക്കൽത്തന്നെ കാത്തുന്നിന്നു.

ശങ്കരൻനായർ വന്നെങ്കിൽ അനേപ്പിക്കാൻ അയയ്ക്കാമായിരുന്നു. പക്ഷേ ശങ്കരൻനായർ

ആ വഴി വരാറില്ലു. അധ്യാർഷ പിന്ന വിട്ടിൽ വനി കുമില്ലു. ഇനി അധ്യാർഷ വരില്ലു. ഇല്ലത്തുനിന്നു അധ്യാരജൈ മുവത്തോടു മുമ്പ് കാണാതെ കഴി ക്കുകയായിരുന്നു.

ആരോടും സങ്കടം പറയാനില്ലു. മുത്താച്ചി കൊട്ടിലിൽ ഇല്ലാത്ത ദിവസമായിരുന്നു. ചിമ്മിനിയും കത്തിച്ചുവെച്ചു രാത്രി മുഴുവൻ ഉറങ്ങാതിരുന്നു. അവൻ വരിക്കേള്ളു?

നേരം. വെള്ളപ്പിച്ചുതെങ്ങെന്നെയനിപ്പോൾ ഓർമ്മയില്ല.

പിറ്റേനു മുത്താച്ചി വന്നു. മുത്താച്ചി പറഞ്ഞ പ്പോഴാണ് അറിഞ്ഞത്, അപ്പുള്ളി തറവാട്ടിലേ യങ്കു ഹോയിരിക്കുന്നു. മുത്താച്ചിയോടു പറഞ്ഞതു ചക്രമൂലയാണ്; ചക്രമൂലയോട് പറഞ്ഞതു സെയ്താലിക്കുട്ടിയും.

അപ്പുള്ളി തറവാട്ടിൽ താമസിക്കുകയോ? അവിടെനിന്നാണവനെ അപമാനിച്ചുയച്ചത്, അവന വിടെ പൊറുക്കാനാവില്ലു.

പാറുക്കുട്ടി കാത്തിരുന്നു. ഏറെൻ്റെ മോൺ വരും, വരാതിരിക്കില്ലു.

ഇല്ലത്തു ചെന്നപ്പോൾ ഇരിക്കണമ്മ ചോദിച്ചു: ‘മകൻ വന്നോം പാറുക്കുമോ?’

‘വരു.’ എന്നുമാത്രമാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്. ആളുകൾ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാ മകൻ പിണാങ്ങി പ്ലോയിരിക്കുകയാണെന്ന്-

അന്തി കരുക്കുന്ന നേരമാണ് കുടുതൽ വ്യസനം. തൊന്തുക. മഴ തുടങ്ങിയശേഷം ഇരുട്ടു നേരത്തെ പടർന്നു കയറു.. തൊടിയിൽ നിരയെ വെള്ളം. കാരണം വ്യക്തമല്ലാത്ത ഒരു ഭീതി മനസ്സിലാണെന്ന അതിചു കയറു.. രാത്രിയിൽ മുത്താച്ചി കുട്ടിനു വന്നു കിടക്കാറുണ്ട്. പായക്കണ്ണ ഉടനെ മുത്താച്ചി ഉറക്കം. തുണ്ടു.. വാതി ലടച്ചുകിടന്നാൽ ഉറക്കം. വരില്ല. ഉമ്മറത്തുനിന്ന് അനക്കം. കേൾക്കുന്നോള്ളല്ലോ. അവർ ചെവി ദോർക്കു.. രാത്രിയിൽ അപ്പുള്ളി വരില്ല. എന്നാലു..-ഓരോ അനക്കം. കേൾക്കുന്നോച്ചു.. ചെവി ദോർത്തു പോവുകയാണ്.

ഈ മഴയത്തു.. അവൻ സ്കൂളിൽ പോവുന്നുണ്ടാവുമോ? പ്രധാന നിരഞ്ഞുനില്ക്കുകയാണതെ. ആമിനുമയാണ് പറഞ്ഞത്. തോണി വിലാങ്ങിട്ടു മുന്നു തിവസമായി.

‘രണ്ടിസം.കുടി ഇങ്ങന്നൂന്നു വെച്ചാൽ കൊങ്ങൻ കേരു..നാ തോല്ല്.’ എന്നാണ് ആമിനുമാണങ്ങാടിയിൽനിന്നു വന്നപ്ലോൾ പറഞ്ഞത്. നി

രത്നു പുഴവക്കിലാണ്. പുഴവെള്ളം. നിരത്തിന് ഒപ്പുമെത്തിയിൽക്കുന്നുവയ്ക്കേ. സുക്ഷിച്ചു നടന്നി ല്ലോക്കിൽ വക്കിടിയും. ദൈവമേ, ആ വഴിയാണ് സ്കല്ലേറ്റിൽ പോകേണ്ടത്. അപ്പുണ്ണി സുക്ഷിച്ചു നടക്കില്ലോ?

ശേവതി. രക്ഷിക്കണം.....പാറുക്കുട്ടി ഒരു പണ്പൂയസു. നേർന്നു.

ഉണ്ടായിരുന്ന അൻ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഉച്ച ത്രക്ക് ആമിനുമയ്യുടെ കൈയ്യിൽനിന്നാണ് നാ ശിയതി വാങ്ങിയത്. അതിൽ ഒരു പിടി ബാക്കി യുണ്ട്. നാളെ രാവിലെത്തയും. അതുകൊണ്ടു കഴിക്കാം. പിന്നെ?

ഇല്ല മഴ തോറില്ല.

മഴ തുടങ്ങിയപ്പോൾ മുതല്ലക്കു മുത്താച്ചി പാറുക്കുട്ടിയുടെ ആക്രമാണ്. കരിവടം പുതച്ചു കാലുതടവിക്കാണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇടയ്ക്കി ദെ മഴയെ ശപിക്കും.

‘ഇക്കുറി നാലു പറ** വർഷം, കുറ്റാ മഴ പെയ്തുണ്ട്.’

തണ്ണുപ്പുകാറു കയറിവന്നു. ശരീരം വിറയ്ക്കുന്നോൾ മുത്താച്ചി പിരാക്കും: ‘പണ്ഡാരടക്കാനോരു മഴ, ഇതു നാശത്തിനാ.

കലികാലം, കലികാലത്തിലും പ്രമാണണ്ട്. ഈ തൊക്കെ.’

രു തൊപ്പിക്കുടയും ചുടി പുരയുടെ പിൻവശ തന്ന വേലികടന ആമിനുമും ഉമ്മറന്തയ്ക്കു വന്നു.

‘കേട്ടോനും, പാറുക്കുമോ?’

മഴയുടെ ഇരുവംകൊണ്ടു പാറുക്കുട്ടി കേട്ടില്ല.

‘പുമാനോട്ടിലിൽയ്ക്കു വെള്ളം. എത്തിരിക്കണ്ട്. ചരിക്കോ പടച്ചാനേ?’

മുത്താച്ചി കഷണിച്ചു:

‘ഇങ്ങനെ കേരിനോ ഉമ്മ.’

ഉമ്മ കൂടു ചെതിച്ചുപിടിച്ച് ഇറവെള്ളം. തട്ടാതെ ഉമ്മറന്തയ്ക്കു കയറിനിന്നു.

‘തൊപ്പുരൂപതിലെ വെള്ളപ്പൊക്കം. അദ്ദേഹാർമ്മങ്ങളാം.’

‘ഉണ്ടല്ലോ. ഞാമബളാക്കെ സൈന്താലിക്കാ നീറ പൊരേലിക്കല്ലേ ഒയ്ച്ച്? നീറങ്ങളേ. അന്ന ല്ലേ ഞാമബ തനപ്പളാവു പെരുമ്പല് വിണ്ട്?’

മുത്താച്ചിക്ക് ആ വെള്ളപ്പൊക്കത്തപ്പറ്റി ഒരു പാടു പറയാനുണ്ട്. അന്നു കൊട്ടിലിനീറ അക്ക തനയ്ക്കു വെള്ളം. കടന്നു. മുത്താച്ചിയുടെ പശുക്കുട്ടി ഓലിച്ചുപോയി. വടക്കുമുറുക്കാ

രി ഒരു സ്ത്രീ ലലിച്ചു പോകാതെ പ്ലാവിന്റെ
കവുളിയിൽ കയറിയിരുന്ന കമ മുത്താച്ചി വി
വരിച്ചു.

‘വടക്കേപ്പാട്ടുകാരുടെ തോട്ടം മുങ്ങി. പാന്തം
കുട്ടി വരുമ്പോല്ലേ വെള്ളം, കേരിൽന്ന്, വേഗം,
ഒഴിം ചെയ്തുട്ടോ.’

ആ വെള്ളപ്പാക്കത്തെപ്പറ്റി സംപ്രാംപോ
ലെ നേർത്ത ഓർമ്മയേ പാറുക്കുട്ടിക്കുള്ളു;
പല സ്ഥലത്തുനിന്നും ഒഴിച്ചുപോന്ന അള്ളു
കൾ വന്നു ചേരിന്നതു തറവാട്ടിലായിരുന്നു.
പാടത്തിൻ്റെ വക്കിലാണൊക്കില്ലു. വിട്ടു വളരെ
ഉയരത്തിലാണ്. അവിടെയ്ക്കു വെള്ളം കയറില്ലു.
കൈയാലയില്ലു. കോലായില്ലു. പലരും മുന്നു
ദിവസം വെള്ളു. ഉണ്ണുമായി പാർത്തു. പശു
തെന്താഴുത്തിന്റെയും കാളിതെന്താഴുത്തിന്റെയും
കോലായിൽ ചെറുമകൾ വന്നുകുട്ടി. മുന്നാംഡി
വസം വെക്കു
നോർമായപ്പാഴേയ്ക്കു വെള്ളം. വാർന്നു തു
ടങ്ങി.

മുത്താച്ചി ആന ലലിച്ചുപോയതു. കരുണ്ണുർ
പാലത്തിൻ്റെ അടുത്തുവെച്ച് ഒരു മാസിള ആതി
നെ കയറിട്ടു പിടിച്ചതു. നേരെ കണ്ണപോലെ

ആമിനുമ്മയോടു വിവരിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ്. ഉമ്മ അതഭുതതന്ത്രങ്ങൾ കേട്ടിരുന്നു. പിലർക്കു വെള്ളമൊഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒഴുകിവന്ന പണപ്പുട്ടി കൂളിം പാത്രങ്ങളും കിട്ടിയ കമകൾ. വെള്ളം കയറിയ വിട്ടുകളിലേയ്ക്കു പിന്നിട്ടു തിരിച്ചു വന്നപ്പോൾ അടുപ്പിലും തുണ്ണുകളിലും പാന്തു കാൾ പടം വിടർത്തിയാടിയ സംഭവങ്ങൾ.

ആമിനുമ്മയ്ക്കും പരിധാനുണ്ട്:

‘പൊന്നാരമുത്താച്ചു ഞങ്കു കോക്കരേണാ? വെള്ളം ബാർന്നിട്ടു ഞമ്മളു മോന്തിക്കു കുട്ടി ലു ബന്ന്, കൊട്ടു. ബട്ടിം ബെച്ചു ബെർക്ക് സംചായ്പിലിയ്ക്കു ചെന്നപ്പോ ഒരുത്ത്. അസ്തുല് ബെന്നാലേൻന്നിരുള്ളോ!’

അവസാനം ആമിനുമ്മ പ്രാർത്ഥമിച്ചു:

‘പടച്ചോൻ സഗായം.. കൊങ്ങാൻ കേരും നാ ദെപ്പോവുലോ.’

വേലിക്കപ്പുറത്തുനിന്ന് ആമിനുമ്മയുടെ മകൾ വിളിച്ചു. ഇരഞ്ഞിപ്പാവുനേപാൾ അവർ പറഞ്ഞു:

‘യൈക്കേണ്ണല്ലോരാച്ചു ഞമ്മക്കാനിച്ചു കെട്ടു കെട്ടാം പാറുള്ളുമേ,

അസ്തുണ്ണന്താ ചെയ്യണ്ണ്?’

പാറുക്കുട്ടി മുളി.

ഇംഗ്രേസ്, ഇംഗ്രേസ് മഴ തോരണേ എന്നവർ ഭഗവതിയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു.

നാട്ടിൽ ആളുകൾക്കു മുഴുവൻ അസ്വരഹ്യം യിരിക്കുന്നു. ചിലർ പുഴവക്കെത്തുതനെ സ്മലം പിടിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്, വെള്ളം കയറുന്നു ബോ എന്നറിയാൻ, പുഴ കർക്കിടക്കത്തിലും തുലാമാസത്തിലും നിറയാറുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതു അപകടസ്ഥിതിയിലേയ്ക്ക് എത്താറില്ല. കഴിഞ്ഞ കൊല്ലും പുമാൻഡോട്ടാട്ടിലേയ്ക്കു വെള്ളം കയറും എന്ന നില വന്നു. പിന്നെ മഴ നിലച്ചു. വെയില്ലു. വെക്കാനവും ഉണ്ടായി.

പാടം മുഴുവൻ വിതിപ്പുവിള നിറവയറായി നിംക്കുകയാണ്. റോധു പൊട്ടിയാൽ പാടം മുഴുവൻ വെള്ളത്തിനടിയിൽ. വേഗത്തിൽ വെള്ള മൊഴിഞ്ഞാൽത്തന്നെയും ചിങ്ങത്തിൽ കൊഞ്ചെന്തുത്തു കള്ളിയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടാൽ നെല്ലും മുഴുവൻ പതിരായിരിക്കും. പുഴവക്കെത്തുള്ള കണ്ണങ്ങളിൽ മണൽ വിഴാതിരിക്കുന്നീല്ല. ഒരു നിലം തിരെടുക്കാനുള്ള പണം. ചെലവഴിച്ചാലേ പിന്നെ മണൽക്കോരി കണ്ടം. താഴ്ത്താൻ കഴിയും.

നിരത്തിലും പിടികകളിലും. ആളുകൾ ദേപ്പട്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഉച്ചതിരിയുന്നോൾ മഴ നിലച്ചു.

ആകാശത്തു അല്പം വെളിച്ചും കണ്ണും ആളുകൾ
കും തെള്ള് ആശാസമായി. രണ്ടു ദിവസം മഴയി
ല്ലാതെ വെയിലുണ്ടായാൽ മതി. രക്ഷപ്പേടും.

പക്ഷേ ആരോഗ്യ നാഴിക രാവുചെന്നപ്പോൾ
ആകാശത്തുനിന്നു കുട്ടുകതിനപോലെ ഇടിമു
ഴങ്ങി. ഒരു ചാറത്തേമ്മൾ ചറപറാ വിഴാൻ തുടങ്ങി.
അതോടൊപ്പം ഒരു കാറ്റും.

മുത്താച്ചി കിടന്നുകൊണ്ടു സ്വയം സമാധാനി
കാൻ പറഞ്ഞു;

‘കാറ്റണ്ഡാവ്സ്റ്റുതു നല്ലതാ. കാറു കൊണ്ടായ്
കൊള്ളും. മഴ സാരം ണ്ഡാവില്ലു.’

പക്ഷേ പാറുക്കുട്ടി അതിനെപ്പറ്റിയായിരുന്നി
ല്ല ആലോചിച്ചിരുന്നത്. എവിടെയാവും അപ്പു
ല്ലോ കിടക്കുന്നത്? പുറത്തെ ഇറയത്ത്, ഇടി
യും കാറ്റുമുള്ളപ്പോൾ ഇരിക്കുന്നുണ്ടകിലോ,
ഇത്താരാ!

ആകാശത്തു വീണ്ടും ഒഴുപ്പാടുണ്ടായി.
ഇപ്പോൾ കാട്ടുപുച്ചകൾ കടിപിടി കുടുകയാ
ണ്ണനേ തോന്നു. ഉരുണ്ടുരുണ്ടുപോകുന്ന
ഒരു മുരളൻ. അവസാനം കണ്ണുബെഡിക്കുന്ന
ഒരു മിന്നല്ലും വീണ്ടും ഉച്ചത്തിൽ പൊട്ടിത്തറി
ക്കുന്നപോലെ ഇടിവെട്ടി.

‘നാരായണ, നാരായണ.....’ മുത്താച്ചി നാ
മ. ജപിക്കാൻ തുടങ്ങി. പാറുക്കുട്ടി എഴുന്നേർ
ഉയർത്തിവെച്ചിരുന്ന പരമ്പരയുക്കു താഴ്ത്തിയി
ട്ടു ജനാലയക്ക്.

കാറ്റിന്നീ ശക്തി കൂടിവരികയാണ്. വാഴ
തലപ്പുകൾ ഉലയുന്നു.

ചാറൽമഴയ്ക്കു കരുത്തു കൂടി. കാറ്റു. മഴയും
മത്സരിക്കുകയാണെന്നു തോന്തി. മേൽപ്പുരയിൽ
വിഴുന്ന മഴവെള്ളത്തിന്നീ കന്നത ശബ്ദം. വർ^{ഡ്}
ബിച്ചു വന്നു.

ജനാലയ്ക്കു മുന്നിൽ തുകണിയ തട്ടുക്കിന്നീ
വകിൽ, ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന ഭാഗത്തുടെ
നോക്കിയാൽ എങ്ങും ഇരുട്ടിന്നീ കടലാണ്.
ആകാശത്തിലെ മുരളും മഴയുടെ ഇരമ്പലും.
തൊടിയിൽ അങ്ങിങ്ങായി നില്ക്കുന്ന കുറ്റിവാ
ഴകൾക്കിടയിലും പായുന്ന കാറ്റിന്നീ ചിന്ന
വിളിയും എല്ലാംകൂടി അവശ്യക്കു വല്ലാത്ത
രുൾക്കിടിലമുണ്ടാക്കി. പുറത്തെ ഇരമ്പുന്ന
ഇരുട്ടിന്നീ കടലിലേയ്ക്കു ജനല്പഫൂതിലും
നോക്കിയിൽക്കുന്നൊഴായിരിക്കും. രു മിന്തൽ.
കാളരാത്രിയുടെ കാവൽക്കാരപ്പോലെ വു
ക്ഷങ്ങളുടെ കരുതത രൂപങ്ങൾ രുന്നിമിഷി.

തെളിയുന്നു. വിണ്ടും ഇരുട്ട് കല്ലറിൽ ഇരുട്ടി
ൻറെ കടലിരുന്നു.

‘കൊടുങ്കാറ്റാണ് എളുകിരിക്കണണൻറെ കു
ട്ടു. ഇക്കുറി വായുമണ്ണയലാ. മുത്താച്ചി കല്ലു
തുറക്കാതെ പറഞ്ഞു.

പാറുക്കുട്ടി ചിമ്മിനി കത്തിച്ചു തലയ്ക്കട്ടുത്തു
കാറ്റിൻറെ ഗതിയിൽ നിന്നുകൾ വെച്ചു.

മുത്താച്ചി കല്ലടച്ചു മലർന്നുകിടന്നു യുതി
യിൽ നാമ. ജപിക്കുകയാണ്.

തോട്ടത്തിൽ ഒരു മടൽ വിഴുന്ന ശബ്ദം. കേട്ടു.
അധിക. താമസിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് മുറ്റത്തെ
അമ്മര. കടപുഴങ്ങി ഒരു വാഴക്കുടത്തിനിടയി
ലേയ്ക്കു ഇരുവി വിഴുന്നതും. കേട്ടു.

മുത്താച്ചി കല്ലു തുറന്നു. ദയംകാണ്ട് ആകെ
പരവശമായിരുന്നു അവരുടെ നോട്ട്.

‘പാറുട്ടു, നമ്മളീ പെര അമർന്ന ചോട്ടിലു
പെടോ!’

‘പേടിക്കാതിരുന്നോളു, മുത്താച്ചി.’

‘നാരായണ, നാരായണ, നാരായണ.....’

ജനാലപ്പുഴുതിലുടെ പെട്ടുന്നു തിരക്കിക്കയറി
യ കാറ്റു ചിമ്മിനി ഉത്തിക്കട്ടുത്തി. മുത്താച്ചി
യുടെ നാമം.ജപം കുറേക്കുടി ഉച്ചത്തിലായി.

പുറത്തെ ഇരുവലിൽനിന്നു വേറിട്ട് ഒരു ശ
ബ്ദം കെടുവോ എന്നു പാറുക്കുട്ടിക്കു സം
ശയം തോന്തി. ഉള്ളോ? അവൻ ചെവിടോർത്തു.
ഉം, ആരോ വിളിക്കുന്നുണ്ട്. അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു.
വിണ്ണു. വിളക്കു കത്തിച്ചു. മുത്താച്ചിയോടു
പറഞ്ഞു:

‘ആരോ പൊറത്തന്റെ വിളിയക്കണ്ണണ്ട്, മുത്താ
ച്ചു.’

മുത്താച്ചി കണ്ണു തുറന്നുവെകില്ലും, നാമജപം
നിർത്താതെ അങ്ങനെത്തന്നെന കിടന്നു. പുറ
ത്തെ ഇരുവുന്ന കൊടുക്കാറ്റിനെക്കാളും പാറു
കുട്ടിക്കു ഭയം. വളർത്തിയതു മുത്താച്ചിയുടെ
ആ നാമജപമായിരുന്നു.

സംശയിച്ചുകൊണ്ട് ഉമ്മറവാതിൽ അല്പം
തുറന്നു. അപ്പോൾ കോലായിൽ നന്നായു കു
തിരന്ന് ആമിനുമുഖം തൊപ്പിക്കുടയും റാനാലുമാ
യി നില്ക്കുന്നു.

‘പാറുട്ടുമേ, കഷ്ടത്തിലായിലോ.’

‘എന്താ, ഉണ്മാ?’

ആമിനുമധ്യുടെ ദേഹത്തുനിന്നു വെള്ള. കോ
ലായിൽ ഇറ്റവിഴുന്നുണ്ട്. അവൻ കിതയ്ക്കുന്നു
ണ്ട്. കരയുന്നുമുണ്ട്.

‘ഇപ്പോൾ മാപ്പള കുരോയിന്ന് ബന്നത്. നെര
ത്ത് ദൈവം പൊട്ടും. ബജം യെഡ്യൂലും പോണ്ട്.’

‘എവിടയ്ക്കാ പുറ്റും, ഉമ്മാ?’

‘എബ്രർക്കൈഡിലും. കുന്നുപൊറത്ത് ആര
ടെകിലും. കുടിലിക്ക് പുറ്റും. സീറ കുട്ടും ശ്രീ
സാമാന്നാക്ക കെട്ടണ്ണ്. കോയേധാളേ.
ആടോം എന്നാ ചെയ്താനാ വിചാരം.’

പാറുക്കുട്ടി അന്നങ്ങാതെ നില്ക്കുന്നതു കണ്ണ്
ആമിനുമ തിരക്കുട്ടി: ‘വേഗം നോക്കി, അമുക്കു
ട്ടു. ഇത്തിരി കയ്യണ്ണാലത്തെ സ്തതിതി പടച്ചോ
നോ തിരിയുള്ളു’

‘ഞാനേവടയ്ക്കും പോണില്ലും, ഉമ്മാ.’

‘അക്കു പ്രാണാ? വേഗം നോക്കീടുന്നും. കു
ണ്ടങ്ങക്കാരു പെണ്ണുങ്ങളും. കുട്ടും. ഒയ്ച്ചു,
ആണുങ്ങളു കനിനീ. പയ്ക്കളീ. കൊണ്ടോ
വാ.’

വേലിക്കപ്പുറത്തെ വഴിയിലുടെ മഴയത്തു നീ
അംഗ റാന്തലുകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ കെട്ടുക
ളും ഭാണ്യങ്ങളുമായി ആളുകൾ പോകുന്നതു
കാണാം.

‘എന്നാ, പാറുട്ടുമേ, നിക്കണ്ണ്?’

‘ഉമ്മാ, നിയ്ക്കൈവടയ്ക്കും പോവാൻില്ലും. ഉമ്മാ

പൊയ്ക്കോളിൻ്.’

ആമിനുമാ അന്തംവിട്ടുനിന്നു.

‘പടച്ചോനേ, ഏന്താ ഈ കേക്കൽൻ്?’

‘ഞാൻ ഈല്ലെ, ഉമ്മാ. ഉമ്മ പൊയ്ക്കോളിൻ്.’

വേലിക്കൽ നിന്ന് ആമിനുമയുടെ

മുത്തമകൻ വിളിക്കുന്നു:

‘അട്ടു വേഗം വരീ, ഉമ്മാ.’

‘പാറുട്ടുമേം’

‘ഉണ്ണ, ഉണ്ണ പൊയ്ക്കോളിൻ. മുത്താച്ചി. പോ
നോട്ടേ....’

മുത്താച്ചി കരിവടവും പുതച്ചു കുന്നിപ്പിടിച്ചു
ഉമ്മറത്തെയ്ക്കെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

‘ഞിറ മുറുക്കാൻവട്ടി കൊട്ടിലിലാ, ഉമ്മാ.’

ഉമ്മയ്ക്കു ചൊടി കയറി:

‘മിണാണ്ടിരുന്നോളി, താളേളി. മന്സൻ പ്രാ
ണൻകിട്ടാൻ പായുവഭാ മുറുക്കാൻവട്ടി.’

കാറ്റിഞിറ ഇരുവലിനെക്കാളും ഉച്ചത്തിൽ
ആമിനുമയുടെ മാപ്പിള ആപ്പുറത്തുനിന്നു വിളി
ച്ചി.

‘ഉണ്ണ പൊയ്ക്കോളിൻ, ഉമ്മാ.’

‘അമ്മക്കുട്ടേ, അക്കൽ ഇബുദ്ദെ ആരാ ഒരു തൊ
ണ്ണ?’

‘ദൈവംണ്ട്, ഉമ്മാ. നിങ്ങളും പൊയ്ക്കോളിൻി.’
 ‘പടച്ച തന്യുരാനേ...’ എന്നുമാത്രമേ ആൺ
 നുമയ്ക്കു പറയാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. മുത്താച്ചി
 യു. ആമിനുമയ്യു. തൊപ്പിക്കുടയ്ക്കു താഴെ
 ചുരുങ്ങി നിന്ന് ഒരുക്കിരിങ്ങി. വെള്ള. തെരിച്ചു
 റാത്തലിശ്ശീർ കുപ്പി പൊട്ടി. അകത്തു വെള്ള.
 വിണിട്ടായിരിക്കണാം, തരിയു. കൊട്ടു. ആമിനുമ
 വിണ്ടു. സംഗയിച്ചു നിന്നപ്പോൾ പാറുക്കുട്ടി
 പറഞ്ഞു:

‘ഓന്നു. വിചാരിക്കേണ്ടാ, ഉമ്മ. ചാവാണ്ടിരു
 നേങ്കിൽ ഇന്നി. തമ്മിലു കാണാം.’

ഇരുട്ടിൽ അവർ കണ്ണു തുടച്ചത് അന്നോന്നു.
 കണ്ടിരിക്കയില്ല. ആ നിശല്യകൾ ഇരുട്ടിൽ മാ
 യുന്നതുവരെ പാറുക്കുട്ടി ഉമ്മറത്തു നിന്നു. പി
 ണ അകത്തു കടന്നു വാതിലടച്ചു.

വേദനയു. യൈവു. നശിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.
 എന്തു വന്നാലു. ഒന്നുമില്ലെന്ന ഒരു മരവിച്ച
 ബോധമായിരുന്നു മനസ്സിൽ ബാക്കി.

-നാടു മുഴുവൻ വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി. ഷുക്കി
 പ്ലോക്കുന്ന ഒരു മരത്തടിയുടെ മുകളിൽ പറിപ്പി
 കിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ ഇരിക്കുകയാണ്. കൈവി
 ടാൽ കഴിഞ്ഞു.....കൈവിരലുകൾ മരവിച്ചുതു

ചങ്ങിയിരിക്കുന്നു...എരു ചുഴിയിൽപ്പെട്ടു മരത്തടി
യോന്നു തിരിഞ്ഞപ്പാൾ കൈവിട്ടുപോയി.
അഗാധതയിലേയ്ക്കു താഴുകയാണ്. അയ്യോ....
അവർ ദെട്ടിയുണ്ടിന്നു. അപ്പോഴാണ് മനസ്സി
ലാകുന്നത് അതൊരു സ്വപ്നമായിരുന്നു.

പായിൽ ഏഴുനേറ്റിരുന്നപ്പോഴും ശരീരത്തി
നീറി വിറ മാറിയിരുന്നില്ല.

വാതിൽ തുറന്ന് ഉമ്മറത്തു വന്നു നോ
കിയപ്പാൾ തല ചുറ്റുന്ന പോലെ തോന്തി.
വെള്ളം. കയറിയിരിക്കുന്നു. ചുറ്റും നോകിയ
പ്പോൾ വെള്ളമല്ലാതെ മറ്റാന്നു. കാണാൻില്ല.
കരകാണാക്കടലിനീറി നട്ടവിൽ അലിഞ്ഞുപോ
കുന്ന ഒരു തുരുത്തിൽ നില്ക്കുകയാണെന്നു
തോന്തിപ്പോയി. തലേന്നു പച്ച കാണാമായിരുന്ന
പാടം മുഴുവൻ വെള്ളമാണ്. പറമ്പുകളും ഞാറ്റു
വട്ടികളും കഴിഞ്ഞു വെള്ളം. പടിവരെ ഏത്തിയി
രിക്കുന്നു. ഇന്നലെ നിറവയറായ നെല്ലും നിന്തി
രുന്ന പാടങ്ങളിലുംടെയാണ് ഇപ്പോൾ തോണി
കൾ നീഞ്ഞുന്നത്.

അയൽപ്പക്കത്തെ വീടുകളെല്ലാം ശുന്നുമാണ്.
ശബ്ദമില്ല, പുകയില്ല. ദുരേ വെള്ളം. പോങ്ങിയ
വയലിലും നീഞ്ഞുന്ന കൊതുന്നുതോണിക

ളിൽ വെളുപ്പുപുള്ളികൾ മാത്രമാണ് കാണാവുന്ന മനുഷ്യർ.

മഴ നിലച്ചിട്ടില്ല. രാത്രി ഇരുവിമറിഞ്ഞ കാറ്റുകൾ ശ്വിണിച്ചുറങ്ങുകയാവണം: തൊടിയിലെ വാഴകൾ മുഴുവൻ നിലംപൊത്തിയിരിക്കുന്നു. അതിർത്തിയിലുള്ള മുളകൾ ചാണ്ടു. ചെരിയും. കിടക്കുന്നു. ദുരന്തത പറമ്പുകളിൽ നിന്ന് കാറ്റ് ഒടിച്ചെടുത്തു കൊണ്ടുപോന്ന മാവിൻചില്ലുകൾ മുറുത്തെ ചളിയിൽ പിതറിക്കിടക്കുന്നു. മുത്താച്ചിയുടെ കൊട്ടിലിഞ്ഞേരു മേല്പുരയിൽ മുന്നാ നാലോ ഓലക്കിരുകൾ മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളു.

വെള്ളം ഇനിയും കയറിയേയ്ക്കാം.....

നിലവിളിച്ചാൽ ആരു. കേൾക്കില്ല, ഭയമല്ല, ശാന്നമായ ഒരു വേദനയാണ് അവർക്കെന്നുഭവപ്പെട്ടത്. ഇതായിരിക്കാം. അവസാനം.

തലേദിവസം. ബാക്കിയായ ഒരു പിടി അരിഅക്കത്തെ ഓലവട്ടിയിൽ കിടപ്പുണ്ട്. പക്ഷേ അടുപ്പിൽ തീ പിടിപ്പിക്കാനും കണ്ണിവെയ്ക്കാനുമെന്നാണു. തോന്തിയില്ല. അറ്റ. കാണാത്ത ജലപ്പുരപ്പിലേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു കുതിരിന്നുപൊടിയാൻ തുടങ്ങിയ തിണ്ണയിൽ പിടിച്ചു

നിന്നു.

ആമിനുമ്മയുടെ തൊടിയിലേയ്ക്കു വെള്ളേ. കയറിയിരിക്കുന്നു. പടികലെ തിണ്ടു പോട്ടേണ്ട താമസമെയുള്ളൂ, മുറുതേതക്കു വെള്ളേ. തിരക്കി കയറാൻ.

ബുരത്തവിടെനിന്നോ ഓട്ടിൻറെ കരച്ചിൽ കേട്ടു. ദിനമായ സ്വരം. മരണം. സമീപത്തെത്തി കഴിഞ്ഞത് ആ മുഹ. മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കണം.

അക്കലെ കൊതുവുതോണികൾ നീങ്ങുന്നു... ഓട്ടിൻകുട്ടിയുടെ നേർത്ത കരച്ചിൽ.....

ആട്ടിൻകുട്ടിയുടെ സ്വരംതന്നെയാണോ? മനു സ്വക്കുണ്ട് ‘അമേ’ എന്നു വിളിച്ചതാണോ?

ഉച്ചയോട്ടുത്തപ്പോഴേയ്ക്കു. കൊതുവു തോണികളും. കാണാതായി. അനകമെല്ലു. ആട്ടി സീറയും. ആട്ടിൻകുട്ടിയുടെയും. കരച്ചിൽ കേൾക്കാനില്ല. ഇതു മരിച്ച വിട്ടിലെ നിശ്ചിബ്ദതയല്ല, മരണം. കാത്തിരിക്കുന്ന ഒരു മുറിയ്ക്കൈത്തെ വെറുഞ്ഞലിപ്പാണ്.

അതിരിടിയുന്ന ശബ്ദമാണ് കേൾക്കുന്നത്. പടികലെ തിണ്ടുപൊട്ടി. പട്ടിണി കിടന്ന പാബു കാളപ്പോലെ, ചുവന്നുകലഞ്ഞിയ വെള്ളേ. പഴു തുകളിലും മുറുതേതക്ക് ഇരച്ചുകയറി. നോക്കി

യിരിക്കേണ്ടാണ്, തൊടിയും മുറുവും വെള്ളത്തിനടിയിലായത്. ഒരുക്കുകളിൽനിന്നും മുന്നന്ദിവരെ എത്തികഴിഞ്ഞു.

അവസാനം അടുത്തത്തിയിരിക്കേണ്ടാണ് അവൾ ഉറപ്പിച്ചു.

അക്കത്തു കയറി ഇരുന്നു. പുറത്തെയ്ക്കു നോക്കാൻ യെറ്റു. വനില്ല. വെള്ള. കയറു കയാവും, ഏതാനും നിമിഷങ്ങളായിരിക്കു. ഇനി ബാക്കി.....

സന്ധ്യയ്ക്കു സമീപത്തുനിന്ന് ഒരു തകർച്ചയും ദേശവാദം. കേട്ടു. തെക്കുഭാഗത്തുനിന്നാണ്. ജനാലയുടെ പഴുതിലുടെ ഒന്ന് നോക്കിയുള്ളു. കൊട്ടിൽ വിണ്ണുകഴിഞ്ഞു.

ഇരുട്ടുവന്നതോടെ മഴ നിന്നു. കാറ്റു. മഴയും ശബ്ദവും ഇല്ല. ഇരുണ്ടുനന്നായ അന്തരീക്ഷം. വെള്ള. പുറത്തെ ഭിത്തികളിൽ പതുക്കേ മുട്ടുന്ന ശബ്ദം. ഇടയ്ക്കു കേൾക്കാം...

അവളുടെ മനസ്സു രാത്രിപോലെ ഇരുണ്ടു മരവിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

പുറത്തെ ഭിത്തികളിൽ വെള്ള. തട്ടുന്ന ശബ്ദം. കുടുതൽ വ്യക്തമായി കേൾക്കാം, കാലടിയൊച്ചപോലെ. അടുത്തെയ്ക്ക്, അടു

തേയൽക്ക് വരുന്ന കാലോച്ച.

സൗം ആലോച്ചിക്കരുതെന്നുണ്ട്. ചവിട്ടി
പ്രോന്ന വഴിയിലേയ്ക്ക്, നിയന്ത്രിച്ചിട്ടും. നോക്കി
പ്രോവുകയാണ് ... ചില രൂപങ്ങളും. ചിത്രങ്ങളും.
ഇടയ്ക്ക് തെളിയുകയും. മായുകയും. ചെയ്തു.
ഒരു നാലുകെട്ട്, കുറുൻ തുണ്ണുകൾ കാവൽ
നില്ക്കുന്ന നടുമുറം. നടുവിലെരു മുല്ലത്തറ.
മുറുക്കിച്ചുവപ്പിച്ച ചുണ്ണുകളും. വിരിഞ്ഞ
മാറുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻറെ രൂപം. കാറുമുടി
കനത്തു നില്ക്കുന്ന ആകാശത്തിനെന്റെ ചുവ
ടില്ലുടെ, വിയർപ്പുപൊടിയുന്ന ഒരു ചുമലിൽ
വാടിക്കിടന്നുകൊണ്ടു നീങ്ങുന്ന ഒരു പെൺ
കിടാവ്. ചുരുണ്ണമുടിയും. ദണ്ഡനുകൾ കാ
ണ്ണുന്ന നെറ്റിത്തടവുമുള്ള ഒരു മുവം. അത്
അകന്നകനു പോവുകയാണ്....

നാളെ ശവം ഒഴുകിപ്പോവുകയായിരിക്കും.
വെള്ളം. വാർന്നു കഴിയുന്നോൾ എത്തെങ്കിലും. മു
ള്ളുവേലിയിലോ കൈതക്കുട്ടത്തിലോ തങ്ങി
കിടക്കുന്നുണ്ടാവും. തിരിച്ചറിഞ്ഞനുവരില്ല.
കണ്ണടക്കാൻ ആരും. എത്തുകയില്ല.

അവനെ ഓന്നു കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ ... വേദന
സഹിക്കേണ്ടിവന്നപ്പോഴാനും. തളർന്നുപോ

യില്ല....അവൻ വേദനയിയാതിരിക്കുന്നു.....ഈല്ല
തന്റെ ഉരല്ലപ്പുരയിലെ ഭാസിപ്പെബ്ബറിന്റെ മകനാ
യി പിറക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

അപ്പെബ്ബറി സുവമായിരിക്കുന്നു. അവൻ വി
ണ്ണം ഹരിതമിച്ചു. ശ്രവതീ അവനു നല്ലതു
വരുത്തണം....

തലയിണയിൽ മുഖമർത്തിക്കാണ്ടു പാ
യിൽ കമിഴനു കിടന്നു. ഉറങ്ങിയാൽ പിന്ന
നും. അറിയേണാ. തണ്ണുത്ത കൈകൾപോലെ
വെള്ള. ദേഹത്തിൽവന്നു തട്ടുന്നതിനുമുമ്പ്
ഉറങ്ങാൻ കഴിയണ. ചിലപ്പോൾ ഉറങ്ങിക്കിടക്കു
നോശായിരിക്കു. ചുമരുകൾ കുതിർന്നുപോളി
ഞ്ഞു വിശ്വന്ത്. പിന്ന ഏതാനു. നിമിഷങ്ങളേ
വേണ്ടിവരുള്ളു.

ചെറുപ്പത്തിൽ ഉറക്ക. വരാതെ കിടക്കുനോശി
നമ്മുഖിവായ ചെല്ലാനാണ് അംഗ പറയുക.

കബ്ബടച്ചു കിടന്നുകൊണ്ടു ജപിച്ചു:

‘നമ്മുഖിവായ, നമ്മുഖിവായ...’

ഭിത്തികൾ കുതിർന്നു നില്ക്കുകയാണ്ത
ണ്ണുത്ത കൈകൾ പോലെ അരിച്ചിച്ചുവരികയാ
ണ്

‘നമ്മുഖിവായ, നമ്മുഖിവായ’

ശരീരം തളരുന്നപോലെ തോന്തി. അടയുന്ന
കണ്ണിപോളുകൾക്കെത്തു വർണ്ണംഗാളങ്ങൾ പൊ
ടിവിടരുന്നു. ആഴത്തിലേയ്ക്കു താഴുകയാണ്

അപ്പോൾ

‘പാറുക്കുട്ടുമേ...’

ശരീരവും മനസ്സും പിടിഞ്ഞു. മനുഷ്യൻറെ
ശബ്ദം. കണ്ണുതുറക്കാൻ വയ്ക്കാ. ശരീരം പഴന്തു
ണിപോലെ കുഴഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

‘പാറുക്കുട്ടുമേ....’

പ്രധാനപ്പെട്ട കണ്ണുകൾ തുറന്നു. പത്യു
ക്കൈ എഴുന്നേറ്റു. ശരീരമാകെ കാറ്റിൽപ്പെട്ട
ഓലത്തുവ്യുപോലെ വിറയ്ക്കുകയായിരുന്നു.
ശബ്ദിക്കാൻ വയ്ക്കാ.... വിളക്ക് എവിടെയാണെന്ന്
ഓർമ്മയില്ല. ബോധമില്ലാതെ വാതില്ക്കലേക്കു
നീങ്ങി. വിറയ്ക്കുന്ന കൈകൾ കൊണ്ടു വാ
തിലിക്കുന്ന സാക്ഷനീകരി. ആരോ നില്ക്കുന്നു.
പുറത്തു. കണ്ണുകളിലും ഇരുട്ടാണ്:

‘ഹിന്ദം.....’

‘തോന്തി, പേടിക്കണ്ടാ, ശജരനായർ.’

കാലടികൾ പതരി. അവസാനത്തെ വേരു.
അറ്റു കുടപുഴങ്ങുന്നതുപോലെ ചെരിഞ്ഞു.

താഴെ വിണ്ണില്ല. അതിനുമുമ്പ് കരുത്തുള്ള രണ്ടു കൈകൾ താങ്ങി.

‘തോനി കൊണ്ടനിട്ടണ്ട്. പോരു....’

സംസാരിക്കണമെന്നുണ്ട്. വയ്യാ. ആകെ കു ചണ്ടുപോവുകയാണ്

‘തോൻ താങ്ങാ.’

അയാൾ വാരിയെടുത്തു വെള്ളത്തിലേയ് അനിഃാദി.

പാറുക്കുട്ടി കണ്ണുകൾ തുറന്നപ്പോൾ ആദ്യം നടുക്കണ്ടലിലാണെന്നു തോനി. ചുറ്റും കരകാ ണാത്ത വെള്ളം. പകായ. കുത്തിയെറിയുന്ന ശബ്ദം. കേൾക്കാം. ഏവിടെയാണ് കിടക്കുന്ന തെന്നു മനസ്സിലാവാൻ അല്പസമയം. വേണ്ടി വന്നു. തോനിക്കുത്താണ്. ഒഴുക്കും ചുഴി കളി. കടക്കാൻ അയാൾ സർവ്വശക്തിയുമു പയ്യാഗിച്ച് പകായമെറിയുകയാണ്. ചുട്ടുള്ള വിയർപ്പുതുള്ളികൾ മുവത്ത് അടർന്നു വിണ്ണു. അപ്പോൾ അവർക്കു മനസ്സിലായി, അയാളുടെ മടിയിൽ തല ചായ്ച്ചാണ് കിടക്കുന്നത്. തല പോക്കുകയും. നിവർന്നിരിക്കുകയും. ചെയ്യാം. പ കേഷ തലയുയർത്താതെ, കണ്ണുകളടച്ചു കൊണ്ട് അവർ ചോദിച്ചു:

‘എവിടയ്ക്കാ പോൺ?’
‘വെള്ളം കയറാത്ത സ്ഥലത്തെക്ക്.’
തോണിക്കൊന്ന്, ഉയർന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരു
മരകുറ്റിയിൽ തട്ടാതിരിക്കാൻ പകായ. മറുവശ
തെരിഞ്ഞു തിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ അയാൾ കി
തച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

ആർ

കൂട്ടിലേക്കു വയറ്റുൻ പ്രുണൻ കോയാമു
രു മെമ്മോ കൊണ്ടുവന്നു. രാമനാമയ്യരുടെ
ഹിസ്റ്ററിക്സാന്റുഡിരുന്നു. മാസ്റ്റർ മെമ്മോ വാ
യിച്ചു: ‘വി അപ്പുണ്ണി, ഹൈമാഷ് വിളിക്കുന്നു.’

കുട്ടികളെല്ലാം അപ്പുണ്ണിയെ നോക്കി.

അപ്പുണ്ണി പരിശ്രമം പൂർത്തു കാട്ടാതിരിക്കാൻ
പ്രയാസപൂട്ടു. സാധാരണ എന്തെങ്കിലും
കേസുണ്ടാക്കിയ കുട്ടികളെയാണ് ഓഫീസി
ലേക്കു വിളിക്കുക. എന്നിട്ടു രണ്ടു കൈയിലും
മതിയാവുന്നതുവരെ ചുരൻ പ്രയോഗിക്കും.
ചെറിയ കുറ്റങ്ങളാണെങ്കിൽ കുറെ ശക്താരിക്കും.
എന്നിട്ടു കുർപ്പിച്ച പെൺസിൽമുന്ത ചേർത്തു
ചെവികൾ ഒരു പിടുത്തമുണ്ട്. അനുഭവിച്ചവരുടെ
അഴിപ്രായത്തിൽ പ്രത്യേകു ചുരങ്ഗപ്പും വാ
ങ്ങുന്നതിലും ദയകരമാണെന്തെ ആ പിടുത്തം.

എന്തിനാണാവോ? ആലോച്ചിച്ചപ്പോൾ, ഒന്നും

ചെയ്തിട്ടില്ല. ഭാസ്കരൻ എന്നെങ്ങിലും കള്ളം
തന്റെ പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടാവും.

പോയി. ഓഫീസിലേക്കു കടക്കുന്നേബാൾ കാ
ലു വിറച്ചിരുന്നു. ഹൈമാസ്റ്റർ ചോദിച്ചു:
'എന്നാണോ, പറിക്കുന്നുണ്ടാ?'
'ഉണ്ട്'

എന്നിട്ടാണ് ഹൈമാസ്റ്റർ പറഞ്ഞത്:
അവൻ സ്കോളർഷിപ്പ് പാസായിരിക്കുന്നു. മാ
സത്തിൽ ആറുരുപ്പിക! അരക്കൊല്ലപ്പരിക്ഷയിൽ
നോമനാധത്യകൊണ്ടു കിട്ടിയതാണ്.

അപ്പോൾ ഇനി ഫൈസ്റ്റർക്കോണ്ട്!

നാലുരുപ്പിക പതിമുന്നണയും കഴിഞ്ഞ് ഒരുരു
പ്പിക മുന്നണ ബാക്കി!

മാസത്തിൽ ഒരുരുപ്പിക മുന്നണ സ്വന്നമായി
കിട്ടുകു-!

'ഇവിടെ സ്ഥിട്ടോ.'

ഒരു ദൈവന്യസ്റ്റാന്റിൽനിന്നു മുകളിൽ സ്ഥി
വച്ചു. പോരാൻ ഭാവിക്കുന്നേബാൾ ഹൈമാ
സ്റ്റർ ഒരു പിടി നോട്ടു നീട്ടി.

'കഴിഞ്ഞ എടുമാസത്തെ സംഖ്യ പാറ്റായിരി
ക്കുന്നു.'

എണ്ണാറു നാല്പത്തെട്ട്!

വിശ്വാസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതു വാങ്ങു നോക്ക് കൊക്കു ചെയ്യാനും നാല്പു തേരച്ചുറുപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. കൊണ്ട് ഓഫീസിൽനിന്നു പുറത്തു കടന്നപ്പോൾ താൻ വലിയൊരു മനുഷ്യനായിരിക്കുന്നുവെന്നു തോന്തി.

നിത്യവും പ്രാർത്ഥപിക്കാറുണ്ട്. തറവാട്ടിൽ വന്ന ശ്രേഷ്ഠ മച്ചിൻറെ മുന്പിൽ നിന്നാണ്. ഗൈവതിയും ദു അനുഗ്രഹം കൊണ്ടായിരിക്കും.

ഗൈവതി ആ തറവാട്ടിലുള്ളവരുടെ അമ്മയാണായെ. മച്ചിൽ കൂടിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘പണ്ടു ചോറു കൊണ്ടുവന്നു തന്ന അമ്മയാണ്’ എന്നാണ് ഗൈവതിയെ അമ്മമെ പറയാറുള്ളത്.

അതോരു പഴയ കമ്മയാണ്.

വളരെ കൊല്ലുങ്ങൾക്കു മുന്പ് അന്നു തറവാട്ടിൽ ഒരു സ്ത്രീയും ആറു മക്കളും മാത്രമേയുള്ളു. ആ സ്ത്രീ പശുവിനെ കറന്നു ദിവസവും അസ്വലത്തിൽ പാൽ കൊണ്ടുപോയി കൊടുക്കും. പുഞ്ച കടന്നിട്ടു വേണാം. അസ്വലത്തിലെ താൻ. അസ്വലത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന നേദ്യചേംബുകുകാണാണ് അവർ കഴിഞ്ഞിരുന്നത്.

ഒരു തുലാമാസത്തിൽ പുഞ്ച നിരഞ്ഞു. തോണി കടക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. പുഞ്ചവക്കത്ത്

പാർപ്പാത്രവുമായി കുറേനേരം കാത്തു നിന്നു. ഒടുവിൽ വ്യസനത്തോടെ തിരിച്ചുപോന്നു. കുട്ടി കർക്കന്നു രാത്രി ചോറില്ല. നിറക്കാണ്ട് പാതി രയ്ക്ക് ഉമ്മിവാതില്ക്കൽനിന്ന് ആരോ വിളിച്ചു. വാതിൽ തുറന്നപ്പോൾ ഒരു കൈ നീണ്ട് ഒരു ചെമ്പു ചോറു അകത്തേക്കു നീട്ടിവെച്ചു.

‘കുട്ടിക്കളെ ഉണ്ടാക്കി ഇതു കൊടുക്കു.’

പട്ടിട്ടു മുടിയ ഒരു രൂപം മച്ചിൻസി വാതിൽ തുറന്ന് അകത്തേക്കു പോവുന്നതും കണ്ണു. കാൽച്ചിലമ്പുകളുടെ ശബ്ദം കേടുവന്തെ. പിന്ന കണ്ണില്ല.

അത് ഭഗവതിയായിരുന്നുവന്തെ. അതിൽപ്പീ നൊയാണു താവാട്ടിൽ അഭിവ്യദിയുണ്ടായത്.

അന്ന് അവൻ ഭഗവതിയില്ലു. എല്ലാ ദൈവങ്ങളില്ലു. വിശ്വാസം തോന്തി. ഫീസിൻസി തീയതി അടുത്തുവരുംതൊറും. അകും പതയ്ക്കുകയായിരുന്നു. നാലുറുപ്പിക്ക പതിമൂന്നാണ് ആരുത്തരും?

അന്നാണ് കുട്ടികളുടെ ഇടയിൽ യോഗ്യനായത്. കിശയിൽ നാല്പത്തേഴുറുപ്പിക്ക പതിനഞ്ചുണ്ണാണ്. അത്രയും പണം. അവൻ മുമ്പു തൊട്ടിട്ടില്ല.

വിട്ടിലെത്തിയപ്പാൾ തനിക്കുമുന്നേ ആ വാർത്ത അവിടെ എത്തിയിരിക്കുന്നു. ഭാസ്കരൻ പറഞ്ഞതാവും.

അനു വലിയമ അല്പം, സ്റ്റേറ്റ് കാട്ടി. ഉണ്ണാൻ ഭാസ്കരനും മറ്റും ഇരുന്നപ്പാൾ വലിയമയാണെന്നെത വിളിച്ചത്.

നാല്പത്തേഴുറുപ്പിക പതിനഞ്ചും ഒരു വിലയുണ്ടെന്ന് അവൻ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല.

രാത്രിയിൽ അശ്വമു പറഞ്ഞു: ‘ആ കാശു നാ നാവിധാക്കരുത്. അശ്വമു എടുത്തു വെയ്ക്കാം.’

അങ്ങനെയാണ് പുതിയ രണ്ടു കുപ്പായ. ഉണ്ണായത്. അശ്വമു അതിൽനിന്ന് ആട്ടിൻതല വാങ്ങാനും കുഴനിനുമായി കുറച്ചു പണ മെടുത്തു. ബാക്കി കുട്ടമ്മാമ അശ്വമുയുടെ കൈയിൽനിന്നു കടവാങ്ങിയെന്നു പിന്നീടി ശെഞ്ചു.

അതിലെംബാനും അവനു വിഷമം തോന്തിയില്ല. പെട്ടുന്നു ധനികനായപോലെ തോന്തി. കുട്ടമ്മാമ തന്റെ കടക്കാരനാണ്! അശ്വമു തന്റെ കാശനുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സുപ്പു കുടിക്കാനിരിക്കുന്നേബാൾ അശ്വമു നിത്യവും പറയാറുണ്ട്:

‘വയ്യാത്ത കാലത്ത് ഓന്നെങ്ങാണോ നിക്ക് ഗുണംശായത്.’

അതിലിട്ടുകൾ ഭാഗക്കാരും പുകയുകയായിരുന്നു.

കുറെ ദിവസമായി സംസാരം തുടങ്ങിയിട്ട്. ഒരിടത്തും എത്തിയിട്ടില്ല.

ഭാഗിക്കണമെന്നു കേൾക്കാൻ തുടങ്ങിയമുഖ്യതല്ലക്ക് വലിയമു പറയുന്നുണ്ട്: ‘നിയ്ക്കും നീറ കുട്ട്യാശർക്കും ഇള്ളത് എന്നാച്ചാൽ വേറു തന്നാൽ മതി.’

മിനാക്ഷിയെടത്തിക്കും. ചെറിയച്ചുറന്നും. അഭിപ്രായമൊന്നുമില്ല. സങ്കടം മുഴുവൻ ആമുമ്മ യക്കാണ്.

‘ഇദ്ദും നീറ കബ്ജ്ജാണ്ടു കാണോണ്ടിവന്നു ലോ.’

ഉമരത്തുനിന്നു നാട്ടുകാരുസ്മരാരുടെ സംഭാഷണം. തുടങ്ങിയാൽ ആമുമ്മ പറയും. ‘നിയ്ക്കീ തറവാട്ടിലു കെടന്നു കണ്ണടയ്ക്കണം. നീണ്ട്.’

അപ്പുണ്ണിയെന്ന ഒ.ഗ. നാലുകെട്ടിനുകത്തുജീവിക്കുന്നുണ്ടെന്ന കാര്യം. വലിയമൊമ്മ തിരെ മറന്ന പോലെയാണ്. അവനെ നേരിട്ടു കാ

ണാതിരിക്കാൻ വലിയമ്മാമ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധി ക്കാറുണ്ട്. അവനും കാണാതെ കഴിക്കണമെന്നാണാഗ്രഹി.

വിട്ടിനകത്ത് ആളുകളുണ്ടെങ്കിലും താനോ റയ്ക്കു നില്ക്കുകയാണെന്ന ബോധം അവനെ എപ്പോഴും അലട്ടിക്കാണ്ടിരുന്നു. അവൻറെ പേര് ആരു. ഉച്ചത്തിൽ വിളിക്കാറില്ല; രാവിലെ കണ്ണി കുടിച്ചാൽ സ്കുളിൽ പോകുന്നു. വൈകുന്നേരം തിരിച്ചുവരുന്നു. തൊടിയിലെ കുളത്തിൽത്തന്നെ കുളിക്കും. തെക്കിനിയിൽ നടുമുറ്റത്തിൻറെ വക്കിൽ തുക്കിയിട്ട് ഭസ്മക്കാട്ടിൽ നിന്ന് ഒരു നൃഷ്ടി ഭസ്മം എടുത്തു കുറിയിട്ടു മച്ചിൻറെ മുന്നിൽ ചെന്നു തൊഴുതു നിലവിളക്കിൻറെ വെളിച്ചത്തിൽ വായിക്കാനിരിക്കും. ആർക്കും അവനോടു ചോദിക്കാനില്ല, പറയാനില്ല.

വലിയമ്മയുടെ വിഷമം മുഴുവൻ അവനിനി വിട്ടിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു പോവുന്നില്ലെന്നു മനസ്സിലായപ്പോഴാണ്. അവർ തന്നോടു തന്നെ ഉറക്കെ പറയാറുണ്ട്: ‘നശിക്കാനുള്ള സ്ഥലം. അടിച്ചതു. വാരിതു. ഒക്കെ വന്നു കുടകേ.’

ഇടയ്ക്കു സംസാരിക്കാൻ അടുത്തുവരുന്നതു

മാളുവാൺ. അവർക്കു ചില പുന്നാരങ്ങൾ ചോദിക്കാനുണ്ട്. പാം. വായിക്കുന്നൊൻ അവർ അടുത്തവനു ചിലപ്പോൾ നോക്കി കൊണ്ടു നില്ക്കും. അതവന് ഇഷ്ടമാവുന്നില്ല. പകൽ നടന്നതെല്ലാം വെക്കുന്നേരം പറയുന്നത് അവളാണ്. കറുത്തു മെലിഞ്ഞ കുർത്ത മുവമുള്ള ആ പെണ്ണിനെ, എന്നോ, അവനിഷ്ടമല്ല. അവർ പാവമാണെന്നിയാം. എന്നാലും

- അവർ സ്റ്റേറ്റ് കാട്ടാൻ തുടങ്ങുന്നൊൻ അവനു ദേശ്യം. തോന്നും. അടുക്കളെയിൽ പണിയില്ലാത്ത നേരം. നോക്കി അവർ അടുത്തു പറ്റിക്കുട്ടും; അപ്പുണ്ണേധ്യടൻ എന്താ ചെയ്യണ്ട്? അപ്പുണ്ണേധ്യടൻ എന്തോ വരയ്ക്കും?

അവളും ഈ വിട്ടിൽ തന്നെപ്പോലെ ഒരിക്കപ്പറ്റാണ്.

അവർക്ക് ഒരുപാടു പണിയുണ്ട്. എപ്പോഴും മുഖിഞ്ഞ മുണ്ടും ബുദ്ധസുമായിട്ടു അവളെ കാണ്ടു.

തങ്കേട്ടതിക്കും. അമ്മിണിയേടത്തിക്കും. പട്ടകൊണ്ടുള്ള കുപ്പായങ്ങളുണ്ട്. അവർ അരികുത്തുടെ കടന്നുപോകുന്നൊൻ നല്ല മണമുണ്ട് - കാച്ചിയ എണ്ണയുടെ, ചന്ദനത്തിന്റെ, മട്ടിപ്പണ

യുടെ; കൈതപ്പുവിന്റെ. മാളു അടുത്തുടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ നനച്ചു നിവർത്താതെ ഇട തുണിയുടെ മണമാണ്.

ഇടയ്ക്കു മാത്രമേ അമ്മിണിയേടത്തി സ്വന്തം വിട്ടിലേയ്ക്കു പോവുകയുള്ളതു; നാല്ലുഡി വസം കഴിഞ്ഞാൽ തിരിച്ചു വരികയും ചെയ്യും.

വലിയമാമയ്ക്കു കുടെ മകൾ ആരെങ്കിലും വേണം. മുമ്പു ദേവകിയേടത്തിയായിരുന്നു. അവരുടെ കല്യാണം കഴിഞ്ഞു ഭർത്താവിന്റെ വിട്ടിൽ പോയശേഷം. അമ്മിണിയേടത്തി വന്നു. അമ്മായി കുറേ കാലമായി അധികദിവസവും. ഇവിടെ വന്നു പാർക്കുക പതിവില്ലെന്നു. കഴിഞ്ഞ തിരുവാതിരയ്ക്കുമുന്ന് ഒരാഴ്ച വന്നു താമസിച്ചതാണ്.

രണ്ടിൽ ഒരിട്ട് നനച്ചു ഉണങ്ങാനിട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അകത്തിരിക്കുമ്പോൾ ഒന്നും ഇടാറില്ലെന്നു. ബവുതെ ബനിയന്നടുത്തിട്ടു മുറ്റത്തു നടക്കുമ്പോൾ അമ്മിണിയേടത്തി പറയുകയാണ്:

‘അപ്പുണ്ണിക്കു ബന്ധുനിട്ടാലാണ് ഉ.ഗി.’

അവരോടു സംസാരിക്കാൻ അവനു മടിയാണ്. പിലപ്പോഴല്ലോ. അവർ അടുത്തുവരും. ആ

കെ ഒരുപരപ്പാണ് അവനു തോന്നുക. അവരെ നോക്കുമ്പോഴേല്ലോ. മുന്നിൽ കാണുന്ന ആ രൂപം മാണം അവിടെ നിലവിളക്കുകളുടെ പ്രകാശത്തിൽ മാറുമരയ്ക്കാതെ ഞാറിഞ്ഞുത്തിരുന്ന് കൈയിൽ കവുങ്ങിൻപുക്കുല പിടിച്ച് ആടിയുലയുന്ന ഒരു സർപ്പപ്പള്ളിന്റെ ചിത്രമാണ് ഓർമ്മവരിക.

വെകുന്നേരം വലിയമാമ പടിക്കൽ നടക്കാനിരഞ്ജിയാൽ പത്തായപ്പുരയുടെ പടിഞ്ഞാറെ മുറ്റത്തു മുടിയഴിച്ചിട്ടു വേർപ്പെടുത്തിക്കാണ് അമ്മിണിയേട്ടതി നില്ക്കും. അവർ കാണാതെ, അപ്പാർ അവരെ നോക്കിയിരിക്കാനാണ് കാതുകം തോന്നുക. അന്നങ്ങുമ്പോൾ പുള്ളണ്ണു മിന്നുങ്ങുന്ന നിലപ്പട്ടിന്റെ ജാക്കറ്റ്. പിന്നുകുത്താത്ത താഴത്തെ പൊളിയില്ലെടക്കുമ്പോളും നിറമുള്ള വയർക്കാണാം. സർപ്പത്തുള്ളിനു കണ്ണപ്പോഴത്തെതില്ലുമധികം അവർ തടിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാതിയടഞ്ഞ കണ്ണുകൾ പോക്കുവെയ്യിൽ തട്ടുന്ന വാഴത്താപ്പിന്നുള്ളിൽ വെറുതെ സഖവിക്കുകയാവും. ചുവന്ന കുപ്പി വളയിട്ടു കൈത്തണ്ണക്കളിൽ എപ്പോഴും നന്ദി സെഡനു തോന്നു. കണ്ണാൽ, തലമുടി വേർപ്പെടു

തയുന്നോൾ കുപ്പിവളകൾ ഒച്ചകൂട്ടും.

അവർ മുന്നിൽ വന്നു നിന്നാൽ നേരെ മുവ
തയു നോക്കാൻ പ്രയാസം തോന്നും. നിന്നയോ
ട, പക്കയോട, നോക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹി
ക്കാറുണ്ട്. വലിയമ്മാമയുടെ ഓമനമകൾ വന്നി
രിക്കുന്നു! തന്നെ കർത്തമായി വെറുക്കുന്ന
ആ മനുഷ്യൻറെ ഏറ്റവും ഇളയമകൾ. വലി
യമ്മാമയോടുള്ള വെറുപ്പു മുഴുവൻ അവരോ
ടു കാണിക്കണമെന്നു തോന്നാറുണ്ട്. പക്ഷെ
മുന്നിലെതയുന്നോൾ മുവമുയർത്താൻ വയ്ക്കാ.
അകലെന്നിന്നു കാണുവാൻ സമുണ്ട്. ചുമലിലു
ട മുന്നിലേയ്ക്കു വിണ്ണുകിടക്കുന്ന മുടിച്ചുരുളു
കൾ അനങ്ങുന്നോൾ മാറ്റത്യു കരുതത്യു മിന്നുന്ന
സർപ്പങ്ങൾ പിടയുകയാണെന്നു തോന്നും. മു
ക്കിനു താഴെ കുന്നുത്തു നിൽക്കുന്ന നിലച്ചരാ
ധയുള്ള നന്നുത്ത രോമങ്ങൾ. പാതിയടഞ്ഞ
കണ്ണുകൾ കാണുന്നോൾ അവർ സംപ്പന്ന കണ്ണു
കൊണ്ടാണ് നിൽക്കുന്നതു. നടക്കുന്നതു.
എന്നു സംശയിക്കും.

സന്ധ്യയ്ക്കു പടിഞ്ഞാറെ മുറ്റത്യു അവർ
നിൽക്കുന്നോൾ സർപ്പക്കാവുകളിൽ നാഗങ്ങൾ
മണം വിരിച്ച് ആടി നിൽക്കുന്നുണ്ടാവും. സർ

പുണ്യശ്രീക്കു സുന്ദരികളായ പെൺകിടാങ്ങളെ
ഇഷ്ടമാണ്.

ഡി.ഗി.യു.ഒ. ഒരു സർപ്പമാണ് അമ്മിണിയേട
തതി. അകലെ നിന്നുകൊണ്ട്, അതും പടം വി
ടർത്തി നിൽക്കുന്നതു കാണാൻ രസമുണ്ട്.

അടുക്കാൻ താൻ ഭയപ്പെടുന്നു...

ഒരു സന്ധ്യയ്ക്ക്, വാതിലിന്റെ മേൽപ്പടിമേൽ
നിന്നു കിട്ടിയ ഒരു കടലാസുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷു
പുസ്തകം പൊതിയുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ
അമ്മിണിയേടത്തി തൊട്ടു പിന്നിൽ വന്നുനിന്നു.

‘അപ്പുണ്ണി എന്താ ചെയ്താണ്?’

പൊതിയുന്നതിൽനിന്ന് ശ്രദ്ധ പിൻവലിക്കാ
തെ പറഞ്ഞു:

‘ഓന്നുണ്ട്.’

‘അപ്പുണ്ണിയുടെ പുസ്തകം നോക്കുടെ.’

അവർ അടുത്തു മുട്ടുകുത്തി നിന്നപ്പോൾ
തലയിൽ ചുട്ടിയ കുടമുണ്ടപ്പുകളുടെ സുവകര
മായ മണം വന്നു.

പൊതിഞ്ഞതുകഴിഞ്ഞ പുസ്തകം അവൻ താ
ഴെ വെച്ചു. അവരതു കൈയിലെടുത്തു.

അമ്മിണിയേടത്തി അഖ്യവരേമാത്രമേ പഠി
ച്ചിട്ടുള്ളു. ഇംഗ്ലീഷു കുട്ടിവായിക്കാനറിഞ്ഞുകു

ടാ. അക്കാരുത്തിൽ അവന്തിമാനം. തോന്തി. ഈ.
സ്കീഷ്യവായിക്കാം, എഴുതാം.

പുന്നതകത്തിന്റെ താളുകൾ മറിച്ചുനോക്കി
കൊണ്ട് അമ്മിണിയേട്ടത്തി ചോദിച്ചു: ‘ഹതാ
ക്കെ അപൂർണ്ണി വായിക്കോ?’

‘ഉം’

‘നന്നു വായിക്കു, കേൾക്കെടു.

അതു വയ്ക്കാം. മറ്റാരാൾക്കു കേൾക്കാൻ
വേണ്ടി വായിക്കുക. വായന കേൾക്കാൻ ഇത്ര
രസമുണ്ടോ? വായിച്ചു തന്റെ അറിവ് കാണി
ക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പകേഷ ലജ്ജതോന്തി.

‘ഹതാരെട ചിത്രാ?

ങ്ങു പേജ് മറിച്ചു കാണിച്ചുകൊണ്ട് അവർ
ചോദിച്ചു:

അപൂർണ്ണി പറഞ്ഞു: ‘റാണി ലക്ഷ്മീഭായ്.’

‘എതാ ലക്ഷ്മീബാധി?’

ലക്ഷ്മീബാധി ആരാണന്നറിയില്ലതേ!
യാൻസിറാണിയുടെ കമ മുഴുവനറിയാം. എ
ന്തിനതോക്കെ വിവരിക്കുന്നു?

‘ങ്ങു റാണിയാണ്-പണ്ഡത്തെ’ എന്നു മാത്രം
പറഞ്ഞു.

‘ഹതാ?’

‘ഇതു പറക്കുന്ന കുതിരയുടെ കമ്മ. രാജകുമാർന്നും രാജകുമാരിയും കുതിരപ്പുറത്തു പോവ്വാണ്.’

‘എവടയ്ക്കാ, അപ്പുള്ളി, പോയത്.’

‘രാജകുമാരൻനീര സ്വന്തം രാജ്യത്തിലേയ്ക്ക്.’

‘എന്നിട്ടോ?’

‘എന്നിട്ടു രാജകുമാരൻ രാജകുമാരിയെ കല്യാണം കഴിച്ചു.’

‘എന്നിട്ടോ?’

‘എന്നിട്ടു-എന്നിട്ടു സുവമായി താമസിച്ചു.’

‘എന്നിട്ടോ?’

എന്താണിനി പറയേണ്ടതെന്നറിയാതെ അവൻ പൊടുനീനെ നിയുംബന്ധനായിപ്പോയി. അഞ്ചിണിയേടത്തി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അപ്പോൾ അവനും ചിരിച്ചുപോയി. പക്ഷേ വേഗം ചിതിയടക്കി. അവൻ നീരുമലിൽ അമർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടാണ് അവരെഴുന്നേറ്റത്. വിണ്ടും കുടമുള്ളപ്പുകളുടെ മണം.

‘അപ്പുള്ളിക്ക് ഈ കമ്മയെക്കൈ അറിയുംല്ലോ?’

‘ങ്കൈ പതിക്കാനുള്ളതാണ്.’

‘എന്നിട്ടാ നിയ്ക്കൊന്നു പറഞ്ഞതുതരാത്തത്?’

അതു ചോദിക്കുന്നേബാൾ അവർ ചെറിയ കുട്ടിയാണെന്നു തല്ക്കാലാ, തോന്തിപ്പോയി. ഏകില്ലു. അതിനുത്തരമൊന്നു. പറഞ്ഞില്ല.

‘എന്താ അപ്പുണ്ണു എന്നു. മിണ്ടാതൽ?’

അതിനു. അവൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല.

‘അപ്പുണ്ണിക്ക് എന്നോടെന്താ ദേശ്യം?’

‘എനിക്ക് ദേശ്യംല്ലോ.’

അവർ എന്തോ ആലോച്ചിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. പിന്ന പത്യക്കെ വടക്കിനിയിലേയ്ക്കു പോയി.

വിട്ടിൽ വലിയമ്മാമയു. കുട്ടമ്മാമയു. തമ്മിൽ വഴക്ക് ഒരു സാധാരണ സംഭവമായി. ഭാഗിക്കാൻ വലിയമ്മാമ തയ്യാറില്ല. കൃത്യമായി ചെലവിനു നെല്ലു. കൊടുക്കാറില്ല. വലിയമ്മയുടെ ശബ്ദം. കുടുതൽ ഉച്ചത്തിൽ കേൾക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

കൊല്ലപ്പരീക്ഷയുടെ ഫലം സ്കൂൾ തുറക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ അറിഞ്ഞു. അപ്പുണ്ണി പാസായിരിക്കുന്നു. മാർക്കുകളില്ല. ഫസ്റ്റാവാനിടയില്ല. ഏകില്ലു. സൈക്കിൾ ആവുമെന്നുറപ്പുണ്ട്. കൃഷ്ണൻകുട്ടിവാതിയരായിരിക്കു. ഫസ്റ്റ്.

ജയിച്ച വിവരമറിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ അമ്മിണിയേടത്തി ചോദിച്ചു:

‘അപ്പുണ്ണി പാസായില്ലോ?’

‘പാസായി.’

‘ഹായ്. എത്രമനാ?’

അതരില്ലോ.’

‘ഒന്നാമനാവും അപ്പുണ്ണി.’

ആവട്ട്. എന്നാൽ ഒരു സമ്മാനംകൂടി കിട്ടും. കഴിഞ്ഞ ആനുവേച്ചസറിക്കു പ്രൊഫീഷ്യൻസി പ്രൈസ് കിട്ടി. നോട്ടീസ് ബോർഡിൽ പേരു കണ്ടപ്പോളാണെന്നെന്നത്.

നിറഞ്ഞ സദസ്സ്. സമ്മാനദാനം വരുന്നതും കാര്ത്തിരുന്നു. മെക്കില്ലുടെ അവശ്യൻറെ പേരിൽ വി ഭിച്ചപ്പോൾ മതിമരന്നുപോയി. വി. അപ്പുണ്ണി. ലോകം മുഴുവൻ ആ ശബ്ദം. എത്തിയെന്നു തോന്തി. ആളുകൾക്കിടയില്ലെടു നടന്നുപോയി സമ്മാനം വാങ്ങി. കട്ടിയുള്ള ചടയും അതിൽ ഒരു താടിക്കാരൻറെ പടവുമുള്ള ഒരിംഗ്രീഷ്യപു സ്തതകം.

‘അപ്പുണ്ണി കേമനാവും.’

അമ്മിണിയെടത്തി പരിഹരണിക്കുകയാണോ? അല്ല. അതൊരുന്നുഗ്രഹിക്കലാണെന്നവനു തോന്തി.

‘പരിച്ചു പാസായി വല്ലോ ഉദ്യോഗാക്ക്യാവു

സേവാർ -'

അവർ തുടർന്നില്ല. അവൻറെ മുവത്ത് അവരും
ടെ കണ്ണുകൾ പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു മിചിയു
യർത്താതെ തന്നെ മനസ്സിലായി.

കർക്കിടക്കത്തിലെ കരുതൽ ഒരു രാത്രി. എല്ലാ
വർഷി തൈക്കിനിയിലെ നിലവിളക്കു കെട്ടുപോ
യിരുന്നു. മീനാക്ഷിയേടത്തിയുടെ പണി കഴി
ഞ്ഞിട്ടു വേണം. അവരുടെ ചിമ്മിനിവിളക്കാനു
വാങ്ങാൻ. ഉംഖു കഴിഞ്ഞ് അവനേറ്റവും പ്രി
യപ്പെട്ട സ്ഥലമായ കിഴക്കേ ഇറയത്തു വന്നി
രുന്നു.

വലിയമ്മാമ അന്നു സ്ഥലത്തില്ല. ഗുരുവായു
രു തൊഴാൻപോയിരിക്കയാണ്. പിറ്റേനേ വരു,
മാസത്തിലെവരിക്കൽ മുടങ്ങാതെ ഗുരുവായുർ
ക്ക് പോകും. പത്തായപ്പുരയിൽ വെളിച്ചമൊന്നു
മില്ല.

അമ്മമു സന്ധ്യയ്ക്കുതന്നെ വല്ലതും കഴിച്ചു
കിടന്നുറങ്ങും. മഴക്കാലമായാൽ വാതത്തിനെന്നീ
ഉപദ്രവം. അധികമാണ്. വലിയമ്മയും. മക്കളും.
ഉംഖുകഴിഞ്ഞു മുകളിൽ പോയിരിക്കുന്നു.
അടുക്കലെയിൽ മീനാക്ഷിയേടത്തിയും. മാളുവും.
എന്തെങ്കിലും. പണിയെടുക്കുകയാവും.

പാടത്തുനിന്നു നന്നവുള്ള കാർഡ് അടിച്ചു വരി
കയാണ്. അപ്പുണ്ണി ഇരുട്ടിലെയ്ക്കു നോക്കി
കൊണ്ട് എന്നെല്ലാമോ ആലോച്ചിരുന്നു.

അപ്പോൾ അമ്മിണിയെടത്തി അടുത്തു വന്നു.

‘അപ്പുണ്ണി ഇരുന്ന് ഒങ്ങാം?’

അവൻ ഒന്നു ശെട്ടി. ആൾ അടുത്തത്തി
യതറിഞ്ഞില്ല. ശ്രദ്ധമേ കേട്ടുള്ളു.

വെള്ളക്ക് കിട്ടില്ലോ?’

‘ഇല്ലോ’

‘അച്ചപ്പേരില്ലോ. പത്തായപ്പോരുടെ മോളിലെ
വെള്ളക്ക് കത്തിച്ചോരാ..’

‘വേണ്ടാം.’

ആ പത്തായപ്പുരയിൽ അവൻ കയറിയിട്ടില്ല;
കയറാൻ ആഗ്രഹവുമില്ല.

‘എന്താ വേണ്ടാൻ? വായന മത്യാക്കേണ്ടോ?’

സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി അവൻ പറഞ്ഞു:

‘ഉ..’

‘എന്നാ എന്നാ ഒങ്ങാത്ത്?’

‘ഒങ്ങാറായില്ലോ.’

‘അപ്പുണ്ണി എന്തെ പുസ്തകത്തിലെ കമ്മയോ
കൈ പറഞ്ഞത് തരാന്നു പറഞ്ഞിട്ടു പറയാത്ത്?’

അതിലും കമ്മയോന്നുണ്ടോ..’

അമ്മിണിയേട്ടൽ അടുത്തിരുന്നു.

‘നൊൺ. പറക്കണ കുതിരെന്ന് ലു പോയ രാജകുമാരൻറീ. രാജകുമാരിടി. കമല്ലു?’

‘ആ ആതന്നോള്ളു’

‘പറക്കണ കുതിരെണ്ണക്കിൽ നല്ല രസായിരുന്നു, ഇല്ലെ അപ്പുണ്ണി? വെള്ളപ്പൂക്കണ്ണായപ്പേരും വേണ്ടിരുന്നു.’

അപ്പുണ്ണിക്കു തമാശ തോന്തി. പത്തുപതി നേട്ടു വയസ്സായ പെണ്ണാണ് അമ്മിണിയേട്ടൽ. എന്നിട്ടും ചെറിയ കുട്ടികളെപ്പോലെയാണ് ആ ലോചിക്കുന്നത്.

‘അതോക്കെ കമ്പേലല്ലോ?’

അപ്പുണ്ണി നിന്മാരഭാവത്തിൽ ചോദിച്ചു.

‘നിയർക്ക് ഉള്ളിട കമയറിയാലോ. അപ്പുണ്ണിയ്ക്കരിയ്യോ?’

‘എത്രുണ്ണി?’

വടക്കൻപാട്ടിലെ ഉള്ളിയുടെ കമ. അമ്മിണിയേട്ടൽക്കരിയാം. ഉള്ളി ഒരാൺിനെമുടിയ്ക്കുള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചുനിർത്തി. അരയ്ക്കുവെള്ളത്തിൽ മുടിയഴിച്ചിട്ടുനിന്നുകൊണ്ട്, (അമ്മിണിയേട്ടൽക്കും. ഒരു പാടു തലമുടിയുണ്ട്. അവർക്കൊരാളെ വേണമെങ്കിൽ ഒളിപ്പി

ചു നിർത്താം). രാത്രി ആഞ്ചലിക്കാർ പോയപ്പോൾ
ഉള്ളിയുടെ മുൻഡിൽ അധാർ ചെന്നു. രാവിലെ
പാണംനീറ വേഷത്തിൽ രക്ഷപ്പെട്ടു.

കമ അവൻ ഇഷ്ടമായി. അതിലൊരു ഭാഗം
മലയാള പുസ്തകത്തിൽ ഫ്രോക്കത്തിലുണ്ട്.

പാടത്തുനിന്നുള്ള തണ്ണുത്ത കാറ്റു വിശദ്ദു.
രുക്കിൽ അടിച്ചു കയറിയപ്പോൾ തണ്ണപ്പു ശരീരത്തിനകത്തെയ്ക്കു തുളച്ചുകയറി.

‘എന്തു തണ്ണപ്പാ.’അമ്മിണിയേടത്തി
പറഞ്ഞു: ‘കുപ്പായം ഇടാതിരിക്കുമ്പോ തണ്ടക്കി
ല്ലോ?’

‘ഉം-ഉം’

‘ആ അയ്യപ്പുനങ്ങങ്ങാ തൊഴുത്തിനീറ എ
റേത്തുകൈടക്കണ്ടു തണ്ടത്തിട്ട്?’

അപ്പുള്ളിയുടെ ചുമലിൽ അമ്മിണിയേടത്തി
യുടെ ശരീരം മുട്ടിയുരസി. അവരുടെ കൈ തട്ടു
മേഖല ചുട്ടുണ്ട്.

‘അപ്പുള്ളിക്ക് നല്ല സുവം.. കോൺമുറിലു
ശൈക്കരും തണ്ടക്കില്ലു, ജനല്ലു, വാതില്ലു. അടച്ചു
കെട്ടനാൽ.

അപ്പോൾ അവൻ ഒരു തമാശയെന്നാണ.
പറഞ്ഞു:

‘നാൽ മോളിലെ കുട്ടൻഡേലു മഴക്കാലം കഴി നാവരെ കെടുന്നാണു.’

മുകളിൽ ജനാലയാനുമില്ലാതെ ഒരിരുണ്ട് കുട്ടിയറയുണ്ട്. ഉടഞ്ഞ പാത്രങ്ങൾ, ചുല്ലുകൾ, പൊളിഞ്ഞ പണ്ണി പുറത്തുചാടിയ കോസറി - ഈതെല്ലാം വെയ്ക്കുക അതിലാണ്. കൊല്ലു തതിലൊരിക്കൽ കാരണവഹാർക്കുള്ള പുജ നടത്തുന്നതു. അതിലാണ്. അഞ്ചിണിയേട്ടതിനുത്തെ ശബ്ദത്തിൽ ചിരിച്ചു:

‘നിക്കു പേട്യാവില്ലു?’

’എന്താതു പേടിക്കാൻ?’

‘പൊറേമ്മാനും നാരാണമ്മാനും ഒക്കെ വരും.’

പൊറേമ്മാൻ, നാരായണമ്മാൻ, പിന്നെ വേറെയും ചിലരുണ്ട്. എല്ലാം മരിച്ചുപോയ കുട്ടരാണ്. അവരെപ്പറ്റി പല കമകളുമുണ്ട്. നാരായണമ്മാനെപ്പറ്റി ഓർക്കുന്നേബാൾ യേക്കരവെറുപ്പും. അറപ്പും. തോന്നും. അയാൾ ഒരു മരുമകളെ ചവിട്ടി കൊന്നിട്ടുണ്ടതെ. വളരെ വളരെ പണ്ട്. ആ മരുമകളുടെ പ്രേതം-അതോർക്കുന്നേബാൾ ധിരനാണന്നു സ്വയം. ധരിപ്പിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും. അപ്പെട്ടിക്കു യേ. തോന്നും. ഒരു ചവിട്ട് ... വായിൽനിന്നും. മുക്കിൽനിന്നും. ചോരയൊഴുകുക.

പതിനാറു വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടി.

അവൾ എന്നാണ് തെറ്റു ചെയ്തതെന്നുമേഖലില്ല. വളരെ മുമ്പു നടന്ന കാര്യമാണ്. കാരണം പറയുന്നത് -ഓ, അതെങ്ങനെ വിശ്വാസിക്കും? ചോറിൽ തലനാരു കണ്ണതുകൊണ്ട് ആളുള്ള ചവിട്ടിക്കൊല്ലാമോ? അതാവില്ല. അതിലും വലിയ തെറ്റു ചെയ്തിരിക്കും.

‘കോണിമുറിലു കെടക്കുന്നോ പേട്ടാവില്ലോ?’

അമ്മിണിയേടത്തി ചോദിക്കുന്നു.

‘എനിക്കൊരു പേടില്ലോ.’

‘ഉശിരൻ തന്നു. രാത്രി പൊറേമ്പാൻറെ ഫ്രേതം വന്ന് കഴുത്തിൽ പിടിക്കുന്നു.’

അപ്പുള്ളി നിന്മാരഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘പിന്നില്ലോ!’

‘അതു ഉശിരുണ്ടോ? രാത്രി ഞാൻ പേടിപ്പു കുത്തി നെലോളിപ്പിക്കണ്ണണ്ട്.’

അവൻറെ കഴുത്തിലുടെ അമ്മിണിയേടത്തി കൈയിടപ്പോൾ വല്ലാതായി. അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾക്ക് നല്ല സൗന്ദര്യിന്റെ മണമുണ്ട്.

കൈത്തണ്ണക്കാണ്ണു കഴുത്തലപ്പ്. അമർത്തി അമ്മിണിയേടത്തി ചോദിക്കുകയാണ്: ‘പേടില്ലോ? പേടില്ലോ?’

അപുണ്ണിയുടെ മേന്തി കോരിത്തരിച്ചുപോയി. തെക്കിനിയിലേക്ക് ഒരു വെളിച്ചു വന്നു. മാളു വാൺ:

‘അമ്മിണിയേടത്തി, ഏടുത്തു അമ്മിണേയ ടത്തി?’

പിറക്കേ മീനാക്ഷിയേടത്തിയുമുണ്ട്.

അമ്മിണിയേടത്തി വേഗം കഴുത്തിൽനിന്ന് കൈയെടുത്ത് ഏഴുനേരുന്നിന്നു പറഞ്ഞു:

‘അ വർണ്ണം. നീയാ പത്രായപ്പുരടെ വാതി ലടച്ച് അരമനിക്കിക്കാ.’

മീനാക്ഷിയേടത്തി അപുണ്ണിയെ കണ്ണപോൾ ചോദിച്ചു: ‘ആ നീയ് കെടനില്ലോ?’

വായന ഇനി വേണ്ടെന്ന് അപുണ്ണി നിശ്ചയിച്ചു.

‘കെടക്കായി.’

‘വേഗാട്ട്. നീയ്ക്കു വാതിലൊക്കെ ഒന്നടച്ച് ഒരു പാതയു ചെന്നു കെടക്കണം.’

കോൺമുറിയിലെത്തി അപുണ്ണി പായ തപ്പിയെടുത്തു. അവിടെ വെളിച്ചുമില്ല. വെളിച്ചുമില്ലാതെയാണു നിത്യവു. പായ വിരിക്കുന്നത്. വെറു. പായ മാത്രമെയുള്ളൂ. പുതയ്ക്കാനൊന്നുമില്ല.

ചെറിയ നിലവിളക്കുമായി അമ്മിണിയേടത്തി

കോൺ കയറാൻ വന്നു. കൂടെ മാളുവുമുണ്ട്. മാളുവാണിപ്പോൾ തൃണയ്ക്കു കിടക്കാൻ.

‘മാളില് ഓവില് വെള്ളംണ്ടാ, മാളോ?’

‘ആവോ.’

‘രു തമല വെള്ളക്കേൽ.’

മാളു വെള്ളമെടുക്കാൻ പോയപ്പോൾ അമ്മി സീയേട്ടത്തി അരുകിൽ സ്ഥലമുണ്ടായിട്ടും. അവ നെ കവച്ചുവെച്ച്, കോൺപുടി പിടിച്ചുനിന്നു. കൊച്ചുനിലവിളക്കിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ അവരും ദെ മുവംമാത്രം തെളിഞ്ഞു കാണാം. താഴെ ഇരു കീൽ കിടക്കുന്ന അപ്പുണ്ണി ഉറങ്ങിയോ എന്നവർ സുകഷിച്ചുനോക്കി.

അപ്പുണ്ണി പെട്ടുന്നു കണ്ണടച്ചു കിടന്നു.

‘കളേഷാറക്കാണല്ലോ?’

അവൻ അനങ്ങിയില്ല.

‘രാത്രി ഞാൻ പേട്യാട്ടാൻ വരും, ട്രോ.’

മാളു വെള്ളവുമായി വന്നു. അവൻ കോൺ കയറിപ്പോയി.

നേരെ മുകളിലത്തെ ഒഴിഞ്ഞ മുറിയിലാണ് അവൻ കിടക്കുന്നത്. അമ്മായി ഉള്ളപ്പോൾ മാത്രമേ അമ്മിസീയേട്ടത്തി പത്തായപ്പുരയുടെ മുകളിൽ കിടക്കു. മുകളിൽനിന്ന് കാലൊച്ച കേൾ

കരാ.. ഓവറിയുടെ വാതിൽ തുറക്കുന്ന ശബ്ദം..
കെട്ടു.. കുറെ കഴിഞ്ഞ് കട്ടിലിൻറീ ശബ്ദം.. തട്ടു
വളരെ താഴ്ന്നതുകൊണ്ട് ഓരോ അനകവും
താഴെ കേൾക്കും.

കട്ടിൽ വിണ്ടു.. ശബ്ദംപും.. കട്ടിലിലായിരിക്കും
അമ്മിണിയേടത്തി.. താഴെ മാളുവും..

അപുണ്ണിക്ക് ഉറക്കം.. വന്നില്ല.. തുറന്ന ജനാ
ലയിലുടെ അപ്പോഴും.. തണ്ണുതണ്ണുത്ത കാറ്റ്
കടന്നുവരുന്നുണ്ട്. ദുരെ എവിടെയെങ്കിലും.. നല്ല
മഴ പെയ്യുന്നുണ്ടാവണം.. ജനാലയുടെ അഴികൾ
കിടയിലുടെ നോക്കുന്നോൾ തൊഴുത്തും.. അതി
നു പിരക്കിലെ അധിനിമരത്തിന്റീ കൊന്തു
കളും.. ഇരുട്ടിൽ നിശല്യകൾപോലെ കാണാം..
തണ്ണുപ്പും തോന്തിയപ്പോൾ എഴുന്നേറ്റും ജനാല
അമർത്തിയടച്ചും..

ആകെ ഇരുട്ട്. ഡേ.. തോന്തിയില്ല.. തൊട്ടുമു
കളിലെ മുറിയിലാണ് അമ്മിണിയേടത്തിയും.. മാ
ളുവും.. എതിർവശത്തെ ഇടനാഴി കടന്നാലുള്ള
മുറികളിൽ വലിയമ്പയും.. മകളുമുണ്ട്. താഴെ
വടക്കിനിക്കുത്ത മുറിയിൽ നിന്നു കുർക്കംവലി
കേൾക്കാം..

കണ്ണടച്ചും കിടന്നും ഇരുട്ടും തണ്ണുപ്പുമുള്ളു

പ്രോഫീ ഉറങ്ങാനാണ് സുവം. പുതയ്ക്കാനൊന്നു മില്ലു. മഴ ചാറിത്തുടങ്ങിയാൽ അമു പുതപ്പീക്കും; വല്ലാതെ തണ്ടുപ്പുള്ളപ്രോഫീ പിടിച്ചുപുട്ടിക്കി ടക്കും; അതു മുന്ബായിരുന്നു.

വളരെ വളരെ വർഷങ്ങൾക്കപ്പുറത്തു നടന്ന സംഭവങ്ങളായാണ് അതു തോന്നുന്നത്.

അമുയെപ്പറ്റി അറിയാതെ ആലോചിച്ചു പോയി.

ആകെ മനസ്സ് അസ്യസ്ഥമായി. കഴിഞ്ഞുപോയതിനേക്കുറിച്ചാനും ആലോചിക്കരുത്
അവൻ മുറുകെ കണ്ണുകൾ ചിമ്മിക്കിടന്നു.

ഉറക്കം. കണ്ണുകളിലേയ്ക്ക് നൃശമത്തു കയറുകയായി.

-മോലങ്ങളുടെ കുടൽത്തിനിടയിലേയ്ക്കു ഉയർന്നു നില്ക്കുന്ന മാളിക കണ്ണപ്രോഫീ രാജകുമാരൻ കുതിരയുടെ ഇടത്തെ ചെവി തിരിച്ചു. മുകളിലെ മട്ടപ്പാവിലാണ് ചെന്നിറങ്ങിയത്. പട്ടുകിടക്കയിൽ രാജകുമാരി ഇരുന്നു വിണ വായിക്കുന്നു....

അരോ നെബിൽ കൈവെച്ചുവെന്നു തോന്തി. പെട്ടുന്നു ശ്രേംഗിയുണ്ടെന്നു. എങ്കിലും കണ്ണു തുറന്നില്ല. നെബിൽ ഒരു കൈതലമിരിക്കുന്നു.

നിലവിളിക്കാനാണ് തോന്തിയത്. മൊത്തിരിച്ചിട്ട് വിരലുകൾ മുവര്ത്തു തടഞ്ഞു.

‘തോന്താണ് അപ്പുള്ളീ.’

ങ്ങു നിമിഷം. ഓ മനസ്സിലായി. ദേഹപ്രകാശി ല്ലെ. കുപ്പിവള്ളുടെ ശബ്ദം...നെങ്ങിൽ വെച്ചു കൈതലലത്തിനു ചുട്ടുണ്ട്.

വീണ്ടും. കാല്ലുകൾ താനെ അടഞ്ഞു. ഉറക്ക ത്തിന്റെ ആഴത്തിലേയ്ക്ക് മനസ്സ് എത്തി കഴിണ്ടിട്ടില്ല. ചുട്ടുള്ള ശാസ. മുവര്ത്തുതട്ടി, പത്തുക്കൈ, പത്തുകൈ, ഒരു ശബ്ദം. കേൾക്കുന്നു: ‘പേടിണ്ണോ?’

തന്നുപുകൊണ്ടു കോടിയ ശരീരത്തി ലേയ്ക്കു ചുട്ടു പകരുന്നതുപോലെ തോന്തി. ചുട്ടുള്ള പത്തുപത്തുത്ത കൈകൾ ശരീരത്തിൽ അവിടവിട സഖവിക്കുകയാണ്. വാസനസൗഖ്യിന്റെ നേർത്ത മണം.....ശരീരമാകെ പൊട്ടിത്തരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്തി...

കാല്ലുകൾ തുറക്കണമെന്നുണ്ട്.

-പറക്കുന്ന കുതിരപ്പുറത്തു രാജകുമാരനും. രാജകുമാരിയും. സഖവിക്കുകയാണ്; മോലക്കുട്ടങ്ങൾക്കിടയിലുടെ. മോലങ്ങളെന്നു തോന്തിയവ പുതത്തു നില്ക്കുന്ന കാട്ടുമുള്ളപ്പടർപ്പുകളാ

ണ്. ചില്ലുകളെയും വള്ളികളെയും തൊട്ടുരുമ്പി കൊണ്ടു വേണം. ഹോവാവാൻ.

പുവിതളുകൾ കവിള്ലുകളിൽ മുടിയുരുമ്പുന്നു. പുവിതളുകൾക്ക് ഇളംചുട്ടുണ്ട്.

കാട്ടുമുള്ളപ്പടർപ്പിലുടെ, പുത്ര മരക്കുടിലുകളിലുടെ, കുതിര നീങ്ങുകയാണ്. പേടിച്ചുരും രാജകുമാരനെ ചുറ്റി പൂടിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവനു ശാസം മുട്ടുന്നുണ്ടോ?

കുറുകുന്ന മാടപ്രാവുകൾ മാറിൽ പരന്നിരുന്നു കൊക്കുകളുരുമ്പുന്നു. അവനിപ്പോൾ ഏവിടെയാണ്. പറക്കുന്ന കുതിരയുടെ പുറത്തു രാജകുമാരിയെത്തിയിരിക്കുകയാണ്. പട്ടുപുട്ടുകളും. തലപ്പാവുമുള്ള രാജകുമാരൻ താൻതന്നെയല്ലോ? വ്യക്ഷക്കുടങ്ങളുടെ ഉയർന്ന ചില്ലുകൾക്കിടയിലുടെ വള്ളഞ്ഞുപുള്ളിഞ്ഞുകൊണ്ടു നീങ്ങുകയാണിപ്പോൾ. രാജുകുമാരൻൻറെ ചുവന്ന പട്ടുപുട്ടുള്ളർന്നു വീഴുകയാണ് കാറ്റിൽ.....മുൻപുടർപ്പുകൾ ശരിരത്തെ വേദനിപ്പിക്കുന്നു.

ഉയരത്തിലേയ്ക്ക് ഉയരത്തിലേയ്ക്ക് രാജകുമാരിയെയും. രാജകുമാരനെയും. വഹിച്ചുകൊണ്ടു മായക്കുതിര പൊങ്ങുകയാണ്

‘അപ്പുണ്ണുട്ടാ, അപ്പുണ്ണുട്ടാ.’

മാളുവിൻറെ ശബ്ദം കേട്ടാണുണ്ടിന്നത്.

‘നേരത്രായിപ്പറ്റേണാ?’

അപ്പുണ്ണി പിടണ്ണത്തുനേറിരുന്നു. കല്ലു തിരുമ്മി. മുണ്ടു ശരിയാകി, അടച്ച ജനാല തുറന്ന പ്ലാൾ വെയിൽ അക്കത്തെയ്ക്ക് ഒഴുകിവന്നു. നേരംകുറെ ആയിരിക്കുന്നു. പെട്ടുനാണ് അവനെന്നോ ഓർമ്മ വന്നത്. രാത്രി മുഴുവൻ സ്വപ്നം കാണുകയായിരുന്നുവെന്നു തോന്തി. മണ്ണുമുടിയ പുലർകാലത്ത് അക്കലെ കാണുന്ന കാഴ്ചകൾപോലെ എല്ലാം അവ്യക്തമാണ്. പായ മടക്കി മുലയിൽ ചാരിവെയ്ക്കാൻ ഉയർത്തി യപ്പാഴാണ് എന്നോ താഴെ വിണ്ടത്.

ചുവന്ന കുപ്പിവള്ളപ്പാട്ടുകൾ. അക്കത്തു സർഖുനുലിട്ടപോലെ തിളങ്ങുന്ന മണ്ണരേവയുള്ള ചുവന്ന വളപ്പാട്ടുകൾ

മാളു പോയോ എന്നാണ് ആദ്യം. നോക്കിയത്. അവൾ പോയിരിക്കുന്നു.

ആ വളക്കൊണ്ണങ്ങൾ പെറുക്കിയെടുത്തുകൊണ്ട് അവൻ നേരെ തോടിയിലേയ്ക്കു നടന്നു. നിറഞ്ഞ കിടക്കുകയാണ് കുളം. കുളപ്പുരയുടെ തുണിൽ കെട്ടിയിട്ടു കുത്തുപാളയിൽനിന്ന് രൂപിടി ഉമിക്കരിവാരി, നനച്ചിടാനുള്ള ചതുര

കല്ലിൽ ചെന്നിരുന്നു.

ഹോട്ടിയ വളപ്പൊട്ടുകൾ ഓരോന്നായി അവൻ കുളത്തിന്റെ നടുവിലേയ്ക്കെറിഞ്ഞു. ഓണത്തുനികളപ്പോലെ പറന്നുപോയി അവ കലങ്ങിയ വെള്ളത്തിൽ ഒരു തുടിപ്പോടെ വീഴുന്നതു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവൻ ആലോച്ചിച്ചു...

ഇളവെയയിൽ അലിയുന്ന, മണ്ണച്ചു വെള്ളത്തിലൂടെ ചുവന്ന വളപ്പൊട്ടുകൾ താണ്ണുപോകുന്നതു കുറെ ആഴംവരെ കാണാം.

വെറുപ്പും വ്യസനവും തോന്തി. അതിനടിയിൽ നിശ്ചയമായ ഓന്നും, തിളങ്ങുന്ന ഒരു വർണ്ണക്ലൂപ്പോലെ, അവൻ ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചു.

ഒറ്റയ്ക്കിരിക്കുന്നോൾ ആരും കാണാതെ പുറത്തെടുത്ത് ഓമനിക്കാനുള്ള ഒന്നായിരുന്നു അത്.

* * * * *

മധുസമ്മഖാർ പലരും വന്നു സംസാരിച്ചു. ഇനിയും തിരുമാനങ്ങളിൽ എത്തിയിട്ടില്ല.

ഉമ്മറത്തുനിന്നു ഭാഗകാര്യം കേടുതുണ്ടിയാൽ അക്കത്ത് ഇരിക്കപ്പൊറുതിയില്ലാതാവുന്ന

ത് അമ്മമയ്ക്കാണ്. അറുപത്തിയാറു കൊല്ലു
മായി അവർ പാർത്തുവരുന്ന തറവാടാണ്.
അതിൽ കിടന്നു തന്ന മരിക്കണമെന്നാണ്
അവരുടെ ആഗ്രഹം. ദിവസവും ഒരു പത്തുപ്രാ
വശ്യം. അവരുടെ ഉരുക്കഴിക്കാറുണ്ട്.

കുട്ടിമാമയെ കാണ്ണുനോച്ചല്ലോ. അമ്മമ പ
റഞ്ഞു:

‘എടാ, സീറി കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടുപോരേ ഈ
ചട്ടിം കാലോം പങ്കുവെയ്ക്കല്ല്?’

കുട്ടിമാമ എന്നും മിണ്ഡാറില്ലു. വലിയമയ്ക്കു
തോണിക്കെവിനടക്കത്തുള്ള മുന്നു പുവലുവിള
യുന്ന നിലം തന്റെ പങ്കിൽ കിട്ടണം. അവർക്കും
ആവലാതിയുണ്ട്.

‘ഞാനും സീറി കുട്ടോളും കാഷ്ടത്തിലാവും.
ഞങ്ങുടെ കാര്യം പറയാൻ ആരാളുള്ളത്?’

വക്കീൽ കുമാരൻനായരും കോരുക്കുട്ടിപ്പണി
ക്കരും. വരാത്ത ദിവസമില്ലു. അതു എല്ലുപ്പത്തിൽ
ഭാഗിക്കാനോന്നും. കഴിയില്ല എന്നാണ് പണി
ക്കർ പറയുന്നത്. പറന്നുകൾ പലേടത്തായിട്ടാ
ണ്. അളുകണം.. വില കെട്ടണം.. ചിലതിലെല്ലും
കടമുണ്ട്. താവഴികൾ തിരിക്കണം.. ഇതോക്കെ
തുടങ്ങാമെങ്കിൽ ഓഹരികളുടെ കാര്യം ആദ്യം

തീർച്ചപ്പേടണം..

വലിയമാമയ്ക്കു രണ്ടാഹരി വേണമെന്നാണ് വാദം. വളരെ കൊല്ലുമായി തറവാട്ടുഭരണം. നടത്തുന്നുണ്ട്. കാരണവർക്കു രണ്ടാഹരി സ്വത്തു കൊടുക്കുന്നതു പണ്ഡ്യം പതിവാണ്. തന്നെക്കാണ്ഡാണ് തറവാട്ടിൽ പല അഭിവ്യുദിയും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത്.

അതു കുമാരൻനായർ കുടമാമയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ കുടമാമ കാർക്കിച്ചുതുപ്പിയത്രേ.

‘അഭിവ്യുദി! അഭിവ്യുദിയുണ്ടായത് ഈ തരവാട്ടിലല്ല. പുന്നേതാട്ടത്തിലാണ്!’

വലിയമാമയും കുടമാമയും തമിൽ നേരിട്ടു കാണാറില്ല. പണിക്കരും കുമാരൻനായരുമാണ് അവർക്കിടയിൽ സംസാരിക്കുക. വലിയമാമ തീർത്തു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, രണ്ടാഹരി സ്വത്തുതരാൻ സമ്മതമുണ്ടാക്കിയിൽ, വടക്കൻ പാടം സ്വകാര്യസ്വത്താണെന്നു സമ്മതിക്കാൻ തയ്യാറുണ്ടാക്കിയിൽ, ഭാഗിക്കാം. ഈല്ലെങ്കിൽ,

‘ഭാഗം വാങ്ങണാ വഴിയോന്നു നിയ്ക്കു കാണണം.’

അപ്പോഴാണ് മധ്യസ്ഥം പറയാൻ അധികാരി

കളത്തിൽ നന്ദിയാർ വന്നത്.

അൻ അപ്പുള്ളിക്കു ഒഴിവുദിവസമായിരുന്നു: അവസാനത്തെ കൊല്ലുമാൻ. ഗവർമ്മേണ്ടു പരീക്ഷയാണ്. അധികം വായിക്കാനുണ്ട്. തിർപ്പുണ്ടാക്കുന്ന ദിവസമാണെന്നു നേരിട്ടെ കെട്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ട്, വകീൽ കുമാരൻനായരും, കോരുപ്പണിക്കരും വന്നപ്പോൾ തെക്കിനിയിലെ ചാരുപടിക്കട്ടുത്തു ചെന്നുനിന്നു.

അധികാരി വന്നതു പിന്നിടാണ്. കളത്തിൽ നന്ദിയാർ നാട്ടു പ്രമാണിയാണ്. അയാൾ പടികയറുന്നതു കണ്ടപ്പോഴേയ്ക്കും പത്തായപ്പുരയുടെ മുകളിൽനിന്നു ചാരുക്കണ്ണര ഉമ്മറന്തയ്ക്കെത്തി. ചെല്ലും കൊണ്ടുവരാൻ അക്കെന്തയ്ക്കു കല്പന പോയി.

അധികാരിയെ ആദ്യമായി കാണുകയാണ് അപ്പുള്ളി. ആ മനുഷ്യൻ പടികയറുന്നത് അപ്പുള്ളി കണ്ടു. കരുതതു തടിച്ച് ഉയരം കുറഞ്ഞു മേലാകെ രോമം നിറഞ്ഞ ഒരു കഷണങ്ങിക്കാരൻ.

‘കണ്ടിട്ടു കാലം കൊരെയായി, ഇരിക്കും.’
എന്നു വലിയമ്മാമൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ ഉറക്കെ ഒരു പൊള്ളുള്ളിൽ ചിരിച്ചു. നാട്ടുമുഴുവൻ മുഴങ്ങുന്നുണ്ടനു തോന്നു. അയാളുടെ ചിരി.

‘വയസ്സുകാലമ്മേ? ക്രൈസ്തവനാട്ടു കാലത്തില്ലോ.’ വക്കീൽ കുമാരൻനായരും പണിക്കരും ബഹുമാനം കാണിച്ചുകൊണ്ടു ചുറ്റിപ്പറ്റി നിന്നു. കുട്ടമ്മാമ അവർ കാണാത്ത ഒരിടത്ത്, കിഴക്കെ കോലായിൽ കുന്തിച്ചിരുന്നു നബ. കൊണ്ടു കുറിക്കുകയും വരയ്ക്കുകയും ചെയ്യുകയാണ്.

തെക്കിനിയിലെ മെത്താരണയ്ക്കടുത്തു വലിയഞ്ചയും മക്കളും സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വാഴാവിൽ അന്വലത്തിലെ തട്ടിളളി വിണ്ണു. പണിചെയ്തിക്കേണ്ടതിനെപ്പറ്റിയാണ് വലിയമ്മാമയും അധികാരിയും സ.സാരിച്ചുതുടങ്ങിയത്. ഭാഗക്കാരുത്തിലേയ്ക്കു കടക്കാത്തതുകൊണ്ടു വിഷമിക്കുന്നതു വക്കീൽ കുമാരൻനായരാണെന്നുതോന്നു. അയാളുടെ നിൽപ്പും നടപ്പും മെല്ലോ. കണ്ണാൽ.

‘അപ്പോ, കുണ്ടിപ്പണിനായരേ, മരോൻ ഓഗ. കിട്ടണംനോക്കേ വന്നുപറഞ്ഞു. പൊറത്തും സ.സാരംണ്.’

അങ്ങനെ അധികാരിതന്നെന്നയാണ് വിഷയത്തിലേയ്ക്കു കടന്നത്.

വലിയമ്മാമ മുറ്റത്തിരഞ്ഞി മുറ്റത്തിന്റെ വക്കി

ലേയ്ക്കു നടന്നു വാഴത്തെത്തിലേയ്ക്കു ഒച്ച
യോടെ തുപ്പി തിരിച്ചുവന്നു പറഞ്ഞു:

‘ഭാഗിച്ചോട്’

അധികാരി വിണ്ടും ഉച്ചത്തിൽ ചിരിച്ചു:
‘അങ്ങനെ പറയേണ്ടാണഭായില്ലെലോ.’

‘ഭാഗിക്കണെന്ന് നിയ്ക്കുന്നതാ? ഈ കീറാമാ
റാപ്പ് സീറി തലേന്നു പോയി. പക്ഷേ, അധികാരി,
രു കാര്യംണ്ട്...’

‘എന്നാക്ക്യാച്ചാൻ കുണ്ടിക്കുഷ്ണാൻനാ
യരു പറയാ.’

ഈ തറവാട് - അധികാരോടു പറേണ്ട ആവ
ശ്വസ്യ. അച്ചുമ്മാൻബാധിരുന്ന കാലത്തു നായരു
സമുദായത്തിലുണ്ടായിരുന്നില്ലെ ഇവിട്ടെത്തന്തി
നെലാ.’

‘നിയ്ക്കുന്നിയും, നിയ്ക്കുന്നിയും.’

‘അതാ പറഞ്ഞത്. അധികാരിക്കും. ഈപ്പെട്ട
തെന്ന ചെറുവാല്യക്കാർക്ക് അറില്ലെ. അർവ്വത്തി
നാലാളാ ഭാഗിക്കുവേബാ. കൊത്തിപ്പിരിഞ്ഞു പോ
യപ്പോ ശ്രീതാം മുക്കാലും പോയി. നാലും. ഒരു
ഭഗവാനി ഇരിക്കുണ്ണ സ്ത്രലാ. അതു അധികാരി
ക്ക് നിയ്രംഭിക്കും.’

അധികാരി അറിയാം. അറിയാം. എന്നർത്ഥം

തനിൽ തലയാട്ടി.

‘നാൽ ഇന്നോരു കാര്യം കേൾക്കണം അധികാരിക്ക്? പഴേ പേരും ഇള പൊളിഞ്ഞു വിഴാറായും നാലുകെട്ടും ഒക്കെത്തന്നേഅള്ളു. താൻ പിന്നന്താ. കാർഡോമാഹാരായിട്ടുള്ളതിനു കടക്കുമണിക്ക് വ്യത്യാസം ലൂതെ ഒക്കെകാണ്ടുനടക്കണ്ണുമാത്രം. കഴിഞ്ഞിട്ടും. നാലും ഒക്കെ എത്തിക്കണ്ണു താനായതോണ്ടാ. തമ്മിൽത്തച്ചു പട്ടി. കലോ. പകുത്താൽ....’

വലിയമ്മാമ കുറച്ചിട നിർത്തി. എന്നിട്ടു കുറേക്കുടി ശൗര്യം. കലർന്ന സ്വരത്തിൽ ആംഗ്യദത്താട പറഞ്ഞു: ‘പെരുത്തരേല്ല എള്ളുതെത്തവ്യാൻ അധികകാലം വേണ്ടിവരില്ലെന്നും അപ്പോൾ പത്തുക്കെഡൈക്കില്ലെന്നും കുറച്ചിട നിർത്തി.

‘അല്ലാണ്ടുതന്ന അതാവ്യം.’

അധികാരി നോക്കി. കുടമ്മാമ മുന്നിലേക്കു വന്നിരിക്കുന്നു. കുടമ്മാമയെ കണ്ണുവെന്നു നടിക്കാതെ വലിയമ്മാമ തുടർന്നു:

‘നീറി കല്ലുടെണവരെ ഒക്കെ ആ പഴേ ചിട്ടെല്ലു തന്ന നില്ക്കണംന് നിക്കു മോഹമുണ്ട്. അതോണ്ടാ താൻ പറഞ്ഞത്.’

അധികാരി രണ്ടുപേരെയും ഒന്നു നോക്കി.

‘കുട്ടികൾനാനായരു പറേണല്ല കാര്യംണ്ട്.
കുട്ടിനായർക്കു ഭാഗം കിട്ടണംനുതന്നും ശാ
ഡ്യും. അങ്ങനെ വരുമ്പോ....എന്താ കുട്ടിനായരേ?’

കുട്ടിമാമ മുറ്റത്തിരിങ്ങി കൈ പിണച്ചുകൈട്ടി
നിന്നു.

‘കുട്ടിനായരേ, ഞാൻ ഒരു സംഗതി പറയാം.
ഇബ്ബെട നിങ്ങളുടെ അഭ്യാസമേം. മരോക്കലേം. ഉള്ളട്ടു.
ങൈക തമ്മിലും പറഞ്ഞു ശര്യാക്കിക്കുടെ?’

‘അധികാരി പറേണ്ടു മനസ്സിലാവ്സില്ലെന്നും.’

കുട്ടിമാമ അധികാരിയുടെ മുവത്തുനോക്കാ
തെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു മുറ്റത്തു രണ്ടു ചാൽ
നടന്നു.

അധികാരി ഉറക്കെ ചിരിച്ചു.

‘കുട്ടിനായർക്ക് കൊല്ലുത്തിലും ഇന്നത്തന്ന്
ഒരു കണക്കുവെച്ച് തരാൻ വ്യവസ്ഥാപാദ്ധ്യാത്മ
പോരേ? എന്തിനാ ഭാഗിക്കണ്ട്?’

കുട്ടിമാമ പെട്ടുനോരു ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല.
വകീൽ കുമാരൻ നായർ, ഒരു വിഡ്യാശിഡ്യപ്പേരു
ലെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നിർത്തിനിർത്തിപ്പറഞ്ഞു:

‘ഇംബന്നു പറഞ്ഞത്തി കുട്ടിനായരുടെ
ആവശ്യം—’

‘നിയ്ക്കര്വാം, നിയ്ക്കര്വാം,’ അധികാരി അയാ
ഞ്ചെ മുഴുമിക്കാൻ അനുവദിച്ചില്ല: ‘നിങ്ങളെ പരി
ശ്രേം, കണ്ണാൽ ഭാഗം കിട്ടണമെന്നു നിങ്ങൾക്കാനു
തോന്നാലോ.’

വക്കിൽ കുമാരൻനായർ വീണ്ടും ഒരു വി
ധ്യാനിയെപ്പോലെ ചിരിച്ചു.

‘എന്താ കുടൻനായരേ?’

‘അതൊക്കെ കൊറെ നേർത്തെന്ന ആവായി
രുന്നുലോ.’

കുടമ്മാമ മുറ്റത്തുനിന്ന് ഉമ്മിത്തുണിനടുത്തെ
ക്കു വന്നു. അധികാരിയിരിക്കുന്ന കണ്ണരയുടെ
കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘അധികാരി നി
ക്കു പറയാനുള്ളതും കൈശ്ചക്കണം. നിക്കും വയ
സ്സാക്കെ ഇത്തിരുംയി. പത്തുപതിനാലുവയ
സ്സുള്ള ഒരു പെണ്ണിൻറെ തന്ത്യാൺ ണാൻ.
കൊണ്ടുത്തു നടക്കണ കാലത്തു തോടങ്ങി
താ ഇം പണിപോരാൻ. നിട്ടു നിക്കെന്നു തേങ്ങാ
ക്കൊലയാ കിട്ടിൽ? കൊല്ലുത്തില്ല നാലുമുണ്ടും.
അബ്യുപരബന്ധമുണ്ടും! അധികാരി കൈശ്ചക്കണം.
വല്ലോൻറീം. അട്കക്കലേലു കൊല്ലുന്നാൻ പോ
യിരുന്നെങ്കിൽ ഇതിലധികം കിട്ടിർന്നില്ലോ?’

അധികാരി മുറുക്കാൻ ചവച്ചുകൊണ്ട്

നിശ്ചലവും കേട്ടു.

കുടമ്പാമയ്ക്കു പറയാനുള്ളതു തീർന്നിട്ടില്ല.
 ‘തറവാട്ടുകാരും നോക്കണ്ണൻറെ കഷ്ടപ്പാക്ക ഇവട പറേണ കേട്ടു. മരൊക്കെളു നന്നാവട്ടു വിചാരിച്ച് ഇവട വാരിവലിച്ചു
 കൊണ്ടുന്ന കുട്ടാളു ചെയ്തിരുന്നത്? ഭാഗിക്കണാണല്ല തറവാട്ടു പൊളിയാ.’

വലിയമ്മാമ ഇപ്പോൾ പൊട്ടിത്തറിക്കുമെന്നാണ് കരുതിയത്. അല്ലെങ്കിൽ അന്നാതിനിക്കുകയാണ് വലിയമ്മാമ. വലിയമ്മാമ ഇങ്ങനെ മിണ്ണാതിരുന്നു കേൾക്കുമെന്നോ? അപ്പുള്ളിക്ക് അത്ഭുതം തോന്തി.

കുടമ്പാമയുടെ ശബ്ദം ഉയർന്നു:

‘അധികാരി ഇതുംകൂടി കേൾക്കണം. വടക്കേപ്പാട് എന്നു വന്നാലും കാരണാർക്ക് പരിശോഭാവില്ലെ. പുന്നോട്ടുകാരു നേരാവണില്ലെന്നു നോക്കുമതി.’

വലിയമ്മാമ ഇരുന്നെടത്തുനിന്ന് കുടമ്പാമയെ നോക്കി. ഞൈരുജ്ഞാന ശബ്ദത്തിൽ വിളിച്ചു;

‘എടാ!’

‘ഒളിച്ചു വെച്ചിട്ടിനി കാര്യാനുല്ലെ. മത്യായപ്പേട്ട ആളോട്ടു തന്നും പറയണ്ടത്.’

വലിയമ്മാമ ആകെ നിന്നു വിറയ്ക്കുകയായി
രുന്നു.

‘നീരില്ലാതെനോ, പറയ്. നീം പറയ്. നിൻ്റെ
തന്ത്രം സന്ധാദ്യാ ഞാനവിട കൊടുത്തത്. നി
ന്റെ തന്ത്രം—’

അധികാരി മയപ്പെടുത്താൻ പറഞ്ഞു:

‘ക്ഷമിക്കിൻ, കുണ്ടിഷ്ണനായരേ. ചെറു
പുക്കാരുടെ കമല്ലായോൺ ഓരോനു പറയും.’

‘എനിക്കു പറയാൻ പേട്ടാനുല്ലെ. അവട
വെച്ചടിവെച്ചടി കേറ്റാ. എങ്ങനെ? അവിടന് ആ
രൈറില്ലെ. വന്നാൽ നീറെ പെണ്ണമ്മാരു ചോറും
കുട്ടാനും പത്തായപ്പുരേലിക്കു കെട്ടണം: പു
റോടുത്തുകാരുടെ വെള്ളാട്ടുണ്ടും ദാനേസ്യാളും
അല്ലെ ഇവ്ക്കത്തു പെണ്ണുങ്ങളും! കാക്കാശിനു
ഗതിയില്ലാണ്ടു കെടന കുടരാ—’

തെക്കിനിയിലേക്കു ഒച്ചുകേട്ടു വന്ന അമ്മാ
ഇടറുന്ന ശബ്ദത്തിൽ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

‘കുടാ, മാളാരെ ദേപ്പുടണം, ട്രാ.’

‘കുടൻനായരേ.’

അധികാരി വിളിച്ചു. കുടമ്മാമ കലിക്കാണ്ട
പോലെ വിണ്ണും പറയുകയാണ്: ‘ചെറിമനെ
പ്പോലെ പണിക്കാം, നിഉം, പുഴുത്ത പട്ടിക്കു

സമം. സാന്നാറുയ്ക്കാണാക്കിൽ എന്നെങ്ങിലും അഭ്യാസിച്ചാൽ ആതു കാണാമോ.’

‘നമുക്ക് ഒക്കെറ്റിനും വഴിണിക്കാം.’

വലിയമ്മാമ മുറ്റത്തു മെതിയടി ഇട്ടുകൊണ്ട് അങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടു. നടന്നു. പറയാനുള്ളതെ ലും പറയട്ടു എന്നാരു ഓവമായിരുന്നു മു വത്ത്. കുട്ടമ്മാമ പിന്ന കുന്നും പറയുന്നില്ലെന്നു കണ്ട്, വലിയമ്മാമ അധികാരിയുടെ മുന്പിൽ നിന്നു പറഞ്ഞു:

‘അധികാരി, എന്നാട്ടു ചെലച്ചുമോ ഇപ്പോൾ രൂത്തൻി, അവനൊക്കെ-അവനൊക്കെ-’ വലിയമ്മാമയ്ക്കു ശ്വാസം മുട്ടുന്നപോലെ തോന്തി: ‘ഇബ്ദ്ധൻറീര തന മരിച്ച കാലത്തു ചെരുട്ടേലും പൂശേലും. അല്ലാത്ത പ്രായം. ഞാനാ ഇബ്ദ്ധനെ രക്ഷിച്ചത്. എന്നിട്ടിപ്പോ എൻറീര മേരുട്ടു കേരാൻ വനിരിക്കണ്ണു. ഇബ്ദുടെ മുഖ്യംഭായിട്ടില്ല ഈത്.’

കുറെ നേരത്തെയ്ക്ക് പിന്നിട്ടാരും. സ.സാരി ചീലും. വലിയമ്മാമയാണ് പിന്ന പറഞ്ഞത്:

‘അധികാരി, ഇന്നീ. ഇതോക്കെ കുട്ടിപ്പീടിച്ചു നില്ക്കാൻ കഴില്ലും. ഭാഗിക്കാം. അധികാര്യനെ എന്നൊക്കെയൊ വേണ്ടത് ചൂൽ ചെയ്യണം...’

അക്കത്ത് അമ്മമ്മ പുതച്ച തോർത്തിന്റെ
തുന്നുകൊണ്ടു കല്ലു തുടച്ചു.

‘ഹാ കിറാമാറാപ്പു പേരേൻറെ വക നിയ്
ക്കു കിട്ടി. അതോൺഡന്യാ പറേൻ. നിയ്ക്ക്,
രണ്ണോരി മൊതലു വേണം. നിയ്ക്കിവറ്റിന്റെ
ഒരു കാശു. അധികം വേണ്ടാ. അതോൺഡല്ലു. തറ
വാട്ടു കാരണം രാധ്യാൽ അങ്ങന്യാ പണ്ടയ്ക്കു
പണ്ണേം.’

‘നടക്കില്ല.’ കൃടമ്മാമയ്ക്കു വിണ്ണു. ശബ്ദം.
പൊങ്ങി.

അധികാരി കൃടമ്മാമയെ ഉപദേശിച്ചു:

‘അങ്ങനെ പറയരുത്, കൃടനായരേ. അതോ
ക്കെ നാട്ടുനടപ്പുള്ളേ?’

‘ആ കാലോക്കെ പണ്ണേൻന്.’

അപ്പുള്ളിക്കു പിന്ന കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞി
ല്ല. മീനാക്ഷിയേടത്തി വന്നു വിളിച്ചു. അടുത്തു
നിന്നു കുറച്ചു വിരക്കടുത്തു കൊടുക്കാൻ. അവ
ന്റെ സഹായം. ആവശ്യപ്പെടാറുള്ള പ്രവൃത്തി
കളിൽ ഒന്നാണെന്ന്. മീനാക്ഷിയേടത്തി കോണി
പിടിച്ചു കൊടുക്കും. അവൻ കയറി വിരക്കു താഴെ
തേയ്യക്കിട്ടു കൊടുക്കും.

എത്തോക്കെയാണ് ഉമ്മറത്തു നടക്കുന്നത്?

എന്നൊക്കെയാണ് പറയുന്നത്?

അവനു പ്രത്യേകിച്ചു താൽപര്യമാന്നുമില്ല.
ങ്ങു നാടകം കാണുന്ന രസമേ തോന്തിയുള്ളൂ.
രംഗത്തുവെച്ച് അമ്മാമന്നാർ എറ്റുമുട്ടുന്നതു കൊ
ഒളാം.

സന്ധ്യയ്ക്കാണ് അധികാരി നന്ദ്യാർ പോ
യത്. വകുപ്പിൽ കുമാരൻനായർ ആകെ നിരാശ
നായി. അകത്തെയ്ക്കു വന്നപ്പോൾ വലിയമു
ചോദിച്ചു:

‘എന്താ ഒരു തീർച്ചി.. മുർച്ചി.. ആയോ?’

‘കാരണാർ അച്ചിട്ടന്നും. വടക്കുംപാട്. സ്വ
കാര്യാണ്ങ്ങ്, പിന്ന രണ്ടാർ മൊതല്ലും....’

‘കുട്ടൻ അയിനെന്താ പറേണ്ട്?’

‘അയാള്ക്കു ചൊടില്ല്യാണ്ടിട്ടോ. കോടതീലു
കെസ് ഫയലാക്കണം. അപ്പും കാണാം കളി. ഞാ
നെത്രഭാഗം കണ്ണതാ! ഈതു പോലെ എഴുന്നെ
ന്ന് എൻ്റെ ആയുസ്സിനിടയ്ക്ക് ണ്ണായിട്ടില്ല.
ചെടിച്ചു പോവാ മനുഷ്യൻിം.’

വകുപ്പിൽ കുമാരൻനായർ അകത്തു. ഒരു വേ
ണ്ണപ്പെട്ട ആളാണ്. അയാൾ യാത്ര പറയാൻ
അമ്മമയുടെ അടുത്തു ചെന്നപ്പോൾ അമ്മമു
പറഞ്ഞു:

‘കുമാരാ, നിഡിയാരു കാര്യം ചെയ്യണം.’

‘എന്നാ കൃണ്ടിക്കാളേയുംോ?’

‘നിയ്ക്കിനി സ്വന്തമും വേണ്ടാ, മൊതലും വേണ്ടാ, നിയ്ക്കിനി വേണ്ടത് ഒരു മാവാ.’

വക്കിൽ കുമാരൻനായർക്ക് എന്നാൻ അമ്മയും പറയുന്നതെന്നു മനസ്സിലായില്ല.

‘എന്നാ ഞാൻ വേണ്ടത്, കൃണ്ടിക്കാളേയുംോ.....?’

‘നിയ്ക്കേണ്ട ഇതിന്റെപ്പറ്റില്ലെ കെടുന്നു കണ്ണടയ്ക്കണം. അതിനു നിങ്ങളോക്കീം കുടിസ്ഥിതിക്കില്ലോന്നും തോന്നാം.’

‘ഞാനെന്നാ പറേണ്ടു്?’

‘ഒന്നും പറേണ്ടാം.’

അധികാർഡി തല ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടു കുറച്ചിട്ടിനു. എന്നിട്ടു പത്രക്കൈ പുറത്തുപോയി.

കുറച്ചു ദിവസത്തെയ്ക്കു പിന്ന സംസാരമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. എല്ലാമൊന്നുടെയിരുന്നു പോലെ തോന്നി. ഓർക്കാതിരിക്കുന്നേവാഴാണ് പിന്ന ഒരു കുഴപ്പം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടത്.

വലിയമാമയ്ക്ക് രജിസ്ട്രൽ നോട്ടീസ് വന്നിരിക്കുന്നു. കുടമാമയാണ് അന്നും യക്കാരൻ മറ്റൊരു കുടമാമയാണ് പ്രതികൾ.

അന്നു പകലും രാത്രി കിടക്കുന്നതുവരെയും വലിയമ്മാമ മുറ്റത്തു തന്നെയായിരുന്നു. പകൽ മുഴുവൻ അകത്തുള്ളവരെ അടച്ചു ശക്കാതിക്കു കതന്നെ. ഇടയ്ക്കു പത്തായപ്പുരയിലേയ്ക്കു കയറിപ്പോകും. പിന്നെ ഇരങ്ങിവരുന്നൊഴി മുഖം കുറേക്കുടി ചുവന്നിട്ടുണ്ടാവും.

അതിലിടയ്ക്ക് അമ്മിണ്ണേടത്തിയെ വിളിച്ചു:

‘എവിട്ടു അമ്മിണി?’

അമ്മിണിയേടത്തി പത്തായപ്പുരയിൽ നിന്ന് ഇരങ്ങിവന്നു.

‘നാളെ നിംബിൻ വിട്ടിലേയ്ക്കു പോരപ്പേട്ടോ. ഇതിനി നെംബിൻ അച്ചർണ്ണിൻ വിടല്ലോ..’

അമ്മിണിയേടത്തി ഒന്നു. മിണ്ണാതെ നിന്നു.

‘നെന്നെക്കാരു വിടു. ആളോഞ്ഞുണ്ടാവുന്നൊ ഇബ്ബട വന്നു കെടക്കണ്ണ കാരുള്ളുണ്ണോ.’

അമ്മിണിയേടത്തി പത്തുക്കൈ പത്തായപ്പുര ത്തക്കുള്ളിലേയ്ക്കു തന്നെ പോയി.

അന്നുരാത്രി കോൺമുറിയിൽ അപ്പുള്ളി കണ്ണു തുറന്നുകിടക്കുകയായിരുന്നു. എല്ലാവരും ഉരങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. വെളുപ്പാൻ കാലത്തെ സ്വപ്നം. പോലെ ഒരു രാത്രിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മ മനസ്സിൽ മങ്ങിക്കിടക്കുന്നു.

അമ്മിണിയേടത്തി പോയാൽ ഇനി വരിപ്പേ? അമ്മിണിയേടത്തിയെ നേരെ കാണുന്നുവാൻ പണ്ടു പരിശ്രമമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ലജ്ജയാണ് തോന്നുക. എന്നാലും അവർ മുടിയഴിച്ചിട്ടു വേർ പെടുത്തിനില്ക്കുന്നതു കാണണാം. കൂത്തഴി യില്ലെങ്കിലും അവർ കാണാതെ, സന്ധ്യയ്ക്കുമുമ്പ് അവർ മങ്ങിയ വെളിച്ചതിൽ മുറ്റത്തു നില്ക്കുന്നത് അവൻ നോക്കിനില്ക്കും.

ചുഡ്യു. അനക്കവുമില്ല. അവൻ വെറുതെ ചെവിയോർത്തു കിടന്നു. അമ്മിണിയേടത്തി ഉറങ്ങിയിരിക്കും. എന്നാലും ഒരു സ.ശയ. അമ്മിണിയേടത്തി വരുമോ? വെറുതെയുള്ള തോന്നലാണ്. കോണി ശബ്ദിക്കുന്നുണ്ടാ?

കോൺപുടി ശബ്ദിച്ചുവെന്നു തോന്തി. ഉഞ്ച. ശബ്ദിക്കുന്നുണ്ട്. ഹൃദയം വള്ളാതെ തുടിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വസ്ത്രങ്ങളുലയുന്ന ശബ്ദം. അവൻറെ ദേഹത്തു കൈ, തൊട്ടപ്പോൾ അവൻ കൈ പിടിച്ചു.

നന്നു. മിണ്ഠാതെ അവൻ പായിൽ എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. അമ്മിണിയേടത്തി തൊട്ടുത്തിരുന്നു. അവൻറെ കഴുത്തില്ലെങ്കിലും അണിച്ചുപിടിച്ച് അവർ വെറുതെ ഇരിക്കുകയാണ്, എത്ര

നേരമാണിങ്ങനെ ഇരുന്നതെന്നറിയില്ല.

‘അപ്പുണ്ണി’ പതുക്കെ അവർ വിളിച്ചു. അവരുടെ വിരലുകൾ അവൻറെ പുറത്ത് ഓടിനടക്കുകയായിരുന്നു.

‘നാളെ ഞാൻ പോവാണ്, അപ്പുണ്ണി.’

അപ്പുണ്ണിക്ക് അവരുടെ മുവം കാണണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു; ഇരുട്ടാണ്. ഒന്നും കാണാൻ വയ്ക്കാം. ഇനിയെന്നാണ് വരുന്നതെന്ന് അവൻ ചോദിച്ചില്ല. പക്ഷേ ആ ചോദ്യം മനസ്സിൽ നിന്ന് ശത്രുനിന്നു. ചുമലിലുടെ വിണ്ണുകിടക്കുന്ന കൈ തുണഡിലെ കുപ്പിവളകൾ അവൻ തിരുപ്പിക്കില്ല.

‘അപ്പുണ്ണി നീറാടയ്ക്ക് വരോ?’

‘വരില്ല. എങ്ങനെ വരാനാണ്?’

‘ഞാൻ ഇങ്ങട്ടിനി വരില്ലു്.’

സന്ധ്യയ്ക്കുമുന്നു മഞ്ചിയ വെളിച്ചത്തിൽ അവർ മുടിയഴിച്ചിട്ടു വേർപെടുത്തി നില്ക്കുന്നത് ഇനി കാണാൻ പറ്റില്ല?

‘എന്താ മിണ്ഠാത്ത്? ദേഹ്യം. ണ്ഠാ?’

‘ഉം-ഉം.’

‘അപ്പുണ്ണി വല്യ ആളാവും. അപ്പോൾ അമ്മി സോട്ടത്തിനെ മറക്കരുത്. മറക്കോ?’

ഇല്ലോ, മറക്കാനാവില്ലോ. നിലവിളക്കിന്റെ പ്രഭ

ഓളം വെട്ടുന്ന നഗരമായ മാറിവും അഴിങ്ങു
ലയുന്ന മുടിക്കെട്ടുമായി കവുങ്ങിൻപുക്കുല
പിടിച്ചിരുന്ന് ഉറയുന്ന സർപ്പസുന്ദരിയുടെ ചിത്രം
മറക്കാനാവില്ല

‘ഹല്ലു.’

എന്നുമാത്രം അവൻ പറഞ്ഞു.
കുറെ നേരം ഇങ്ങനെ ഇരുന്നു. വല്ലാത്ത
നെഡിക്കിപ്പ് അപോഴും മാറിയിട്ടില്ല.

‘പോയി കൊടക്കാടു. അപ്പുള്ളി ഒങ്ങിക്കൊള്ളു.’

എഴുനേല്ലക്കുന്നതിനുമുമ്പ്, അവൻറെ ചെ
വിയ്ക്കെടുത്തെയ്ക്ക് ചുണ്ടുകളടക്കപ്പിച്ചു ചിൽ
യും കരച്ചില്ലും കലർന്ന സുരത്തിൽ അമ്മിണി
യേടത്തി പറഞ്ഞു:

‘പേടിപ്പുക്കത്താൻ ഇനി അമ്മിണ്ണേടത്തി വരി
ല്ലാട്ടോ.’

കോൺപുടികൾ വിണ്ണും ശബ്ദിച്ചു. തനിയെ
കാല്ലുതുറന്നു കിടക്കുവാൾ വല്ലാത്ത ഒരസ്യാ
സ്ഥ്യം തോന്തി.

പിറ്റേന്നു രാവിലെ അമ്മിണിയേടത്തി പുറ
പ്പെട്ടു. അമ്മാമ ഇംഗ്രേസിലക്കരയുള്ള വേഷ്ടി നി
വർത്തി ചുമലിലിട്ടു കുടയെടുത്തു മുറ്റത്തിനാജി
നിന്നു.

അമ്മിണിയേട്ടി ഓരോരുത്തരോടായി യാ
തെ പറയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അപ്പുള്ളി പടി
ഞ്ചാരെ മുറ്റത്തു വയ്ക്കോൽമുടയ്ക്കു പിന്നിൽ,
പച്ചപിടിച്ച മതിലിൽ കരിങ്കൽക്കാണ്ടു ചിത്രം
വരച്ചുനിന്നു.

പോകുന്നോൾ അപ്പുള്ളി കണ്ണില്ല. ഉമ്മിത്തു
വന്നപ്പോൾ പടിക്കൽ ദുരേ പറമ്പിക്കൽ അറ്റ
ത്തു നീലപുട്ടുജാക്കറു മറയുന്നു.

* * * * *

പതിവില്ലും വൈകിയാണ് അപ്പുള്ളി സ്ക്കു
ളിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടത്. രാവിലെ കണ്ണി കി
ടാൻ വൈകി. കുറച്ചു ദിവസമായി നേരത്തു
ഭക്ഷണമില്ല. വിത്തു മുഴുവൻ എടുത്തു ചെലവാ
കിക്കഴിഞ്ഞു. പത്തായത്തിലെ നെല്ലു വലി
യമ്മാമ വണ്ണിക്കാർക്കു വിറ്റു. നെല്ലു ചോദി
ക്കാൻ ചെന്നാൽ അമ്മാമ കൊടുക്കുന്നത്
കേട്ടാൽ അറയ്ക്കുന്ന ചിത്ര വാക്കുകളാണ്.

ചുരുക്കേം ദിവസങ്ങളിലേ വലിയമ്മാമ വിട്ടി
ലുണ്ണാകാറുള്ളു. പുന്നാട്ടത്തിലേയ്ക്കു പോ
യാൽ തിരിച്ചുവരുന്നത് എട്ടോ പത്തോ ദിവസം.

കഴിഞ്ഞാണ്. അടയ്ക്കാപറിയും നാളികേരമില്ലോ. കഴിഞ്ഞാൽ പോകും. വിട്ടിലെ ചെലവു നടത്തേണ്ടതു തന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമല്ലെന്ന ഭാവമാണ്.

വിട്ടിലെ ക്രഷ്ണകാര്യത്തിൽ കുടമ്പാമയ്ക്കും ശ്രദ്ധയില്ലെന്നുത്തിനു വരുമ്പോൾ ക്രഷ്ണമില്ലെങ്കിൽ മീനാക്ഷിയെടത്തിയെയ്യാണ് ചീത്തപറയുക.

അടുത്ത വിട്ടുകളിൽനിന്നും നെല്ലും അരിയും കടം വാങ്ങാൻ പോകുന്നത് അവരാണ്. ഇടയ്ക്കിടിട അവർ പറയും: ‘ക്രൈസ്തൻ ദ്രോഗം.’

കുറ്റിക്കാർക്കും വലിയമ്മാമ താക്കീതു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്: കുടമ്പാമയ്ക്കും പണം. കൊടുക്കരുത്.

കുടമ്പാമ മരുബുദ്ധ വഴിക്കാണ് തിരിഞ്ഞത്. മേലെ സർപ്പക്കാവിനടുത്തുള്ള വലിയ ശോമാവു കുട്ടിഹണ്ണുനു മുറിച്ചു വിറ്റു. ഒരു ചാക്കുനെല്ലും വിട്ടിലെയ്ക്കും വാങ്ങിക്കൊടുത്തും. ബാക്കി പണത്തിന്റെ കണക്കും വലിയമ്മ പറഞ്ഞ പ്ലോൾ കുടമ്പാമ പറഞ്ഞു:

‘കുമ്പേധാപ്ലോൾ, മിണ്ഡാണ്ഡവുടെ ഇരുന്നോളിൻ്.’

ആ മരം മുറിയ്ക്കാൻ കയറും മഴുവുമായി വെ
ടുകാർ വന്നതു മുറ്റത്തുക്കയായിരുന്നു. അവൻ
ലോരാൾ വെള്ള. വാങ്ങിക്കുടിക്കാൻ വടക്കു
പുറത്തുവന്നപോഴാണ് അമ്മമുഖം അതറിഞ്ഞത്.

അന്നു പകൽ മുഴുവൻ അവൻ കരയുകയായി
രുന്നു.

മുന്നു മാസംകൊണ്ടു പുറത്തെ വള്ളു വെ
ളിന്പിന്നായി. കുട്ടിഹന്തുന്ന് ഹാജിയുടെ ഇംഗ്രേ
ച്ചകാർ അവിടെ മുറിച്ചിട്ടു മരഞ്ഞൾ ഇംഗ്രേൻ്റ്
പലകകളാക്കുകയാണ്.

നാലുകെട്ടിനകത്ത് അവൻ ഓരോ നിമിഷവും
വിർപ്പുമുട്ടുകയായിരുന്നു. കരയുന്ന അമ്മമു,
എപ്പോഴു പിറുപിറുത്തു മടന്പടിപ്പു നടക്കുന്ന
വലിയമു, കരിവടക്കാണ്ടു കാൽപ്പൊതി
ഞ്ഞുവെച്ചു ചുമരുചാരിയിരുന്ന് ആരോടെന്നി
ല്ലാതെ മനുഷ്യാവസ്ഥയെപ്പറ്റി പറയുന്ന ചെറി
യച്ചരൻ, എന്തെങ്കിലും ഒരൊച്ചപ്പുടംഭാക്കി
ഇടയ്ക്കു ചുഴലിക്കാറുപോലെ വിട്ടിലേയ്ക്കു
കയറിവരുന്ന കുട്ടിമാമ-ഓ, എന്തൊരു കുട്ടി
ആളുകൾ.

വെറുപ്പ്-മനസ്സിൽ തിങ്കിനില്ക്കുന്നതു
വെറുപ്പ് മാത്രമാണ്. മീനാക്ഷിയേടത്തിലെ

കാണുന്നോച്ചാണ് ആകെ മനസ്സിലൊരു വേദന തോന്നുക. വടക്കേ വിട്ടിൽ നിന്നു കൊടുയിൽ നെല്ലു ചുമന്നു കവുങ്ങിൻതോടുത്തില്ലെട ആരു. കാണാതെ വരുന്ന അവരെ കണ്ണപ്പോൾ ഒരിക്കൽ അറിയാതെ അപ്പുള്ളിയുടെ കണ്ണുകൾ നന്നാന്തുപോയി.

സുവവ്യു. ദു:ഖവ്യു. ദൈവം മനുഷ്യനു വിധി ചുതാണതെ. എന്നിട്ട് അവർക്കെന്നെ ദൈവം സുവം കൊടുക്കാതെന്ത്?

നടക്കുന്നോൾ അങ്ങനെ പലതു. അപ്പുള്ളി ആലോച്ചിച്ചു. കുടുകാർ മുന്നേ പോയിരിക്കുന്നു. ചെമ്മെല്ലു നിറങ്ങെ പാതയിൽ കാളവണ്ണിച്ചുകൂടി അഞ്ചീ ഉരുണ്ടുപോയ ഫാട് അപ്പോഴും കിടപ്പുണ്ട്.

ഭാസ്കരൻ കഴിഞ്ഞ കൊല്ലു. തോറു. ഫിഫ തിലാണിപ്പോൾ. വിട്ടിൽ എന്തുതന്നെ വിഷമ മായാലു. ഭാസ്കരനു. കൃഷ്ണൻകുട്ടിക്കു. ബു ഡിമുട്ടില്ല; സത്തുള്ള ഇല്ലതെ നമ്പരിയുടെ മകനായി ജനിച്ചാൽ അങ്ങനെയായിരിക്കും.

അത്താണിക്കടുത്ത് ആരോ നില്ക്കുന്നു. അപ്പുള്ളി ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. അടുത്തത്തിയപ്പോൾ അവൻ വെറുതെ നോക്കി. അപ്പോഴാണു മനസ്സിലായത്, ശക്രൻനായർ. തീക്കട്ടയിൽ ചവിട്ടിയ

അനുഭവമാണ് ഉണ്ടായത്.

‘അപ്പുണ്ണി.’

അയാൾ അടുത്തെയ്ക്കു വരികയാണ്.

അവൻ മുഖം തിരിച്ചു നടന്നു.

‘അപ്പുണ്ണി.’

തിരിഞ്ഞു നോക്കിയില്ല. കാലുകൾ നീട്ടി വലിച്ചുവെച്ച് അപ്പുണ്ണി നടന്നു. കുറെ ദുരമെത്തി നന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ഇല്ല, അയാൾ കുടെയില്ല. വഴിക്കുവെച്ചു പദ്ധായത്തു പറഞ്ഞു ലോഗ്യം. പുതുക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. എല്ലാം അവൻ എന്ന കേട്ടതാണ്, സഹിച്ചതാണ്. വെള്ളപ്പൊക്ക. കഴിഞ്ഞ ഉടനെയറിഞ്ഞതാണ്. അമ്മ അങ്ങാട്ടു താമസം. മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. വലിയമുട്ടുതെയ്ക്ക് ഓടിപ്പോയി. തോലുറിഞ്ഞുപോകുന്നതുപോലെ. തെങ്ങുംപൊറ്റയിൽ ശങ്കരനായരുടെ കുടെ.....

അതു കേട്ട ദിവസം. തന്നെ കെട്ടിവരിഞ്ഞുനിർത്തിയിരുന്ന ഒരു ചങ്ങല പൊട്ടിച്ചേറിഞ്ഞ ആശാസമാണ് തോന്തിയത്.

ലോഗ്യം. പറയാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. തെങ്ങുംപൊറ്റയിൽ ശങ്കരൻനായർ എനിക്കാരുമല്ല.....

സക്കുളിലെത്തിയപ്പോൾ ബൈല്ലറ്റിച്ചു പത്തു മിനുട്ടു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ശക്രനാരാധാരയ്യൻ മാസ്റ്റരുടെ ഓഡാപ്പാണ്. പക്ഷേ മാസ്റ്റർ വനി ട്രില്ലാത്തതുകൊണ്ടു ഗ്രോഡി.ഗ്രമാസ്റ്റർ പകരം വനിരിക്കുകയാണ്. കുട്ടികൾക്കയാളെ പേടിയി ലി. ഓഡാപ്പിൽ ബഹുളം തന്നെ.

രണ്ടാമത്തെ പീരിയധാണ് മെണ്ണൊ വായി ചുത്.

പത്താംതീയതിക്കുമുമ്പായി ഗവർണ്ണറു പരീക്ഷയ്ക്കുള്ള ഫീസ്ടയ്ക്കണം, പതിനഞ്ചുറു പ്ലിക്.

പത്താംതീയതി, ഇനി ആറു ദിവസമെ ഉള്ളതു.

പതിനഞ്ചുറുപ്ലിക് എവിടെനിന്നു കിട്ടാനാണ്? പെട്ടുനിവന്നോർമ്മ വന്നു. അമ്മമ്മയുടെ കൈ വശം അവൻറെ കാശുണ്ട്. അതിൽ നിന്നു കുട്ടിയാമയെടുത്ത പണം തിരിച്ചുചോദിച്ചാൽ മതി.

വൈകുന്നേരം വിട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ അമ്മമ്മ യോടു ചെന്നു പറഞ്ഞു:

‘പരീക്ഷയ്ക്കു ഫീസ്ടയ്ക്കണം. പതിനഞ്ചുറു പ്ലിക് വേണം.’

‘നീറു മോൻ കുട്ടിയാമയോടു ചോയ്ക്കു. ഞാനും ഓന്നോടു പറയാം.’

കുടമ്പാമയാട്ടു ചോദിക്കാൻ തന്നെ തീരുമാ നിച്ചു. കുടമ്പാമയാട്ടു നേരിട്ട് ഇതുവരെ സ. സാതിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാലും സ.സാതിക്കാൻ ദേഹി ല്ലെ. ആ മനുഷ്യൻറെ നേരെ അവന്തലപ്പം ബഹു മാനം മനസ്സിന്റെ കോണിൽ മറഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ട്.

വലിയമ്മാമ അടിച്ച തിവസം ഓർമ്മയിൽ വന്നു.

അന്നു കുടമ്പാമയാണ് രക്ഷിച്ചത്. ഇതുവരെ ഒന്നും സ.സാതിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാലും വലിയമ്മാമ എന്ന ദേഹരണോട് ഏറ്റുമുട്ടാൻ ദേഹരുമുള്ള അധാർ അവൻറെ കണ്ണിൽ ഒരു വിവ്രജുഷനാണ്.

കുടമ്പാമ വല്ലപ്പോഴുമാണ് വരിക. രാത്രി ചില പ്പോൾ വന്നില്ലെന്നും വരും; വക്കീൽ കുമാരൻ നായരുടെ കുടെയായിരിക്കും. ചിലപ്പോൾ വേ രെയും. പലതും. കേൾക്കുന്നുണ്ട്.

അടുത്തദിവസം സന്ധ്യയ്ക്കു കുളിച്ചുവന്ന പ്പോഴാണ് മാളു പറഞ്ഞത്: ‘അച്ചേരൻ വനി ടുണ്ട്.’

ഉമ്മറത്തെ ചാരുപടിയിൽ ഇരുന്നു കുടമ്പാമ ബിഡി വലിയ്ക്കുകയായിരുന്നു. ആ മുഖഭാവം. അവൻ ഒരു വിഷമമുണ്ടാക്കി. കുറെ നാളായി

അങ്ങനെന്നാണ് കുടമ്പാമയെ കാണുന്നത്.

എക്കില്ലോ. അടുത്തു ചെന്നു.

കണ്ണ ഭാവം. നടപ്പില്ലോ. അവൻ ഒഴിയുന്നി
ല്ലെന്നു കണ്ണപ്പോൾ ചോദിച്ചു:

‘ഉം?’

‘പതിനഞ്ചാം. തീയതി ഗവർണ്ണറു പരീക്ഷ
യ്ക്കു ഫീസ്ടയ്ക്കണം.’

‘അയിന്?’

‘കുടമ്പാമ്-’

‘കട. പിരിക്കാൻ വന്നതാണ്?’

‘ഞാനന്താ ചെയ്യണ്ട്-ഫീസ്ടച്ചിട്ടില്ലെങ്കി-’

‘നെൻ്റെ നാലു നൊട്ട് വാങ്ങിച്ചിട്ടുണ്ട് ചീട്
ല്ലോടാ ഇൽ? എൻ്റെയ്ക്കില്ലോ പണ്ണംല്ല പന്നിക്കു
ടീംല്ലോ.’

കരച്ചിൽ വന്നു. എക്കില്ലോ. കരണ്ണതില്ലോ. വേദനി
ക്കുന്നോവാൾ കരയാതിരിക്കാൻ അവൻ പറിച്ചു
കഴിണ്ണതിരുന്നു.

അവൻ അക്കദത്തയ്ക്കു പോരുന്നോവാൾ, കു
ടമ്പാമ പറഞ്ഞു:

‘ഇന്നീ നിഡയാക്കേ പറിച്ചിട്ടു തുക്കിടിസ്സായ്വാ
യിട്ടോള്ളു വർം?’

ആ വാക്കുകൾ അപ്പുണ്ണി ചവച്ചിരകി. തെക്കി

നിയിലെത്തിയപ്പാൾ മാളു ചോദിച്ചു:

‘കിട്ടും, അപ്പുണ്ണിട്ടാ?’

ചോദിക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്നു! പകയോടെ
അവളെ നോക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: പോട്ട
വട്ടന്.

അവളുടെ മുവത്തുനോക്കാതെ അവൻ ഈരു
ടിൽ മുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കോൺമുറിയിലേയ്ക്കു
നടന്നു.

അമ്മമ്മയ്ക്കു വ്യസനമുണ്ടായിരുന്നു.

‘അമ്മമ്മട കയ്യില്ല എന്തെങ്കിലുമുണ്ടായി
രുന്നാണി, സർ കുട്ടു നിയ്യ കൊഴഞ്ഞില്ലായി
രുന്നു.’

ആരുടെയും കൈയിലുണ്ടാവില്ല. അവൻ മന
സ്ഥിൽ പറഞ്ഞു. അപ്പുണ്ണിക്ക് ആരുമുണ്ടാവില്ല.

നാഞ്ഞാൻ പണം കൊടുക്കേണ്ടത്. ഓരോ
സ്ഥിൽ പണമുള്ള കുട്ടികളുണ്ട്. വാസ്യേവൻ
നമ്പുതിരി. അധ്യാളുടെ കൈയിൽ പണമുണ്ടാ
വും. ഇല്ലത്തു സ്വത്തുണ്ട്. അച്ചുന്നു ഭ്രാന്താ
യതുകൊണ്ട് അധ്യാൾ തന്നെയാണ് കാര്യങ്ങൾ
നടത്തുന്നത്.

സ്വർണ്ണവാച്ചും മോതിരവും. സ്വർണ്ണക്കുട്ടുക്കു
കളും. ഉണ്ട്. പത്തിഞ്ഞിര നോട്ടുകൾ എപ്പോഴും.

കുറയിലുണ്ടാവുമെന്തെ.

അയാളോടു ചോദിക്കുന്നത് എങ്ങനെയാണ്?
കടംവാങ്ങിയാൽ എങ്ങനെ വിട്ടു?

പക്ഷേ പരീക്ഷയ്ക്കിരിക്കേണ്ട കാര്യമാണ്.
മുന്നു മാസംകൂടി കഴിഞ്ഞാൽ ഈ ദുരിതം അവ
സാനിക്കുകയാണ്. പിന്നീട്-

അവനു പ്രതീക്ഷകളുണ്ട്.

അവസാനം സംശയിച്ചു സംശയിച്ച് അവൻ
ചോദിച്ചു.

നമ്പുതിരി പറഞ്ഞു: ‘പണമുണ്ട്. പക്ഷേ ഈ
തെനിക്ക് അടിയന്തിരമായി തുശ്ശുർക്കു പോ
കാൻ ഒള്ളതാ. ഒരു ഹാർമോണിയം വാങ്ങണം.’

അയാൾ ഹാർമോണിയം വാങ്ങു. അയാളും
യശോധരയും കൂടി പാട്ടു പാടത്തു. എന്തല്ലോ.
കമകളാണ് കൂട്ടിക്കഴി പറയുന്നത്!

മുഹമ്മദിന് കാര്യം മുഴുവൻ അറിയാം. പണം
അനോഷ്ഠിക്കേണ്ട കാര്യം. അവൻ എറ്റുത്തി
ടുണ്ട്. കൂണ്ടിലെ കൂട്ടികളിൽ പലരോടു. മു
ഹമ്മദ് സ്വകാര്യമായി ചോദിച്ചു. കിട്ടിയില്ല.

‘അപ്പുണ്ണു, തനിക്കൊരു കാര്യം ചെയ്തുട?’

‘എന്താ?’

‘ഭാസ്കരൻറെ അമ്മോട്ടു വാങ്ങിക്കുടെ?’

ഞാൻ ചോദിക്കില്ലേ.’

‘തന്റെ വള്ളുമ്മയാന്നല്ലേ പറഞ്ഞു്?’

‘അതേ, ഞാൻ ചോദിക്കില്ലേ.’

‘നാളേക്കു പണം വേണ്ടെന്നോ? അതൊക്കെ വിജാരിച്ചിരുന്നാലോ്?’

‘എനിക്കു മാനം കെട്ടാൻ വയ്ക്കാം, മുഹമ്മദേ.’

മുഹമ്മദ് പിന്നെ നിർബന്ധിച്ചില്ലേ.

പണമുള്ളവരുണ്ടാവും. വലിയമും, വലിയമും. അതൊക്കെ ആലോച്ചിക്കാൻ പറ്റിയ കാര്യം ഒളില്ലേ.

രാത്രി മുഴുവൻ ഉറങ്ങാതെ കിടന്നു. എത്രകാലം കഷ്ടപ്പെട്ടാണ് ഈ പടിവാതിലില്ക്കലെത്തിയത്? എനിട്ടിപ്പോൾ എല്ലാം തകർന്നു വിഴുകയാണ്.....

നാളേ നാലുമൺിക്കു മുമ്പായി പണമടയ്ക്കണം.

മുഹമ്മദ് തന്റെ വീട്ടിന്റെ ചുറ്റുപാടുകളിൽ ഉമയുടെ സഹായത്താടെ ഒരു ശ്രേണി നടത്താമെന്നെടുത്തുണ്ട്. ഉച്ചയ്ക്കുമുമ്പായി സ്കബുളിലെത്തിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ പണം കിട്ടിയില്ലന്നു വിചാരിച്ചു കൊള്ളാനാണു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

പരിക്ഷയ്ക്കിരുന്നാൽ പാസാവുമെന്നുറപ്പി

ണ്ട്. പാസാധാരം എവിടെയെങ്കിലും. ജോലി കിട്ടും. എന്നിട്ടുവേണം... അന്ന് ആരുടെയും. സഹായം. കുടാതെ തലയുംയർത്തി നില്ക്കാം.

എല്ലാം ഇപ്പോൾ ഒരു പ്രശ്നത്തിന്റെ മുമ്പിൽ തന്നെന്നു നില്ക്കുകയാണ്. പതിനഞ്ചുറുപ്പിക്ക.

പണം. കിട്ടില്ല. പരീക്ഷയ്ക്കു പണമടയ്ക്കില്ല. വിചാരിച്ചപോലെയൊന്നു. സാധിക്കില്ല.

നേരം. വെള്ളുക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ എഴുന്നേറ്റു. പല്ലുതേച്ചു. കുള്ളത്തിൽനിന്നു വരുന്നേബാൾക്കിണ്ടിന്ന് കരയിൽ മാളുവെക്കണ്ണു. അവരെ ശ്രദ്ധിക്കാതെ കടന്നുപോയപ്പോൾ മാളു ചോദിച്ചു:

‘എന്തെ അപ്പുണ്ണ്യുടൻ നേർത്തതണിറ്റ്?’

അവൻ ഒന്നും മിണ്ഠാതെ പോന്നു.

എല്ലാവരും. തനിക്കെത്തിരാണ്. താൻ നശിക്കുന്നതു കാണാൻ കാത്തിരിക്കുകയാണെല്ലാവരും. പ്രഭാതത്തിലെ നേർത്ത മുടക്കിമ്പണ്ണതു പൊതിണ്ണു നില്ക്കുന്ന ആ നാലുക്കെട്ടിനെയും. അതിനകത്തെ മനുഷ്യരെയുമെല്ലാം. അവൻ വെറുക്കുന്നു....

തലേന്നശിച്ചിട്ട് സർട്ടെട്ടുത്തിട്ടു. നനച്ചിട്ട് മുണ്ട് ഇനിയും. ഉണാങ്ങിയിട്ടില്ല. മുഷിഞ്ഞ മുണ്ട് മാ

റീ അതുടുത്തു. റബ്ബർനാടകകാണ്ടു കെട്ടിയ
പുസ്തകങ്ങളുടുത്തു പുറത്തു കടന്നപ്പോൾ
വിണ്ടു. മാളുവിനെയാണ് മുന്നിൽ കണ്ടത്.

‘എവടയ്ക്കാ ശ്രൂ നേര്ത്തെന്തെ?’

‘എവടയ്ക്കൈലും...’

ഉമ്മറത്തു വിണ്ടു. അവൻ സംഗ്രഹിച്ചുനിന്നു.
പടിപ്പുര വാതിൽ തുറന്നു പാടത്തെത്തിയപ്പോ
ശാണ് ആലോച്ചിച്ചത്; എവിടെക്കാണു പോ
കേണ്ടത്?

അന്ന് നാലുമൺിക്കെത്താണ് പണമടയ്ക്കേണ്ടത്.

ആരെയാണ് കാണേണ്ടത്? ആരോടാണ് ചോ
ദിക്കേണ്ടത്?

വെറുതെ നടന്നു പാടത്തുനിന്ന് നിരത്തിൽ
കയറി.

സ്കൂളിലേക്കു പോകേണ്ടത് തെക്കോട്ടാ
ണ്. അവൻ നേരെ വടക്കോട്ടാണുനടന്നത്. പു
ഴവകലിലുട പോകുന്ന നിരത്തിൻ്റെ വകത്തു
ഒരു ചായപ്പിടികയിൽ രാവിലത്തെ കച്ചവടത്തി
ന്റെ ബഹളമുണ്ട്.

നിരത്തിൽനിന്നു വിണ്ടു. പാടത്തയ്ക്കിറങ്കി.
അവിടെനിന്ന് ഇടവഴി കയറി കുറെ നടന്ന

പ്രോശ് കുന്നിൻചെരുവിലെത്തി. എങ്ഞോട്ടാണി നടത്തമെന്നാലോചിച്ചില്ല. അവസാനം ചെന്നത്തിയത് നരിവാളൻ കുന്നിൻറെ ചെരിവിലാണ്. അപ്രോശ് അവന് ഓർമ്മ വന്നു, വിട്ടിൽ നിന്ന് ഇരഞ്ഞിപ്പോന്ന ആ പ്രഭാതത്തില്ലു. വനിരുന്നത് ഇവിടെയാണ്. സൈയ്താലിക്കുട്ടിയെ ഇവിടെ വച്ചു കണ്ടു.

കുന്നിൻപുറത്തു കരിഞ്ഞുണ്ടായ പുൽപ്പറപ്പും മാത്രം കാണാം. ഇളവെയിൽ പരക്കുന്നു.

തുറിച്ചു നില്ക്കുന്ന ആ പാറക്കെട്ട് അപ്രോശു. പഴയപടിതന്നെയുണ്ട്. അവന്തിന്റെ മുകളിലിരുന്നു, ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ആ പ്രഭാതത്തിൽ പാറക്കെട്ടിന്റെ മുകളിൽ വനിരുന്നത്. അതെ, രണ്ടു കൊല്ലും മുമ്പാണ്. അന്ന് കുന്നിൻപുറം നിരച്ചു. കണ്ണാനുളിക്കലുണ്ടായിരുന്നു.

രണ്ടു കൊല്ലും കടന്നുപോയി. രണ്ടു കൊല്ലുത്തിനിടയ്ക്ക് വളരെ വളരെ കാലം. ജീവിച്ചുവെന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

കുർത്തുനില്ക്കുന്ന ആ പാറ വളർന്നിട്ടുണ്ടാ? ഉണ്ടായിരിക്കും. സയൻസ്മാസ്റ്റർ ഒരു സ്ഥിൽ പറഞ്ഞു:

‘വളർച്ച രണ്ടുവിധത്തിലാണ്. പാരകളും പടിക്കാരക്കടയ്യും വളരുന്നതു പുറമേന്തിനാണ്. ജീവികൾ ഉള്ളിൽ നിന്നു വളരുന്നു.

പാര പുറമെ വളരുകയായിരിക്കും.

മനുഷ്യരും ജീവികളും അകത്തുനിന്നു വളരുന്നു.

രണ്ടു കൊല്ലുത്തിനിടയ്ക്കു താനെത്തേരേതാളി. വളർന്നിട്ടുണ്ട്? കണ്ണാടി നോക്കുന്നേവാഴല്ലോ. വലിയൊരാളായി കഴിഞ്ഞുവെന്നാണ് തോന്നുക. പണ്ഡി ട്രാസറും. ഷർട്ടുമിട്ടു നടന്നിരുന്ന അപ്പുള്ളി എന്ന ചെറുക്കന്നല്ല താനിപ്പോൾ. ആ അപ്പുള്ളി ഇല്ലത്തെ നെല്ലുകുത്തുകാരിയുടെ മകനായിരുന്നു. ഒരുപാടു മനുഷ്യരുള്ള ലോകത്തിൽ തനിയെ നിൽക്കുന്ന ഓരാളാണ് താൻ. ആരും സ്വന്തമായിബല്ലെങ്കിൽ വേണ്ടാ. ആരെയും ദയപ്പെടുന്നുമില്ല....

വെയിലിനു ചുടു തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് അപ്പുള്ളി സ്കബുളിനെപ്പറ്റി ഓർത്തെത്. സ്കബുളിൽ പോണം. പക്ഷേ പതിനഞ്ചുറുപ്പികയുടെ കാര്യം വരുന്നേവാൾ...

അന്നു രാവിലെ ഇരഞ്ഞുന്നേവാൾ മച്ചിഞ്ഞിരുന്നവിൽ നിന്നു തൊഴുതിട്ടില്ല. ആ പതിവു തെറ്റി

കൊറില്ലു. പണ്ഡു പട്ടിണികിടക്കുന്ന മക്കൾക്കു പുഴനിന്തി ചോറു കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുന്ന അമ്മ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലം..

അംഗമ തന്റെ പ്രാർത്ഥന കേൾക്കാത്തതെന്നേ?

കരിഞ്ഞ പുൽത്തകിടിയിൽ അവൻറെ നിശ്ചയം പിന്നിൽ നീണ്ഡു കിടന്നു.

അപുണ്ണി എഴുന്നേറ്റു. സ്ക്കൂളിൽ പോവുകത നെ. കൂസ്മാസ്റ്റർ ചോദിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ ഹൈമാസ്റ്റർ വിളിച്ചു ചോദിക്കും.

‘ഹീസ്ടയ്ക്കുന്നില്ലേ’ എന്നു ചോദിച്ചാൽ പറയും:

-‘ഇല്ലസാർ, താനടയ്ക്കുന്നില്ലേ.’

-‘ഇന്നാണ് അവസാനത്തെ തീയതി. അറിയാമോ?’

-‘അറിയാം. സർ. അറിയാം.’

‘ഒരു കൊല്ലും വെറുതെ പോവുകയാണ്.’

-‘പോവട്ടു. സർ.’

‘എന്താ പണമടയ്ക്കുന്നില്ലെന്നു വെച്ചത്?’

-‘എനിക്കു പണമില്ല.’

-‘വിട്ടിയേ-?’

-‘എനിക്കു വിടില്ല, സർ. എനിക്കാരുമില്ല.

എനിക്കൊരുമില്ല.

‘അങ്ങും പാവാം!

അതുമാത്രം പറയരുത്. ആരും അതിൽ വ്യസനം കാണിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. അങ്ങനെ ആ റംഗം അവസാനിക്കും.

സ്കൂളിലെത്തിയപ്പോൾ ആകെ കഷിണിച്ചു പോയിരുന്നു. ഇരുവശവും നോക്കാതെ ഗെയ്റ്റുകടന്നു നടന്നു. വലിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ അറ്റത്തെ മുറിയുടെ വാതില്ക്കൽ ചെന്നുനിന്നു.

പച്ചകോട്ടും ഗോപിക്കുറിയുമുള്ള ജോഗപ്പി മാസ്റ്റർ. പാംമെട്ടുക്കുകയാണെന്ന വ്യാജേന്നതാൻ ഉത്തരേന്ത്യയിൽ സബ്ബരിച്ചതും എത്തോ ദിവാൻ മകൾക്കു ട്രൂഷൻ കൊടുത്തതും പറയുകയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതിവ്. ഇപ്പോൾ ഹൃസ് ബോട്ടിനപൂറിയാണ് പറയുന്നത്.

മുവമുയർത്തി നോക്കാൻ ദെയരുമുണ്ടായില്ല. രണ്ടാമത്തെ പീരിയധാണ്.

ക്ലാസ്സിലെ നാല്പത്തിബു ജോധി കണ്ണുകൾ തന്റെ ശരീരത്തിൽ പതിയുന്നുണ്ട്. മാസ്റ്റർ പറഞ്ഞു: ‘ഗെറ്റിൻ, എന്താ ഇപ്പോഴേ നേരം വെള്ളത്തുള്ളു.’

അപ്പുള്ളി മിണ്ടിയില്ല. ദീനമായി ഒന്നു നോ

കുകമാത്രം ചെയ്തു. മുൻവരിയിൽ ഇടത്തെ
അറ്റത്തു ചെന്നിരുന്നു. മുഹമ്മദ് വനിട്ടുണ്ണോ
എന്നു നോക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പിരി
യഡ് കഴിഞ്ഞിട്ടാവാ..

ബെല്ലുടിച്ചു, മാസ്റ്റർ മേപ്പ് മടക്കിയപ്പോൾ
അവൻ തിരിഞ്ഞു പിൻബെബ്പിലേയ്ക്കു നോക്കി.
മുഹമ്മദ് വനിട്ടില്ല.

രു മണിയുടെ ബെല്ലുടിച്ചു പുറത്തുവന്ന
പ്പോൾ വിയർത്തു കൂളിച്ചു ഗെയ്റ്റിൽ നിൽക്കു
ന്നുണ്ട് മുഹമ്മദ്. അപ്പോൾ വരുന്ന വഴിയാണ്.
കിട്ടിയോ എന്നു ചോദിക്കാൻ നാക്കു പൊങ്ങി
യില്ല. അവൻറെ കണ്ണിലും ചുണ്ണിലും ആ ചോ
ദും തുളുവിനിന്നു.

മുഹമ്മദ് കണ്ണിറുക്കി രു വിധ്യശിച്ചിരിച്ചിരി
ച്ചു, തോളിൽ കൈയിട്ടു പറഞ്ഞു:

‘സീറോ, കിട്ടി.’

കിട്ടി? - പോക്കറ്റിൽനിന്നു വല്ലാതെ ചുളിഞ്ഞു
മുഷിഞ്ഞ പതിനഞ്ച് രേണോട്ടുകൾ എടുത്തു
തന്നപ്പോൾ അപ്പുണ്ണിക്കു മുഹമ്മദിന കെട്ടിപ്പി
ടിക്കണമെന്നു തോന്തി.

‘എവ്കനേ? എവ്കനേ?’

‘അതാക്കെ അറിഞ്ഞതെന്തിനാ? താൻ പിന്

കെട്ട്:

‘എന്നാ തിരിച്ചു കൊടുക്കേണ്ടത്?’

‘ഉള്ള കാലത്തു കൊടുത്താ മതി.’

കുടുതൽ അനേപശിക്കാൻ നിന്നില്ല. വേഗം

അഫിസിലേയ്ക്കോടി. ഒററർ കുറുപ്പ് ഉണ്ണാൻ
പോയിട്ടില്ല. അപ്പോൾത്തനെ ഫീസടച്ചു!

വെകുന്നേരം സ്ക്രൈഡിംഗു പോരുന്നോൾ മുഹമ്മദിനോടു പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ പണം കിട്ടില്ലാനുതന്നെ ഉറപ്പിച്ചതാ.’

‘ഞാൻ ബുധാലോടു ചോയ്ച്ചു. പറ്റില്ല. ഉണ്ണാനെ
വിടു ചോയ്പിച്ചു.’

‘എനിട്ടവിട്ടെന്ന കിട്ടിത്?’

‘ഉണ്ണ ഒരുപാടു സ്ഥലത്തൊക്കെ നടന്ന്
എബ്രക്കനും കിട്ടാണ്ട് മടച്ചു് കുടില്ല വനിരിക്കു
നോ കെട്ടു കേപ്പിച്ച് ഓരാളു പണം കൊണ്ടുനിരി
ക്കണ്ണു.’

‘ആരാ, മൊഹമ്മദേ, ആരാ?’

‘ആരെങ്ങില്ലു. ആയ്ക്കോട്ട്.’

‘ആരാനു പറയു.’

‘പറഞ്ഞതാ തനിക്കു പിടിക്കുല...’

‘പറഞ്ഞതാലല്ലേ എനിക്ക്-’

അപ്പുണ്ണി എന്നോ ആലോച്ചിച്ചു.

‘ആരാധ്യാലേന്നാഡോ.’

‘എന്നിക്കറിയണം. സഹായിച്ചത് ആരാന്നിയണം.’

‘കാശു കൊടുത്തയച്ചതു തന്റെമേണ്ട്.’

അമു- അപ്പുള്ളി ആകെ സ്ത്രബ്ദ്യനായിപ്പോയി. അതു വേണ്ടിയിരുന്നില്ലെ. മുഹമ്മദിൻറെ ചുമലിൽ ബലമായി അമർത്ഥിപ്പിച്ച അപ്പുള്ളി അമർഷത്തോടെ ചോദിച്ചു.

‘അതു നേരിട്ടെ പറയായിരുന്നില്ലോ?’

മുഹമ്മദ് ഒട്ടു. അലോഗ്യു. കാട്ടാതെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു:

‘എന്നാഡോ അവരുടെ ഉറുപ്പിയയ്ക്കു പതിനാഞ്ച് കിട്ടുലോ? അതോടു ഫീസ് കെട്ടാറായി. നിപ്പോ മുണ്ടാണ്ടു കുത്തിരുന്നോ.’

തനിയെയ ആയപ്പോൾ മനസ്സു കനത്തു വിങ്ങുകയായിരുന്നു.

രാത്രിയിൽ ഒരു വിളക്കൊഴിഞ്ഞു കിട്ടാൻ കുറേനേരെ. കാത്തിരിക്കണം.. ചുവന്ന മണ്ണുള്ള ഒഴിച്ച ഒരു ചിമ്മിനിവിളക്കാൻ. വല്ലാത്ത പുകയുണ്ട്. പോരാത്തത്, ഈ ഓട്ടു ചിമ്മിനിവിളക്കിനു ജീവന്തുണ്ടാണു തോന്നും, അതിൻറെ വികൃതി കണ്ടാൽ. എവിടെ വെച്ചാലും. പുക തി

തിണ്ടുമരിണ്ടു മുവത്തെയ്ക്കു വരു..

മാളു പിന്നിൽ വന്നു നിന്നു. അവനറിണ്ടില്ല. അവൾ വിരൽ തൊടിച്ചു ശബ്ദം കേടുപ്പോണാണ് അവൻ തിരിണ്ടുനോക്കിയത്. അവൾ ചോദിച്ചു:

‘ഹീസടച്ചോ; അപ്പുബ്ലൈഡ്?’

‘ഉം’ എന്നാനു മുളാനാണ് തോന്തിയത്.

‘എവ്കനേ?

‘എവ്കനേക്കില്ലും.’

പെണ്ണിന് എന്തെല്ലാമരിയണം! ചിഞ്ഞിനിയുടെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ തുണിൽ കവിലുമർത്തി കൊണ്ട്, കണ്ണുകൾ ചെരിച്ചു നോക്കി ദാനു അവളെ അവൻ ഞന്നു നോക്കി. ഇന്നൻ മുടിയുടെ മട്ടപ്പിക്കുന്ന മണം മുക്കിൽ തട്ടുന്നു സ്ത്. ഒരുക്കൻകഴുത്തിൽ ചരടിൽ കോർത്തിട്ട് എല്ലുപ്പോലെ അവളുടെ കണ്ണുകളും തിളങ്ങുന്നു.

സംസാരിക്കാൻ അവൾ അടുത്തു വരുന്നേബാൾ വെറുപ്പാണ് തോന്നുക; അക്കലെ കാണ്ണേബാൾ സഹതാപവും. അവൾക്കൊന്നും ദൈവം കൊടുത്തില്ല. കണ്ണാൽ ചന്തമുള്ള ഒരു മുവംകുടി.

പുന്തകത്തിലെ വരികളില്ലെട കണ്ണുകൾ

വെറുതെ സബ്രിക്കുകയായിരുന്നു. ശ്രദ്ധ പും
സ്തകത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു കൊണ്ടു വരാൻ
ശ്രമിച്ചു.

Oh, swallow swallow if I could follow and light
Upon her lattice, i would pipe and frill
And chirp and twitter twenty million loves

ഇ. മുരീഷുമാസ്റ്റർ അർത്ഥം. പറഞ്ഞുതന്നെത്
അർമ്മിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. കവി ദുരെ തെക്കൻ
രാജ്യത്തിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീക്കു സന്ദേശ
മയയ്ക്കുകയാണ്. കവി ആ സ്ത്രീയെ സന്നഹി
ക്കുന്നു. പക്ഷിയോടാണെല്ലോ. പറയുന്നത്.

Oh, were thou that she might take me in
And lay me on her Bosom and her heart
Would rock the snowy cradle till I died.

ഞാൻ നീയായിരുന്നെങ്കിൽ അവൾ എന്നു
മാറിയീ ചേർത്തണ്ണയ്ക്കുകയായിരുന്നു....

വിണ്ണു. ശ്രദ്ധ പിതറിപ്പോയി. അക്ഷരങ്ങൾ
കണ്ണമുന്നിൽ നിന്നു മാഞ്ഞുപോയി. മിന്നു
അങ്ങനെ ഒരു നീലപുട്ടുജാക്കറ്റ്. മഷിയെഴുതിക്കരു
പീച്ച പാതിയടഞ്ഞ കണ്ണുകൾ. സുവകരമായ
സുഗന്ധം.

അയ്യേ എന്തെല്ലാമാണ് ആലോച്ചിച്ചുപോ
വുന്നത്?

പരീക്ഷയ്ക്കിനി മുന്നു മാസമെയുള്ളൂ.
അവൻ വിശ്വാസം ശ്രദ്ധ പാഠത്തിലേയ്ക്കു വലിച്ചു
കൊണ്ടുവന്നു.

Why lingereth she to clothe heart her with
love

Delaying as the tender Hearts
To clothe herself when all the woods are
green

പൊട്ടുനേന്നെന അവൻ ആലോച്ചിച്ചു. ഇപ്പോൾ
അമ്മിണിയേടത്തി എന്നു ചെയ്യുകയാവു്?

ഉണ്ടിക്കാണും. പതുപതുപുള്ള മെത്തയിൽ
ചെരിഞ്ഞുകിടന്ന്, ചുവന്ന കുപ്പിവളകളിട കൈ
ത്തണ്ണക്കാണ്ടു തലയിണ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു കിടക്കു
കയാവും.

മുന്ന് എത്തോ പാഠപ്പുസ്തകത്തിൽ കണ്ണ ഉറ
ങ്ങുന രാജകുമാരിയുടെ ചിത്രം ഓർമ്മവന്നു.

ഉണ്ടുന രാജകുമാരി.

ആ കമ നാലാം പോറത്തിൽ പഠിച്ചതല്ലോ?

വർഷങ്ങളായി ഉണ്ടുന രാജകുമാരി. ആ
മുറിയിലേയ്ക്കു രാജകുമാരൻ കയറിച്ചുന്നു.
നേർത്ത തിരുറ്റില നീകി കട്ടിലിനരികെ ചെന്നു
മുട്ടുകുത്തിനിന്ന് രാജകുമാരൻ അവളുടെ കവി

ഉത്ത് ഉമ്മവെച്ചു.

നനവുള്ള ചുണ്ടുകൾ കവിളത്ത്

-നാണമായിരുന്നു. ഓർക്കുനോവാൾ നിശ്ചയമായ ഒരാനറവും. ലജ്ജയും. തോന്നുന്നു.

‘ഇനി എനിക്കൊരുമ താ.’

‘തരിഞ്ഞേ?’

‘നന്. ഞാനെന്തെല്ലും. തന്നു?’

പുതുക്കപ്പുതുക്കെ ചുണ്ടുകൾ കവിളത്തു മുട്ടിച്ചു. അതിനുപകരം.....? കഴുതിലും. കവിളത്തുമൊക്കെ തുരുതുരെ ഉമ്മതന്നു. ഉയരുകയും. താഴുകയും. ചെയ്യുന്ന മാറ്റത്തു മുവമമർത്തിക്കൊണ്ടു കിടന്നപ്പോൾ ശരീര. മുഴുവൻ ഇക്കിളിയായിരുന്നു.

അറിയാത്ത സങ്കല്പങ്ങളുടെ ഒരു ലോകത്തിലേയ്ക്കു അവനെ വിളിച്ചുകയറ്റിയത് അമ്മിണിയേടത്തിയായിരുന്നു.

വിളക്കിന്റെ പുക, പുസ്തകത്തിൽ കരിവി ത്തത്തി. വിളക്കു കുറേക്കുടി മാറ്റിവെച്ചു വിണ്ടും വായിച്ചു.

Why lingereth she to

‘നിന്നക്കിനിം. കൊക്കാറായിഞ്ഞേടാ?’

എന്നോ ആവശ്യത്തിനു താഴ്ത്തിറങ്ങിവന്ന

വലിയമു പോദിക്കുന്നു.

‘വായിക്കാനുണ്ട്.’

‘രാത്രി മുഴോൻ വെള്ളക്കു കത്തിക്കാൻ നീ യബട തപ്പിലല്ലേ മണ്ണണ്ണ വാങ്ങിവെച്ചിരി ക്കൽന്ന്.’

അവൻ ഉടനെ വിളക്കുതി; ഇരുട്ടിലും തപ്പി തടക്കണ്ണു കോൺമുറിയിലേയ്ക്കു നടന്നു.

* * * * *

വലിയമ്മാമ പുണ്ണാടുത്തിൽ പോയിട്ട് ഒരു മാ സമായി.

കുട്ടമ്മാമ വില്ക്കാതിരിക്കാൻ തേങ്ങ മുഴുവൻ കൊപ്പരക്കാൻ കുണ്ണാല്ലുവിനു കരാറുകൊ ടുത്തു പണം വാങ്ങിയിരിക്കയാണ്. കുണ്ണാല്ലു വനിട്ടാണ് ആ വിവരം പറഞ്ഞത്. അടുക്കലേമുറ്റ തെരു തേങ്ങിൻറെ തേങ്ങാ മാത്രം വിട്ടിലെ ആവശ്യത്തിനു പറിച്ചേടുക്കാം. മറ്റുതെല്ലാം അവ നീറു മുതലാണ്.

കുണ്ണാല്ലു താക്കീതു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്:

‘ഞാൻ ഉർപ്പിക ഏല്ലിക്കൊടുത്ത മൊതലാം. നീറാളോളു വർണ്ണേൻറെ മുന്പു തേങ്ങടക്ക്യാ കുണ്ണാല്ലുവിനീറെ സുഖവാവം മാറും.’

എല്ലാവരും അതു കേട്ടു.

വടക്കേപ്പാട്ട് തറവാട്ടിൽനിന്നും നാഴിയും ഉതിയും കൊണ്ടുപോയി കഴിഞ്ഞതാണെന്തെ കുണ്ടാലുവിൻറെ ഉമ്മ. ആ കുണ്ടാലുവാണി പ്പോൾ വന്നു കാരും പറയുന്നത്.

മകരക്കായ്ത്തു തുടങ്ങാറായി, വലിയമാമ യുടെ സമ്മതം ചോദിക്കാൻ നില്ക്കാതെയാണ് തോണിക്കെവിനടുത്ത നിലവിൽ കൊയ്ത്താരും ഭിച്ചത്. തെക്കേ കളമുറ്റത്തു കുറകൾകൂട്ടി. വീട്ടിലുള്ളവർക്ക് ആശാസമായി. കുറേ നാളേയ്ക്കു നെല്ലിൻറെ ആവശ്യം നിവർത്തിക്കാമല്ലോ.

ഇക്കുറി വിളി നന്ന്. വെള്ളപ്പാക്കത്തിൽ ചേറുവിണ അപുര്യും സ്ഥലങ്ങളിൽ തോണിക്കെവും നിലവും പെട്ടും. മിക്ക കൃഷിക്കാർക്കും കിടയത്തു മണ്ഡാണ്. പതിനഞ്ചു മേരിക്കെടുത്തു വരുമെന്നാണ് ചേറുമകളുടെ അഭിപ്രായം. പതം കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞു ചേരി വെടുപ്പാക്കി പുന്നെല്ലു കൈയാലയ്ക്കെത്തു കൂട്ടിയിട്ടും പുട്ടിതാക്കാൻ കുടമ്പാമയാണ് കൈവശം വെച്ചത്.

പിറ്റേന്നു രാവിലെ കുലിക്കാർ വന്നപ്പോഴാണ് എല്ലാവരും അന്വരന്നു പോയത്. നെല്ലു വില്ക്കാൻ പോകുന്നു.

വലിയമാമ ഉമ്മറത്തു വന്നു വിളിച്ചുഃ

‘കുട്ടാ, ഈ പച്ചതെല്ലും വില്ലേവോ?’

‘ഈവരെ കുട്ടുാശിക്ക് ഭക്ഷണാനും കഴിക്കേണ്ടോ?’

‘അതിനു കൊറച്ചിവിടെ ഇട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈനീ. കൊയ്യാൻഡല്ലോ.’

‘നീ തോന്നുണ്ടാണോ. നടക്കാൻ തൊടങ്ങ്യാൽ ഇത്തിരി വെഷമാട്ടോ, കുട്ടാ.’

‘കുഞ്ഞുവ്യാപ്പാളേ, ഞാനാ കൃഷ്ണി നടത്തുന്നത്. പുല്ലും പറിക്കാനും ചാഴി വിശാനും നിങ്ങൾ കാശു ചെലവായോ? നിയ്ക്കു അറിയാം.’

വലിയമു കേഷാദിച്ചു:

‘നീയ്ക്കു തോന്നുണ്ടാണോ. നടക്കാൻ നെൻ്തു സാക്കാരു സ്വത്താവണാം.’

‘വടക്കേപാടം കൊയ്തിച്ചു വടക്കുമ്മുറീടു മെതിച്ചു നെല്ലും പുരേതാട്ടത്തിലേയ്ക്കു കേരുപ്പോ എന്തെ മിണ്ണാത്തേ? നാവെരാങ്ങിരുന്നോ?’

വലിയമു മടവിടിച്ചുകൊണ്ട് ആകത്തുമുഴുവൻ നടന്നു. അമ്മമു ഏറേതാ ചോദിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ നേരെ ചാടിക്കയറി. തിനുമുടിക്കാൻ മാത്രം വന്നുകുടിയ അപ്പുണ്ണിയെയും മാളി വിനെയും കുറെ ശക്കാരിച്ചു. കുട്ടത്തിൽ ചെറി

യച്ചരവൻറെ അവകാശത്തിനില്ലെന്ന് കാര്യവും
പറഞ്ഞു.

ചുമടുകാർ ചാക്കുകളേറ്റി പടിയിരിങ്ങി.

വടക്കേപ്പാട്. കൊയ്തുകൊണ്ടുപോയെന്നു
കേട്ട ദിവസം. വലിയമുണ്ടാക്കരെന്ന അയച്ചു കാ
രുസ്മൻ കുണ്ടൻനായരെ വരുത്തിയിരുന്നു.
കുറെ ആവലാതികൾ പറഞ്ഞു.

വടക്കേപ്പാട്. വലിയമുഖയുടെ സ്വകാര്യ
സ്വത്താണെന്തെ.

കേസു നടത്താനാണെന്തെ, കുടമ്പാമ അക
തെ വളപ്പിലെ മരങ്ങളും. മുറിച്ചു വില്പനാൻ തു
ടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

വലിയമുഖപ്പോഴും പറയുന്നുണ്ട്: ‘ഈ
തറവാടു കൊള്ളംകോരും. തൊന്തുംനീറ കുട്ടുള്ളും
കാഷ്ടത്തിലാവും.’

കുറെ തവണ കേടുപ്പാൾ അമുമ്മ പറഞ്ഞു:

‘കൊള്ളംകോരുാലും. നെന്നക്കൊന്തും. പേടി
കാൻലുണ്ടോ. നെന്നക്കൊരു സ്ഥലും. മൊതലും.
ഒക്കണ്ണലും.’

വലിയമുയ്ക്ക് അതു രസിച്ചില്ല.

‘അത് ചുട്ടു തെങ്ങളുങ്ങട്ടു പോവുവാനുല്ലോ. കി
ടാനുള്ളതൊക്കെ വാങ്ങിട്ടേനു പോവ്വള്ളും.’

അമ്മമുഖം ശാന്തസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘ഓർക്കുവുകുട്ടു, അതല്ല എൻ പറഞ്ഞത്. ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടാരു എങ്ങളാച്ചുലരാക്കും.

വിട്ടിനകത്ത് ആർ എന്തു പറഞ്ഞു തുടങ്ങിയാലും അതൊരു വഴക്കിന്റെ തുടക്കമായിരിക്കും. ആർക്കും ആരെയും വിശ്വാസമില്ല.

എല്ലാ വഴക്കിൽനിന്നും ഒഴിയേണ്ടുനിന്നു അപൂർണ്ണി. ഒരിക്കലും താനോരു സംഭാഷണവിഷയമാകരുതെന്ന് അവനാഗ്രഹിച്ചു. ഒരാഗ്രഹമേയുള്ളു: ഈ പുകയുന്ന നെരിപ്പോടിൽനിന്നു പുറത്തുചാടണം..

സ്കൂൾ വിട്ടുവന്ന ഉടനെ വായിക്കാനിൽക്കും. സന്യൂ മയങ്ങി ഇരുട്ടിൽ അക്ഷരങ്ങൾക്കാണാതാവുന്നതുവരെ വായിക്കും. പിന്നെ എവിടെയെങ്കിലും ഒരിടത്തു വെളിച്ചു. വിശാത്താരു മുലയിൽ ചെന്നിരിക്കും, ഉള്ളാറാവുന്നതുവരെ. ഉണ്ടു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ വിളക്കു കിടുന്നതുവരെയുള്ള കാത്തിരിപ്പാണ്. അധികം വെക്കുന്നതുവരെ വിളക്കു കത്തിക്കാനും പാടില്ല. മല്ലേണ്ണയ്ക്ക് വലിയ വിലയാണ്.

രു വർഗ്ഗ ഹലയിൽനിന്നു തെരിച്ചുപോയാൽ, വെള്ള. നിലത്തു തട്ടിമരിഞ്ഞാൽ, എല്ലാം ലഹ

ഇയാരംഭിക്കുകയായി.

രാവിലെ നേർത്തെ എഴുന്നേൽക്കും. റിക്കപ്പോൾ ആംഗീൻ കരയിലെ 'തുടി' ശബ്ദിക്കുന്നതു കേട്ടാവും ഉണ്ടാകും. കാക്ക കരയുന്നതിനുമുഖ്യ മിനാക്ഷിയേട്ടതി എഴുന്നേൽക്കുമല്ലോ. മണ്ണതും തണ്ണുപ്പുമുള്ള പ്രാതത്തിൽ കൊലാ യിൽ കിട്ടുന്ന നേർത്തെ വെളിച്ചതിൽ വായിക്കാനിരിക്കും.

കാൽത്തുകാൽത്തിരുന്നു മാർച്ച് പതിനഞ്ചു വന്നത്തി. പരീക്ഷയാരംഭിക്കുന്നത് അന്നാണ്.

മനസ്സു നിറയെ പ്രാർത്ഥനയായിരുന്നു. ഒന്നും പിശയ്ക്കല്ലോ....അരോ പെയ്പുർ എഴുതിക്കഴിഞ്ഞ പ്പോഴേക്കും. ആശ്രാസം. തോന്തി. വെള്ളിയാഴച്ച അവസാനത്തെ പരീക്ഷയും. കഴിഞ്ഞു. തിരിച്ചു പോരുന്നേബാൾ വലിയൊരു ചുമടിക്കിവെച്ച സന്താഷമായിരുന്നു.

പക്ഷേ വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ ഉത്സാഹം മുഴുവൻ നശിച്ചു. അവിടെ കൂടുമ്പാമയും വലിയമയും. തമ്മിൽ എറ്റുമുട്ടിയിരിക്കേണ്ണ.

ആരും. ചോദിച്ചില്ല, പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞോ എന്ന്; നന്നായി എഴുതിയോ എന്ന്. അവൻ ജയിച്ചാലും. തോറാലും. ആർക്കും. ഒന്നുമില്ല. അമ്മയും പില

പ്രോഫി ഒന്നനുഗ്രഹിക്കും:

‘ഓൺ ഒരു ചോറാവട്ട്.’

ഒഴിവുകാലം. അസഹ്യമാണെപ്പോഴും. പക്ഷേ
ഇനി ഒഴിവുകാലമെയുള്ള. പരീക്ഷയുടെ ഫല
മറിയുന്നതുവരെയെങ്കിലും. പിന്നെ-? പിന്നെ
വരുന്നോലെ വരട്ട്.

എഴു

അപ്രതീക്ഷിതമായി രാമകൃഷ്ണൻമാസ്റ്റ്
രെ പടിക്കൽവച്ചു കണ്ടു. വാറുതെ പടിക്കൽ

വരുമ്പത്തു നില്ക്കുമ്പോഴുണ്ട്. മാസ്റ്റർ ആ വഴി
വരുന്നു. അപ്പുള്ളി അടുത്തേക്കു ചെന്നു.

‘എന്താ അപ്പുള്ളി?’

‘ഒന്നുള്ളു, സർ’

‘ഇവടക്ക അടക്കത്താണോ വിട്?’

‘അതേ, ഇങ്കണ്ണയാൻ, സാർ.’

അവൻ വടക്കേപ്പാടു വിടു ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു.

‘റിസർക്ക് വരാൻ ഇനിയും കഴിയണം. അല്ലോ?
ഇപ്പേരു ചെയ്യുന്നു?’

‘ഒന്നും ചെയ്യാനില്ലും, സർ. വല്ലതും വായി
കാൻ ഇവിടങ്ങളിൽ ഒന്നും കിട്ടില്ലു്.’

എൻറി വിട്ടിൽ വന്നൊള്ളു. പുസ്തകം കിട്ടാ
ണ്ടു വായിക്കാതിരിക്കണം.

അപ്പുള്ളിക്കത്തു സന്ദേശമായി.

സ്കൂളിൻറ കുറിച്ചിപ്പുറമാണ് രാമകൃഷ്ണ
ബാൻ മാസ്റ്ററുടെ വിട്. മാസ്റ്റർ ധാരാളം പു
സ്തകങ്ങൾ വായിക്കും, കവിതയെഴുതാറുണ്ട്.
എന്നാക്കെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

വൈകുന്നേരം അതൊരു പതിവാക്കി. മാസ്റ്റർ
റുടെ വിടുവരെ ഒന്നു നടക്കും. മുന്നു നാഴിക
യുണ്ട് അവിടേക്ക്. തപ്പാലാപ്പിസിൻറിൽ അടു
ത്താണ് മാസ്റ്ററുടെ വിട്. പത്രമൊന്നു മറിച്ചു

നോക്കും. മാസ്റ്റർ എന്നെങ്ങിലുമൊരു പുസ്തകം മെടുത്തു കൊടുക്കും. മാസ്റ്റർ യാരാളും സംസാരിക്കുന്ന പ്രക്രൃതമാണ്. മാസ്റ്റർ പറയുന്നതു കേട്ടിരിക്കാനും. അപ്പുള്ളിക്ക് ഇഷ്ടമാണ്.

രു ദിവസം വെകുന്നേരം വന്നപ്പോൾ വി ക്രിൽ വലിയമാമയുടെ രണ്ടാമത്തെ മകൻ ശോ പിയുണ്ട്. ശോപി എന്നല്ല അപ്പുള്ളി പറയേണ്ടത്. ശോപിയേടുന്നാണ്. അധാരേ മുന്നു കണ്ണി ക്രില്ലു. അമ്മയും വലിയമായി സംസാരിക്കുന്നു.

തന്റെ ബാധ്യത തീർക്കാൻ ഒന്നു ചിരിച്ചു കൊണ്ട് അവൻ കടന്നുപോയി.

‘നന്നായി. ഓൾക്കു നല്ലാരു കണ്ണത്യാവത്തു. പെണ്ണുട്ടോളക്ക് വീട്ടിലെന്നു കനകംണഡായ്യാലും മറ്റേലെന്തിവരോ!’

അമ്മ പറയുന്നു.

വലിയമ ചോദിക്കുന്നു:

‘മാധവനായർ ഇനി കൊളന്നിലേക്കു പോണില്ലോ?’

‘പോണില്ലോനാ പറേണ്.’

സന്ധാദ്യം. എന്തണ്ണക്കേതു കൈയ്യിലോ?’

‘അതെന്തിക്കറില്ലോ.’

‘പത്തിരുപത്തുകൊല്ലും അന്യനാട്ടിലെ കെട്ടന്നതേല്ല, സ്വാവും.’

അമുഖ പരിശയ്യം

‘ഒന്നും കാണാണോന്നും വർച്ചപ്പരസി ഇടി തെരഞ്ഞില്ലോ.’

‘നിക്കു പോനോ, അപ്പേക്ഷ എല്ലാവരും നേർത്തെ വര്ത്താ.’

‘നാലും കൈക്കീർപ്പ് ചെയ്ത ഇങ്ങനൊരു ആലോചനാശിഖണ്ഡം നേരിട്ടുനില്ക്കുന്നതാണ്. പറയണ്ടോ? ഒക്കെ ഓരോ കൈക്കീർപ്പ് കൂട്ടുവേണ്ടതാണ്. നിക്ക്, വീര കുട്ടുവേണ്ട, നിങ്ങളും കൈ നന്നാവണ്ണുവേണ്ടയുള്ളതും.’

എന്താണ് നന്ദായത്?

ഗൊപിയേട്ടൻ പോയിക്കെഴിഞ്ഞപ്പോൾ അപ്പ്
ബും അങ്ങനൊട്ടു ചെന്നു.

അമുഖ ചോദ്യം

‘എല്ലാവരീ. ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ട്, അപ്പുണ്ണി പോ
ന്നോ?’

‘ମାତ୍ରିକେନ୍ଦ୍ରୟକର୍ତ୍ତ?’

‘പുന്നോട്ടുത്തിലിയ്ക്ക്. ഇരുപതെത്താനാംതി
പൊടിപാറ്റു കല്യാണമേളു?’

‘ଆବାଦେତ’

‘ଆଜ୍ୟାବିଜ୍ୟାକ୍ୟାର’

‘ഉ.’

തുടർന്നൊന്നു. പോതിച്ചില്ല. എങ്കിലും. അഥവാ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു: ‘വരൻ തെക്കൻകണ്ണ തെ മാധ്യവൻനായരാണ്. പഴയ തറവാട്ടുകാരാണ് തെക്കൻകണ്ണത്തുകാർ. മാധ്യവൻനായർ കുറേ കൊല്ലുംമുന്ന് ചാടിപ്പോയതാണ്. സിലോണിലായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് നാട്ടിൽ വന്നിട്ടു ഉള്ള. കൈയിൽ നല്ല വക കാണും.’

‘ഓശൻക്കു നന്നായി.’

നന്നാവട്ടു. അപ്പുണ്ണിയും. മനസ്സിൽ പറഞ്ഞു. അഭിഭിന്നിയേട്ടതിനു സുവമായിരിക്കുമെന്നു.

എന്നാലും. അവധുക്തമായ ഒരു വേദന തോന്തി. അഭിഭിന്നിയേട്ടതിനെയും ഇനി വല്ലപ്പോഴും. കാണേണ്ടിവന്നാൽ-മാധ്യവൻനായരുടെ ഭാര്യയായിട്ടായിരിക്കും. കാണില്ല. കണ്ണാൽത്തെന്നും.-

കോൺമുറിയിലെ തണ്ണേത്തിരുണ്ണ ചില രാത്രികാൾ ഓർമ്മയിൽ വന്നു. താൻ പിറന്നതുവെവക്കിട്ടായിരുന്നു. അബ്യാസുകൊല്ലുങ്ങൾക്കു മുമ്പു ജനിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഇപ്പോൾ വലിയ ആളായിരിക്കും. എന്നാൽ-

മനസ്സ് അസ്വന്നമായി.

നാട്ടിലെവിഡെയ്ക്കിലും. ഒരു കല്ലുംണമുണ്ട്

നു കെട്ടാൽ അമ്മമയ്ക്കു പിന്ന അതുമാത്ര
മേ സംസാരിക്കാനുള്ളൂ.

അരോ ദിവസവും പുലർന്നാലും അമ്മമു വി
രലിൽ കണക്കുകൂട്ടിപ്പൂയും ഇന്നയ്ക്കു പതിന
ബോധി.

ഇന്നയ്ക്കു പത്തായി-

പന്തലൊക്കെ ഇടേങ്ങ് ദിവസമായി.

തങ്കെടത്തിയെ കാണ്ണുമേഖല അമ്മമു പറ
യും:

‘ഇന്തി നീറി തങ്കുട്ടിക്ക് ഒരാള്ളഭാവണാതും
കുട്ടി അമ്മമയ്ക്കു കാണണാം. അതിനു യോഗം
ബാവോ, ആവോ!

തങ്കെടത്തി തലതാഴ്ത്തി അല്പം നാണമലി
നയിച്ച് നില്ക്കും.

വലിയമു പറഞ്ഞു:

‘അമു ഇന്തി ഇരിക്കും പത്തു കൊല്ലും. ആ പേ
ട്ടോന്തും വേണ്ടാം.’

തങ്കെടത്തിക്ക് അപ്പുള്ളിയെക്കാൾ ഒരു വയ
സ്റ്റു മുപ്പുണ്ട്. അപ്പോൾ പത്താമ്പത്തായി. വലി
യമു അറ ഒരുക്കിവെച്ചിട്ടു വർഷങ്ങളായി.

ഇരുപത്താന്നാം. തിയതി ഉണർന്നപ്പോൾ
ആദ്യം. ഓർത്തത്ത് അതാണ്: ഇന്നാണ് അമ്മിനി

യേടത്തിയുടെ കല്ല്യാണം.

വലിയമയും മക്കളും തലേ ദിവസം തന്നെ
പോയിരിക്കുന്നും മാളുവും അവരുടെ കുടെ പോ
യിട്ടുണ്ട്.

മിനാക്ഷിയേടത്തിക്കു പോകണമെന്നുണ്ടാ
യിരുന്നു. പക്ഷേ അമ്മമു പറഞ്ഞു: ‘എല്ലാവരും
പോയും പിന്ന ഞാൻ ബുദ്ധ വായു ഭക്ഷണം
യിട്ടിരിക്കേണ്ടും?’

‘നിൽക്കുന്നു. ഈ അടുക്കലേലു കഴാനാ വി
ധി.’ എന്നു പിറുപിറുത്തു മിനാക്ഷിയേടത്തി
പോവുന്നില്ലെന്നു നിർച്ചപയിച്ചു.

അപുണ്ണി മാസ്റ്റരുടെ വിട്ടിൽനിന്നുടുത്തു
കൊണ്ടുവന്ന ഒരു പുസ്തകവുമായി കൈയാ
ലയുടെ തെക്കുപുറത്തുള്ള തറയിൽ ചെന്നി
രുന്നു. പുസ്തകത്തിലെ കമയിൽ ഒരു രസവും
തോനിയില്ല. അകത്തിരുന്നാൽ അമ്മമയുടെ
ദ്രാഹമാണ്. ഓരോ മിനുട്ടിലും കല്യാണവിട്ടിൽ
എന്തു നടക്കുകയാവും. എന്നാണ് അമ്മമയുടെ
ചിന്ത.

രാത്രിയിൽ ഉള്ളാനിരിക്കുന്നൊംഗാർ അമ്മമു വാ
തില്ക്കൽ വന്നിരുന്നു.

‘നേരാട്ടായോ, അപുണ്ണി?’

‘എടോസ്വത്തായിട്ടണഭാവും’

‘കുട്ടൻഡ സദ്യയ്ക്കു എല്ലട്ടണഭാവും’

പിന്നെ അവനോട് ഒരുപദ്ധതിവും ‘പുംബായി രൂനില്ലേട്ടാ. പൊടിപാറേ ഒരു സദ്യകിട്ടിരുന്നില്ലോ?’

ങ്ങും മറുപടി പറയാതെ അവൻ ചോറു വാ റിത്തിനു. ചിരങ്ങകൊണ്ടു മുളകും പുളിയുമൊ നും ഇടാത്ത ഒരു കുട്ടാനാണുള്ളത്. രണ്ടാമ തൊനുമില്ല. ഒരു രൂചിയും തൊനിയില്ല.

ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുന്നോഴ്യു. അമ്മമ്മ പറയുന്ന തു കേട്ടു: ‘കുട്ടരുടെ സദ്യ കഴിഞ്ഞിട്ടുണഭാവും’

അമ്മമ്മയുടെ മനസ്സു മുഴുവൻ കല്യാണവി ക്രിലാണ്. എങ്കിൽ അങ്ങാട്ടു പോകാമായിരു നില്ലേ, മിനുട്ടിനു മിനുട്ടിന് അവിടെ എന്തു നട കുന്നുവെന്ന് ഉള്ളിച്ചുപറയാൻ നില്ക്കാതെ?

കോൺിച്ചുവട്ടിൽ കിടന്നപ്പോൾ പതുക്കെപ്പെട്ടു കൈ അവൻറെ മനസ്സും താനൊരിക്കല്ലും കണ്ടി ക്രില്ലാതെ ആ വിട്ടിലേയ്ക്കു കടന്നുപോയി.

.....പന്തലിൽ നിറച്ചു. ആളുകളായിരിക്കും. അക. നിറയെ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമുണഭാവും. തിരക്കും. ബഹുളവുമായിരിക്കും.

.....ഇപ്പോൾ ആളുകൾ കിടക്കാൻ തുടങ്ങി

യിരിക്കും. അമ്മിണിയേടത്തിയും. കിടന്നുകാണും. തനിച്ചല്ലോടു, കുടെ ആ മനുഷ്യനുണ്ടാവും. ഇരുപത്തു കൊല്ലും. സിലോണിൽ കഴിഞ്ഞ ആ മനുഷ്യൻ.

....ഇരുപത്തു കൊല്ലുത്തിനുശേഷം. അധാരൈനിനു നാട്ടിൽ വന്നു?

കുറിച്ചുലുപോലെ തുരിച്ചുനിൽക്കുന്ന മീശയും. പച്ചകുത്തിയ കൈകളും. ഏല്ലുന്തിയ മുഖവുമൊക്കെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ്റെ കരുത്ത ചിത്രം. അവൻ മനസ്സിൽ വരച്ചുനോക്കി. ആരാണ്യാർ? ആരാധാര്യാലും. അപ്പുള്ളി ആ മനുഷ്യനെ വെറുക്കുന്നു. നന്നാമുണ്ടായിട്ടല്ലോ. ഏകില്ലോ. വെറുപ്പോടെയല്ലാതെ ആ ചിത്രം. സകല്പിക്കുകവയ്ക്കാം.

.....പത്തുപത്തുപ്പുള്ള ആ കിടക്കയിൽ ആ കരുത്ത മനുഷ്യൻ്റെ കുടെ അമ്മിണിയേടത്തി കിടക്കുകയാണ് -വെള്ളത്ത്, ചുരുൾ നിവരുന്ന വാഴക്കുന്നുപോലെ സൃഷ്ടിയായ അമ്മിണിയേടത്തി.

എന്തിനതൊക്കെ ആലോച്ചിക്കുന്നു?.....

അപ്പുള്ളി എഴുന്നേറ്റു ജനത്തെ മുഴുക്കെ തുറന്നു.... പുറത്തു നിലാവുണ്ട്. ഏകില്ലോ. വല്ലാത്ത ഉഷ്ണം.

തൊഴുത്തിനു പിന്നിലെ വാഴക്കുടങ്ങളിൽ നിലാവു വിശുദ്ധം, വല്ലാത്ത വെളിച്ചുമുണ്ട് നിലാവിന്, ഉണങ്ങിയ അയിനിമരത്തിൻ്റെ നിശ്ചൽ, അഞ്ചു തലയുള്ള ഏതോ പിശാചിനപ്പോലെ, അനങ്ങാതെ നില്ക്കുന്നു. വെണ്മയും നിശല്യം, കെട്ടുപിണ്ണയുന്ന പുറത്തെ പ്രകൃതിക്കു പേടി പ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സഹസ്രമാണ്ണുള്ളത്.

നിലാവു വിളരുന്നതുവരെ അങ്ങനെ കണ്ണുതുന്നു കിടന്നു. പ്രഭാതത്തിൻ്റെ കുളിർമ്മ ജനൽ പുഴുതുകളിലൂടെ കടന്നുവന്നപ്പോഴാണ് ഉറക്കം കണ്ണിപോളുക്കുളു മുത്താൻ തുടങ്ങിയത്.

* * * * *

റിസർട്ടു വന്നു. അപ്പുള്ളി പാസായിരിക്കുന്നു. ജുണിലേ വരുള്ളുവെന്നു കരുതിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒട്ടും പരിഗ്രമിക്കാതെയാണറിഞ്ഞത്. ഒരു ദിവസം മാസ്റ്റരുടെ വിട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ പത്രം മുന്പിലേയ്ക്കിട്ടു മാസ്റ്റർ പറഞ്ഞു:

‘ചായ വരെട്ടു, അപ്പുള്ളി.’

‘എന്താ, സാർ?’

‘അപ്പുള്ളി പാസായി. നമ്പരുണ്ട് ഇതിൽ.’

നമ്പരുകളുടെ ഒരു സമുദ്രമാണ്. അതിൽനിന്നു തന്റെ വിജയം കുറിക്കുന്ന നമ്പർ തിരഞ്ഞെടുപ്പിടിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. മാസ്റ്റർ അടയാളം വരച്ചിരുന്നു.

നോക്കിയിട്ടു. നോക്കിയിട്ടു. മതി വന്നില്ല. ആദ്യത്തെ ആവേശമൊന്നടങ്ങിയപ്പോൾ മുഹമ്മദിന്റെ നമ്പർ നോക്കി. ഇല്ല, മുഹമ്മദ് പാസായിട്ടില്ല. മറ്റാരുടെയും നമ്പർ അവനറിഞ്ഞു കുടാ.

തിരിച്ച്, ഇരുവശത്തും കുന്നമുനകൾ പിടിച്ചുനില്ക്കുന്ന കാവല്ക്കാരേപോലെ, കൈതക്കുട്ടങ്ങൾ വളരുന്ന ചെമ്മുള്ളുപാതയിലൂടെ നടക്കുന്നോൾ ലോകത്തോടു മുഴുവൻ പറയാൻ തോന്തി. ‘അപ്പുള്ളി പാസായിരിക്കുന്നു.’ ശിരസ്സു ധരിത്തിപ്പിടിച്ചുണ്ട് നടന്നത്.

വീട്ടിലെത്തിയ ഉടനെ കേൾക്കാനാഗഹമില്ലെങ്കിലും. അവിടെയുള്ളവരോടെല്ലാം ഒന്നു പറയണമെന്നുറപ്പിച്ചാണ് പടിപ്പുര കടന്നത്. ഒതുക്കുകയറുന്നോൾത്തന്നെ വലിയമാമയുടെ ശബ്ദം, കേട്ടു. വളരെ ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം വന്നിരിക്കയാണ്.

ആവശ്യമല്ലോ. തന്നുത്തുപോയി.

നേരു. സംഭവിക്കാത്തപോലെ അവൻ അക്ക
തേതയ്ക്കു കയറിപ്പോയി.

ഷർട്ടിച്ചിട്ടിട്ട്, തിരുമ്മിത്തിരുമ്മി കരുത്ത നിറമാ
യ തോർത്തട്ടുത്തു ചുമലിലിട്ടു പുറത്തിരിങ്ങി.
നേരു കുളിക്കാം. കുറേ നേരു. ഈ ബഹുത്തിൽ
നിന്ന് അക്കന്ന് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു അതിലു.
വലിയ ആവശ്യം. തല ചകിരിപോലെ വരണ്ണിരി
ക്കുന്നു. എന്നു തെച്ചിട്ടു മാസങ്ങളായി.

പുഴയിൽ പാലത്തിനെന്റെ ചുവട്ടിൽ ചെന്നാൽ
ധാരാളം വെള്ളമുണ്ട്. സുവമാണ്.

കുരുതിപ്പിറന്നിൽ നിന്നു പുഴയിലേയ്ക്കിരിങ്ങി.
പുഴ വരണ്ണു കിടക്കുകയാണ്. നോക്കേതൊ
തെ കിടക്കുന്ന മണല്പരപ്പിനെന്റെ ഒരുക്കിലുടെ
ശോഷിച്ച് ഒരു നീർച്ചാലായി പുഴ ഒഴുകുന്നു.
മുമ്പു നാടുമുഴുവൻ വെള്ളത്തിലാഴ്ത്തിയത്
ഇതാണെന്ന് ആലോച്ചിച്ചപ്പോൾ രസം. തോന്തി.
അവിടവിട കുഴികളുണ്ടാക്കിയാണ് ആളുകൾ
കുളിക്കുന്നത്. മുഖിഞ്ഞ വസ്ത്രങ്ങളും കരുത്ത
ഗരിരവുമുള്ള ആളുകൾ. അല്പം അക്കലെ
വർണ്ണങ്ങളും വെള്ളപ്പും കാണാം. അത് അധി
കാരിയുടെ വിട്ടിലെ പെണ്ണീകിടാങ്ങളാണ്.

ഞെറിവെച്ച വെള്ള ഉടുപ്പിട ഒരു കൊച്ചുപെൺ
കുട്ടി, ദേവദുതയാരുടെ ചിത്രത്തെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു
കൊണ്ട്, മണലിൽ ഓടിക്കളിക്കുന്നു.

മണൽത്തട്ടിലൂടെ അവൻ നടന്നു. പാലത്തി
നീറ ചുവടിലേയ്ക്ക് നാലബു ഫർലോംഗ്
നടക്കണം.

പാലത്തിനീറ അല്പം മേൽപ്പറത്തുവെച്ച
ഞ് ഭാരതപ്പുഴയ്ക്കു ഒരു കുട്ടുകാരിയെ കിട്ടു
നന്ന്. അതുകൊണ്ടു പാലത്തിനീറ ചുവടിൽ
വേനല്ലക്കാലത്തു. നല്ല വെള്ള. കാണ്ണും. മു
കളിൽ വലിയ തീവണ്ടിപ്പാലം. കുറെ താഴത്ത്
രണ്ടു കുമ്പാരത്തികൾ കുളിക്കുന്നുണ്ട്.

കരയ്ക്കു ചെറിയ പാറക്കെട്ടുകളുണ്ട്.
വെള്ളത്തിലിരിങ്ങാതെ കുറെ സമയം ഒരു പാറ
മേലിരുന്നു. തലയ്ക്കുമുകളിലൂടെ ഒരു പാസ
ബുർ വണ്ടി ഇരുവിക്കൊണ്ടു കടന്നുപോയി.
പാലവും ഭൂമിയും കിടുകിടെ വിറയ്ക്കുന്നതു
പോലെ. വാതില്ലക്കലും. ജനാലയിലും. നിറയെ
ആളുകളെ കാണാം. അറിയാതെ ആളുകൾ. പല
തരകാരുണാവും. എവിടെയെങ്കയോ നിന്നു
വരുന്നു; എങ്ങോട്ടോ പോകുന്നു.

ഈ വണ്ടി മദിരാഗിക്കായിരിക്കും; അല്ലെങ്കിൽ

കോയന്നവന്തുരിക്ക്. അപ്പുള്ളി വിചാരിച്ചു:

തിവണ്ണിയിൽ കയറിയിട്ടില്ല. ശാമത്തിനെറി ചുറ്റുപാടും ഫഹസ്സക്കുള്ളും ഒഴികെ മറ്റാനും അവൻ കണ്ടിട്ടില്ല. വലിയ നഗരങ്ങൾ എങ്ങ് നേരായിരിക്കുമെന്ന് സകല്പിക്കാൻ വയ്ക്കാം.

കറുത്ത ഇരുന്നുപാലത്തിനെറി കുറ്റൻ കാലുകളൊന്നിൽ അവൻ ഒരു കല്ലുറിഞ്ഞു കൊള്ളിച്ചു. ലോഹത്തിനെറി മുഴങ്ങുന്ന ശബ്ദം. ആ ഇരുന്നുകാലുകൾ കണ്ണാൽ ദയ. തോന്നും. ഏതോ ഒരു കാലിനകത്ത് ഒരു മനുഷ്യൻ മരിച്ചു കിടപ്പുണ്ട്. നാട്ടിൽ പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്ന കമ്മയാണ്.

പാലം കൈട്ടിയ കാലത്തു കാലുകൾ ഉറയ്ക്കുന്നില്ല. വെള്ളക്കാരനായ എഡിനീയർ എല്ലാ സുത്രവും നോക്കി. പറ്റിയില്ല. അവസാനം കാലുകളുറയ്ക്കാൻ ആളെ കുരുതിക്കൊടുക്കണമെന്നു കണ്ടോക്കുടർപ്പം. വെള്ളിച്ചറിഞ്ഞുവരുത്തു. മണിൽ നിറച്ച കൊടുച്ചുമന്നിങ്ങിയ ഒരു കുലിക്കാരനെറി മേൽ കരിങ്കൽക്കഷ്ണങ്ങൾ ചോരിഞ്ഞു... അവൻ പുറത്തു വന്നില്ല. പാലം ഉറച്ചു. ആ കമ്മ സത്യമാണെങ്കിൽ, അധാർ വിർപ്പമുട്ടി മരിച്ചുകാണും. ആ ലോഹത്തുണി

നകത്ത് ഒരു മനുഷ്യൻ്റെ ആത്മാവു തടവിൽ
കിടക്കുന്നു...

മുകളിൽ ഇളംനിലനിറത്തിൽ തെളിഞ്ഞ
ആകാശം. അസ്തമിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പടി
ഞ്ഞാറു ചുവപ്പും കറുപ്പും കലർന്ന കുറോ മേലെ
മാലകൾ പാറിനില്പുണ്ട്. നേർത്തു ചുവന്ന
രശ്മികൾ വെള്ളത്തിൽനിന്ന് ഇനിയും കയറി
പോയിട്ടില്ല.

അവൻ കൂളിക്കാനിരഞ്ഞി.

നല്ലപോലെ ഇരുട്ടികഴിഞ്ഞിട്ടു വെള്ളത്തിൽ
നിന്നു കയറിയുള്ളു. ഇരുവുപാലം. നിരന്തരിയാ
യി കാലുകളുള്ള ഒരു ഭയങ്കരജന്മവെപ്പോലെ,
നില്ക്കുന്നു. ഇരുവുകാലുകൾക്കു ചുറ്റും വെ
ള്ളം. ചുഴിയുന്ന ശബ്ദം. മാത്രമേ കേൾക്കാനു
ള്ളു. അകലെ രെയിൽവെ സിഗ്നലിൻ്റെ വെള്ളി
ച്ചും, ഇരുട്ടിൻ്റെ ചാരകണ്ണുപോലെ, കാണാം.
എകാന്തമായ ആ പരിസരം വിട്ടുപോരാൻ
അസ്തുണ്ണിക്കു മടി തോന്തി.

ഇരുട്ടു പിളർന്നുകൊണ്ടു അസ്തുണ്ണി നടന്നു.

അടുത്തദിവസം. നേരത്തെ രാമകൃഷ്ണൻ
മാസ്റ്റരുടെ വിട്ടിലെത്തി. മാസ്റ്റർ ഉമ്മറത്തു
കടലാൺഡിലെന്നോ കുറിച്ചുകൊണ്ടു മുളിപ്പാട്ടുമാ

യി ഇതിക്കുകയാണ്.

അപൂർവ്വി വന്നുകയറിയപ്പോൾ മാസ്റ്റർ കടലാസും പേരും മാറ്റിവെച്ചു.

‘എന്താ അപൂർവ്വി?’ മാസ്റ്റർ പതിവുപോലെ ചോദിച്ചു. അവൻ പതിവുപോലെ ഉത്തരവും പറഞ്ഞു: ‘ഒന്നുഛ്യൂ, സർ.’

‘എന്താക്കയാണ് പൂഅൻ? ഫയർ സ്റ്റോൺഡി നു പോണില്ലോ?’

‘ഇല്ലോ.’

അപൂർവ്വിയുടെ നില മാസ്റ്റർക്ക് എന്തെങ്കുണ്ടെന്ന് അറിയാം. എങ്കിലും ചോദിച്ചുവെന്നായുള്ളൂ.

‘പിന്ന എന്താ ഭാവം?’

‘എനിക്കൊരു ജോലി കിട്ടണം, സാർ.’

‘ഉം, ശ്രമിക്കാം. പെട്ടുനായീനു വരില്ലോ.’

‘ജോലി കിട്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ-’

അപൂർവ്വി എന്തോ ആലോച്ചിച്ചു നിർത്തി.

‘എന്താ?’

‘മരിക്കുകയാണ്, സർ, അംബും. ഇങ്ങനെ കഴിയുന്നതില്ലോ-’

അവനു തുടരാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. തുണിക്കുറ മറുപ്പുറത്തെയ്ക്കു മുഖം തിരിച്ചുകൊണ്ടാണുവൻ പറഞ്ഞത്.

‘ഇംഗ്ലീഷ് പേപ്പർ ഇവിടെ വർണ്ണംഡു. കാ
ണ്ണം പരസ്യത്തിനോക്കെ അപ്പെള്ളെ ചെയ്യു.’
‘അയയ്ക്ക്.’

‘പുറത്തെവക്കെയ്ക്കില്ലു. വല്ലുവരുംണ്ടാ?
‘ആരുംല്ലു, സാർ.’

അതു മതിയായില്ലെന്ന മട്ടിൽ അപ്പുണ്ണി
ആവർത്തിച്ചു: ‘എനിക്കാരുംല്ലു, സാർ.’

‘സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വരട്ടു. നിട്കുനോക്കാം.’

രൊഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വന്നു. നീ
ലച്ചടയ്യുള്ള ഒരു പുസ്തകം. ഗവർമ്മെണ്ടു പരീ
ക്കയുടെ മാർക്കുകൾ ചുവന്ന മഷിക്കാണ്ട്
എഴുതിവെച്ചിരിക്കുന്നു. ആറു വിഷയത്തിലും
കുടി നാനുറിരുപതു മാർക്ക്.

അതു കണ്ടപ്പോൾ രാമകൃഷ്ണൻമാസ്റ്റരു.
അതുതെപ്പുട്ടു:

‘ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുപത്താന്. മേത്തസിൽ
തൊണ്ണുറേഴ്ച. അപ്പുണ്ണി ഇനിയും പറിക്കേണ്ടതാ
യിരുന്നു.’

അപ്പുണ്ണി വേദനയോടെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഒന്നു
മുളി.

ഇംഗ്ലീഷുപത്രത്തിലെ പരസ്യങ്ങൾ നോക്കാൻ
നിത്യവും മാസ്റ്റരുടെ വിട്ടിലേയ്ക്കു നടന്നു.

ഹരജി അയയ്ക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു പരസ്യം കണ്ടത് ഒരു മാസത്തിനുശേഷമാണ്. എയിൽ വേയിലേയ്ക്കു കൂറിക്കുമാരെ ഏടുക്കുന്നു. മാ സ്റ്റർ നിർദ്ദേശിച്ചു.

‘അപ്പുള്ളി അല്ലെങ്കെത്തോളും. നല്ല മാർക്കു ഒള്ളതല്ലോ? കിട്ടും.’

രുഗ്ഗുപ്പിക വേണം ഹോറം വാങ്ങാൻ. രജി സ്റ്റർ ചെയ്തയയ്ക്കാൻ ഏടുണ്ടെന്നു വേറെയും. ഓന്നരുപ്പിക എവിടെനിന്നുണ്ടാവും?

പതിനഞ്ചാം. തിരുത്തിവരെ സമയമുണ്ട്. ഈരു പത്തു ദിവസം. പക്ഷേ ദിവസമുണ്ടെന്നത് ഒരു സമാധാനമായി അപ്പുള്ളിക്കു തോന്തിയില്ല. രണ്ടു മുന്നു ദിവസമായി ഒന്നര ഉറുപ്പികയെപ്പറ്റി ആലോച്ചിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്. ഇപ്പോൾ, ഒന്നര ഉറുപ്പിക എത്ര വലിയ സംഖ്യയാണ്?

പാലത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽനിന്നു കുളി കഴിഞ്ഞു വെണ്മണിലിൽ കല്ലുകൾ നട്ടുനടന്നു വന്ന്, രോധിൽ കയറിയപ്പോൾ ഒരു ചെക്കൻ പി നാലെ ഓടിവന്നു പറഞ്ഞു:

‘അങ്ങെ ബിളിക്കണ്ണു.’

‘ആര്യ്?’

‘സെയ്താലിക്കുട്ടിക്കാ, ആ കുതിരപ്പുറമ്പിലെ

അത്താണിനിർദ്ദൃത്യു നിക്ഷണംശ്.’

അപ്പുള്ളി നെറ്റിയിലേയ്ക്ക് വിണ്ണുകിടക്കുന്ന മുടി തട്ടിമേല്പോട്ടിട്ട അത്താണിയുടെ അടുത്തെയ്ക്കു നടന്നു. അവിടെ സൈയ്താലിക്കുട്ടി ബീഡി വലിച്ചുകൊണ്ടു ചോരച്ച കണ്ണുകളിൽ ഒരു ചിരിയുമായി നില്ക്കുന്നു. അടുത്തെത്തതിയ പ്ലോൾ സൈയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘നായരുട്ടി എടുത്തുവെച്ചുന്തി ബല്ലതായിലോ.’

അപ്പുള്ളി ചിരിച്ചു.

‘തിവാട്ടില്ലത്തെ ചോറിനു നല്ല നുറഞ്ഞനാതോള്ള്.’

അതു ശ്രദ്ധിക്കാതെ അപ്പുള്ളി ചോറിച്ചു:

‘സൈയ്താലിക്കുട്ടി എന്നെ വന്നു?’

‘ഇന്നലെ മോന്തിക്ക്.’

‘ഇപ്പോ-എത്രു രാജ്യത്താ?’

‘ബയനാട്ടിലെനെ അല്ലാബാഡവുടെ പുവാനാ? എന്നൊക്കും നായരുട്ടിടെ വർത്തതാനം?’

‘ഇങ്ങനെ കഴിയുന്നു.’

‘ഇപ്പു എത്രു കുഞ്ഞിലാ?’

‘പറിപ്പു കഴിഞ്ഞു പാസായി.’

‘പത്തു പാസായും?’

‘പാസായി.’

‘ഇന്ത്യാ?’

‘ഇനി...ഇനി ഒരു ജോലി കിട്ടണം. ഇനി. ഈവി ടെക്നോളജി പൊർക്കൺതിലും. ദേം...’

‘വല്ലതു. നോക്കണ്ടണോ?’

‘നോക്കണം. അതിന്-’

നന്നര ഉറുപ്പികയുടെ പ്രശ്നം. പൊങ്ങിവന്നു. പറഞ്ഞാലോ? അഭിമാനം. സമ്മതിച്ചില്ല.

‘ഇങ്ങളും ബേജാറാവാണ്ട് ഇതിക്കും. ഉദ്യാഗാക്കൈ കിട്ടുംനീ’

‘ഉദ്യാഗം. കിട്ടണമെങ്കിൽ ശ്രമിക്കാൻ ആളും വേണം. പണം. ചെലവാക്കാനും. വേണം. ഏനിക്ക് ഇതു. രണ്ടും ഇല്ലെങ്കിലും.....ഞാൻ ആർക്കും. വേണാത്തവനാണ്.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി ബിഡി ശക്തിയിൽ മൊത്തിക്കൊണ്ടു നിറ്റിബിട്ടു. കെട്ടു. അയാൾ എന്നു ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. വിഷയം. മാറ്റാൻ അയാൾ ചോദിച്ചു: ‘തറവാട്ടിലും കേസും കുട്ടാക്കൈ എവിടെത്തി?’

അപ്പുള്ളി അസുവത്തോടെ പറഞ്ഞു:

‘അതോന്നും പറയാൻ കൊള്ളുന്നില്ലെങ്കിലും. വേറൊരി ടെയ്യും. പോവാനില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവിടെ താ

മസിക്കുന്നുന്നുമാത്ര..’

‘പടച്ചോന്നു പൊർക്കാത്തതു പറയരുത്, കു
ദ്രൂ. അള്ളു. പോയത്തു. വിജാരിക്കാണ്ടിരിക്കീ.
അക്കറ്റിനു. പടച്ചോൻ ഒരു വഴി കണ്ടിട്ടണാ
വും.....’

അപ്പുള്ളി അർത്ഥമില്ലാതെ ഒന്നു മുളി.

‘അള്ളു നടക്കീ, രണ്ടീസം കഴിഞ്ഞാ തെമ്മലു
പോവും. തരം ബണ്ണങ്ങീ കാണാണ്.’

അപ്പുള്ളി നന്നാണെ തോർത്തുകൊണ്ടു കഴു
ത്തു. മുവവും തുടച്ചും പോകാൻ ഭാവിച്ചു.
രണ്ടടി നടന്നപ്പോൾ സെയ്താലിക്കുട്ടി വിണ്ടു.
പറഞ്ഞു:

‘നോക്കീ, വേവോളു. നിന്നാ ആരോളു. നിക്ക
ണം. അക്കറ്റിനു. പടച്ചോൻ ഒരു വഴി കണ്ടിട്ടണാ
വും.’

റോധിൽ നിന്നു വരുമ്പത്തെയ്ക്കിരിങ്ങുമ്പോൾ
അപ്പുള്ളി പരിഹാസത്തോടെ ചിന്തിച്ചു. പട
ച്ചോൻ വഴി കണ്ടുവെച്ചിരിക്കുന്നു! എങ്കിൽ
ഒന്നര ഉറുപ്പിക്കാക്കുവേണ്ടി മനസ്സു പുണ്ണാ
ക്കേണ്ടിവരുമായിരുന്നില്ല.

* * * * *

പട്ടഞ്ചാൻറെ വഴികൾ റിച്ചിത്രങ്ങളാണെന്ന്
അപ്പുള്ളിക്കു തോന്തി. ആരും അവനൊരു ക
തെച്ചുതാനില്ല, പെൻസിൽക്കാണ്ടു മലയാള
ത്തിൽ വിലാസമെഴുതിയ ആ കത്തു സ.ശയ
തേതാടെയാണു തുറന്നത്. മുകളിൽ വടിവില്ലോ
തെ അക്ഷരത്തിൽ ‘ബി’ എന്നാഴുതിവെച്ചിരി
ക്കുന്നു. താഴെ.

‘എത്യും വേണ്ടപ്പെട്ട അപ്പുള്ളിനായർ വായി
ചുറിയാൻ-’

(അപ്പുള്ളിനായർ?

അപ്പുള്ളി അപ്പുള്ളിനായരായിരിക്കുന്നു!)

‘എത്യും വേണ്ടപ്പെട്ട അപ്പുള്ളിനായരു വായി
ചുറിയാൻ സ്വന്തം സെയ്താലിക്കുട്ടി എഴുതത്.’

എത്തെന്നാൽ നിങ്ങളുടെ കാര്യം എന്ന് ദറ്റി
ലെ മേനോനോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നിവൃത്തി
ഉണ്ടാക്കാമെന്നാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ഒട്ടും
താമസിയാതെ നിങ്ങൾ ഇവിടെ വരേണ്ടത്
അവഷ്യമാണ്. സർട്ടിഫിക്കറ്റും ഒക്കെയും. തയാർ
ചെയ്തു വേണു. വരാൻ. കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു മാ
നന്നവാടി ബന്ധിനു വന്ന്യിൽ ഇരങ്ങണാം.
അങ്ങാടിയിൽ അന്നേഷിച്ചാൽ എൻറെ പിടിക

കാണിച്ചുതരുന്നതാണ്.

വർണ്ണ ദിവസം കാണിച്ചു ഒരു കാർഡ് എഴുതി യിട്ടാൽ ബന്ധീകരിക്ക അടുത്തു എന്നേന്ന ചെക്ക് എന്ന കാത്തുനില്ക്കാം. പടച്ചാൻ സഹായം എന്നു സ്വന്തം സെയ്താലിക്കുട്ടി.

പടച്ചാൻ സെയ്താലിക്കുട്ടിയാണെന്നാണ് ആദ്യം തോന്തിയത്.

ഇരുട്ടുനിറഞ്ഞ ആ കോൺമൂറിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാമെന്നുള്ള സന്ദേശമാണാദ്യം. തോന്തിയത്. സെയ്താലിക്കുട്ടി എഴുതിയതു ശരിയാവുമോ?

ആരും സഹായിക്കാനില്ലെന്നു കരുതിയിൽക്കൂ നോർ, ഓരിക്കലും സഹായം പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത ആളുകളാണ് ഒക്ക നീട്ടുന്നത്.

മരുല്ലാം തല്ലക്കാലം മരക്കുക. വേഗം വയനാട്ടിലെത്തിച്ചേരണം. അതിനു കുറച്ചു പണം. വേണം. പള്ളിപ്പുറത്തുനിന്നു കോഴിക്കാടുയ്ക്കു വണ്ടിക്കുലി വേണം. അവിടെനിന്നും ബന്ധുകുലി. വഴിക്കു ഭക്ഷണം വലുതും. കഴിക്കാനും. കാശുവേണം. ആരോടാണ് ചോദിക്കേണ്ടത്?

നേരെ മാസ്റ്റരുടെ വിട്ടിലേയ്ക്കാണ് നട-

നൗത്. മാസ്റ്റർ തോട്ടത്തിൽ പണിയെടുപ്പി
ചുക്കൊണ്ടു നില്ക്കുകയാണ്. എന്തില്ലോ. വി
ശ്വാസം. തോന്തുന സമയമായിരുന്നു അത്.
സംഗ്രഹിക്കാതെ, ലജ്ജിക്കാതെ, മാസ്റ്ററോടു
കാര്യം പറഞ്ഞു.

‘അതിനെന്താ വെള്ളമം?’

മാസ്റ്റർക്കു സന്ദേശമെ ഉള്ളു.

അപ്പുള്ളി ഇരിക്കു. ഞാനിതാ വരുന്നു.’

മാസ്റ്റർ ഷർട്ടടക്കത്തിട്ടു പുറത്തു പോയി.
കുറച്ചുനേര. കഴിഞ്ഞു, തിരിച്ചുവരാൻ. തിരിച്ചു
വന്നപ്പോൾ മാസ്റ്റർ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പാണ്ടു:
‘അപ്പുള്ളിക്കു ഭാഗ്യംണ്ട്, ഭാ’. പത്തുറുപ്പികയുടെ
രു നോട്ട്!

കൃതജ്ഞതകാണ്ടു കണ്ണു നിറഞ്ഞു. വാക്കു
കളള്ളാം. തൊണ്ടയിൽ പറ്റിപ്പോയി.

വളരെ പ്രധാസ്ഥപ്പേടേണ്ടി വന്നു പറയാൻ:

‘വരട്ട്, സർ’

‘പൊയ്ക്കോളു. വിഷ്യു ഗുഡ് ലക്സ്’

താൻ അലിഞ്ഞലിഞ്ഞു ചുറ്റുപാടുകളിൽ ല
യിക്കുന്നതുപോലെയാണ് അപ്പുള്ളിക്കു തോന്തി
യത്.

രു ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ വേഗത്തിൽ അവൻ

നടന്നു.

വിഷ്ട യു ഗുഡ് ലക്സ്

നിന്മക്കു ഭാഗ്യം നേരുന്നു.

നാളെ വൈള്ളിയാഴ്ചയാണ്. മുഹമ്മദിനെ
കണ്ണട്ടു യാത്ര പറയണം. മറ്റൊൻ്റെ രാവിലെ പോ
കാം. ഈനി നാട്ടിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു വരാതിരിക്കു
ണ്ട്.

ഈനിയൊരിക്കല്ലും. ആ കോൺമുറിയിൽ കി
ടക്കാൻ ഇടവരാതിരിക്കുണ്ട്. മുഹമ്മദിനോടു യാ
ത്ര പറയാം. മുഹമ്മദിനോടു മാത്രമേ പറയാനു
ള്ളു? വേണ്ടാ. അതെല്ലാം. മാണ്ണുകൾഒന്നുതാ
ണ്. ഓർമ്മകൾ മാത്രമാണ് ...

രാത്രിയിൽ ആരോടും പറഞ്ഞില്ല. ആരും ഈ
പ്ലോൾ അറിയണ്ടാ.

രാവിലെ മുഹമ്മദിനീറ വിട്ടിലേയ്ക്കു
നടന്നു. അവൻ്റെ ഉമ്മമാത്രമേ വിട്ടില്ലെങ്കിലും.
മുഹമ്മദും അനിയന്നും. പൊന്നാനിക്കട്ടുത്തു
പെണ്ണെളു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ സ്ഥലത്തു
പോയിരിക്കുയാണ്.

‘ഉമ്മാ, മുഹമ്മദ് വന്നാൽ ഞാൻ വന്നു ചോദി
ച്ചിരുന്നുവെന്നു പറയണം.’

‘അങ്ങേതാ?’

‘മുഹമ്മദിനീറ കൂസിൽ പടിച്ചിരുന്ന ഒരു കൂട്ടി വന്നിരുന്നുനു പറഞ്ഞാൽ മതി. അപ്പുണ്ണി.’

‘പാറുട്ടേംയുടെ മകൻ അപ്പുണ്ണാർ.

‘ബന്നു കാണാൻ ഓന്നോടു പറഞ്ഞാളാ..’

‘ഞാൻ നാളെ പുറ്റാൻ.’

‘എങ്ങും, കുട്ടു്.’

‘നാട്ടനു പുറ്റാൻ. ഒരു ജോലിക്കു ശമിക്കാനാ. മുഹമ്മദിനോടു പറയണം..’

‘പറഞ്ഞാളാ.., കുട്ടു്.’

അവൻ തിരിഞ്ഞു നടന്നപ്പോൾ ഉമ്മ പറഞ്ഞു:

‘ആ അമ്മക്കുട്ടിക്ക് അധിക ആയുസ്സുകു കൊടുക്കും.’

ഒരുജ്ഞാൻ അധികമാനുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. യാത്രയിലിടാനുള്ള ഷർട്ടും മുണ്ടും മാറ്റിവെച്ചു. മറ്റു രണ്ടു ഷർട്ടും മുണ്ടും സഖിയിൽ ഒരുക്കി വെച്ചു. മുഖിഞ്ഞ തോർത്തും സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പുസ്തകവും ഹൈക്കാസ്റ്റർ എഴുതിക്കൊടുത്ത കോൺസിയക്ക് സർട്ടിഫിക്കറ്റും അതിനകത്തുണ്ട്. രാവിലെ ഒന്നതരയ്ക്കാണതെ പള്ളിപ്പുറത്തുനിന്നു വണ്ണി.

സഖിയുമെടുത്ത് അമ്മയുടെ മുറിയിൽ ചെന്നു.

‘എന്താടാ, അപ്പുണ്ടോ?’

‘ഞാൻ പോവാണ്, അമ്മമ്മാ.’

‘എവർക്കുട്ട്!’

‘എനിയ്ക്കൊരുഡോഗം കിട്ടാമെന്നു വെച്ചിട്ടുണ്ട്.

‘അതോ! നിറ കുട്ടേ, നെനക്ക് നന്നായി വര എട...’

അമ്മമ്മ എഴുന്നേറ്റിരുന്നു

‘എവടയാ?’

‘വയനാട്ടില്- നാ സ്ഥലവത്തിനു പേര്.’

‘ഓണിറ കഷ്ടക്കാലം കഴിഞ്ഞു.’

ഒരിക്കൽക്കുടി കോൺമുറിയിൽ ചെന്നു നിന്നു.

വല്ലതു. മരനിട്ടുണ്ടോ? മരക്കാൻ ഒന്നുമില്ല. എന്നാലും ഒരു സംശയം. ഉഘറത്ത് എത്തിയ പ്ലോൾ വലിയമ്പു തെക്കിനിയിൽ, പിരക്കിൽ വന്നു വിളിച്ചു:

‘അപ്പുണ്ടി നിക്ക്.’

‘ഒന്നും മിണ്ണാണെ പുറ്റ്?’

വലിയമ്പു വാക്കുകളിൽ സ്വന്നഹമുണ്ട്.

‘കണ്ണി കാലായിരിക്കണ്ണു. കുടിച്ചിട്ടു പോയ്ക്കാം.’

അവൻ തണ്ടുത്ത സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:

‘വേണ്ടാ’

‘വഴിച്ചെലവിനു വേണാക്കിൽ...’

അ ഒറാരു. കണ്ണപ്പോൾ അവന്തഭൂതം തോന്നിയില്ല. ഇതൊരു തുടക്കമാണ്... തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ മുറ്റത്തിനാഞ്ഞുനാതിനിടയിൽ അവൻ പറഞ്ഞു:

‘വേണ്ടാ.’

മുറ്റത്തുനിന്നു പടിയ്ക്കലേയ്ക്കിറങ്ങുന്നോൾ പുമുഖത്തെയ്ക്കു ഓന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ഉമരിവാതില്ക്കൽ ഒരു കറുത്ത മുഖം കണ്ടു. മാളുവാണ്.

അവളോട് ഒന്നു പറയാമായിരുന്നു.

അടച്ചിട പടിപ്പുരവാതിൽ തുറന്നു പുറത്തുകടന്നപ്പോൾ എതിരെ കൂട്ടമ്മാമ വരുന്നു. മുവത്തു നോക്കാതെ ഒരു വശത്തെയ്ക്കു മാറിനിന്നു.

പാടത്തിന്റെ നടുല്ലുപോലെ ഉയർന്ന നടുവരന്നില്ലെട അപ്പുണ്ണി യുതിയിൽ നടന്നു.

എട്ട്

ബാലു പുരം കയറുകയായിരുന്നു. ഒരു വശത്തു ചെങ്കുത്തായ മലനിരകൾ, മറുഭാഗത്തു കാടുപിടിച്ചു കിടക്കുന്ന താഴ്വരകൾ. മുടിപ്പിൻ വളവുകൾ ഓരോന്നായി കയറി ബാലു തെരുവും അഡി നീഞ്ഞുനേബാൾ അപ്പുള്ളി പുറത്തെക്കു നോക്കി. ഉച്ചവായിലിൽ വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന ഇലപുടർ

പുകൾ നിരണ്ട വിദ്യുതസ്ഥലം വന്നാൽ അങ്ങൾ. കാട്ടുവാഴകൾ പറ്റിപ്പിടിച്ചു നില്ക്കുന്ന സമീപ തെരു പാറക്കെട്ടുകൾ.

പള്ളിപ്പുറത്തുനിന്നു കയറിയ മുതല്ലക്കു താനാകെ മാറിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് അപ്പുള്ളിക്കു തോന്തി. പഴയ അപ്പുള്ളിയല്ല ഇപ്പോൾ, പുതിയ മുതിർന്നൊരു മനുഷ്യനാണ്.

ബന്ധിൽ സാമാന്യം തിരക്കുണ്ട്. ഉച്ചവെയി ലാണാക്കില്ലോ. കഴുത്തിൽ വൃളംമഹ്രം ചുറ്റി കെട്ടിയ, കാതിൽ വലിയ വള്ളിക്കട്ടുകനിട് ഒരു കാരണവരാണ് തൊട്ടട്ടുത്ത്. മുന്നിലെ രണ്ടു സിറ്റുകളിൽ സ്ഥാപിക്കളും കുട്ടികളും, അതി ലോരുത്തി നിരന്തരമായി പുറത്തേക്കു തലയി കു ചെർപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ചുരുക്കം കയറി മുകളിലെത്തി യപ്പോൾ അപ്പുള്ളി പുറത്തേക്കു തലയിട്ട്, താഴോട്ടു നോക്കി. മലയുടെ ശരീരം ചുറ്റിവരി യുന്ന കരുത്ത പാതയുടെ രേഖകൾ വള്ളത്തു പുള്ളത്തു കാണാം. താഴെന്നിന്നു വരുന്ന ഒഴി ഞെ ലോറികൾ, കാട്ടുരുമ്പുകളെപ്പോലെ, അതി ചു കയറുന്നു. കയറികഴിഞ്ഞ ഉയരം, താഴെത്തെ അഗാധത നോക്കുന്നൊഴാണ് മനസ്സിലാവുന്നത്. ഇപ്പോൾ വലത്തുവരും മുൻപുടർപ്പും കരിയി

ലകളും നിലമുടിക്കണ്ടക്കുന്ന കുറ്റിക്കാടുകളുമാണ്, മേലെ വെട്ടിത്തെളിയിച്ചു വെളിസ്ഥലങ്ങൾ. കരിഞ്ഞ മരക്കുറ്റികൾ അവിടവിട കാണാം. ചെമ്പമൈന്തിനോടു നിരു കാണുന്ന ആ വിശാലമായ ഭൂഭാഗം കണ്ണപോൾ വള്ളിക്കട്ടുക്കന്നിട്ടു കാരണവർ അപ്പുരത്തിരിക്കുന്ന ചുവന്ന താടിക്കാരനെ ഒന്നു തോണി, എന്തോ ചോദിച്ചു.

‘റബ്യൂതോടും വെയ്ക്കാനാം. ഞമ്മുടെ കോയിക്കുട്ടാജിടു മഹലൂ ഈ സ്ഥലം മുയോൻ എടക്കത്തിരിക്കണം.’

വഴിയിൽ ഒരുക്കിലായി മരംകയറ്റിയ ഒരു ലോറി കേടുവന്നു കിടക്കുന്നു. ദ്രോവർ ബന്ധു നിർത്തി ഇരഞ്ഞി ‘ടബിലേറ്റാ’-ഓന്നു അനോ സ്ഥിച്ചു. ബോണറ്റിൽ കയറി ഹതാശനായിരിക്കുന്ന കറുത്ത തലയിൽക്കെട്ടുകാരൻ തമിഴിൽ എന്തോ പറഞ്ഞു. ദൈവർ വീണ്ടും ബന്ധുവിട്ടു.

വെയിൽ ആറിയതോടെ സുവകരമായ ഇളംതണ്ണുപ്പുള്ള ഒരു കാട്ട് ബന്ധും ഉള്ളിലും ചുള്ളംവിളിച്ചു പായാൻ തുടങ്ങി. അപ്പുണ്ണിയുടെ അടുത്തിരിക്കുന്ന കാരണവർ കഴുത്തിൽ നിന്ന് മഹർജ്ജൻ അഴിച്ചു ചെവിട്ടെച്ചു ഒന്നു കെട്ടി. ആരും

അതുതപ്പേടേണ്ടോ എന്നു കരുതിയാവണം, ആരോടുനില്ലാതെ പറഞ്ഞു: ‘നിയക്കേയ് എക്കെത്തിനീറി ഉപദ്രവം.’

ഇരണ്ണേണ്ട സ്ഥലം അപ്പുള്ളി നേരത്തെ കണക്കട്ടോടു പറഞ്ഞിരുന്നു.

രു വരി പിടികകളുള്ള ഒരിടത്തെത്തിയ പ്രോശ് കണക്കടർ സ്റ്റോപ്പ് പറഞ്ഞു. ബന്ധു നിന്നു.

‘ഇതാണു സ്ഥലം.’

‘ആയോ?’

അപ്പുള്ളി ഓനുകുടി എടുത്തുചോദിച്ചു. കണക്കടർ മുളി. അവൻ സമ്മിഡ്യു. തുക്കി ഇരണ്ണി.

ഒഴിഞ്ഞ ചരൽക്കുന്നുകൾക്കിടയിൽ രു പറ്റം ഓലമേഞ്ഞ പിടികകൾ. ഓട്ടിട്ട് പിടികകൾ രണ്ടുള്ളമേ ഉള്ളു. വിജനമായ ഇവ മലയോ രത്തിൽ മനുഷ്യർ ഒരങ്ങാടി നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. സെയ്താലിക്കുട്ടിക്കു നേർത്തെ എഴുതിയിട്ടില്ല. ബന്ധു തന്നെ കടന്നുപോയപ്രോശ് അപ്പുള്ളിക്കു അജ്ഞാതമായ രു ദേ, തോന്തി. ആദ്യം കണക്കു പിടികയിൽ കയറി ചോദിച്ചു:

‘സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ പിടിക എതാൻ്?’

അവിടെ സാധനങ്ങൾ എടുത്തുകൊടുക്കുന്ന

ചെറുക്കൻ അറിഞ്ഞു കുടാ. അപ്പുള്ളി അവി ടെനിനിറങ്ങി മറ്റാരു പിടികയിൽ കയറി. നരച്ച കൊമ്പൻമിശ്രയും മാറ്റത്തു വലിയൊരു ഇരുമ്പുകുരിശുമുള്ള ഒരാളാണ് കച്ചവടക്കാരൻ.

അയാൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ‘അതാ, ആ ഓടിട്ട പിടിക്കേൻറെ അപ്പുറത്തനെ.’

അപ്പുള്ളിക്ക് അപ്പുഴു ശാസം നേരെ വിണ്ണു തുള്ളു.

ഈല ഇരക്കിക്കെട്ടിയ ഒരു ചായ്പൂണ്ട് പിടിക. പിന്നിൽ കൽച്ചുമരുകളുള്ള ഒരു കൊച്ചു വിടാണ്. പിടികയിൽ സാമാനം വാങ്ങാൻ വന്നവരാരുമില്ല.

ഒന്നതോ പത്തോ പ്രായം വരുന്ന ഒരു ചെറു കണ്ണ പെട്ടിയുടെ മുന്പിലിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഈതു തന്നെയല്ലോ? അപ്പുള്ളി പരുങ്ങിനില്ക്കുന്നതു കണ്ണപ്പോൾ ‘എന്താ താൻ പോരെ?’ എന്ന മട്ടിൽ ഗുരവത്തിൽ നന്നു നോക്കി.

‘സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ പിടിക ഏതാ?’

‘ഇദനെ. എന്താ മേണ്ടു്?’

‘സെയ്താലിക്കുട്ടി ലേഡു്?’

ചെറുക്കന്നു തന്ന അയാൾ അ.ഗീകരിക്കാ തത്തുകൊണ്ട് അല്പം അസുവം തോന്തിയ

മട്ടുണ്ട്.

‘എന്നൊ മേണ്ടും പറഞ്ഞൊളി.’

‘സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ കാണണം.’

ചെറുക്കൻ തലതിരിക്കാതെ വിളിച്ചു: ‘വാപ്പാ ദാ വിളിക്കണ്.’

‘ആരാടാ?’

ഹാവു. സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ ശബ്ദമാണ്.

‘ആരാണാവോ?’

പിടികയുടെ പിൻവശത്തു വാതില്ക്കൽ തുക്കിയ ചാക്കുവിരി പൊക്കി, സെയ്താലിക്കുട്ടി പുറത്തെക്കുവന്നു. അയാൾ ഒക്കെത്തു കൈ വെച്ച് അതഭൂതത്തെതാട ഒന്നു നോക്കിയിട്ടു പറഞ്ഞു:

‘അള്ളാ, നായരുട്ടുല്ലോട്?’

അപ്പുണ്ണി ചിരിച്ചു.

‘ഇങ്ങന്నു കേറിരിക്കീ. എടാ, ആ പടിങ്ങട്ട് എട്ട് ത്തിട്ടാ.’

അപ്പുണ്ണി നെറ്റിയിലെ വിയർപ്പ് വടിച്ചുകൂട ണ്ണു മുറ്റത്തു നിന്നു പിടികയിലേക്കു കയറി.

‘നല്ല ആള്ള: ഒരു കാർധിട്ടാ എന്നെത്തന്നു ശേതം?’

‘വേഗം പുറപ്പെട്ടു.’

‘അതു നന്നായി. ബഡിക്കു തകരാറൊന്നു
ശായില്ലെലാ.’

‘നോംല്ലേ.’

‘അല്ലാ, ആദ്യയിട്ടു ദുരത്തിക്കു പോണ്ടതല്ലേ’
അതിലിടയ്ക്കു സെയ്താലിക്കുട്ടി അക്കത്തെ
കു കടന്നുപോയി. വേഗം തിരിച്ചു വരികയും
ചെയ്തു.

സെയ്താലിക്കുട്ടി ആ സ്ഥലത്തെപ്പറ്റി
വിവരിച്ചു. തിരുവിതാംകുറിൽ നിന്നു വന
കുറെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ അവിടെ കുടിയേറി
പൂർത്തിച്ചെണ്ട്. ഒഴിഞ്ഞുകാണുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ
ളേള്ളാം പണ്ണു കാടുകളായിരുന്നു. ഉള്ളേണ്ട
ടു കടന്നാൽ സാധ്യപരമാരുടെ ചായത്തോ
ടങ്ങൾ ഉണ്ട്. അങ്ങാടിയിൽ കച്ചവടക്കാർ അധി
കവും ക്രിസ്ത്യാനികളാണ്. ഒരു നായരുടെ
ചായകച്ചവടമുണ്ട്. അയൽമാൻകാക്കയുടെ
രുണകമെത്തുപ്പീടികയുമുണ്ട് പുറമെ.

ഈ മലയോരത്തു കച്ചവടം ചെയ്താൽ
വാങ്ങാനാളുണ്ടാവുമോ എന്നായിരുന്നു
അപ്പുള്ളിയുടെ സംശയം.

അഞ്ഞുറോളം. ആളുകൾ ചുറ്റുപാടുമായി
താമസമുണ്ട്. അവരുടെ കോള്ക്ക് ഈ അങ്ങാടിയി

ൽ നിന്നുതന്നെ വേണം. തോട്ടത്തിൽ സ്റ്ററോർ
വരുന്നതിനുമുമ്പു നല്ല കച്ചവടമായിരുന്നു;
ഇപ്പോൾ,

‘തട്ടിമുട്ടി അങ്ങട്ടു പോവും.’

പലചപരകാണ് സൈയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ കച്ച
വടം. വേരെയും ഒരു പലചപരകുപിടികയുണ്ട്.
അതുകൊണ്ടാണ് സൈയ്താലിക്കുട്ടിക്ക്
ഉപദ്രവം.

പതിമുന്നു കൊല്ലുമായതേ സൈയ്താലിക്കു
ട്ടി ഇവിടെ വന്നിട്ട്. ആദ്യം തോട്ടത്തിലായിരുന്നു.
പിന്നെ ഉണ്ണക്കുമീൻ വിറ്റു. ആളുകൾ വന്നു
കുടിയപ്പോൾ ഒരു പലചപരകുടകയിട്ടു. കഴി
ഞ്ഞുകുടിയാൽ മതിയെന്ന പ്രാർത്ഥനയുള്ളത്.
വിട്ടു. പിടികയും സ്വന്നമല്ല. എടുറുപ്പിക്ക വാടക
കൊടുക്കണം. കുറച്ചു കാശുണ്ടായാൽ അതു
സ്വന്നമായി വാങ്ങാമെന്ന മോഹം ഉണ്ട്. പക്ഷേ
അതുണ്ടാവുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

സംസാരിച്ചതു മുഴുവൻ സൈയ്താലിക്കുട്ടിയാ
ണ്. അപ്പുണ്ണി എല്ലാം കേട്ടിരുന്നു.

അപ്പോൾ അക്കത്തെ ചാക്കുവരിക്കു പിന്നിൽ
നിന്ന് ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു: ‘ഈ നോക്കീ.’

സൈയ്താലിക്കുട്ടി എഴുന്നേറ്റു പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ ഒരു തുള്ളി വെള്ളം കുടിക്കാം.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി അകർത്തായ്ക്കു കടന്നു.
അപ്പുള്ളി സംശയിച്ചു നില്ക്കുന്നതു കണ്ണപ്പോൾ
സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു.

‘അട്ടു വരിംനും. ബുദ്ധ തൊമ്മാളോളി
നേരുള്ളു.’

വെവമനസ്യരേതാടെയാണ് അകർത്തു
കടന്നത്.

വാതിൽ കടന്നാൽ ഒരു തള്ളമാണ്. അവിടെ
രണ്ടു മൂന്നാസിൽ ചായയുണ്ട്. ഓന്നിനട്ടുത്ത് ഇല
ചീനിൽ വരുത്തു വാഴയ്ക്കയും. മെസുർപ്പാവും.
ഇരിക്കുന്നു.

‘ഇരിക്കീ....’ മുട്ടിപ്പുലക ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു
സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു: ‘ബണ്ടില്ലും. ബസ്തി
ല്ലും. ഇരുന്നതല്ലോ? കഷിണാണ്ഡാവും. കുടിക്കീ.’

അപ്പുള്ളി ഇരുന്നു. മൂന്ന് ചുണ്ടാടമർത്തി
നന്നു മോന്തി.

അകർത്തായ്ക്കുള്ള വാതില്ക്കൽ കരുതു കാ
ച്ചിയുടുത്ത ഒരുമ്മ വന്നുനിന്നു.

‘പാതതമോ, ദാരാ നിഘ്രംബോ?’

‘ആരാ?’

തൊമ്മട നാട്ടാരൻ കുട്ടുനാണ്.’

‘നേരാ? ഇക്കു തിരിഞ്ഞില്ലോ?’

‘ഞമെട കൊന്തുബ്രഹ്മാർഥായിരുന്നില്ലോ?’

‘കൊന്തുബ്രഹ്മാരെ മോനാ.’

അപുണ്ണി മുവമുയർത്തി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു
സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ ഉമ്മയെ നോക്കി.

‘എന്താ സീറി പടച്ചുനേ, ഈ കേക്കണ്ണ്? ഈ
കുട്ടിനെ ഞാൻ കണ്ട കാലത്ത്, ദാ ഇത്തരംട്ട്?’

ഉമ്മ, ഒരു കോഴിക്കുഞ്ഞിസീറി വലിപ്പം കാട്ടു
നീ പോലെ, കൈപ്പുത്തി കമിച്ചത്തിക്കാട്ടി.
സെയ്താലിക്കുട്ടി ചിരിച്ചു.

‘അതു പണ്ടല്ലോ, പാതൽമോ? അന്ന് ജീജിത്ര
തള്ളുഡായിട്ടില്ലോലോ.’

അതിലിടയ്ക്കു മകൻ അക്കത്തെ വർത്തമാ
നത്തിൽ പങ്കു പറ്റാൻ വന്നു. സെയ്താലിക്കുട്ടി:

‘അവരെ പോയി കുത്തിരിക്കും. ആളോളു
ബരാൻ തൊടങ്ങണ്ണ നേരാ.’

അവൻ പീടികയിലേയ്ക്കുതന്നെ പോയ
പ്രോശ്ന സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘ഓരേ കുച്ചോട് പറിപ്പിക്കും.’

പീടികയിൽ വിളക്കു കത്തിച്ചു. ഇനാലയി
ലുടെ പുറത്തു സന്ധ്യയുടെ മഞ്ഞിയ വെളിച്ചു.
പിൻവാങ്ങുന്നതു കാണാമായിരുന്നു. ഒഴിഞ്ഞ

മലയോരത്തിൽ തങ്ങിയിരുന്ന നീലച്ചു പുക
മാണ്ടു. മുടൽമണ്ടു പുരണ്ട ഇരുളിന്കുറുകൾ
താണുപറ്റാൻ തുടങ്ങുന്നു.

സെയ്താലിക്കുട്ടി ഗ്രാസ് ചുമരിന്തികിലേ
യ്ക്കു കാൽക്കാണ്ടു നീക്കിവെച്ചു പറഞ്ഞു:
'രണ്ടുമുന്നാളു വർണ്ണ നേരാ? ഇരിക്കീ. ഞാൻ
ബാണ്.'

സെയ്താലിക്കുട്ടി പീടികയിലേക്കു പോയി.
പാതയുമു നാട്ടിലെ വർത്തമാനങ്ങൾ
ചോദിച്ചു. രണ്ടു കൊല്ലുമായിട്ടുള്ളൂ അവരും
കുട്ടികളും. നാട്ടിൽനിന്നു പോന്നിട്ട്. അവി
ടെയുണ്ടായിരുന്ന പുര കടത്തിലായിരുന്നു.
അതു വിറ്റിട്ടാണ് കട. വിട്ടിയത്. നാട്ടിൽ സ്വന്തം
വിട്ടു. പറമ്പു. ഉണ്ടാവുന്ന കാലത്തെ ഇനി
തിരിച്ചു പോകേണ്ടു എന്നാണവർ മാപ്പിളയോടു
പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

'ആള്ളമ്മിണി വല്തായിട്ടോ. അയമുട്ടി വെശ്യ
രണ്ടാടയ്ക്കു പോവുന്നളാ അടോടെ ഒന്നു
കേരിത്. ഇഫ്രി മുന്ബാ. അന്ന് മൊലകുടിക്കണ്ണ
പ്രായാങ്ങള്.'

അപ്പുണ്ണി ചുമർ ചാരിയിരുന്നുകൊണ്ട്
ആലോച്ചിച്ചു. വളർന്നിരിക്കുന്നു; ഇനിയും

വളരുകയാണ്.

‘പാറുക്കുട്ടുംയ്ക്കു വയ്യായോനുല്ലുണ്ടാണ്.’

അപ്പുണ്ണി മുവം താഴ്ത്തിപ്പിറഞ്ഞു:

‘ഇല്ലോ.’

‘എങ്ങന്നാണോ ഒരു പൊതെത്തുരത്താക്കണ്ണോ?’

‘ഉം’

ഇനിയൊന്നും ചോദിക്കരുതെ എന്നായിരുന്നു പ്രാർത്ഥന.

ഉമ്മയുടെ പിറകിൽനിന്നു രണ്ടു കറുത്ത കണ്ണുകൾ നിബിഡവരുന്നത് അപ്പോഴാണ് അപ്പുണ്ണി കണ്ണത്. ഉമ്മ തിരിഞ്ഞപ്പോഴാണ് അവ ഒരു ശരിക്കും കാണാൻ കഴിഞ്ഞത്. വെളുത്ത കാച്ചിയും കുപ്പായവും ചൊട്ടിയുള്ള തട്ടവും ധരിച്ച ഒരു വെളുത്തുമെലിഞ്ഞ പെൺകുട്ടി. അവളുടെ മുവത്ത് അത്തുത. നിറഞ്ഞ ഒരു ചിരിയുണ്ടായിരുന്നു.

‘എന്താണെടി നോക്കണ്ണ്? കുടല്ലുക്കാരനാ.’

ആ പെൺകുട്ടി ലജ്ജിച്ചു മുവം വലിച്ചു കൂളി ഞ്ഞു. ഉമ്മ പറഞ്ഞു: ‘നബിസ്വാ മുത്തത്. ഓളു പറേണ്ണ് നാടുതന്നും നല്ലതന്നും.’

അപ്പുണ്ണി വിടിഞ്ഞിരി അകമെല്ലാം നന്നു

കബ്ബോട്ടിച്ചു. തട്ടില്ല. മുകളിൽ പുല്ലുമേണ്ടിരിക്കയാണ്. ചെത്തിതേക്കാത്ത കൽച്ചുമരുകൾ. അകത്തു രണ്ടു മുറികളിലേയ്ക്കുള്ള വാതിൽക്കാണാം. അതിന്പുറത്ത് അരയ്ക്കുയരത്തിൽ ഒരു തില്ലൈയുണ്ട്. അതിൻമേൽ ഒരു ചിമ്മിനികാത്തുന്നു. അതിനു താഴത്തുടെ നബിസ് അടുക്കളെയിലേയ്ക്കു പോകുന്നതു. തിരിച്ചുവരുന്നതു. അപുണ്ണി കണ്ണു. വെളിച്ചത്തിലും ദേ നീങ്ങുമ്പോൾ അവളുടെ ചങ്കലസ്സുകൾ പ്രകാശിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ഇരുട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത സന്ധ്യകളിൽ പാലത്തിൻറെ ചുവട്ടിലെ പാറക്കെട്ടിലിരുന്നു മാനന്തയ്ക്കു നോക്കുമ്പോൾ മോലക്കൊറുകൾക്കിടയിൽ പാതിമറഞ്ഞുകാണാറുള്ള ചട്ടകലെയുടെ രൂപം മനസ്സിലും യർന്നു.

സെയ്താലിക്കുട്ടി വരുന്നതുവരെ പാത്തുമ്മ വാതില്പടിയിലിരുന്നു സംസാരിച്ചു. പന്തീരാണ്ടു കാലത്തെ പരിചയം വന്നപോലെയാണ് അവർ സംസാരിച്ചിരുന്നത്.

സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘ഇവിടെ സൗഗര്യാക്കച്ചിരി കഷ്ട്ക്കാവും. നാലും തൈമുകങ്ങളും കുടാം, അദ്ദേം.

നായരുട്ടു്?

അപ്പുള്ളി ചിതിക്കുകമാത്രം ചെയ്തു. ഇവിടെ
താമസിക്കുവാനല്ലോ വന്നത് ...

‘കുളിക്കണ്ണേട്?’

അപ്പുള്ളി സംശയിച്ചു.

ബൊസമില്ലു. ഇച്ചുര പോയാ ചോലണ്ട്. പഠ്ട്
വെള്ളം.’

‘കുളിക്കണം.’

‘തന്നുത്തെ വെള്ളത്തിലൊന്നു കുളിച്ചാ സീ
ണം മാറ്റും. സർട്ടുരി.’

അപ്പുള്ളി സർട്ടുരി. സഞ്ചിയിൽ നിന്നു
തൊർത്തെടുത്തു ചുമലിലിട്ടു. ‘പാതയുമോ,
നല്ലുണ്ണണ്ണേടക്കീ കൊട. ഇക്കും ബേണം ഒരു
തുള്ളി.’

പാതയുമുണ്ടായാൽ കൊക്കുടന്നയിലേ
യ്ക്കു എണ്ണഡൈഡിച്ചുകൊടുത്തു. ചകിരിപോ
ലെ പരുപരുത്ത തലമുടിയിൽ അപ്പുള്ളി എണ്ണ
തിരുമ്പിത്തേച്ചു.

‘നബിസൂഡാ, വാപ്പാൻറീ പോകരു ലാന്റ്.
അടുക്കലെയിലായിരുന്ന നബിസ അതിനു തൊ
ടടുത്ത മുറിയിലേയ്ക്കു കയറിപ്പോയി. മുറിയിൽ
നിന്നു പുറത്തു കടന്നു ദോർജ്ജാനു കൗതുക

തേരാടെ മുവത്തേയ്ക്കു ശ്രദ്ധിക്കി. പൊട്ടുന്നനെ
വെളിച്ചു. വിണ്ണപ്പൂർണ്ണ അവൾ വെളുത്തു കുറിയ
പല്ലുകൾ മുഴുവൻ കാണിച്ചോന്നു ചിത്രിച്ചു.
ധ്യതിയിൽ വാതില്ക്കൽ വന്നു വാപ്പായുടെ
നേരെ ഭോർച്ചു നിട്ടി.

സൈയ്താലിക്കുട്ടി മുന്നില്ലു. അപ്പുണ്ണി പിന്നി
ല്ലമായി നടന്നു. റോധിൽനിന്നു ചരൽനിറങ്ങു
വെളിസ്ഥലത്തേയ്ക്കു കടന്നു കുറെ ദൂരം.
ചെന്നു കുത്താനെ താഴോട്ടിരഞ്ഞിയപ്പൂർണ്ണ പാറ
കെട്ടുകളില്ലെട ഉരുണ്ടുപോകുന്ന വെള്ളത്തി
നീറ ശബ്ദം കേട്ടു.

മുകളിൽ നബ്രു ആകാശപുരൂപ്, ദുരേ കടപിടി
ചു ഇരുട്ടുപോലെ വൃക്ഷങ്ങളുടെയാൾ. അപ്പുറത്തെ
ഇരുണ്ട കൊല്ലിയിൽ ഇലച്ചാർത്തിനിടയ്ക്ക്
രോധിര. മിന്നാമിനുങ്ങുകൾ തെളിയുകയു.
പൊലിയുകയു. ചെയ്യുന്നത് അത്യുതകരമാ
യ ഒരു കാഴ്ചയായിരുന്നു. കാട്ടുചൊലയുടെ
വകിൽ നിന്നു അപ്പുണ്ണി ഇരുട്ടു. മുകതയു.
പുണ്ണു കിടക്കുന്ന ആ മലയോരത്തിനീറ ഗാംഭീ
രു. ഓനാകെ നോക്കി.

നല്ല തണ്ണുപ്പുണ്ട്. പെട്ടുന്നു വെള്ളത്തിലിര
അംഗൾ തോന്നിയില്ല. ഒരു പാറയുടെ മുകളിൽ

കയറിയിരുന്നു. താഴെ മണല്ലു. വെള്ളം രേഖയ്ക്കില്ലു
കളും. ചേർന്നു കിടക്കുന്ന ചോലക്കരയിൽ
സെയ്താലിക്കുട്ടിയും. ഇരുന്നു. അപ്പുണ്ണി ജോലി
കാര്യത്തെപ്പറ്റി ആലോച്ചിക്കുകയായിരുന്നു.

‘ഞാൻ നാളെ മേന്ന പോയി കാണാം.’

‘എത്ര മേന്നോൻ?’

‘എഷ്ടേറ്റിലെ മാനേജർ. സായ്പ് ഇംഗ്ലീഷിലു
പോയിരിക്കും. ഇപ്പു മുപ്പരാ ഒക്കേറ്റിനും. ആളു്.’

‘ശരിയാവോ?’

‘ആവ്ലേഖി അക്കു ഞാനെയ്തുലാ, നായരു
ട്ടു, അഭൈ ബബസമം നിക്കെനിയാം.’ സെയ്താലി
ക്കുട്ടി താഴത്തുനിന്നു കയറി അവൻറെ മുന്തിൽ
മറ്റാരു പാറപ്പുറത്ത് ഇരുന്നു. അരയിൽനിന്നു
ബീഡിയെടുത്തു കത്തിച്ചു പറഞ്ഞു:

‘പറഞ്ഞാ അയാളു കേക്കും. അയാളു നമ്മട
നാട്ടിൻറെ ഒക്കെ അട്ടത്തനും.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി ശക്കരമേന്നൊന്നെപ്പറ്റി പറ
ഞ്ഞു. കുടല്ലുരിൽനിന്നു അയാളുടെ വിട്ടിലേ
യ്ക്ക് അബ്ദാരു നാഴികയെ ഉള്ളു. നാട്ടിൽവെച്ചു
തന്നെ സെയ്താലിക്കുട്ടി അയാളെ അറിയും.
അയാൾക്ക് ഏറ്റുകാലത്തു നൽമിൻ കൊണ്ടു
പോയി കാഴ്ചവെച്ചിട്ടുണ്ട്. അയാൾക്കുവേണ്ടി

പലതും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

എങ്കിലും അപ്പുള്ളി സംഗയിച്ചു. വലിയ ആളുകൾ അതോക്കെ കാര്യമായെടുക്കുമോ?

അതു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടേന്നാണ്. സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

‘അയാക്കു സെയ്താലിക്കുട്ടിനെ മറക്കാനാവുലാ.’

സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ സ്വരത്തിനു പതിവില്ലെന്നിക്കാം. കനമുണ്ടായിരുന്നു. അതെന്നാണെന്ന് എടുത്തുചൊടിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു.

അതോരു കമ്മയായിരുന്നു.

നാട്ടിൽനിന്ന് ആദ്യമായി വയനാട്ടിൽ വന്ന് ഉഴിന്നു നടന്ന കാലത്താണ് ശക്രമേനോൻ ആനമലയിലോരു ചായത്താട്ടത്തിൽ നിന്ന് ഇങ്ങോടു മാറ്റമായി വന്നത്.

സെയ്താലിക്കുട്ടി ചെന്നു കണ്ണു. അബ്ദവുറുപ്പിക കൊടുത്തു. അബ്ദവുറുപ്പികയായിരുന്നില്ല ആവശ്യം. ജോലിയായിരുന്നു. നാട്ടിൽ നിന്നു നൽകിന്നു. വാളുയും കൊടുത്തതെന്നു. അയാൾ അന്നത്ര ഓർത്തിരുന്നില്ല.

‘വള്ളു സിതിലെത്തുാൽ മന്സമാരക്ക്

ഓർമ്മച്ചിരി കൊറവാവും.’ എന്നാരു സാമാന്യ തത്ത്വം സെയ്താലിക്കുട്ടി കണ്ണഭത്തി.

സെയ്താലിക്കുട്ടി നിരന്തരമായി അലട്ടി യപ്പോൾ അയാൾ തോട്ടത്തിൽ കുലിപ്പുണി കൊടുത്തു. ദിവസം ഒരുറുപ്പിക കുലി. മേനോൻ അന്ന് അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജരാണ്. താമസി കാൻ എസ്റ്ററേയിറ്റുവക വലിയ ബംഗ്രാവുണ്ട്. ബംഗ്രാവിലെ ‘കുശിനി’യുടെ കോലായിലായിരുന്നു സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ കിടപ്പ്.

അന്നു മേനോൻ വിവാഹം കഴിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും കുലിപ്പുണിക്കാർക്കിടയിൽ പലതും സംസാരമുണ്ടായിരുന്നു. മേസ്തിൽ കുഞ്ഞിക്കണ്ണു ചില ആനുകുല്യങ്ങൾ കിട്ടിയതിന്റെ പിന്നിലും കമയുണ്ടായിരുന്നു. അതൊക്കെ സെയ്താലിക്കുട്ടി കാര്യമാക്കിയില്ല. പക്ഷേ എവിടെനിന്നോ ഒരു പണിക്കാരി വന്നുചേരുന്ന മുതല്ലക്കു സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെയും. അഭിപ്രായം മാറി. വെയ്ക്കാൻ ഗോപാലനുണ്ട്. വിളിച്ചതും പറഞ്ഞതും. കെഴിക്കാൻ എസ്റ്ററേയിറ്റുവക ആളുകളുണ്ട്. മേനോനാണെങ്കിൽ തനിച്ചും.

‘ചെറുപ്പം പെണ്ണ്. നായർ ജാത്യല്ലാനായി രുന്നുന്നീരുന്നു.’

അവൾ പണിക്കാരിയായിട്ടാണ് വന്നതെങ്കിലും പണിയൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മെനോനുകേൾണം. മേശപ്പുറത്തു കൊണ്ടുവെയ്ക്കാറുണ്ട്.

മുകളിൽ ഒറ്റ മുറിയേ ഉള്ളു. ഉച്ചയ്ക്കും വെക്കുന്നേരവുമൊക്കെ അവൾ മുകളിൽ തന്നെന്നായാണ്.

പണിക്കാർ അതു കണ്ടില്ലെന്നു നടപ്പില്ല. ഗോപാലൻ മുറുമുറുക്കാൻ തുടങ്ങിയത് അവൾ അധികാരം കാട്ടാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ്.

അതിലിട്ടയ്ക്ക് സെയ്താലിക്കുട്ടി ‘പാടി’യി ലേയ്ക്ക് താമസം മാറ്റി.

കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പണിക്കാരി തിരെ മുകളിൽനിന്നിരജാതായി. മാസങ്ങൾക്കു ശേഷം ഒരു രാത്രിയിൽ ബക്കളും ഗോപാലൻ വന്നു സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ വിളിച്ചു.

എന്തിനാണ്? അന്നേഷിച്ചപ്പോൾ ഗോപാലൻ റിയില്ല. നേരം. രാത്രി പത്തുമണിയായിരിക്കുന്നു. അധാരുടെ കുടുംബത്തെന്ന പോയി. മെനോൻ സിഗരറ്റു. വലിച്ച് അങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടു. നടക്കു കയായിരുന്നു. ഗോപാലനോടു വാതിലംചു കിട്ടേണ്ടാൻ പറഞ്ഞു. അവർ തനിച്ചായപ്പോൾ മെനോൻ സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ അക്കത്തെ മുറി

യിലേയ്ക്കു വിളിച്ചു.

‘സെയ്താലിക്കുട്ടി’

പതിവുപോലെ സരച. പരുഷമായിരുന്നില്ല.

‘സെയ്താലിക്കുട്ടിയെക്കാണ്ക് എനിക്കാരാ വശ്യമുണ്ട്.’

‘എന്താണാവോ?’

‘കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പറയാം. ഇവിടെ ഇരുന്നോളു്.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി ആ മുൻകുക്കൽ അടു പ്പിനടുത്തായി തീ കാണ്ടുകൊണ്ക് ഇരുന്നു. അങ്കുതവും നേരിയ ഭയവും ഒക്കെ തോന്തി. ഗോപാലനും ഉറങ്ങിക്കാണും. വായനമുൻകുക്കുക, തനാണ് സെയ്താലിക്കുട്ടി. ചുവർഖല, പുസ്തകങ്ങളുടുക്കിവെച്ചു ചില്ലുലമാരകളിലേയ്ക്കും. എരിയുന്ന അടുപ്പിലേയ്ക്കും മാറിമാറി നോക്കി കൊണ്ക് ഇരുന്നു.

എത്ര സമയമാണ് കടന്നുപോയതെന്നു സെയ്താലിക്കുട്ടിക്കരിഞ്ഞുകുട്ടാ.

വിണ്ണു. മേരോനീറ ശബ്ദം. കെട്ടപ്പുണ്ടാണ് സെയ്താലിക്കുട്ടി എഴുന്നേറ്റത്.

‘വാ’ എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു. അയാൾ മുകളി ലേയ്ക്കുള്ള കോൺ കയറി. പേടിച്ചുപേടിച്ചു

സെയ്താലിക്കുട്ടിയും പിന്തുടർന്നു.

മുകളിലെ മുൻഡിലെ താഴ്ത്തിവെച്ചു വലിയ മേശവിളക്കിൾസിറ്റി തിരിയല്ലപം പൊക്കി. മങ്ങിയ വെളിച്ചു. പരന്നു. കട്ടിലിൽ കണ്ണടച്ചു, വെള്ളപ്പു തപ്പിനടക്കിയിൽ കിടക്കുന്നു, പണിക്കാരത്തി. അ വശി പത്യക്കെ എത്രജോന്നുണ്ട്. അപ്പോഴാണ് സെയ്താലിക്കുട്ടി മറ്റാനു കാണുന്നത്. നിലത്തു. കുളിമുൻഡിയുടെ വാതില്ലക്കല്ലു. ചോരയുണ്ട്. ‘പടചേം! സെയ്താലിക്കുട്ടി പരവശനായി.

മേനോൻ മറുവശത്തെ കട്ടിലിലെ ഒരു വെളുത്ത തുണിക്കെട്ടു ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു കൊണ്ടു താണ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു: ‘അതെടുത്തുകൊണ്ടു പോയി കുഴിച്ചിട്ട്.’

അയാൾ അപ്പോഴു. അവരക്കുകയായിരുന്നു.

‘താഴ്ത്തി കുഴിച്ചിട്ടാം; കുറച്ചുവിട്ട് എവിടെ യെങ്കിലും. മുന്നാമതൊരാൾ അറിയരുത്.’

സെയ്താലിക്കുട്ടി ആ തുണിക്കെട്ടു തൊട്ടു. കൈ മരവിച്ചു പോയി. മൃദുവായ, തണ്ണുത്ത ഏരേന്താ ഓന്ന്. തുണി മാറ്റിയപ്പോൾ ഒരു ചോര കുണ്ഠതാണ്. അനകമെല്ല.

‘വിറകുപുരയുടെ മുന്നിൽ മൺവെട്ടിയുണ്ടാ വും. വേഗം.’

തുണിയിൽ പൊതിണ്ട ആ സാധനം
സെയ്താലിക്കുട്ടി പൊക്കിയെടുത്തു.

.....അവിടെയിപ്പോൾ ഒരു പുമരമാണ്
നില്ക്കുന്നത്.

‘മുപ്പറോടെയ്ക്കു പുവ്വേവാ കാണിച്ചേരണ്ട്.’

‘മുനാമതൊരു ജീവി അറിണ്ട് ഇപ്പോൾ.’

ശ്രീസ്വപ്നാലെ തന്നെത്തിരുന്നു ചോല
വെള്ളം.. കുളിയ്ക്കേണ്ടെന്നു തോന്തി. സെയ്താ
ലിക്കുട്ടി കുളിക്കാൻ തുടങ്ങിപ്പോൾ ഒന്നു
മുഞ്ഞിയെന്നു വരുത്തി.

തിരിച്ചുപോരുന്നേം വയനാട്ടു ഉദ്യാഗക്കാ
രുവും സെയ്താലിക്കുട്ടിയും എല്ലാം മനസ്സിൽ
നിന്നു തല്ക്കാലതേതയ്ക്കു മറഞ്ഞപോലെ
തോന്തി. അവഗ്രഹിച്ചിരുന്നത് ഒന്നുമാത്രമാണ്:
അവിടെ ഒരു പുമരം വളരുന്നു!

രെന്നുഗൃഹത്തിൽനിന്ന് ആദ്യമായി ഉണ്ടായിരുന്നു
കഴിക്കുകയാണ്, മാപ്പിള തൊട്ട് വെള്ളം. കുട്ടി
കാൻ പാടില്ലെന്നായിരുന്നു പണ്ഡാക്കേ വിചാ
രം. ഇപ്പോൾ, സെയ്താലിക്കുട്ടി ഒരു വശത്തി
തിക്കുന്നു. അപ്പുറം മുഹമ്മദ്‌കുട്ടി, മുനിൽ
മണ്ണനിറമുള്ള ചാകരീയുടെ ചുട്ടപറിക്കുന്ന
ചോരും ചുവന്ന കറിയും. വിളവുന്നതു

പാതയുമും.

.....വടങ്ക്കേപ്പാട്ട നാലുകെട്ടിലേയ്ക്കു
പുറത്തുനിന്നു കയറണമെങ്കിൽ കുളിക്കണം.
ചെറുമകൾക്കു കിണറിനരികത്തുകൂടി
പോകാൻ പാടില്ല.

പാതയുമും വെച്ചു ചോറും കറിയും കഴിക്കു
മോൾ അപ്പുള്ളിക്കു വിഷമം തോന്തിയില്ല.
വെറുത്തിരുന്ന എന്തെല്ലാമൊ പൊളിച്ചിട്ടുന്ന
രു രസമാണ് അവന്നുവെപ്പുട്ടത്.

ഉറങ്ങാറായപ്പോൾ തലത്തിൽ അപ്പുള്ളിക്കു
മെത്തപ്പായ വിരിച്ചു. പിങ്കിപ്പോയ പഴയൊരു
തട്ട്. അലക്കിയതാണ് തലയിണയിൽ വിരിച്ചിരി
ക്കുന്നത്, അതിൽനിന്ന് അത്തരിഞ്ഞു നേരിയ
പരിമളം പൊങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

‘എപ്പുളാ ബേണ്ടച്ചും ബിളിച്ചുാളി.’
സെയ്താലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു: ‘പോക്കറ്റലാന്ന്
തലയ്ക്കലിരുന്നോട്ടേ. പൊറത്തുപോണം.
തോന്യാ ബിളിച്ചുാളി.’

‘ഓ.’

‘പേടില്ലുംലോ.’

‘ഉം ഉം’

‘പേടിണഡായാ പറില്ലുംലോ. അളിപ്പോ

കുട്ടോന്നരല്ല. ഒരാൺ.'

സെയ്താലിക്കുടി ഓന്നു ചിരിച്ചു.

നല്ല ക്ഷീണി. തോന്തി. വായുവിനു നല്ല തന്നു
പുണ്ട്. തലയിണായിൽ മുഖമർത്തിക്കിടന്നു
കൊണ്ട് അപ്പുള്ളി ആലോച്ചിച്ചു: എന്നേറ്റവും
വെറുത്തിരുന്ന ഒരു മനുഷ്യൻറെ വിരുന്നുകാ
രനാണിന്ന!

ഒന്ന്

ജുനിയർ എക്കാണ്ടൻറ് ചട്ടഗ്രഹം വരക്കുന്നു
പു ലിവിൽ പോവുകയാണ്. ഓഫീസിൽ
നിന്നു വന്ന ഉടനെ അധ്യാർഷ ധാരയ്ക്കുള്ള
സാധനങ്ങൾ ഒരുക്കിവെയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി. കൂടു
കാരൻ എബ്രഹാം ജോസഫ് മടങ്ങിയെത്തിയി
ടില്ല. അധ്യാർഷക്ക് ഓഫീസ്‌വർക്ക് കഴിഞ്ഞാൽ
സ്റ്റാഫ് ഓൺലൈൻ പോയി നാലു ബോർഡ്
കേരംസ് കളിക്കണം.

ചട്ടഗ്രഹം വരക്കുപു ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു വാലി
യഹാരൻ ഓരോ കല്പന ക്രാടുക്കും. വലിയ
തോൽപ്പുട്ടിയിൽ അടുക്കിവെച്ചു സാധനങ്ങൾ
വലിച്ചു പുറത്തിട്ടും. വിണ്ണും കൃത്തിനിറയ്ക്കും.
ആകെ പരിശേഷമാണ്.

എബ്രഹാം ജോസഫ് ഓൺലൈൻനിന്നു തിരി
ച്ചു വന്നപ്പോൾ കൂടെ ഒരു ചെറുപുകാരനായ
കഷണക്കിശാരനുണ്ട്.

ജോസഫ് വന്നപാടേ പറഞ്ഞു:

‘ഇദ്ദേഹമാണ് രാധാകൃഷ്ണൻ, കൊച്ചിൻ ഓഫീസിൽനിന്നു മാറ്റു. വരുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ട പുള്ളിക്കാരൻ.’

ചന്ദ്രഗഭവരക്കുറുപ്പു പാക്കി. ഏഴു നേരു രാധാകൃഷ്ണനു കൈ കൊടുത്തു.

ജോസഫ് പരിചയപ്പെടുത്തലിനീരു മറുവ ശ. കഴിച്ചു: ‘ദിസൈൻ മി. ചന്ദ്രഗഭവരക്കുറുപ്പ്. ജൂനിയർ എക്സാഡൻസ്. ഏശീനു കൊല്ലുമായി തേങ്ങളീ കൂർട്ടേഴ്സിൽ പാർത്തു. വലിയ ചംസാൻ. പക്ഷേ മി. രാധാകൃഷ്ണൻ, ഇയാൾ എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വണിച്ചുകളണ്ണു.’

കുറുപ്പ് അല്പമൊന്നുവരുന്നു.

കളിയായോ കാര്യമായാ ആ പ്രസ്താവന സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്നറിയാതെ നിലക്കുന്ന രാധാകൃഷ്ണനോടു തിരിഞ്ഞു ജോസഫ് പറഞ്ഞു:

‘ഇയാൾ വിവാഹം കഴിക്കാൻ പോകുന്നു. ആ ബഹുമാനി കാണുന്നത്.’

മുറിയിൽ സാധനങ്ങൾ ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കു കയാണ്.

‘ഇംഗ്ലീഷിൽ കല്യാണം കഴിക്കില്ലെന്ന്

ആണയിട ആളാണ്. അങ്ങനൊരു ടെപ്പ്
വേറെയും ചില സ്വപ്നപിമെൻസുണ്ട്. വി.എ.
നായരെ പരിചയപ്പേട്ടോ?’

‘ഇല്ല.’

‘ആ, റസികൾ കൂറാരക്കറാണ്. അതാ, അതുത
നേയാണ് കൂർട്ടേഴ്സ്, നില്ക്കട്ടേ—’

ജോസഫ് വാതില്ക്കലേയ്ക്കു നീങ്ങിക്കൊ
ണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘പുള്ളിക്കാരൻ ഇതാ വരുന്നു.
ഞാൻ വിളിയ്ക്കാം.ഹോയ് നായർ. ഒന്നു
കേരിയേച്ചു പോ.’

ജോസഫ് കൈ കൊട്ടി.

വെള്ള സർട്ടും കാക്കി പാൻഗും ധരിച്ചു, നീണ്ടു
മെലിഞ്ഞു ചുരുളൻമുടിയുള്ള ഒരു ചെറുപുക്കാ
രൻ കയറി വന്നു.

‘ഇദ്ദേഹമാണ് മി. അപ്പുബ്രിനായർ. ഫീൽഡ്
ഗെറ്റർ. ഈതു രാധാകൃഷ്ണൻ. കൊച്ചിൻ ഓഫീ
സിൽനിന്ന് മലയിലേയ്ക്കു നാടുകടത്തിയിരി
ക്കയാണ്.’

അപ്പുബ്രി മേശ ചാൽ നിന്നുകൊണ്ടു പുതിയ
കുടുകാരനെ നോക്കി ചിരിച്ചു.

കുറുപ്പു വിണ്ടു. ഒതുക്കലും. നിറയ്ക്കലും.
തുടങ്ങിയിരിക്കയാണ്.

‘എപ്പോഴാണ് യാത്ര? - ’

അപ്പുള്ളി കുറുപ്പിനോടു ചോദിച്ചു,

‘നാലേ. ഇന്നുതന്നെ ചെല്ലണമെന്നാണ്
അമ്മയുടെ കത്ത്. നാലേ വൈകുന്നേരത്തിനേ
എത്തു.’

പെട്ടിയിൽ ഒരു പച്ചബംളാങ്കർ മടക്കി വെയ്ക്കു
ന്നതിനിടയിൽ കുറുപ്പു പറഞ്ഞു: ‘അമ്മയ്ക്ക്
ബംളാങ്കർ വേണമെന്നാഴുതിയിട്ടു കുറെ
ദിവസമായി.’

രാധാകൃഷ്ണൻ ഓഫീസ് കാര്യാഭാസൾ
പരിധാൻ തുടങ്ങി. മേലുദ്ദേശന്മാരുടെ
കൊള്ളളരുതായ്മകൾ, കാക്കപിടുത്തക്കാരെ
കൊണ്ടുള്ള ശല്യം, മാനേജരുടെ കർശനമായ
നിയമങ്ങൾ.

അപ്പുള്ളി ഒന്നും സംസാരിക്കാതിരുന്നു.
അയാൾ രാധാകൃഷ്ണൻറെ തലസ്ഥാ
നവാർത്തകബേഖാളുമധികം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നത്
കുറുപ്പിൻറെ ചലനങ്ങളാണ്.

വാച്ചിൽ നോക്കി. നേരം. ആറു പത്ത്. അയാൾ
എഴുന്നേറ്റ് എല്ലാവരോടുമായി പറഞ്ഞു: ‘ഞാൻ
പോണ്ണു.’

‘എന്താണ് ഹോ ഇതു യുതി?’ ജോസഫ്

ചോദിച്ചു.

‘ഞാൻ ഡ്യൂട്ടി കഴിഞ്ഞു വരുന്ന വഴിയാ.’

കുറുപ്പിന്റെ അടുത്തേക്കു നിങ്ങി അപ്പുള്ളി
അനേപശിച്ചു: ‘രാവിലെ നേർത്തെ പോകുമോ
കുറപ്പ്?’

‘ആ സൈവൻ തർട്ടി. ദെയർ ഓർമ്മയുണ്ട്
ല്ലോ.’

‘ഞാൻ ശ്രമിക്കാം. ഉറപ്പ് പറയില്ല.’

‘വരണം.. ജോസഫുണ്ടാവും. കുമാരൻനായരും.
രാമൻകുട്ടിയും. ഒക്കെ വരും.’

അപ്പുള്ളി ക്ഷമാപണസ്വരത്തിൽ വിഭക്തു.
പറഞ്ഞു: ‘ഒരു പങ്കേഷ അപ്പോൾ പോണ്ടേൻറി
മുന്ന് ഇനി കണ്ണുന്നു വരില്ല. ബൊസ്റ്റ് വിഷൻ്!’

‘താംക് യു. താംക് യു.’

വിവാഹിതനാകാൻ പോകുന്ന ആ മുപ്പത്തെ
ബുകാരൻ അപ്പുള്ളി കൈ കൊടുത്തു. രാധാകൃഷ്ണനോടു ‘കാണാം’ എന്നു പറഞ്ഞ് ഇങ്ങി.

ചായപ്പൊന്തകളുടെ നടുവിലുടെ വെട്ടിയു
ണ്ണാക്കിയ വഴിയിലുടെ നടന്നു. ആ വഴി ഫാക്ട്
റിയെയും. ഓഫീസിനെയും. ബന്ധിക്കുന്ന
റോഡിൽ എത്തുന്നു. റോഡിൽ എത്തിർവശ
തേതക്കുള്ള ഇരുവശത്തും. ഇരുന്നു വേലിയുള്ള,

വഴി എത്തുന്നത് അപൂർണ്ണിയുടെ കാർട്ടോഗ്രഫി ലാണ്.

അപൂർണ്ണിയും മറ്റാരാളുംകൂടിയുണ്ട്- ഭാസ്കർ റംഗവ്യാർ. അയാൾ ഒരാഴ്ചയായി സുവാമില്ലോ തെ ഹോസ്പിറ്റലിലാണ്.

ഹോർട്ടിക്കോളിൽ വലിയ ‘ധോ’മുള്ള മേശവി ഉക്കു കാത്തിച്ചു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇരുട്ടായിട്ടില്ല. നേർത്തെ വിളുക്കു കാത്തിച്ചുവെയ്ക്കുന്നതു പരി ചാരകൻ കൃഷ്ണൻകുട്ടിയുടെ സ്വഭാവമാണ്. ഭാസ്കർ റംഗവ്യാർ നാട്ടിൽനിന്നു കൊണ്ടു വന്നതാണവനെ. ചെവിടല്ലപോൾ പത്രക്കൈയാ സൗകര്യില്ലും ചെറുക്കൽ നന്ന്.

ഉടുപ്പ് മാറ്റാതെ നേരെ ചാരുക്കണ്ണരയിലിരുന്നു. സ്റ്റൂജിൽ കാല്യുകൾ കയറ്റിവെച്ച് ചാണ്ടു കിടന്നപ്പോൾ സുവംതോന്തി. എന്നു കഷിണമാണ്.

ഭാസ്കർ റംഗവ്യാർ ഹോസ്പിറ്റലിൽനിന്നു വേഗം വരാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അയാളുണ്ടാവുന്നവാൾ നിരന്തരമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. സംസാരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ എബ്ബുഹാ. ജോസഫ് അയാളോടു തോറ്റിട്ടുള്ളൂ.

ഇരുപതേതിശാം തീയതിയാണ് കുറുപ്പിന്റെ

വിവാഹം. ഇരുപത്തേഴാം. തീയതി തിരുവോ
ണമാണ്. തിരുവോണത്തിന്റെ അന്നു തന്ന
വേണമെന്നുള്ളത് അധാരുടെ അമ്മയുടെ
ആഗഹമാണ്. കുറുപ്പ് വിവാഹം. കഴിക്കാൻ
പോകുന്നവരെ കണ്ടിട്ടില്ല. അമ്മ കണ്ടു
നിശ്ചയിച്ചതാണ്. അമ്മ നിശ്ചയിച്ചാൽ
അധാരിക്കു സമ്മതമാണ്. അമ്മയാണ് അധാ
രിക്കല്ലോ. ആറുമാസത്തിലെബാരിക്കലെങ്കിലും.
അധാരിക്കു നാട്ടിൽ പോണാ.

അബ്യുക്കാലുമായി താനിവിടെ വന്നിട്ട്,
അപ്പുള്ളി ഓർത്തു. എങ്ങും പോയിട്ടില്ല. താമസ
സ്ഥലം. വിട്ടാൽ ജോലി, ജോലി കഴിഞ്ഞാൽ
താമസസ്ഥലം.-അങ്ങനെ അബ്യുവർഷം. കടന്നു
പോയി.

മുന്നു മാസത്തെ ലീഡ് റോയിപ്പോയി. ഇപ്പഴു.
മുന്നുമാസം. ലീവുണ്ട്.

തിരുവോണത്തിന് അബ്യു ദിവസമേയുള്ളു.
ഓണക്കാലത്തു കണ്ണാന്തലിപ്പടർപ്പുകൾക്കാണ്ടു
കോരിത്തരിപ്പു നില്ക്കുന്ന നാട്ടിലെ കുന്നിൻ
പുറങ്ങൾ ഓർത്തുപോയി.

നാട്ടിൽനിന്നു പോന്നിട്ട് അബ്യു, അവതു
കൊല്ലു. കഴിഞ്ഞുവെന്നാണു തോന്നുക.

പുഴയും കരുണ്യുർപാലവും വയലും കൈതക്കാ
ടുകളും കുന്നിൻപുറങ്ങളും വളരെ വിദ്യുത്തയിൽ
നില്ക്കുന്ന ചില ഓർമ്മകളാണ്. എല്ലാം
മറക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു.

പകലും ഇരുട്ടു പതിയിരിക്കുന്ന ഒരിട്ടുങ്ങി
യ കോൺമുറി മനസ്സിൽ മായാതെ നില്പുണ്ട്.
അതിനീറു ഒരു മുലയിൽ ഒരു കൈതോലപ്പായ
ചുരുട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

അഞ്ചു വർഷങ്ങളുടെ മറുകരയിൽനിന്ന്
ഇപ്പോൾ തിരിഞ്ഞു നോക്കാൻ തോന്തുകയാണ്. ജീവിതത്തിനീറു കയ്പു മുഴുവൻ അന്നു കുടി
ച്ചു തിരിത്തു. ഭാസ്കരൻനമ്പ്യാർക്കും കുറുപ്പി
നും ജോസഫിനുമെല്ലാം കുട്ടിക്കാലത്തെക്കുറിച്ച്
ഒരുപാടു കാര്യങ്ങൾ പറയാനുണ്ട്. പഠിച്ചിരുന്ന
കാലത്തെ വിശ്വേഷങ്ങൾ. അവർ പറയുന്നതു
കേട്ടുകൊണ്ടു നിഡ്രബംഡം ഇരിക്കുകയാണ് പതി
വ്. അയാൾക്കൊന്നും പറയാനില്ല.

ഇവിടെ വന്ന കാലത്ത്- ഒരു ചാക്കുസബി
യും രണ്ടു സെറ്റ് ഉട്ടപ്പുകളും ഒരു തോർത്തും
മാത്രമായിരുന്നു കൈയിൽ.

അപ്പോൾ സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ കാര്യം
ആലോച്ചിച്ചു പോയി.

എല്ലാം സെയ്താലിക്കുട്ടിയാണ് ചെയ്തത്.
ങ്ങു സന്യയ്ക്ക് എസ്റ്ററ്റേയ്രുമാനേജരു
ടെ ബംഗ്ലാവിലെത്തി വാർദ്ദനം നേടിയിട്ടു
സെയ്താലിക്കുട്ടി മടങ്ങിയുള്ളു.

രോഴ്ചയേണ്ടുമെ കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നുള്ളു.
ഹീൽഡ് രെറ്ററായി നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു
പറഞ്ഞുകൊടുശേഷമാണ് ഹരജി എഴുതിക്കൊ
ടുത്തത്.

നൃറിനാല്പത്തബ്യുറുപ്പിക! താമസിക്കാൻ
സ്ഥലം വെറുതെ.

ഭാസ്കരൻനമ്പ്യാരുമായിട്ടാണ് ആദ്യം പരി
ചയ്യപ്പെട്ടത്. അധാരുടെ കുടൈയിരുന്ന മുഖക്ക്
വിവാഹം കഴിച്ചതുകാരണം ഇവിടെ തനിച്ചാ
യിരുന്നു. അവിവാഹിതയാർക്കുള്ളതാണ് ഈ
കാർട്ടേഴ്സ്. അപ്പുള്ളിക്ക് ഇവിടെ ഇടം കിട്ടി.

‘മാസത്തിൽ നൃറിനാല്പത്തബ്യുറുപ്പിക!
ജീവിതത്തിൽ ഒരു നുറിനേറി നോട്ടു കണ്ടിട്ടില്ല.

ഭാസ്കരൻ നമ്പ്യാർ പറഞ്ഞു:

തരക്കടില്ല. കൊല്ലുത്തിൽ അബ്ദാരുമാസം.
ബോണാസ്സും കിട്ടും. അതോരും കാര്യമാണ്.’

എന്താണു ബോണാസ്സ്? ഒരു കൊല്ലും. ജോലി
ചെയ്താൽ അബ്ദാ ആറോ മാസത്തെ ശമ്പളം.

വേരെയും കിട്ടുന്നു.

പിന്നീടാണ് എബ്രാഹിം. ജോസഫുമായി പരിചല്ലട്ട, പരിചയപ്പെട്ടൽ എപ്പോഴും. വേദനിസ്തിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളായിരുന്നു.

എവിടെയാണ് നാട്?

നാടു പറഞ്ഞതു.

വീട്ടിലാരോക്കെയുണ്ട്?

അതൊരു വിഷമം പിടിച്ചു ചോദ്യമാണ്.

വിശ്വാസിച്ചാരുമില്ല.

അപ്പറന്മുൻ?

മരിച്ചുപോയി.

അമ്മ?

‘ഇല്ല’ എന്നാണ് ആദ്യം. നാക്കിൻതുന്നത്തുനിന്നു വിണ്ണത്. സ്വയം. വണ്ണിക്കുകയായിരുന്നു... ആ വണ്ണന ഹൃദയത്തിന് ഒരു ഭാരമായിരുന്നു. പിന്നെ അതു തിരുത്താൻ വയ്ക്കാം.

‘ബൈദ്ധവസും സിന്ദ്രേഖസും ഇല്ലോ? ’

‘ഇല്ല.’

‘ഭാഗ്യവാൻ. യമാർത്ഥ ഭാഗ്യവാൻ.’ ഭാസ്കരൻമന്നും പറഞ്ഞു: ‘എനിക്ക് സർവ്വപണ്ഡാരവുമുണ്ട്. എല്ലാവർക്കും കാശും കൊടുക്കണം. പോരെ ദുരിതം?’

ഒരു മാസമെ പരിഗ്രാമമുണ്ടായുള്ളൂ. ജോലി പരിപാലനമായി. നൃസ്ഥിനാല്ലപ്പത്തവേറുന്നുപ്പിക എല്ലാം വാങ്ങിയപ്പോൾ, അത്രയും പണം സ്വന്തമാണെന്നു വന്നപ്പോൾ, എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ട തന്നെറിഞ്ഞില്ല. കൊർട്ടേഴ്സിൽ ചെലവു നാല്ലപ്പത്തിമുന്നുറുപ്പികയേ വന്നിട്ടുള്ളൂ.

പുതിയ ജീവിതവുമായി ഇണങ്ങിച്ചേരുകയായിരുന്നു.

കൂഷ്ഠണൻകുട്ടി വന്നു ചോദിച്ചു:

‘വെള്ളം ചുടായിരിക്കുന്നു. കുളിക്കാറായോ.’

‘വരട്ട്.’

‘ഓ?’

‘വരട്ടന്.’

അവൻ പോയി.

പുരത്തെ ഇരുവ്വുവെലിക്കപ്പുറത്തു ചായ പ്പോന്തകൾ ഇരുട്ടിൽ നിശല്യകളായി മാണ്ഡുകഴിഞ്ഞു. ഉടുപ്പു മാറ്റണം, കുളിക്കണം, ഉണ്ണു കഴിക്കണം. പകേഷ ആ ചാരുക്കണ്ണരയിൽ അങ്ങനെ കിടന്ന് ആലോചിക്കാനൊരു രസമുണ്ട്.

ആദ്യത്തെ ശനിയും വാങ്ങിയതിനെൻ്റെ പിറ്റേഡി വസം സെയ്താലിക്കുട്ടിയേ കാണാൻ പോയി. അന്ന്, ഇപ്പോഴും വ്യക്തമായ ഓർമ്മയുണ്ട്, ഒഴി

വൃദ്ധിവസ്ഥാണ്.

സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ നേരെ ഒരു പിടി
നോട്ടു നിട്ടിയപ്പോൾ അധികാർഡി പറഞ്ഞു:

‘ഇദാനും വേണ്ടാ, കുട്ടേ. ഈങ്ങളു കായി
നാനായിതാക്കരുത്. നാളുക്കു നാലു കായി
സന്ധാദിക്കണം.’

പണമുണ്ടാക്കണം.-അതായിരുന്നു ആദ്യം മുത
ല്ലക്കേ തീരുമാനം, ആവശ്യത്തിനുമാത്രം ചെല
വഴിച്ചു.

നാട്ടിലെ വിവരമൊന്നുമില്ല. ജോലി കിട്ടിയ
ദിവസം തന്നെ രാമകൃഷ്ണൻമാൻസ്റ്റർക്ക് ഒരു
കത്തശുട്ടി. മറുപടി വന്നു. രണ്ടാറ്റെ കത്തി
നു മറുപടി കിട്ടിയില്ല. വിണ്ടും എഴുതിനോക്കി.
മാസ്റ്റർ സ്ഥലം മാറിപ്പോയിരിക്കാം.

വളരെ ദിവസങ്ങളായി വിചാരിക്കാൻ തുടങ്ങി
യിട്ട്, ഒന്നു നാട്ടിൽപ്പോകണം. ഉദ്ദേശമൊന്നുമുണ്ടായിട്ടല്ല. വെറുതെ. ആ ഗ്രാമത്തിനോടു കൂറു
ണ്ടായിട്ടല്ല. അവിടെ പ്രിയപ്പെട്ടവരായി ആരെങ്കിലും. കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തിയിട്ടല്ല.
പക്ഷേ ഒരിക്കലെവിടെ പോണം. വടക്കേപ്പോട്ടേയും
കയറിച്ചെല്ലാണും. കാണട്ടു, ആർക്കും
വേണ്ടാതെ കിടന്നിരുന്ന അപ്പുണ്ണി വളർന്നിരി

കുമ്മാ. ആർക്കു. വേണ്ടാതിരുന്ന അപ്പുണ്ണി
ക്ക് ഇന്ന് ആരുടെയും സഹായം കുടാതെ
ജീവിക്കാം.

ലിവെടുക്കാൻ പോകുന്നുണ്ടന കാര്യം
കുടുക്കാരിൽ ആരോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ല.
പറഞ്ഞതാൽ അതൊരുത്തമായിരിക്കും. ലിവെടു
ക്കാതെ ആളാണെന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു. ആരും
സ്വന്തക്കാരായിട്ടില്ലെന്നാണവരുടെ വിശ്വാസം.

പാടത്തിൻ്റെ നടവില്ലെട, ഉയർന്ന വരമ്പില്ലെ
ട തലയുയർത്തിപ്പിടിച്ച് ഒന്നു നടക്കണം. ഈതാ
അപ്പുണ്ണി വന്നിരിക്കുന്നു!

പോകുന്നതിനുമുമ്പു സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ
ങ്ങു കാണണം. കണ്ടിട്ടു മാസങ്ങൾ എട്ടോ
ഒന്നതോ ആയിട്ടുണ്ടാവും. ആദ്യമാദ്യം സെയ്താ
ലിക്കുട്ടിയെട പിടികയിലേയ്ക്കു പോകാറുണ്ടാ
യിരുന്നു. ആഴ്ചയിലൊരിക്കലെക്കില്ലും. ഇടയ്ക്ക്
അധാർ ഇങ്ങാട്ടു വന്നുവെന്നും വരും.

കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ ഓർത്തുപോവുക,
സെയ്താലിക്കുട്ടിയെ കാണുമെമ്പാഴാണ്.

പരിചാരകൾ വിശ്വേം. വന്നു പറഞ്ഞു:

‘വെള്ള. തണിയ്ക്ക്.’

അധാർ എഴുന്നേറ്റ് അക്കത്തെയ്ക്കു പോയി.

അപ്പോഴും ആലോച്ചിക്കുകയായിരുന്നു.

* * * * *

എന്നറ്റയ്ക്കുറായു കയറിപ്പോകുന്നതു ബന്ധുവുട്ടിലേയ്ക്കാണ്. തിരിവിൽ കൈച്ചുണ്ടി കൊണ്ട് എന്നറ്റയ്ക്കിൻറെ പേരെഴുതിയ ഒരു ബോർഡ് വെച്ചിട്ടുണ്ട്. രാധിലുടെ അപ്പുള്ളി നടന്നുപോകുമ്പോൾ എതിരെ സുഗ്രവേസൽ ഫിലിപ്പ് വരുന്നതു കണ്ടു. ഒന്നു ചിരിച്ചു കടന്നു പോകാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ചോദിച്ചു:

‘എങ്ങാട്ടാ?’

‘വരുതെ നടക്കാൻ’

അങ്ങാടിയിൽ സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ പിടി കയുടെ മുന്നിലെത്തിയപ്പോൾ പുറത്ത് ആരുമില്ല. ഒരുന്നിമിഷം നിന്നു. അപ്പോൾ മുഹമ്മദുകുട്ടി പുറത്തു വന്നു.

പിടികയിലേയ്ക്കു കയറി അന്നേഷിച്ചു:

‘വാള്ളില്ലോ, മൊഹമ്മദുട്ടി?’

‘കെട്ടക്കാ. അക്കുതെയ്ക്കു വരീ.’

‘കെടക്കേ-എന്താ വാപ്പായ്ക്ക്?’

‘സുഗംഖംഡം.’

പുറത്തുനിന്നു ശബ്ദം കേടുകൊണ്ടോ
വണം, സെയ്താലിക്കൂട്ടി വിളിച്ചു ചോദിച്ചു:

‘ആരാട്ടാ അദ്ദേഹം?’

‘അപ്പുണ്ണാരാ.’

‘ഇങ്ങനു പോരാവും.’

അപ്പുണ്ണി ചാക്കുവിരി മാറ്റി അക്കത്തെയ്ക്കു
കടന്നു. തള്ളിൽ ഒരു മെത്തപ്പായിൽ
സെയ്താലിക്കൂട്ടി കിടക്കുന്നു. പഴയ സെയ്താ
ലിക്കൂട്ടിയാണെന്നു പറയാൻ ശ്രദ്ധാങ്കം.
ഗരീരം വല്ലാതെ മെല്ലിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മുവത്തെ
എല്ലുകൾ ഉന്തിനില്ക്കുന്നതു കാണാം. അധാ
രൈ കണ്ണപോൾ സെയ്താലിക്കൂട്ടി പത്തുക്കെ
ണ്ണു ചിരിച്ചു. എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു:

‘വയ്യാണൊയി, കുട്ടേ?’

‘എന്താ സെയ്താലിക്കൂട്ടി?’

‘വാതം.. ണിയ്ക്കാൻ വയ്യാ. വലത്തോറം കയ്യും
കാലൊക്കെ ജീവല്ല്യാണൊയിരിക്കുംണ്.’

പാതയുമു സമീപത്തു വന്നുനിന്നു കല്ലു
തുടച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘മുന്നുമാസമായി ഈ കെട്ടപ്പ്.

പക്ഷവാതാനാ വെശ്യരു പറേണ്.’

‘ഒരു പലക്കട്ടുകൊക്കടാി.’

‘വേണ്ടാ.’ അപ്പുള്ളി സെയ്താലിക്കൂട്ടിയുടെ
പായിൽത്തന്നെ ഇരുന്നു. ഒപ്പരാധാനായ
തോടെ പറഞ്ഞു: ‘ഞാനറിഞ്ഞില്ല.’

പാതയുമു കണ്ണു തുടച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

‘പടച്ചോൻ ഇങ്ങന്നു വെച്ചത്. മയമുട്ടിനോ
ക ഒന്നു വിവരം പറഞ്ഞയയ്ക്കണം.-ഗൃഹിയായി
ബിജാരിക്കണ്.’

പാതയുമയുടെ മുവത്തു പഴയ പ്രസരിപ്പില്ല.
വാതില്ലക്കൽ നബിസ വന്നുന്നിന്നു. വിഷാദത്തി
നീറ നിശ്ചൽപ്പാടുകൾ അവലുടെ കണ്ണുകളില്ലു.
കാണാം. അധാർ കരിതേച്ച നിലത്തു കണ്ണു
കളുറപ്പിച്ചു തെള്ളിട മിണ്ണാതെ നിന്നു.

‘ണീയ്ക്കാൻ കഴിണ കാര്യം ഈനി
ബെസമാ, എന്തിനാ പറേണ്ട്, ഈ കുട്ടോളു
കസ്റ്ററത്തിലായി.

സെയ്താലിക്കൂട്ടിയുടെ സരം ഇടറിയിരുന്നു.
പാതയുമു കുറെയേറ്റയായി സംഗതികൾ പറ
ഞ്ഞു. കച്ചവടം ഇപ്പോൾ വളരെ മോശമാണ്.
അഭ്യുമാസമായി പിടികയുടെ വാടക കൊടു
ത്തിട്ടില്ല. എന്നാണ് ഒഴിയേണ്ടിവരിക എന്നു നി
ശ്ചയമില്ല.

‘എന്താക്ക്യാ പടച്ചോൻ ബർത്ത്വാനാറിയു

ലാ.’ ആരും സംസാരിച്ചില്ല. അപ്പുള്ളി സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ പായ്ക്കൽക്കിൽ ഇരുന്നു. നബിസ് ചിമ്മിനി കത്തിച്ചു തലയ്ക്കൽ ഒരു തകരത്താമാളത്തിന്റെ മുകളിൽവെച്ചു.

‘പാത്രമോ, ഇത്തിരി ബെള്ളുംണാക്കാൻ വലിച്ചു. ഇരിക്കണ്ണഭോ?’

അപ്പുള്ളി യുതിയിൽ പറഞ്ഞു: ‘എനിയ്ക്ക് നന്നു. വേണാ.’

പാത്രമുഖ അക്കദൈയ്ക്കു പോയി. തളത്തിൽ സെയ്താലിക്കുട്ടിയു. അപ്പുള്ളിയു. മാത്രം. ബാക്കിയായി.

‘കുട്ടു, ഇതൊക്കെ പടച്ചോൻ്റെ കള്ളാ, ചിതപാവത്തിനൊക്കെ ദൈഹക്കു കിട്ടി.’

അപ്പുള്ളിക്കു സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ മുവ തന്നു നോക്കാൻ വയ്ക്കാൻ.

‘അങ്ങാരു വയിക്കായിലോ....അതു നന്നായി’ പിന്നെയു. നിഴ്സ്വാത തങ്ങിനിന്നു.

‘കത്തേല്ലായോണ്ടു സെയ്താലിക്കുട്ടി പടച്ചോന്റെ പൊറുക്കാത്ത ഒരു പണി ചെയ്തു....’

എന്താണ് സെയ്താലിക്കുട്ടിയോടു പറയേണ്ട തന്നാറിയാതെ അപ്പുള്ളി വിഷമിച്ചു.

‘അംട അച്ചരന്നു. നൊന്നു. ഒരു കില്ലുത്തി’

നും ചോറു ബയിച്ചിരുന്നോരോ.’

അപ്പുള്ളിയുടെ മുവത്തു ചോര തുടിച്ചു.

കല്ലുകൾ തിരുമ്പിക്കൊണ്ട് അധാർ പറഞ്ഞു:

‘അതൊക്കെ ഇനി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യം?’

‘അക്കറിയുലാ, കുട്ടു. അറിഞ്ഞാ.....’

‘ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഞാനതു മറന്നിരിക്കുന്നു.’

അപ്പാർ നബീസ സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ
പായ്തലായ്ക്കൽ നിന്നു തീപ്പുട്ടിയെടുക്കാൻ
വന്നു. എന്നോ പറയാൻ ഭാവിച്ചിരുന്ന സെയ്താ
ലിക്കുട്ടി അടക്കി.

‘പടച്ചോൻ മറക്കുലാ. ഏൻഡീ കല്ലുടണ്ണാ-
നന്നിനോക്കണം. പോന്ന ഒരു പെണ്ണ്, ചെരട്ടു
ലും ശ്വാലേലവ്ലൂതു ഒരു ചെക്കൻ. ഒക്കെ പട
ച്ചോൻഡീ കളി.’

വളരെ പ്രധാസപൂർക്ക് അപ്പുള്ളി പറഞ്ഞു:

‘സെയ്താലിക്കുട്ടി വിഷമിക്കരുത്.’

പാത്തുമ വിളറിയ നിറത്തിലുള്ള ഒരു ശ്വാസ്സ്
ചായ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു. അധാർ അതു
പത്തുക്കെപ്പത്തുക്കെ മോന്തി. ഇടയ്ക്കെയാർ
പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ നാലു നാട്ടിൽ പോവുന്നു.’

സെയ്താലിക്കുട്ടിയുടെ മുവത്ത് അത്തുത.

വിടർന്നു.

‘നന്നായി, പോയി വരീ.’

കുറച്ചുനേരംകൂടി വെറുതെ ഇരുന്നഗേൾ. അയാൾ എഴുന്നേറ്റ്, അക്കത്തെ വാതില്ക്കെ ലേയ്ക്കു ചെന്നു.

പാതയുമു ചുമർ ചാരി നില്ക്കുകയാണ്. പിന്നിൽ ഒരു നിശ്ചയപോലെ നബിസയും.

‘സെയ്താലിക്കൂട്ടിക്കു വേണ്ടതൊക്കെ ചെയ്യ ണം..... വാടക നാളുത്തന്നെ തിരിക്കാം. മുഹമ്മദുകൂട്ടിയെ രാവിലെ നേർത്തെ ഓന്നങ്ങാട്ടയ യ്ക്കു....’

മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ പാതയുമയുടെ കണ്ണിൽ നീർക്കണ്ണങ്ങൾ തിളങ്ങുന്നത് അയാൾ കണ്ടു. അപ്പുണ്ണി കുറേക്കുടി ആത്മവിശ്വാസത്താടെ പറഞ്ഞു: ‘ഒന്നും വിഷമിക്കണ്ടാം. നിങ്ങൾക്കാരും ബുദ്ധിമുട്ടും വരില്ല.’

പാതയുമയുടെ പിന്നിൽനിന്ന് ഒരു തേങ്ങൽ കേട്ടു, അയാൾ പത്യക്കെ തിരിച്ചു പോന്നു.

സെയ്താലിക്കൂട്ടിയുടെ പായ്ക്കരിക്കുന്നിന്ന് ഒരിക്കൽക്കുടി യാത്രപറഞ്ഞു. ‘നാട്ടിൽനിന്നു വന്ന മട്ടെന കണ്ടു കൊള്ളാം.’

‘കുട്ടു്,’ അയാൾ പോകാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ

സെയ്താലിക്കുട്ടി വിളിച്ചു, അപുണ്ണി നിന്നു.

‘ഹൃദി കാലായി പറേണം പറേണംനു
തോന്നാിട്.’

‘എന്താണ്?’

‘തഞ്ഞെ അൽ മരക്കരുത്. അയിനു അള്ളാണ്
ആരാ?’

അപുണ്ണിയുടെ നെറ്റിയിൽ വിയർപ്പു
പൊടിഞ്ഞു.

‘കാണാം, സെയ്താലിക്കുട്ടി.’

അയാൾ ധൂതിയിൽ പുറത്തിരഞ്ഞി. ഇരുവശ
തന്നു. മുനിഞ്ഞു കത്തുന വിളക്കുകൾ. അങ്ങാ
ടിയിൽ സന്യൂധുടെ തിരക്കു തുടങ്ങുകയാണ്.
അങ്ങാടിക്കു അഞ്ചു വർഷംകൊണ്ടു വലിയ
മാറ്റമൊന്നു. വനിട്ടില്ല. അതാ അവിടെയാണ്
ആദ്യം. വന്നു ബന്ധിറഞ്ഞിയത്. പഴയ ഷർട്ടും
മുണ്ടും. വെച്ചു ഒരു ചാക്കുസണ്ണിയും. കൈയിൽ
തുക്കി അവരപ്പോടെ ഇരഞ്ഞി....

-പിറ്റേന്നു വെയിൽ മണ്ണുന നേരത്ത് അയാൾ
പള്ളിപ്പുറം. സ്വർഗ്ഗഷനിൽ വണ്ണിയിരഞ്ഞി.

കുലിക്കാരൻനീര തലയിൽ വലിയ തോല്പെട്ടി
യു. ഹോൾഡിംഗിലും. വെച്ചുകൊടുത്തു. നേരെ
നടന്നു. പരിചയമുള്ള മുവങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗഷൻ

പരിസരത്തിലെങ്ങാനും ഉണ്ടാ എന്നു
നോക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഏന്താണെതി
നീറ ആവശ്യം? ടിക്കർ പോർട്ടറുടെ കൈയിൽ
കൊടുത്ത്, റൈറിൽപ്പാളത്തിലുടെ നടന്നു.
മുക്കാൽ നാഴിക നടന്നാൽ കരുണ്ണുർപ്പാലമായി.

പാലത്തിനീറ ചുവട്ടിൽ ഏത്തിയപ്പോൾ
നും നോക്കി. കറുത്ത കുറുക്കുണ്ണുകൾ പക്കാ
തിയലധികം. വെള്ളത്തിനടക്കിയിലാണ്. പുഴ
കലങ്ങിമറിഞ്ഞാഴുകുന്നു. പുഴവക്കിലുടെ
നടന്നു കുലവെട്ടിക്കഴിഞ്ഞ നേരുവാഴത്തോ
പുകൾ കടന്നു കൂട്ടക്കെടവിന്നരികെ ഏത്തി.
ഒഴിഞ്ഞ കൊടകളുമായി അവിടെ മുന്നുനാലു
പേരിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. അവർ ജിജ്ഞാസയോടെ
അധാരേ നോക്കി. അതു കാണടില്ലെന്നു നടപ്പിൽ
അധാരം പുഴിയിലേയ്ക്കിറങ്ങി.

തോണി മറുകരയിലാണ്. വെള്ളത്തിനടുത്തു
വരെ നടന്നു. ഇനി കുറെ സമയം കാത്തുനി
ല്ക്കണാം. മണിത്തിട്ടിൽ നുറയ്ക്കു. പതയ്ക്കു. പിടി
ചും നില്ക്കുന്നു. ചുവന്ന പാവാടത്തുന്നുകൾ
ഇഴയുന്നപോലെ, കലങ്ങിയ പുഴവെള്ള. മണി
ത്തിട്ടിനെ തൊടുരുമ്പിക്കൊണ്ട് ഒഴുകുന്നു.

തോണി അടുത്തത്തി. പുല്ലുകറയ്ക്കു. കുണ്ടൻ

കുടയുമുള്ള ചെറുമികളാണ് നിരയെ. മുണ്ടു കച്ചവടക്കാരൻ റാവുത്തരു. അധികാരിയുടെ തുണി കെട്ടുമുണ്ട്.

അധികാരി ചെരുപ്പഴിച്ചു മുണ്ടു തെരുത്തുകയറി തോണിയിൽ ചെന്നു കയറി. തോണിക്കാരൻ ഒന്നു കുക്കി. ദുരേനിന്നു മണൽത്തിട്ടിലുടെ രണ്ടുപേര് ഓടിവരുന്നുണ്ട്. അവർ ഓട്ടത്തിനു വേഗം കുട്ടി.

കുലിക്കാരൻ തോല്പെട്ടിയു. ഹോൾഡിംഗു. ഇറക്കി തോണിയുടെ ഒരുക്കിൽ വെള്ളത്തി ലേയ്ക്ക് തുടർച്ചയായി തുപ്പിക്കാണ്ടു നിന്നു.

പണ്ഡത്തെ തോണിക്കാരനെല്ലു. നീണ്ടുമെലി ഞെ മുവത്തു പൊള്ളലേറ്റു പാടുകളുള്ള ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനായിരുന്നു അന്ന്. ഇപ്പോൾ ഒരു താടിക്കാരൻ വ്യഖനാണ്.

തോണിക്കാരൻന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ പെട്ടിയി ല്ലു. ഹോൾഡിംഗു. പുംബവെള്ളത്തിലേയ്ക്ക് നോക്കിക്കാണ്ട് സിഗരറ്റ് പുകച്ചു പടിമേലി തിക്കുന്നു അപ്പുണ്ണിയിലുമാണ്. മറ്റു രണ്ടു യാ ത്രക്കാർകുട്ടി വന്നു കയറിയപ്പോൾ തോണിക്കാരൻ ഇരുങ്ങി തോണിക്കാന്ത ഉന്തി, മണലിൽ നിന്നു നിക്കി. അടിതൊടാതായപ്പോൾ കൊന്ന

തേതയ്ക്കു ചാടിക്കയറി അയാൾ കഴുക്കേണ്ട
ലെടുത്തു.

എതിർവ്വശത്തിൽക്കുന്ന രണ്ടുപേരുടെയും
ശ്രദ്ധമുഴുവൻ തന്നിലാണെന്ന് അപ്പുള്ളിക്കു
മനസ്സിലായി. അയാൾ നദിജലത്തിൽ നിന്നു
കണ്ണുകളുടെടുത്തില്ല. ഒരാൾ അപ്പുള്ളിയുടെ കുലി
ക്കാരനോടു ചോദിച്ചു:

‘എവിടെയ്ക്കാ?’

‘അക്കരയ്ക്ക്’

കുറെക്കുടി സ്വരം താഴ്ത്തി അയാൾ വിണ്ണു.
ചോദിക്കുന്നു:

‘എതാ മുപ്പൻ?’

‘അറിയുലാ, വണ്ണിക്കു വന്നതാ’

മറ്റൊരു യാത്രക്കാരൻ അതേ താണം സ്വരത്തിൽ
മന്ത്രിച്ചു: ‘കളുത്തില്ലക്കാവു്’

മറുകരയിലെത്തിയപ്പോൾ അയാൾ ആദ്യം
ഇറങ്ങി. മറ്റു രണ്ടുപേരും തന്ത്രങ്ങിനിന്നു.

തൊണ്ടിക്കാരൻ മാപ്പിളയ്ക്ക് എടുണ്ടാണെന്നു.
കൊടുത്തു.

‘ചില്ലറ ല്ലുലോ’

‘അതു വെച്ചോ.’

ആ വയസ്സിൽനിന്നു നശിച്ച കണ്ണുകൾ തിളങ്ങി.

മറ്റു രണ്ടുപേരും അതഭൂതവും ബഹുമാനവും നിറഞ്ഞ നോട്ട് കൈമാറി. അയാൾ നിരത്തി ലേയ്ക്കു കയറി.

കടവിനും പരിസരത്തിനും മാറ്റമാന്നുമില്ല. അല്പം മേൽപ്പുറത്തായി ചെങ്കള്ളുകൊണ്ടു ചുമരുകൾ നിർമ്മിച്ച ഒരു നിസ്കാരപ്പള്ളിയുണ്ട് പുതുതായി. ഇരുവശവും നോക്കാതെ അപ്പുണ്ണി തലയുയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു.

പാടം കൊയ്ത്തു കഴിഞ്ഞു കിടക്കുകയാണ്. വലിയ വരവിലേയ്ക്ക് കയറിയപ്പോൾ അയാൾ പുതിയൊരു സിഗരറ്റിനു തീ കൊള്ളുത്തി. എതിരെ വന്ന ഒരു വയസ്സുണ്ട് പാണാൻ ‘തിരുവായുസ്സു’ നേരിനു കണ്ടത്തിലേയ്ക്കിരിങ്ങി മാറി നിന്നു.

അടഞ്ഞു കിടക്കുന്ന പടിപ്പുരവാതിൽ ദുരത്തുനിന്നു കാണാമായിരുന്നു. നടത്താത്തിന് അല്പം വേഗം കൂട്ടി. പടിപ്പുരവാതിൽ ഒച്ചയോ ദു തള്ളിത്തുറന്ന് ഒരുക്കുകൾ കയറി മുറ്റ തെത്താത്തിയപ്പോൾ ആരേയും പുറത്തു കണ്ടില്ല. സംഗയിച്ചു തെള്ളിട നിന്നു. വടക്കേമുറ്റത്ത് ആരു മില്ല. കോലായിലേയ്ക്ക് കയറി ചോദിച്ചു:

‘ഇവിടെ ആരുമില്ലോ?’

ഉത്തരമില്ല ഉമ്മറതെയ്ക്ക് കയറിയപ്പോഴാണ്

കണ്ണൻ, വാതിൽ അടച്ചുപുട്ടിയിൽക്കുന്നു.

വിശ്വാ. മുറ്റത്തിരങ്ങി. അപ്പോഴാൻ കാണുന്നത്, പത്തായപ്പുരയ്ക്കു. നാലുകെട്ടിനു. ഇടയ്ക്കുള്ള മുറ്റത്തിനെന്നു നടുവിലുടെ ഒരു മുള്ളുവേലിയുണ്ട്.

കുലിക്കാരൻ പെട്ടിയു. ഹോഴിയാളു. ചുമന്ന് അക്ഷമ പ്രകടിപ്പിച്ചു നില്ക്കുകയാണ്.

അയാൾ പടിഞ്ഞാറേ മുറ്റത്തേക്കു നടന്നു. അപ്പോൾ രണ്ടാമത്തെ മുള്ളുവേലി കണ്ണു. പത്തായപ്പുരയ്ക്കു. കൈയാലയ്ക്കുമിടയിലാണ്. കൈയാലയുടെ മുറ്റത്തിരുന്ന് ഒരു സ്ത്രീ ജോലി ചെയ്യുന്നു. എതിർവശത്തേക്കു തിരിഞ്ഞാണിരിക്കുന്നത്. വെള്ള റാക്കയിട്ട് കറുത്തുചടച്ചു ഒരു സ്ത്രീ.

അപ്പുള്ളി ചുമച്ചു. ആ സ്ത്രീ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മീനാക്ഷിയേടത്തി!

അവർ മുറി. താഴെയിട്ട് എഴുന്നേറ്റു. അവൻപുണ്ടാവരുടെ മുവത്ത്. ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ അവർ വിഷമികയാണെന്നു തോന്തി.

‘എന്ന മനസ്സിലായില്ലോ,
മീനാക്ഷിയേടത്തി?’

‘അപ്പുള്ളി.’

അവരുടെ വരണ്ടു കരിവാളിച്ചു മുവത്ത്
അത്രുതോ വിടർന്നു, വേലിക്കട്ടുതേക്ക് അവൻ
വന്നു.

‘മീനാക്ഷിയേറ്റത്തിക്ക് മനസ്സിലായല്ലോ.’

‘ആളു വല്തായല്ലോ.’

അയാൾ നാലുകെട്ട് ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട്
ചോദിച്ചു: ‘ഹവിടെ ആരുംല്ലോ?’

‘നാലുകെട്ട് അമ്മാമയ്ക്കല്ലോ? ഏടയ്ക്കേ
വരുള്ളു.’

‘ഹവട്ടോ?’

‘കുട്ടുകനും മാളും ഭാഗം കഴിഞ്ഞ് ഒരു
കൊള്ളുംണായി. പിന്നെ ശിഖപ്പുർന്നു വന്ന
രാലുവൻനായർക്കു വിറ്റു. ആരും താമസംല്ലൂ.’

നാലുകെട്ട് വലിയമ്മാമയ്ക്ക്. പത്തായപ്പുറ
കുട്ടമ്മാമയ്ക്ക്. മീനാക്ഷിയേറ്റത്തിക്കു
കൈയാലയും.

‘വല്ലുമ്മ?’

‘എക്കത്തിം. കുട്ടുാളും. അവരുടെ വിട്ടിലാ.’

കൈയാല ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് മീനാ
ക്ഷിയേറ്റത്തി പറഞ്ഞു: ‘സീറി വിക്കപ്പോ ഹതാ.’

അയാൾക്കു മനസ്സിലായതാണ്.

അയാൾ കഴ കടന്നു കൈയാലയുടെ മുന്നി

ലേയ്ക്കു നടന്നു. കുലിക്കാരൻറെ തലയിൽ
നിന്നു പെട്ടി ഇരക്കി കൈയാലയുടെ ഒരുക്കിൽ
വെച്ചു. കുലിക്കാടുത്ത് അവനെ അയച്ചു.

മിനാക്ഷിയേട്ടതിൽ ഒരുക്കുകൾ കയറി;
അപ്പുള്ളി പിറകേയും.

നെടുനീളത്തിൽ നിർമ്മിച്ച ഒരോലപ്പുരയാണ്
കൈയാലു. പണ്ടു മഴക്കാലത്തു കുറക്കൾ കുട്ടാ
നും മെതിക്കാനും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതാണ്.
അക്കത്തു മണിച്ചുമരുകൾ ഉണ്ടാക്കി മുന്നായി
തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

‘ആരാട്ടി അത്?’

നേർത്ത അശക്തമായ രൂപം.

‘ആരാ?’ അപ്പുള്ളി ചോദിച്ചു.

‘അമ്മമാ.’

അയാൾ മണിച്ചുമരിൻറെ നടുവിലെ വിടവി
ല്ലെട അപ്പുറത്തെക്കു കടന്നു. അവിടെ ഒരു
കിൽ ചുവന്ന രോമപ്പുത്സ്വിനടിയിൽ അവർ
കിടക്കുന്നു.

‘ആരാട്ടി, മിനാക്ഷു്?’

അയാൾ പായയ്ക്കരുകിൽ മുട്ടുകുത്തി നിന്നു
കൊണ്ട് പറഞ്ഞു;

‘ഞാനാണ്, അമ്മമെ, അപ്പുള്ളി.’

അമ്മമു പ്രയാസപ്പെട്ട എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. ഉണ്ടായ പുകയിലച്ചുരുളുപോലെ ശുഷ്കമായ കൈത്തണ്ണയിലും ചുളിഞ്ഞ മുവത്തും അപ്പുണ്ണി നോക്കി. പറ്റി മുടി വെട്ടിയിരിക്കുന്നു. അവ സ്ത്രീ ശരിരത്തിൽ തൊട്ടുതടവിക്കൊണ്ട് അവർ പറഞ്ഞു:

‘സ്ത്രീ കുട്ടു, ഒന്നു വന്നരല്ലോ നീയ്.’

അപ്പുണ്ണി ഒന്നും പറയാതിരുന്നു.

‘അമ്മയ്ക്കു കണ്ണും കട്ടും. തീരെല്ലാണായി. ഇനി ഒരിസെങ്കി ഒരിസം. നേർത്തത അങ്ങട്ടുകൊണ്ടായുംത്യായിരുന്നു.’

ആ കണ്ണുകൾ അധാർ ശ്രദ്ധിച്ചത് അപ്പോളാണ്. മണ്ണതനിറത്തിൽ, കമ്പക്കട്ടകൾപോലെ.

തലയും കഴുത്തുമെല്ലാം ഒരിക്കൽക്കുടി തടവി നോക്കി. അമ്മമു പറഞ്ഞു:

‘സ്ത്രീ കുട്ടു, ഈ ആളിപ്പറ്റി പോന്നു.’

‘നാലബജുകൊള്ളും കഴിഞ്ഞില്ലോ?’

അവിടെയിരുന്നാൽ അടുക്കളും കാണാം. നാലബജു കരിപിടിച്ച മൺകലങ്ങൾ, രണ്ട് ഓട്ടുകിണ്ണങ്ങൾ, മരക്കാലിൽ ഉറപ്പിച്ച ഒരു ചിമ്മിനിവിളക്ക്.

അപ്പുണ്ണി എഴുന്നേറ്റു പുറത്തെ മുറിയിലേക്കുവന്നു. അവിടെ മീനാക്ഷിയേട്ടതി അഴിക്കുട്ടു

പിടിച്ചുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കു നോക്കി നില്ക്കു
കയാണ്.

‘ഒക്കെ യോഗാണ്. അവിത്തനാണയും ഒരാള്ളഭായിരുന്നതും പോയി.....’ കുറച്ചുനേരം
കഴിഞ്ഞു. സ്വയം സമാധാനിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ
അവർ പറഞ്ഞു: ‘പോയോർക്ക് കഷ്ടപ്പെടാണെ
കഴിഞ്ഞു.’

‘കുടമ്പാമയും മാളുവും എവിടെയാണ്?’

‘വടക്കേമുറ്റാം....’

അപ്പുണ്ണിയുടെ കണ്ണുകൾ പൊടിയ ചുമരുക,
ളില്ലു. പൊടിഞ്ഞു പൊന്തിയ നിലത്തു. അഴയി
ലെ കീറത്തുണികളില്ലു. സബ്ബതിക്കുകയായി
രുന്നു.

അയാൾ അഴിക്കുട്ടിലുടെ പുറത്തേക്കു
നോക്കി.

വടക്കേപ്പാട്ടു നാലുകൈട്ട് അടഞ്ഞുകിടക്കു
ന്നു.

മീനാക്ഷിയെത്തി ചോദിച്ചു:

‘അപ്പുണ്ണി കല്പനേലു വന്നതാ?’

‘അതേ.’

‘ഇവിടെ നന്നിരിക്കാൻ കൂടില്ലോ..... എട്ടത്തിനോ
ടയ്ക്കൊരു പോണ്ടാ?’

‘ഞാനിവിടെ താമസിച്ചോളാ.. എന്നൊക്കൊ
ണ്ണു ബുദ്ധിമുട്ടു വരില്ലു.’

മിനാക്ഷിയേടത്തി യതൊരു ഭാവങ്ങളോവും
കുടാതെ പറഞ്ഞു:

‘നിക്കൊരു ബുദ്ധിമുട്ടുംണായിട്ടല്ല.’

ഷർട്ടിച്ചു ചുമരിൽ ഓലത്തടക്കുക്കു തുക്കിയിട
ആണിയിൽ കൊള്ളുത്തി. പെട്ടി ഒരുക്കിലേക്കു
നിക്കിവെച്ചു. ഹോൾഡാളിൻറെ കെട്ടിച്ച് ഒറ്റം
നിവർത്തിയിരുന്ന് അധാർ പെട്ടി തുറന്ന് ഒരു
പത്തുറുപ്പികയുടെ നോട്ട് മിനാക്ഷിയേടത്തിയും
ടെ കയ്യിൽവെച്ചു കൊടുത്തു പറഞ്ഞു: ‘അത്യാം
വശ്യം വേണ്ടതൊക്കെ വാങ്ങിച്ചോളും.’

രാത്രി നിലാവുണായിരുന്നു. കന്നിമാസത്തിലെ
നിലാവാണ്. കൈയാലയുടെ മുറ്റത്ത്
അപൂർവ്വി ഉണ്ണാ കഴിഞ്ഞു നടന്നു.

കൈയാലയുടെ പിറകിലായിട്ടാണ് സർപ്പക്കാവ്.
അതിൻറെ നടുവിലെ പട്ടകുറ്റനുണ്ടുമരം,
വാർത്തലപ്പുപോലെ, തിളങ്ങുന്ന നിലാവിൽ,
ഒരു ഭീകരരൂപം നിർമ്മിച്ചു.

നിലാവിൽ സർപ്പങ്ങൾ പടം വിടർത്തി നില
കുമെന്നു ചെറുപ്പത്തിൽ കെട്ട ക്രമ ഓർ
മുവന്നു. അനക്കമില്ലാത്ത ശാന്തതയുടെ ഒരു

സമുദ്രമാണ് ചുറ്റും. അറിയാതെ, അവുക്കതമായ ഒരു ഗാന്ധോലൈ, ഒരു വിഷാദയാര അധിക്ഷേഖന ഹൃദയത്തിലേയ്ക്ക് ഒഴുകിവന്നു.

യാത്ര പുരപ്പുടുമ്പോൾ തോന്തിയ ആവേശ മെല്ലാം കൈടക്കാറുകയാണെന്നു തോന്തിപ്പോയി.

അബ്ദു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം അപ്പുള്ളി നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ വിവരം പിറ്റേനുതന്നെ ശ്രാമത്തിൽ പരന്നു.

പഴയ അപ്പുള്ളിയല്ല വന്നിരിക്കുന്നത്. ചായ തേതാട്ടത്തിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ്. കൈയിൽ പണമുണ്ട്. നിത്യവും പത്തിനിന്നറ നോട്ടുകളാണ് മിനാക്ഷിയമ്മ ചെറുമച്ചുക്കണ്ണറ കൈയിൽ പിടികയിലേയ്ക്ക് കൊടുത്തയക്കുന്നതെന്നാണ് സംസാരം. മിനാക്ഷിയമ്മയുടെ നല്ലകാലത്തെ പൂറി പറയാൻ ആളുകളുണ്ടായി.

മുന്നാം ദിവസം രാവിലെയാണ്. ആരോ കാണാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ഒരു പ്രായമായ സ്ത്രീ.

‘ആരാ?’

അപ്പുള്ളി അനേകഷിച്ചു. മിനാക്ഷിയെത്തി പറഞ്ഞു: ‘വകേലംളള്ളതാ.’

‘ഓഹറാ.’

അപൂർവ്വിയുടെ സമീപത്തു വന്ന് അവർ നിന്നു. ചിരിച്ചു സംസാരിക്കാൻ ഭാവിച്ചുപോയി ശാന്തനായി ചോദിച്ചു:

‘എന്താ?’

‘ആരാ ഇട്ട്? ആളുതന്നെ മാറിലോ.’

അപൂർവ്വി അതിനൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

‘നിങ്ങൾക്കൊന്നും ഓർമ്മണ്ണാവില്ലോ.

നിങ്ങളെല്ലാക്കെ-

‘ഞാനൊന്നും മറന്നിട്ടില്ലോ’

‘വന്ന് ക്രണേഷന്നു കെട്ടിട്ടു പോരേ ഞാൻ.’

‘എന്തിന്?’

വളരെ അകന്ന നിലയിൽ നിന്നുതന്നെ അപൂർവ്വി ചോദിച്ചു:

‘വയ്യാത്ത കാലാധികാരി. നിങ്ങളെല്ലാക്കെത്തന്നെ ഇനി ആശയം ഇട്ടു. മുറുക്കാൻ വാങ്ങാൻ കൂടി ഗതില്ലോണ്ടിരിക്കാ. എന്തെങ്കിലും കൈ തരണം..’

സന്ദേഹം കലർത്തിയ ഒരിക്കാരത്തോടെ അവർ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

‘നിങ്ങളെന്നെ കൂട്ടിക്കാലത്തു കണ്ടിട്ടുണ്ടാ?’

‘എന്താ ഇങ്ങനെന്നും കൊണ്ടുകൊണ്ടു?’

‘നിങ്ങളെന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ടാന് - എന്നോടു

സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ടാന്. നിങ്ങളും താനും
തമ്മിൽ എന്തും ബന്ധാണുള്ളത്?’

അവരുടെ ചിതി നിന്നും

‘നമ്മളാക്കേ ഒറ്റ മൊരടം. ചോരബന്ധം
പോവും?’

‘ഈ ബന്ധം ഇന്നലെ തോന്തിതല്ലോ? പോയ
കോളും, സീറി കൈയിൽനിന്ന് ഒന്നും കിടില്ലും.’

അവർ പിന്നെ സംസാരിക്കാൻ നിന്നില്ലെന്നും. മീനാ
കഷിയേടത്തിയോടും. അമ്മമ്മയോടും. യാത്ര
പരയുകകുടി ചെയ്യാതെ ഇരങ്ങിയപ്പോൾ
അപ്പുള്ളി പറഞ്ഞും:

‘ചോരബന്ധത്തിനീറി അവകാശം!’

* * * * *

അനുതന്നെയാണ് കൃഷ്ണൻകുട്ടിയും
വന്നത്. ചുവന്ന വള്ളി ട്രാസറിട്ടു നടന്നിരുന്ന
കൃഷ്ണൻകുട്ടി വല്ലതായിരിക്കുന്നു.

‘എന്താ കൃഷ്ണൻകുട്ടി?’

‘ഒന്നുംല്ലോ.’

‘സുഖം തന്നെയല്ലോ?

‘അതേ.’

അവിടെ സംഭാഷണം അവസാനിച്ചു. കൃഷ്ണൻകുട്ടി കുറച്ചുസമയം വെറുതെ, വിരലുകൾ എന്നാടിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. അകുത്തുപോയി അമ്മയെ കണ്ടു രണ്ടു നിന്നിറിനക്ക. അവൻ വിണ്ടു. വന്നു. അടുത്തുവന്ന് ലജ്ജയോടെ പറഞ്ഞു:

‘അപ്പുണ്ണുട്ടനോട് അമ്മ വരാൻ പറഞ്ഞിരിക്കണ്ണു.’

‘എന്താ വിശ്വാസം?’

‘ഒന്നുംല്ലോ. ഇവിടെ ബുദ്ധിമുട്ടാച്ചാൽ അവിടെ താമസിക്കാംനു പറഞ്ഞു.’

‘എനിക്കിവിടെ പരമസുവമാണ്.’

കൃഷ്ണൻകുട്ടി പരുങ്ങി: ‘അമ്മയ്ക്കു ഒന്നു കാണിണാംനു പറഞ്ഞു.’

അപ്പുള്ളി സിഗരറ്റുകൂട്ടി നിലത്തിട്ടു ചവിട്ടി തെയ്ക്കുന്നതിനിടയിൽ പറഞ്ഞു: ‘അമ്മയോടു പറയു, കാണാൻ വലിയ തിട്ടക്കമുണ്ടെങ്കിൽ ഇങ്ങാട്ടു വന്നോളാൻ.’

വാടിയ മുവത്തു, വല്ലാതെതാരു ചിതിയുമായി അവൻ നിന്നു വിയർത്തു.

‘താൻ കുറെ കണ്ടതല്ലോ?’

രണ്ടു ദിവസതേയ്ക്കു പിന്ന സന്ദർശകനാ

രുണ്ടായില്ല. പുഴവക്കത്തെ അബ്യൂബകർ ഒരു നദിമിന്നും കൊണ്ടുവന്നു കാണാൻ. അതിനു വില കൊടുക്കാൻ മിനാക്ഷിയേട്ടതിയോടു പറഞ്ഞു.

പകൽ മുഴുവൻ കൈയാലയ്ക്കൈത്തിരുന്ന് എന്നെങ്കിലും വായിക്കും. വെക്കുന്നേരം മുറ്റ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന നേരം നടക്കും.

മിനാക്ഷിയേട്ടതി പഴയപോലെതന്നെ. ചോദിച്ചാൽമാത്രം എന്നെങ്കിലും പറയും, പകൽ സമയംനീക്കാനായിരുന്നു പ്രയാസം.

രാത്രി ഉണ്ടുകഴിഞ്ഞാൽ വളരെ സമയം പിന്നയും മുറ്റത്തു നടക്കും. മുറ്റത്തിന്റെ അതിർത്തിയിൽ മുറിച്ചുകളഞ്ഞ ഒരു പൂവി കുറി കുറി നിലപ്പുണ്ട്. അതിലിരുന്നുകൊണ്ടു നിലാവകൾഡിയ ഇരുട്ടിനു മുഴുവൻ അഭയം നല്കിയ താഴത്തെ സർപ്പക്കാവിലേയ്ക്കു നോക്കിയിരിക്കും.

അവിടെ പാമ്പുകൾ പട. വിടർത്തിയാടുന്നുണ്ടാവുമോ?

അപ്പോഴെല്ലാം ആ ദീപപ്രദയിൽ ആടിയുലയുന്ന ഒരുംഗന്ധാരയായ പെൺകിടാവിന്റെ ചിത്രം മനസ്സിലുയരു..... അവരെപ്പറ്റി അറിയണ

മെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ചോദിച്ചാലറിയാം. പരേക്ക
ചോദിച്ചില്ല.

രു ദിവസം പിന്നിലെ ഇടവഴി കയറി കുന്നി
ൻറെ മുകളിൽ പോയി. മീനാക്ഷിയെടത്തിയോ
ടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അവിടെ
വരുച്ചാൽ മുതല്ക്കു ചാത്തപുൻറെ ചാളവരെയു
ള്ള വിശാലമായ ചെരുവു ഭാഗത്തിൽ അധാർ
ക്കു നീക്കിവെച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

ചരല്ക്കല്ലുകളും ഇടയ്ക്ക് ഒറ്റപ്പെട്ട ചില
പുല്ലാനിപ്പൂനകളും. ശുന്നതയുടെ സാമ്രാജ്യം.പോലെ ആ സ്ഥലം കിടക്കുന്നു. ആ മല്ലു
തന്റെ സ്വന്തമാണാൽ.

ഭാഗത്തിൻറെ കാര്യം. അപൂർവ്വാഭായി മീനാ
ക്ഷിയെടുത്തി പറഞ്ഞത്തിൽ നിന്നാണ് ഏകദേശം
മനസ്സിലായത്. വടക്കേപ്പാട്. മുഴുവൻ വലിയമ്പാഠ
മയ്യുടെ സ്വകാര്യസ്വത്തായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടു.
വലിയമ്പാഠും മക്കൾക്കും. നാലോഹരി മുതല്ലു
ണ്ടായിരുന്നു. തോൺിക്കെടവുന്നിലവും. പുഞ്ചപ്പാഠത്തിൻറെ
രു നല്ല ഭാഗവും. അവർക്കായിരുന്നു. അവർ നിലമല്ലാം. പാടുത്തിനു കൊടുത്തിരി
കയാണ്. പത്തായപ്പുര കുടമ്പാമയെടുത്തു.

വാദിക്കാൻ ആരുമില്ലാത്തവർക്ക് ആർക്കു.

വേണ്ടാത്ത ഭാഗം നീക്കലിവെച്ചു.

ചരല്ലും പാറയും പുല്ലാനിപ്പോന്തയും മാത്രമുള്ള കുന്നിൻചെരുവ് അപ്പുള്ളിക്ക്. അവിടെ ചോരനിറമുള്ള മല്ലു നൃറാണ്ടുകളായി ഉണ്ടിക്കിടക്കുന്നു. അതിന്റെ മധ്യത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ബോൾ ആ മല്ലിൽ വിളകൾ കിളിരുന്നത് അയാളുടെ ഭാവനയിൽ തെളിഞ്ഞു വന്നു.

ദുരേ നദീതെരത്തിനകലെ കാണുന്ന ചക്രവാഹപ്പരപ്പിലേയ്ക്കു കണ്ണാടിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ നിന്നു.

കുന്നിൻറെ താഴത്തുനിന്നു തൊപ്പിക്കുട ചുട്ടിരോൾ കയറി വന്നു. അടുത്തത്തിയപ്പോഴാണ് മനസ്സിലായത്, കുട്ടമ്മാമയാണ്. മുവത്തു പഴയ മുരടിച്ച ഭാവമില്ല. ആകെ ചിരി പരത്തിക്കൊണ്ടാണ് അടുത്തത്തിയത്. അടുത്തത്തി തൊപ്പിക്കുട തലയിൽ നിന്നു മാറ്റി ചോദിച്ചു:

‘അപ്പുള്ളി എന്നെ വന്ന്?’

‘നാല്ലു ദിവസമായി.’

‘മിനാക്ഷി പറയും, നീയ്ക്കുന്ന് ബോന്തത്തിയ്ക്ക് വന്നിട്ടുണ്ടന്. അവടെയാവുമൊന്നും സംസാരിക്കാനും വയ്ക്കാം.’

അപ്പോൾ ചിലതു സംസാരിക്കാനാണല്ലോ

തയ്യാറെടുത്തു വന്നിരിക്കുന്നത് അപ്പുള്ളി
വിചാരിച്ചു.

‘എന്താ?’

‘ഒന്നു കാണാംനു വിചാരിച്ചു.’

കണ്ണു കഴിഞ്ഞില്ലോ, ഇനി പോകാം എന്നാണ്
ആദ്യം പറയാൻ തോന്തിയത്. അപ്പുള്ളി സ്വയം
നിയന്ത്രിച്ചു.

‘ഭാഗിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സ്തതിത്യാക്കണ
മോഹം.’

‘ആരുടെയും സ്ഥിതി നന്നായിട്ടില്ലോ.’

‘ഞാനും മാളും വടക്കുമ്മുറി ആ കുട്ടാപ്പുണ്ണി
പറമ്പിലെ പെരേലാ താമസം.’

‘അറിഞ്ഞു.’

‘നിയർക്കു പണ്ഡത്തന്ത്രി അധ്യാത്മിക്കാൻ വയ്ക്കു
ആ പെണ്ണിണ്ണി സ്തതിത്യാലോച്ചിക്കുമ്പോൾ
എന്നിക്കു വ്യസനം.’

അതിന് അപ്പുള്ളി ഒന്നു മുളി.

‘അവളുടെ നിന്നെന്ന പ്രാണനാ....’

കുട്ടാമ പിന്നെയും എന്തൊ പറയാനുള്ളതു
പോലെ പരുങ്ങാം.

‘ഞാനെന്നു വേണാം?’

‘ഓർക്കു നീയെന്നു ഒരാഴ്ചയാണെന്നു.’

അപുണ്ണിയുടെ മനസ്സിൽ പഴയ ഓർമ്മകളും
ടെ ചുഴലിക്കാറ്റ് അടച്ചു കയറുകയായിരുന്നു.
തണ്ടുത്ത സ്വരത്തിൽ അയാൾ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ തുകടകിസാധ്യവോന്നു。
ആയിട്ടില്ലെല്ലാ.’

കുടമ്പാമയുടെ മുഖം വിളി.

‘എന്താ അങ്ങനെ പറേണ്ട്; അപുണ്ണി?’

‘എന്നൊക്കൊണ്ടിനിയും പറയിക്കരുത്’

അയാൾ തൊപ്പിക്കുട തലയിൽ വെച്ചു
പതുക്കെ കുന്നിറങ്ങിപ്പോകുന്നോൾ അപുണ്ണി
ക്കു ശ്രദ്ധമായ ഒരാന്നും തോന്തി.

ദുരെ കാണുന്ന നദിതടത്തിലേയ്ക്കു നോക്കി
കൊണ്ടു വിണ്ടും കുരെ സമയം ഇരുന്നു.

മാളുവിനെപ്പറ്റി ഓർത്തപ്പോൾ വ്യസനം
തോന്തി. അവൾ പാവമാൻ. പക്ഷേ.

ആലോച്ചിച്ചിരിക്കുന്നോൾ അയാൾക്കാകെ
ക്കു വെറുപ്പാണ് തോന്തിയത്. പകപോകുന്ന
തിൽ ആനന്ദം. കണ്ണത്തുന്ന തന്നെപ്പറ്റി കൂടി
വെറുപ്പ്.

മാളു ഇപ്പോൾ മുതിർന്നുകാണും. കൊല്ലുങ്ങൾ
ക്കു മുമ്പു തറവാട്ടിൽ ആദ്യം ചെന്ന ദിവസം കി
ഴക്കെ ഇറയത്തിൽക്കുന്നോൾ അടുത്തുവന്നു

സംസാരിച്ച ആ കറുത്തുമെലിഞ്ഞ കുർത്ത
മുവമുള്ള പെണ്ണിന്റെ ചിത്രമാണ് മനസ്സിലും
ഇരുത്. അവളൊടു സഹതാപമുണ്ട്. അതിൽ
കുടുതലായി അവൾക്കൊന്നും നല്കാൻ
സാധിക്കുകയില്ല.

വെൺമോലക്കീറുകൾക്കിടയിൽ ചന്ദ്രകലാ
തെളിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് അയാൾ വീട്ടി
ലേയ്ക്കു മടങ്ങിയത്.

രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നപ്പൂർ അയാളും
ടെ മനസ്സിൽ ചില മുവങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുവന്നു.
പാതിയടഞ്ഞ മഷിയെഴുതിയ കണ്ണുകളും കറു
ത്ത സർപ്പങ്ങൾ ഇഴയുന്നപോലെ മിനുങ്ങുന്ന
സമുദ്ധമായ മുടിക്കെട്ടുമുള്ള ഒരു പെൺകിടാ
വ്. അതുതവും വേദനയും തെളിയുന്ന കണ്ണു
കളോടെ കറുത്തുമെലിഞ്ഞ ഒരു മുവം. അന്തി
കറുക്കുന്ന നേരത്തു പടിഞ്ഞാറൻ മാനത്തു
മോലത്തിനു പിറക്കിൽ പാതി മറഞ്ഞു കാണാറു
ഇരു ചന്ദ്രകലായെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന മറ്റാ
രു മുവം. മായുകയും തെളിയുകയും ചെയ്യുന്ന
ആ മുവങ്ങൾ കണ്ണുകൊണ്ടാണ് അയാൾ
കണ്ണടച്ചത്.

* * * * *

വിട്ടിലെത്തിയതിന്റെ ഏഴാം ദിവസം രാവി
ലെയാണ് വലിയമ്മാമയെ കണ്ടത്. മുറ്റത്തു
സിഗരറ്റും പുകച്ചു നടക്കുന്നോൾ നാലുകെട്ടി
ന്റെ മുൻഭാഗത്തുനിന്നു മെതിയടിയുടെ
ശബ്ദം കേട്ടു. കൈയാലയുടെ മുൻഭാഗത്തു
തന്നെ നടത്തം തുടർന്നു.

‘അപ്പുണ്ണി’

ആദ്യമായി അധാരുടെ പേരിൽ വലിയമ്മാമയു
ടെ നാക്കിൽ തടയുകയാവണം. കുറേതുറ്റു
പോലെ അപ്പുണ്ണി പുള്ളിയും.

‘അപ്പുണ്ണി. ഒന്നിങ്ങാട്ടു വരു.’

‘എന്താ?’

‘ഹംവിട ഉമ്മറതേക്കു പോരു.’ വളരെ
ശാന്തമായ ക്ഷണം. ഇടിവെട്ടുന്ന സ്വരത്തിൽമൊ
ത്രം സംസാരിക്കാറുള്ള വലിയമ്മാമ തന്നൊയാ
ണോ ഇത്?

‘ഹംവിട നിന്നാൽ മതി.’

വേലിക്കപ്പേറുത്തു. ഇപ്പുറത്തുമായി അവർ
നിന്നു. അപ്പുണ്ണി ആകെ പുകയുകയായിരുന്നു.
അസ്വസ്മയും മറയ്ക്കാൻ വിരലുകൾ തിരുമ്പി
ക്കൊണ്ടു നിന്നു.

വലിയമ്മാമയുടെ മുവത്തു പഴയ പ്രതാ
പമില്ല. ശരീരവും മനസ്സും കഷിണിച്ചിട്ടുണ്ടൻ
എന്നൊട്ടത്തിൽ മനസ്സിലാവും. അപ്പുള്ളിയുടെ
കണ്ണുകളെ നേരിടാൻ വലിയമ്മാമ പ്രയാസ
പ്പെടുന്നുണ്ടനു തോനി.

‘വരണംനു മുന്നാലു ദിവസമായി വിചാരി
യ്ക്കണ്ണു’

‘ഉം.’

വലിയമ്മാമയുടെ വാർഡക്ക്. ബാധിച്ച മുവ
ത്തുനോക്കുന്നോൾ അപ്പുള്ളിയുടെ മനസ്സിൽ
പഴയ ചിത്രമാണ് ഓർമ്മവന്നത്.

അന്ന് ആട്ടിയിറക്കി..... പുഴുത്ത പട്ടിയ
പ്പോലെ.

വളപ്പുക്കേതയ്ക്ക് കടനാൽ കാലു തല്ലിയെം
ടിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞ മനുഷ്യനാണ് തന്റെ
മുന്നിൽ ശാന്തനായി നില്ക്കുന്നത്.

‘ഞാൻ വന്നത് ഒരു കാര്യത്തിനേ.’

‘പറയാം,’

‘ഭാഗത്തില്ല ഈ പെരു ഏടുത്തതു ഞാനെ.
തറവാടല്ലോ, ഭഗാതി ഇരിക്കേണ സ്ഥലമല്ലോ,
അന്യാധിനപ്പെടണ്ണു വിചാരിച്ചു.’

‘അതു നന്നായി.’

അത്വല്ല അഞ്ചുറുറുപ്പിക കടംണ്ട്. അതു വിധ്യായിരിക്കണ്ടു.’

അപ്പുള്ളി മിണ്ടാതെ സശ്രദ്ധം കേട്ടിരുന്നു. കുറെ നിമിഷങ്ങൾ സംഗയിച്ചു നിന്നശേഷം വലിയമാമ തുടർന്നു:

‘പത്താന്തിക്കുള്ളിൽ കെട്ടില്ലെങ്കി വസ്തു നട ത്തിക്കാനാ വിധി. എത്രായാലും നമ്മെ തറവാടല്ലോ?’

അപ്പുള്ളി വിണ്ണു. മുളി.

‘വാങ്ങാൻ മാപ്പാർണ്ണ. ഏങ്ങനൂം ഭഗവതിൽ കണ്ണ ന്നമല. മാപ്പുയ്ക്ക് കൊടുക്കാം?’

അസ്വാസ്മൃ. മുർഖന്യത്തിലെത്തിയിരുന്നു: അപ്പുള്ളി ശബ്ദമുയർത്തി ചോദിച്ചു:

‘അതിനു തൊനെന്തു വേണാം?’

‘നെൻ്റെ കൈയ്യിലു പണംബേജനു കേട്ടു. അഞ്ചുറുറുപ്പിക കടായിട്ടു തന്നാമതി. രേവനാ ചൂൽ എഴ്താം-’

വെലിത്തുന്നിൽ തിരുപ്പിടിച്ചു നില്ക്കുന്ന ആ വ്യൂദിന്റെ രൂപം വിണ്ണു. മറയുകയാണ്. കോലാ യിലേയ്ക്ക് കുതിച്ചുചാടി കൈയുയുർത്തി കൊണ്ടു പാഞ്ചടക്കുന്ന വലിയൊരു മനുഷ്യ നീറ ചിത്രമാണ് മുന്നിൽ.

‘ഈ നാലുകെട്ടു നെലനില്ക്കണമെന്ന്
എനിക്കാഗ്രഹമില്ല.’

അപ്പുള്ളി ക്ഷേമദക്ഷിക്കാണ്ടു പറഞ്ഞു.

‘എന്താ അപ്പുള്ളി പറേണ്?’

‘ഒരിക്കൽക്കൂടി പറയാ.. ഈ നാലുകെട്ടു
നിലനിന്നു കാണാൻ എനിക്കാഗ്രഹമില്ലെന്ന്.
ഇവിടെനിന്ന് എന്ന ആട്ടിയിറക്കിയതു നിങ്ങൾ
മറന്നിട്ടുണ്ടാവു.. എനിക്കെത്തു മറക്കാൻ വയ്ക്കാം’

തണ്ണുത്തുറഞ്ഞ നിറ്റബ്ദ്ധത അവർക്കിടയിൽ
തങ്ങിനിന്നു. ഇടറുന്ന സ്വരത്തിൽ വലിയമാമ
പറഞ്ഞു:

‘അങ്ങനേയാക്കെ പറ്റി. ഇപ്പുതിനു ഞാൻ ദുഃഖി
യ്ക്കുണ്ടാണ്. കഴിഞ്ഞതെതാക്കെ മാറ്റ്,
അപ്പുള്ളേണ്ണ്.’

‘അതു എല്ലുപ്പമല്ല.’

‘രൂ വഴിം കാണാണ് ഇരിക്കുവശാ നീ വന്നു
നുകേട്ടത്. പുരാതനകാലത്തുണ്ടായ തറവാടാ.’

‘എൻറീ കൈയിൽ പണമുണ്ട്. പക്ഷേ തല്ല
കാലം തരാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.’

വേലിത്തരിയുടെ ഉരുണ്ട തുന്പു തടവി
ക്കാണ്ടു വലിയമാമ മുവം കുനിച്ചു നിന്നു.
അപ്പുള്ളി നിലത്തു മിച്ചികളുന്നി നില്ക്കു

കയായിരുന്നു.....

പത്രുക്കെപ്പുത്രുക്കെ വലിയമാമ നടന്നപ്പോൾ
അപ്പുള്ളി വിളിച്ചു:

‘നില്ക്കു.’

വലിയമാമ തിരിഞ്ഞു നിന്നു.

‘മാപ്പിളമാർക്കു വില്ക്കാനല്ലേ വിരോധം?
ഞാൻ വാങ്ങാമെങ്കിലോ?’

വലിയമാമ അനുരുദ്ധരിച്ചു. തെള്ളിട പകച്ചു നിന്നു
ശേഷം പറഞ്ഞു:

‘ആലോച്ചിക്കാം.’

‘ആലോച്ചിച്ചതുകൊണ്ടായില്ലെ. ഇപ്പോൾ ഈ
നിമിഷത്തിൽ തിരുമാനിക്കാം. ഞാൻ വാങ്ങാ
മോ എന്നു നോക്കേണ്ടു. വീടിനും പറമ്പിനുകുടി
എന്നു വില കിട്ടണം?’

വലിയമാമ പരുഞ്ഞി.

‘പറഞ്ഞൊള്ളു. ഈതു കച്ചവടമാണ്. നിരക്കു
മെന്നു തോന്തിയാൽ ഞാനെനടുക്കും.’

വലിയമാമ വിണ്ടു. സംശയിച്ചു നില്ക്കു
നീതു കണ്ണപ്പോൾ അപ്പുള്ളിക്കു വല്ലാത്ത അമർ
ഷമാണ് തോന്തിയത്.

‘എന്താ അപ്പുള്ളിയുടെ കാശിനു വിലയില്ല
നുണ്ണോ?’

‘അതോൺഡല്ലു.’

‘എന്നാൽ പറയു. പൊളിഞ്ഞു വിഴാറായ നാലുകെട്ടിനാണ് വില പറയുന്നതെന്ന് ഓർക്കണം.’

‘നാലായിരത്തിനു പോക്കരുഹാജി ചോദിച്ചു……’

അപുണ്ണി ആലോചിച്ചു.

‘കാറ്റു. വെളിച്ചവു. കടക്കാത്ത ഈ സാധന. മനുഷ്യർക്കു താമസിക്കാൻ പറ്റില്ലെ. എങ്കിലും. തോൻ നാലായിര. തരാ. സമ്മതമാണെങ്കിൽ ആധാരമെഴുതാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്തോളു.’

വലിയമാമയുടെ ശിരസ്സു കുറേകുടി കുനിഞ്ഞു.

‘എന്താ തീർച്ചയാക്കിയത്?’

വളരെ പ്രധാസപ്പെട്ടു വലിയമാമ പറഞ്ഞു:

‘ആവാ..’

‘ആധാരമെഴുതാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്തോളു.’

പതുക്കെപ്പെട്ടുകൈ ആ മെതിയടിയുടെ ശബ്ദം. അകലുന്നതു ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് അവി ദേത്തനെ നിന്നു.

കൈയാലയ്ക്കെത്തുവന്നു കിടന്നപ്പോൾ മീ നാക്ഷിയേടത്തി ചോദിച്ചു:

‘പോയോ?’

‘പോയി.’

‘അമ്മാമയ്ക്ക് എല്ലാം കൊണ്ടു
കാഷ്ടകാലാൺ.

അ സഹതാപപ്രകടനം അപ്പുള്ളിക്ക് അത്ര
രസിച്ചില്ല.

‘പുന്നോട്ടുത്തിലു സ്വത്തില്ലോ?’

‘അതോണ്ടല്ല. നല്ലാരു തയ്യാറിരുന്നു. ഓളു
പോയി.’

‘ആർ?’

‘അപ്പുള്ളി അറിഞ്ഞിട്ടില്ലോ? ആദ്യത്തെ
പേരേർന്ന്. പാവം.....’

‘എന്തെ മിനാക്ഷിയേടത്തി?’

‘കഴിഞ്ഞ എടവത്തിലല്ലോ അമ്മിണിക്കുട്ടി
മരിച്ചത്.’

അയാൾ പിന്നുയോന്നു. മിണ്ടിയില്ല. പതു
ക്കെ കൈകുത്തിയെഴുന്നേറ്റു കൈയാലയുടെ
വാതില്ക്കൽ വന്നു വിറയ്ക്കുന്ന വിരലുകൾ
കൊണ്ടു മേല്പടി പിടിച്ചു കണ്ണടച്ചു നില്ക്കു
നോശ മിനാക്ഷിയേടത്തി ആരോടുനില്ലാതെ
പറയുകയായിരുന്നു.

‘പാവം സ്വന്നഹരിതു കുട്ടുരന്.’

അടച്ചിട പുമുഖവാതിൽ അപ്പുള്ളി തുറന്നു. തെക്കിനി ഇരുട്ടുമുടികിടക്കുകയാണ്. കുത്തഴി കൾ വലിച്ചു തുറന്നപ്പോൾ വെളിച്ചത്തിൻ്റെ കീറുകൾ അകത്തെയ്ക്കു വിന്നു. അവിടെ വായുവിനു നന്ദിക്കു അസുഖകരമായ ഒരു മണമുണ്ട്. അടച്ച വാതിലുകൾ തുറന്നിട്ടും മുക്കില്ലും മുലയില്ലും ഇരുട്ടു പതിയിരിക്കുന്നു. നടുവിൽ കരികൾ പതിച്ച നടുമുറ്റത്തു കരടു കൾ കുടിക്കിടക്കുന്നു. തുണ്ണുകളിൽ ചിതൽ പൂർണ്ണകളുണ്ട്.

വടക്കിനിയിൽ നിന്നു വടക്കേ തള്ളിലേ യ്ക്കു കടന്നപ്പോൾ അധാർ നിന്നു. അതാണ് കോൺമിനി.

ആ മുറിക്കെത്താണ് മുന്നുവർഷങ്ങൾ കഴിച്ചത്. ആ നിലത്തിപ്പോഴും കണ്ണിരിൻ്റെ നന്ദിവൃഥാവുമോ?

അവിടെ നില്ക്കുന്നോൾ, മങ്ങിയ ആ ഇരുട്ടിൽനിന്നു കുപ്പിവളക്കൾ കില്ലുങ്ങുന്നു ണ്ണെന്നു തോന്തിപ്പോയി. മുല്ലപ്പുവിൻ്റെയും മട്ടിപ്പുശയുടെയും മണം വായുവിൽ തങ്ങി നില്ക്കുന്നുണ്ടോ?

വേദനയായിരുന്നില്ല, മനസ്സിലാക്കേ ഒരു ശുന്നു

തയായിരുന്നു.

കോൺ കയറി മുകളിലെത്തി. അടഞ്ഞു കിട്ടിരുന്ന ഒരു മുറിമാത്രം അയാൾ തുറന്നില്ല.

തങ്കേട്ടതിയുടെ വരാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവിനുവേണ്ടി ഒരുക്കിവെച്ച മുറിക്കെത്ത് ഏലികൾ സബ്ബരിക്കുന്നു.

തങ്കേട്ടതിക്കു ഭർത്താവു വന്നുവെന്ന് അറിഞ്ഞു. മീനാക്ഷിയേട്ടതി പറഞ്ഞു. പിന്നീട്യാൾ ഉപേക്ഷിച്ചുപോയതേ. ആ വിട്ടിൽ ഒരുക്കിവെച്ച ഒരു മുറി ഇപ്പോഴുംബാധിരിക്കു..

പൊച്ചിയ ഭിത്തികളും. നനവു കിളരുന്ന നിലാവുമുള്ള ആ നാലുകെട്ടിനകത്തു സബ്ബരിക്കുന്നോൾ പകലാണാക്കില്ലും. ദേ. തോന്തി. തലമുറകൾ ആ ഇരുണ്ട മാളങ്ങളില്ലുടെ ഇഴം ഞഞ്ഞുപോയി. പൊറേമണാൻറിയും. നാരാധാരാണാൻറിയും. ആത്മാവുകൾ അവിടെ ചുറ്റിപ്പറ്റി നില്ക്കുന്നുംബാധിരിക്കു.. കാരണവർ ചവിട്ടിക്കൊന്ന പെണ്ണക്കിടാവിന്റെ കമയും. ഓർത്തും.

ഇപ്പോൾ, പഴയ ഓർമ്മകളുമായി നിലക്കുന്ന ഇം നാലുകെട്ടു തന്റെ സ്വന്തമാണ്. അഞ്ചുവർഷം. കാഷ്ടപ്പെട്ടുംബാക്കിയ പണം. മുഴുവൻ അതിനായി ചെലവഴിച്ചു. ഏക്കില്ലും. വല്ലാത്ത ഒരൊ

തമസം-ത്യപ്തിയുണ്ട്. ഇവിടെനിന്നാണ് ഒരു കാലത്ത് ജീവൻ കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിപ്പോയത്. എല്ലാം അന്നു നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടു. കാരണം? ഇവിടത്തെ ഒരു സ്ത്രീ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഒരാളെ വിവാഹം കഴിച്ചു!

അവിടെയെത്തിയപ്പോൾ ചിന്തകൾ വച്ചുകൂടി ആന്തുപോലെ തോന്തി. ആ സ്ത്രീ എങ്ങനെ ജീവിക്കുന്നുണ്ടാവുമോ, എന്തോ?

സമ്മതമില്ലാതെ ദരിക്കൽ അവരവിടെ നിന്നു പുറത്തിറങ്ങി. അതുകൊണ്ടു ജീവിതകാലം മുഴുവൻ മേളിനേണ്ടി വന്നു. ആരും തിരി ഞ്ഞു നോക്കിയില്ല. പുലക്കുളിച്ച് അകത്തുള്ളവർ ശുഡി വരുത്തി. ഒരു കളക്കം കഴുകിക്കളുണ്ടുവെന്ന ആശാനം. അവർക്കുണ്ടായിരിക്കും.

ആ സ്ത്രീയുടെ മകനാണിപ്പോൾ ഈ നാലു കെട്ടിന്ത്രീ ഉടമസ്ഥൻ.

വേദനയോടെ ഓർത്തും: ആ സ്ത്രീ തന്റെ അമ്മയാണ്.

അവരെ മറന്നു കഴിയുകയായിരുന്നു.

അച്ചൻ മരിച്ചപ്പോൾ വളർത്തി ഇല്ലത്തെ ഉരല്പുരയിൽ ഉലയ്ക്കെ വലിച്ചു കേൾസാ. തന്നു....

അംഗീകാരം. പിന്നെ മറക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ആരും. തുണായില്ലാതെ കഴിയുന്നവാൻ ഒരു മനുഷ്യൻ സഹായിക്കാനെന്നതി; ആ സഹായം. വേണ്ടെന്നു പറഞ്ഞില്ല. തളർന്നു വിചുമൊൻ ആ കൈപിടിച്ചുകാണും. അതോരും തെറ്റാണോ എന്നയാൾ സ്വയം ചോദിച്ചു.

കുറം. ആരും കെടയാണ്?

ഈ നാലുകെട്ടുകുറിപ്പിനു പുറത്തെഴുതിയത് അവരുടെ തെറ്റാണോ? എങ്കിൽ- അയാൾക്കു ശ്രാസം. മുട്ടുന്നതുപോലെ തോന്തി.

വിധർത്ഥകുളിച്ച ശരീരവുമായി അയാൾ പുമുഖത്തെയ്ക്കു വന്നു. ഉച്ചവെയിൽ പുറത്തു കത്തിയെരിയുന്നു. കാറ്റില്ല. ഇലയന്ത്രങ്ങളില്ല.

ഇതു നാളും. സ്വയം. തെറ്റിഡിപ്പിക്കുകയായി രൂപ്പും. തനിക്കാരുമില്ലെന്ന്. ഈ ലോകത്തിൽ തനിച്ചാണെന്നു പറയുന്നതിൽ ഒരുതരം വിലക്കുറഞ്ഞ അഭിമാനം. തോന്നുകയായിരുന്നു. പലരും. ഉണ്ടായിരുന്നു സത്യം. അതോരും വശനയായിരുന്നു.

കടപ്പാടുകളുടെ ശൃംഖലകൾ ഇപ്പോഴും. തന്നെ ബന്ധിച്ചു നിർത്തുന്നു. ദുരെ വയനാടൻ കുന്നുകളുടെ താഴ്വരയിൽ ഒരു കൊച്ചു

പുരയ്ക്കേതെയ്ക്കു മനസ്സു സഖവിച്ചു.
എതോ ഒരു കച്ചവടസ്ഥലത്തു കാൽപ്പന്നടി
തുറന്നുവെച്ചു ചില്ലറയെന്നുന ഒരു മുന്നി.
യുവാവിനെ അയാൾ സകല്പിച്ചു. എതോ
സ്താന്നുമുറിയിൽ കൂട്ടികളോടു സംസാരിച്ചു
നില്ക്കുന്ന ഒരുഡ്വാഹകാൻറെ ചിത്രം മനസ്സിൽ
കണ്ടു.

ആകെ തള്ളിന അയാൾ, ചിത്രം അകു.
കാർന്നു തിന കോലായിലെ മരത്തുണി
നടുത്തിരുന്നു.....

നേട്ടങ്ങളുടെയും തൊൽവികളുടെയും ഒരു
കണക്കെടുക്കാൻ മനസ്സു വൃദ്ധി പാടുപെട്ടു
കയായിരുന്നു.....

പത്ര

മുറ്റത്തെ ഒരുക്കുകളിൽനിന്ന് മുമ്പിലെത്തിയപ്പോൾ ആ ചെറുപ്പക്കാരൻ നിന്നു. പിരക്കടന്ന സ്ത്രീയൊടു പറഞ്ഞു:

‘അമ്മ കയറിക്കോളു’

അവർ സംശയിച്ചു നില്ക്കുന്നതുകണ്ട്
അയാൾ പറഞ്ഞു: ‘ഡെരുമായി കയറാ..’
തലയിൽ നാലഞ്ചു വെള്ളിവരകൾ വിനാ ആ
മെലിഞ്ഞ സ്ത്രീ കോലായിലേയ്ക്കു കയറി.

അപ്പോഴും പ്രായം ചെന്ന ആ മനുഷ്യൻ
മുറ്റത്തു സംശയിച്ചു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.
ചെറുപ്പക്കാരൻ പറഞ്ഞു: ‘വരു’

അയാൾ അമ്മയുടെ പിരക്കെ പ്രവേശിക്കാ
ന്നർഹതയില്ലാത്ത ദിംബത്തേയ്ക്ക് കയറുന്ന
വൈഷമ്യത്തോടെ ഒരുക്കു കയറി.

അക്കത്തു കടന്നപ്പോൾ സ്ത്രീ പറഞ്ഞു:

‘എന്നൊരിരുട്ടാ ഇതിനകതൽ, അപ്പുണ്ണേം’
 ‘പക്കലും ഇതിനകതൽ ഇരുട്ടാൻ. ഇവിടെ
 കാരണാധാരുടെ പ്രേതങ്ങളുണ്ടാവും. പക്കലും.’

അമ്മ സംഗ്രഹത്താട്ട അയാളുടെ മുഖത്തു
 നോക്കി.

‘അമ്മ പേടിയ്ക്കണം. ഈ നാലുകെട്ടു പൊ
 തിക്കാൻ എർപ്പാടു ചെയ്യണം. ഇവിടെ കാറ്റും
 വെളിച്ചുവും കടക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ വിട്ടു മതി.’
 ‘പൊളിക്കേ? ദേഹത്തിരിക്കുന്ന സ്ഥലം ലൈ?’

അയാൾ ഉറക്കെ ചിരിച്ചു. ആ ചിരിയുടെ
 ശബ്ദം. പൊട്ടിയ ഭിത്തികളിൽ, നൃത്യവിച്ച
 തൃണുകളിൽ, ഇരുണ്ട മുലകളിൽ, തട്ടി തിരിച്ചു
 വന്നു.

പ്രായംചെന്ന ആ മനുഷ്യൻ അപ്പോഴും സംഗ്രഹ
 ത്താട്ട മുഖം കുന്നിച്ചു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

